# ARISTOPHANIS

# N V B E S

## CVM SCHOLIIS

---

DENVO RECENSITAS

CVM ADNOTATIONIBVS SVIS ET PLERISQVE

IO. AVG. ERNESTII

EDIDIT

GODOFREDVS HERMANNVS

---

LIPSIAE

SVMPTIBVS LIBRARIAE HAHNIANAE

MDCCCXXX.

1891, Jan. 20.
Class. Dept.

# PRAEFATIO

Non cogitabam de Aristophane, in quo diligentem operam ponere coepit quinque iam fabulis editis G. Dindorfius, Seidlerus autem ita quasi habitat, ut, modo velit, criticos atque interpretes vincere possit omnes, quum rogatus sum ab librario, ut Nubes, quas ante hos triginta annos edidissem, denuo in lucem emitterem. Nolui deesse viro aequum petenti, etsi intelligebam, haud paullo molestius esse negotium, veterem laborem retractare, quam instituere novum, praesertim mutata per hoc temporis intervallum, maxime quod ad poetas scenicos attinet, omni ratione artis criticae. Nam illo tempore quum repetenda mihi esset editio Ernestii, emineretque tum Brunckius, non minus suopte ingenio, quam Dawesii praeceptorum fiducia emendator audacissimus, horum adnotationes virorum, omninoque qui tum erat philologiae status, multa dici postulabant, quibus hodie nemo indiget. Accedebat, quod necessarium videbatur, codicum qui collati essent, scripturas indicari omnes: quarum plenam enumerationem nunc relinqui decet iis, qui id ipsum agunt, ut quam fieri possit copiosissimum exhibeant instrumentum. Iam vero, quum nec mutare prorsus prioris editionis rationem, nec servare quae plane inutilia viderentur vellem, ancipite via medium inter diversissima tenere consultius duxi. Quo etsi scio me non esse omnibus satisfacturum, aliis, quae omitti potuerint, dicta; quae dici, omissa culpantibus: tamen neque captare superbae taciturnitatis laudem, nec fugere reprehensionem ubertatis non omnibus tamen ingratae meum est. Itaque Ernestii adnotationes alias omisi, alias, et for-

tasse plures quam debebam, servavi quidem, sed recisis quae falsa essent vel nihil utilitatis habitura. Codicum autem scripturas, prouti vel impeditior aliquis locus esset, vel dubitationi aut coniecturae ansam praebere possent, modo omnes modo potiores adieci. In adnotationibus modum tenui eum, ut retinerem, quas hodie quoque quibusdam profuturas crederem, alias autem corrigerem, alias adderem novas. Quumque in priore editione ab interpretando me abstinuissem, quod neque repetere quae ab aliis dicta essent vellem, et iustam interpretationem maioris operis quam pro huius libri modulo esse intelligerem, idem nunc quoque sum consilium sequutus, nisi ubi ab aliorum mihi sententia discedendum viderem. Quemadmodum adnotationum, sic etiam veteris praefationis partem retinui, partem mutavi, alia adieci nova.

Sed ut constet, quibus usi simus in emendanda hac fabula librorum auxiliis, primum Ernestii codices commemorandi sunt, de quibus ille in Observationibus philologicocriticis Lipsiae a. CIϽIϽCCXCV. editis sic scribit. *Sub signo R. adscripta est varietas codicis Regii collati cum exemplo Basileensi Frobenii. Igitur interdum, ubi illa lectio iam est in textu Kust. adscripsi:* sic Kust. *Vbi nihil diversitatis notatum est, consentit cum Basil. L. est cod. Leidensis. C. Coislinianus, nunc Regius. Ia. Iesuit. Paris. primus. Ib. Ies. Paris. sesundus. I. cod. Ies. uterque.*

Brunckius porro quinque contulit codices, de quibus ita in notis ad Ranas p. 147. exponit:

*A. Regius membranaceus MMDCCXII.*

*B. Regius chartaceus MMDCCXVII.*

*C. Regius bombycinus, post impressum catalogum in bibliothecam illatus, quo continentur Plutus, Nubes, Ranae, cum scholiis et glossis inter versus.*

*D. Meus, quo continentur tres eaedem fabulae. Codex est bombycinus, eleganti manu scriptus, cum scholiis aliquot in margine, et glossis inter versus minio scriptis. In extrema ultimi folii pagina librarii nomen et loci, ubi scriptus fuit codex, his verbis notatum: Μιχαὴλ ὁ τοῦ Λυγγᾶ πενίᾳ συζῶν ἐξέγραψεν ἐν Ῥυθύμνῃ Κρήτης.*

His accedit alius Regius, cuius lectiones in addendis notavit Brunckius, numero MMDCCCXX. Eum quartum Regium nominavi.

Praeterea duorum codicum lectiones suppeditavit Harlesius. Eorum alter, Bavaricus, forma maxima, nitide scriptus, sed recentior, Plutum, Nubes, Ranas et Ecclesiazusas continet; alter, Elbingensis, a Trendelenburgio collatus, Plutum habet, et Nubes et Ranas.

Horum codicum indices lectionesque comparanti suspicio nascatur necesse est, partem certe Ernestii librorum Parisiensium non esse diversam ab iis libris, quibus postea usus est Brunckius. Quod ego quidem de uno saltem libro Ernestii pro certo affirmaverim. Quem enim ille codicem Regium vocat, is ita etiam in levissimis rebus cum Regiis membranis apud Brunckium conspirat, ut, sicubi lectiones inde enotatae differant, id non nisi eorum, qui hunc librum inspexerunt, negligentiae tribuendum esse videatur. Iique hoc facilius errare potuerunt, quod plerisque in locis plurium librorum lectiones indicandae erant, in qua copia et quasi turba varietatum non mirum, si quid aut periit, aut mutatum fuit, aut aliis quam in quibus repertum erat libris adscriptum. Discrepat autem lectio, quam Ernestius e Regio libro et Brunckius e membranis, quas littera A. notavit, commemorarunt, his tantum in locis. V. 306. ubi e Regio *ὑψιρεφεῖς* affert Ernestius, Brunckius autem e membranis *ὑψερεφεῖς*. V. 347. ubi Ernestius e Vat. et Reg. *πᾶν ὅτι βούλονται*, Brunckius e membranis *πάνθ' ὅ τι βούλονται* adnotat. V. 394. ubi quum A. habeat *πόθεν ἔρχεται*, vereor ne Ernestius Regium male adnumeraverit iis libris, in quibus est *πόθεν αὖ φέρεται*. V. 546. ubi Ernestius e Regio notavit *κ. αὖτις ἐνεπήδηκα*, Brunckius autem ex A. C. D. *κοὐκ ἐςαῦτις*, vel *ἐςαῦθις*, vel *κοὐκέτ' αὖθις ἐμπεπήδηκα* commemorat. V. 760. ubi Regius *εἶλλε*, cum glossa *ἀπόκλειε*, et A. *εἴλλε* cum eadem glossa habere dicitur. V. 933. ubi *ἣν ἐπιβάλλεις* Ernestius e Vaticano, Regio, Leid. Ies. primo, *ἢν ἐπιβάλῃς* Brunckius ex A. B. C. affert. V. 993. ubi *θώκων* Vat. Reg. et Ies. uterque, *θωκῶν* autem Brunckii libri omnes habere dicuntur. Alia diversitas est in v. 1029. quam

ab Ernestii, aut quicumque Regium illum codicem contulit, negligentia profectam esse ad istum locum indicavimus. Porro v. 1037. ubi in Regio et Leid. πάλαι γ' ἐπνιγόμην, in membranis πάλαι γ' ἔγωγ' ἐπνιγόμην esse tradunt. V. 1117. ubi quum vdlgo χώρει νῦν legeretur, Ernestius pro νῦν in Regio τὰ νῦν inveniri notavit, Brunckius autem e membranis χωρεῖται νῦν protulit, quas leetiones quivis intelligit ad unum librum pertinere, negligentius ab alterutro inspectum. V. 1204. ubi νεvασμένοι in Regio, νενησμένοι in A. C. D. scriptum dicunt. V. 1357. ubi quum vulgo ederetur ὅθεν γε τὸ πρῶτον, ab Regio γὲ abesse dicit Ernestius, Brunckius autem in membranis legi observat ὅθεν πρῶτον. V. 1388. ubi Ernestius e Regio κακκᾶν profert. In quibus locis omnibus ut negligentius versati videntur ii, qui isto libro usi sunt, ita idem iis accidisse credibile est in aliis quibusdam locis: ut v. 191. ubi Ernestius ex Regio singularem lectionem ἵν' εἰσὶν οὗτοι affert, Brunckius autem de membranis tacet; v. 1371. ubi quum Brunckius ἀξύστατον e Suida et quarto Regio adsciverit, Ernestius autem id ipsum in Regio libro esse dixerit, aut Brunckium membranas non inspexisse, aut Ernestium in libri indice errasse crediderim; v. 1447. et 1496. ubi τί φῄς, τι φῄς συ, et κεί, quas lectiones sine libri nota profert Ernestius, quum in membranis inventae sint, haud dubie ad eumdem istum codicem Regium pertinent.

Reliquorum Ernestii codicum Parisiensium non est ea cum Brunckianis conspiratio, ut pro iisdem haberi facile queant: e quibus a Coisliniano dissentit Brunckii Regius B. v. 543. 1105. 1160. 1204. 1377. 1388. Regius C. v. 1252. 1301. 1377. 1411. quartus Regius v. 1104. prima manu, et 1377. Brunckii denique codex, quem littera D. notavit, semel, v. 995. Iidem Brunckii codices frequentius recedunt ab Ies. primo, cum quo Bavaricus maxime conspirat, qui in his tantum locis ab eo discrepat, v. 754. 995. 1036. 1359. Cum Ies. secundo denique vehementer consentit Elbingensis liber, qui tantum in his locis diversam lectionem habet, v. 996. 993. 1010. 1262. 1445.

Accesserunt ad haec insignes copiae tum ex codicibus a R. Porsono inspectis, tum ex libris, quorum scripturas una cum Porsoni notis edidit P. P. Dobraeus Cantabrigiae a. CIↃIↃCCCXX. Quem is in fronte huius libri posuit indicem illorum codicum, in eo de iis libris, qui Nubes habent, haec scripta sunt.

A. *in Porsoni notis, et in Appendice. MS. Harleianus* 5664. *in Museo Britannico. E Barocc.* 127. *fluxisse apparet.* Hunc Harleianum nominavi.

Ar. *Arundelianus, nunc Regiae Societatis Londinensis. Collationem cum Kustero communicavit Daubuzius, in cuius notis MSS. multa ex hoc codice, et alio, ni fallor, excerpta vidi apud Burneium. Ipse codicem, satis recentem, in aliquot locis inspexi.*

B. *in Porsoni notis. Baroccianus* 127. *in Bibl. Bodleiana. Liber antiquus in membrana.* Hunc vocavi Barocc. 127.

Dorvillianus, *nunc Bodleianus* X. I. 3, 13. *Vide Gaisfordii Catal. MSS. Dorv. p.* 16. *Porsonus: „in aetate codicis Dorvilliani notanda erravit Hemsterhusius. Anni nota haec est“ [tum codicis sigla imitatur] „i. e.* ἔτους ςου ϡου μθου ἠνδικτος ιε̄ (*Anno sc. Mundi* 6959. *Indict.* 15. *sive A. C.* 1451. *Scriptus igitur codex intra initium Septembris et finem Decembris.*“)

L. *Exemplar editionis Caninianae Lugduni apud Gryphium* 1548. *Fuit Andreae Dudithii, deinde Isaaci Vossii (Vide MSS. Angl. et Hib.* 2716. 44.) *nunc in Bibl. Leidensi, Hist.* 729. *Catal. p.* 260. *Contulit vir doctus, forsan Dudithius, Plutum, Nubes, et Ranas, cum codice bonae notae. Vnde quum nonnulla in Appendicem retulissem, Leidam forte revisens iterum excerpsi: vide Addend. ad Plut.* 132. *Totam Syllogen nunc vulgatam credo ab Hemsterhusio ad Plutum et a Tittmanno in Ruhnkenii Epistolis pp.* 126 — 128. *sive hic.* Quae a Tittmanno edita sunt, ad solas Nubes pertinent, adiuncta diversitati scripturae codicis Leidensis, quam ab Ruhnkenio acceptam in adnotationibus suis memorat Ernestius.

1. 2. *in Porsoni notis. Barocciani* 34. 43.

1. 2. vel Cant. 1. 2. *Duo codices in eodem volumine, Bibl. Publ. Cantab. N. 3. 15. Prior continet Plutum et Nub.* 1—470. *e supplemento scribae recentioris, deinde Nub.* 500 —*fin. et Ranas cum glossis et scholiis a manu sat eleganti. In fine*, *αὗται αἱ περὶ τὰς συντάξεις τῶν ἀπορῶν λύσεις καὶ πᾶσαι ἄλλαι ἐξηγήσεις εἰσὶ τοῦ σοφωτάτου καὶ ῥητορικωτάτου Θωμᾶ τοῦ Μαγίστρου, τοῦ διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθέντος Θεοδούλου. Codex simillimus ei, qui tres Aeschyli et totidem Euripidis fabulas olim continens, nunc in duos distractùs est, Bibl. Publ. Cant. Nn.* 3. 14. *et* 17. *et quem Saeculo XIV. assignat Porsonus in Syllabo Codicum Orestis.*

*Posterior codex, priore recentior, continet Plutum, Nubes, Ranas cum scholiis marginalibus ab eadem manu, et glossis et scholiis ad Plutum et Nubes ab alio scriba, qui et varias lectiones plurimas annotavit, et ipsum textum subinde refinxit. Hunc voco Correctorem. Incipit ms.* τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ Θωμᾶ τοῦ Μαγίστρου σύνοψις τοῦ βίου Ἀριστοφάνους καὶ τῆς τοῦ δράματος ὑποθέσεως. *Deinde scholiis praefixum, a m. pr.* σχόλια τοῦ αὐτοῦ Μαγίστρου. *Notandum, quibusdam praeponi,* παλαιόν. *Vide Collationem Ran.* 562. *Notandum etiam, longas α, ι, υ, interdum lineola superscripta indicari, et huiusmodi signum* < *adhiberi, ut in Ran.* 16. 71. 139. *supra breves syllabas in* ποιήσης, ποιητοῦ, τυννουτωΐ. *Vnde videtur codex Triclinii recensione non immunis esse; vide eum in Proleg. Aristoph. Kust.* p. X.

3. *vel* Cant. 3. *Bibl. Publ. Cant. Nn.* 3. 3. *Plutus, Nubes, cum scholiis et glossis. Codex satis recens, et saepe mendose scriptus, sed multas optimas lectiones exhibens.*

4. *vel* Cant. 4. *Bibl. Publ. Cant. Nn.* 3. 16. *Plutus Nubes, cum glossis et scholiis; recens, et valde interpolatus. Insigne exemplum Plut.* 879 — 80.

*Hi quatuor codices Askewii, et antea Meadii, fuisse videntur.*

5. *vel* Harl. 5. *Harleianus* 5725. *Plut.* 266 — *fin. Nubes, cum glossis et scholiis. In Pluto post* 551. *et per totas Nubes consentit cum Barocc.* 43. *et Leidensi, quantum quidem huius lectiones innotuerunt.*

6. *vel* Harl. 6. *Harleianus* 6307. *Plutus, Nubes; deinde Ranae ab alia manu, recentissima illa et inelegantissima.*

*Ex his sex codicibus,* 1. 2. 3. *accurate contuli, diligenter excussis glossis et scholiis: in* 4. *scholia marginalia plerumque neglexi.* 5. 6. *ad Nubes olim collatos nunc recognovi. Per totam Appendicem, nisi ubi aliter factum esse moneo, usus sum ed. Bas.* 1532. Hos ego sex codices nominavi Dobraei primum, secundum et sic suo quemque numero.

Accedunt his denique Ravennas et Borgianus, quorum prior membranaceus, alter chartaceus, primo ab Invernizio, sed parum diligenter collati sunt. Itaque Ravennatem denuo excussit Imm. Bekkerus, qui eum dicit forma maxima esse, foliis ferme 180. manu scriptum eadem vel persimili Aeschylo, Sophocli, Demostheni Florentinis (Laurent. plut. 32. cod. 9. et plut. 59. cod. 9.) Photio Marciano, aliisque codicibus satis multis, qui cur antiquiores putentur seculo undecimo, nihil caussae esse videri. Scholia lectu hic illic difficilia esse, margine passim detrita aut madore corrupta: interlocutores ubi mutantur, lineolam versui praefigi, ut in codicibus Platonicis. Transisse eum e monsterio Classensi in bibliothecam collegii Ravennatis.

Idem Bekkerus bis tractavit codicem Venetum, qui inter Marcianos est 474. membranaceus, forma quadrata, foliis 172. Ravennate fortasse non recentior, fabulas habens septem, Plutum, Nubes, Ranas, Equites, Aves, Pacem Vespas. Hic codex ita in plerisque rebus omnibus cum Ravennate consentit, ut non videatur dubitari posse quin ex eodem ambo fonte fluxerint.

Accedunt his denique tres Mutinenses, quo nomine Parisiis vocati sunt omnes qui ex Italia superiore allati essent libri. Complectitur primus eorum Plutum, Nubes, Ranas: reliqui duo Plutum et Nubes. Forma sunt quadrata vel minore, re-

centes, chartacei. Bekkero notantur litteris M, m, n. Ego Mutinenses a. b. c. appellavi.

Collati fuerunt hi quinque codices a Bekkero cum editione Brunckiana, vellemusque scripturae diversitatem sic, ut eam ab se excerptam cum Seidlero communicavit, etiam typis describi iussisset. Sed placuit vel ipsi, vel ei qui editionem illam Londini curavit, Aristophanem ad libri maxime Ravennatis fidem edere, subiecta codicum discrepantia, ubi in textu alia lectio exhiberetur. Ita factum est, ut, ubi nihil diversitatis adnotatum est, credere oporteat, Ravennatem librum et Venetum caeterosque cum textu consentire; in adnotationibus autem ea diserte ut in codicibus illis scripta memorentur, quae putaret editor, quoniam nihil dissensionis notatum esset, in iis scripta legi. Id quum per se pateat, quum parum sit ad fidem faciendam idoneum, accessit etiam incuria eorum, qui imprimendis corrigendisque foliis praefuerunt: quos aliquot exemplis cognitum est vel neglexisse aliquid, vel permutasse nomina codicum. Sed mihi quidem quum in Nubibus per Seidleri amicitiam licuerit errores istos ex iis, quae ille ex ipsius Bekkeri schedis descripserat, corrigere, Ravennatis et Veneti scripturas eas, quae vere in illis libris exstant, adnotandas putavi, omissis vel apertis erroribus, vel discrepantiis quae nullius momenti esse viderentur, vel iis, quae saepius repetita semel adnotari satis esset: cuiusmodi est, quod in illis libris, constat autem certo de Ravennate, fere *ποῶ* scriptum est, ubi corripitur syllaba; quamquam aliquando etiam, ubi longa est. Id ego non imiter, qui *ποιεῖν* aeque credam corripi ac produci solitum esse, ut in aliis factum est diphthongis: nam eam scribendi rationem grammaticis illis deberi puto, a quibus profecta est quam codices illi sequuntur recensio. Etenim etsi hi duo codices merito ut optimi et emendatissimi laudantur, tamen qui ubique eorum scripturam praeferret, hic illic non quod Aristophanes, sed quod emendator grammaticus posuisset, reciperet. Ac legitur in Veneto fol. 43. v. *κεκόλλισται ἐκ τῶν Ἡλιοδώρου· παραγέγραπται ἐκ τῶν Φαείνου καὶ Συμμάχου καὶ ἄλλων τινῶν·* Omnino, quamquam facile internosci possunt duae classes codicum, una

deterior, altera multo magis genuinam scripturam exhibens, in qua praeter Ravennatem et Venetum, et marginem ed. Caninii, ex iis qui a Porsono Dobraeoque sunt inspecti, maxime Dorvillianus, Harleianus Porsoni, Baroccianus 127. Dobraei primus et tertius numerandi sunt: tamen saepe etiam aliquis ex iis, qui minus boni sunt, meliorem quam optimi illi scripturam praebet. Quare ut non sit temere quidvis quod arrideat praeferendum, at ne sequendi quidem superstitiose sunt illi praestantiores.

Dicendum nunc est de scholiis, quorum emendatio longe molestissima pars fuit laboris nostri. Ernestius enim in his quoque repetierat recensionem Kusteri, qui non modo multa temere et non monito lectore mutaverat, sed ingentem istum corruptionis squallorem etiam auxerat negligentia in describendo. Atque etsi plurima ab Ernestio in praefatione illa, quam Nubibus adiecerat, bene erant emendata, tamen huius studio tam exigua pars laboris exhausta fuit, ut ei, qui deinde eamdem rem adgrederetur, prope nihil imminuta esset molestia. Me quidem adiuvit in hoc negotio amicitia viri summi, Frider. Aug. Wolfii, qui non solum editionis Aldinae usum mihi concessit, sed etiam quae ipse in his scholiis emendasset, se perscripturum spopondit. In qua re ut litterarum operaeque compendium faceremus, convenerat, ut, quae ego correxissem, illi mitterem, quibus dein adderet ea, quae a me aut praetermissa animadverteret, aut alia ratione sananda censeret. Idque quum initio suscepti operis factum esset, mox, non mea, sed typothetarum culpa, rem acerrime urgentium, intermissum fuit. Igitur ego, etsi tanto destitutus auxilio, hoc tamen efficere studui, ut, quantum in me esset, scholia exhiberem emendatissima. In qua re primum ingens perferenda fuit molestia comparandae diligenter editionis Aldinae. Quae editio, anno edita CIↃCCCCXCVIII., et aetate et dignitate princeps est, verusque et unicus fons scholiorum. Quamquam autem huius editionis auxilio plurimi loci, qui in vulgatis libris depravati erant, emendari potuerunt, longe tamen taediosissimum laborem creavit Suidae pervolvendi necessitas. Quem quidem quum constet optimum esse et praestantissimum in emendando Aristopha-

nis scholiasta adiutorem, hoc minus parcendum operae in eo conferendo putavi, qnod superiores editores, molestia rei deterritos, admodum negligenter in hac re versatos videbam. Nec tamen tantum inde accedit subsidii, ut non plurima, immo pleraque, coniecturis sint et prope divinatione sananda. Quae res quum per se satis habeat difficultatis, tum eo est impeditior, quod scholia ista diversorum interpretum pessime inter se coniuncta, disiuncta, perturbata, locoque suo mota sunt. In quibus ordinandis, distinguendis, corrigendis quantas moles molestiarum taediique sustinuerim, nemo poterit aestimare, nisi qui ipse huius laboris onus aliquando subierit. Ne autem, qua olim M. Musurus in concinnandis his scholiis temeritate usus est, eadem ego in iis refingendis versatus viderer, adnotationes adieci, quibus, quid quoque in loco a me mutatum esset, breviter indicarem. Caussas quidem rationesque emendationum mearum in plerisque locis praetermittendas ratus sum, partim quod verbis parcendum in tam vili scriptore putabam, partim quod ista lectores sponte existimabam intellecturos esse. Denique etiam iis, quae iam antiquitus edita sunt, scholiis addenda censui ea, quae vel ex libro Ravennate Lipsiensis editio exhibet, vel Brunckius e suis codicibus protulit, glossas maximam partem aut brevissimas aduotationes, vel nuper ex Ruhnkenii Dobraeique excerptis accessere: item quae a P. Victorio exscripta edidit Thierschius in Actis Monac. I. fasc. III. Atque etsi verebar ne haec additamenta non essent omnibus placitura, sequendum tamen putavi id, quod videretur tutissimum. Nam si scholia a Musuro collecta ederem, cur excluderem ea, quae deinceps accesserunt? aut si quaedam horum reciperem, cur omitterem reliqua, quandoquidem etiam in vetere scholiorum collectione multa inutilia, inepta, falsa reperiuntur? Quare quum, quidquid scholiorum praeter Biseti adnotationes exstaret, huic Nubium editioni addendum videretur, brevitatis et perspicuitatis caussa signis quibusdam usus sum, quibus scholia ista inter ipsa distinguerem. Atque hoc quidem signo ¶ scholia, quae a Musuro et in superioribus editionibus in unam continuationem coniuncta erant, separavimus. Deinde quae post Musuri collectionem in editionibus Aldina recentio-

ribus accessere, his signis † †, quibus iam a Kustero notata erant, inclusimus. Denique hunc asteriscum ✠ praefiximus iis scholiis, quae e libro Ravennate et Brunckii codicibus addita sunt. Caeterum in notis sive ad ipsas Nubes, sive ad scholia, si quis locus ex alia Aristophanis comoedia afferendus esset, numero versuum editionis Brunckianae usus sum; sin autem scholia ad eas commemorarem, numerum editionis Kusteri posui, quo videbar lectorum non minus, quam meo commodo inservire.

Denique vero etiam de tempore, quo actae sunt Nubes, fabulaeque consilio et omni conformatione dicendum est.

Ac docuisse Nubes Aristophanem Olymp. LXXXIX. a. 1. archonte Isarcho, Dionysiis, certa auctoritate constat. Consentiunt enim in hac re argumentum fabulae VI. et adnotationes scholiastarum ad v. 545. idemque in didascaliis consignatum fuisse e scholiis ad v. 549. colligitur. Displicuit fabula, et iudicum sententiis posthabita est Pytinae Cratini, et Conno Amipsiae, quae simul in certamen commissae fabulae erant. Id et scholiastes in argumento VI. tradidit, et in parabasi Nubium ipse ostendit Aristophanes. Quae parabasis quum Aristophanem postea in emendandis expoliendisque Nubibus elaborasse demonstret, de eo dubitatur, iterumne docuerit Nubes, eaque, quam nos habemus, secunda sit editio, an neque in scenam iterum productae sint, et, quae ad nos pervenit recensio, inchoata tantum fuerit, non absoluta. Ac scholiastes quidem is, qui sextum argumentum scripsit, ex quo id illatum in enumerationem Olympiadum, iterum actas tradit Nubes anno sequente, quo archon erat Aminias, successu etiam peiore. In eademque opinione est scholiastes ad v. 31. et 542. et, ut videtur, etiam ad Vespas v. 1039. quandoquidem ibi superiore anno primas Nubes actas fuisse scribit. Sed hos iam Palmerius in Exercitationibus p. 729. idoneis argumentis refutavit. Primum enim didascaliae semel tantummodo actas Nubes commemorabant, auctore scholiasta ad v. 549. deinde autem isto anno, quo Aminias archon erat, Aristophanes non solum Vespas, in quibus v. 1037. seqq. conqueritur, quod superiore anno Nubes adverso eventu docuerit, sed simul

etiam Proagonem in sceuam produxit, quod intellexit G. Dindorfius in diss. I. de fragm. Aristoph. p. 68. de cuius sententia exposui in Diar. litt. Lips. a. 1829. m. Aug. fol. 204. Quin scholiastes is, a quo altera pars VI. argumenti profecta est, quae verbis τοῦτο δὲ ταυτό ἐστι τῷ προτέρῳ incipit, meritoque debebat a superioribus separari, diserte narrat, fabulam non esse iterum actam, sed hic illic a poeta correctam, ut qui eam iterum docere cogitaverit.

Quamquam autem semel tantum in scenam prodierunt Nubes, iterum tamen eas docere voluisse Aristophanem, e parabasi, quam postea addidit, perspicitur. In qua quidem quum fabulam recognitam esse atque emendatam profiteatur, dubium est, idne fecerit, an facere tantum voluerit. Atque in posteriore parte sexti argumenti penitus mutata dicuntur primum parabasis, deinde colloquium iusti et iniusti oratoris, denique finis fabulae, in quo domus Socratis incenditur; praeterea alia multa hic illic, sive delendo sive mutando correcta traduntur. Eademque ferme cognoscuntur e scholiis ad v. 514. 537. 539. 545. 549. 576. 587. Sed videndum est de singulis. Ac primum parabasis illa, quae metro Eupolideo scripta est, v. 514—553. certe non prius facta est, quam tertio anno post Nubes editas, i. e. Olymp. LXXXIX. a. 4. Huic enim anno didascaliae adscribunt Eupolidis Maricam, cuius in illa parabasi mentionem facit Aristophanes. Nec sane prius scribi docerive potuit Maricas, quippe in quo Eupolis de Cleone, ut de mortuo, loquatur, teste scholiasta ad v. 545. Cleo enim mortuus est Alcaeo archonte, Olymp. LXXXIX. anno 3. qui secundus annus est post actas Nubes: vide schol. ad v. 545. et notam ad ea; tum etiam Athenaeum p. 218. ibique Casaubonum V. 18. Deinde vero ex hoc versu,

ἄλλοι τ' ἤδη πάντες ἐρείδουσιν εἰς Ὑπέρβολον,

intelligitur, hanc parabasin vivo adhuc Hyperbolo scriptam esse. Is enim quum in exilium missus esset, mox in Samo insula periit: vide Thucyd. VIII. 73. schol. ad Ran. 577. ad Vesp. 1001. ad Pacem 680. schol. Luciani T. I. p. 142. Perizon. ad Aelian. V. H. XII. 43. Id autem contigit Olympiade XCII. cuius anno primo vivi adhuc Hyperboli mentio-

nem fecit Aristophanes in Thesmophoriazusis v. 840. seqq. mox autem Olymp. XCIII. anno primo in Ranis mortuum tetigit v. 570. qui in Kusteri ed. 578. est, ubi vide scholia.

Quod autem deinde sequitur ἐπίῤῥημα, v. 571—590. e prima editione Nubium haud dubie mansit, ut recte ostendit scholiastes ad v. 545. 576. et 587. De Cleone enim ibi loquitur, ut de homine vivente. Nam quod alius scholiastes ad v. 587. dicit, quae ibi de Cleone legantur, paullo post primas Nubes accessisse, sed diu ante ea, quae in superiore parabasi de comoediis in Hyperbolum scriptis referantur, id quidem non poterit idoneis rationibus confirmari. Tamen, si forte scholiastes auctoritatem sequutus est antiquioris scriptoris, qui istum locum in priore editione abfuisse testatus erat, aut hic tantum locus, aut totum ἐπίῤῥημα ante Olymp. LXXXIX. 3. scriptum sit necesse est, quo anno obiit Cleo.

Ἀντεπίῤῥημα, quod v. 603—622. continetur, nihil habet, unde colligere, quando scriptum sit, liceat, nisi forte illa v. 619. ἀνθ' ὧν λαχὼν Ὑπέρβολος τῆτες ἱερομνημονεῖν. Scholiastes enim ad eum locum, οὐδείς δ', inquit, ἱστόρησε κατ' ἐκεῖνον τὸν ἐνιαυτὸν ἱερομνήμονα εἶναι τὸν Ὑπέρβολον· οὐδέπω γὰρ διέπρεπε Κλέωνος ἔτι ζῶντος. Annum intelligit illum, quo actae sunt Nubes, ut probabile sit, istum certe locum de Hyperbolo serius additum esse.

In reliquis fabulae partibus quid mutaverit Aristophanes, vix poterit erui, nisi ubi aliorum testimonia scriptorum accedunt. Et quod scholiastae referunt, quum alia passim, tum iusti atque iniusti oratoris colloquium atque ultimam fabulae scenam mutatam esse, fragmentis confirmatur priorum Nubium duobus vel tribus. Vnum servavit Photius his verbis: Πάρνης, τὸ ὄρος, θηλυκῶς·

ἐς τὴν Πάρνηθ' ὀργισθεῖσαι φροῦδαι κατὰ τὸν Λυκαβηττόν.

Ἀριστοφάνης Νεφέλαις· καὶ ἑξῆς. Pro ἐς τὴν in codice est compendium quo ἐστὶν significatur. Emendarunt Porsonus ad Ran. 1088. et Naekius in Choerilo p. 54. κατὰ cum καὶ commutandum censuit Dindorfius in fragmentis Aristophanis p. 18. At de situ Lycabetti, quod ego quidem

sciam, non ita constat, ut non videantur Nubes dici potuisse per Lycabettum recesisse in Parnethem, qui mons satis procul ab urbe abest, eminens super colles et iuga inter ipsum et urbem protensa. Apertum est autem de Nubibus haec dicta esse eo fere loco, quo nunc v. **322.** in anapaestis Parnethis fit mentio, et ita quidem, ut, quod ex illo *καὶ ἐξῆς* intelligitur, iterum et fortasse saepius *Πάρνης* genere feminino memoraretur.

Non certo testimonio, sed tamen coniectura fortasse non inepta ad priores Nubes referri poterit hic versus,

*αὐτὸς δείξας, ἔν θ' ἁρμονίαις χιάζων ἢ σιφνιάζων,*

quem parum considerate Valckenarius in diatr. de fragm. Eurip. p. **224.** nostris Nubibus post v. **970.** inserendum putabat: cuius iudicium sequuti sunt Brunckius et Porsonus. Dixi de eo in adnotationibus.

Sed aliud fidem habet disertam. Photius: *πηνίον, ζῷον ὅμοιον κώνωπι. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις·*

*κείσεσθον ὥσπερ πηνίω κινουμένω·*

*ἀντὶ τοῦ ξηροί. σκώπτει γὰρ τοὺς περὶ Χαιρεφῶντα εἰς ξηρότητα καὶ ἀσθένειαν. ὅτι δὲ κώνωπος εἶδός ἐστι, Σπεύσιππος ἐν τῷ β' τῶν ὁμοιοτήτων φησὶν οὕτως· πηνίον, ἐμπίς, κώνωψ.* Eadem iisdem verbis apud Suidam scripta exstant, sed apud hunc *βινουμένω* legitur, rectius, ut videtur, si id verbum ad *πηνίω* est referendum. Veri simile est autem, si hic versus recte est ex Nubibus allatus, pertinuisse eum ad postremam fabulae scenam, in qua poenas dant Socrates et Chaerephon. Viderat hoc, sed abusus est eo versu, ut Euripidis personae locum in Nubibus faceret, Car. Reisigius, cuius viri inexspectato obitu magna litteris spes occidit. Erat enim in eo eximia indoles, viriumque modus maior, quam quem aequo temperamento regeret; omninoque totus homo simillimus ei, quem unice imitabatur, Fr. Aug. Wolfio, atque adeo ipsa natura alter Wolfius. Idem ingenium, iidem mores, iidem in studiis impetus, eadem opinionum confidentia et pervicacia, idem in salibus lepos, eadem in lacessendo acrimonia, eadem omnes praestinguendi aemulumque aut parem non ferendi contentio, eadem captatio laudis atque admirationis, modo per novitatem

[illegible] Ἀριστοφ. Νεφέλαις ά. Schol. Plat. in ed. Par. 1809. [illegible] III. p. 197.

et insolentiam placitorum, modo per ostensa ex longinquo arcana, modo per reprehensionem, contemptum, irrisionem aliorum; eademque affectatio errandi immunitatis, defendendique erroris etiam aperti obstinatio atque adversus reprehendentem intolerantia, nataque inde in amicitiis, prouti assentires vel contradiceres, fluctuatio; denique idem fatum, peregrino in solo celebratoque antiquitati in pulvere sepultis; quin, ut nihil deesset, eadem etiam post obitum sors, quando quos vivos aggredi celeris vindictae metu non est ausus, eorum in manes fortis exstitit G. H. Schaeferus, immemor monentis, vir *ζηταρετησιάδης*, vel maledicentissimi poetae,

*οὐ γὰρ ἐσθλά, κατθανοῦσι κερτομεῖν ἐπ' ἀνδράσιν.*

Sed Schaeferi odiis, donec eorum qui nobiscum vixerunt quisquam superstes erit, non deerunt iusti iudices. Qui post vivent, provisum est, ut quae sunt caussae tantae invidiae, non quae praetexuntur, eas penitus sint atque ordine cognituri. Neque enim irati sumus irato, aut laedere volumus laedendi nullas et ne indignissimas quidem artes adspernantem, sed ignoscimus potius et quantum fieri poterit excusabimus infelicem errorem mentis, quo vir, nisi impotens animi esset, optimus amicos pro hostibus habens, nec quae facta pro quibus factis reddat videns, ipse sibi famaeque suae factus est hostis. Igitur Reisigius, quum quo erat animi fervore, quod semel arripuisset, ab eo plerumque nec posset avelli, saepe vero etiam nollet, postquam Euripidis personam ab Euripide in Nubibus introductam esse sibi persuaserat, eam opinionem ut adversus Süvernium defenderet, in Musei Rhenani vol. II. fasc. II. cupidius assensus Essero, de cuius sententia infra dicemus, versum 1508.

*οἴμοι τάλας, δείλαιος ἀποπνιγήσομαι,*

ab Euripide pronunciatum esse voluit; deinde autem, postquam Chaerephon clamasset,

*ἐγὼ δὲ κακοδαίμων γε κατακαυθήσομαι,*

Strepsiadem haec dicere:

*κεῖσεσθον ὥσπερ πηνίω βινουμένω.*
*τί γὰρ μαθόντες τοὺς θεοὺς ὑβρίζετε,*
*καὶ τῆς Σελήνης ἐσκοπεῖσθε τὰς ἕδρας;*

At etiam si quis concederet vera esse, quae de Euripide sta-

tuit, tamen versus iste vel ipse per se proderet sedis alienae invasionem. Non enim sine particulae alicuius accessione, ac potius sine plurium etiam verborum adiectione dicere ista potuerat Strepsiades. Accedit, quod ille v. 1469. diserte, quos puniri vellet, Socratem et Chaerephontem esse pronunciarat. Sed erexerant Reisigium, ut Euripidem introductum crederet, illi potissimum duo versus, qui ab Diogene Laertio II. 18. ut in Nubibus positi memorantur:

*Εὐριπίδης δ' ὁ τὰς τραγῳδίας ποιῶν*
*τὰς περιλαλούσας οὗτός ἐστι τὰς σοφάς.*

De quibus, quoniam res ipsa exigit, non piget repetere, quae in censura Aristophanis fragmentorum a G. Dindorfio editorum dixi, inserta Diariis litt. Lips. a. 1829. fol. 204. Eos enim quum Reisigius in editione sua post v. 193. qui valde incommodus locus est, posuisset, postea in Museo Rhenano addi eos, alio adiecto versu, voluit post v. 218. Et profecto non male ibi legerentur, modo et Euripidem in Nubibus conspectum esse aliunde constaret, et versus istos Aristophanis et quidem ex Nubibus esse satis haberemus compertum: de qua re quum dubitationem movit Dindorfius in fragmentis p. 21. Diogeni quidem, ut nobis videtur, fecit iniuriam, quum eum sine iudicio attulisse hos versus isto loco dixit. Nam quum ostendere velit Diogenes, adiutum ab Socrate esse in scribendis tragoediis Euripidem, nimis profecto ineptus fuisset, si testimonium apposuisset, in quo nihil prorsus ea de re esset proditum. Hinc Valckenarius in diatr. de fragm. Eurip. p. 14. et Iacobsius in additamentis ad Sulzerum vol. V. p. 349. *Εὐριπίδου* scribendum coniecerunt. Praestaret *Εὐριπίδῃ*, si inserendi Nubibus essent hi versus: quod quo minus fiat, in ipsis quidem nihil impedimenti est. Nam quod videbatur Dindorfio, nec Phidippidi eos convenire, quod discipulus non potuisset ita magistrum designare, nec Strepsiadi, qui abominaretur poesin Euripidis, id quidem removeri potest facillime. Phidippides enim versu demum 864. permovetur ut discat apud Socratem: Strepsiades autem quidni, ut filio persuaderet, eo uti potuit argumento, quod apud illum aliquid crederet momenti esse habiturum? Quod si prior Nubium editio illis in partibus similis alteri

quam hodie habemus, fuit, aptum illi versus locum tenuissent post v. 105, vel post v. 830. Sed sagaciter animadvertit Dindorfius p. 23. his quoque in versibus perturbatum esse locum Diogenis, quodque paullo ante apud eum scriptum est, *καὶ πάλιν, Εὐριπίδης σωκρατογόμφους,* particulam esse huius fragmenti: quod ille tamen quum sic potius scribi voluit,

*Εὐριπίδης δ' ὁ τὰς τραγῳδίας ποιῶν*
*τὰς σωκρατογόμφους οὗτός ἐστι τὰς σοφάς,*

quam ad eos, scriptos ut apud Diogenem leguntur, adiici tertii versus initium,

*τὰς σωκρατογόμφους,*

quumque culpam perturbationis omnem in Diogenem coniecit, non habet me assentientem, qui non credam adeo temerarium fuisse Diogenem, ut versus istos in duas partes sensu apto carentes discerperet, quodque ipse fecisset vulnus, insertis verbis *τὰς περιλαλούσας* resarciret: sed librariorum illud peccatum est, qui describentes quod vel Diogenes in marginibus correxerat, vel alii versibus illis non suo loco ponendis turbaverant, non intellexerunt quid esset, quod in margine positum inveniebant: *καὶ πάλιν, Εὐριπίδης — σωκρατογόμφους.* Quibus verbis significabatur, post Teleclidis quod allatum erat fragmentum, inseri debere: *καὶ πάλιν,*

*Εὐριπίδης δ' ὁ τὰς τραγῳδίας ποιῶν*
*τὰς περιλαλούσας οὗτός ἐστι, τὰς σοφάς,*
*τὰς σωκρατογόμφους.*

Qui versus quoniam per errorem infra perscripti erant, brevitatis caussa prima eorum atque ultima vox fuit posita. Hinc veri simile est, Teleclidis esse hos versus, Aristophanis Nubium nomen autem vel per errorem infra scriptum fuisse, vel intercidisse quod ex Nubibus allatum fuerat testimonium. Quod si quid ex Nubibus attulerat Diogenes, ex prioribus id sumptum fuisse oportet. Hoc modo corruit illud de Euripidis in nostris Nubibus persona commentum, quod Reisigius in praefatione Nubium p. 12. seqq. exornavit. Scilicet putabat ille, quae de rerum caelestium natura philosophantem Aristophanes faceret Socratem, quod is abhorruerit ab illis studiis, ad Euripidem spectare. At neque ita latenter at-

que occulte notavisset Euripidem Aristophanes, nec qualis vere fuisset Socrates, sed qualis visus esset illo tempore plerisque, considerari debebat. Sed de Socrate dicetur infra.

Aliud correctionis non factae quidem, sed destinatae tamen indicium invenisse mihi videor post v. 887. quo loco deest carmen chori. Nam uti non mirum est, non esse scriptum in editione non perfecta, ita non est credibile, nullum fuisse in ea, quae in scenam est producta.

Alia, quae ex priore editione afferuntur, infra commemorabimus.

Vtraque Nubium editio diu post Aristophanis aevum videtur in hominum manibus esse versata. Illis vero temporibus, quibus scholiastae vixerunt, priores Nubes iam perditas fuisse oportet. Quod si quis eas adhuc superstites fuisse putet, propterea quod Suidas, qui pleraque e scholiastis hausit, versum inde servaverit, certe fatendum est, non cognitas fuisse iis, quorum nunc scholia exstant. Hi enim, si quid e priore editione mansisse indicant, non testimonio, sed coniectura utuntur, ut ad v. 545. 576. 587. ubi rationem subducunt secundum vitam Cleonis. Quin unus eorum clare ostendit, se numquam vidisse priores Nubes, quum ad v. 542. sic scribat: *καίτοι καὶ αὕτη δεύτερον εἰςήχθη, ἀλλ᾽ ἴσως διαφόρως.* Tres tantum loci in scholiis occurrunt, qui magnam huic rei addunt obscuritatem. Primum enim is, qui posteriorem partem sexti argumenti scripsit, velut oculatus testis loquitur: *διεσκεύασται δὲ ἐπὶ μέρους, ὡς ἂν δὴ ἀναδιδάξαι μὲν αὐτὸ τοῦ ποιητοῦ προθυμηθέντος, οὐκέτι δὲ τοῦτο δι᾽ ἥν ποτε αἰτίαν ποιήσαντος. καθόλου μὲν οὖν σχεδὸν παρὰ πᾶν μέρος γεγενημένη διόρθωσις. τὰ μὲν γὰρ περιῄρηται, τὰ δὲ πέπλεκται καὶ ἐν τῇ τάξει, καὶ ἐν τῇ τῶν προςώπων διαλλαγῇ μετεσχημάτισται. ἃ δὲ ὁλοσχερῆ τῆς διασκευῆς, τοιαῦτα ὄντα τετύχηκεν· αὐτίκα ἡ παράβασις τοῦ χοροῦ ἤμειπται, καὶ ὅπου ὁ δίκαιος λόγος πρὸς τὸν ἄδικον λαλεῖ, καὶ τελευταῖον ὅπου καίεται ἡ διατριβὴ Σωκράτους.* Haec confirmat scholiastes ad v. 537. *ἰστέον δὲ ὅτι πάντα, ὅσα ἂν λέγῃ, εἰς ἑαυτὸν τείνει. τοὺς μὲν γὰρ φάλητας εἰςήγαγεν ἐν τῇ Λυσιστράτῃ, τὸν δὲ κόρδακα ἐν τοῖς Σφηξί,*

*τοὺς δὲ φαλακροὺς ἐν Εἰρήνῃ, τὸν δὲ πρεσβύτην ἐν Ὄρνισι, τὰς δὲ δᾳ̃δας καὶ τὸ ἰοὺ ἰοὺ ἐν Νεφέλαις τὸ πρῶτον.* In tertio autem loco haec traduntur, ad v. 539. *οὐκ ἔστι δῆλος, τίνι παρονειδίζει· ἀλλ' ἴσως ἑαυτῷ, ἐπεὶ πεποίηκεν ἐν τῷ τέλει τοῦ δράματος καιομένην τὴν διατριβὴν Σωκράτους, καί τινας τῶν φιλοσόφων λέγοντας ἰοὺ ἰού. ἐν δὲ ταῖς πρώταις Νεφέλαις τοῦτο οὐ πεποίηκε. ποιήσει δὲ αὐτὸ μετὰ λόγου· οὗτοι δὲ ἀκαίρως.* Ex his ea, quae ad v. 537. leguntur, sic intellexerunt interpretes, quasi *ἐν Νεφέλαις τὸ πρῶτον* significaret *in primis Nubibus.* Quare quum contraria dicat scholiastes ad v. 539. Petitus in Misc. I. 6. in eo scribendum putat, *ἐν δὲ ταῖς πρώταις Νεφέλαις τοῦτο ἰοὺ πεποίηκεν*, quod certe *τοῦτο τὸ ἰοὺ* dici debebat. Verum, si sic scripsisset scholiastes, quomodo tandem illa potuisset addere: *ποιήσει δὲ αὐτὸ μετὰ λόγου?* quo illud *ἰοὺ ἰοὺ* non in primis, sed in secundis Nubibus adhibitum arguit. Deinde autem longe maiorem difficultatem obiicerent ea, quae in sexto argumento dicit scholiastes. Nam si, quod hic narrat, extrema fabulae scena tota in secundis Nubibus mutata fuit, faces autem et *ἰοὺ ἰοὺ* ad primam editionem pertinuere, qui, quaeso, factum est, ut in hodiernis Nubibus et *ἰοὺ ἰού*, et faces servarentur? Ex quo consequeretur, nostras Nubes, quas secundas esse supra e Diogene Laertio, Suida, Athenaeo demonstravimus, coniunctas esse misereque concinnatas ex utraque editione: id quod minime credibile est. Quin ipsa verba eius, qui de hac re in sexto argumento scribit, satis clare produnt, faces non esse primarum, sed secundarum Nubium: sic enim loquitur: *αὐτίκα ἡ παράβασις τοῦ χοροῦ ἤμειπται, καὶ ὅπου ὁ δίκαιος λόγος πρὸς τὸν ἄδικον λαλεῖ, καὶ τελευταῖον ὅπου καίεται ἡ διατριβὴ Σωκράτους.* Quae quum ita sint, ego quidem nihil mutandum censeo in scholiis ad v. 539. Nam si modo illa ad v. 537. *ἐν Νεφέλαις τὸ πρῶτον* non de primis Nubibus intelliguntur, sed ita, ut faces primum in Nubibus, secundis nimirum, adhibitae dicantur, facile scholia ista omnia consentient in eo, quod ultima scena sic, ut nunc legitur, secundarum sit, non primarum Nubium. Verum ex hac interpretatione alia videbitur exsistere dubitatio, quae ad ipsa illa poetae verba pertinet, quo-

rum explicandorum caussa ista in scholiis traduntur. Sic enim dicit Aristophanes in parabasi v. 533. seqq.

> ὡς δε σώφρων ἐστὶ φύσει, σκέψασθ᾽· ἥτις πρῶτα μὲν
> οὐδὲν ἦλθε ῥαψαμένη σκύτινον καθειμένον,
> ἐρυθρὸν ἐξ ἄκρου, παχύ, τοῖς παιδίοις ἵν᾽ ᾖ γέλως·
> οὐδ᾽ ἔσκωψε τοὺς φαλακρούς, οὐδὲ κόρδαχ᾽ εἵλκυσεν·
> οὐδὲ πρεσβύτης ὁ λέγων τἄπη τῇ βακτηρίᾳ
> τύπτει τὸν παρόντ᾽, ἀφανίζων πονηρὰ σκώμματα·
> οὐδ᾽ εἰςῇξε δᾷδας ἔχουσ᾽, οὐδ᾽ ἰοὺ ἰοὺ βοᾷ·
> ἀλλ᾽ αὑτῇ καὶ τοῖς ἔπεσιν πιστεύουσ᾽ ἐλήλυθεν.

Quibus verbis indicare visus est, in secunda editione Nubium et *ἰοὺ ἰοὺ* et faces omissas esse: quod quidem re ipsa falsum esse arguitur. Ac repugnant etiam ea, quae modo e scholiis eruimus, scenam istam, in qua *ἰοὺ ἰοὺ* et faces occurrunt, non primarum Nubium, sed secundarum esse. At vero vehementer erravit scholiastes ad v. 537. quum quae his versibus vituperantur ad ipsum spectare putavit Aristophanem. Immo reprehendit poeta alios poetas, qui scurrilibus iocis ineptisque inventis placere populo studuerint. Id satis arguunt, nisi res ipsa monstraret, illa, *οὐδ᾽ ἔσκωψε τοὺς φαλακρούς*.

Summam igitur si colligimus ex his, quae de hac re omni disputavimus, hoc efficitur, quae mutavit in secunda editione Aristophanes, scripta esse partim ante Olymp. LXXXIX. 3. partim post Olymp. LXXXIX. 4. Ex quo coniicimus, circa hoc tempus eum Nubes suas voluisse iterum in scenam producere. At vero exortus est, qui aliter de his statueret, Guil. Esserus in dissertatione, quam Bonnae a. MDCCCXXIII. de prima et altera quae fertur Nubium Aristophanis editione evulgavit. Is quidem quemadmodum alia in eo libello sic disputavit, ut ex iis quae ipse sumpserat rationem concluderet, ita nobis haec quoque, quae de altera editione Nubium disseruit, neque accurate videtur nec recte iudicasse. Demonstrandum sibi sumpsit, ut p. 8. ait, secundam Nubium editionem, sive perfectam sive imperfectam, nusquam nisi in cerebro scholiastarum exstitisse; hanc autem, quam nos habemus, pristinam esse et genuinam, non retractatam a poeta aut alia quacumque ratione constructam. Hanc sententiam Reisigius,

quod commoda videretur defendendis, quae semel dicta mittere nollet, suam fecit in Musei Rhenani anni II. fasc. 2. Ratiocinatio, qua utitur Esserus, haec est: iterum actas Nubes tradit scholiastes archonte Aminia, qui Isarchum, quo primum actas constat, excepit: atqui Aminia archonte produci in scenam non potuere: ergo non sunt iterum actae. Patet vero, haec perperam, et dupliciter quidem, esse conclusa. Nam si conceditur, non potuisse fabulam archonte Aminia repeti, non sequitur eam non esse omnino repetitam. Sed ne illa quidem satis certa sunt, quibus eam ab isto studet anno removere. Nam hoc ut efficeret, sic est argumentatus. Lenaeis eo anno actae sunt Vespae: non ergo illo quidem festo Nubes. Concedamus hoc, etsi nulla vis est huius argumenti, si licuit poetis duas pluresve fabulas iisdem in ludis in certamen mittere: quod adeo ipsis illis Lenaeis factum est, in quibus Aristophanes simul Vespas et Proagonem docuit: de qua re diximus in censura fragmentorum editionis Dindorfianae. Sed fatemur, eo minus veri simile esse, his fabulis etiam tertiam fuisse adiunctam. Quo igitur, inquit, alio festo actae sunt Nubes? Non Dionysiis ruralibus: nam quae una caussa fuit fabulae iterum producendae, plausus in prima commissione, ea defuit, quia Nubes non placuerant. Id ille dicit p. 14. At hoc quoque infirmum argumentum est. Potuerunt enim ob id ipsum, quia displicuerant, iterum in scenam afferri, mutatae quidem et correctae, ita ut iam placiturae viderentur. Et correctas perhibent veteres scholiastae. Poterat vero Esserus, ac debebat adeo alio, eoque paullo meliore argumento uti, si ad illa in parabasi verba, quorum nusquam mentionem fecit, attendisset, ἠξίωσα ἀναγεῦσαι ὑμᾶς. Nam si ἀναγεῦσαι est *iterum gustandum praebere*, eosdem spectatores appellet poeta necesse est, coram quibus superiore anno acta erat fabula. Atqui ea Dionysiis urbanis acta est: non ergo repetita videtur ruralibus. Porro non esse Anthesteriis actas ait, quia eo festo nullae agerentur comoediae. Nec denique Dionysiis urbanis, quod iis non nisi novae fabulae in scenam prodierint. Ita existimat ille quidem, a Boeckhio inductus, sed neque ipse demonstravit, nec Boeckhius. De Boeckhio monuit Seidlerus in Diar. litt.

Halens. a. 1825. fol. 26. p. 214. quae dissertatio Latine versa novissimae nostrae editioni Sophoclis Antigonae est inserta, addens ille, si Aeliano V. H. II. 13. aliquid tribuendum sit, in Piraeo saltem non secus atque in urbe novas actas videri. Sed dicamus hac de re paullo explicatius.

Vsitatum illud in decretis, quum, qui de populo bene meriti essent, coronari iubebantur *Διονυσίοις τοῖς ἐν ἄστει, τραγῳδοῖς καινοῖς*, (v. Demosth. p. 243. seq. 253. extr. 265, 15. 27. 267, 1. Aeschin. p. 58, 31.) quo illi solo argumento utuntur, tantum abest ut id quod volunt comprobet, ut arguere videatur etiam veteres tragoedias eo festo esse actas. Disseruit de illa formula docte Hemsterhusius ad Lucian. Timon. c. 51. p. 166. seq. nihil tamen ille de veteribus fabulis monens. At formula ipsa indicium facit. Patet enim hanc eius potestatem fuisse, ut quis eo loco, eoque tempore coronari iuberetur, quo maxima confluxisset hominum multitudo. Itaque non solum festum ad eam rem delectum est hominum frequentia celeberrimum, sed etiam festi dies is, quo praeter eos, qui ad Bacchi sacra venirent, multos novas spectandi tragoedias cupiditas advocaret. Id autem factum uno tantum die esse, ex his videtur colligi posse Plutarchi verbis in libro de exsilio p. 603. B. C. *ἡ δ' Ἀκαδημία οἰκητήριον ἦν Πλάτωνος καὶ Ξενοκράτους καὶ Πολέμωνος, αὐτόθι σχολαζόντων καὶ καταβάντων τὸν ἅπαντα χρόνον, πλὴν μίαν ἡμέραν, ἐν ᾗ Ξενοκράτης καθ' ἕκαστον ἔτος εἰς ἄστυ κατῄει Διονυσίων καινοῖς τραγῳδοῖς, ἐπικοσμῶν, ὥς ἔφασαν, τὴν ἑορτήν.* Quamquam non tantum tribuam huic argumento, ut depugnem, si quis contendat, pluribus diebus actas esse novas tragoedias, sed unius modo vacationem sibi a philosophiae studiis indulsisse Xenocratem. Sed unus si fuit dies novis tragoediis destinatus, non colligam eum primum festi diem fuisse ex his Luciani verbis in Timone c. 51. *καὶ στεφανῶσαι αὐτὸν χρυσοῖς στεφάνοις ἑπτά, καὶ ἀνακηρυχθῆναι τοὺς στεφάνους σήμερον Διονυσίοις τραγῳδοῖς καινοῖς· ἀχθῆναι γὰρ δι' αὐτὸν δεῖ τήμερον τὰ Διονύσια.* Sunt enim eo loco omnia supra fidem aucta, fictaque eo modo, ut de industria incredibilia praedicari appareat. Immo facile adducor, ut verum esse credam, quod Boeckhius in disserta-

tione de Lenaeis p. 35. putat, quum in lege Euegori apud Demosthenem p. 517. scriptum sit, *καὶ τοῖς ἐν ἄστει Διονυσίοις ἡ πομπὴ καὶ οἱ παῖδες καὶ ὁ κῶμος καὶ οἱ κωμῳδοὶ καὶ οἱ τραγῳδοί*, non temere factum esse, quod eadem in lege etiam in Dionysiis Piraeensium primo comoedi, dein tragoedi, in Lenaeis autem tragoedi ante comoedos memorentur. Sed quiqui ille vel unus dies fuit vel plures, ad eum referendum, quod Aeschines p. 58, 43. 59, 23. 75, 27. 83, 13. suis, non decretorum verbis, ut in re omnibus nota, nunc simpliciter *τραγῳδοῖς*, nunc *γιγνομένων τραγῳδῶν*, nunc *μελλόντων τραγῳδῶν γίγνεσθαι*, nunc *μελλόντων τραγῳδῶν εἰσιέναι* dicit. Ex quibus verbis quum cognoscamus renunciationem coronarum factam esse ante quam tragoedi in scenam prodirent, consequitur, quum idem dici solitum sit *τραγῳδοῖς καινοῖς*, ab novis tragoediis captum esse initium. Plures enim per dies agebantur fabulae: unde Polum tragoedum, quamvis senex esset, quattuor diebus octo egisse fabulas refert Plutarchus in libro, quo quaerit an seni gerenda sit respublica, p. 785. B. Eorum igitur dierum primo, ut consentaneum est, actae sunt novae tragoediae: caeteris diebus etiam veteres in scenam esse adductas, quum per se veri simile est, tum illud ipsum, quod in decretis est, *τραγῳδοῖς καινοῖς*, videtur ostendere. Nam quid attinebat *καινοῖς* addi, quum satis esset *τραγῳδοῖς*, nisi ut is dies, qui caeteris illustrior et propter novas tragoedias celebrior esset, eo verbo designaretur?

Caeterum quod Boeckhius in illa de Anthesteriis et Lenaeis dissertatione p. 50. ait, non nosse se veterem fabulam, quae Dionysiis urbanis acta sit, nisi ita mutatam ut pro nova haberi potuerit, quod in Iphigenia in Aulide, in Bacchis, in Alcmaeone factum esse: ea ratione ego quidem uti nolim. Nam etsi eas fabulas in urbe actas scribit scholiastes Aristophanis ad Ran. v. 67. tamen non certum est, de iterata eum commissione loqui. Id Boeckhius, ut patet ex eius libro de tragicis p. 218. seq. collegit ex eo, quod, quum teste scholiasta illo actae sint mortuo Euripide, tamen ad Alcmaeonem respexerit Aristophanes in Equit. v. 1299. unde Alcmaeonis vel priorem vel posteriorem recensionem *Ἀλκμαίωνα τὸν διὰ*

Ψωφῖδος esse appellatam. At, quod iam Bentleius erat suspicatus, duos Alcmaeones scripsisse Euripidem, confirmatum est scholiis codicis Schellershemiani ad Hesiodi Scutum Herculis in Creuzeri Meletem. I. p. 65. ex quibus didicimus illum alterum τὸν διὰ Κορίνθου esse dictum.

Sed redeo ad Esserum: quem apertum est, si vera sunt quae modo disputavimus, non recte contendisse, ne urbanis quidem Dionysiis Nubes potuisse repeti. Atque haec opinio vel ipsis verbis poetae refutari videtur, qui non solum quum ἀναγεῦσαι ὑμᾶς dicit, spectatores alloquitur eosdem, quos in prima commissione habuerat, sed locum etiam eumdem significat, quum v. 524. hic, ἐνθάδε, se primum placuisse ait. Quare Esserus ne illud quidem, quod solum poterat, nobis videtur effecisse, ut Nubes non esse Aminia archonte repetitas ostenderet.

Sed, ut ait p. 23. et seq. quoniam tamen e parabasi colligi videatur, voluisse Aristophanem fabulam istam, emendatam quidem, iterum producere: (id quum subindicat scripto fieri potuisse, quemadmodum Maricam ab Eupolide iterum esse editum Casaubonus ad Athenaeum VI. 7. p. 416. docuerit, vehementer erravit, non attente lectis, quae ibi longe alia dixit Casaubonus) haec tria sibi proposuit demonstrare, in parabasi non loqui poetam de emendatis Nubibus; falsa esse, quae de correctionibus scholiastae referant; versus, qui ex primis Nubibus afferantur, ex turbulento fonte manare.

Horum quod primum posuit, nullam in parabasi correctionis vel novationis factam esse mentionem, vere dictum putamus, si quidem etiam illum versum, ex quo aliquid huiusmodi visum est colligi posse,

οὐδ' εἰςῆξε δᾷδας ἔχουσ', οὐδ' ἰοὺ ἰοὺ βοᾷ,

ad ea spectare credimus, quae ab aliis poetis inepte fuerint instituta. Sed sunt tamen in iis, quae de hac re disseruit Esserus, nonnulla, quae minus circumspecte dicta videantur: ut p. 29. seq. non consentaneum fuisse moribus et ingenio Aristophanis, ut comoediam, quam optime elaboratam diceret, emendandam putaverit, absurdeque eum et inverecunde sibi repugnaturum fuisse, si res easdem, licet mutatas, mercatui exposuisset, nec tamen erubuisset se iactare, quod

non bis terve eadem afferret, sed semper nova et inter se dissimilia excogitaret. Nam in eamdem reprehensionem incurreret, accedente etiam obstinationis et pervicaciae nota, si fabulam prorsus eamdem populo obtruderet. Et quis non videt, quod dicit Aristophanes δὶς καὶ τρὶς ταὔτ' εἰςάγων, dictum esse in eos, qui nova polliciti, vetera recoquant; non autem pertinere ad fabulam, quae quod iterum se prodire fatetur, non promittit nova, licet fortasse emendatior quam ante et nitidior incedat?

Mox quod p. 31. dicit Esserus, parabasin statim post editum Eupolidis Maricam esse conscriptam, ut ex illo versu apparere,

*Εὔπολις μὲν τὸν Μαρικᾶν πρώτιστον παρείλκυσεν,*

id et eodem versu ipso et iis qui sequuntur versibus refutatur. Primum enim Eupolin in Hyperbolum scripsisse dicit poeta, dein huius exemplo Hermippum, iam autem caeteros quoque omnes: ex quo quid potest planius esse, quam aliquanto post Maricam factam esse illam parabasin?

Praetereo alia, quae non veri similiora attulit. Illud vero cui tandem persuadebit, quae in epirrhemate de Cleone dicuntur, mutare Aristophanem noluisse, quo magis ostenderet, non esse quidquam in fabula illa, quod non probari iudicibus debuisset: de qua re dixit p. 32. seqq. Nam profecto ineptus, ac potius insanus esset poeta comicus, qui fabulam, quam placere debuisse existimaret, iterum in scenam afferens, ne ea quidem mutanda esse censeret, quae praesenti rerum conditioni non essent accommodata. Quare non videtur dubitari posse, quin hoc ἐπίῤῥημα, et nescio an etiam ἀντεπίῤῥημα servatum sit ex priore editione. Sed id quum non possit ipsi poetae propter caussam, quam modo dixi, imputari, sic statuendum erit, Aristophanem, quum delevisset multa eorumque loco alia posuisset, ad parabasin componendam accessisse, eiusque pro parte ea, quae proprie vocatur parabasis, illa substituisse, quae metro Eupolideo scripta hodie habemus; caeteras partes, certe ἐπιῤῥήματα, voluisse quidem vel novas facere vel temporibus adaptare, sed non fecisse, ita ut opus imperfectum destituerit; id igitur exemplar quum post mortem eius repertum esset, servatum

esse, ut correctum, dum prior editio paullatim in oblivionem abibat.

Nihilo rectius de secunda quam proposuit quaestione disputasse nobis videtur Esserus. Scholiastas, quum de priore Nubium editione loquuntur, fere coniecturis uti, pridem a nobis ipsis erat monitum. Eo si referimus etiam quae ad v. 539. de incensa domo Socratis sublatoque in ea eiulatu adnotarunt, apertum est, praesertim si argumentum fabulae sextum conferatur, eos haec in secunda, id est ea, quam et ipsi habuerunt et habemus nos, editione facta dicere. In prima editione illud domus incendium ortumque inde clamorem non fuisse traditur in argumento isto, utrum quia sic acceperat scriptor argumenti, an ex coniectura ipsius, in ambiguo relinquimus. Esto enim, ut scholiastae, quod verba illa,

*οὐδ' εἰςῆξε δᾷδας ἔχουσ', οὐδ' ἰοὺ ἰοὺ βοᾷ,*

de prioribus dicta Nubibus putarent, accessisse illam scenam in secundis existimaverint: at quid de eo dicemus, quod argumenti scriptor etiam alia plus minus, in iisque diserte illa, *ὅπου ὁ δίκαιος λόγος πρὸς τὸν ἄδικον λαλεῖ*, tota mutata esse refert? Hoc enim certe eiusmodi est, ut coniectando non potuerit inveniri. Ad id respondit quidem Esserus p. 54. sed ita, ut ferro nodum scinderet. Negat enim fidem habendam scholiastis, non monstrans, qui factum sit, ut comminiscerentur aliquid, quod cur sint commenti nulla reddi ratio potest.

Ita ad tertiam partem disputationis suae Esserus progreditur, in qua quae affert tria ex Nubibus citata fragmenta, quae in superstite fabula non exstant, ea tanta levitate reiicit, ut id aperte cupidius, quam veri studio fecerit. De his fragmentis supra explicavimus. Et Diogenes quidem Laertius quos ex Nubibus affert versus, dubium esse vidimus an sint Teleclidis. Sed si citavit priores Nubes Diogenes, nullius profecto ponderis est, quod ait Esserus, si fuerit aliqua prior editio, illo eam tempore non amplius in hominum manibus fuisse. Diogenes enim quae refert, non ex Aristophane ipso, sed ex aliis hausit scriptoribus. Illud autem fragmentum, quod Photius in v. *Πάρνης* servavit, ne dubitari quidem posse, quin ex prioribus Nubibus sit, videtur. Nec denique

in tertio, quod apud eumdem exstat in v. πηνίον, ulla erroris invenitur suspicio.

Sed pergit Esserus ad Athenaeum, qui quum lib. VII. p. 299. B. et lib. VIII. p. 345. F. locos ex secundis Nubibus afferat, qui in nostris leguntur, lib. IV. p. 171. C. quinque versus ut ex prioribus Nubibus sumptos posuit, qui ipsi quoque in editione, quam hodie habemus, scripti inveniuntur: quare Brunckius aliique, quod hoc quoque loco secundae Nubes memorari debuerint, per errorem primas nominatas esse putarunt, Dindorfius autem in fragmentis p. 17. non errasse opinatur Athenaeum, sed, quum ista scriberet, priorum Nubium exemplar versasse, in quo versus illi aeque ut in secundis scripti exstiterint. Quid igitur Esserus? Potuerunt, inquit p. 66., Athenaei temporibus Nubes Aristophaneae duplici forma circumferri; una, quae retinebat primam et veterem, sive quae parabasi carebat; altera, cui parabasis erat adiecta: illae igitur primae, hae secundae Nubes commode appellari potuerunt. Piget hoc commentum refutare: sed mirari licebit, antiquos et bonos auctores, quibus illa melius quam nobis cognita fuisse necesse est, ita contemni, nihil ut eorum testimoniis tribuatur. Vt erraverit Athenaeus eo loco, quo priores Nubes memoravit, at hic quoque locus, sicut illi duo alteri, certissimo documento est, et bis editas esse Nubes, et alteram editionem ab altera diversam fuisse. Neque vero solus est Athenaeus, qui duplicis editionis meminerit. Aliud exstat testimonium in Bekkeri Anecdotis p. 85, 28. βρῦ, ἐπὶ τοῦ πιεῖν. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις δευτέραις. Legitur ea vox in nostris Nubibus v. 1386. Alia quae ex Nubibus afferuntur, non inveniuntur autem in nostris exemplis, latuerunt Esserum. Ea commemoravit Dindorfius p. 19. Athenaeus XI. p. 479. C. κοτυλίσκος δὲ καλεῖται ὁ ἱερὸς τοῦ Διονύσου κρατηρίσκος καὶ οἷς χέονται οἱ μύσται, ὡς Νίκανδρος ὁ Θυατειρηνός, παρατιθέμενος τὸ ἐκ Νεφελῶν Ἀριστοφάνους,

μηδὲ στέψω κοτυλίσκους.

Dubia sunt, οὐ μετὸν αὐτῷ, quod Suidas in his verbis ex Nubibus affert, quum idem μετὸν αὐτῷ in v. μετὸν ex Aristophane adnotaverit, adiecto loco, qui est in Ecclesiazusis

v. 667. Antiatticista in Bekkeri Anecdotis p. 98, 1. ζυμήσασθαι. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις. Et p. 105, 2. κόλασμα, Ἀριστοφάνης Νεφέλαις. Sed apud hunc scriptorem saepius erratum in fabularum nominibus esse monuit Dindorfius p. 19. Similiter peccatum videri in scholio cod. Ven. ad Pac. 347. observavit Dindorfius in addendis p. VI. quo in scholio de Phormione scriptum: *αὐτοῦ μέμνηται ὁ κωμικὸς ἐν Ἱππεῦσι καὶ Νεφέλαις καὶ Βαβυλωνίοις*: nominandam enim pro Nubibus fuisse Lysistratam, cuius in v. 804. mentio facta sit Phormionis. Minoris momenti est, quod Antiatticista p. 83, 1. scribit, *ἀρχαϊκῶς, ἀντὶ τοῦ ἀρχαίως· Ἀριστοφάνης Νεφέλαις*: quod pertinere potest ad v. 820. ubi legitur *φρονεῖς ἀρχαϊκά*, ad quae verba in iisdem Bekkeri Anecdotis respicitur p. 22, 30. et 449, 10. Veri similius est, *πέτευρον*, quod Pollux X. 156. ab Aristophane usurpatum dicit, in prioribus Nubibus scriptum fuisse, ut in adnotationibus ad v. 1435. ostendimus.

Sed non praetereundus est in hac disputatione locus Nubium obscurissimus, ad quem praeter Welckerum nullus interpretum offendit, ut aut animum non advertisse, aut noluisse confiteri trepidationem suam videantur. Haec verba dico, quae sunt in parabasi v. 519.

*πρώτους ἠξίωσ᾽ ἀναγεῦσ᾽ ὑμᾶς.*

*Ἀναγεῦσαι* fidem habet a scholio: *διατάξαι τὸ δρᾶμα· ὡς ἐπὶ βρώματος δὲ εἶπεν.* Primam huius scholii vocem corruptam esse putabat Ruhnkenius, emendarique volebat ex adnotatione cod. Leid. *δεῖξαι ὑμῖν ταύτην. Ἀναγεῦσαι*, quod verbum lexicographi ex hoc solo loco memorant, aut qua veri simillimum est potestate dictum iteratae gustationis notationem continet, aut idem propemodum est quod simplex *γεῦσαι*, initii fortasse aliqua significatione adiuncta. Hoc posteriore modo acceptum videtur ab interpretibus. Quae interpretatio si vera est, de prima Nubium commissione loqui poetam necesse est, hoc modo: *vobis primis spectandam dedi hanc fabulam, sed posthabita est aliis.* Qui vero sunt illi primi? Nempe cives Athenienses: acta est enim fabula Dionysiis urbanis. Itaque commendare se poeta eo videbitur, quod Nubes suas non ante in Piraeo aliisve ruralibus

Dionysiis docuerit. Atqui nec certo constat, novas fabulas prius aliis in locis in scenam productas esse, quam Athenis spectandae exhiberentur, neque id factum esse valde veri simile est, quia sic novitatis detracta esset gratia. Omnino autem, si de prima commissione sermo est, aptius diceret, praemio se primo sibi dignum esse visum. Et coniiciat quis forsitan legendum esse πρῶτος ἠξίωσ' ἀναγεῦσ' ὑμᾶς, quia usitatum fuerit dici de poetis, πρῶτος, δεύτερος, τρίτος ἦν; vel, quoniam hoc tamen obscurius atque insolentius dictum esset, audacior aliquis praeferat, πρώτους ἠξίωσ' ἀνανεῦσ' ἡμᾶς, sive id ab ἀνανεύειν, *erigi*, *eminere*, derivetur, quod verbum isto significatu apud recentiores usurpatum explicavit Hemsterhusius ad Luciani Somnium c. 13. p. 19. dictum ita etiam a Polybio I. 23, 5. XVIII. 13, 3. sive sit ab ἀνανεῖν, *enatare*, quod ab Aeliano in H. An. V. 20. positum in lexico suo retulit Schneiderus, unde error translatus etiam in novam editionem Stephani. Nescio ego quidem, ubi in Aeliani libro illud verbum legatur, nisi forte ἐκνεύει, quod exstat in cap. 19. Schneiderus in mente habuit. Sed attuli haec, ut occurrerem iis, quibus forte in mentem veniret, ab huiuscemodi ratione petere auxilium. Nam firmius stare videtur ἀναγεῦσαι, quam ut hoc quidem in verbo aliquid mendi lateat. Sed hoc verbum quo minus usitatum est, eo magis proprio ac naturali significatu de iterata erit gustatione intelligendum. Quare non dubitandum existimo, quin de repetita editione, ipsoque eo tempore, quo haec parabasis recitaretur, cogitaverit Aristophanes. Ita ratio et ordo sententiarum hic est: *sic ego vincam, uti hanc comoediam, quod eam omnium quas feci optimam esse arbitror, primos vos iterum cognoscere volui: quae quum mihi permagno labore constiterit, tamen inferior aliis sum habitus.* Quaerimus sic quoque, illud πρώτους quid sibi velit. Patet enim eosdem eum dicere, qui prius illam fabulam spectaverint: neque enim alii dici possunt iterum gustare: confirmantque id etiam quae sequuntur. His ergo si primis iterum gustandam eam fabulam praebet, alios aliquos esse oportet, apud quos vel prius quam apud istos, vel solos agi possit. Qui sunt autem isti? Vix, credo, alii, quam qui in Piraeo specta-

bant. Itaque aut hoc dicere censendus est, noluisse se prius in Piraeo experiri placeretne fabula, aut illud, quamvis Piraeo destinata sit, tamen prius in urbe eam agi voluisse. Neutrum veri simile est: alterum, quia de tali more nihil compertum habemus; alterum quia non dignum est persona Aristophanis. Omnino vero quid maxime hoc loco dici conveniat considerantibus non obscurum esse arbitror, hanc requiri sententiam: *ita vincam, ut hanc comoediam, quia omnium mearum optimam esse puto, iterum ad vos affero.* Ad eam igitur rationem correxi locum, adscito πρώτως, quod peropportune corrector in uno ex Dobraei codicibus servavit. Potuerat etiam copula inserta dici, *καὶ ταύτην σοφώτατ' ἔχειν τῶν τ' ἐμῶν κωμῳδιῶν πρώτως*, nisi etiam πρώτως σοφώτατα recte se haberet. Illo quidem modo Platonem loquutum referunt Thomas M. et Ammonius: *Πλάτων γοῦν διαιρούμενος τὰς πολιτείας, τὴν μὲν πρώτως ἔχειν φησί, τὴν δὲ ὑστέρως.* Leganturne haec in Platonis libris, nescio: locum certe neque alii, neque Lobeckius monstravit, qui ad Phrynichum p. 311. uberius de hoc adverbio dixit. Sed est hoc eiusmodi, ut exemplo non indigeat. Bene convenit cum emendatione nostra, quod quinto loco in argumentis Nubium scriptum est: *τὸ δὲ δρᾶμα τοῦτο τῆς ὅλης ποιήσεως κάλλιστον εἶναί φησι καὶ τεχνικώτατον.*

Sed dicendum iam est, quibus rationibus adductus videatur Aristophanes, ut Socratem, hominem omnium iudicio innocentissimum, in scena traduceret. Atque Aelianus quidem in Var. Hist. II. 13. Eunapius in Aedesio p. 35. Thomas Magister in argumento fabulae octavo, scholiastae ii, qui scripserunt argumenta II. et VII. et IX. et ad v. 623. ab Anyto et Meleto corruptum Aristophanem scribunt, ut in populi invidiam adduceret Socratem. Quam rem ab imperitissimis hominibus fictam atque excogitatam esse eo intelligitur, quod Socrates mortuus est Olympiadis demum XCV. anno 1. qui est post editas Nubes annus XXIII. Itaque quidam, ut scholiastes in argumento I. testatur, alia, sed non minus inepta ratione usi, iratum crediderunt Socrati fuisse Aristophanem, quod Archelaus, Macedoniae rex, eum ipsi praetulisset. Verum iam inter veteres fuerunt, auctoribus scholiastis ad v. 97.

qui nullam simultatem Aristophani cum Socrate intercessisse existimarent. Quam opinionem sequutus is, qui argumentum primum scripsit, perpetuis comicorum et philosophorum iurgiis factum putat, ut Socratem irrideret Aristophanes.

Nobis aliter videtur. Nam si Socrates eo tempore, quo nondum cuiusquam invidiae videtur obnoxius fuisse, non solum ab Aristophane, sed etiam ab Eupolide et Amipsia est lacessitus, ut scholiastes ad v. 97. et 180. et Diogenes Laertius II. 28. observarunt, facile, puto, unusquisque, qui antiquae Graecorum comoediae morem noverit, id non odio, sed sola ridendi libidine factum existimabit. Haec enim fuit poetarum veteris comoediae consuetudo et libertas, ut non modo, quo quisque vellet, studia populi impelleret, unde autem vellet, deduceret, sed etiam ut, quidquid in quoque ridiculum inveniretur, id oblectationis tantum caussa, sine ulla acerbitatis suspicione in scena notaret. In quo genere largam ridendi materiam suppeditabat Socrates, qui propter morum vitaeque insolentiam notus esset omnibus, quum neque sapientiae speciem captaret, nec sectam parare sibi studeret, neque recondita quaedam atque arcana docere se simularet, nec mercedem doctrinae exigeret, sed vulgo ubique conspiceretur, in opificum tabernis disputaret, nihil se scire contenderet, in magna paupertate divitias contemneret, pedibus nudis semper incederet, in via publica totas horas, immo totos dies meditabundus, quasi animo abalienato, staret, omninoque sibi ipsi sapere, quam placere aliis mallet. Accedebat, quod in ipsa illa vitae tenuitate et simulatione inscitiae valde superbus esse videbatur, eamque superbiam vultu prae se ferebat. Nec defuisse crediderim nonnullorum indignationem, quod multi adolescentes hominem tam mirum studiose sectarentur, suspectamque eius sapientiam cupide imbiberent. Inde factum est, ut Aristophanes, quum vellet philosophis irridere, nulla re magis placituram putaret fabulam suam, quam si illi partes philosophorum tribueret, qui quod haberetur philosophus, vel sola personae specie risum spectatoribus posset commovere. Easdemque caussas fuisse arbitror, quare Eupolis et Amipsias Socrati illuserint. De Amipsiae versibus infra dicetur. Ab Eupolide etsi scholiastes ad v. 97.

paucis in locis vehementius reprehensum scribit Socratem, quam ab Aristophane in totis Nubibus, tamen quod eius rei exemplum affert,

> δεξάμενος δὲ Σωκράτης
> τὴν ἐπίδειξιν . . .
> Στησιχόρου πρὸς τὴν λύραν
> οἰνοχόην ἔκλεψεν,

id quum ipsorum scholiorum testimonio simillimum sit iis, quae Aristophanes dicit v. 180.

> ἐκ τῆς παλαίστρας θυμάτιον ὑφείλετο,

tum non maiore cum acerbitate dictum videtur. Narrabantur talia Athenis, ut multa vel invidia hominum vel levitas comminiscitur, credit, repetit, auget. Ego quidem facilius credam, Socrati tributum esse, quod Chaerephon vel alius Socratis sectatorum commisisset, quam, quod Wolfii suspicax petulantia proiecit, iuvenile illud Socratis vitium fuisse. Aristophani quidem si quae peculiaris caussa fuit, quare Socratem perstringeret, et hunc potius quam alium sophistam in scenam produceret, ea in odio Euripidis quaerenda erit, cuius Socratem amantissimum fuisse constat. Atque, ut Aelianus in V. H. II. 13. refert, vix ille umquam in theatro conspiciebatur, nisi si Euripides novis fabulis decertaret, quas propter morum praecepta sapientiaeque commendationem plurimi faciebat. Quin dicebatur etiam adiuvare Euripidem in tragoediis scribendis, de qua re comicorum testimonia protulit Diogenes Laertius II. 18. in iisque unum, ut videtur, e Nubium priore editione.

Sed volo de Socrate dicere paullo explicatius, ne excusavisse Aristophanem, non defendisse videar. Ac Socratem quum philosophiam de caelo devocasse et collocasse in urbibus praedicent; quum vitam egisse constet integerrimam atque innocentissimam; quum mortem sustinuisse ea qua sapientem decet cum animi tranquillitate sit traditum: quid mirum, quod tanta eius admiratio est omnium, ut pro exemplo virtutis et sapientiae habeatur, indignemurque non solum quod extremo est supplicio a civibus suis affectus, sed etiam quod comici eum ut ineptum nugatorem iuventutisque malis dicendi artibus corruptorem in scena traduxerunt? Sed tamen vereor, ne, qui vel de philosophia eius disseruerunt, vel

dixere de ingenio ac moribus, eorum plerique, ut in viro fere nonnisi per laudes noto, non sint satis incorrupto iudicio usi: id quod accidit etiam doctissimo scriptori dissertationis de accusatione Socratis in Bibliothecae veteris litteraturae et artis fasc. I. et II. Quamquam quod ad philosophiam Socratis attinet, eius ratio quae fuerit, omnium optime intellexisse mihi videtur Schleiermacherus in comment. philos. Acad. Berolin. a. 1814. 1815. Nam Socrates quum illud ipsum quid esset, scire aliquid, investigaret, quique fontes essent sciendi cognoscendique aperire studeret, avocavit animos a subtilitate inutilium disputationum, quibus ingenium potius atque dicendi exercitatio ostentaretur, quam ut fructus ex iis aliquis redundaret, traduxitque ad eas quaestiones, quae ad vitam vel publicam vel privatam recte sapienterque instituendam pertinerent, quod quibus ad has res opus est veri, recti, iusti, honesti, decori notionibus, in ipsis hominum animis insitas esse intelligeret. Quod ille quum faceret coarguendo magis et refutando quam docendo et persuadendo, evertebat potius quae inania ab aliis praeciperentur, quam condebat novam doctrinam. Quae si est deinceps ab aliis fundata, exculta, magis magisque perfecta, debetur quidem ipsi huius rationis summa, sed ut excitati ab eo illi, qui Socratici vocantur, in primisque Plato, quae ipsis placerent, veluti ex ore magistri sui proferrent. Quorum plurima a multis Socrati sunt tributa, quae, si severius exigas, vel non erant ab illo, vel erant alio modo dicta aut cogitata. Multumque ad eam rem contulit consuetudo illa scribendi dialogos Socraticos, quorum inventorem Aristoteles apud Athenaeum lib. XI. p. 505. C. Alexamenum Teium fuisse tradidit: quod genus scribendi haud dubie illo tempore et ortum est et multorum studiis cultum, quo amici Socratis tum iniusta eius condemnatione commoti, tum admirati morientis magnitudinem animi, ad vindicandam viri innocentiam ornandasque quas contemni ab iudicibus vidissent virtutes sunt excitati. Nam profecto nec philosophiae nec sapientiae nec probitatis tantam ille esset claritatem adeptus, nisi iniusto damnatus iudicio mortem fortiter atque aequo animo pertulisset. Virtus enim ea, quae non magnitudine rerum gestarum, aut splendore ingenii, aut

insolentia facinorum, sed vitae morumque integritate continetur, neglecta iacet oblivionique traditur, nisi fortunae gravem est atque insignem perpessa iniuriam. Sic, qui nunc maximam orbis terrarum partem tenent, nulli essent Christiani, nisi religionis huius auctor sanctissimus animi in crudelissimo supplicio constantia confirmasset eos, qui se eius disciplinae addixerant. Id non videntur satis reputasse, qui Socratem tantopere admirantur. Nam qui sunt illi, per quos clarus est factus? Amici eius atque discipuli, iique ipsa demum morte eius ad eum defendendum, laudandum, celebrandum provocati. Vivo eo qui scripsere, comici, et riserunt eum et vituperarunt, petulantius quidem nonnulli, sed ut fuerint etiam qui aequius de eo sentirent. In his numerem Amipsiam, qui mihi videtur paucis versibus verissime descripsisse Socratis ingenium. De eo sic refert Diogenes Laertius II. 28. *Ἀμειψίας δ' ἐν τρίβωνι παρεισάγων αὐτὸν φησὶν οὕτως.*

> *Σώκρατες ἀνδρῶν βέλτιστ' ὀλίγων, πολλῶν δὲ ματαιόταθ', ἥκεις*
> *καὶ σὺ πρὸς ἡμᾶς, καρτερικός γ' εἶ; πόθεν ἄν σοι χλαῖνα γένοιτο;*
> *τουτὶ τὸ κακὸν τῶν σκυτοτόμων κατ' ἐπήρειαν γεγένηται.*
> *οὗτος μέντοι πεινῶν οὕτως οὐπώποτ' ἔτλη κολακεῦσαι.*

Horum versuum in primo cur Meinekius in Quaestt. scen. Spec. II. p. 44. *ὀλίγῳ* et *πολλῷ* scripserit, non intelligo: immo, si quidquam, verissima est librorum scriptura. Post secundum versum deesse aliquid, in quo *τὸ ἀνυπόδητον* Socratis commemoraretur, vidit Ferrarius de re vestiaria part. II. lib. IV. c. 16. (in Graevii Thes. Ant. Rom. vol. IV. p. 894.) Posteriores duos versus ab alia persona dici apertum est. Sic ille quidem de vivo. Sed mortuo, quum poeniteret Athenienses iniusti iudicii, nihil nisi laudes sunt viri auditae. Neque incredibile, etsi fortasse non verum est, collacrimasse totum theatrum ad hoc Euripidis in Palamede:

> *ἐκάνετ', ἐκάνετε τὰν*
> *πάνσοφον, ὦ Δαναοί,*
> *τὰν οὐδὲν ἀλγύνουσαν ἀηδόνα Μουσᾶν.*

Quae Valckenarius in diatr. de fragm. Eurip. p. 190. ab Euripide quidem non esse in Socratem scripta docuit, quod Euripides multo ante Socratem vita excesserit, ideoque falsa retulisse, qui illud narrarunt, nisi forte post mortem Socratis repetita sit illa Euripidis tragoedia: quae mihi quidem, si quid veri in ista narratione est, haud paullo probabilior coniectura esse videtur, quam quod Boeckhio in libro de tragicis Graecis p. 185. placuit, versus istos Socratis caussa, quum repeteretur tragoedia, ab interpolatore esse insertos. Nam quidni, qui Palamedem illo tempore in scenam reduceret, hanc potuit tragoediam eo ipso consilio aliis praeferre, quod scripta in ea esse sciret, quae quivis esset ad Socratem relaturus? Aliquot annis post mortem suam vereor ne Socrates non tanta Athenis in admiratione fuerit, quanta per Platonem potissimum ad posteros est propagata. Communem opinionem sequutum esse video virum praestantissimum, cuius de obitu qui nuper sparsus erat rumor inanem fuisse tanto magis sum laetatus, quo maiore teneor desiderio amicorum meorum Turicensium, in quibus ille quoque mihi humanitate aeque atque eruditione cognitus est, Bremium dico, qui in adnotatione ad Aeschinem vol. I. p. 118. ubi *σοφιστὴς* appellatur Socrates, avertere interpretando reprehensionem studuit. Aeschinis haec verba sunt in oratione adversus Timarchum p. 24, 33. (168. ed. Reisk.) *ἔπειθ᾽ ὑμεῖς, ὦ Ἀθηναῖοι, Σωκράτην μὲν τὸν σοφιστὴν ἀπεκτείνατε, ὅτι Κριτίαν ἐφάνη πεπαιδευκώς, ἕνα τῶν τριάκοντα τῶν τὸν δῆμον καταλυσάντων:* de quo loco breviter sed accurate Wyttenbachius, quem Bremius citavit, ad Plutarchum T. IV. P. II. p. 655. *Aeschines Socratem nominat sophistam, ut orator, et alios docentem.* Nam ut orator sophistam vocat, quia comparat cum Demosthene, quem paullo post eodem nomine appellat; ut alios docentem autem, quia de arte, quam uterque factitaverit, loquitur. Itaque nec laudat Socratem nec vituperat: sed tamen, si ille tum ob sapientiam habitus esset ante alios venerabilis, non recte usus esset ista appellatione, quum praesertim nulla necessitas ut ea uteretur cogeret: nisi ideo usum esse putabimus, ut ne iniuste damnatum iudicibus obiicere videretur. Non enim quaere-

bat iurene an iniuria damnatus esset Socrates, sed si ille capite luisset, quod discipulum habuisset Critiam, non minus ea poena dignum esse propter Aristarchi facinora Demosthenem volebat ostendere.

Ego quidem, si sobrie de Socrate iudicare volumus, et quae certo cognita habemus potius, quam laudes ab amicitia defendendique studio profectas, natamque ex iis admirationem posteritatis spectare, sic existimandum arbitror. Erat ille et acris sanique iudicii homo, et veri rectique in omni vita studiosissimus. Itaque et animadvertebat sagaciter, quid errarent philosophi illi et sophistae, quorum audiendorum cupiditate flagrabant populares eius, et, quod eximia esset constantia, strenue faciebat officia sua. Sed utroque in genere magna quaedam eum adiuvabat superbia, non illa quidem iactabunda et fastu plena, sed latens modestiae specie assumpta, et callide tum conditioni attemperata rei domesticae, tum accommodata eius ingenio. Negligebat cultum corporis, ut ne desiderare quae non haberet, sed contemnere videretur. Temperans erat, amore quidem virtutis, sed etiam ne exprobrari sibi intemperantia posset. Suo animo indulgebat, nihil curans quid alii de se sentirent, quod homines non magni faceret. Humanus, facilis, comis erat, quod alios se potius indigere, quam se opus habere aliis intelligeret: sed solus si incederet, in incessu vultuque naturalis conspiciebatur superbia contemptusque hominum. Nihil se scire dictitabat: non enim aut natura aut arte eloquens erat: sed, dum eos, qui omnia se scire profitebantur, quaerendo per simulatam inscitiam eo adducebat, ipsos ut nihil scire appareret, plus se admirationis consequi videbat, quam si magnum ageret philosophum. Religionum vanitatem perspiciens, colebat quidem deos, quod et indulgendum aliquid putaret piae credulitati, et periculosum esse sciret, si quis se a communi opinione segregare in hoc genere auderet: sed tum refutando quae indigna diis pro veris haberentur, tum iurando per alias res quam per deorum numina, tum, ubi rationem consiliorum suorum factorumque reddere nollet, genio quodam suo praetexendo, satis prodebat perspicacioribus, quantum contemneret, quae vulgus crederet religio-

sissime. Ac memorabile est, Xenophontem, qui omne studium ad id contulit, ut Socratem adversus criminationes accusatorum defenderet, hanc caussam tam leviter attigisse, ut eam oblivioni voluisse permittere, quam habuisse videatur quo plane purgaret Socratem. Accedebat ad haec quaedam ab ipsa ei natura insita aequabilitas animi atque constantia, quae quum obstaret ne quid temere atque inconsiderate diceret ageretve, consociata cum illa quam diximus superbia efficiebat, ut quum omnibus in rebus mentis consiliique compos maneret, tum in proeliis quoque militis intrepidi laudem consequeretur. Talem virum quis non videat, quomodo propter mores singulares, quum videri potius stultum quam esse intelligerent, et sectari debuerint plurimi, et, qui ei familiares facti essent, laudare atque admirari; caeteri autem ut hominem superbum, vanae sapientiae studiosum, disputando omnia labefactantem, denique adolescentium animos non optimis artibus imbuere visum et ridere potuerint et contemnere et aliquando acerbius notare? Quorum neutris, qui recte iudicare voluerit, plus tribuet, quam tribui vel amicis decet, solas laudes viri memorantibus et ornantibus cupidius, mortui praesertim et iniuste damnati, vel risoribus, hominem vivum, eumque famosum potius quam clarum, necdum tristi vitae exitu nobilitatum ea cum libertate perstringentibus, qua quemvis, qui ridendi reprehendendive ansam praeberet, lacessivisse veterem comoediam constat. Ita mihi, qui simplicem veritatem spectare volent, sentire de Socrate debere videntur.

Venio denique ad Nubes ipsas: de quibus qui sana mente sunt sic iudicaturos credo, ut meminerint, non alio modo Graecos poetas aut invenisse fabulas suas aut composuisse atque expolivisse, quam eadem hodierni quoque facere consueverunt. Atque argumentum Nubium ex his partibus constat, quas ordine enumerabimus.

I. Aere alieno se liberaturus senex quum filium, ut Socratis disciplina eruditus creditores defraudare discat, adducere non possit, ipse adire Socratem constituit: v. 1—133. II. Ad cuius domum quum accessisset, discipuli cuiusdam foras egressi sermone magis etiam incenditur: v. 134—184. III. Itaque intromissus, miratur diligentiam philosophorum

apparatumque scholae: v. 185—223. IV. Deinde ab Socrate coram Nubibus initiatur: v. 224—513. V. Suspenditur inde actionis continuatio per parabasin chori, partim e poetae persona ad spectatores loquentis, partim hymnos canentis in laudem deorum: v. 514—622. VI. Finita parabasi Socrates conspicitur senem docens: quem Nubes ubi nimis indocilem esse vident, suadent, ut filium, quem promptum iam fore spondent, in disciplinam Socrati tradat: v. 623—812. VII. Senex filium, invitum quidem, sed non magnopere pugnantem, ad Socratem adducit: v. 813—865. VIII. Socrates, in certamen commissis iusto et iniusto oratore, quorum iniustus vincit, optionem dat adolescenti, ab utro doceri malit: v. 865—1117. IX. Parabasis inde chori sequitur ad spectatores e personis Nubium verba facientis: v. 1118—1133. X. Senex deinde filium bene eruditum ab Socrate accipit: v. 1134—1170. XI. Ille igitur quaedam edit doctrinae documenta: v. 1171—1214. XII. Quibus pater ad summam spem elatus, Pasiam creditorem cum teste a foribus aspellit: v. 1215—1259. XIII. Mox etiam Amyniam: v. 1260—1304. XIV. Inde fructum disciplinae Socraticae chorus praedicit spectatoribus: v. 1305—1324. XV. Pater igitur, intus contumeliis a filio affectus, de impietate eius conquerens foras egreditur, cui filius, dicendi peritia fretus, recte se fecisse demonstrat: v. 1325—1479. XVI. Ob eam rem senex, de Socrate vindictam sumpturus, aedes eius incendit: v. 1480—1514.

Non essent haec apte composita, si poeta nihil aliud propositum habuisset, quam ut senem describeret, qui quod filii caussa in aes alienum illapsus creditores fraudibus circumducere studuisset, iustas huius fraudulentiae poenas daret. Sic enim non satis fuisset verberari eum a filio, sed debuisset etiam in ius vocatus caussa cadere et bonis exui. At vero aliud fuit Aristophani consilium. Scripta est enim fabula in philosophos istos et sophistas, qui non solum inani rerum sublimium perscrutatione adolescentes ab utilibus studiis avocarent, sed etiam mores iuventutis per fallaces dicendi artes, quibus et absurdissima quaevis et scelerosissima defendi possent, corrumperent ac penitus depravarent. Itaque prae-

cipuum et in quo summa totius fabulae contineretur inventum illud est, quo duos oratores in concertationem committi videmus, alterum antiquae disciplinae defensorem, alterum, qui novitios mores coniunctaque cum iis flagitia commendaret. Et est illa fabulae pars profecto eminentissima, maxime propter gravissimum illum iusti oratoris sermonem, quo vix quidquam fingi praeclarius potuit. Sed novitii isti mores quo evaderent, quemque ex iis fructum caperent ii, qui philosophis istis docendos committerent filios, id ut exemplo aliquo cognosceretur, caetera finxit poeta: eaque composuit aptissime. Ac primum ut philosophos illos risui exponeret, persona usus est Socratis, quem crederent plerique illis studiis deditum esse, hominis et noti omnibus, et quum ipso adspectu, tum moribus quoque ridendi. Sed hunc etsi inania atque inepta docentem fecit, tamen, credo quod neque ipsum malum esse, nec turpia suadere adolescentibus sciret, non finxit ipsum istos mores commendantem, quorum exemplum propositurus erat in Phidippide, sed dedit hoc negotium uni illorum oratorum, quos apud eum esse dixit, quorum alter iusta atque honesta, alter iniusta ac turpia defenderet. Socrati adiunxit amicum eius Chaerephontem, non minus illum famosum, neque qui non esset vel per se deridiculo. Operae pretium est adscribi, quae de eo retulit scholiastes Platonis ad Apologiam p. 331. ed. Bekk. *Χαιρεφῶν οὗτος ὁ Σωκρατικὸς ἰσχνὸς ἦν καὶ ὠχρός, τὸ δὲ ἦθος συκοφάντης καὶ κόλαξ, πρὸς δὲ καὶ κλέπτης καὶ αὐχμηρός, τὴν δὲ περιουσίαν πένης. Εὔπολις μὲν οὖν ἐν Πόλεσι διὰ τὴν χροιὰν πύξινον αὐτὸν καλεῖ, Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ὄρνισι νυκτερίδα· ἐν δὲ Τελμησσεῦσιν εἰς συκοφάντην ἀποσκώπτει· Κρατῖνος Πυτίνῃ εἰς αὐχμηρὸν καὶ κόλακα· Εὔπολις δ' ἐν Κόλαξι Καλλίου κόλακα λέγει· Ἀριστοφάνης δ' ἐν Δράμασι κλέπτην· ἐν δ' Ὥραις νυκτὸς αὐτὸν παῖδα καλεῖ.* Deinde fecit Strepsiadem, hominem rusticum, cuius filius, quod mater nobili natu esset, equis alendis patrem in aes alienum coniecisset. Quo non dubitandum quin perstrinxerit homines vanos, qui supra facultatum suarum modum luxuriam aemularentur divitum et nobilium. Nam quod Süvernius putabat, qui docte atque eru-

dite scriptam de Nubibus dissertationem edidit, Strepsiadis persona Periclem, Phidippidis Alcibiadem notari, id vereor ut cuiquam persuaserit. Alcibiades quidem ut fuerit in illis, quorum vitam et mores in Phidippide expressos cernimus, tamen nihil usquam in Nubibus invenitur, quod in hunc potius quam in quemvis alium dictum videatur; multo minus autem de Pericle cogitavit poeta, quum fecit Strepsiadem. Sed apertum est, Süvernium, quum semel illam suspicionem animo concepisset, curiose conquisivisse, quidquid illuc trahi posse videretur, neglectis, quae obstabant multo graviora. Nam Pericli quidem nihil commune fuit cum Strepsiade: cui quum Periclis illud εἰς τὸ δέον tributum est, diserte Periclem et nominatim tetigit poeta: sed id Süvernius ut ad aliquam inter illos similitudinem converteret, Diodorum XII. 38. sequutus est p. 39. non optimum auctorem, qui ea de Pericle tradidit, quae et ab ingenio illius viri ac moribus valde abhorrent, et repugnant locupletioribus aliorum testimoniis scriptorum. Phidippidis autem quod mater filia esse perhibetur Megaclis, id factum est, quod et nobiles essent illius nominis viri, et ipsum nomen nobilitatis significationem contineret: deliguntur enim a comicis nomina moribus, factis, conditioni personarum convenientia: ut ne cogitasse quidem de Alcibiade, qui matrem Megaclis filiam haberet, videatur Aristophanes: aliter et nominatim eum appellasset, nec fecisset Phidippidem filium esse rustici. Multo minus, quod Süvernius p. 33. coniiciebat, balbutiem notavit Alcibiadis, quum puerum Phidippidem aetatis, non oris vitio τραυλίσαι dixit v. 861. et 1385.

Sed redeo ad consilium poetae. Vt ostenderet, quos fructus gigneret ista sophistarum disciplina, adolescentem introduxit, quem quum pater Socrati docendum ideo commisisset, ut per eius dicendi fallacias creditores eluderet, ea res in ipsius perniciem vertit, filio artibus illis tantopere abutente, ut adeo verberet patrem, idque iure se facere ostendat. Tum ille intelligens, quam insana sit et detestabilis ista doctrina, ut vindictam sumat, domum Socratis ferro ignique aggreditur. Ita ultima fabulae scena, quae aliter sine idonea caussa adiecta videretur, etiam necessaria est, patetque

omnem fabulam eo tendere, ut, qui mores iuventutis ad istum modum corrumpant, non solum contemnendos, sed etiam poena dignos esse doceatur. Et tractavit profecto hoc argumentum poeta ingeniose, multoque cum lepore et inventorum et dictorum. Quo magis mirum videri potest, quod, quum haec comoedia a plerisque summis laudibus extollatur, tertius in eius commissione iudicatus est Aristophanes, praelatis ei Cratino et Amipsia. Erunt fortasse, qui ineptum quid agere putent, si quis hodie in huius rei caussas inquirat, quum non modo Cratini Pytina et Amipsiae Connus perierint, sed ne Nubes quidem habeamus tales, quales fuerunt, quum sunt in scenam productae. Sed est tamen, nisi fallor, quo illi, si qui sunt, adduci possint ut aliter sentiant. Nam primum quod attinet ad admirationem illam, in qua Nubes apud multos esse video, eius vereor ne non sint iustissimae caussae. Alii enim admirari et laudare hanc fabulam videntur, quod eam saepius diligentiusque quam alias lectitarunt; alii propter celeberrimum nomen Socratis; alii fortasse ipsius Aristophanis moti iudicio. Illos certe, qui satis cognitum habent Aristophanem, haud dubitanter alias eius fabulas praeferre Nubibus crediderim. Quod vero non exstat prima Nubium editio, id tantum abest ut obstet quo minus de ea iudicari possit, ut, si veri simile est secundam editionem praestare primae editioni, non verendum sit ne de illa iniquius iudicemus, si ne hanc quidem censeamus talem esse, ut, si cum Pytina et Conno committeretur, victoriam esset reportatura. Aristophanes quidem ipse, quem non mirum est noluisse se iure videri posthabitum illis esse, quum in parabasi hanc dicit ex suis comoediis *σοφώτατ᾽ ἔχειν πρώτως*, non tam quae eius virtutes essent, quam quibus vacua esset vitiis commemoravit. Non multo aliter ea de re scripsit in Vespis v. 1043.

*τοιόνδ᾽ εὑρόντες ἀλεξίκακον τῆς χώρας τῆσδε καθαρτήν,*
*πέρυσιν καταπρούδοτε καινοτάταις σπείροντ᾽ αὐτὸν διανοίαις,*
*ἃς ὑπὸ τοῦ μὴ γνῶναι καθαρῶς ὑμεῖς ἐποιήσατ᾽ ἀναλδεῖς·*

> καίτοι σπένδων πόλλ' ἐπὶ πολλοῖς ὄμνυσιν τὸν Διόνυσον,
> μὴ πώποτ' ἀμείνον' ἔπη τούτων κωμῳδικὰ μηδέν' ἀκοῦσαι.

Sed tamen quum commemoraverit καινοτάτας διανοίας, indicavit, quid ipse maxime laudandum existimaret. Reisigio quidem, cupidius sua commenta defendenti, in Museo Rhenano vol. II. fasc. 2. p. 192. dicere visus est pensiles machinas, in quibus Socrates, et, ut placebat Reisigio, Euripides sederent. Vt comprehensae sint novis illis inventis machinae istae, at in primis tamen eo tum oratores illi duo, qui antiquos et novitios mores defendunt, et chorus referri debet Nubium, quas ut mulieres mirifice Nubium ad instar exornatas in orchestram prodire, eumque ornatum per totam fabulam servare quis dubitet? Monuit etiam Süvernius p. 33. Sed quantumvis haec inventa laudet Aristophanes, suo tamen ipse quodammodo refellitur iudicio, qui in secunda editione non pauca, haud dubie quod ipse iam minus probaret, corrigenda censuerit. Idque non solum scholiastarum testimonio constare, sed patere etiam ex fragmentis, quae ex prima editione servata habemus, supra est demonstratum. Sed de hoc genere hodie iudicare non possumus: satis est, fuisse, quod quoniam mutandum esse visum est, reprehendendi occasionem praeberet

Alia vero sunt, de quibus recte possimus coniecturam facere, eaque duo potissimum, nisi fallor. Vnum positum est in ipso illo quo gloriatur invento duorum oratorum. Nam quum omnino in comoedia, tum maxime in tali qualis vetus illa Atheniensium fuit, ea praecipue et retinent animos spectatorum et oblectant, quibus certi homines notique omnibus perstringuntur, non autem, quum personae introducuntur, quae quasi simulacra sint vel universi cuiuspiam generis, vel rei persona aliqua indutae, nisi id sic fiat, ut aut ad ipsos attineat spectatores, quemadmodum alibi apud Aristophanem Populus, aut persona per se sit ridicula, ut Bellum, Tumultus, Pax. At iniustus ille orator quid aliud est, quam aliquis de grege sophistarum, communia habens cum illis omnia, proprium et peculiare nihil? quid autem iustus, nisi

de illis unus, qui in rigidis pristinae aetatis moribus consenuerunt? Et tamen ille iniustus orator, cuius caussa iustus est inventus, is est, in cuius arte ac disciplina quasi cardo totius fabulae vertitur. Quare minime mirum videtur, quod primas tulit Cratinus, ut qui in Pytina se ipse vinositatemque suam populo ridendam praebuerit, non ille solum in homine certo notoque ludens, sed, quod vel per se ridiculum est lepidissimeque inventum, in semet ipse tela coniiciens sua. Neque Amipsiam in Conno non certos potius homines, quam istiusmodi effigiem ex multorum moribus expressam in scenam produxisse credibile est, quum et nomen fabulae id prodere videatur, nec repugnet, quod ex Athenaei lib. V. p. 218. cognitum est, chorum in ea fabula fuisse φροντιστῶν, in quibus non fuerit Protagoras, ut qui tum non versaretur in urbe Athenarum. Cuius comoediae quum consimile argumentum ut Nubium fuisse videatur, eo aequius erat anteponi Amipsiam, si cavit sibi ab illo errore, in quem inciderat Aristophanes.

Alteram caussam, qua factum sit, ut ab utroque aemulo vinceretur Aristophanes, in Socratis persona positam esse credo. Erat ille quidem homo perridiculus, et qui plurimam carpendi materiam offerret: sed in ridendo ea maxima ars est, ut quantumvis omnia exaggerentur, tamen ingenium cuiusque et mores quam possit serventur accuratissime. Alioqui non hunc, sed alium falso nomine rideri censemus, illi autem, cuius nomen audimus, iniuriam fieri. Quo in genere quum aliis in fabulis eximius sit Aristophanes, ut in iis, in quibus Aeschylum, Euripidem, Agathonem in scena ostendit, non videtur pari arte in Socrate esse usus. Nam praeter oris figuram et habitum Socratis pleraque quae ei in Nubibus tribuuntur alieniora sunt, quam ut ad vivum expressam imaginem exhibeant. Illud quidem scite inventum est, quod, quoniam de rebus sublimibus meditari putaretur, ipse sublimis suspensus conspicitur: sed quae eum dicentem audimus, multum ab ea ratione, qua in colloquendo docendoque usum scimus, abhorrent. Quam enim vultu atque incessu prae se ferebat superbiam, eam apud Aristophanem etiam fastuose dictis prodit: neque interrogando insinuat placita sua, sed

docet praecipiendo. Et planum quidem est, cur id sic instituerit Aristophanes. Quoniam enim, si exacte imitaretur Socratem, multis verborum ambagibus opus fuisset: ne patientia abuteretur spectatorum, brevi complexus, ultro proferentem sua commenta fecit. Sed eo effectum est, ut illa, quoniam in alios magis philosophos et sophistas, quam in Socratem quadrant, careant eo acumine, quod habitura erant, si propria essent Socratis. Illa igitur veritatis imitatione longe praestantiorem fuisse Pytinam Cratini, eo confidentius credere licet, quod is, quem omnium optime norat, semet ipsum, ea in fabula traduxit. Quod si eadem virtute etiam Amipsiae fabula conspicua fuit, ne huic quidem poetae iniuria posthabitus videtur Aristophanes. Ac certe quod ad Socratem attinet, si verum est, quod Menagium ad Diogenem Laertium II. 28. recte vidisse existimamus, in Conno scriptos fuisse versus illos, quos supra attulimus, verissimam ille Socratis exhibuit imaginem. Atqui quis dubitet, quin, si eodem die duae fabulae actae sunt, quarum in altera et sui simillimus prodiret Socrates, et rideretur iure, iure vero etiam laudaretur, in altera autem nec satis ad naturam expressa nec pari cum aequitate picta esse eius imago videretur, praeferri illa debuerit, quae et veritate imitationis et iudicii moderatione maiorem mereretur approbationem?

Reliquum est, ut ea exponam, de quibus, quoniam longioris disputationis sunt, quam ut in adnotationibus commode tractari potuerint, in praefatione me dicturum esse significavi.

Eorum unum est formula *τί μαθών*, cuius defensores qui facete risit in Coniectaneis p. 260. Reisigius, v. 339. adversis libris omnibus scripsit *τί μαθοῦσαι*. Plerique viri docti, et in iis Schaeferus ad Demosthenis p. 141, 20. F. A. Wolfii de ea locutione sententiam laudibus extollunt. Et tamen Wolfius more suo ambigue de ea nec satis distincte scripsit. Dixere de eo genere loquendi praeter me ad Viger. p. 729. Heindorfius ad Plat. Euthydem. p. 339. Boeckhius ad Min. et libb. priores de legg. p. 194. Iacobsius in Additam. ad Athen. p. 327. et ad Philostrati Imagg. p. 653. Elmsleius ad Acharn. 826. Creuzerus ad Nathanael. antitheticum adv. Plotin. p. 419. G. I. Bekkerus in Specim. var.

lectt. in Philostrat. p. 90. Dobraeus in Aristophanicis p. (69) Matthiae in gram. Gr. ed. sec. p. 1118. Buttmannus in ed. XIII. grammaticae p. 451. alii aliud defendentes, plerique Wolfium sequi tutissimum rati. Planum est *τί παθών*, et facilem explicatum habet. Lucianus dial. deor. XXII. 1. *εἶτα τί παθοῦσα ἐκείνη ἀντ' ἐμοῦ τράγῳ σε ὅμοιον ἔτικε;* Aelianus V. H. XIV. 47. *ἤρετο οὖν τις αὐτὸν προςελθών, τί δὴ παθὼν οὕτω θαυμάζοι τὴν τέχνην.* Et, quo minus dubitari possit, Aristophanes Ach. 911.

N. *ἐγὼ τοίνυν ὁδὶ*
*φαίνω πολέμια ταῦτα.* B. *τί δαὶ κακὸν παθὼν*
*ὀρναπετίοισι πόλεμον ἦρα καὶ μάχαν;*

Quo loco minime probandum puto Elmsleii iudicium, qui *ταυταγὶ* scribendum, *κακὸν* autem ut additum ab interpolatore delendum esse censuit. Altera dicendi forma, *τί μαθών*, non solum plurimis in locis vel omnium, vel plerorumque vel optimorum librorum fide firmata est, sed commendatur etiam auctoritate quamvis male interpretantium grammaticorum, Photii et Hesychii, *τί μαθών, τί βουλόμενος.* Nam nec possunt verba illa hanc potestatem habere, et, si haberent, inepte loquutus esset Nicolaus apud Stobaeum XIV. 7.

*τί γὰρ μαθών, ἄνθρωπε, πρὸς τῶν δαιμόνων*
*βούλει παρασιτεῖν;*

Novam interpretationem invenit Schaeferus ad Demosthenis p. 1113, 5. ut *τί παθὼν* esset *τί σεσοφισμένος*, quae ut cum verbi natura conciliari possit, at non potest cum exemplis istius formulae. Buttmanno vis eius loquendi rationis haec esse visa est, ut significetur *de industria.* Hoc ita ferri posset, si, ut ipse putabat, quum *ὅτι μαθὼν* dicitur, coniunctio, non pronomen esset intelligendum. At primo aperte pronomen est in Philostr. V. Apoll. I. 28. p. 36. *ἤρετο αὐτὸν ὁ πρεσβύτατος, ὅ τι μαθὼν καταφρονήσειε τοῦ βασιλέως.* Illa autem exempla, quae Heindorfius ad Euthydemum attulit, quomodo explicanda sint, monstratum est ad Vigerii librum. Praeterea, si vera esset Buttmanni sententia, *τί* et *ὅτι* ad verbum, quod cum *μαθὼν* coniunctum est, non ad illud participium deberet referri. Atque afferat forsitan aliquis illud Demosthenis in oratione adv. Leptin. p. 495, 11. *ὅτι δ' οὐκ*

ἔστι ταυτὸν ἱερῶν ἀτέλειαν ἔχειν καὶ λειτουργιῶν, ἀλλ' οὔτοι τὸ τῶν λειτουργιῶν ὄνομα ἐπὶ τὸ τῶν ἱερῶν μεταφέροντες ἐξαπατᾶν ζητοῦσι, Λεπτίνην ὑμῖν αὐτὸν ἐγὼ παρασχήσομαι μάρτυρα. γράφων γὰρ ἀρχὴν τοῦ νόμου, Λεπτίνης εἶπε, φησίν, ὅπως ἂν οἱ πλουσιώτατοι λειτουργῶσιν, ἀτελῆ μηδένα εἶναι πλὴν τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος. καίτοι εἰ ἦν ἱερῶν ἀτέλειαν ἔχειν ταὐτὸ καὶ λειτουργιῶν, τί τοῦτο μαθὼν προςέγραψεν; At recte animadversum est a viris doctis, insolentiore positura verborum sic dixisse orrtorem pro τί μαθὼν τοῦτο προςέγραψεν. Apertum est autem, numeri id caussa esse factum: nam τοῦτο voce erigendum esse et res ipsa docet, et monstrant quae mox dicit p. 496, 2. γράψας, ὅπως ἂν οἱ πλουσιώτατοι λειτουργῶσι, μηδέν' εἶναι ἀτελῆ, προςέγραψε πλὴν τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος. Nec plus proficiat quis hoc Aristophanis versu in Ach. 826.

τιὴ μαθὼν φαίνεις ἄνευ θρυαλλίδος;

in quo vel propterea τί δὴ scribendum est, quia illud τιὴ non ita usurpatur ab Atticis, ut sequatur integra sententia, sed separate, nunc τιὴ solum, nunc τιὴ δή, vel τιή τι δή, vel τιὴ γὰρ οὔ. Quod vero summum est, non dicitur μαθών, ut id sit *de industria*, nec patet, quomodo ea in hoc verbo vis esse possit. Nam quod comparat Buttmannus Herodoti III. 119. τίνα ἔχουσα γνώμην, quo modo etiam alii loquuti sunt, ut Aristophanes Nub. v. 1046.

καίτοι τίνα γνώμην ἔχων ψέγεις τὰ θερμὰ λουτρά;

id quidem dissimillimum est. Similis error Schaeferi est, qui confert τί ὁρῶν apud Xenophontem Conviv. 4, 50. Sic enim Xenophon: ἠρώτων αὐτόν, τί ὁρῶν ἐν τῇ γελωτοποιΐᾳ μέγα ἐπ' αὐτῇ φρονοίη, i. e. *quid spectans in risu captando ea arte gloriaretur*. Omnino τί μαθὼν non potest aliud quidquam significare, quam *quid edoctus?* Et sic est apud Platonem Lach. p. 182. E. ubi quaeritur armorumne ratio atque usus in iis rebus sit, quae disci possint: λέγω δὲ ταῦτα περὶ αὐτοῦ εἰς τάδε ἀποβλέψας, ὅτι οἶμαι ἐγὼ τοῦτο, εἴ τι ἦν, οὐκ ἂν λεληθέναι Λακεδαιμονίους, οἷς οὐδὲν ἄλλο μέλει ἐν τῷ βίῳ ἢ τοῦτο ζητεῖν καὶ ἐπιτηδεύειν, ὅ τι ἂν μαθόντες καὶ ἐπιτηδεύσαντες πλεονεκτοῖεν τῶν ἄλλων περὶ τὸν πόλεμον. Et in Epinomide p. 973. B. ὃ δὲ μέγιστον,

*εὑρεῖν τε καὶ εἰπεῖν, τί ποτε μαθὼν θνητὸς ἄνθρωπος σοφὸς ἂν εἴη, τοῦτο οὔτε εἴπομεν οὔτε εὕρομεν.* Ab hoc genere recte discrevit Boeckhius illud *τί μαθών*, quod, *cur, qua caussa* significare creditur. Hoc igitur quo tandem modo dici putabimus? Num similiter, ut illud alterum, *quid edoctus*, i. e. qua arte instructus? Vtatur quis forsitan ad eum finem illo Nicolai quod memoravi exemplo, praesertim si adiungantur reliqua:

*τί γὰρ μαθών, ἄνθρωπε, πρὸς τῶν δαιμόνων,*
*βούλει παρασιτεῖν; ἢ τί τῶν ἐν τῷ βίῳ*
*ξυνῆκας; εἰπον· ἄξιον γὰρ εἰδέναι·*
*τίνος μαθητὴς γέγονας; αἵρεσιν τίνα*
*ζηλοῖς; ἀπὸ τίνων δογμάτων ὁρμώμενος*
*τολμᾷς παρασιτεῖν;*

Aut his Aristophanis in Pluto v. 904.

*Χ. γεωργὸς εἶ; Σ. μελαγχολᾷν μ' οὕτως οἴει;*
*Χ. ἀλλ' ἔμπορος; Σ. ναί, σκήπτομαί γ', ὅταν τύχω.*
*Χ. τί δαί; τέχνην τίν' ἔμαθες; Σ. οὐ μὰ τὸν Δία.*
*Χ. πῶς οὖν διέζης ἢ πόθεν, μηδὲν ποιῶν;*
*Σ. τῶν τῆς πόλεώς εἰμ' ἐπιμελητὴς πραγμάτων,*
*καὶ τῶν ἰδίων πάντων. Χ. σύ; τί μαθών; Σ. βούλομαι.*

At haec explicatio, ut his in locis videri possit ferenda esse, in caeteris exemplis non potest admitti. Sed ne in his quidem, si quis accuratius consideret, tueri eam licebit. Nam Aristophanes, quoniam praecessit *τέχνην τίν' ἔμαθες*, dicere debuisset *τί δαὶ μαθών*; vel *τί δ' ἄλλο μαθών;* si verba *quid edoctus* significarent. Nicolaus autem similiter, quoniam post dicit *τίνος μαθητὴς γέγονας*, bis idem dicere videretur: accedit, quod, quum non cuiusvis hominis esse ostendat artem exercere parasiticam, ita incipere illam orationis suae partem debet, ut universe quaerat: *quid tibi est, homo, quod vis parasitum agere?* Quod si illud *quid edoctus* non potest adhiberi ad explicandum *τί μαθών*, ubi non quid vere quis didicerit, sed simpliciter cur agat aliquid, dicendum est: non magis caeterae interpretationes formulae isti possunt accommodari, *qua re audita, cognita, intellecta? quo argumento? quid sequutus? qua ratiocinatione usus?* ne-

dum ut significetur, quod Wolfio visum, *cur tam stulte, tam temere*, vel, quod Buttmanno, *de industria*. Quae quum ita sint, vere scripsisse mihi quidem videtur Dobraeus, acuti vir iudicii: „frustra in significationibus distinguendis labora„tur, nisi certioribus exemplis constiterit Graecum esse *τί* „*μανθάνω*, ut certe est *τί πάσχω*.“ Nam, ut credamus, quod volunt, requirimus huiuscemodi exemplum: *τί ἔμαθες ὥςτε τοῦτο ποιῆσαι;* Quod si omnia colligimus, pro illo *τί μαθὼν* stant testes grammatici et exemplorum satis magna copia; contra eam formulam autem primo, quod non apparet quomodo explicanda sit; deinde quod nondum repertum est exemplum, in quo non *τί παθὼν* dici potuerit; denique quod in hac significationis affinitate, quae tanta est ut differentia indicari nequeat, libri quoque inter *μαθὼν* et *παθὼν* fluctuant, quorum verborum etiam praeter hanc formulam creberrima permutatio est. Ex quo consequi videtur, recte iudicare eos, qui, ut Brunckius, Elmsleius, Dobraeus, unice *τί παθὼν* probant. Ad grammaticos autem quod attinet, eos veri simile est, quum illo ipso librariorum errore saepe *τί μαθὼν* pro *τί παθὼν* scriptum invenissent, illud quoque ut usitatum adnotavisse.

Alterum, de quo in adnotationibus dicere distuli, est de mercede iudicum ad v. 862. De ea disseruit Boeckhius in Oecon. Athen. vol. I. p. 250. monuitque confundi solita *τὸ δικαστικὸν* et *τὸ ἐκκλησιαστικόν*: idque repetiit Schoemannus in libro de comitiis p. 69. Et concionantibus quidem primo unum datum esse obolum ex ipso Aristophane constat. Quod si iudicum quoque mercedem variasse dicunt grammatici, non videtur id continuo pro vero habendum esse, sed suspicari licet, hac quoque in re eos iudicii et concionis mercedem commiscuisse. Quare probo, quod Boeckhius Polluci, quem alias vehementer admiratur, non putat fidem habendam, quum is scripsit VIII. 113. *καὶ τὸ διδόμενον ἐκαλεῖτο θεωρικόν, ὥςπερ καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν καὶ τὸ δικαστικόν· ὅπερ καὶ τριώβολον καὶ διώβολον καὶ ὀβολός.* Idem Boeckhius recte removere videtur duorum obolorum mercedem, quam iudicibus aliquando datam ait scholiastes ad Ran. 141. quod eo veri similius est, quia in cod. Rav. non *ὕστερον δὲ ἦν τριώ-*

βολον, sed ἦν δὲ καὶ τριώβολον scriptum est. Nam adiecisse haec alius videtur interpres, errorem alterius, sed dubitanter, corrigens. Sed quod sibi persuasit Boeckhius, mercedem illam iudicum, quae a Pericle instituta est, initio constitisse uno obolo, a Cleone autem Olymp. LXXXVIII. ad tres obolos auctam esse, id illis quidem quibus utitur argumentis nequaquam efficitur. Sunt autem, si numeres, quattuor. Primo variasse mercedem iudicum auctore ipso Aristotele apud scholiastam ad Vesp. 682. Is ita scribit: τὸν φόρον λέγει, ἀφ' ὧν ἐδίδοτο τὸ τριώβολον. τοῦτο δὲ ἄλλοτε ἄλλως ἐδίδοτο, τῶν δημαγωγῶν τὰ πλήθη κολακευόντων, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν Πολιτείαις. Aristophanes quidem eo loco de iudicum mercede loquitur: sed scholiastam quis ausit non hic quoque quod in concione usitatum erat ad iudicia transtulisse? Secundum argumentum in eo est positum, quod Cleo in Equitibus Aristophanis aperte patronum trioboli agat, curaturumque se promittat, ut victis olim Peloponnesiis ius in Arcadia dicens populus quinque obolos accipiat. Verba Cleonis haec sunt v. 797.

ἔστι γὰρ ἐν τοῖς λογίοισιν
ὡς τοῦτον δεῖ πότ' ἐν Ἀρκαδίᾳ πεντώβολον ἡλιάσασθαι,
ἢν ἀναμείνῃ· πάντως δ' αὐτὸν θρέψω 'γὼ καὶ θεραπεύσω,
ἐξευρίσκων εὖ καὶ μιαρῶς ὁπόθεν τὸ τριώβολον ἕξει.

Ex his vero nihil aliud, nisi ad summum hoc coniici potest, variasse mercedem iudicum: quamquam admodum debilis ratio est, si, quia hic maiorem aliquando fore per oracula praedictum fingit, minorem olim, quam tum erat, fuisse credendum sit. Quod autem addit Cleo, se per fas et nefas provisurum, ut suppetat unde detur triobolum, non magis illuc trahi potest: nam perinde est, ac si polliceretur numquam defuturum esse id, quo unice gauderet populus. Quin ne veri quidem simile est, a Cleone aliquod mercedis illius incrementum profectum esse: mentionem enim faceret huius beneficii paullo ante, ubi merita sua in populum praedicat. Sequitur tertium argumentum: si ad haec adiiciatur testimonium scholiastae ad Pluti v. 330. pro certo habendum esse, non alium quam Cleonem fuisse, quo auctore pro uno obolo tres coepti essent dari iudicibus: nam observationem illam, importuno loco positam, ad iudicum mercedem spectare. Hic quidem scholiastes sic

scribit: *τούτους οὖν τοὺς ἐκκλησιαστὰς ἐποίησαν φανερόν τι* (i. e. *certum quid*: v. Reitzii glossarium ad Theophili Institutiones) *λαμβάνειν ἀπὸ τῶν τῆς πόλεως προςόδων οἱ δημαγωγοί, πείσαντες τὴν πόλιν· ὕστερον δὲ ὁ Κλέων ἐποίησεν αὐτὸ τριώβολον.* Quum Aristophanes illo loco non de iudiciorum, sed de concionis mercede loquatur, eamdemque scholiastes quoque dicat, plane pro arbitrio et sine iusta, ac potius sine ulla caussa sumptum est, non apto loco positam esse illam adnotationem, et referendam esse ad iudicum mercedem. Immo concionantium mercedem quum certum sit variasse, non solum nihil est, quare eum, qui id suis quoque verbis confirmat, non de illa mercede loqui contendamus, sed confitendum potius erit, maximam similitudinem, quae inter hoc scholion est et illud quod ad Vesparum v. 682. scriptum supra posuimus, indicio esse, illud quoque, uti dicebamus, de concionis mercede esse interpretandum. Reliquum igitur est quartum argumentum. Atque etsi quae Spanhemius ad Nubium locum disputavit non probat Boeckhius, tamen in eo illum sequitur, quod Strepsiadem de unius oboli mercede loqui putat: unde computatis ad Phidippidis pueritiam annis illo tempore unum obolum datum esse iudicibus censet usque ad Olymp. LXXXVIII. quo tempore tres invexerit Cleo. Apparet id eum serio dicere. Nos, quum superioribus argumentis nihil effectum videatur, huic quidquam tribuamus? Immo ne si fuisset quidem illo tempore merces iudicum unus obolus, tam sollicite cavisse poetam credimus ne diceret, quod curiosus aliquis spectator ut temporibus non congruum posset reprehendere. Quid? Hodie si quis filio diceret, *den ersten groschen, den ich als richter einnahm, für den kaufte ich dir ein wägelchen,* numquis inde colligeret, unum grossum fuisse, quem iste accepisset? Accedit, quod, si verba premere volumus, non dixit Strepsiades, *ὃν πρῶτον ἔλαβον ὀβολὸν ἡλιαστικόν*, sed *ὃν πρῶτον ὀβολὸν ἔλαβον ἡλιαστικόν*, quae non nihil diversa sunt. Itaque nisi quis alia argumenta afferat, iudicum mercedem semper fuisse triobolum credemus.

---

# ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΝΕΦΕΛΑΙ.

# ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

# Ν Ε Φ Ε Λ Ω Ν

## ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ

### I.

Τὸ δρᾶμα τὸ τῶν Νεφελῶν κατὰ Σωκράτους γέγραπται τοῦ φιλοσόφου ἐπίτηδες, ὡς κακοδιδασκαλοῦντος τοὺς νέους Ἀθήνησι, τῶν κωμικῶν πρὸς τοὺς φιλοσόφους ἐχόντων τινὰ ἀντιλογίαν· οὐχ, ὥς τινες, δι' Ἀρχέλαον τὸν Μακεδόνων βασιλέα, ὅτι προὔκρινεν αὐτὸν Ἀριστοφάνους. Ὁ χορὸς δὲ ὁ κωμικὸς εἰςήρχετο ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ, τῷ νῦν λεγομένῳ λογείῳ 1). καὶ ὅτε μὲν πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς διελέγετο, εἰς τὴν σκηνὴν ἑώρα· ὅτε δὲ ἀπελθόντων τῶν ὑποκριτῶν τοὺς ἀναπαίστους διεξῄει, πρὸς τὸν δῆμον ἀπεστρέφετο 2)· καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο στροφή. ἦν δὲ τὰ ἰαμβεῖα τετράμετρα. εἶτα τὴν ἀντίστροφον ἀποδόντες, πάλιν τετράμετρον ἐπέλεγον 3) ἴσων στίχων. ἦν δὲ περὶ τὸ πλεῖστον ις'. ἐκαλεῖτο δὲ ταῦτα ἐπιῤῥήματα. ἡ δὲ ὅλη πάροδος τοῦ χοροῦ ἐκαλεῖτο παράβασις. Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσιν,

εἰ μέν τις ἀνὴρ τῶν ἀρχαίων κωμῳδοδιδάσκαλος ἡμᾶς
ἠνάγκαζεν λέξοντας ἔπη πρὸς τὸ θέατρον παραβῆναι 4).

---

I. 1. Legebatur λογίῳ.

2. Aldina, καὶ τοὺς ἀναπαίστους διεξῄει, καὶ πρὸς τὸν δῆμον ἀπεστρέφετο, quod ferri potest, si legatur ὅτε δέ, et antea ὅτε μὲν πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς διελέγετο, καὶ εἰς τὴν σκηνὴν ἑώρα.

3. Sic Aldina. Vulgo ἀπέλεγον.

4. Legebatur ἦν pro εἰ, et ὡς ἡμᾶς. Exstat locus in Equit. v. 506. In altero versu verissimam huius grammatici lectionem comprobat liber Ravennas.

## II.

Φασὶ τὸν Ἀριστοφάνην γράψαι τὰς Νεφέλας, ἀναγκασθέντα ὑπὸ Ἀνύτου καὶ Μελήτου [1]), ἵνα διασκέψωνται ποῖοί τινες εἶεν Ἀθηναῖοι ἀκούοντες κατὰ Σωκράτους. ηὐλαβοῦντο γάρ, ὅτι πολλοὺς εἶχεν ἐραστάς, καὶ μάλιστα τοὺς περὶ Ἀλκιβιάδην· οἳ ἐπὶ τοῦ δράματος τούτου μηδὲ νικῆσαι ἐποίησαν τὸν ποιητήν. ὁ δὲ πρόλογός ἐστι τῶν Νεφελῶν ἁρμοδιώτατα καὶ δεξιώτατα συγκείμενος. πρεσβύτης γάρ ἐστιν ἄγροικος, ἀχθόμενος παιδὶ ἀστυκοῦ φρονήματος γέμοντι, καὶ τῆς εὐγενείας εἰς πολυτέλειαν ἀπολελαυκότι. ἡ γὰρ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν οἰκία, ὅθεν ἦν τὸ πρὸς μητρὸς γένος, ἐξ ἀρχῆς, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, τεθριπποτρόφος ἦν, καὶ πολλὰς ἀνῃρημένη νίκας, τὰς μὲν Ὀλυμπίασι, τὰς δὲ Πυθοῖ, ἐνίας δὲ Ἰσθμοῖ καὶ Νεμέᾳ, καὶ ἐν ἄλλοις ἀγῶσιν. εὐδοκιμοῦσαν οὖν ὁρῶν ὁ νεανίσκος, ἀπέκλινε πρὸς τὸ ἦθος τῶν πρὸς μητρὸς προγόνων.

## III.

Πρεσβύτης τις [1]) Στρεψιάδης ὑπὸ δανείων καταπονούμενος διὰ τὴν ἱπποτροφίαν τοῦ παιδός, δεῖται τούτου, φοιτήσαντα [2]) ὡς [3]) τὸν Σωκράτη, μαθεῖν τὸν ἥττονα λόγον, εἴ πως [4]) δύναιτο τὰ ἄδικα λέγων ἐν τῷ δικαστηρίῳ τοὺς χρήστας νικᾶν καὶ μηδενὶ τῶν δανειστῶν μηδὲν ἀποδοῦναι. οὐ [5]) βουλομένου δὲ τοῦ μειρακίσκου [6]), διαγνοὺς αὐτὸς ἐλθὼν μανθάνειν, καὶ [7]) μαθητὴν [8]) Σωκράτους ἐκκαλέσας τινά, διαλέγε-

---

II. 1. Lebebatur *Μελίτου*. Sic etiam in VII. et VIII. et IX.

III. 1. *Τις* vulgo abest, additum a Brunckio e codd. unde is hoc argumentum auctius et emendatius edidit. Exstat etiam in Veneto et Mut. a. unde scripturae diversitates adnotavimus. Vide etiam argum. IX.

2. Aldina et Ven. *φοιτήσαντος*. Vide argum. IX.

3. *εἰς* a.

4. *ὅπως* a.

5. *μὴ* a.

6. *μειρακίου* a.

7. *καὶ* omittit Ven.

8. Vulgo post illa, *μαθεῖν τὸν ἥττονα λόγον*, ita legebatur: *μὴ πειθομένου δὲ τοῦ μειρακίου, αὐτὸς ἐλθὼν μανθάνειν, μαθητήν*, et quae sequuntur. Meliorem lectionem Brunckii codd. dedere. In a: *μανθάνει. ἐκκαλέσας πρῶτον καὶ διαλεχθεὶς μαθητῇ τινὶ Σωκράτους.*

ται. ἐκλυθείσης δὲ τῆς διατριβῆς, οἵ τε μαθηταὶ κύκλῳ καθήμενοι πιναροὶ συνορῶνται, καὶ αὐτὸς ὁ Σωκράτης ἐπὶ κρεμάθρας αἰωρούμενος, καὶ ἀποσκοπῶν τὰ μετέωρα θεωρεῖται. μετὰ ταῦτα τελεῖ[9]) παραλαβὼν τὸν πρεσβύτην, καὶ τοὺς νομιζομένους παρ' αὐτῷ θεούς, Ἀέρα, προςέτι δὲ καὶ[10]) Αἰθέρα καὶ Νεφέλας κατακαλεῖται[11]). πρὸς δὲ τὴν εὐχὴν εἰςέρχονται Νεφέλαι ἐν σχήματι χοροῦ· καὶ φυσιολογήσαντος οὐκ ἀπιθάνως τοῦ Σωκράτους, ἀποκαταστᾶσαι πρὸς τοὺς θεατὰς περὶ[12]) πλειόνων διαλέγονται. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν πρεσβύτης διδασκόμενος ἐν τῷ φανερῷ τινὰ τῶν μαθημάτων[13]) γελωτοποιεῖ· καὶ ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀμαθίαν ἐκ[14]) τοῦ φροντιστηρίου ἐκβάλλεται, ἄγων[15]) πρὸς[16]) βίαν τὸν υἱόν, συνίστησι τῷ Σωκράτει. τούτου δὲ ἐξαγαγόντος[17]) αὐτῷ[18]) ἐν τῷ θεάτρῳ τὸν[19]) ἄδικον καὶ τὸν δίκαιον λόγον, διαγωνισθεὶς[20]) ὁ ἄδικος πρὸς τὸν δίκαιον λόγον, καὶ παραλαβὼν[21]) αὐτὸν[22]) ὁ ἄδικος λόγος, ἐκδιδάσκει[23]). κομισάμενος δὲ αὐτὸν ὁ πατὴρ ἐκπεπονημένον, ἐπηρεάζει τοῖς χρήσταις, καί, ὡς κατωρθωκότος[24]), εὐωχεῖ παραλαβών. γενομένης δὲ περὶ τὴν εὐωχίαν ἀντιλογίας, πληγὰς λαβὼν ὑπὸ τοῦ παιδός, βοὴν ἵστησι, καὶ προςκαταλαλούμενος[25]) ὑπὸ τοῦ παιδός, ὅτι δίκαιον τοὺς πατέρας ὑπὸ

---

9. τελεῖ omittit a. τελεῖν Ven. διδάσκει. MS. C.
10. προςέτι δὲ καὶ omittit a.
11. τὰς Νεφέλας ἀνακαλεῖται a.
12. Sic Brunckius et Aldina. Ἐπὶ Kusteri editio.
13. μαθητῶν Ven.
14. ἐκ omittit a.
15. διάγων Ven. a.
16. κατὰ Ven.
17. Aldina ἐξάγοντος.
18. αὐτὸν a.
19. καὶ τὸν a.
20. καὶ διαγωνισθεὶς Ven. Verba διαγωνισθεὶς ὁ ἄδικος πρὸς τὸν δίκαιον λόγον καὶ omissa in a.
21. Sic Brunckius, consentientibus, ut videtur, Ven. a. Legebatur περιλαβών.
22. αὐτὸν omittit a.
23. διδάσκει Ven.
24. Ita Brunckius. Vulgo atque etiam in Aldina et a κατωρθωκότα. Ven. κατωρθωκώς.
25. προςκαλούμενος Ven. Verba βοὴν ἵστησι καὶ προςκαταλαλούμενος ὑπὸ τοῦ παιδὸς omissa in a.

τῶν υἱῶν ἀντιτύπτεσθαι, ὑπεραλγῶν διὰ τὴν πρὸς τὸν υἱὸν σύγκρουσιν[26]) ὁ γέρων, κατασκάπτει καὶ ἐμπίμπρησι[27]) τὸ φροντιστήριον τῶν Σωκρατιστῶν[28]). τὸ δὲ δρᾶμα τῶν πάνυ δυνατῶς[29]) πεποιημένων.

IV.

Πατὴρ τὸν υἱὸν σωκρατίζειν προτρέπεται·
καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ψυχρολογίας διατριβὴ
ἱκανή, λόγων[1]) ἀπόνοια πρὸς τοὐναντίον.
χορὸν δὲ Νεφελῶν ὡς ἐπωφελὴς[2]) λέγων,
καὶ τὴν ἀσέβειαν Σωκράτους διεξιών·
ἄλλαι θ' ὑπ' ἀνδρὸς . . κατηγορίαι πικραί.
καὶ τῶν μαθητῶν εἶς[3]) πατραλοίας ἐκτόπως.
εἶτ' ἐμπυρισμὸς τῆς σχολῆς τοῦ Σωκράτους.

V.

Τὸ δὲ δρᾶμα τοῦτο τῆς ὅλης ποιήσεως κάλλιστον εἶναί φησι[1]) καὶ τεχνικώτατον.

VI.

Αἱ πρῶται Νεφέλαι ἐδιδάχθησαν ἐν ἄστει, ἐπὶ ἄρχοντος Ἰσάρχου, ὅτε Κρατῖνος μὲν ἐνίκα Πυτίνῃ, Ἀμειψίας δὲ Κόννῳ. διόπερ Ἀριστοφάνης διαῤῥιφεὶς παραλόγως, ᾠήθη δεῖν ἀναδιδάξας τὰς δευτέρας καταμέμφεσθαι τὸ θέατρον. ἀτυχῶν δὲ πολὺ μᾶλλον καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα, οὐκέτι τὴν διασκευὴν εἰςήγαγεν. αἱ δὲ δεύτεραι Νεφέλαι ἐπὶ Ἀμεινίου ἄρχοντος[1]). τοῦτο δὲ ταὐτό ἐστι τῷ προτέρῳ. διεσκεύασται δὲ ἐπὶ μέρους,

---

26. Sic Brunckius, quod iam Kusterus emendaverat. Legebatur σύγκρισιν, quod est etiam in a.

27. ἐμπιπρᾶ a.

28. Σωκρατικῶν Ven.

29. δυνατῶν a.

IV. 1. Scribendum videtur λόγων τ'.

2. Legebatur ἐπωφελῆ. Participia ad Aristophanem spectant. Post ἀνδρὸς excidit ἔτι, aut simile quid, nisi ὑπὸ τἀνθρώπου scripsit.

3. Legebatur εἰς.

V. 1. Sic recte Aldina. Spectavit scholiastes Nubium versum 518. Vulgo φασι.

VI. 1. Verum id esse visum est Petito Misc. I. 6. cum eoque Clintono in Fast. Att. p. 71.

ὡς ἂν δὴ ἀναδιδάξαι μὲν αὐτὸ τοῦ ποιητοῦ προθυμηθέντος, οὐκέτι δὲ τοῦτο δι' ἥν ποτε αἰτίαν ποιήσαντος. καθόλου μὲν οὖν σχεδὸν παρὰ πᾶν μέρος γεγενημένη διόρθωσις. τὰ μὲν γὰρ περιῄρηται, τὰ δὲ πέπλεκται, καὶ ἐν τῇ τάξει καὶ ἐν τῇ τῶν προςώπων διαλλαγῇ μετεσχημάτισται. ἃ δὲ ὁλοσχερῆ τῆς διασκευῆς τοιαῦτα ὄντα τετύχηκεν, αὐτίκα ἡ παράβασις τοῦ χοροῦ ἤμειπται, καὶ ὅπου ὁ δίκαιος λόγος πρὸς τὸν ἄδικον λαλεῖ, καὶ τελευταῖον ὅπου καίεται ἡ διατριβὴ Σωκράτους. Τὴν μὲν κωμῳδίαν καθῆκε κατὰ Σωκράτους, ὡς τοιαῦτα νομίζοντος, καὶ Νεφέλας, καὶ Ἀέρα, καὶ τί γὰρ ἄλλ' ἢ ξένους εἰςάγοντος δαίμονας. χορῷ δὲ ἐχρήσατο Νεφελῶν πρὸς τὴν τοῦ ἀνδρὸς κατηγορίαν, καὶ διὰ τοῦτο οὕτως ἐπεγράφη.

## VII.

Διτταὶ δὲ φέρονται Νεφέλαι. οἱ δὲ κατηγορήσαντες Σωκράτους Μέλητος καὶ Ἄνυτος.

## VIII.

## ΘΩΜΑ ΤΟΥ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ.

Ἄνυτος καὶ Μέλητος Σωκράτει τῷ Σωφρονίσκου βασκήναντες, καὶ αὐτὸν μὴ δυνάμενοι βλάψαι, ἀργύριον ἱκανὸν Ἀριστοφάνει δεδώκασιν, ἵνα δρᾶμα κατ' αὐτοῦ συστήσηται. καὶ ὃς πεισθεὶς γέροντά τινα Στρεψιάδην καλούμενον ἐπλάσατο ὑπὸ χρεῶν πιεζόμενον, ἃ δὴ ἀνηλώκει περὶ τὴν τοῦ παιδὸς Φειδιππίδου ἱπποτροφίαν. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων, μὴ ἔχων ὁ Στρεψιάδης τί ποιήσαι περὶ τὰ χρέα, βουλεύεται προςαγαγεῖν τῷ Σωκράτει τὸν ἑαυτοῦ [1]) παῖδα, ἵνα παρ' αὐτοῦ τὸν ἄδικον μάθῃ λόγον [2]), καὶ οὕτω τοὺς δανειστὰς ἀποκρούσηται. Φειδιππίδης μὲν οὖν, πολλὰ δεηθέντος τοῦ πατρός, προςελθεῖν οὐκ ἐπείσθη [3]). ἀποτυχὼν δὲ ὁ πρεσβύτης τῆς ἐπ' ἐκείνου [4]) ἐλπίδος, καὶ οὐκ ἔχων ὅςτις [5]) καὶ γένηται, εἰς δεύ-

---

VIII. 1. Ernestii correctio. Legebatur τούτου. In cod. Bav. post παῖδα haec addita sunt, τὸν Φειδιππίδην δηλονότι.

2. Cod. Bav. ἵνα μάθῃ παρ' αὐτοῦ τὸν ἄδικον λόγον.

3. Reizius προςελθεῖν ad δεηθέντος referebat. Cod. Bav. οὐκ ἐπείσθη προςελθεῖν.

4. Legebatur ἐπ' ἐκεῖνον. Cod. Bav. ἀπ' ἐκείνου.

5. Reizius coniiciebat ὅ τι, ut apud Thucyd. II. 52.

τῶν υἱῶν ἀντιτύπτεσθαι, ὑπεραλγῶν διὰ τὴν πρὸς τὸν υἱὸν σύγκρουσιν[26]) ὁ γέρων, κατασκάπτει καὶ ἐμπίμπρησι[27]) τὸ φροντιστήριον τῶν Σωκρατιστῶν[28]). τὸ δὲ δρᾶμα τῶν πάνυ δυνατῶς[29]) πεποιημένων.

## IV.

Πατὴρ τὸν υἱὸν σωκρατίζειν προτρέπεται·
καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ψυχρολογίας διατριβὴ
ἱκανή, λόγων[1]) ἀπόνοια πρὸς τοὐναντίον.
χορὸν δὲ Νεφελῶν ὡς ἐπωφελὴς[2]) λέγων,
καὶ τὴν ἀσέβειαν Σωκράτους διεξιών·
ἄλλαι θ' ὑπ' ἀνδρὸς . . κατηγορίαι πικραί.
καὶ τῶν μαθητῶν εἷς[3]) πατραλοίας ἐκτόπως.
εἶτ' ἐμπυρισμὸς τῆς σχολῆς τοῦ Σωκράτους.

## V.

Τὸ δὲ δρᾶμα τοῦτο τῆς ὅλης ποιήσεως κάλλιστον εἶναί φησι[1]) καὶ τεχνικώτατον.

## VI.

Αἱ πρῶται Νεφέλαι ἐδιδάχθησαν ἐν ἄστει, ἐπὶ ἄρχοντος Ἰσάρχου, ὅτε Κρατῖνος μὲν ἐνίκα Πυτίνῃ, Ἀμειψίας δὲ Κόννῳ. διόπερ Ἀριστοφάνης διαῤῥιφεὶς παραλόγως, ᾠήθη δεῖν ἀναδιδάξας τὰς δευτέρας καταμέμφεσθαι τὸ θέατρον. ἀτυχῶν δὲ πολὺ μᾶλλον καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα, οὐκέτι τὴν διασκευὴν εἰσήγαγεν. αἱ δὲ δεύτεραι Νεφέλαι ἐπὶ Ἀμεινίου ἄρχοντος[1]). τοῦτο δὲ ταὐτό ἐστι τῷ προτέρῳ. διεσκεύασται δὲ ἐπὶ μέρους,

---

26. Sic Brunckius, quod iam Kusterus emendaverat. Legebatur σύγκρισιν, quod est etiam in a.

27. ἐμπιπρᾷ a.

28. Σωκρατικῶν Ven.

... δυνατῶν a.

... Scribendum videtur λόγων τ'. Participia ad Aristophanem spectant.

...tur ἐπωφελῆ. ... nisi ὑπὸ τἀνθρώπου scripsit.

...idit ἔτι, aut simile quid, ...

... εἷς.

...e Aldina. Spectavit scholiastes Nubium versum

... Petito Misc. I. 6. cum eoque

... esse visum est

... 71.

ὡς ἂν δὴ ἀναδιδάξαι μὲν αὐτὸ τοῦ ποιητοῦ προθυμηθέντος, οὐκέτι δὲ τοῦτο δι' ἣν ποτε αἰτίαν ποιήσαντος. καθόλου μὲν οὖν σχεδὸν παρὰ πᾶν μέρος γεγενημένη διόρθωσις. τὰ μὲν γὰρ περιῄρηται, τὰ δὲ πέπλεκται, καὶ ἐν τῇ τάξει καὶ ἐν τῇ τῶν προςώπων διαλλαγῇ μετεσχημάτισται. ἃ δὲ ὁλοσχερῆ τῆς διασκευῆς τοιαῦτα ὄντα τετύχηκεν, αὐτίκα ἡ παράβασις τοῦ χοροῦ ἤμειπται, καὶ ὅπου ὁ δίκαιος λόγος πρὸς τὸν ἄδικον λαλεῖ, καὶ τελευταῖον ὅπου καίεται ἡ διατριβὴ Σωκράτους. Τὴν μὲν κωμῳδίαν καθῆκε κατὰ Σωκράτους, ὡς τοιαῦτα νομίζοντος, καὶ Νεφέλας, καὶ Ἀέρα, καὶ τί γὰρ ἄλλ' ἢ ξένους εἰςάγοντος δαίμονας. χορῷ δὲ ἐχρήσατο Νεφελῶν πρὸς τὴν τοῦ ἀνδρὸς κατηγορίαν, καὶ διὰ τοῦτο οὕτως ἐπεγράφη.

## VII.

Διτταὶ δὲ φέρονται Νεφέλαι. οἱ δὲ κατηγορήσαντες Σωκράτους Μέλητος καὶ Ἄνυτος.

## VIII.

## ΘΩΜΑ ΤΟΥ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ.

Ἄνυτος καὶ Μέλητος Σωκράτει τῷ Σωφρονίσκου βασκήναντες, καὶ αὐτὸν μὴ δυνάμενοι βλάψαι, ἀργύριον ἱκανὸν Ἀριστοφάνει δεδώκασιν, ἵνα δρᾶμα κατ' αὐτοῦ συστήσηται. καὶ ὃς πεισθεὶς γέροντά τινα Στρεψιάδην καλούμενον ἐπλάσατο ὑπὸ χρεῶν πιεζόμενον, ἃ δὴ ἀνηλώκει περὶ τὴν τοῦ παιδὸς Φειδιππίδου ἱπποτροφίαν. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων, μὴ ἔχων ὁ Στρεψιάδης τί ποιήσει περὶ τὰ χρέα, βουλεύεται προςαγαγεῖν τῷ Σωκράτει τὸν ἑαυτοῦ 1) παῖδα, ἵνα παρ' αὐτοῦ τὸν ἄδικον μάθῃ λόγον 2), καὶ οὕτω τοὺς δανειστὰς ἀποκρούσηται. Φειδιππίδης μὲν οὖν, πολλὰ δεηθέντος τοῦ πατρός, προςελθεῖν οὐκ ἐπείσθη 3). ἀποτυχὼν δὲ ὁ πρεσβύτης τῆς ἐπ' ἐκείνου 4) ἐλπίδος, καὶ οὐκ ἔχων ὅςτις 5) καὶ γένηται, εἰς δεύ-

---

VIII. 1. Ernestii correctio. Legebatur τούτου. In cod. Bav. post παῖδα haec addita sunt, τὸν Φειδιππίδην δηλονότι.

2. Cod. Bav. ἵνα μάθῃ παρ' αὐτοῦ τὸν ἄδικον λόγον.

3. Reizius προςελθεῖν ad δεηθέντος referebat. Cod. Bav. οὐκ ἐπείσθη προςελθεῖν.

4. Legebatur ἐπ' ἐκεῖνον. Cod. Bav. ἀπ' ἐκείνου.

5. Reizius coniiciebat ὅ τι, ut apud Thucyd. II. 52.

*ἔστι ταυτὸν ἱερῶν ἀτέλειαν ἔχειν καὶ λειτουργιῶν, ἀλλ᾽ οὗτοι τὸ τῶν λειτουργιῶν ὄνομα ἐπὶ τὸ τῶν ἱερῶν μεταφέροντες ἐξαπατᾶν ζητοῦσι, Λεπτίνην ὑμῖν αὐτὸν ἐγὼ παρασχήσομαι μάρτυρα. γράφων γὰρ ἀρχὴν τοῦ νόμου, Λεπτίνης εἶπε, φησίν, ὅπως ἂν οἱ πλουσιώτατοι λειτουργῶσιν, ἀτελῆ μηδένα εἶναι πλὴν τῶν ἀφ᾽ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος. καίτοι εἰ ἦν ἱερῶν ἀτέλειαν ἔχειν ταὐτὸ καὶ λειτουργιῶν, τί τοῦτο μαθὼν προςέγραψεν;* At recte animadversum est a viris doctis, insolentiore positura verborum sic dixisse orrtorem pro *τί μαθὼν τοῦτο προςέγραψεν.* Apertum est autem, numeri id caussa esse factum: nam *τοῦτο* voce erigendum esse et res ipsa docet, et monstrant quae mox dicit p. 496, 2. *γράψας, ὅπως ἂν οἱ πλουσιώτατοι λειτουργῶσι, μηδέν᾽ εἶναι ἀτελῆ, προςέγραψε πλὴν τῶν ἀφ᾽ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος.* Nec plus proficiat quis hoc Aristophanis versu in Ach. 826.

*τιὴ μαθὼν φαίνεις ἄνευ θρυαλλίδος;*

in quo vel propterea *τί δὴ* scribendum est, quia illud *τιὴ* non ita usurpatur ab Atticis, ut sequatur integra sententia, sed separate, nunc *τιὴ* solum, nunc *τιὴ δή*, vel *τιή τι δή*, vel *τιὴ γὰρ οὔ.* Quod vero summum est, non dicitur *μαθών*, ut id sit *de industria*, nec patet, quomodo ea in hoc verbo vis esse possit. Nam quod comparat Buttmannus Herodoti III. 119. *τίνα ἔχουσα γνώμην*, quo modo etiam alii loquuti sunt, ut Aristophanes Nub. v. 1046.

*καίτοι τίνα γνώμην ἔχων ψέγεις τὰ θερμὰ λουτρά;*

id quidem dissimillimum est. Similis error Schaeferi est, qui confert *τί ὁρῶν* apud Xenophontem Conviv. 4, 50. Sic enim Xenophon: *ἠρώτων αὐτόν, τί ὁρῶν ἐν τῇ γελωτοποιΐᾳ μέγα ἐπ᾽ αὐτῇ φρονοίη*, i. e. *quid spectans in risu captando ea arte gloriaretur.* Omnino *τί μαθὼν* non potest aliud quidquam significare, quam *quid edoctus?* Et sic est apud Platonem Lach. p. 182. E. ubi quaeritur armorumne ratio atque usus in iis rebus sit, quae disci possint: *λέγω δὲ ταῦτα περὶ αὐτοῦ εἰς τάδε ἀποβλέψας, ὅτι οἶμαι ἐγὼ τοῦτο, εἴ τι ἦν, οὐκ ἂν λεληθέναι Λακεδαιμονίους, οἷς οὐδὲν ἄλλο μέλει ἐν τῷ βίῳ ἢ τοῦτο ζητεῖν καὶ ἐπιτηδεύειν, ὅ τι ἂν μαθόντες καὶ ἐπιτηδεύσαντες πλεονεκτοῖεν τῶν ἄλλων περὶ τὸν πόλεμον.* Et in Epinomide p. 973. B. *ὃ δὲ μέγιστον,*

*εὑρεῖν τε καὶ εἰπεῖν, τί ποτε μαθὼν θνητὸς ἄνθρωπος σοφὸς ἂν εἴη, τοῦτο οὔτε εἴπομεν οὔτε εὕρομεν.* Ab hoc genere recte discrevit Boeckhius illud *τί μαθών*, quod, *cur*, *qua caussa* significare creditur. Hoc igitur quo tandem modo dici putabimus? Num similiter, ut illud alterum, *quid edoctus*, i. e. qua arte instructus? Vtatur quis forsitan ad eum finem illo Nicolai quod memoravi exemplo, praesertim si adiungantur reliqua:

*τί γὰρ μαθών, ἄνθρωπε, πρὸς τῶν δαιμόνων,*
*βούλει παρασιτεῖν; ἢ τί τῶν ἐν τῷ βίῳ*
*ξυνῆκας; εἶπον· ἄξιον γὰρ εἰδέναι·*
*τίνος μαθητὴς γέγονας; αἵρεσιν τίνα*
*ζηλοῖς; ἀπὸ τίνων δογμάτων ὁρμώμενος*
*τολμᾷς παρασιτεῖν;*

Aut his Aristophanis in Pluto v. 904.

*Χ. γεωργὸς εἶ; Σ. μελαγχολᾶν μ' οὕτως οἴει;*
*Χ. ἀλλ' ἔμπορος; Σ. ναί, σκήπτομαί γ', ὅταν τύχω.*
*Χ. τί δαί; τέχνην τίν' ἔμαθες; Σ. οὐ μὰ τὸν Δία.*
*Χ. πῶς οὖν διέζης ἢ πόθεν, μηδὲν ποιῶν;*
*Σ. τῶν τῆς πόλεώς εἰμ' ἐπιμελητὴς πραγμάτων,*
*καὶ τῶν ἰδίων πάντων. Χ. σύ; τί μαθών; Σ. βούλομαι.*

At haec explicatio, ut his in locis videri possit ferenda esse, in caeteris exemplis non potest admitti. Sed ne in his quidem, si quis accuratius consideret, tueri eam licebit. Nam Aristophanes, quoniam praecessit *τέχνην τίν' ἔμαθες*, dicere debuisset *τί δαὶ μαθών*; vel *τί δ' ἄλλο μαθών;* si verba *quid edoctus* significarent. Nicolaus autem similiter, quoniam post dicit *τίνος μαθητὴς γέγονας*, bis idem dicere videretur: accedit, quod, quum non cuiusvis hominis esse ostendat artem exercere parasiticam, ita incipere illam orationis suae partem debet, ut universe quaerat: *quid tibi est, homo, quod vis parasitum agere?* Quod si illud *quid edoctus* non potest adhiberi ad explicandum *τί μαθών*, ubi non quid vere quis didicerit, sed simpliciter cur agat aliquid, dicendum est: non magis caeterae interpretationes formulae isti possunt accommodari, *qua re audita, cognita, intellecta? quo argumento? quid sequutus? qua ratiocinatione usus?* ne-

dum ut significetur, quod Wolfio visum, *cur tam stulte, tam temere*, vel, quod Buttmanno, *de industria.* Quae quum ita sint, vere scripsisse mihi quidem videtur Dobraeus, acuti vir iudicii: „frustra in significationibus distinguendis laboratur, nisi certioribus exemplis constiterit Graecum esse *τί* „*μανθάνω*, ut certe est *τί πάσχω.*" Nam, ut credamus, quod volunt, requirimus huiuscemodi exemplum: *τί ἔμαθες ὥςτε τοῦτο ποιῆσαι;* Quod si omnia colligimus, pro illo *τί μαθὼν* stant testes grammatici et exemplorum satis magna copia; contra eam formulam autem primo, quod non apparet quomodo explicanda sit; deinde quod nondum repertum est exemplum, in quo non *τί παθὼν* dici potuerit; denique quod in hac significationis affinitate, quae tanta est ut differentia indicari nequeat, libri quoque inter *μαθὼν* et *παθὼν* fluctuant, quorum verborum etiam praeter hanc formulam creberrima permutatio est. Ex quo consequi videtur, recte iudicare eos, qui, ut Brunckius, Elmsleius, Dobraeus, unice *τί παθὼν* probant. Ad grammaticos autem quod attinet, eos veri simile est, quum illo ipso librariorum errore saepe *τί μαθὼν* pro *τί παθὼν* scriptum invenissent, illud quoque ut usitatum adnotavisse.

Alterum, de quo in adnotationibus dicere distuli, est de mercede iudicum ad v. 862. De ea disseruit Boeckhius in Oecon. Athen. vol. I. p. 250. monuitque confundi solita *τὸ δικαστικὸν* et *τὸ ἐκκλησιαστικόν*: idque repetiit Schoemannus in libro de comitiis p. 69. Et concionantibus quidem primo unum datum esse obolum ex ipso Aristophane constat. Quod si iudicum quoque mercedem variasse dicunt grammatici, non videtur id continuo pro vero habendum esse, sed suspicari licet, hac quoque in re eos iudicii et concionis mercedem commiscuisse. Quare probo, quod Boeckhius Polluci, quem alias vehementer admiratur, non putat fidem habendam, quum is scripsit VIII. 113. *καὶ τὸ διδόμενον ἐκαλεῖτο θεωρικόν, ὥςπερ καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν καὶ τὸ δικαστικόν· ὅπερ καὶ τριώβολον καὶ δυώβολον καὶ ὀβολός.* Idem Boeckhius recte removere videtur duorum obolorum mercedem, quam iudicibus aliquando datam ait scholiastes ad Ran. 141. quod eo veri similius est, quia in cod. Rav. non *ὕστερον δὲ ἦν τριώ-*

*βολον*, sed *ἦν δὲ καὶ τριώβολον* scriptum est. Nam adiecisse haec alius videtur interpres, errorem alterius, sed dubitanter, corrigens. Sed quod sibi persuasit Boeckhius, mercedem illam iudicum, quae a Pericle instituta est, initio constitisse uno obolo, a Cleone autem Olymp. LXXXVIII. ad tres obolos auctam esse, id illis quidem quibus utitur argumentis nequaquam efficitur. Sunt autem, si numeres, quattuor. Primo variasse mercedem iudicum auctore ipso Aristotele apud scholiastam ad Vesp. 682. Is ita scribit: *τὸν φόρον λέγει, ἀφ' ὧν ἐδίδοτο τὸ τριώβολον. τοῦτο δὲ ἄλλοτε ἄλλως ἐδίδοτο, τῶν δημαγωγῶν τὰ πλήθη κολακευόντων, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν Πολιτείαις.* Aristophanes quidem eo loco de iudicum mercede loquitur: sed scholiastam quis ausit non hic quoque quod in concione usitatum erat ad iudicia transtulisse? Secundum argumentum in eo est positum, quod Cleo in Equitibus Aristophanis aperte patronum trioboli agat, curaturumque se promittat, ut victis olim Peloponnesiis ius in Arcadia dicens populus quinque obolos accipiat. Verba Cleonis haec sunt v. 797.

*ἔστι γὰρ ἐν τοῖς λογίοισιν*
*ὡς τοῦτον δεῖ πότ' ἐν Ἀρκαδίᾳ πεντώβολον ἡλιάσασθαι,*
*ἢν ἀναμείνῃ· πάντως δ' αὐτὸν θρέψω 'γὼ καὶ θεραπεύσω,*
*ἐξευρίσκων εὖ καὶ μιαρῶς ὁπόθεν τὸ τριώβολον ἕξει.*

Ex his vero nihil aliud, nisi ad summum hoc coniici potest, variasse mercedem iudicum: quamquam admodum debilis ratio est, si, quia hic maiorem aliquando fore per oracula praedictum fingit, minorem olim, quam tum erat, fuisse credendum sit. Quod autem addit Cleo, se per fas et nefas provisurum, ut suppetat unde detur triobolum, non magis illuc trahi potest: nam perinde est, ac si polliceretur numquam defuturum esse id, quo unice gauderet populus. Quin ne veri quidem simile est, a Cleone aliquod mercedis illius incrementum profectum esse: mentionem enim faceret huius beneficii paullo ante, ubi merita sua in populum praedicat. Sequitur tertium argumentum: si ad haec adiiciatur testimonium scholiastae ad Pluti v. 330. pro certo habendum esse, non alium quam Cleonem fuisse, quo auctore pro uno obolo tres coepti essent dari iudicibus: nam observationem illam, importuno loco positam, ad iudicum mercedem spectare. Hic quidem scholiastes sic

scribit: *τούτους οὖν τοὺς ἐκκλησιαστὰς ἐποίησαν φανερόν τι* (i. e. *certum quid:* v. Reitzii glossarium ad Theophili Institutiones) *λαμβάνειν ἀπὸ τῶν τῆς πόλεως προσόδων οἱ δημαγωγοί, πείσαντες τὴν πόλιν· ὕστερον δὲ ὁ Κλέων ἐποίησεν αὐτὸ τριώβολον.* Quum Aristophanes illo loco non de iudiciorum, sed de concionis mercede loquatur, eamdemque scholiastes quoque dicat, plane pro arbitrio et sine iusta, ac potius sine ulla caussa sumptum est, non apto loco positam esse illam adnotationem, et referendam esse ad iudicum mercedem. Immo concionantium mercedem quum certum sit variasse, non solum nihil est, quare eum, qui id suis quoque verbis confirmat, non de illa mercede loqui contendamus, sed confitendum potius erit, maximam similitudinem, quae inter hoc scholion est et illud quod ad Vesparum v. 682. scriptum supra posuimus, indicio esse, illud quoque, uti dicebamus, de concionis mercede esse interpretandum. Reliquum igitur est quartum argumentum. Atque etsi quae Spanhemius ad Nubium locum disputavit non probat Boeckhius, tamen in eo illum sequitur, quod Strepsiadem de unius oboli mercede loqui putat: unde computatis ad Phidippidis pueritiam annis illo tempore unum obolum datum esse iudicibus censet usque ad Olymp. LXXXVIII. quo tempore tres invexerit Cleo. Apparet id eum serio dicere. Nos, quum superioribus argumentis nihil effectum videatur, huic quidquam tribuamus? Immo ne si fuisset quidem illo tempore merces iudicum unus obolus, tam sollicite cavisse poetam credimus ne diceret, quod curiosus aliquis spectator ut temporibus non congruum posset reprehendere. Quid? Hodie si quis filio diceret, *den ersten groschen, den ich als richter einnahm, für den kaufte ich dir ein wägelchen*, numquis inde colligeret, unum grossum fuisse, quem iste accepisset? Accedit, quod, si verba premere volumus, non dixit Strepsiades, *ὃν πρῶτον ἔλαβον ὀβολὸν ἡλιαστικόν*, sed *ὃν πρῶτον ὀβολὸν ἔλαβον ἡλιαστικόν*, quae non nihil diversa sunt. Itaque nisi quis alia argumenta afferat, iudicum mercedem semper fuisse triobolum credemus.

---

# ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΝΕΦΕΛΑΙ.

# ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

# ΝΕΦΕΛΩΝ

## ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ

### I.

Τὸ δρᾶμα τὸ τῶν Νεφελῶν κατὰ Σωκράτους γέγραπται τοῦ φιλοσόφου ἐπίτηδες, ὡς κακοδιδασκαλοῦντος τοὺς νέους Ἀθήνησι, τῶν κωμικῶν πρὸς τοὺς φιλοσόφους ἐχόντων τινὰ ἀντιλογίαν· οὐχ, ὥς τινες, δι' Ἀρχέλαον τὸν Μακεδόνων βασιλέα, ὅτι προὔκρινεν αὐτὸν Ἀριστοφάνους. Ὁ χορὸς δὲ ὁ κωμικὸς εἰςήρχετο ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ, τῷ νῦν λεγομένῳ λογείῳ [1]). καὶ ὅτε μὲν πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς διελέγετο, εἰς τὴν σκηνὴν ἑώρα· ὅτε δὲ ἀπελθόντων τῶν ὑποκριτῶν τοὺς ἀναπαίστους διεξῄει, πρὸς τὸν δῆμον ἀπεστρέφετο [2])· καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο στροφή. ἦν δὲ τὰ ἰαμβεῖα τετράμετρα. εἶτα τὴν ἀντίστροφον ἀποδόντες, πάλιν τετράμετρον ἐπέλεγον [3]) ἴσων στίχων. ἦν δὲ περὶ τὸ πλεῖστον ις'. ἐκαλεῖτο δὲ ταῦτα ἐπιῤῥήματα. ἡ δὲ ὅλη πάροδος τοῦ χοροῦ ἐκαλεῖτο παράβασις. Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσιν,

εἰ μέν τις ἀνὴρ τῶν ἀρχαίων κωμῳδοδιδάσκαλος ἡμᾶς
ἠνάγκαζεν λέξοντας ἔπη πρὸς τὸ θέατρον παραβῆναι [4]).

---

I. 1. Legebatur λογίῳ.

2. Aldina, καὶ τοὺς ἀναπαίστους διεξῄει, καὶ πρὸς τὸν δῆμον ἀπεστρέφετο, quod ferri potest, si legatur ὅτε δέ, et antea ὅτε μὲν πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς διελέγετο, καὶ εἰς τὴν σκηνὴν ἑώρα.

3. Sic Aldina. Vulgo ἀπέλεγον.

4. Legebatur ἦν pro εἰ, et ὃς ἡμᾶς. Exstat locus in Equit. v. 506. In altero versu verissimam huius grammatici lectionem comprobat liber Ravennas.

## II.

Φασὶ τὸν Ἀριστοφάνην γράψαι τὰς Νεφέλας, ἀναγκασθέντα ὑπὸ Ἀνύτου καὶ Μελήτου [1]), ἵνα διασκέψωνται ποῖοί τινες εἶεν Ἀθηναῖοι ἀκούοντες κατὰ Σωκράτους. ηὐλαβοῦντο γάρ, ὅτι πολλοὺς εἶχεν ἐραστάς, καὶ μάλιστα τοὺς περὶ Ἀλκιβιάδην· οἳ ἐπὶ τοῦ δράματος τούτου μηδὲ νικῆσαι ἐποίησαν τὸν ποιητήν. ὁ δὲ πρόλογός ἐστι τῶν Νεφελῶν ἁρμοδιώτατα καὶ δεξιώτατα συγκείμενος. πρεσβύτης γάρ ἐστιν ἄγροικος, ἀχθόμενος παιδὶ ἀστυκοῦ φρονήματος γέμοντι, καὶ τῆς εὐγενείας εἰς πολυτέλειαν ἀπολελαυκότι. ἡ γὰρ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν οἰκία, ὅθεν ἦν τὸ πρὸς μητρὸς γένος, ἐξ ἀρχῆς, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, τεθριπποτρόφος ἦν, καὶ πολλὰς ἀνῃρημένη νίκας, τὰς μὲν Ὀλυμπίασι, τὰς δὲ Πυθοῖ, ἐνίας δὲ Ἰσθμοῖ καὶ Νεμέᾳ, καὶ ἐν ἄλλοις ἀγῶσιν. εὐδοκιμοῦσαν οὖν ὁρῶν ὁ νεανίσκος, ἀπέκλινε πρὸς τὸ ἦθος τῶν πρὸς μητρὸς προγόνων.

## III.

Πρεσβύτης τις [1]) Στρεψιάδης ὑπὸ δανείων καταπονούμενος διὰ τὴν ἱπποτροφίαν τοῦ παιδός, δεῖται τούτου, φοιτήσαντα [2]) ὡς [3]) τὸν Σωκράτη, μαθεῖν τὸν ἥττονα λόγον, εἴ πως [4]) δύναιτο τὰ ἄδικα λέγων ἐν τῷ δικαστηρίῳ τοὺς χρήστας νικᾶν καὶ μηδενὶ τῶν δανειστῶν μηδὲν ἀποδοῦναι. οὐ [5]) βουλομένου δὲ τοῦ μειρακίσκου [6]), διαγνοὺς αὐτὸς ἐλθὼν μανθάνειν, καὶ [7]) μαθητὴν [8]) Σωκράτους ἐκκαλέσας τινά, διαλέγε-

---

II. 1. Legebatur *Μελίτου*. Sic etiam in VII. et VIII. et IX.

III. 1. *Τις* vulgo abest, additum a Brunckio e codd. unde is hoc argumentum auctius et emendatius edidit. Exstat etiam in Veneto et Mut. a. unde scripturae diversitates adnotavimus. Vide etiam argum. IX.

2. Aldina et Ven. *φοιτήσαντος*. Vide argum. IX.

3. *εἰς* a.

4. *ὅπως* a.

5. *μὴ* a.

6. *μειρακίου* a.

7. *καὶ* omittit Ven.

8. Vulgo post illa, *μαθεῖν τὸν ἥττονα λόγον*, ita legebatur: *μὴ πειθομένου δὲ τοῦ μειρακίου, αὐτὸς ἐλθὼν μανθάνειν, μαθητήν*, et quae sequuntur. Meliorem lectionem Brunckii codd. dedere. In a: *μανθάνει. ἐκκαλέσας πρῶτον καὶ διαλεχθεὶς μαθητῇ τινὶ Σωκράτους.*

ται. ἐκλυθείσης δὲ τῆς διατριβῆς, οἵ τε μαθηταὶ κύκλῳ καθήμενοι πιναροὶ συνορῶνται, καὶ αὐτὸς ὁ Σωκράτης ἐπὶ κρεμάθρας αἰωρούμενος, καὶ ἀποσκοπῶν τὰ μετέωρα θεωρεῖται. μετὰ ταῦτα τελεῖ [9]) παραλαβὼν τὸν πρεσβύτην, καὶ τοὺς νομιζομένους παρ' αὐτῷ θεούς, Ἀέρα, προςέτι δὲ καὶ [10]) Αἰθέρα καὶ Νεφέλας κατακαλεῖται [11]). πρὸς δὲ τὴν εὐχὴν εἰςέρχονται Νεφέλαι ἐν σχήματι χοροῦ· καὶ φυσιολογήσαντος οὐκ ἀπιθάνως τοῦ Σωκράτους, ἀποκαταστᾶσαι πρὸς τοὺς θεατὰς περὶ [12]) πλειόνων διαλέγονται. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν πρεσβύτης διδασκόμενος ἐν τῷ φανερῷ τινὰ τῶν μαθημάτων [13]) γελωτοποιεῖ· καὶ ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀμαθίαν ἐκ [14]) τοῦ φροντιστηρίου ἐκβάλλεται, ἄγων [15]) πρὸς [16]) βίαν τὸν υἱόν, συνίστησι τῷ Σωκράτει. τούτου δὲ ἐξαγαγόντος [17]) αὐτῷ [18]) ἐν τῷ θεάτρῳ τὸν [19]) ἄδικον καὶ τὸν δίκαιον λόγον, διαγωνισθεὶς [20]) ὁ ἄδικος πρὸς τὸν δίκαιον λόγον, καὶ παραλαβὼν [21]) αὐτὸν [22]) ὁ ἄδικος λόγος, ἐκδιδάσκει [23]). κομισάμενος δὲ αὐτὸν ὁ πατὴρ ἐκπεπονημένον, ἐπηρεάζει τοῖς χρήσταις, καί, ὡς κατωρθωκότος [24]), εὐωχεῖ παραλαβών. γενομένης δὲ περὶ τὴν εὐωχίαν ἀντιλογίας, πληγὰς λαβὼν ὑπὸ τοῦ παιδός, βοὴν ἵστησι, καὶ προςκαταλαλούμενος [25]) ὑπὸ τοῦ παιδός, ὅτι δίκαιον τοὺς πατέρας ὑπὸ

---

9. τελεῖ omittit a. τελεῖν Ven. διδάσκει. MS. C.
10. προςέτι δὲ καὶ omittit a.
11. τὰς Νεφέλας ἀνακαλεῖται a.
12. Sic Brunckius et Aldina. Ἐπὶ Kusteri editio.
13. μαθητῶν Ven.
14. ἐκ omittit a.
15. διάγων Ven. a.
16. κατὰ Ven.
17. Aldina ἐξάγοντος.
18. αὐτὸν a.
19. καὶ τὸν a.
20. καὶ διαγωνισθεὶς Ven. Verba διαγωνισθεὶς ὁ ἄδικος πρὸς τὸν δίκαιον λόγον καὶ omissa in a.
21. Sic Brunckius, consentientibus, ut videtur, Ven. a. Legebatur περιλαβών.
22. αὐτὸν omittit a.
23. διδάσκει Ven.
24. Ita Brunckius. Vulgo atque etiam in Aldina et a κατωρθωκότα. Ven. κατωρθωκώς.
25. προςκαλούμενος Ven. Verba βοὴν ἵστησι καὶ προςκαταλαλούμενος ὑπὸ τοῦ παιδὸς omissa in a.

τῶν υἱῶν ἀντιτύπτεσθαι, ὑπεραλγῶν διὰ τὴν πρὸς τὸν υἱὸν σύγκρουσιν[26]) ὁ γέρων, κατασκάπτει καὶ ἐμπίμπρησι[27]) τὸ φροντιστήριον τῶν Σωκρατιστῶν[28]). τὸ δὲ δρᾶμα τῶν πάνυ δυνατῶς[29]) πεποιημένων.

## IV.

*Πατὴρ τὸν υἱὸν σωκρατίζειν προτρέπεται·*
*καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ψυχρολογίας διατριβὴ*
*ἱκανή, λόγων[1]) ἀπόνοια πρὸς τοὐναντίον.*
*χορὸν δὲ Νεφελῶν ὡς ἐπωφελὴς[2]) λέγων,*
*καὶ τὴν ἀσέβειαν Σωκράτους διεξιών·*
*ἄλλαι θ' ὑπ' ἀνδρὸς . . κατηγορίαι πικραί.*
*καὶ τῶν μαθητῶν εἷς[3]) πατραλοίας ἐκτόπως.*
*εἶτ' ἐμπυρισμὸς τῆς σχολῆς τοῦ Σωκράτους.*

## V.

*Τὸ δὲ δρᾶμα τοῦτο τῆς ὅλης ποιήσεως κάλλιστον εἶναί φησι[1]) καὶ τεχνικώτατον.*

## VI.

*Αἱ πρῶται Νεφέλαι ἐδιδάχθησαν ἐν ἄστει, ἐπὶ ἄρχοντος Ἰσάρχου, ὅτε Κρατῖνος μὲν ἐνίκα Πυτίνῃ, Ἀμειψίας δὲ Κόννῳ. διόπερ Ἀριστοφάνης διαρριφεὶς παραλόγως, ᾠήθη δεῖν ἀναδιδάξας τὰς δευτέρας καταμέμφεσθαι τὸ θέατρον. ἀτυχῶν δὲ πολὺ μᾶλλον καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα, οὐκέτι τὴν διασκευὴν εἰσήγαγεν. αἱ δὲ δεύτεραι Νεφέλαι ἐπὶ Ἀμεινίου ἄρχοντος[1]). τοῦτο δὲ ταὐτό ἐστι τῷ προτέρῳ. διεσκεύασται δὲ ἐπὶ μέρους,*

---

26. Sic Brunckius, quod iam Kusterus emendaverat. Legebatur *σύγκρισιν*, quod est etiam in a.
27. *ἐμπιπρᾶ* a.
28. *Σωκρατικῶν* Ven.
29. *δυνατῶν* a.
IV. 1. Scribendum videtur *λόγων τ'*.
2. Legebatur *ἐπωφελῆ*. Participia ad Aristophanem spectant. Post *ἀνδρὸς* excidit *ἔτι*, aut simile quid, nisi *ὑπὸ τἀνθρώπου* scripsit.
3. Legebatur *εἰς*.
V. 1. Sic recte Aldina. Spectavit scholiastes Nubium versum 518. Vulgo *φασι*.
VI. 1. Verum id esse visum est Petito Misc. I. 6. cum eoque Clintono in Fast. Att. p. 71.

ὡς ἂν δὴ ἀναδιδάξαι μὲν αὐτὸ τοῦ ποιητοῦ προθυμηθέντος, οὐκέτι δὲ τοῦτο δι' ἥν ποτε αἰτίαν ποιήσαντος. καθόλου μὲν οὖν σχεδὸν παρὰ πᾶν μέρος γεγενημένη διόρθωσις. τὰ μὲν γὰρ περιῄρηται, τὰ δὲ πέπλεκται· καὶ ἐν τῇ τάξει καὶ ἐν τῇ τῶν προςώπων διαλλαγῇ μετεσχημάτισται. ἃ δὲ ὁλοσχερῆ τῆς διασκευῆς τοιαῦτα ὄντα τετύχηκεν, αὐτίκα ἡ παράβασις τοῦ χοροῦ ἤμειπται, καὶ ὅπου ὁ δίκαιος λόγος πρὸς τὸν ἄδικον λαλεῖ, καὶ τελευταῖον ὅπου καίεται ἡ διατριβὴ Σωκράτους. Τὴν μὲν κωμῳδίαν καθῆκε κατὰ Σωκράτους, ὡς τοιαῦτα νομίζοντος, καὶ Νεφέλας, καὶ Ἀέρα, καὶ τί γὰρ ἄλλ' ἢ ξένους εἰςάγοντος δαίμονας. χορῷ δὲ ἐχρήσατο Νεφελῶν πρὸς τὴν τοῦ ἀνδρὸς κατηγορίαν, καὶ διὰ τοῦτο οὕτως ἐπεγράφη.

## VII.

*Διτταὶ δὲ φέρονται Νεφέλαι. οἱ δὲ κατηγορήσαντες Σωκράτους Μέλητος καὶ Ἄνυτος.*

## VIII.

## ΘΩΜΑ ΤΟΥ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ.

Ἄνυτος καὶ Μέλητος Σωκράτει τῷ Σωφρονίσκου βασκήναντες, καὶ αὐτὸν μὴ δυνάμενοι βλάψαι, ἀργύριον ἱκανὸν Ἀριστοφάνει δεδώκασιν, ἵνα δρᾶμα κατ' αὐτοῦ συστήσηται. καὶ ὃς πεισθεὶς γέροντά τινα Στρεψιάδην καλούμενον ἐπλάσατο ὑπὸ χρεῶν πιεζόμενον, ἃ δὴ ἀνηλώκει περὶ τὴν τοῦ παιδὸς Φειδιππίδου ἱπποτροφίαν. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων, μὴ ἔχων ὁ Στρεψιάδης τί ποιήσει περὶ τὰ χρέα, βουλεύεται προςαγαγεῖν τῷ Σωκράτει τὸν ἑαυτοῦ [1]) παῖδα, ἵνα παρ' αὐτοῦ τὸν ἄδικον μάθῃ λόγον [2]), καὶ οὕτω τοὺς δανειστὰς ἀποκρούσηται. Φειδιππίδης μὲν οὖν, πολλὰ δεηθέντος τοῦ πατρός, προςελθεῖν οὐκ ἐπείσθη [3]). ἀποτυχὼν δὲ ὁ πρεσβύτης τῆς ἐπ' ἐκείνου [4]) ἐλπίδος, καὶ οὐκ ἔχων ὅςτις [5]) καὶ γένηται, εἰς δεύ-

---

VIII. 1. Ernestii correctio. Legebatur τούτου. In cod. Bav. post παῖδα haec addita sunt, τὸν Φειδιππίδην δηλονότι.

2. Cod. Bav. ἵνα μάθῃ παρ' αὐτοῦ τὸν ἄδικον λόγον.

3. Reizius προςελθεῖν ad δεηθέντος referebat. Cod. Bav. οὐκ ἐπείσθη προςελθεῖν.

4. Legebatur ἐπ' ἐκεῖνον. Cod. Bav. ἀπ' ἐκείνου.

5. Reizius coniiciebat ὅ τι, ut apud Thucyd. II. 52.

τερον εἶδε πλοῦν [6]). οὐδὲν γὰρ [7]) τῆς ἡλικίας φροντίσας, οὐδ' ἐνθυμηθεὶς εἴ τισιν ἄτοπος δόξειεν ἀνὴρ ἐπὶ [8]) γήραος οὐδῷ μανθάνειν καθάπερ κομιδῇ νέος ἀρχόμενος, ἀλλ' εἰς ἓν ἀφεωρακὼς [9]) μόνον ἐκεῖνο, ἐὰν ἄρα οἷός τε γένηται τοὺς δανειστὰς διὰ πειθοῦς ἀποστερῆσαι τὰ χρήματα, αὐτὸς πρόσεισι τῷ Σωκράτει. οὐκ ἔχων δὲ ὑπηρετοῦντα τῇ νοήσει [10]) τὸν νοῦν, ἀλλὰ τοιοῦτος ὢν οἷς ἐμάνθανεν, οἷος καὶ πρὶν τῆς παιδείας ἐφῆφθαι, αὐτὸς μὲν ἀπέγνω παιδεύεσθαι, προςελθὼν δὲ τῷ παιδὶ καὶ αὖθις, πολλαῖς πέπεικε [11]) ταῖς δεήσεσιν ἕνα τῶν Σωκράτους ὁμιλητῶν γενέσθαι [12]). ὃ δὲ καὶ γέγονε, καὶ μεμάθηκε. συνίσταται δὲ τὸ δρᾶμα ἐκ χοροῦ Νεφελῶν. ἔχει δὲ κατηγορίαν τοῦ Σωκράτους, ὅτι τοὺς συνήθεις θεοὺς ἀφεὶς καινὰ ἐνόμιζε δαιμόνια Ἀέρα, καὶ Νεφέλας, καὶ τὰ τοιαῦτα.

## IX [1]).

Πρεσβύτης τις Στρεψιάδης ὑπὸ δανείων καταπονούμενος διὰ τὴν ἱπποτροφίαν τοῦ παιδός [2]), δεῖται τούτου, φοιτήσαντα [3]) εἰς τὸν Σωκράτην μαθεῖν τὸν ἄδικον λόγον, ὅπως μηδενὶ τῶν δανειστῶν μηδὲν ἀποδώσει [4]). μὴ βουλομένου δὲ τοῦ παιδός, εἰςέρχεται αὐτός. καὶ μὴ δυνάμενος μαθεῖν διὰ τὸ γῆρας, ἐκδιώκεται. ὑποστρέψας δὲ καὶ τῷ υἱῷ, πείσας ἤγα-

---

6. Ernestius, non probante Reizio, ἦλθε πλοῦν. Cod. Bav. πλοῦν εἶδε.

7. Cod. Bav. οὐδὲν οὖν.

8. Vulgo praepositio abest, quam recte Ernestius ex Homero addendam censet. Cod. Bav. ἐν γήραος.

9. Cod. Bav. ἑωρακώς.

10. Cod. Bav. βουλήσει.

11. Ita Ernestius et cod. Bav. Vulgo πεποίηκε.

12. Ita cod. Bav. Vulgo γεγενῆσθαι. Post hoc verbum in cod. Matritensi haec adduntur: διὰ τούτων δὲ δείκνυσι Ἀριστοφάνης ἄθεον τὸν Σωκράτην, ὡς ἀφέντα τοὺς συνήθεις θεούς, καὶ νομίζοντα Νεφέλας καὶ Ἀέρα. ὅθεν καὶ Νεφέλαι ὠνομάσθη ἡ παροῦσα κωμῳδία. Vid. Iriarte in Regiae bibliothecae Matritensis codd. MSS. Matriti 1769. p. 236.

IX. 1. Hoc argumentum indidem depromptum est, repertum in Cod. Matrit.

2. Verba τοῦ παιδὸς absunt. Vide argum. III.

3. Legitur φοιτήσαντος. Vide argum. III.

4. Legebatur ἀποδώσῃ.

γεν αὐτὸν τῷ Σωκράτει, ὃς καλέσας τὸν δίκαιον λόγον καὶ ἄδικον, καὶ αἵρεσιν τῷ νέῳ δοὺς ἐκλέξασθαι, διδάσκει ἐκεῖνον τὸν ἄδικον λόγον. μαθὼν δὲ ὁ υἱὸς ὅπερ ἐβούλετο ὁ πατήρ, καὶ τὴν παχύτητα ἐκείνου καταγνούς, τύπτει τὸν πατέρα αὐτὸν ἑστιῶντα. ὁ δὲ ἀλγήσας διὰ τὴν τοῦ παιδὸς ἀσέβειαν, ἀπελθὼν κατακαίει τὸ φροντιστήριον, νομίσας Σωκράτην αἴτιον τῆς ἀσεβείας τοῦ παιδὸς εἶναι. κατηγορεῖ δὲ ἐνταῦθα τοῦ Σωκράτους ὡς ἀσεβοῦς καὶ ξένους θεοὺς ἐπειςάγοντος, ἀφέντος τοὺς συνήθεις. ἐπιγράφεται δὲ Νεφέλαι, διότι παρειςάγεται χορὸς Νεφελῶν ὁμιλῶν Σωκράτει, ἃς ἐνόμιζε θεάς, ὡς Ἀριστοφάνης κατηγορεῖ. ὁ γὰρ Ἄνυτος καὶ Μέλητος φθονοῦντες Σωκράτει καὶ μὴ δυνάμενοι ἄλλως βλάψαι ἢ φανερῶς κατηγορῆσαι μεγάλου ὄντος, ἱκανὸν ἀργύριον δεδώκασιν Ἀριστοφάνει ταύτην τὴν κωμῳδίαν κατ᾽ ἐκείνου γράψαι. τὰ δὲ πρόςωπα Στρεψιάδης, Φειδιππίδης, μαθητὴς Σωκράτους, Σωκράτης, χορὸς Νεφελῶν, δίκαιος λόγος, ἄδικος λόγος, Πασίας δανειστής, μάρτυς.

## ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ
ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ
ΘΕΡΑΠΩΝ ΣΤΡΕΨΙΑΔΟΥ
ΜΑΘΗΤΗΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ
ΣΩΚΡΑΤΗΣ
ΧΟΡΟΣ ΝΕΦΕΛΩΝ
ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ
ΠΑΣΙΑΣ, δανειστής
ΑΜΥΝΙΑΣ, δανειστής
ΜΑΡΤΥΣ
ΧΑΙΡΕΦΩΝ

ΑΛΛΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ
κωφὰ πρόσωπα.

# ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΝΕΦΕΛΑΙ

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ. ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ. ΘΕΡΑΠΩΝ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Ἰού, ἰού.
ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον
ἀπέραντον. οὐδέποθ' ἡμέρα γενήσεται;

---

2. 3. MSS. R. L. ἀπέραντον, quod damnant Scholia non bene. Nam et hoc bene de tempore. v. Kusterus ad h. l. L. Bos Obs. p. 61. et Wetst. ad I. Tim. 1, 4. Dixit et Porphyr. Abst. An. I. 54. Immo magis Atticum est. v. Valken. ad Eurip. Hippol. p. 238. b. Ceterum ὅσον ἀπέρατον, pro ὡς ἀπέρατον in interrogatione durum videtur, nec mihi uspiam occurrit. An sic interpungendum: τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον; ut quasi cum indignatione subiiciatur ἀπέρατον. *Proh quam longae sunt noctes? plane infinitae.* ERN. Cod. Ravennas, quattuor apud Brunckium, et Vat. Arund. Elb. ἀπέραντον. Ἀπέρατον cod. Ven. et Suidas et edd. pleraeque. Id a πέρας formatum, penultima brevi, conveniret huic loco, modo usitatum esset. At id ἄπειρον dici solet. Producta penultima a περᾶν derivatum, alienum est. Quo minus dubitandum, quin verum sit ἀπέραντον, si quidem haec ad eum modum, ut nunc leguntur, scripta sunt a poeta. Nam comparanti Ran. 1278. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῶν κόπων ὅσον vix potest quin probanda videatur interpunctio ab Ernestio proposita, receptaque a Wolfio. Accedit quod Themistius in Paraphr. Aristot. Phys. IV. p. 45. Ald. et Polybius Sardianus in libro περὶ ἀκυρολογίας, citatus in Museo crit. Cantabr. fasc. II. p. 200. haec verba sic afferunt, ut finem faciat ὅσον. Non debebat Reisigius in praefatione p. 32. his auctoribus addere Philemonem in Lex. technol. p. 123. §. 292. Verum ita si interpungimus, valde friget quod sequitur ἀπέραντον. Ei voci Reisigius, qui ipse quoque post ὅσον interpunxit, signum interrogationis apposuit, singulari

καὶ μὴν πάλαι γ' ἀλεκτρυόνος ἤκουσ' ἐγώ.
οἱ δ' οἰκέται ῥέγκουσιν· ἀλλ' οὐκ ἂν πρὸ τοῦ.
ἀπόλοιο δῆτ', ὦ πόλεμε, πολλῶν οὕνεκα,
ὅτ' οὐδὲ κολάσαι 'ξεστί μοι τοὺς οἰκέτας.
ἀλλ' οὐδ' ὁ χρηστὸς οὑτοσὶ νεανίας
ἐγείρεται τῆς νυκτός, ἀλλὰ πέρδεται
ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκορδυλημένος.
ἀλλ', εἰ δοκεῖ, ῥέγκωμεν ἐγκεκαλυμμένοι.

---

prorsus et vix aliis placituro acumine. Nam hoc genus interrogandi usurpatur, quum contrarium eius, quod interrogamus, verum esse credimus. Quod libri et Suidas v. ἀπέρατον et χρῆμα habent, τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον ἀπέραντον, sic est intelligendum, τόσον ἐστίν, ὅσον ἀπέραντον. Quae non mirantis est, sed indignantis oratio. Non possunt verba illa significare *quam infinitum.* Nam sicubi ὅσον cum tali adiectivo coniunctum videtur, adiectum habet verbum δύναται, quocum construitur: ut apud Xenoph. Anab. IV, 5, 18. et Appian. de bello civ. III. 23. Talia autem, quale hoc Hesiodi est O. et D. 40. οὐδὲ ἴσασιν ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντός, οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ, huc trahi non posse, sed generis esse longe diversi, apertum est. In Aristophanis loco illud quaerendum relinquitur, sitne ἀπέραντον a poeta profectum, an ex interpretatione natum. Sunt enim etiam in antiquissimis codd. Aristophanis nonnulla a grammaticis interpolata: ut suspicari liceat, tertium versum talem fuisse: οὐ δήποθ' (vel ἄρ' οὐδέποθ') ἡμῖν ἡμέρα γενήσεται.

4. Apud Simplicium ad Phys. IV. p. 167. ἀλεκτρυόνων scriptum.

7. κολάσ'] R. κολάσαι. ERN. Κολάσαι ἔξεστι Venetus, Borgianus cum plerisque MSS. permittentes, nescio an rectius, lectori contractionem. Alii codd. κολάσ' ἔξεστι. Κολάσαι 'ξεστι cum Dawesio dedit Brunckius. Caeterum pars librorum MSS. ὅτι οὐδέ, Codd. Ven. et Mutinenses cum impressis ὅτ' οὐδέ. Brunckius, quod copula desideraretur, ὅτι τ' οὐδέ, vel ὅτι δ' οὐδὲ scribendum coniecit, ut in extrema fabula, παῖε, πολλῶν οὕνεκα, μάλιστα δ' εἰδώς, τοὺς θεοὺς ὡς ἠδίκουν. Recte diceretur ὅτι τ' οὐδέ· *propter alia multa, et quod;* male ὅτι δ' οὐδέ, quamquam ita legitur in scholiis ad Aristidem ed. Frommel. p. 373. quod non addi aliquid, sed opponi significat. Vnde recte dictum μάλιστα δ' εἰδώς, et in Eccles. 659. πολλῶν ἕνεκεν, νὴ τὸν Ἀπόλλω· πρῶτον δ' ἑνὸς οὕνεκα δήπου. Alibi post πολλῶν οὕνεκα infertur γάρ, ut Eccl. 559. Thesm. 454. sed ibi ratio redditur illorum multorum. Videtur tamen πολλῶν οὕνεκα usurpatum esse ea vi, ut esset *omnino.* Ita nihil impedit, quin ὅτι sine copula sequatur.

ἀλλ' οὐ δύναμαι δείλαιος εὕδειν, δακνόμενος
ὑπὸ τῆς δαπάνης καὶ τῆς φάτνης καὶ τῶν χρεῶν,
διὰ τουτονὶ τὸν υἱόν. ὁ δὲ κόμην ἔχων
ἱππάζεταί τε καὶ ξυνωρικεύεται,
ὀνειροπολεῖ θ' ἵππους. ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι,
ὁρῶν ἄγουσαν τὴν σελήνην εἰκάδας.
οἱ γὰρ τόκοι χωροῦσιν. ἅπτε, παῖ, λύχνον
κἄκφερε τὸ γραμματεῖον, ἵν' ἀναγνῶ λαβών,
ὁπόσοις ὀφείλω, καὶ λογίσωμαι τοὺς τόκους.
φέρ' ἴδω, τί ὀφείλω. δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ.
τοῦ δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ; τί ἐχρησάμην;
ὅτ' ἐπριάμην τὸν κοππατίαν. οἴμοι τάλας.

---

15. ἱππάζεται] Sic libri scripti et edd. Kusterus putat libros quosdam habuisse ἱππεύεται, quod et placet Dorvillio ad Charit. p. 317. nempe inducti a scholiaste, qui ἱππεύεσθαι interpretatur: sed id argumentum idoneum non est, quia scholiastae interdum verbum synonymum ponunt, ut v. 28. ἁμιλλητήρια pro πολεμιστήρια. ERN. Non dixerim Dorvillio placuisse ἱππεύεσθαι. Nec synonyma sunt ἱππεύειν, cuius activum in usu est, et ἱππάζεσθαι. Nam ἱππεύειν est *equo vehi*, ἱππάζεσθαι *equum regere.*

21. Rav. εἴδω.

23. Bis mendosa est vulgata; ob ὅτε sensu vacuum, et ob articulum cui non magis est locus quam ante διφρίσκου et τροχοῖν. συνῆκα praefigunt MSti plures. Lege συνῆκ'· ἐπριάμην etc. PORSONVS. Addunt in fine praecedentis versus συνῆκ' MSS. L. R. C. Ia. Ib. qui tamen apponit capiti versus 23. Etiam in MSS. Bavar. Elb. Borgiano aliisque versus 23. sic incipit: συνῆχ ὅτ' ἐπριάμην. Συνῆκα adnotatio est interpretis. Nihil enim falsius Porsoni iudicio, quod nimia reverentia probavit vir eximius, P. P. Dobraeus. Ὅτε non esse sensu vacuum, apertum est. Articulo autem tantum abest ut non sit locus, ut ne potuerit quidem omitti. Recte diceretur ἵππον sine articulo, quia de pluribus, quos habebat filius, aliquis intelligi posset. Κοππατίας vero certus est equus, quem designat. Neque obstat, quod v. 437. τοὺς κοππατίας dicit, quo loco hoc nomine universe generosae stirpis equos, quos emere coactus fuerit, designat. Hanc enim vim habet nomen κοππατίας vel κοππαφόρος, item ut σαμφόρας, Μῆδος, Κενταυρίδης. Vide schol. Lucian. ad librum contra indoctum c. 5. vol. III. p. 104. et in Bachmanni Anecdotis vol. II. p. 335. Vanum commentum est Vossii, Centauridas et samphoras equitationi inservisse, coppatias autem vehiculis trahendis.

εἶθ' ἐξεκόπη πρότερον τὸν ὀφθαλμὸν λίθῳ.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Φίλων, ἀδικεῖς. ἔλαυνε τὸν σαυτοῦ δρόμον·

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τοῦτ' ἐστὶ τοῦτο τὸ κακόν, ὅ μ' ἀπολώλεκεν.
ὀνειροπολεῖ γὰρ καὶ καθεύδων ἱππικήν.

---

24. ἐξεκόπην] Kusterus vult ἐξεκόπη. Et laudat Thomas M. hunc v. in ἐξεκόπη, et interpretatur ἀφῃρέθη, idque dicit esse κάλλιον, nec dissentit scholiastae interpretatio, πατάξαι αὐτὸν λίθῳ, quod non videtur ipsi patri convenire: sed libri omnes in vulgato consentiunt. ERN. Thomas M. sic p. 323. ἐξεκόπη τοὺς ὀφθαλμοὺς λέγων καὶ ἀνεκόπη κάλλιον ἐρεῖς ἢ ἀφῃρέθη. Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις. εἶθ' ἐξεκόπην πρότερον τὸν ὀφθαλμὸν λίθῳ. Summa huius sententiae, si ἐξεκόπην legitur, haec est: quidvis perpeti mallem, quam hunc equum emisse. Quorsum vero hoc? Num hoc uno emendo equo aes alienum contraxit? Num, si eum non emisset, salva et integra foret res familiaris? Atqui praeter has duodecim minas, quas a Pasia mutuas sumpsit, tres minas debet Amyniae, quas statim commemorat; quin etiam alia aliis bene multa: quod ni ita esset, tabellas non poposcisset, ut videret, quam multos haberet creditores. Accedit, quod sic omnis corrumpitur urbanitas acuminis, quod est in similitudine horum verborum, κοππατίας et ἐκκοπῆναι. Nam quid hoc ἐκκοπῆναι ad κοππατίαν, nisi si hic ipse percutitur? Quare non dubitavimus ἐξεκόπη scribere. Ita et sententia aptissima est, et lepor manet dicacitatis. Id unum optat Strepsiades, ne necessarium fuisset istum equum emere. Atqui si oculus ei antea excussus fuisset, noluisset eum emi Phidippides. Facete igitur optat Strepsiades, equum ipsum, qui κόμμα habebat, quo in hippotropheis genus equorum designatur, quae res haud parvum habet in emendis equis momentum, aliud ante accepisse κόμμα, quo emptores deterruisset. Omninoque ei rei, per quam laesi sumus, imprecari solemus malum. Eadem dictionis urbanitate in vernacula versione multimodis uti poterant Schützius et Wielandius, quos miror in vulgata lectione potuisse acquiescere. Quin idem fecit etiam Wolfius, versionis suae, ut videtur, caussa, quoniam, ut lusum in verbis servaret, κοππατίαν *schläger* vertit. Vellem vir summus abstinuisset ab lubrico illo et infelici vertendi labore, qui reprehensionis infinito quam laudis feracior est. Servarunt vulgatam etiam Brunckius et Reisigius. Ἐξεκόπη probavere Dukerus, Welckerus, Beckius, Vossius.

26. Rav. τουτί.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

πόσους δρόμους ἐλᾷ τὰ πολεμιστήρια;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἐμὲ μὲν σὺ πολλοὺς τὸν πατέρ' ἐλαύνεις δρόμους.
ἀτὰρ τί χρέος ἔβα με μετὰ τὸν Πασίαν;
τρεῖς μναῖ διφρίσκου καὶ τροχοῖν Ἀμυνίᾳ.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἄπαγε τὸν ἵππον ἐξαλίσας οἴκαδε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλλ', ὦ μέλ', ἐξήλικας ἐμέ γ' ἐκ τῶν ἐμῶν,
ὅτε καὶ δίκας ὤφληκα, χἄτεροι τόκου
ἐνεχυράσασθαί φασιν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἐτεόν, ὦ πάτερ,
τί δυσκολαίνεις, καὶ στρέφει τὴν νύχθ' ὅλην;

---

28. Ambiguum est, πολεμιστήρια sintne ἅρματα an ἁμιλλήματα intelligenda, sitque hoc nomen accusativo casu, an nominativo dictum. Illud quidem non dubitandum videtur, quin aurigatio potius vel equitatio, quam currus eo nomine designetur. Quod nominativo si est positum, quaerere putandus est Phidippides ante cursus initium, quot gyros facturi sint. Veri similius est tamen, accusativum esse πολεμιστήρια: ut, si vere dixit Invernizius scholion cod. Rav. habere πόσους καμπτοὺς πεποίηκας, malis ἐλᾷς scriptum esse, quod Philoni dicatur excedenti numerum gyrorum. Quamquam de eo etiam tertia persona ἐλᾷ dici potuit. Ita Phidippides, qui paullo ante aegre tulerat suum gyrum a Philone invadi, nunc indignari videbitur, quod ille pluribus quam liceat orbibus equos circumagat. Πολεμιστήρια non tam bellicum genus equitandi vel aurigandi, quam ad ostentationem excitatus equorum incessus dici videtur. Nam equi πολεμισταί, ut apud Theocritum XV. 51. sunt qui ab nobis *paradepferde* vocantur. Vide Photii lexicon et Bekk. Anecd. p. 289, 6.

30. τί χρέος ἔβα με] Sumtum ex Euripide, ut notant scholia. ERN. Vide Phrynichum p. 391. et ibi Lobeckium, coll. Bachmanni Anecdot. vol. II. p. 398, 36.

31. Ἀμεινίᾳ Ven.

33. ἐξήλικας] Imitantur Latini. Liv. VI. 15. *evolvi bonis.* Tacit. A. XIII. 15. *sede patria rebusque summis evolvi.* ERN.

34. Ven. ὄφλημα.

35. Ἐνεχυράσασθαι MS. L. ERN. Sic etiam Aldus, codd. Rav. Ven. et plerique alii. Edd. fere ἐνεχυρᾶσασθαι.

36. Rav. στρέφῃ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

δάκνει με δήμαρχός τις ἐκ τῶν στρωμάτων.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἔασον, ὦ δαιμόνιε, καταδαρθεῖν τί με.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

σὺ δ᾽ οὖν κάθευδε· τὰ δὲ χρέα ταῦτ᾽ ἴσθ᾽ ὅτι
εἰς τὴν κεφαλὴν ἅπαντα τὴν σὴν τρέψεται.
φεῦ.
εἴθ᾽ ὤφελ᾽ ἡ προμνήστρι᾽ ἀπολέσθαι κακῶς,
ἥτις με γῆμαι ᾽πῆρε τὴν σὴν μητέρα.
ἐμοὶ γὰρ ἦν ἄγροικος ἥδιστος βίος,
εὐρωτιῶν, ἀκόρητος, εἰκῇ κείμενος,
βρύων μελίτταις καὶ προβάτοις καὶ στεμφύλοις.
ἔπειτ᾽ ἔγημα Μεγακλέους, τοῦ Μεγακλέους,

---

37. δήμαρχός τις] L. τις δήμαρχος, salvo versu: sed illud melius. ERN. Etiam Ven. τις δήμαρχος. Acumen huius versus in eo positum est, quod verba ἐκ τῶν στρωμάτων et ad δήμαρχος et ad δάκνει referri possunt. Quare haec non cum Brunckio ita vertenda sunt, *mordet me demarchus quispiam e stragulis*, sed sic, *excitat me demarchus quispiam e stragulis.*

39. Σὺ δ᾽ οὖν, etiam MSS. Ravennas, Venetus, Borgianus cum Aldina. Alii σὺ μὲν οὖν, quod etiam Brunckius edidit.

40. Rav. στρέψαι. Ven. στρέψεται.

42. Φεῦ, quod est in capite huius versus, delet cod. R. et sic volebat Dukerus. ERN. Rav. ὄφελ᾽.

43. Hunc v. profert Harpocr. in ἐπαιρόμενος. ERN. Γῆμαι ᾽πῆρε Brunkius. Rav. Ven. ut vulgo γῆμ᾽ ἐπῆρε vel ἐπῆρε. MS. Elbing. μ᾽ ἐπῆρε γῆμαι.

45. Rav. εἰκῆι.

47. Süvernius p. 34. assentiri videtur Boeckhio, qui in comment. ad Pind. Pyth. VII. p. 303. scholiastam nugas praebere contendens, hunc Megaclem vel Hippocratis vel Clisthenis nepotem fuisse existimat. At nec notus est aliquis Megacles Megaclis f. neque omnino credibile, hic in re aperte ficta certum quemdam memorari. Immo quoniam nobili nomine opus erat, usitatum in splendidissima gente Alcmaeonidarum nomen Megaclis, idque ipso significatu homini nobili congruum, usurpavit poeta. Eum hominem si vocavit Megaclem Megaclis f. fecit id eo ipso consilo, ut non certus quidam ex Alcmaeonidis, sed aliquis, quicumque, summo loco natus intelligeretur. Minime tamen absurda, ac nescio an aliquanto venustior sit scholiastae explicatio, qui iterari nomen Megaclis ait. Nam quum id nomen alternis vicibus in gente Alcmaeonidarum usurpatum vi-

ἀδελφιδῆν, ἄγροικος ὤν, ἐξ ἄστεος
σεμνήν, τρυφῶσαν, ἐγκεκοισυρωμένην.
ταύτην ὅτ' ἐγάμουν, συγκατεκλινόμην ἐγώ,
ὄζων τρυγός, τρασιᾶς, ἐρίων περιουσίας·
ἡ δ' αὖ μύρου, κρόκου, καταγλωττισμάτων,
δαπάνης, λαφυγμοῦ, Κωλιάδος, Γενετυλλίδος.
οὐ μὴν ἐρῶ γ', ὡς ἀργὸς ἦν, ἀλλ' ἐσπάθα.
ἐγὼ δ' ἂν αὐτῇ θοἰμάτιον δεικνὺς τοδὶ
πρόφασιν, ἔφασκον· ὦ γύναι, λίαν σπαθᾷς.

ΘΕΡΑΠΩΝ

ἔλαιον ἡμῖν οὐκ ἔνεστ' ἐν τῷ λύχνῳ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οἴμοι· τί γάρ μοι τὸν πότην ἧπτες λύχνον;

---

deatur, nec certum Megaclem, (par enim omnium nobilitas erat) nec Megaclis aliquem filium Megaclem, (non enim hic visus esset Alcmaeonida esse) sed simpliciter Megaclem dici, atque id ut quam magnum esset appareret, iterari nomen illud, addito, ut oportebat, articulo consentaneum erat. Caeterum ad Alcibiadem, etsi is Alcmaeonida ex Dinomacha Megaclis filia fuit, non magis haec quam ad quosvis alios nobiles adolescentes spectant.

49. Coesyrae mentio etiam infra v. 799. et Ach. 614. Quae de ea scholiastae ad illos locos et ad Nub. 65. ac Suidas afferunt, valde inter se discrepant, et vix sunt ex idoneis fontibus petita. Videndi etiam Meursius in Pisistrato c. 4. Palmerius Exerc. p. 722. et Elmsleius ad Ach. 590. Si illa fuit antiqui Megaclis f. uxor Pisistrati, facilem explicatum habent loci, qui sunt in Nubibus. Ita vero alia erit illa Coesyra, cuius nescio quis filius in Acharnensibus cum Lamacho consociatur.

50. Rav. ut vulgo συγκατεκλινόμην, non ξυγκ.

51. τρασιᾶς] R. πρασιᾶς, male. ERN. Πρασιᾶς, ἐριῶν, Borg.

53. Γενετυλίδος MSS. L. Ia. 2. ERN.

54. Profert versum schol. Eurip. ad Hec. 150. ob genus verbi ἀργός, quod h. l. femininum est. Exempla bene multa similia habet Barnes. in Ind. 2. *Mascul. genus.* add. schol. ad h. l. ERN.

56. ἔφασκον] Ἔλεγον liber Borgianus. Profecta lectio haec est a metricis, qui κατὰ πρόφασιν scriptum invenissent, quemadmodum scholiastes hunc versum affert.

58. τὸν πότην λύχνον] Suidas T. I. p. 52. tradit Alcaeum λύχνον πότην dixisse ἀδηφάγον, sed in tragocomoedia. At idem de Lysia tradit Eustath. ad Odyss. p. 1394, 38. ubi et hunc versum memorat. ERN. Rav. omittit μοι.

δεῦρ' ἴθ', ἵνα κλάῃς.

ΘΕΡΑΠΩΝ

διὰ τί δῆτα κλαύσομαι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὅτι τῶν παχειῶν ἐνετίθεις θρυαλλίδων.
μετὰ ταῦθ', ὅπως νῷν ἐγένεθ' υἱὸς οὑτοσί,
ἐμοί τε δὴ καὶ τῇ γυναικὶ τἀγαθῇ,
περὶ τοὐνόματος δὴ 'ντεῦθεν ἐλοιδορούμεθα.
ἡ μὲν γὰρ ἵππον προσετίθει πρὸς τοὔνομα,
Ξάνθιππον, ἢ Χάριππον, ἢ Καλλιππίδην,
ἐγὼ δὲ τοῦ πάππου 'τιθέμην Φειδωνίδην.

---

59. δεῦρ' ἔλθ'] L. et Suidas δεῦρ' ἴθ'. ERN. Sic etiam liber Borgianus. Elbing. ἔθ'. Omittit verbum Venetus. Ecclesiaz. 1084. δευρὶ μὲν οὖν ἴθ' ὡς ἐμέ.

δὴ] R. L. δῆτα, male. ERN. Quum olim δὴ legeretur, Bentleius κεκλαύσομαι scribendum censuit, refutatus a Dawesio Misc. crit. p. 95. qui cum MS. Barocc. 127. διὰ τί δῆτα κλαύσομαι scribit, quod Brunckius quoque ex A. B. quibuscum etiam Ravennas consentit, reposuit.

60. ὅτι τῶν] Suid. τῶν γάρ, in θρυαλλίς. θρυαλίδων, Ib. ERN.

61. Qui accurate articuli omittendi rationes in Coniectaneis p. 177. seqq. explicavit, Reisigius, cum Wolfio ex praecepto scholiastae, οὑτοσὶ a caeteris verbis separavit. Potuerat omissa distinctione hoc exemplum ad ea referre, de quibus dixit p. 183. quae ratio convenientior est elegantiae sermonis familiaris. Nos id dicimus: *wie uns ein sohn hier geboren war.* Sic accipiendum etiam apud Platonem Lach. p. 178. extr. ἡμῖν οὖν εἰσὶν υἱεῖς οὑτοιΐ. Alia exempla vide apud Elmsl. ad Ach. 1049.

62. Rav. τ' ἀγαθῆι pro vulgato τῇ 'γαθῇ.

63. τοὐνόματος δὴ ταὖτ'] L. περὶ τοῦ ὀνόματος δῆτ' ἐλοιδορούμεθα, quod non malum. Sic corrigit Eldik. Specim. suspic. p. 36. ERN. Ita etiam Bavar. Δὴ abest ab Elbing. Languent verba δὴ ταῦτα. Sed lectio, quae Ernestio non displicet, maxime hiulca est. Reizius volebat δῆτ' αὖτ' ἐλοιδορούμεθα, *tunc rursus altercatio orta.* Nos reposuimus optimam optimorum librorum lectionem, δὴ 'ντεῦθεν. Rav. δ' ἠντεῦθεν. Ven. δῆν ἐντεῦθεν.

ἐλοιδορούμεθα] V. Suid. ERN.

65. Apte ea nomina fingit poeta, quod Megacles olim ἱπποτροφίᾳ nobilis fuerat, ii autem, qui ea excellerent, libenter nomina ab equis imponebant liberis, ut Calliae exemplo docet scholiastes. ERN. Pro Χάριππον in libro Rav. est Κάλλιππον, in Ven. Χαίριππον.

τέως μὲν οὖν ἐκρινόμεθ'. εἶτα τῷ χρόνῳ
κοινῇ ξυνέβημεν, κἀθέμεθα Φειδιππίδην.
τοῦτον τὸν υἱὸν λαμβάνουσ' ἐκορίζετο·
ὅταν σὺ μέγας ὢν ἅρμ' ἐλαύνῃς πρὸς πόλιν,
ὥςπερ Μεγακλέης, ξυστίδ' ἔχων. ἐγὼ δ' ἔφην·
ὅταν μὲν οὖν τὰς αἶγας ἐκ τοῦ Φελλέως,
ὥςπερ ὁ πατὴρ σοῦ, διφθέραν ἐνημμένος.
ἀλλ' οὐκ ἐπείθετο τοῖς ἐμοῖς οὐδὲν λόγοις,

---

67. Ἐκρινόμεθα, dissidebamus. Vide Elmsl. ad Eur. Med. 596.
68. ξυνέβημεν] L. συνέβημεν. ERN.

68. Wielandium, qui nomen hoc Φειδιππίδης perridiculum Atheniensibus videri debuisse existimabat, bene refutavit Graefenhanius in Diurnis scholasticis 1828. sect. II. n. 68. Ostendit enim et *Phidippus* nomen usitatum fuisse, quo praeter Homericum illum Iliad. β. 679. regis Deiotari medicus appellatus fuerit, cuius mentionem esse apud Cic. pro rege Deiot. 6. Quin ipsum *Phidippides* nomen inveniri apud Herodotum VI. 105. quamvis is homo *Philippides* ab aliis appellari videatur, ut a Plinio H. N. VII. 20. Nepote Miltiad. 4. Pausania I. 28. VIII. 54. et Luciano ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ προςαγορεύσει πταίσματος c. 3. T. I. p. 727. dubitentque de scriptura Gaisfordius ad Herodotum et Siebelis ad Pausan. vol. I. p. 101. Praeter hunc memorari etiam poetam scenicum Phidippiden. Vellem vero ne Graefenhanius quidem plus leporis et facetiarum in his nominibus quaesivisset, quam inest, sed notasset potius Wielandium et Vossium etiam propterea, quod nomina in ἵππος desinentia nobilium propria fuisse contenderunt. Id illorum commentum esse vel ille in Terentii Hecyra Phidippus, quem non neglexit Graefenhanius, docere potuerat. Rectius fecissent, si dixissent, nobili genere superbos ea filiis suis dare nomina amasse, quae decere illam nobilitatem viderentur. Sed nimirum est hoc quorumdam interpretum, inferre in veteres scriptores, quae illis numquam in mentem venerunt.

72. Φελλέως] Φελέως L. Ia. et scholion: τόπος τῆς Ἀττικῆς τραχὺς καὶ δύςβατος. ERN. Rav. Φυλλέως. Digna est quae legatur Ruhnkenii adnotatio ad Tim. lex. Plat. p. 269. seq.

74. Bentleius, ut mollior et numerosior esset versus, pro ἐπείθετο legendum putavit ἐπίθετο, idque Brunckius recepit, neque aliter Lipsiensis editio, sed non monito lectore, utrum ex libro Ravennate, qui οὐδὲν omittit, an e Brunckiana. Ven. et caeteri libri, praeter Cant. 3. et Harl. 5. in quo tamen statim ει repositum, habent ἐπείθετο. Id apte defendit Reisigius in Coniect. p. 205. Quamquam ne ἐπίθετο quidem eiusmodi est, ut plane ferri nequeat. Trimetrum, in quo dactylus pro trochaeo integra voce comprehensus inveniatur,

*ἀλλ' ἵππερόν μου κατέχεεν τῶν χρημάτων.*
*νῦν οὖν, ὅλην τὴν νύκτα φροντίζων ὁδοῦ,*

---

non numerosum esse, et Bentleius scite animadvertit, et Elmsleius ad Ach. 107. 1078. In Aristophanis comoediis superstitibus quae huius generis exempla reperiuntur, eorum pleraque dubia sunt. In Plut. 476. ὦ τύμπανα καὶ κύφωνες MS. et schol. Lucian. Pseudolog. 17. T. III. p. 176. ὦ τύμπαν', ὦ κύφωνες. Nub. 1218. codd. quidam et Suid. MS. in v. κλητεύει, ὅτε τῶν ἐμαυτοῦ γ' ἕνεκα νυνὶ χρημάτων, pro οὕνεκα. Pac. 233. μέλλει· θορυβεῖ γοῦν ἔνδοθεν. οἴμοι δείλαιος. Sic Rav. et Iunt. sec. Vulgo ἔνδον. Ach. 381. ἀλλ' ὕστερος ἦλθον, νὴ Δί', ὥστ' αἰσχύνομαι. Sic ex Reisigii coniectura Dindorfius. Rav. et Iunt. sec. νὴ Δί' ἦλθον. Ald. et alii veteres libri νῦν ἦλθον. Reliqua sunt haec. Plut. 1011.

*νηττάριον ἂν καὶ φάττιον ὑπεκορίζετο,*

de quo versu multum inter VV. DD. disputatum est. Av. 1022.

*ἐπίσκοπος ἥκω δεῦρο τῷ κυάμῳ λαχών.*

1226.

*εἰ τῶν μὲν ἄλλων ἄρχομεν, ὑμεῖς δ' οἱ θεοί.*

1228.

*ἀκροατέον ὑμῖν ἐν μέρει τῶν κρειττόνων,*

quod patet quam facile removeri possit. Ach. 107.

*εἰ προσδοκῶσι χρυσίον ἐκ τῶν βαρβάρων.*

Quo loco Elmsleius χρυσὸν scribi malebat. Ibidem v. 1080.

*ἰὼ στρατηγοὶ πλείονες ἢ βελτίονες,*

ubi eidem πλέονες placet, quod hic Euripidis versus esse videatur. Thesm. 637.

*κᾆπειτ' ἀποδύσετ' ἐννέα παίδων μητέρα.*

Lys. 124.

*ἀφεκτέα τοίνυν ἐστὶν ἡμῖν τοῦ πέους.*

Et v. 746.

*ἀλλ' οἴκαδέ μ' ὡς τὴν μαῖαν, ὦ Λυσιστράτη.*

75. κατέχεεν] Hoc pro κατέχεε reposui e MS. R. nam alias versus non constat. ERN. Brunckius quoque sic e membr. *Κατέχεέ μου* Reisigius, ex coniectura, ut videtur.

76. Interpungebatur, φροντίζων, ὁδοῦ μίαν εὗρον ἀτραπόν. Nos, Reizii et Schützii sententiam sequuti, φροντίζων ὁδοῦ, μίαν εὗρον ἀτραπὸν dedimus. Atque hanc interpunctionem habent MS. Bav. edd. Ald. Iunt. Frischlin. Leviora quidem haec sunt, et quae sensu facilius, quam rationis aliqua pervestigatione diiudicari queant: sed multa ex hoc genere coniuncta insignem carmini aut addunt venustatem, aut detrahunt. Frigidius enim dixisset, quum diu sollicitus fuissem, tandem aliquam viam repperi. Illa longe alacriora, et ad pellendos spectatorum animos aptiora: quum diu viam circumspexissem, tandem unam inveni plane planissimam. Maior est enim

μίαν εὗρον ἀτραπὸν δαιμονίως ὑπερφυᾶ,
ἣν ἢν ἀναπείσω τουτονὶ, σωθήσομαι.
ἀλλ' ἐξεγεῖραι πρῶτον αὐτὸν βούλομαι.
πῶς δῆτ' ἂν ἥδιστ' αὐτὸν ἐπεγείραιμι; πῶς;
Φειδιππίδη, Φειδιππίδιον.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

τί, ὦ πάτερ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

κύσον με, καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἰδού. τί ἔστιν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

εἰπέ μοι, φιλεῖς ἐμέ;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

νὴ τὸν Ποσειδῶ τουτονὶ τὸν ἵππιον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μὴ 'μοί γε τοῦτον μηδαμῶς τὸν ἵππιον.
οὗτος γὰρ ὁ θεὸς αἴτιός μοι τῶν κακῶν.
ἀλλ' εἴπερ ἐκ τῆς καρδίας μ' ὄντως φιλεῖς,
ὦ παῖ, πιθοῦ.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

τί οὖν πίθωμαι δῆτά σοι;

---

exspectatio, si clarum et compertum habemus, quid quaeratur, quam si secus est. Φροντίζειν cum Genitivo, *cogitare de aliqua re*, usitatissimum est negatione praegressa: sed dicitur etiam sine negatione, ut apud Xenoph. Mem. Socr. IV. 8, 5.

77. δαιμονίως] In bonam partem, ut plerumque. v. Spanh. ad Plut. 674. Cl. cod. ἐπιτηδείως. Est tamen et in malam partem ap. Lysiam p. 442. ed. Tayl. ERN. Ven. μίαν ἀτραπὸν εὗρον.

78. Ven. οὑτοσί.

80. Ven. Cant. 3. ἀνεγείραιμι.

83. Recte Brunckius pro ἰδοῦ edidit ἰδού, quo significatur factum esse, quod fieri postulabatur. Sic in Ranis 1378. 1390. in Pace 962. Strepsiadis personam Rav. ante φιλεῖς ἐμὲ adscriptam habet, εἰπέ μοι Phidippidi continuans.

88. Vulgo πιθοῦμαι. Brunckii liber et Elbing. atque ed. Bas. πειθοῦμαι, sed cod. C. πίθομαι. Ravennas πιθοῦ μοι. τί οὖν πείθομαι. Ac πείθομαι etiam Ven. Dawesius in Misc. crit. p. 217. πίθωμαι emendavit, allato ex Avibus v. 164.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἔκστρεψον ὡς τάχιστα τοὺς σαυτοῦ τρόπους,
καὶ μάνθαν' ἐλθὼν ἅν ἐγὼ παραινέσω.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

λέγε δή, τί κελεύεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

καί τι πείσει;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

πείσομαι.
νὴ τὸν Διόνυσον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

δεῦρό νυν ἀπόβλεπε.
ὁρᾷς τὸ θύριον τοῦτο καὶ τῳκίδιον;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ὁρῶ. τί οὖν τοῦτ' ἐστὶν ἐτεόν, ὦ πάτερ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ψυχῶν σοφῶν τοῦτ' ἐστὶ φροντιστήριον.
ἐνταῦθ' ἐνοικοῦσ' ἄνδρες, οἳ τὸν οὐρανὸν

---

τί σοι πιθώμεσθ'; ὅ τι πίθησθε;

Sic in Thesmoph. 70. τί οὖν ἐγὼ δρῶ; 243. τί θαῤῥῶ; 252. τί οὖν λάβω; 635. τί οὖν ποιῶ; 868. τί οὖν ἔτι ζῶ; Versu 939. autem, ubi Brunckius τί σοι χαριοῦμαι edidit, quum in libris omnibus legatur χαρίσομαι, scribendum est, τί σοι χαρίσωμαι; Multo peius autem in Vespis v. 760. sic legitur:

ἴθ', ὦ πάτερ, πρὸς τῶν θεῶν, ἐμοὶ πιθοῦ.
τί πείθομαί σοι;

Liber Ravennas, τί σοι πείθομαι. Scribe, τί σοι πίθωμαι. In Nubibus Reisigius dedit ὦ παῖ πιθοῦ τί μοι. — τί πίθωμαι δῆτά σοι. De qua emendatione dixit ad Soph. Oed. Col. in enarrat. p. 172.

89. ἔκστρεψον] V. Suid. h. v. ERN.

90. Rav. ἅν.

92. Rav. Διόνυσσον.

92. γ'] Vulgo νύν γ'. Omittunt γ' Rav. Ven. et aliquot alii codd. recte.

93. Rav. Ven. Bavar. et duo codd. Dobraei θυρίδιον, quod dubitari potest an sit a metricis expulsum. Variatur eodem modo in Pluto v. 1099. Sed ὁρᾷς τὸ θύριον τοῦτο exstat etiam in Thesm. 26. ubi certam esse scripturam qui sequuntur versus ostendunt. Deinde Rav. τῳκίδιον, superscripto primae syllabae οι.

96. Rav. ἐνοικοῦσιν.

λέγοντες ἀναπείθουσιν ὡς ἐστὶν πνιγεύς,
κἄστιν περὶ ἡμᾶς οὗτος, ἡμεῖς δ' ἄνθρακες.
οὗτοι διδάσκουσ', ἀργύριον ἤν τις διδῷ,
λέγοντα νικᾶν καὶ δίκαια κἄδικα.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

εἰσὶν δὲ τίνες;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὐκ οἶδ' ἀκριβῶς τοὔνομα·
μεριμνοφροντισταί, καλοί τε κἀγαθοί.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

αἰβοῖ· πόνηροί γ', οἶδα. τοὺς ἀλαζόνας,
τοὺς ὠχριῶντας, τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις,
ὧν ὁ κακοδαίμων Σωκράτης καὶ Χαιρεφῶν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἢ ἤ, σιώπα· μηδὲν εἴπῃς νήπιον.
ἀλλ' εἴ τι κήδει τῶν πατρῴων ἀλφίτων,
τούτων γενοῦ μοι, σχασάμενος τὴν ἱππικήν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

οὐκ ἄν, μὰ τὸν Διόνυσον, εἰ δοίης γέ μοι
τοὺς φασιανούς, οὓς τρέφει Λεωγόρας.

---

97. Fuit hoc prope proverbii loco, si quis incredibilia et ridicula commenta notare vellet, caelum dicere furnum esse. Nam et Cratinus, ut scholiastes refert, iam ante Aristophanem eo modo risit in Panoptis Hipponem philosophum, et ipse Aristophanes iterum in Avibus v. 1000. Metonem introduxit dicentem, *αὐτίκα γὰρ ἀὴρ ἐστὶ τὴν ἰδέαν ὅλος κατὰ πνιγέα μάλιστα.*

103. Vulgo *πονηροί γ'*. Aptius est quod auctore Reisigio repositum *πόνηροί γ'*. Eam interpretationem habet etiam scholiastes. Dissentit de accentu scholiastes Luciani ad Alexand. 16. T. II. p. 224. sic scribens: *Ἀττικοὶ καὶ ἐπὶ σωματικῆς διαθέσεως ὀξύνουσι τὸ πονηρός.*

104. *ἀνυποδήτους*] Intell. non omnino discalceatos, sed qui non utuntur calceis cavis, quae proprie sunt *ὑποδήματα*, quibus elegantiores utebantur, cum severiores soleis. v. Salmas. ad Tert. de Pall. p. 386. ERN. Hoc versu et sequente utitur Athenaeus V. p. 188. C.

105. Abest in libro Rav.

110. Brunckius haec non de equis, sed de phasianis gallinis intelligenda existimabat. Qui quod absurdum esse censet, adole-

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἴθ', ἀντιβολῶ σ', ὦ φίλτατ' ἀνθρώπων ἐμοί,
ἐλθὼν διδάσκου.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

καὶ τί σοι μαθήσομαι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

εἶναι παρ' αὐτοῖς φασὶν ἄμφω τὼ λόγω,
τὸν κρείττον' ὅςτις ἐστί, καὶ τὸν ἥττονα.
τούτοιν τὸν ἕτερον τοῖν λόγοιν, τὸν ἥττονα,
νικᾶν λέγοντά φασι τἀδικώτερα.
ἢν οὖν μάθῃς μοι τὸν ἄδικον τοῦτον λόγον,
ἃ νῦν ὀφείλω διὰ σέ, τούτων τῶν χρεῶν
οὐκ ἂν ἀποδοίην οὐδ' ἂν ὀβολὸν οὐδενί.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

οὐκ ἂν πιθοίμην. οὐ γὰρ ἂν τλαίην ἰδεῖν
τοὺς ἱππέας, τὸ χρῶμα διακεκναισμένος.

---

scentem ne tum quidem ab equitandi studio se recessurum dicere, si sibi pulcerrimi darentur equi, id, ut monuit Wielandius, risus excitandi caussa scribere potuit Aristophanes. Homo enim, qui nihil equis nosset praestantius, non mirum esset, si non aliam sibi legem et conditionem dari vellet, quam quae summam ipsi vim habere videretur. Quae conditio quo est ineptior, eo magis ostendit, quam ille penitus sit equorum amore imbutus. Et sic qui hunc locum interpretarentur, iam antiqui quidam fuerunt, ut ex Athenaeo IX. p. 387. A. cognoscitur. Sed videtur id tamen commentum esse grammaticorum. Nam nec verum esse, quod Phrynichus et Thomas M. tradunt, φασιανικοὺς aves, equos autem φασιανοὺς vocari, quum alii docuere, tum Lobeckius ad Phryn. p. 460. neque credibile est, quod volunt scholiastae, equis, qui φασιανοὶ dicerentur, avis Phasianae imaginem inustam fuisse. Veri similius esset, eam coloris cuiusdam appellationem esse. Accedit, quae res maximi ponderis est, quod Leogoram equis alendis operam dedisse non est a quoquam traditum, gulosum autem fuisse non solum Plato in Περιαλγεῖ, cuius versus scholiastes apposuit, sed ipse etiam Aristophanes testatur in Vespis v. 1269.

111. Reisigius, ὦ φίλτατ' ἀνθρώπων, ἐμοὶ ἐλθὼν διδάσκου. καὶ τί σοὶ μαθήσομαι. Id argutum potius, quam venustum est.

115. Hic versus omissus in Rav. Ven.

116. τἀδικώτατα] R. L. τἀδικώτερα. ERN. Sic etiam tres Regii, et Rav. ac Borg.

*ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ*

*οὐκ ἄρα, μὰ τὴν Δήμητρα, τῶν γ' ἐμῶν ἔδει,*
*οὔτ' αὐτός, οὔθ' ὁ ζύγιος, οὔθ' ὁ σαμφόρας·*
*ἀλλ' ἐξελῶ σ' ἐς κόρακας ἐκ τῆς οἰκίας.*

*ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ*

*ἀλλ' οὐ περιόψεταί μ' ὁ θεῖος Μεγακλέης*
*ἄνιππον. ἀλλ' εἴσειμι, σοῦ δ' οὐ φροντιῶ.*

---

## *ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ ΜΟΝΟΣ.*

*Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μέντοι πεσών γε κείσομαι.*
*ἀλλ' εὐξάμενος τοῖσιν θεοῖς, διδάξομαι*
*αὐτός, βαδίζων εἰς τὸ φροντιστήριον.*
*πῶς οὖν γέρων ὤν, κἀπιλήσμων, καὶ βραδύς,*
*λόγων ἀκριβῶν σχινδαλάμους μαθήσομαι;*
*ἰτητέον. τί ταῦτ' ἔχων στραγγεύομαι,*
*ἀλλ' οὐχὶ κόπτω τὴν θύραν; παῖ, παιδίον.*

---

## *ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ. ΜΑΘΗΤΗΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.*

*ΜΑΘΗΤΗΣ*

*Βάλλ' ἐς κόρακας. τίς ἔσθ' ὁ κόψας τὴν θύραν;*

---

123. *σαμφόρας*] R. L. I. *σαπφόρας*, quae scriptura et alibi occurrit in libris, *σαμφόρας, σαμπφόρας*, et *σαπφόρας*. ERN. Apertum est, non distingui hic equos opere, cui inserviebant, sed sensum esse, *nec te alam, nec quos tuos equos vel iugalem vel samphoram appellas.* Affert hunc versum Athenaeus XI. p. 467. B.

124. Rav. *ἐξολῶ.*

131. *Σκινδαλάμους* L. et *σκιδαλάμους* R. Sed v. Toup. ad Theocr. p. 402. qui vulgatum servat, pronunciandumque putat *σκινδάμους*, ut alia similia. ERN. Liber Borgianus *σκινδαλμούς*, Rav. Ven. *σκινδάλμους*. Nos cum Brunckio Atticam formam *σχινδαλάμους* recepimus, de qua ille dixit ad Ranas 819.

132. Rav. Ven. *στραγεύομαι.*

134. Ven. *βάλ'.*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Φείδωνος υἱὸς Στρεψιάδης Κικυννόθεν.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἀμαθής γε, νὴ Δί, ὅςτις οὑτωσὶ σφόδρα
ἀπεριμερίμνως τὴν θύραν λελάκτικας,
καὶ φροντίδ' ἐξήμβλωκας ἐξευρημένην.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

σύγγνωθί μοι· τηλοῦ γὰρ οἰκῶ τῶν ἀγρῶν.
ἀλλ' εἰπέ μοι τὸ πρᾶγμα τοὐξημβλωμένον.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἀλλ' οὐ θέμις πλὴν τοῖς μαθηταῖσιν λέγειν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

λέγε νῦν ἐμοὶ θαῤῥῶν. ἐγὼ γὰρ οὑτοσὶ
ἥκω μαθητὴς εἰς τὸ φροντιστήριον.

ΜΑΘΗΤΗΣ

λέξω. νομίσαι δὲ σε ταῦτα χρὴ μυστήρια.
ἀνήρετ' ἄρτι Χαιρεφῶντα Σωκράτης
ψύλλαν, ὁπόσους ἅλλοιτο τοὺς αὑτῆς πόδας.
δακοῦσα γὰρ τοῦ Χαιρεφῶντος τὴν ὀφρῦν
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τὴν Σωκράτους ἀφήλατο.

---

135. Rav. Κικυννόθεν.

136. Ven. οὑτοσί.

137. ἐξήμβλωκας] Valde probat hoc verbum Phrynichus. Id frequentant Plato et imitatores, sensu tropico. Hi non semper bene, ut opinor. Nam est forma comica, qua Plato potuit per iocum in dialogo uti, non alii in sermone serio et disputatione gravi. Sed in hoc saepe peccatum a studiosis orationis ornatioris. ERN. Ἐξηυρημένην scribi volebat Porsonus Adv. p. 151. ex Etym. M. p. 80, 8.

139. Pro οἰκῶ Reizio placebat ἥκω.

142. Rav. omittit νῦν.

144. σε] Delet cod. R. ERN. Etiam Ven. atque, ut videtur, Rav. In alio cod. σε δέ. Vide Elmsl. ad Ach. in auctario ad v. 127.

146. Recte Brunckius e tribus MSS. αὑτῆς pro αὐτῆς. Rav. Ven. aliique ἅλοιτο.

147. De Chaerephonte comicorum testimonia indicavit scholiastes Platonis ad Apolog. p. 331. ed. Bekk.

148. Τὴν Σωκράτους praebuit Rav. receptum ab Reisigio. Vulgo τοῦ Σωκράτους.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πῶς δῆτα διεμέτρησε;

ΜΑΘΗΤΗΣ

δεξιώτατα.
κηρὸν διατήξας, εἶτα τὴν ψύλλαν λαβὼν,
ἐνέβαψεν. εἰς τὸν κηρὸν αὐτῆς τὼ πόδε,
κᾆτα ψυγείσῃ περιέφυσαν Περσικαί.
ταύτας ὑπολύσας, ἀνεμέτρει τὸ χωρίον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τῆς λεπτότητος τῶν φρενῶν.

ΜΑΘΗΤΗΣ

τί δῆτ' ἂν, ἕτερον εἰ πύθοιο Σωκράτους
φρόντισμα;

---

149. τοῦτ' ἐμέτρησε] Διεμέτρησε sine τοῦτο R. at eum τοῦτο L. Illud non displicet. ERN. Δὴ ταῦτ' ἐμέτρησε Elb. Διεμέτρησε, omisso τοῦτο, est etiam in libro Vrbinate tribusque apud Porsonum codd. Borgianus et Ravennas, τοῦτο διεμέτρησε, vel διεμέτρησεν. Grammaticus quem libro de emend. rat. Gr. gr. adiunxi p. 383. affert, πῶς δῆτα τοῦτο διεμέτρησε. Multis in locis observavit Brunckius, simplicia vocabula pro compositis scripta reperiri. v. ad v. 987. Vulgatum πῶς δῆτα τοῦτ' ἐμέτρησε servavit Reisigius.

150. In Demetr. Phal. libro de elocut. §. 152. (153.) ubi de iis agitur quae παρὰ προςδοκίαν dicuntur, quum pro exemplo afferantur versus huius fabulae 179. 180. codd. quidam pro κάμψας ὀβελίσκον habent κηρὸν διατήξας, ut videatur duo exempla attulisse Demetrius, verba eius autem mutilata esse vel culpa librariorum vel per lacunosum codicem.

152. περιέφυσαν Περσικαὶ] Primum aptissime Περσικαί. sunt enim calcei muliebres, cavi, albi et tenues; quae omnia conveniunt calceis ψύλλης e cera: deinde περιέφυσαν apte exprimit habilitatem calceorum. Sic περίποδα s. περὶ πόδα ὑποδήματα sunt ἁρμόζοντα, Poll. VII. 84. ubi v. Intt. Ceterum simile huic loco et forte spectatum a poeta est Homeri Od. ξ. 477. σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος. ERN. Rav. καταψυγείσῃι. Περσικὰ pro vulgato Περσικαὶ e cod. Dorv. Reisigius, cuius vide praefationem p. 31. seq. Sic etiam Ven. Feminino duali, ut videtur, in Lys. 229. 230. Neutro genere, ut ὑποδήματα intelligantur, Hesychius, Photius. Sic etiam Pollux VII. 92. Περσικαὶ hoc ipso Nubium versu allato Suidas. Dixit de hoc genere vilis calceamenti Brissonius de regno Pers. p. 253. Male Pollux X. 168. ἐκ δὲ σκευῶν καὶ ἀναξυρίδες, καὶ σκελεαί, καὶ ποδίδες, καὶ Περσικαί, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Νεφέλαις τὰς ἀναξυρίδας ἔοικε καλεῖν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ποῖον; ἀντιβολῶ, κάτειπέ μοι.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἀνήρετ' αὐτὸν Χαιρεφῶν ὁ Σφήττιος,
ὁπότερα τὴν γνώμην ἔχοι, τὰς ἐμπίδας
κατὰ τὸ στόμ' ᾄδειν, ἢ κατὰ τοὐῤῥοπύγιον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί δῆτ' ἐκεῖνος εἶπε περὶ τῆς ἐμπίδος;

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἔφασκεν εἶναι τοὔντερον τῆς ἐμπίδος
στενόν· διὰ λεπτοῦ δ' ὄντος αὐτοῦ τὴν πνοὴν
βίᾳ βαδίζειν εὐθὺ τοὐῤῥοπυγίου·
ἔπειτα κοῖλον πρὸς στενῷ προςκείμενον
τὸν πρωκτὸν ἠχεῖν ὑπὸ βίας τοῦ πνεύματος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

σάλπιγξ ὁ πρωκτός ἐστιν ἄρα τῶν ἐμπίδων
ὦ τριςμακάριος τοῦ διεντερεύματος.
ἦ ῥᾳδίως φεύγων ἂν ἀποφύγοι δίκην
ὅςτις δίοιδε τοὔντερον τῆς ἐμπίδος.

ΜΑΘΗΤΗΣ

πρώην δέ γε γνώμην μεγάλην ἀφῃρέθη
ὑπ' ἀσκαλαβώτου.

---

158. ἔχοι] R. L. ἔχοι. ERN. Sic etiam Suidas v. ὁπότερος. Sed in MS. ex em. ἔχοι. Grammaticus in Bachmanni Anecd. II. p. 320, 30. ὅτι ἕτερον κώνωψ τῆς ἐμπίδος· καίτοι Ἀριστοφάνης ὁ κωμικός, φασί, ταυτὸν κώνωπας καὶ ἐμπίδας.

162. Plerique libri διαλέπτου, alii διαλεπτοῦ. Codd. Dorv. Ven. διὰ λεπτοῦ, quod iure probasse videtur Dobraeus. Certe διάλεπτος non aliunde notum.

163. εὐθὺ τοὐῤῥοπυγίου] *Recta versus* etc. v. Valk. ad Ammon. p. 90. et Hemsterh. ad Lucian. T. I. p. 437. ERN.

164. ἔπειτα etc.] Dukerus comma post προςκείμενον tollit, et κοῖλον refert ad πρωκτόν. Sic accipit et vertit Berglerus. ERN. Ita Dawesius quoque in Misc. crit. p. 126. et Brunckius: recte.

167. Elbing. et Bavar. Mut. b. et alius apud Dobraeum, item unus ante correctionem, τριςμακάριοι, non male.

169. Rav. διοῖδε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τίνα τρόπον; κάτειπέ μοι.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ζητοῦντος αὐτοῦ τῆς σελήνης τὰς ὁδοὺς
καὶ τὰς περιφοράς, εἶτ' ἄνω κεχηνότος
ἀπὸ τῆς ὀροφῆς νύκτωρ γαλεώτης κατέχεσεν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἥσθην γαλεώτῃ καταχέσαντι Σωκράτους.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἐχθὲς δέ γ' ἡμῖν δεῖπνον οὐκ ἦν ἑσπέρας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

εἶεν. τί οὖν πρὸς τἄλφιτ' ἐπαλαμήσατο;

ΜΑΘΗΤΗΣ

κατὰ τῆς τραπέζης καταπάσας λεπτὴν τέφραν,
κάμψας ὀβελίσκον, εἶτα διαβήτην λαβών,
ἐκ τῆς παλαίστρας θυμάτιον ὑφείλετο.

---

179. Rav. κάψας.

*Διαβήτην* pro adiectivo est: *τὸν ὀβελίσκον διαβήτην λαβών.* Ita in Avibus v. 1002. *τὸν κανόν' ἄνωθεν τουτονὶ τὸν καμπύλον ἐνθεὶς διαβήτην.* Hoc monendum videbatur, ne quis veru et circinum diversa instrumenta esse putaret: quod fecit Reisigius in Museo Rhenano ann. II. fasc. II. p. 205. cui cupidius sua defendenti accidit ut mechanices legum oblitus facilius extremum veruculi apicem, quam medium veruculum inflecti contenderet.

180. Invernizius ad hunc versum sic scribit: *in libro Rav. scriptum fuerat ἐκ τραπέζης, cuius deinde loco παλαίστρας substitutum est. Atque eius quidem libri grammaticus ad vocem τραπέζης suum commentarium facit.* Libri omnes *θοιμάτιον.* Articulum qui ferri non posse vidit, Brunckius ad Plut. 985. *ἱμάτιον* scribi iussit. Praeterea aliis offensionem fecit mensa in palaestra. Quin Reisigius in praef. p. 24 seqq. etiam furti insimulatione liberare Socratem studuit, de quo tamen Eupolis quoque: *Στησιχόρου πρὸς τὴν λύραν οἰνοχόην ἔκλεψεν.* Sed Reisigii explicatio huius loci vereor ut cuiusquam assensum tulisset, etiam si non esset refutata a Süvernio p. 14. seqq. Quamquam huic quoque idem quod mihi olim caeterisque interpretibus omnibus accidit, ut, quod vitio non animadverso necessarium erat, ad parum verisimilia confugeremus. Multa sunt in hoc loco, quae lectorem morentur: nomen male coniunctum cum articulo, ubi aliqua, non certa quaedam res significatur, *θοιμάτιον;* ipsum illud, quod vestem surripuisse dicitur Socrates: ad-

τί γὰρ οἵδε δρῶσιν, οἱ σφόδρ' ἐγκεκυφότες;

ΜΑΘΗΤΗΣ

οὗτοι δ' ἐρεβοδιφῶσιν ὑπὸ τὸν Τάρταρον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί δῆθ' ὁ πρωκτὸς ἐς τὸν οὐρανὸν βλέπει;

---

a quaerendis bulbis deterreat, ubi omnino inveniantur, scire se dicit, quo significat, nullos hic inventum iri. Deinde haec, ἐγὼ γὰρ οἶδ' ἵν' εἰσὶν οὗτοι, vel per se plus valent ad risum excitandum, quam vulgata lectio. Nam non solum simplicitatem, verum etiam rusticam et ineptam superbiam vocabulo οὗτοι prodit Strepsiades, qui hanc scilicet rem a tantis philosophis quaeri miratus, id nimirum se quoque scire laetatur. Quae stultitia hominis magis etiam ridetur, quum illa addit, καὶ καλοί: quibus verbis, duplicata sententia, non modo confirmat stuporem suum, sed auget etiam.

192. Brunckius edidit τί δ' ἄρ' οἵδε δρῶσιν, propterea quod γὰρ hic locum habere negat. At enim vero falluntur, qui γὰρ non putant in interrogatione poni posse, nisi ubi aut e praecedentibus aut e sequentibus verbis aliqua ratio erui possit, quare γὰρ significet *igitur*. Nam quaevis interrogatio ita est comparata, ut recte in ea γὰρ adhibeatur, quemadmodum Romani etiam *quisnam*, *ubinam*, vel *nam quis*, *nam ubi* dicunt. Sic apud Homerum Iliad. XVIII. 182.

Ἶρι θεά, τίς γάρ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἧκε;

Vbi nec praecedit quidquam, nec sequitur, quare γὰρ idem sit quod *igitur*. Nimirum in quavis interrogatione hoc potest intelligi, *incertus sum*, vel *miror*, vel *dic mihi*. Vnde quum ipsa sequitur interrogatio, recte γὰρ aut *nam* adhibetur, ut quo caussa indicetur et ratio, quare quis incertus sit, aut miretur, aut dici sibi aliquid velit. Ita hic, τί γὰρ οἵδε δρῶσιν, est stupentis novo aliorum discipulorum adspectu, rationemque reddentis, quare eos miretur. Similiter infra v. 201. pariter re nova conspecta,

πρὸς τῶν θεῶν, τί γὰρ τάδ' ἐστίν;

et v. 219. ubi nominari sibi iubet eum, de quo interrogat:

φέρε, τίς γὰρ οὗτος οὑπὶ τῆς κρεμάθρας ἀνήρ;

193. Οὗτοί γ' ἐρεβοδιφῶσιν Brunckius e tribus MSS. Regiis probante Porsono ad Hec. 1206. male. Distinguit δὲ hos ab illis qui dicti sunt v. 189. Servatum δ' in Rav. Post hunc versum Reisigius hos inseruit ex Diog. Laert. II. 18.

Εὐριπίδης δ' ὁ τὰς τραγῳδίας ποιῶν
τὰς περιλαλούσας οὗτός ἐστι τὰς σοφάς,

de quibus dixit in praefatione p. 20. seqq. Mutavit postea sententiam ita, ut iis locum assignaret ante v. 219. adiectis etiam aliis versibus, quos excidisse suspicatur. Neutrum facile persuadeat. Sed de his versibus vide praefationem nostram.

*ΜΑΘΗΤΗΣ*

*αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἀστρονομεῖν διδάσκεται.*
*ἀλλ' εἴσιθ', ἵνα μὴ 'κεῖνος ἡμῖν ἐπιτύχῃ.*

*ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ*

*μήπω γε, μήπω γ'· ἀλλ' ἐπιμεινάντων, ἵνα*
*αὐτοῖσι κοινώσω τι πραγμάτιον ἐμόν.*

*ΜΑΘΗΤΗΣ*

*ἀλλ' οὐχ οἷόν τ' αὐτοῖσι πρὸς τὸν ἀέρα*
*ἔξω διατρίβειν πολὺν ἄγαν ἐστὶν χρόνον.*

*ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ*

*πρὸς τῶν θεῶν, τί γὰρ τάδ' ἐστίν; εἰπέ μοι.*

*ΜΑΘΗΤΗΣ*

*ἀστρονομία μὲν αὑτηΐ.*

*ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ*

*τουτὶ δὲ τί;*

*ΜΑΘΗΤΗΣ*

*γεωμετρία.*

*ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ*

*τοῦτ' οὖν τί ἐστι χρήσιμον;*

---

196. MS. Bavar. *ὑμῖν* ut Schützius coniecit. Scholiastes observat egressos esse aliquos discipulos, scilicet ut viderent istum novum advenam. Sed verisimilius est, hos ipsos, quos modo subterranea scrutantes vidit Strepsiades, in interius conclave se recipere iuberi. Eodem versu Reisigius e cod. Dorv. dedit *περιτύχῃ*, aptius id esse ratus pro ea quam esse putabat horum verborum differentia. Apud Dobraeum tantum valebat Porsoni auctortais, *ἐπιτύχῃ* ut propterea praeferret, quod *περιτυγχάνειν* quis rei, homini *ἐπιτυγχάνειν* diceretur. Confunduntur haec verba ab librariis, quae sic potius differre videntur, ut *ἐπιτυγχάνειν* dicatur, qui quaerit; *περιτυγχάνειν*, qui non quaerens in aliquid incidit. Rav. *κεῖνο*.

200. Pro eo, quod vulgo legebatur, *πολὺν ἄγαν γ' ἐστὶ χρόνον*, cum Brunckio scripsimus *πολὺν ἄγαν ἐστὶν χρόνον*, quod est etiam in MSS. Ravennate, Borgiano, aliisque. Ac *γὲ* etiam ab Ernestii L. abest. v. ad v. 197.

202. 203. Pertinet ad reprehendendum Socratem, qui studium geometriae et astronomiae commendabat suis. Xenoph. Mem. Socr. lib. IV. ERN. Rav. Ven. *αὕτη*.

203. Cod. Ven. cum articulo *τὸ χρήσιμον*, ut suspiceris id ad huiusmodi scripturam pertinere, *τοῦδ' οὖν τί ἐστι τὸ χρήσιμον;*

ΜΑΘΗΤΗΣ

γῆν ἀναμετρεῖσθαι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πότερα τὴν κληρουχικήν;

ΜΑΘΗΤΗΣ

οὐκ, ἀλλὰ τὴν σύμπασαν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀστεῖον λέγεις.
τὸ γὰρ σόφισμα δημοτικὸν καὶ χρήσιμον.

ΜΑΘΗΤΗΣ

αὕτη δέ σοι γῆς περίοδος πάσης. ὁρᾷς;
αἵδε μὲν Ἀθῆναι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί σὺ λέγεις; οὐ πείθομαι.
ἐπεὶ δικαστὰς οὐχ ὁρῶ καθημένους.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ὡς τοῦτ' ἀληθῶς Ἀττικὸν τὸ χωρίον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

καὶ ποῦ Κικυννῆς εἰσὶν οὑμοὶ δημόται;

---

204. γῆν ἀναμετρεῖσθαι] Ambiguitas est in verbo, quod significare potest *metiri* et *mensura dividere*, ut simplex μετρεῖσθαι, quod passive est *mensura accipere*. Hac ambiguitate captatur risus, et irridentur philosophi non populariter loquentes. ERN. Fallitur Ernestius, philosophos non populariter loquentes irrideri putans. Nam ἀναμετρεῖσθαι pro simplici μετρεῖν nequaquam proprium est philosophorum aut a populari sermone alienum. Ita Euripides in Ione v. 1271.

ἐν συμμάχοις γὰρ ἀνεμετρησάμην φρένας
τὰς σάς, ὅσον μοι πῆμα δυσμενής τ' ἔφυς.

et in Electra v. 52.

γνώμης πονηροῖς κανόσιν ἀναμετρούμενος
τὸ σῶφρον ἴστω.

Ad illa, πότερα τὴν κληρουχικήν, compara Bachmanni Anecdota vol. I. p. 279. 3.

205. Tenet vulgatum σύμπασαν Rav.

208. Videri potest αἰδὶ scribendum esse. Sed nihil mutandum. Leviter et veluti obiter monstrat Athenas: distincte mox Euboeam et Lacedaemonem: unde ibi ἡδὶ et αὑτηΐ.

211. Pro Κικυννεῖς recte Brunckius duce codice suo Atticam

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἐνταῦθ' ἔνεισιν. ἡ δέ γ' Εὔβοι', ὡς ὁρᾷς,
ἡδὶ παρατέταται μακρὰ πόῤῥω πάνυ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οἶδ'· ὑπὸ γὰρ ἡμῶν παρετάθη καὶ Περικλέους.
ἀλλ' ἡ Λακεδαίμων ποῦ 'στιν;

ΜΑΘΗΤΗΣ

ὅπου 'στίν; αὑτηΐ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὡς ἐγγὺς ἡμῶν. τοῦτο μέγα φροντίζετε,
ταύτην ἀφ' ἡμῶν ἀπαγαγεῖν πόῤῥω πάνυ.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἀλλ' οὐχ οἷόν τε νὴ Δί'.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οἰμώξεσθ' ἄρα.
φέρε, τίς γὰρ οὗτος οὑπὶ τῆς κρεμάθρας ἀνήρ;

---

formam reposuit. Rav. *Κικυνεῖς*, et *οὑμοὶ* pro vulgato *οἵμοι*. Ven. *Κικυννεῖς εἰσὶν οὑμοί*.

213. Reizius e scholio *ἤγουν ἰδοὺ* coniecit alios olim, sed repugnante metro, *ἠνὶ* pro *ἡδὶ* legisse. Plenam distinctionem post *ἡδί*, a Brunckio in minorem mutatam, a me, ut Graeci sermonis consuetudo postulabat, plane sublatam, servarunt Wolfius et Reisigius.

214. *ὑμῶν*] Sic MSS. Edd. Ald. Flor. Paris. Basil. etc. Quaedam, quas nondum vidi, *ἡμῶν*. Illud servat Kusterus. Vellem explicasset. Intellige dictum ad populum, conversa repente oratione, non ad Socraticum. ERN. Brunckius recte dedit *ἡμῶν* e duobus MSS. Regiis et schol. MS. Sic etiam Rav. Editiones ita habent Lugdunensis et Amstelodamensis, ut Harlesius observat. De subacta Euboea v. Thucyd. I. 114.

215. *ποῦ 'στιν*] R. *ποῦ 'σθ'*, quod non displicet. ERN. Id Bentleio quoque rotundius visum. Brunckius *ποῦ 'στιν* retinuit. Et sic Rav. in quo, ut in Veneto, est *Λακεδαιμόνων*.

216. *πάνυ φροντίζετε*] Ia. *πάνυ μέγα φροντίζετε*. Glossa *τοῦ πάνυ* irrepsit in textum. ERN. Etiam Brunckii B. *πάνυ μέγα*. Alii codd. in iisque Rav. *πάνυ* pro *μέγα*. Ven. *πάλιν*. Brunckius recte e Bentleii sententia *μέγα* edidit pro *πάνυ*, quod ex interpretatione natum, et praeterea satis invenustum est, quum statim sequatur *πάνυ*. Praetulit *πάνυ* Reisigius. Suidas: *μέγα, ἀντὶ τοῦ μεγάλως. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις· τοῦτο μέγα φροντίζετε.*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ποῖον; ἀντιβολῶ, κάτειπέ μοι.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἀνήρετ' αὐτὸν Χαιρεφῶν ὁ Σφήττιος,
ὁπότερα τὴν γνώμην ἔχοι, τὰς ἐμπίδας
κατὰ τὸ στόμ' ᾄδειν, ἢ κατὰ τοὐῤῥοπύγιον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί δῆτ' ἐκεῖνος εἶπε περὶ τῆς ἐμπίδος;

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἔφασκεν εἶναι τοὔντερον τῆς ἐμπίδος
στενόν· διὰ λεπτοῦ δ' ὄντος αὐτοῦ τὴν πνοὴν
βίᾳ βαδίζειν εὐθὺ τοὐῤῥοπυγίου·
ἔπειτα κοῖλον πρὸς στενῷ προςκείμενον
τὸν πρωκτὸν ἠχεῖν ὑπὸ βίας τοῦ πνεύματος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

σάλπιγξ ὁ πρωκτός ἐστιν ἄρα τῶν ἐμπίδων
ὢ τριςμακάριος τοῦ διεντερεύματος.
ἦ ῥᾳδίως φεύγων ἂν ἀποφύγοι δίκην
ὅςτις δίοιδε τοὔντερον τῆς ἐμπίδος.

ΜΑΘΗΤΗΣ

πρώην δέ γε γνώμην μεγάλην ἀφῃρέθη
ὑπ' ἀσκαλαβώτου.

---

158. ἔχοι] R. L. ἔχοι. ERN. Sic etiam Suidas v. ὁπότερος. Sed in MS. ex em. ἔχοι. Grammaticus in Bachmanni Anecd. II. p. 320, 30. ὅτι ἕτερον κώνωψ τῆς ἐμπίδος· καίτοι Ἀριστοφάνης ὁ κωμικός, φασί, ταυτὸν κώνωπας καὶ ἐμπίδας.

162. Plerique libri διαλέπτου, alii διαλεπτοῦ. Codd. Dorv. Ven. διὰ λεπτοῦ, quod iure probasse videtur Dobraeus. Certe διάλεπτος non aliunde notum.

163. εὐθὺ τοὐῤῥοπυγίου] *Recta versus* etc. v. Valk. ad Ammon. p. 90. et Hemsterh. ad Lucian. T. I. p. 437. ERN.

164. ἔπειτα etc.] Dukerus comma post προςκείμενον tollit, et [illegible]fert ad πρωκτόν. Sic accipit et vertit Berglerus. ERN. Ita [illegible] quoque in Misc. crit. p. 126. et Brunckius: recte.

[illegible]bing. et Bavar. Mut. b. et alius apud Dobraeum, item [illegible]tionem, τριςμακάριοι, non male.

[illegible] οἶδε.

[illegible]

1507.
3, 1. Cod.

Ita ... [illegible]
... [illegible]
circum... [illegible] ...um de ani-
Museo ... [illegible] ... Plutarcho
accidit ... [illegible] ... av.
cem, quam ... [illegible] ...ickio et re-

150 ... [illegible]
scriptum ... [illegible] ... versu, sed
tatum est. ... [illegible] ...atl. ad Cal-
... [illegible] ...allitur divi-
qui ferri non ... [illegible] ..., quod pro-
iussit. Praeterea ... [illegible] ... haec verba
Reiskius in praef. ... [illegible] ...ur in expli-
cratem studuit. ... [illegible] ...telligitur ad
λόγον σύντομον ... [illegible] ... coniuncto.
ut ... [illegible] ...ρε δὴ ταχέως
nio p. 14. seqq. ... [illegible] ...m non obe-
terisque interpretibus ... [illegible] ...am profecto.
verso necessarium ... [illegible] ...i, ut infra v.
sunt in hoc loco, quae ... [illegible] ...βόσκουσι σο-
cum articulo, ubi ... [illegible] ...δρόσον αὐτὰς
μένον; ipsum illud, quod ... [illegible]

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Φείδωνος υἱὸς Στρεψιάδης Κικυννόθεν.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἀμαθής γε, νὴ Δί, ὅςτις οὑτωσὶ σφόδρα
ἀπεριμερίμνως τὴν θύραν λελάκτικας,
καὶ φροντίδ' ἐξήμβλωκας ἐξευρημένην.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

σύγγνωθί μοι· τηλοῦ γὰρ οἰκῶ τῶν ἀγρῶν.
ἀλλ' εἰπέ μοι τὸ πρᾶγμα τοὐξημβλωμένον.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἀλλ' οὐ θέμις πλὴν τοῖς μαθηταῖσιν λέγειν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

λέγε νῦν ἐμοὶ θαῤῥῶν. ἐγὼ γὰρ οὑτοσὶ
ἥκω μαθητὴς εἰς τὸ φροντιστήριον.

ΜΑΘΗΤΗΣ

λέξω. νομίσαι δέ σε ταῦτα χρὴ μυστήρια.
ἀνήρετ' ἄρτι Χαιρεφῶντα Σωκράτης
ψύλλαν, ὁπόσους ἅλλοιτο τοὺς αὑτῆς πόδας.
δακοῦσα γὰρ τοῦ Χαιρεφῶντος τὴν ὀφρῦν
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τὴν Σωκράτους ἀφήλατο.

---

135. Rav. Κικυνόθεν.

136. Ven. οὑτοσί.

137. ἐξήμβλωκας] Valde probat hoc verbum Phrynichus. Id frequentant Plato et imitatores, sensu tropico. Hi non semper bene, ut opinor. Nam est forma comica, qua Plato potuit per iocum in dialogo uti, non alii in sermone serio et disputatione gravi. Sed in hoc saepe peccatum a studiosis orationis ornatioris. ERN. Ἐξηυρημένην scribi volebat Porsonus Adv. p. 151. ex Etym. M. p. 80, 8.

139. Pro οἰκῶ Reizio placebat ἥκω.

142. Rav. omittit νῦν.

144. σε] Delet cod. R. ERN. Etiam Ven. atque, ut videtur, Rav. In alio cod. σε δέ. Vide Elmsl. ad Ach. in auctario ad v. 127.

146. Recte Brunckius e tribus MSS. αὑτῆς pro αὐτῆς. Rav. Ven. aliique ἅλοιτο.

147. De Chaerephonte comicorum testimonia indicavit scholiastes Platonis ad Apolog. p. 331. ed. Bekk.

148. Τὴν Σωκράτους praebuit Rav. receptum ab Reisigio. Vulgo τοῦ Σωκράτους.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πῶς δῆτα διεμέτρησε;

ΜΑΘΗΤΗΣ

δεξιώτατα.
κηρὸν διατήξας, εἶτα τὴν ψύλλαν λαβὼν,
ἐνέβαψεν. εἰς τὸν κηρὸν αὐτῆς τὼ πόδε,
κᾆτα ψυγείσῃ περιέφυσαν Περσικαί.
ταύτας ὑπολύσας, ἀνεμέτρει τὸ χωρίον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τῆς λεπτότητος τῶν φρενῶν.

ΜΑΘΗΤΗΣ

τί δῆτ' ἄν, ἕτερον εἰ πύθοιο Σωκράτους
φρόντισμα;

---

149. τοῦτ' ἐμέτρησε] Διεμέτρησε sine τοῦτο R. at eum τοῦτο L. Illud non displicet. ERN. Δὴ ταῦτ' ἐμέτρησε Elb. Διεμέτρησε, omisso τοῦτο, est etiam in libro Vrbinate tribusque apud Porsonum codd. Borgianus et Ravennas, τοῦτο διεμέτρησε, vel διεμέτρησεν. Grammaticus quem libro de emend. rat. Gr. gr. adiunxi p. 383. affert, πῶς δῆτα τοῦτο διεμέτρησε. Multis in locis observavit Brunckius, simplicia vocabula pro compositis scripta reperiri. v. ad v. 987. Vulgatum πῶς δῆτα τοῦτ' ἐμέτρησε servavit Reisigius.

150. In Demetr. Phal. libro de elocut. §. 152. (153.) ubi de iis agitur quae παρὰ προσδοκίαν dicuntur, quum pro exemplo afferantur versus huius fabulae 179. 180. codd. quidam pro κάμψας ὀβελίσκον habent κηρὸν διατήξας, ut videatur duo exempla attulisse Demetrius, verba eius autem mutilata esse vel culpa librariorum vel per lacunosum codicem.

152. περιέφυσαν Περσικαί] Primum aptissime Περσικαί. sunt enim calcei muliebres, cavi, albi et tenues; quae omnia conveniunt calceis ψύλλης e cera: deinde περιέφυσαν apte exprimit habilitatem calceorum. Sic περίποδα s. περὶ πόδα ὑποδήματα sunt ἁρμόζοντα, Poll. VII. 84. ubi v. Intt. Ceterum simile huic loco et forte spectatum a poeta est Homeri Od. ξ. 477. σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος. ERN. Rav. καταψυγείσῃ. Περσικὰ pro vulgato Περσικαὶ e cod. Dorv. Reisigius, cuius vide praefationem p. 31. seq. Sic etiam Ven. Feminino duali, ut videtur, in Lys. 229. 230. Neutro genere, ut ὑποδήματα intelligantur, Hesychius, Photius. Sic etiam Pollux VII. 92. Περσικαὶ hoc ipso Nubium versu allato Suidas. Dixit de hoc genere vilis calceamenti Brissonius de regno Pers. p. 253. Male Pollux X. 168. ἐκ δὲ σκευῶν καὶ ἀναξυρίδες, καὶ σκελεαί, καὶ ποδίδες, καὶ Περσικαί, ὡς 'Αριστοφάνης ἐν ταῖς Νεφέλαις τὰς ἀναξυρίδας ἔοικε καλεῖν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ποῖον; ἀντιβολῶ, κάτειπέ μοι.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἀνήρετ' αὐτὸν Χαιρεφῶν ὁ Σφήττιος,
ὁπότερα τὴν γνώμην ἔχοι, τὰς ἐμπίδας
κατὰ τὸ στόμ' ᾄδειν, ἢ κατὰ τοὐῤῥοπύγιον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί δῆτ' ἐκεῖνος εἶπε περὶ τῆς ἐμπίδος;

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἔφασκεν εἶναι τοὔντερον τῆς ἐμπίδος
στενόν· διὰ λεπτοῦ δ' ὄντος αὐτοῦ τὴν πνοὴν
βίᾳ βαδίζειν εὐθὺ τοὐῤῥοπυγίου·
ἔπειτα κοῖλον πρὸς στενῷ προςκείμενον
τὸν πρωκτὸν ἠχεῖν ὑπὸ βίας τοῦ πνεύματος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

σάλπιγξ ὁ πρωκτός ἐστιν ἄρα τῶν ἐμπίδων
ὦ τριςμακάριος τοῦ διεντερεύματος.
ἦ ῥᾳδίως φεύγων ἂν ἀποφύγοι δίκην
ὅςτις δίοιδε τοὔντερον τῆς ἐμπίδος.

ΜΑΘΗΤΗΣ

πρώην δέ γε γνώμην μεγάλην ἀφῃρέθη
ὑπ' ἀσκαλαβώτου.

---

158. ἔχοι] R. L. ἔχοι. ERN. Sic etiam Suidas v. ὁπότερος. Sed in MS. ex em. ἔχοι. Grammaticus in Bachmanni Anecd. II. p. 320, 30. ὅτι ἕτερον κώνωψ τῆς ἐμπίδος· καίτοι Ἀριστοφάνης ὁ κωμικός, φασί, ταυτὸν κώνωπας καὶ ἐμπίδας.

162. Plerique libri διαλέπτου, alii διαλεπτοῦ. Codd. Dorv. Ven. διὰ λεπτοῦ, quod iure probasse videtur Dobraeus. Certe διάλεπτος non aliunde notum.

163. εὐθὺ τοὐῤῥοπυγίου] *Recta versus* etc. v. Valk. ad Ammon. p. 90. et Hemsterh. ad Lucian. T. I. p. 437. ERN.

164. ἔπειτα etc.] Dukerus comma post προςκείμενον tollit, et κοῖλον refert ad πρωκτόν. Sic accipit et vertit Berglerus. ERN. Ita Dawesius quoque in Misc. crit. p. 126. et Brunckius: recte.

167. Elbing. et Bavar. Mut. b. et alius apud Dobraeum, item unus ante correctionem, τριςμακάριοι, non male.

169. Rav. διοῖδε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*τίνα τρόπον; κάτειπέ μοι.*

ΜΑΘΗΤΗΣ

*ζητοῦντος αὐτοῦ τῆς σελήνης τὰς ὁδοὺς*
*καὶ τὰς περιφοράς, εἶτ' ἄνω κεχηνότος*
*ἀπὸ τῆς ὀροφῆς νύκτωρ γαλεώτης κατέχεσεν.*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*ἥσθην γαλεώτῃ καταχέσαντι Σωκράτους.*

ΜΑΘΗΤΗΣ

*ἐχθὲς δέ γ' ἡμῖν δεῖπνον οὐκ ἦν ἑσπέρας.*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*εἶεν. τί οὖν πρὸς τἄλφιτ' ἐπαλαμήσατο;*

ΜΑΘΗΤΗΣ

*κατὰ τῆς τραπέζης καταπάσας λεπτὴν τέφραν,*
*κάμψας ὀβελίσκον, εἶτα διαβήτην λαβών,*
*ἐκ τῆς παλαίστρας θυμάτιον ὑφείλετο.*

---

179. Rav. *κάψας.*
*Διαβήτην* pro adiectivo est: *τὸν ὀβελίσκον διαβήτην λαβών.* Ita in Avibus v. 1002. *τὸν κανόν' ἄνωθεν τουτονὶ τὸν καμπύλον ἐνθεὶς διαβήτην.* Hoc monendum videbatur, ne quis veru et circinum diversa instrumenta esse putaret: quod fecit Reisigius in Museo Rhenano ann. II. fasc. II. p. 205. cui cupidius sua defendenti accidit ut mechanices legum oblitus facilius extremum veruculi apicem, quam medium veruculum inflecti contenderet.

180. Invernizius ad hunc versum sic scribit: *in libro Rav. scriptum fuerat ἐκ τραπέζης, cuius deinde loco παλαίστρας substitutum est. Atque eius quidem libri grammaticus ad vocem τραπέζης suum commentarium facit.* Libri omnes *θοιμάτιον.* Articulum qui ferri non posse vidit, Brunckius ad Plut. 985. *ἱμάτιον* scribi iussit. Praeterea aliis offensionem fecit mensa in palaestra. Quin Reisigius in praef. p. 24 seqq. etiam furti insimulatione liberare Socratem studuit, de quo tamen Eupolis quoque: *Στησιχόρου πρὸς τὴν λύραν οἰνοχόην ἔκλεψεν.* Sed Reisigii explicatio huius loci vereor ut cuiusquam assensum tulisset, etiam si non esset refutata a Süvernio p. 14. seqq. Quamquam huic quoque idem quod mihi olim caeterisque interpretibus omnibus accidit, ut, quod vitio non animadverso necessarium erat, ad parum verisimilia confugeremus. Multa sunt in hoc loco, quae lectorem morentur: nomen male coniunctum cum articulo, ubi aliqua, non certa quaedam res significatur, *θοιμάτιον;* ipsum illud, quod vestem surripuisse dicitur Socrates: ad-

τί γὰρ οἵδε δρῶσιν, οἱ σφόδρ' ἐγκεκυφότες;

ΜΑΘΗΤΗΣ

οὗτοι δ' ἐρεβοδιφῶσιν ὑπὸ τὸν Τάρταρον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί δῆθ' ὁ πρωκτὸς ἐς τὸν οὐρανὸν βλέπει;

---

a quaerendis bulbis deterreat, ubi omnino inveniantur, scire se dicit, quo significat, nullos hic inventum iri. Deinde haec, ἐγὼ γὰρ οἶδ' ἵν' εἰσὶν οὗτοι, vel per se plus valent ad risum excitandum, quam vulgata lectio. Nam non solum simplicitatem, verum etiam rusticam et ineptam superbiam vocabulo οὗτοι prodit Strepsiades, qui hanc scilicet rem a tantis philosophis quaeri miratus, id nimirum se quoque scire laetatur. Quae stultitia hominis magis etiam ridetur, quum illa addit, καὶ καλοί: quibus verbis, duplicata sententia, non modo confirmat stuporem suum, sed auget etiam.

192. Brunckius edidit τί δ' ἄρ' οἵδε δρῶσιν, propterea quod γὰρ hic locum habere negat. At enim vero falluntur, qui γὰρ non putant in interrogatione poni posse, nisi ubi aut e praecedentibus aut e sequentibus verbis aliqua ratio erui possit, quare γὰρ significet *igitur*. Nam quaevis interrogatio ita est comparata, ut recte in ea γὰρ adhibeatur, quemadmodum Romani etiam *quisnam*, *ubinam*, vel *nam quis*, *nam ubi* dicunt. Sic apud Homerum Iliad. XVIII. 182.

Ἶρι θεά, τίς γάρ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἧκε;

Vbi nec praecedit quidquam, nec sequitur, quare γὰρ idem sit quod *igitur*. Nimirum in quavis interrogatione hoc potest intelligi, *incertus sum*, vel *miror*, vel *dic mihi*. Vnde quum ipsa sequitur interrogatio, recte γὰρ aut *nam* adhibetur, ut quo caussa indicetur et ratio, quare quis incertus sit, aut miretur, aut dici sibi aliquid velit. Ita hic, τί γὰρ οἵδε δρῶσιν, est stupentis novo aliorum discipulorum adspectu, rationemque reddentis, quare eos miretur. Similiter infra v. 201. pariter re nova conspecta,

πρὸς τῶν θεῶν, τί γὰρ τάδ' ἐστίν;

et v. 219. ubi nominari sibi iubet eum, de quo interrogat:

φέρε, τίς γὰρ οὗτος οὑπὶ τῆς κρεμάθρας ἀνήρ;

193. Οὗτοί γ' ἐρεβοδιφῶσιν Brunckius e tribus MSS. Regiis probante Porsono ad Hec. 1206. male. Distinguit δὲ hos ab illis qui dicti sunt v. 189. Servatum δ' in Rav. Post hunc versum Reisigius hos inseruit ex Diog. Laert. II. 18.

Εὐριπίδης δ' ὁ τὰς τραγῳδίας ποιῶν
τὰς περιλαλούσας οὗτός ἐστι τὰς σοφάς,

de quibus dixit in praefatione p. 20. seqq. Mutavit postea sententiam ita, ut iis locum assignaret ante v. 219. adiectis etiam aliis versibus, quos excidisse suspicatur. Neutrum facile persuadeat. Sed de his versibus vide praefationem nostram.

ΜΑΘΗΤΗΣ

αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἀστρονομεῖν διδάσκεται.
ἀλλ' εἴσιθ', ἵνα μὴ 'κεῖνος ἡμῖν ἐπιτύχῃ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μήπω γε, μήπω γ'· ἀλλ' ἐπιμεινάντων, ἵνα
αὐτοῖσι κοινώσω τι πραγμάτιον ἐμόν.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἀλλ' οὐχ οἷόν τ' αὐτοῖσι πρὸς τὸν ἀέρα
ἔξω διατρίβειν πολὺν ἄγαν ἐστὶν χρόνον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πρὸς τῶν θεῶν, τί γὰρ τάδ' ἐστίν; εἰπέ μοι.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἀστρονομία μὲν αὑτηί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τουτὶ δὲ τί;

ΜΑΘΗΤΗΣ

γεωμετρία.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τοῦτ' οὖν τί ἐστι χρήσιμον;

---

196. MS. Bavar. ὑμῖν ut Schützius coniecit. Scholiastes observat egressos esse aliquos discipulos, scilicet ut viderent istum novum advenam. Sed verisimilius est, hos ipsos, quos modo subterranea scrutantes vidit Strepsiades, in interius conclave se recipere iuberi. Eodem versu Reisigius e cod. Dorv. dedit περιτύχῃ, aptius id esse ratus pro ea quam esse putabat horum verborum differentia. Apud Dobraeum tantum valebat Porsoni auctortais, ἐπιτύχῃ ut propterea praeferret, quod περιτυγχάνειν quis rei, homini ἐπιτυγχάνειν diceretur. Confunduntur haec verba ab librariis, quae sic potius differre videntur, ut ἐπιτυγχάνειν dicatur, qui quaerit; περιτυγχάνειν, qui non quaerens in aliquid incidit. Rav. κεῖνο.

200. Pro eo, quod vulgo legebatur, πολὺν ἄγαν γ' ἐστὶ χρόνον, cum Brunckio scripsimus πολὺν ἄγαν ἐστὶν χρόνον, quod est etiam in MSS. Ravennate, Borgiano, aliisque. Ac γὲ etiam ab Ernestii L. abest. v. ad v. 197.

202. 203. Pertinet ad reprehendendum Socratem, qui studium geometriae et astronomiae commendabat suis. Xenoph. Mem. Socr. lib. IV. ERN. Rav. Ven. αὕτη.

203. Cod. Ven. cum articulo τὸ χρήσιμον, ut suspiceris id ad huiusmodi scripturam pertinere, τοῦδ' οὖν τί ἐστι τὸ χρήσιμον;

ΜΑΘΗΤΗΣ

γῆν ἀναμετρεῖσθαι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πότερα τὴν κληρουχικήν;

ΜΑΘΗΤΗΣ

οὐκ, ἀλλὰ τὴν σύμπασαν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀστεῖον λέγεις.
τὸ γὰρ σόφισμα δημοτικὸν καὶ χρήσιμον.

ΜΑΘΗΤΗΣ

αὕτη δέ σοι γῆς περίοδος πάσης. ὁρᾷς;
αἵδε μὲν Ἀθῆναι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί σὺ λέγεις; οὐ πείθομαι.
ἐπεὶ δικαστὰς οὐχ ὁρῶ καθημένους.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ὡς τοῦτ' ἀληθῶς Ἀττικὸν τὸ χωρίον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

καὶ ποῦ Κικυννῆς εἰσὶν οὑμοὶ δημόται;

---

204. γῆν ἀναμετρεῖσθαι] Ambiguitas est in verbo, quod significare potest *metiri* et *mensura dividere*, ut simplex μετρεῖσθαι, quod passive est *mensura accipere*. Hac ambiguitate captatur risus, et irridentur philosophi non populariter loquentes. ERN. Fallitur Ernestius, philosophos non populariter loquentes irrideri putans. Nam ἀναμετρεῖσθαι pro simplici μετρεῖν nequaquam proprium est philosophorum aut a populari sermone alienum. Ita Euripides in Ione v. 1271.

ἐν συμμάχοις γὰρ ἀνεμετρησάμην φρένας
τὰς σάς, ὅσον μοι πῆμα δυςμενής τ' ἔφυς.

et in Electra v. 52.

γνώμης πονήροις κανόσιν ἀναμετρούμενος
τὸ σῶφρον ἴστω.

Ad illa, πότερα τὴν κληρουχικήν, compara Bachmanni Anecdota vol. I. p. 279. 3.

205. Tenet vulgatum σύμπασαν Rav.

208. Videri potest αἱδὶ scribendum esse. Sed nihil mutandum. Leviter et veluti obiter monstrat Athenas: distincte mox Euboeam et Lacedaemonem: unde ibi ἡδὶ et αὑτηΐ.

211. Pro Κικυννεῖς recte Brunckius duce codice suo Atticam

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἐνταῦθ' ἔνεισιν. ἡ δέ γ' Εὔβοι', ὡς ὁρᾷς,
ἡδὶ παρατέταται μακρὰ πόῤῥω πάνυ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οἶδ'· ὑπὸ γὰρ ἡμῶν παρετάθη καὶ Περικλέους.
ἀλλ' ἡ Λακεδαίμων ποῦ 'στιν;

ΜΑΘΗΤΗΣ

ὅπου 'στίν; αὑτηΐ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὡς ἐγγὺς ἡμῶν. τοῦτο μέγα φροντίζετε,
ταύτην ἀφ' ἡμῶν ἀπαγαγεῖν πόῤῥω πάνυ.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ἀλλ' οὐχ οἷόν τε νὴ Δί'.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οἰμώξεσθ' ἄρα.
φέρε, τίς γὰρ οὗτος οὑπὶ τῆς κρεμάθρας ἀνήρ;

---

formam reposuit. Rav. Κικυνεῖς, et οὔμοὶ pro vulgato οἴ'μοί. Ven. Κικυννεῖς εἰσὶν οὔμοί.

213. Reizius e scholio ἤγουν ἰδοὺ coniecit alios olim, sed repugnante metro, ἠνὶ pro ἡδὶ legisse. Plenam distinctionem post ἡδί, a Brunckio in minorem mutatam, a me, ut Graeci sermonis consuetudo postulabat, plane sublatam, servarunt Wolfius et Reisigius.

214. ὑμῶν] Sic MSS. Edd. Ald. Flor. Paris. Basil. etc. Quaedam, quas nondum vidi, ἡμῶν. Illud servat Kusterus. Vellem explicasset. Intellige dictum ad populum, conversa repente oratione, non ad Socraticum. ERN. Brunckius recte dedit ἡμῶν e duobus MSS. Regiis et schol. MS. Sic etiam Rav. Editiones ita habent Lugdunensis et Amstelodamensis, ut Harlesius observat. De subacta Euboea v. Thucyd. I. 114.

215. ποῦ 'στιν] R. ποῦ 'σθ', quod non displicet. ERN. Id Bentleio quoque rotundius visum. Brunckius ποῦ 'στιν retinuit. Et sic Rav. in quo, ut in Veneto, est Λακεδαιμόνων.

216. πάνυ φροντίζετε] Ia. πάνυ μέγα φροντίζετε. Glossa τοῦ πάνυ irrepsit in textum. ERN. Etiam Brunckii B. πάνυ μέγα. Alii codd. in iisque Rav. πάνυ pro μέγα. Ven. πάλιν. Brunckius recte e Bentleii sententia μέγα edidit pro πάνυ, quod ex interpretatione natum, et praeterea satis invenustum est, quum statim sequatur πάνυ. Praetulit πάνυ Reisigius. Suidas: μέγα, ἀντὶ τοῦ μεγάλως. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις· τοῦτο μέγα φροντίζετε.

ΜΑΘΗΤΗΣ

αὐτός.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τίς αὐτός;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Σωκράτης.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ Σώκρατες.

ἴθ' οὗτος, ἀναβόησον αὐτόν μοι μέγα.

ΜΑΘΗΤΗΣ

αὐτὸς μὲν οὖν σὺ κάλεσον· οὐ γάρ μοι σχολή.

---

## ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ. ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ὦ Σώκρατες,

ὦ Σωκρατίδιον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

τί με καλεῖς, ὦ 'φήμερε;

---

220. ὦ Σώκρατες] Τὸ ὦ, quod MSS. nostri servant omnes, est insititium ad complendum versum. Nec est in edd. antiquis meis; estque alienum. Nam Strepsiades demum v. 223. alloquitur Socratem. Bentleius corrigit: τί; Σωκράτης; Cur autem non, ὁ Σωκράτης; ERN. Reizius probabat Bentleii correctionem. Nam sane Brunckius, qui e quattuor codicibus ὦ Σώκρατες edidit, magnopere fallitur in eo, quod haec verba non vocantis, sed admirantis esse putat. Admirantis foret ὤ, Σωκράτης. Nihilo tamen minus retinendam existimavi librorum MSS. lectionem, quae si recte intelligitur, egregiam in movendo risu vim habet. Etenim Strepsiades, Socratis nomine audito, pro ea, qua ardet, discendi cupiditate, illico hunc vocat. Socrates autem, superbi homo supercilii, et caelestia magis quam humana curans, animum non advertit, quid ἐφήμερος iste, quem dicit, strepat. Igitur Strepsiades, reverentia tactus, metuit, ne ipsi nefas sit illum vocare, ob eamque rem discipulum id facere iubet, et quidem μέγα, voce altiore. Hinc scholiastes: τῷ μαθητῇ λέγει ὁ Στρεψιάδης καὶ τοῦτο, οἷον, οὐκ ἤκουσέ μου, αὐτὸς σὺ βόησον. Qui videtur αὐτὸς pro αὐτὸν legisse.

222. Σὺ omittunt Ven. Mut. c.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πρῶτον μέν, ὅ τι δρᾷς, ἀντιβολῶ, κατειπέ μοι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀεροβατῶ καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἔπειτ' ἀπὸ ταῤῥοῦ τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς,
ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς, εἴπερ;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐ γὰρ ἄν ποτε
ἐξεῦρον ὀρθῶς τὰ μετέωρα πράγματα,
εἰ μὴ κρεμάσας τὸ νόημα, καὶ τὴν φροντίδα
λεπτὴν καταμίξας ἐς τὸν ὅμοιον ἀέρα.
εἰ δ' ὢν χαμαὶ τἄνω κάτωθεν ἐσκόπουν,
οὐκ ἄν ποθ' εὗρον· οὐ γὰρ ἀλλ' ἡ γῆ βίᾳ
ἕλκει πρὸς αὑτὴν τὴν ἰκμάδα τῆς φροντίδος.

---

226. His ipsis verbis Socratem irridet Strepsiades v. 1507.

227. Κἄπειτ' est in Bachmanni Anecd. II. p. 108, 1. Cod. Ven. περιφρονεῖς.

230. Ven. κρεμάσαις.

231. Τὸν ὅμοιον ἀέρα pertinet ad opinionem Ionicorum de anima, quam inde ab Anaximene dicebant ἀεροειδῆ, auctore Plutarcho de Plac. Phil. IV. 3. ERN. Ed. Bekkeri εἰς, fortasse ex Rav.

232. εἰ δ' ἂν χαμαὶ] L. ὢν χαμαί. ERN. Cum Brunckio et reliquis ὢν edidimus. Nec memoratur e libris MSS. ἄν.

233. οὐ γὰρ ἀλλ'] C. οὐ γὰρ ἂν ἀλλ' salvo quidem versu, sed non e forma Attica. vid. Ran. 192. Eccl. 386. add. Bentl. ad Callim. fr. 92. et Iens. ad Lucian. T. I. p. 545. qui tamen fallitur divisim legendum cum putat. ERN. Fallitur ille eo tantum, quod pronunciari divisim putat: nam multo usu factum est ut haec verba sine interpunctione in unum coniungerentur: non fallitur in explicanda formula, quum putat ellipticam esse. Nam intelligitur ad οὐ γὰρ contrarium eius, quod est in verbo cum ἀλλὰ coniuncto. Vt exemplo ostendam: quod in Ranis legitur v. 498. φέρε δὴ ταχέως αὔτ'· οὐ γὰρ ἀλλὰ πειστέον, hanc vim habet: non enim non obediendum, sed obediendum est. Inde οὐ γὰρ ἀλλὰ est *nam profecto*. Potest aliquando etiam ex praecedentibus aliquid intelligi, ut infra v. 330. οὐ γάρ, μὰ Δί', ἀλλ' ἴσθ' ὅτι πλείστους αὗται βόσκουσι σοφιστάς, ubi οὐ γὰρ refertur ad μὰ Δί', ἀλλ' ὁμίχλην καὶ δρόσον αὐτὰς ἡγούμην καὶ καπνὸν εἶναι.

πάσχει δὲ ταὐτὸ τοῦτο καὶ τὰ κάρδαμα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί φῄς;
ἡ φροντὶς ἕλκει τὴν ἰκμάδ' εἰς τὰ κάρδαμα;
ἴθι νῦν, κατάβηθ', ὦ Σωκρατίδιον, ὡς ἐμέ,
ἵνα μ' ἐκδιδάξῃς ὧνπερ οὕνεκ' ἐλήλυθα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἦλθες δὲ κατὰ τί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

βουλόμενος μαθεῖν λέγειν.
ὑπὸ γὰρ τόκων, χρήστων τε δυςκολωτάτων
ἄγομαι, φέρομαι, τὰ χρήματ' ἐνεχυράζομαι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

πόθεν δ' ὑπόχρεως σαυτὸν ἔλαθες γενόμενος;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

νόσος μ' ἐπέτριψεν ἱππική, δεινὴ φαγεῖν.
ἀλλά με δίδαξον τὸν ἕτερον τοῖν σοῖν λόγοιν,
τὸν μηδὲν ἀποδιδόντα. μισθὸν δ', ὅντιν' ἂν
πράττῃ μ', ὀμοῦμαί σοι καταθήσειν τοὺς θεούς.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ποίους θεοὺς ὀμεῖ σύ; πρῶτον γὰρ θεοὶ
ἡμῖν νόμισμ' οὐκ ἔστι.

---

238. ὡς ἐμὲ] De forma ὡς ἐμὲ v. ad Xenoph. M. S. II. 7. ERN. Perturbatos affert hos duo versus grammaticus adiectus a me libro de em. rat. Gr. gramm. p. 368. seq.

239. μ' ἐκδιδάξῃς] L. με διδάξῃς, ut v. 245. ERN. Ita etiam Ravennas et Borgianus, atque Elbing. et Bavar. Deinde unus cod. ap. Dobr. εἵνεκ'. Reisigius ἕνεκ'.

241. Pro δυςκολωτάτων exspectes adverbium. Sed librorum scripturam etiam Suidas, Harpocratio, Thomas M. habent in v. χρῆσται.

244. Rav. ἔτριψεν.

247. πράττῃ μ', ὀμοῦμαί σοι καταθήσειν] Sic et Thuc. I. 27. Demosth. c. Midiam p. 40. ed. Taylor. ERN.

248. Suidas v. νόμισμα habet πρῶτον μὲν γὰρ θεοί. Sed eius MS. apud Dobraeum πρῶτον γὰρ omittit. Cod. Aristophanis Dorv. θεόν. Reisigius ex coniectura, ut videtur, θεοῖς. Grammaticus a me editus cum libro de em. rat. Gr. gr. p. 384. iisdemque verbis

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*τῷ γὰρ ὄμνυτ'; ἢ*
*σιδαρέοισιν, ὥςπερ ἐν Βυζαντίῳ;*

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

*βούλει τὰ θεῖα πράγματ' εἰδέναι σαφῶς,*
*ἅττ' ἐστὶν ὀρθῶς;*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*νὴ Δί', εἴπερ ἔστι γε.*

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

*καὶ ξυγγενέσθαι ταῖς Νεφέλαισιν ἐς λόγους.*
*ταῖς ἡμετέραισι δαίμοσιν;*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*μάλιστά γε.*

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

*κάθιζε τοίνυν ἐπὶ τὸν ἱερὸν σκίμποδα.*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*ἰδού, κάθημαι.*

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

*τουτονὶ τοίνυν λαβὲ*
*τὸν στέφανον.*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*ἐπὶ τί στέφανον; οἴμοι, Σώκρατες,*
*ὥςπερ με τὸν Ἀθάμανθ' ὅπως μὴ θύσετε.*

---

Georgius Lecapenus in Matthaei Lectt. Mosq. ex Aristophane afferunt *Βυζάντιοι σιδήρῳ νομίζουσιν.*

249. *τῷ γὰρ*] Brunckius *τῷ δ' ἄρ'*. V. ad v. 192. De ferreis nummis Byzantiorum v. interpp. Pollucis ad IX. 78. Vocabantur illi hoc nomine *σιδάρεοι.* Ven. *ὤμνυτε.*

253. Ven. *νεφέλαις* et mox *ἡμετέραις*. Rav. *νεφέλεσιν* et *ἡμετέρεσι.* Reisigius *ἐς λόγους*, cuius vide Coniect. p. 252. Nec Bekkeri codd. videntur *εἰς* habere.

256. *Ἰδοὺ κάθημαι.* Haec verba affert grammaticus in Excerptis ex codd. MSS. apud Nanios asservatis p. 495. Pro *λαβὲ* Rav. *βλέπε*, idque ductu transverso deletum.

258. Ordo est *ὅπως με μή, ὥςπερ τὸν Ἀθάμαντα, θύσετε.* ERN. Ven. *θύσητε.*

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὔκ, ἀλλὰ ταῦτα πάντα τοὺς τελουμένους
ἡμεῖς ποιοῦμεν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

εἶτα δὴ τί κερδανῶ;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

λέγειν γενήσει τρῖμμα, κρόταλον, παιπάλη.
ἀλλ' ἔχ' ἀτρέμει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μὰ τὸν Δί' οὐ ψεύσει γέ με·
καταπαττόμενος γὰρ παιπάλη γενήσομαι.

---

259. πάντα ταῦτα] L. ταῦτα πάντα. Vereor ne Aristophanes scripserit πάντας ταῦτα. Nam πάντα sane, meo sensu, hic friget. ERN. Ταῦτα πάντα etiam Rav. Ven. aliique libri. Ernestii coniectura sane peracuta est. Eademque et Reizii fuit, et Schützii sententia, qui id ipsum in versione expressit. Verum tamen nihil in vulgata lectione mutandum videtur. Nam non solum satis est, Socratem τοὺς τελουμένους ταῦτα ποιοῦμεν, respondere, sed egregia etiam vis ad deridendum philosophum in verbis ταῦτα πάντα inest. Spectant haec verba ad illa, quae ante commemoraverat, ἱερὸν σκίμποδα et στέφανον. Quibus quum deinde addit, haec omnia perpeti oportere eos, qui initientur, insigne quoddam momentum magnamque vim his nugis tribuit, quasi nulla earum sine magno detrimento omitti possit.

260. Rav. quem sequitur Bekkerus, ποοῦμεν, et sic fere ubique, quum prima syllaba brevis est. Quod semel dici satis duxi.

261. παιπάλη] Homer. Od. ο'. 418. Φοίνικες πολυπαίπαλοι. ubi Eustath. h. l. memorat. ERN. Quod scholiastes narrat, lapides conterere Socratem, eoque pulvere conspergere Strepsiadem, vereor ne ille ex mala interpretatione verborum τρῖμμα et παιπάλη confinxerit, quae verba apertum est, hic metaphorice dicta esse. Nam coronae eam vim esse significat Socrates, ut dicendi artificiis imbuat eum, cui imponatur. Quam ut capiti aptet, illud dicit, ἀλλ' ἔχ' ἀτρέμας. Sed, ut in vili illa et sordida domo, corona multo plena est pulvere, quo, dum ea imponitur Strepsiadae, excusso, hic ait, μὰ τὸν Δί', οὐ ψεύσει γέ με.

262. Vulgo ἀτρέμας. Raram formam ἀτρεμί Bekkerus ex codice Rav. reposuit. Eam ἀτρεμεὶ scripsi ex grammaticorum sententia: v. Herodiani Ἐπιμερισμ. p. 255. Theodosii grammat. p. 75, 4. Favorini Excerpta p. 103, 35.

264. Rav. Ven. ἐπακούειν, male. v. Heindorf. ad Plat. Gorg. §. 93. p. 137.

*ΣΩΚΡΑΤΗΣ*

εὐφημεῖν χρὴ τὸν πρεσβύτην, καὶ τῆς εὐχῆς ὑπακούειν.
ὦ δέσποτ' ἄναξ, ἀμέτρητ' Ἀήρ, ὃς ἔχεις τὴν γῆν μετέωρον,
λαμπρός τ' Αἰθήρ, σεμναί τε θεαί, Νεφέλαι βροντησικέραυνοι,
ἄρθητε, φάνητ', ὦ δέσποιναι, τῷ φροντιστῇ μετέωροι.

*ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ*

μήπω, μήπω γε, πρὶν ἂν τουτὶ πτύξωμαι, μὴ καταβρεχθῶ.
τὸ δὲ μηδὲ κυνῆν οἴκοθεν ἐλθεῖν ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔχοντα.

*ΣΩΚΡΑΤΗΣ*

ἔλθετε δῆτ', ὦ πολυτίμητοι Νεφέλαι, τῷδ' εἰς ἐπίδειξιν;

---

268. καταβρεχθῶ] L. καταβραχθῶ. de verbo v. Thom. M. ERN. Rav. μήπω γε μήπω γε et πτύξομαι et καταβραχῶ cum aliis codd.

269. τὸ δὲ μὴ κυνῆν] Forma τὸ δὲ μὴ inf. rursus occurrit, Ran. 741. etc. De ea vid. Eustath. ad Odyss. p. 1542. qui interpretatur, ὡς κακόδαιμόν ἐστί μοι τό. ERN. Ne pileum quidem, inquit, me attulisse. Id nimirum, puta, male factum.

μὴ κυνῆν] MS. Vat. Vrb. habet μηδὲ κυνῆν, quod Kusterus probat, ob metrum, cui sic consulitur. Sed μηδὲ friget: nam simplex negatio requiritur. Et omnes grammatici veteres commemorant h. l. sic ut sit μὴ κυνῆν. Rectius Bentleius μὴ κυνέην. Sic recitat locum Salmas. ad Tertull. p. 400. et favet MS. Coisl. ERN. Grammatici, qui hunc locum commemorant, exiguae auctoritatis sunt, scholiastes Aristophanis ad Plutum v. 469. ad Vespas v. 443. ad Aves v. 7. et Eustathius ad Od. V. p. 1542. l. 42. qui adeo neglexit numeros, ut pro κακοδαίμονα, quod scholiastae tamen isti habent, ταπεινὸν scribere non dubitaret. *Μηδὲ* tantum abest, ut frigeat, ut dictum sit elegantius. Nam quis nescit, quum repente in aliquod discrimen incidimus, ita rerum omnium rationem commutatam videri, quasi, quae eventura essent, praevideri potuissent. Sic deinde quum alia nos neglexisse, tum ne hoc aut illud quidem curasse conquerimur. Ita hic Strepsiades, quasi aliquid tamen in hunc casum afferendum fuerit, pessime, inquit, factum, quod ne pileum quidem mecum attuli.

κακοδαίμον'] MS. Vat. Eust. l. c. ταπεινὸν male. ERN. *Κακοδαίμονα* non minus ex interpretatione natum, quam ταπεινὸν Eustathii. Quare e libro Vrbinate δύστηνον reposui, cui accedit unus Mutinensium quos Bekkerus contulit.

εἴτ' ἐπ' Ὀλύμπου κορυφαῖς ἱεραῖς χιονοβλήτοισι κάθησθε,
εἴτ' Ὠκεανοῦ πατρὸς ἐν κήποις ἱερὸν χορὸν ἵστατε νύμφαις,
εἴτ' ἄρα Νείλου προχοαῖς ὑδάτων χρυσέαις ἀρύτεσθε πρόχοισιν,
ἢ Μαιῶτιν λίμνην ἔχετ', ἢ σκόπελον νιφόεντα Μίμαντος·
ἐπακούσατε, δεξάμεναι θυσίαν, καὶ τοῖς ἱεροῖσι χαρεῖσαι.

---

271. Ven. omittit ἱεραῖς.

272. χορὸν ἵστατε] v. Kust. ad Plut. 761. ubi docet esse *saltare in orbem.* ERN. Porsonus apud Dobraeum scribendum iudicavit ἱερὸν χορὸν ἵστατε, νύμφαι. Videtur haec appellatio paullo languidior esse, ut, si νύμφαι scripserit Aristophanes, malis id eum nulla ante posita distinctione dixisse, ut esset νύμφαι οὖσαι, quo significaret, quae Oceani filiae nymphae perhiberentur, ipsas esse Nubes. Sed nihil videtur esse, cur librorum scripturam omnium mutemus, modo ne νύμφαις, quod est in gratiam et honorem nympharum, quae sunt in hortis patris Oceani, pro σὺν νύμφαις dictum putetur.

273. προχοαῖς] Ven. προχοάς.

χρυσέοις ἀρύεσθε πρόχουσιν] Primo Bentleius vult scribi χρυσοῖς. Saltem contracte legendum, etsi non necesse sit scribi, quamquam magis Atticum. Sed Thomas M. habet χρυσέαις, quod firmant MSS. nostri R. L. et loca de verbo πρόχουσι allata omnia habent femininum. ERN. Tres Codd. Reg. Brunckii et Ven. χρυσέαις, Ravennas χρύσαις. Brunckius Ionicam formam, χρυσέῃς, posuit ex Thoma Magistro in χοή.

ἀρύεσθε] Suid. ἀρύτεσθε, quod, ut magis Atticum, probat Bentleius. ERN. Hoc recepimus cum Brunckio, restitutum iam a Koenio ad Gregor. Cor. p. 29. Libri MSS. omnes ἀρύεσθε. Vide Porson. ad Phoen. 463.

πρόχουσιν] R. πρόχοις. I. L. πρόχοισιν. ERN. Vnus Regiorum Brunckii προχόησιν. Ravennas, Venetus, Borgianus προχόοισιν. Brunckius cum plerisque edd. πρόχουσιν reliquit, formam dativi inauditam. Itaque πρόχοισιν restituimus. Vide ad Eurip. Ion. 449.

275. Huic versiculo stellam addidit Caninius. Vir doctus in exemplo meo Canin. adscripsit ὑπακούσατε. Sic MS. R. ERN. Ravennas οὐπακουσατε. Ven. ὑπακούσατε.

χαρεῖσαι] MSS. R. L. φανεῖσαι: quam lectionem etiam memorant scholia. ERN. Φανεῖσαι etiam in uno Regiorum Brunckii est, cum glossa, παραγενόμεναι. Ven. ἱεροῖς φανεῖσαι. Illud φανεῖσαι, quod in aliquot codd. invenitur, pertinet ad hanc scripturam, τοῖς

## ΧΟΡΟΣ ΝΕΦΕΛΩΝ. ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

### ΧΟΡΟΣ

Ἀέναοι νεφέλαι, στροφή.
ἀρθῶμεν, φανεραὶ δροσερὰν φύσιν
εὐάγητον,
πατρὸς ἀπ' Ὠκεανοῦ βαρυαχέος
ὑψηλῶν ὀρέων κορυφὰς ἐπὶ
δενδροκόμους, ἵνα
τηλεφανεῖς σκοπιὰς ἀφορώμεθα,
καρποὺς ἀρδομέναν θ' ἱερὰν χθόνα,
καὶ ποταμῶν ζαθέων κελαδήματα,
καὶ πόντον κελάδοντα βαρύβρομον.

---

ἱερεῦσι φανεῖσαι, quod apertum est ex Cant. 3. in quo scriptum ἱερεῖσι φανεῖσαι, cum interpretatione ὑπηρέταις. Sic Nubes v. 357. Socratem compellant, σύ τε, σεμνοτάτων λήρων ἱερεῦ.

276. ἀέναοι] R. Ia. ἀένναοι. male. ERN. Vide ad Eurip. Ion. 117.

278. εὐάγητον] Bentleius malebat εὐάγητοι vel εὐγάθητοι, L. Bos εὐάχητον, quo verbo utitur Eurip. Hippol. 1272. vel εὐάχητοι pro εὐήχητοι. Sed et Toup. Em. ad Suid. p. 305. εὐάγητοι praefert et comparat Iudae v. 12. ERN. Ego quidem non video, quare ab librorum lectione recedendum sit. Nam verba sic iungenda sunt, φανεραὶ δροσερὰν φύσιν εὐάγητον, quod quare fieri posse Bentleius neget, nullo pacto intelligo. Immo sic toti loco consulitur. Nam quid hoc est, ἀρθῶμεν φανεραί? Quorsum φανεραὶ addidit? Quo nihil profecto potest fingi languidius. Id enim per se intelligitur. De ipsa voce εὐάγητος eique cognatis vocabulis disseruit Hemsterhusius apud Musgravium in Lectt. Eurip. II. 6. sive in adnotationibus eius ad Suppl. 654. Dein nuper Elmsleius ad Eur. Bacch. 660. qui εὐάγητον idem quod λαμπρὸν esse putat. Mihi flexibilem potius et mobilem significare videtur: de qua re alio loco dicam.

279. βαρυαχέος] MS. L. et Suid. βαρυηχέος. ERN. Sic etiam Ven.

283. Vulgo legebatur, καρπούς τ' ἀρδομέναν θ' ἱερὰν χθόνα, quod miror Wolfio placuisse. Brunckius, quod in membr. copula post ἀρδομέναν non inveniretur, ita edidit: καρπούς τ' ἀλδομέναν ἱερὰν χθόνα. Cod. Bavar. χθόνα θ' ἱερὰν. Ἀρδομέναν tamen non debebat mutari. Id enim interdum simpliciter nutrire significat, ut apud Pindarum Ol. V, 53. ὑγίεντα δ' εἴ τις ὄλβον ἄρδει, ubi apte

ὄμμα γὰρ αἰθέρος ἀκάματον σελαγεῖται
μαρμαρέαις ἐν αὐγαῖς.
ἀλλ' ἀποσεισάμεναι νέφος ὄμβριον
ἀθανάτας ἰδέας, ἐπιδώμεθα
τηλεσκόπῳ ὄμματι γαῖαν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὦ μέγα σεμναὶ Νεφέλαι, φανερῶς ἠκούσατέ μου καλέσαντος
ἤσθου φωνῆς ἅμα καὶ βροντῆς μυκησαμένης θεοσέπτου;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

καὶ σέβομαί γ', ὦ πολυτίμητοι, καὶ βούλομαι ἀνταποπαρδεῖν
πρὸς τὰς βροντάς· οὕτως αὐτὰς τετρεμαίνω καὶ πεφόβημαι·

---

commemoravit Heynius interpretes ad Eurip. Suppl. 207. Copulae sedes quum variet in libris, utrique in plerisque vocabulo adiecta, veri simillimum est post secundam vocem a poeta positam esse. Et sic dedit Reisigius. Rav. ἀρδομένην.

286. Nubium variae et commutabiles figurae quoniam tum demum maxime conspicuae sunt, quum pars caeli serena est, solem fulgere dicit chorus, iubetque ἀποσείσασθαι νέφος ὄμβριον, nubilam speciem, qua totum quum obductum est caelum, nullae distingui formae nubium possunt.

287. ἐν omittunt MS. L. Suid. male. ERN. Vulgo contra metrum μαρμαρέαισιν ἐν αὐγαῖς. Brunckius codicis B. quocum Venetus consentit, auctoritate ἐν delevit. Atque unus Regiorum, μαρμαρίῃσιν αὐγαῖς, unde formam Ionicam, μαρμαρέῃσιν, duci posse putat. Nos e duobus MSS. Regiis et Ravennate ac Borgiano μαρμαρέαις ἐν αὐγαῖς scribendum duximus, quae doctior lectio est.

288. νέφος ὄμβριον] L. Ia. ὄμβριμον νέφος. ERN.

289. Quid hoc est: ἀθανάταις ἰδέαις ἐπιδώμεθα τηλεσκόπῳ ὄμματι γαῖαν? In scholiis commemoratur alia lectio, ἀθανάτης ἰδέας, ut haec verba cum praecedentibus coniungenda sint. Idque etiam Reizio placebat, ac merito. Quin clare liber Ravennas ἀθανάτας ἰδέας exhibet. Ἰδέα de specie corporis dictum in Pluto v. 559. et a Pindaro Olymp. X. 122.

ἐπιδώμεθα] Sic dixit ἐπιδεῖν Lysias c. Poliuchum p. 321. ERN.

290. Vt in grandioris spiritus carmine, systema terminatur versu contrarii generis, ut mos est tragoediae.

291. καλέσαντος] Del. L. I. ERN.

293. Omissum γ' in Ven.

294. Ven. οὕτως γὰρ αὐτὰς τετραμμαίνω.

κεὶ θέμις ἐστίν, νυνί γ' ἤδη, κεὶ μὴ θέμις ἐστί, χε-
σείω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐ μὴ σκώψεις, μηδὲ ποιήσεις ἅπερ οἱ τρυγοδαίμονες οὗ-
τοι.
ἀλλ' εὐφήμει· μέγα γάρ τι θεῶν κινεῖται σμῆνος ἀοιδαῖς.

ΧΟΡΟΣ

παρθένοι ὀμβροφόροι, ἀντιστρ.
ἔλθωμεν λιπαρὰν χθόνα Παλλάδος,
εὔανδρον γᾶν
Κέκροπος ὀψόμεναι πολυήρατον,
οὗ σέβας ἀῤῥήτων ἱερῶν, ἵνα
μυστοδόκος δόμος
ἐν τελεταῖς ἁγίαις ἀναδείκνυται,
οὐρανίοις τε θεοῖς δωρήματα,
ναοί θ' ὑψερεφεῖς καὶ ἀγάλματα,
καὶ πρόσοδοι μακάρων ἱερώταται,
εὐστέφανοί τε θεῶν θυσίαι θαλίαι τε
παντοδαπαῖς ἐν ὥραις,
ἦρί τ' ἐπερχομένῳ Βρομία χάρις,

---

295. νυνὶ] Ib. νῦν, et delet ἐστί, male. ERN. Rav. ἐστί νυνί γ'. Dobraeus de suis codd. obscurius scribit: „νῦν ἤδη 3. κεὶ θέμις ἐστι χ. pro versu 4. Ita 6. κεὶ θ. ἐστὶ χ. νυνί γ' ἤδη κεὶ μὴ θ." Vereor ne aliquid turbatum sit in hoc versu. Languidius enim dictum νυνί γ' ἤδη, quum vel νῦν solum vel ἤδη satis esset. Apte diceretur νυνί γ' ὅτε δή. Vide ad Soph. Ai. 789. νυνὶ μὰ Δία G. Thomas.

296. Pro σκώψῃς et ποιήσῃς, quod libri habent, nominatim Ven. cum Brunckio e Dawesii observatione σκώψεις et ποιήσεις scripsi. Elmsleius ad Ach. 278. scribi voluit σκώψει. Sic Ach. 854. σκώψεται. Neque alibi habet futurum Aristophanes. Tum cod. Borg. ποιήσεις γ', quod defendi potest, ut sit *neque adeo facies*. Pro μηδὲ Ven. et Mut. primus οὐδέ.

299. 300. Ἐς addit R. v. 299. ἐςέλθωμεν, et v. 300. χθόνα ἐς, per glossam. ERN. Borgianus εὐχθόνα, Ravennas ἐς χθόνα, in quo verba Παλλάδος, εὔανδρον γᾶν, omissa sunt. Atque ἐς χθόνα etiam Venetus et aliquot alii libri.

306. Rav. ὑψηρεφεῖς.

307. Rav. Ven. πρόδομοι.

309. παντοδαπαῖς R. male. ERN. Ita etiam Rav. et quattuor Regii, quos Brunckius contulit. Vulgo παντοδαπαῖσιν.

εὐκελάδων τε χορῶν ἐρεθίσματα,
καὶ Μοῦσα βαρύβρομος αὐλῶν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πρὸς τοῦ Διὸς ἀντιβολῶ σε, φράσον, τίνες εἴσ', ὦ Σώκρατες, αὗται
αἱ φθεγξάμεναι τοῦτο τὸ σεμνόν; μῶν ἡρῷναί τινες εἰσιν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἥκιστ', ἀλλ' οὐράνιαι Νεφέλαι, μεγάλαι θεαὶ ἀνδράσιν ἀργοῖς·
αἵπερ γνώμην, καὶ διάλεξιν, καὶ νοῦν ἡμῖν παρέχουσιν,
καὶ τερατείαν, καὶ περίλεξιν, καὶ κροῦσιν, καὶ κατάληψιν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ταῦτ' ἄρ' ἀκούσασ' αὐτῶν τὸ φθέγμ' ἡ ψυχή μου πεπότηται,

---

311. εὐκελάδων] Spectant haec ad choros fabularum scenicarum.

312. Μοῦσα βαρύβρομος αὐλῶν] *Gravem sonum edentes tibiae.* v. Salm. ad Vopisci Carin. ERN.

316. παρέχουσιν] Arbitror ν delendum. ERN. Id fecit Brunckius. Nobis aliter videtur. Nam etsi ultima horum versuum syllaba numeri lege brevis est, tamen ad id ipsum inventa est κατάληξις, ut debilitatis numeri viribus vox requiescat. Cui rei bene consulitur augenda in pronunciatione syllabae mora. Hoc semel dixisse satis est, ne idem repeti necesse sit, quoties in hoc genere nostra recensio a Brunckii atque aliorum consuetudine discrepat.

317. Κροῦσιν et κατάληψιν quid dicat, ipse optime declarat Aristophanes in Eq. 1379. ubi eiusmodi sophista vocatur κρουστικός, καταληπτικός τ' ἄριστα τοῦ θορυβητικοῦ. Scholiastes ibi: κρουστικός· τὰ ὦτα τῶν ἀκροωμένων κρούων τῇ σφοδρότητι τῶν λόγων. καταληπτικός· προκαταλαμβανόμενος τοὺς ἀκούοντας ὥςτε θόρυβον μὴ κινῆσαι. In postremis, quae etiam apud Suidam leguntur, poterat interpres μὴ omittere. Nam θορυβεῖν quum assentientes applaudentesque dici soleant, is significari potest, qui dicendo ita corripiat et retineat audientes, ut plausu et clamoribus admirationem suam testentur.

318. τοῦτ'] MSS. R. L. edd. vett. ταῦτ'. Et sic cum Berglero reposuimus. Intell. *propterea.* male retulere ad φθέγμα. ERN. Ταῦτ' etiam Brunckius volebat e quattuor codd. quibus accedunt Rav. Ven. aliique.

πεπότηται] Arbitror, *gestit cupiditate.* ERN. Immo *commovetur.*

καὶ λεπτολογεῖν ἤδη ζητεῖ, καὶ περὶ καπνοῦ στενολεσχεῖν,
καὶ γνωμιδίῳ γνώμην νύξασ' ἑτέρῳ λόγῳ ἀντιλογῆσαι·
ὥστ', εἴπως ἔστιν, ἰδεῖν αὐτὰς ἤδη φανερῶς ἐπιθυμῶ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

βλέπε νυν δευρὶ πρὸς τὴν Πάρνηθ'. ἤδη γὰρ ὁρῶ κατιούσας
ἥσυχα ταύτας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

φέρε, ποῦ; δεῖξον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

χωροῦσ' αὗται πάνυ πολλαὶ
διὰ τῶν κοίλων καὶ τῶν δασέων, αὗται πλάγιαι.

---

319. E productione primae in καπνοῦ Porsonus in praef. ad Hec. p. 56. et in adnot. ad Med. 1314. colligebat, haec esse Euripidis verba, non lyrici alicuius, ut Reisigius in Coni. p. 161. refert. Si verum est, quod suspicabatur Porsonus, neque ridendae vanae grandiloquentiae caussa numeros tragicos consectatus est poeta, non in tragoedia, sed in fabula satyrica tale quid scribere potuit Euripides. Sed rectius de hoc genere statuit Reisigius.

320. γνωμιδίῳ γνώμην νύξασ'] Intelligi potest de illis Stoicorum consectariis: *si longus, levis; si gravis, brevis.* item, εἰ καλήν, ἕξεις κοινήν, ἢν αἰσχράν, ἕξεις ποινήν. respondet sententiolis alter similibus, εἰ καλήν, οὐχ ἕξω ποινήν, ἢν αἰσχράν, οὐχ ἕξω κοινήν. ERN. Pro νύξασ' in codd. Elbing. et Bav. μίξασ' est.

322. Vereor ne non sit verum, quod Welckerus p. 138. dixit, ex machinis descendisse Nubes in latere scenae. Fingit haec Aristophanes, nec videntur illae ante conspici, quam quum per aditum, unde chorum venire usitatum erat, in orchestram prodeunt. Monuit Porsonus in praef. ad Hec. p. 54.

323. ἥσυχ' αὐτάς] MS. R. ἥσυχος, I. ἡσύχως, male. At C. et ed. Ven. ἥσυχα ταύτης sc. Πάρνηθος, quod praefert Dukerus: et sic versus bene constat. ERN. Ἥσυχος et ἡσύχως αὐτὰς etiam in membranis a Brunckio collatis: postremum Ravennas quoque et Borgianus ac Venetus aliique habent. Sed recte Brunckius ex suo cod. et primariis edd. ἥσυχα ταύτας reposuit. Dindorfius edidit ἡσυχῇ αὐτάς, quam Elmsleii coniecturam esse coniicias ex iis, quae ille in addendis ad Eur. Heracl. 7. dixit. Minus hoc suave ad sonum.

324. Brunckius, non monito lectore, verba Socratis sine ulla interpunctione continuavit, et pro αὗται πλάγιαι scripsit αὐταὶ πλάγιαι. Si αὐταὶ requiri putabat, id non hic, sed in superiore versu, χωροῦσ'

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί τὸ χρῆμα;
ὡς οὐ καθορῶ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

παρὰ τὴν εἴςοδον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἤδη νυνὶ μόλις οὕτως.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

νῦν γέ τοι ἤδη καθορᾷς αὐτάς, εἰ μὴ λημᾷς κολοκύνταις.

---

αὐταί, reponendum erat. At multo elegantius caeteri αὗται utrubique legunt. De distinctione autem post χωροῦσι iam scholiastes monuit. Reisigio tamen visum ita distinguere, χωροῦσ᾽ αὗται, πάνυ πολλαί.

325. Caninius stellam praefixit huic versui, ut vitioso. Nam metrum non constat. Dukerus bene coniiciebat, post ἤδη, καὶ vel γὰρ excidisse, sed καὶ plane habent MSS. Vat. et Reg. Sed iidem pro ὁρῶ etiam ἀθρῶ, quod praefero cum Berglero, qui recepit. Nam quod Bentleius ait, comicis ἀθρεῖν non esse usitatum, fallitur. Occurrit apud nostrum in hac ipsa fabula v. 728. ERN. Pro παρὰ Ven. πρός. Non audiendi Bentleius et Dawesius: quorum Bentleius, summus alioqui criticus, sed nullius auctoritatis in Aristophane, ad quem minime imbutus Attici sermonis cognitione accessit, ἤδη νυνὶ μόλις ἑώρων corrigebat. Dawesii autem temeritas ἤδη νῦν μόλις ὁρῶ αὐτὰς excogitavit. Vulgo, ἤδη νῦν μόλις ὁρῶ. Atque ita etiam Borgianus, et unus Regiorum Brunckii, et Venetus aliique, nisi quod Venetus et plerique νυνὶ habent. Ravennas, ἤδη νῦν ὡς μόλις αὐτάς. Εἴςοδον libri omnes. Brunckius e coniectura: παρὰ τὴν ἔςοδον. διαθρῶ νυνὶ μόλις ἤδη. Id refutavit Porsonus in praef. ad Hec. p. 53. qui recte quidem iudicans antiquum hic vitium latere, audaciorem proposuit coniecturam: νυνὶ μάλ᾽ ἀθρῶν βλέπε πρὸς τὴν εἴςοδον ἤδη. νῦν γέ τοι ἤδη καθορᾷς αὐτάς. Sed ut hoc vix erit qui probet, ita non magis persuadebit Reisigius verum esse, quod dedit, ἤδη καθορῶ μόλις αὐτάς, dubitans ille an non dicatur ἤδη νῦν. Vide eum in praef. p. 33. et in Coniect. p. 157. At νῦν ἤδη est *nunc iam*, ἤδη νῦν *iam tandem*. Aeschylus Agam. 1587. φαίην ἂν ἤδη νῦν βροτῶν τιμαόρους θεοὺς ἄνωθεν γῆς ἐποπτεύειν ἄχη. Dindorfius et Bekkerus ediderunt, ἤδη νυνὶ μόλις οὕτως, quae est libri Rav. scriptura, nisi quod is νῦν habet. Id est: *iam tandem sic paullum video.*

326. κολοκύνταις] MS. Arundel. κολοκύντας, quod et ipsum rectum. Sed vulgatum firmat App. Vat. C. I. n. 36. ERN. Vide schol. Hesiod. Ἔργ. 280. et schol. Aristid. Frommelii p. 344. Νῦν γέ τοι omittit Rav.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

νὴ Δί' ἔγωγ', ὦ πολυτίμητοι· πάντα γὰρ ἤδη κατέχουσιν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ταύτας μέντοι σὺ θεὰς οὔσας οὐκ ᾔδης, οὐδ' ἐνόμιζες.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μὰ Δί', ἀλλ' ὁμίχλην καὶ δρόσον αὐτὰς ἡγούμην καὶ καπνὸν εἶναι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐ γὰρ, μὰ Δί', ἀλλ' ἴσθ' ὅτι πλείστους αὗται βόσκουσι σοφιστάς·
Θουριομάντεις, ἰατροτέχνας, σφραγιδονυχαργοκομήτας,
κυκλίων τε χορῶν ᾀσματοκάμπτας, ἄνδρας μετεωροφένακας

---

328. Brunckius e suo cod. pro ᾔδεις reposuit Atticam formam ᾔδης, delevitque cum edd. vett. signum interrogandi in fine versus, quod revocavit Reisigius. *Μέντοι* est *nimirum*.

329. σκιὰν] L. Ia. καπνόν. ERN. Est hoc etiam in Brunckii duobus Regiis, qui id ineptae coniecturae Dawesii δάσκιον pro καὶ σκιὰν praetulit. Ravennas et Borg. vulgatum σκιὰν habent. Proverbium καπνὸν εἶναι ἡγούμην Suidas memorat in v. ἀμενηνὸς et καπνοῦ σκιά.

330. Memorabilis lectio unius Regiorum, cui duo alii codd. accedunt, οὐ γάρ, μὰ Δί', ἀλλ' ἴσθ' ὅτι, cum glossa, γίνωσκε. Praefert tamen Brunckius vulgatam. Mihi aliter videtur. Nam non solum doctior longe haec lectio est, quam vulgata, οὐ γὰρ μὰ Δί', οἶσθ' ὁτιή, quae inde orta est, quod, quum ἀλλὰ excidisset, metri caussa οἶσθ' ὁτιὴ scribendum erat: sed maior etiam in ea vis atque elegantia inest. Quantumvis enim imperiti Strepsiadae contemptum voce et gestu Socrates exprimat, quum haec dicit, οὐ γάρ, μὰ Δί', οἶσθ' ὁτιή, hoc solum tamen significat, Strepsiaden, ut hominem rusticum, ea ignorare, quae sapientibus scilicet nota sint. Atqui quod deinde addit, non est eiusmodi, ut id sciant doctiores, sed plane inauditum est. Quod si dicit, οὐ γάρ, μὰ Δί', ἀλλ' ἴσθ' ὅτι, praeter miserationem imperiti rustici, et grave supercilium doctoris, etiam rem omnem tamquam placitum sibi uni proprium profert, simulque spectatorum animos excitat ad percipiendam rem prorsus novam. Idque hoc aptius facit, quod ea, quae dicit, ad irridendos alios comparata sunt. De οὐ γὰρ ἀλλὰ vide ad v. 233.

331. Θουριομάντεις dicit propter Lamponem, quo duce deducta colonia Thurium Ol. LXXXIV. 1. quem perstringit etiam in Avibus, ubi v. schol. ad v. 521. 989. De ea colonia conf. Diod. Sic. XII. 10. Taylor. ad vitam Lysiae p. 106. ed. Reisk.

332. Ven. ᾀσματοκάμπας. In Brunckiana et aliis edd. male posita est maior interpunctio post μετεωροφένακας, quo oratio in-

οὐδὲν δρῶντας βόσκουσ' ἀργούς, ὅτι ταύτας μουσοποιοῦσιν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ταῦτ' ἄρ' ἐποίουν ὑγρᾶν Νεφελᾶν στρεπταιγλᾶν δάϊον ὁρμάν,
πλοκάμους θ' ἑκατογκεφάλα Τυφῶ, πρημαινούσας τε θυέλλας,
εἶτ' ἀερίους διεροὺς γαμψοὺς οἰωνοὺς ἀερονηχεῖς,

---

concinna redditur. Si, ut vulgo, minore distinctione v. 330. post σοφιστὰς interpungitur, negligentia quadam repetitum esse existimandum est verbum βόσκουσι. Sed aptius esse patet, versus 331—333. explicando versui 330. adiectos esse: quare illi maiorem distinctionem adpinxi.

333. ἀργούς] Ἀργῶς L. m. pr. ERN.

μουσοποιοῦσιν] Dithyrambici poetae nubium mentionem faciebant. v. Aristoph. Pac. 829. et ibi schol. ERN.

334. ἐποίουν] *versibus cantabant, celebrabant:* sic et prosaici verbo utuntur, ut Isocr. Euag. Lysias Or. II. p. 27. ubi v. Taylor. ERN.

στρεπταιγλᾶν] Στρεπταίγλαν MS. C. Suid. et schol. pro quo Bentleius malebat στραπταίγλαν. alterutrum rectum. Sed nil refert scire quid verum sit, cum sit verbum ineptum dithyrambicum, quod poeta ridet. ERN. Recte Bentleius στρεπταίγλαν intelligit emittentem tortum fulmen. Sed quare hoc verbum ad ὁρμὰν trahi velit, in quo ei Brunckius obsequutus est, equidem nescio. Ita quidem etiam cod. Elbing. Immo στρεπταιγλᾶν, quod etiam in scholiis memoratur, et nubibus egregie convenit, et ad posituram verborum elegantius est, et magis poeticum. Etenim suus quemque sensus doceat necesse est, quid intersit inter hunc ordinem epithetorum, ὑγρᾶν νεφελᾶν στρεπταιγλᾶν, et inter illum, στρεπταίγλαν δάϊον ὁρμάν: quorum alter poetarum, alter oratorum proprius est. Cod. Rav. στρεπταίγλαν.

335. ἑκατογκεφάλα] MS. L. ἑκατοντακεφάλα, ut ed. Basil. ERN. Ita etiam codex Brunckii, et duo Regii. Πρημαίνειν a πρήθω deductum, unde πρῆθειν, quod proprie significare videtur flare cum sonitu aliquo vel crepitu et fragore. Vide Iliad. π. 350. Od. β. 427.

337. εἶτ' ἀερίας, διεράς] Haec non possunt referri ad οἰωνούς, nec ad θυέλλας. Itaque ἀερίας substantive capio pro ὀμίχλας. Sic placebat etiam Dukero. Sed ita post γαμψοὺς inserendum τ', ut volebat Bentleius. ERN. Reisigius εἶτ' ἀερίας διερᾶς γαμψοὺς οἰωνοὺς ἀερονηχεῖς. Mihi neque Aetolica vox ἀερία, neque ἀερίας ἀερονηχεῖς valde placet. Vulgatum ἀερίας διεράς, quod Rav. Ven. cum caeteris libris habent, si genuinum est, referri ad nubes debet: nam undique collecta hic nubium epitheta sine ordine coacervantur. Sed Brunckii membranae, ἀερίους, διεράς. Ipse e MS. C. ἀερίους,

ὄμβρους θ' ὑδάτων δροσερᾶν Νεφελᾶν. εἶτ' ἀντ' αὐτῶν κατέπινον
κεστρᾶν τεμάχη μεγαλᾶν, ἀγαθᾶν, κρέα τ' ὀρνίθεια κιχηλᾶν·

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

διὰ μέντοι τάςδ' οὐχὶ δικαίως;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

λέξον δή μοι, τί παθοῦσαι,

---

διεροὺς edidit. Recte. Recepit hoc etiam Wolfius. Διεροὶ οἰωνοὶ sunt *liquidi*, *mobiles*. Ita in Avibus 212.

τὸν ἐμὸν καὶ σὸν πολύδακρυν Ἴτυν
ἐλελιζομένη διεροῖς μέλεσιν
γέννος ξουθῆς.

Et in Odyss. IX. 43.

ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ διερῷ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας.
ἠνώγεα.

338. μεγάλαν, ἀγαθᾶν, κρέα τ' ὀρνίθειά γε κιχλᾶν] Μεγαλῶν, ἀγαθῶν MS. L. Porro ὀρνιθία Ib. Optimum est sequi testimonia grammaticorum veterum, qui hic legi dicunt κιχηλάς, Dorum more, ut Athen. II. p. 64. et Eustath. ad Hom. Od. X. p. 1934. Koenius produxit locum Etym. MS. in Bibl. Leid. in quo versus hic sic est: κρέατ' ὀρνίθεια κιχηλᾶν, et addit, Δωρικῶς ἀντὶ τοῦ κιχηλῶν ἤγουν κιχλῶν. ERN. Quam lectionem Koenius ad Greg. Cor. p. 102. protulit, eam reposuit Brunckius e membr. quibuscum plane consentit liber Ravennas et Regius C. Brunckii, nisi quod in hoc genitivi huius versus omnes communem formam habent. Doricam qui reposuere, male ediderunt, quod etiam in Brunckiana est, μεγάλαν pro μεγαλᾶν. Nam hi Dorici genitivi omnes circumflectuntur. Κρέατ' ὀρνίθεια autem quotquot librorum auctoritate firmetur, non erit qui ab Aristophane profectum arbitretur. Non enim satis apte copula hic abesse potest. Ac miror de prosodia verbi κρέα Kustero assentiri Brunckium, qui meminisse tamen debebat, ultimam huius verbi syllabam in ipso Aristophane brevem reperiri, ut in Ranis v. 553.

καὶ κρέα γε πρὸς τούτοισιν ἀνάβραστ' εἴκοσιν.

In Nubium versu correptionem etiam flagitabat imitatio sublimioris poeseos, pariter ut in Pace v. 1282.

ὣς οἱ μὲν δαίνυντο βοῶν κρέα, καὐχένας ἵππων.

Ita Homerus γέρα, et alii alia ultima brevi adhibuerunt. Κιχηλᾶν habuit Athenaeus p. 64. F. In Ven. est κιχλᾶν. In Rav. ὀρνίθια.

339. *Μέντοι*, *enimvero*, quum serio dicentem facit Socratem poeta, ipse id ironice accipi vult. Mox R. L. Ernestii, et Rav. Ven. aliique codd. δὴ νῦν μοι, unus νῦν δή μοι, ut coniicias fuisse qui vel λέγω δὴ νῦν μοι scriberent, vel λέξον νῦν μοι.

Reisigius, τί μαθοῦσαι. De ea formula vide, quae in praefatione diximus.

εἴπερ Νεφέλαι γ' εἰσὶν ἀληθῶς, θνηταῖς εἴξασι γυναιξίν;
οὐ γὰρ ἐκεῖναί γ' εἰσὶ τοιαῦται.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

φέρε, ποῖαι γάρ τινές εἰσιν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὐκ οἶδα σαφῶς· εἴξασιν γοῦν ἐρίοισιν πεπταμένοισιν
κοὐχὶ γυναιξίν, μὰ Δί', οὐδ' ὁτιοῦν. αὗται δὲ ῥῖνας ἔχουσιν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀπόκριναι νῦν, ἅττ' ἂν ἔρωμαι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

λέγε νῦν ταχέως ὅ τι βούλει.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἤδη ποτ' ἀναβλέψας εἶδες νεφέλην Κενταύρῳ ὁμοίαν,
ἢ παρδάλει, ἢ λύκῳ, ἢ ταύρῳ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

νὴ Δί' ἔγωγ'. εἶτα τί τοῦτο;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

γίγνονται πάνθ' ὅσα βούλονται· κᾆτ' ἢν μὲν ἴδωσι κομήτην

---

340. εἴξασι] V. Ruhnk. ad Timaei Gloss. Plat. p. 71. ERN. Rav. δ' οὖν ἐρίοισι. Reisigius ἐρίοις διαπεπταμένοισιν. Etym. M. p. 297, 19. ἐρίοισι πεπταμένοις.
γυναιξίν] Sic MS. R. ERN.

343. αὗται δὲ ῥῖνας ἔχουσιν] MSS. Vat. Reg. αὗται δέ γε ῥῖνας ἔχουσιν. Bene; nisi pronunciandum δεῤῥῖνας. ERN. Etiam quattuor codices Brunckii et Rav. Ven. aliique γὲ habent, quod recte MS. C. et tres Dobraei omittunt. Vide Brunck. ad Plut. 1064.

344. σ' ἔρομαι] R. delet σ' et L. C. habet ἔρωμαι. Ed. Bas. porro delet νῦν: quod sane non satis aptum est. Melius foret νυν, *quaeso*. ERN. Borgianus, ἀπόκριναί μοι νῦν, ἅττ' ἂν σ' ἔρωμαι. Quattuor codd. Brunckii Rav. Ven. aliique ἅττ' ἂν σ' ἔρωμαι, ut edd. vett. Sed recte ille e membr. edidit ἅττ' ἂν ἔρωμαι.

345. Ven. ἀνέβλεψας.

347. In hoc versu praesertim extremo magna est varietas librorum MSS. Vat. R. πᾶν ὅτι βούλονται, quod sane praetulerim. Post Vat. κᾆτ' εἰ μὲν ἴδωσι κομήτην, quod praefert Kusterus ob caesuram. R. Ib. idem sed ἢν pro εἰ, melius. Ia. L. χὤταν μὲν

ἄγριόν τινα τῶν λασίων τούτων, οἷόν περ τὸν Ξενοφάντου,
σκώπτουσαι τὴν μανίαν αὐτοῦ Κενταύροις ᾔκασαν αὑτάς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί γάρ, ἢν ἅρπαγα τῶν δημοσίων κατίδωσι Σίμωνα, τί δρῶσιν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀποφαίνουσαι τὴν φύσιν αὐτοῦ, λύκοι ἐξαίφνης ἐγένοντο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ταῦτ' ἄρα, ταῦτα Κλεώνυμον αὗται τὸν ῥίψασπιν χθὲς ἰδοῦσαι.
ὅτι δειλότατον τοῦτον ἑώρων, ἔλαφοι διὰ τοῦτ' ἐγένοντο.

---

ἴδωσι κομήτην. ERN. Vulgo, γίνονται πάνθ' ὅ τι ἂν βούλωνται· sic etiam Rav. nisi quod βούλονται habet. κἂν μὲν ἴδωσι κομήτην. Cod. Ven. πάνθ' ὅσα. Brunckii membranae, πάνθ' ὅ τι βούλονται, eaedemque et C. D. κἆτ' ἢν μὲν ἴδωσι κομήτην. Vnde ille reposuit, γίγνονται πάνθ' ὅ τι βούλονται· κἆτ' ἢν μὲν ἴδωσι κομήτην, quod deinde plane invenit in alio Regio, nisi quod κἄτα in eo non elisam habebat ultimam. Brunckianam lectionem etiam Ravennas habet, nisi quod in eo ὅ τι ἂν est. Borgianus cum vulgata consentit, praeterquam quod ὅτ' ἂν habet. Bav. καὶ τ' ἢν. Ald. et edd. vett. κἆτ' ἢν. Cod. Ven. κἆτ' εἰ. Scribendum videtur aut πᾶν ὅ τι, aut πάνθ' ὅσα, quod ex Veneto recepi.

348. Ven. Ξενοφῶντα.

349. εἴκασαν] R. ᾔκασαν. ERN. Ita e membranis recte Brunckius, quod hoc Atticum est.

350. Pro τί γάρ; Brunckius τί δ' ἄρ'; e coniectura reposuit. Vide quae notavimus ad v. 192.

351. Pro φύσιν in C. est γνώμην.

352. ταῦτα] L. καί, Ia. delet. ERN. Codicum quidam ταῦτ' ἄρα καὶ Κλεώνυμον, alii ταῦτ' ἄρα ταῦτα καὶ Κλεώνυμον. Dobraeus, felicissime, inquit Porsonus ταῦτ' ἄρα καὶ Κολακώνυμον αὗται τὸν ῥίψασπιν χθὲς ἰδοῦσαι, collato loco Vesp. 590. χὼ μέγας οὗτος Κολακώνυμος ἀσπιδαποβλής. Immo infelicissimam eam coniecturam esse, facile vidisset vir egregius, nisi Porsoni tanta apud eum auctoritas fuisset, ut quaerere omiserit, quid in Nubium loco debuisset, in Vesparum potuisset dici. In eamdem tamen sententiam incidit etiam Reisigius Coni. p. 173. nisi quod in secunda editione restitutum esse Cleonymi nomen censuit.

354. Sequutus sum codd. Rav. et Ven. Vulgo deest γ'. Praesentem in theatro Clisthenem vel monstrat vel circumspicere iubet.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

καὶ νῦν γ', ὅτι Κλεισθένη εἶδον, ὁρᾷς; διὰ τοῦτ' ἐγένοντο γυναῖκες.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

χαίρετέ τοι νῦν, ὦ δέσποιναι, καὶ νῦν, εἴπερ τινὶ κἄλλῳ,
οὐρανομήκη ῥήξατε κἀμοὶ φωνὴν, ὦ παμβασίλειαι.

ΧΟΡΟΣ

χαῖρ', ὦ πρεσβῦτα παλαιογενὲς, θηρατὰ λόγων φιλομούσων·
σύ τε, λεπτοτάτων λήρων ἱερεῦ, φράζε πρὸς ἡμᾶς, ὅ τι χρήζεις;
οὐ γὰρ ἂν ἄλλῳ γ' ὑπακούσαιμεν τῶν νῦν μετεωροσοφιστῶν,
πλὴν ἢ Προδίκῳ· τῷ μὲν, σοφίας καὶ γνώμης οὕνεκα, σοὶ δὲ,
ὅτι βρενθύει τ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ τὠφθαλμὼ παραβάλλεις,

---

De varia potestate verbi ὁρᾷς disseruit Fritzschius Quaestt. Lucian. p. 96. Ven. ἐξ ἐγένοντο.

355. γ'] Del R. Ib. ERN. Id nos quoque cum Brunckio delevimus, cuius a quinque codd. haec particula abest.

356. Vnus Regiorum, Venetus, et duo Mutinenses atque Harl. φωνὴν κἀμοίγ'.

357. παλαιγενὲς, ὦ] MS. R. habet παλαιογενὲς, et L. C. l. consensu delent ὦ, quod sane frigide repetitum videtur, ut et v. seq. L. Ia. temere repetunt, σύ τ' ὦ λεπτοτάτων. ERN. Ita etiam Brunckius e membr. quibuscum consentiunt liber Ravennas et Vat. Quattuor alii eius codd. et Ven. παλαιγενὲς quidem habent, sed sine ὦ, quo carent etiam primariae edd.

359. ὑπακούσωμεν] R. L. Ia. ὑπακούσαιμεν. Sed mox C. omittit νῦν. ERN. Ὑπακούσαιμεν Brunckius quoque e quattuor codd. dedit, quibuscum consentiunt Rav. Borg. Bavar. et Elbing.

360. De Prodici subtilitate circa verborum potissimum explicationem Platonis testimonia indicavit Heindorfius ad Charmid. 24. Eius de rebus caelestibus disputationes tetigit Aristophanes in Avibus v. 692.

361. 362. In βρενθύει, παραβάλλει, ἀνέχει, codices L. C. ultimam mutant in η: at Ia. habet παραβάλλεις, ut et quidam veteres h. l. memorant. v. Kuster. ad h. l. qui et de verbo παραβάλλεσθαι,

κἀνυπόδητος κακὰ πόλλ' ἀνέχει, κἀφ' ἡμῖν σεμνοπροσωπεῖς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ γῆ τοῦ φθέγματος, ὡς ἱερόν, καὶ σεμνόν, καὶ τερατῶδες.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

αὗται γάρ τοι μόναι εἰσὶ θεαί· τἄλλα δὲ πάντ' ἐστὶ φλύαρος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὁ Ζεὺς δ' ἡμῖν, φέρε, πρὸς τῆς γῆς, οὑλύμπιος οὐ θεός ἐστιν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ποῖος Ζεύς; οὐ μὴ ληρήσεις; οὐδ' ἔστι Ζεύς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί λέγεις σύ;
ἀλλὰ τίς ὕει; τουτὶ γὰρ ἔμοιγ' ἀπόφηναι πρῶτον ἁπάντων.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

αὗται δή που· μεγάλοις δέ σ' ἐγὼ σημείοις αὐτὸ διδάξω.

---

*obliquis oculis intueri*, videndus, ut Hemsterh. ad Lucian. T. I. p. 367. s. de βρενθύεσθαι. Pro καὶ τὼ Ia. habet εἰ τώ. ERN. Elbing. ex interpretatione σεμνοπρεπεῖς. Παραβάλλεις habuit Plato, ut videtur, Symp. p. 221. B. ex eoque Athenaeus V. p. 216. A. Sic etiam Diog. Laert. II. 18. Activo verbo usus etiam Aeschylus apud Athen. VII. p. 303. C. commemoratus a Dobraeo. Medium apud Aristophanem et codd. aliquot et Suidas habent in v. τὠφθαλμώ, et Eustathius p. 768, 10. Activum unice verum iudicabat Elmsleius ad Eurip. Heracl. 876. Id reposui ex Ven., tribus Mutinensibus, tribusque Dobraei.

363. σεμνὸν] L. Ia. τερπνόν, male. ERN. Sic etiam unus Regiorum, et Venetus aliique.

364. εἰσὶ] Pro γάρ τοι Rav. γάρ μοι. Venetus omittit πάντ' ἐστὶ, atque etiam alii.

366. οὐδ' ἐστὶ] Pro οὐκ ἐστί. Sic et alii, ut Hom. Odyss. δ. 492. ERN. Pro ληρήσῃς, quod servat Ven., e Dawesii observatione Brunckius ληρήσεις reposuit. Atque in MS. Barocc. 53. λυρήσεις est. Cod. Dorv. Barocc. 43. ληρήσεις. Ravennas, ποῖος Ζεὺς δ'; οὐ. non male.

368. αὐτὸ] L. τοῦτο. ERN. Sic etiam duo alii, non illi tamen optimi codd. Edidit ita Reisigius, defenditque in Coniect. p. 98. exemplis, quorum pars non potest cum hoc loco comparari.

φέρε, ποῦ γὰρ πώποτ' ἄνευ Νεφελῶν ὕοντ' ἤδη τεθέασαι;
καίτοι χρῆν αἰθρίας ὕειν αὐτόν, ταύτας δ' ἀποδημεῖν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

νὴ τὸν Ἀπόλλω, τοῦτό γέ τοι δὴ τῷ νῦν λόγῳ εὖ προσέφυσας.
καίτοι πρότερον τὸν Δί' ἀληθῶς ᾤμην διὰ κοσκίνου οὐρεῖν.
ἀλλ' ὅστις ὁ βροντῶν ἐστί, φράσον, τοῦθ', ὅ με ποιεῖ τετρεμαίνειν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

αὗται βροντῶσι κυλινδόμεναι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τῷ τρόπῳ, ὦ πάντα σὺ τολμῶν;

---

370. *αἰθρίας*] L. C. Ia. addunt *οὔσης* e glossa. ERN. Sic etiam Ven. aliique. Corripuit *ι* in *αἰθρία* Aristophanes in Thesmoph. 1001. et in Pluto 1129. produxit Cratinus apud Aelianum H. A. XII. 10. uterque, ut par erat, non in ictu metrico.

371. *Τοῦτο* a Berglero pro vulgato *τούτῳ* repositum firmarunt codices. Disputavit de h. l. Dawesius in Misc. crit. p. 226. (401. seqq. ed. Kidd.) Quod edebatur, *τοῦτό γέ τοι τῷ νυνὶ λόγῳ*, in aliquot, iisque optimis libris est, nec variatur, nisi ut aliqui *τούτῳ*, deinde unus *τῶν*, tum pauci *προσέφησας* habeant. In *νυνὶ* consentiunt, quod sciam, omnes. Porsonus in praef. ad Hecub. p. 48. emendavit, *τοῦτό γέ τοι δὴ τῷ νῦν λόγῳ εὖ προσέφυσας*, quod recepi. Idem apud Dobraeum ex Suida affert: *τῷ νῦν λόγῳ, ἀντὶ τοῦ ποίῳ καὶ τῷ τοῦτο κρίνεις, ἀντὶ τοῦ ἐκ ποίου σημείου* (cod. MS. *ἀντὶ τοῦ ποίῳ σημείῳ*). *Ἀριστοφάνης Πλούτῳ*. Quae neque ad Plutum neque ad hunc Nubium locum videntur spectare. Reisigius dedit, quod in Coniectaneis p. 149. seq. proposuerat, *τοῦτ' αὐτό γέ τοι τῷ νῦν λόγῳ*. *Τῷ νῦν λόγῳ*, ut apud Sophoclem El. 769. Oed. Col. 801. quos locos Reisigius attulit, de eo, quod nunc dictum est, accipiendum. Eodem modo etiam Aeschylus Suppl. 284. *καὶ ταῦτ' ἀληθῆ πάντα προσφύσω λόγῳ*. Itaque hoc dicit: apte id his quae nunc dicta sunt asseruisti.

373. Vnus Reg. *φράσον, τοῦθ' ὅ με ποιεῖ.* Sic etiam cod. Dorv. et pauci alii, verissime. Vulgo plena interpunctione post *φράσον* posita, *τοῦτό με ποιεῖ τετρεμαίνειν*, quo fit, ut haec sententia plane inutilis videri debeat. Ven. *τετραμμαίνειν*.

375. Affert hos tres versus schol. Hesiod. ad Theog. 982.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὅταν ἐμπλησθῶσ' ὕδατος πολλοῦ, κἀναγκασθῶσι φέρεσθαι
κατακρημνάμεναι πλήρεις. ὄμβρου δι' ἀνάγκην, εἶτα βαρεῖαι
εἰς ἀλλήλας ἐμπίπτουσαι ῥήγνυνται καὶ παταγοῦσιν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὁ δ' ἀναγκάζων ἐστὶ τίς αὐτάς, οὐχ ὁ Ζεύς, ὥςτε φέρεσθαι;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἥκιστ', ἀλλ' αἰθέριος δῖνος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δῖνος; τουτί μ' ἐλελήθη,
ὁ Ζεὺς οὐκ ὤν, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ Δῖνος νυνὶ βασιλεύων.

---

376. κατακρημνάμεναι] L. I. κἆτα κρημναμέναι. et R. κατακρημνούμεναι. male. ERN. Sic etiam membr. Sed C. κἆτα κρημνώμεναι. Duo codd. Brunck. et Rav. κἆτα κρημνάμεναι.

377. Rav. ἔχ' pro εἰς.

379. Αἰθέριον δῖνον quum dicit, Euripidis tangit doctrinam ab Anaxagora petitam: de qua praeter eos, qui de historia philosophiae scripserunt, quae ad Euripidem spectant indicavit Valckenarius in diatr. de fr. Eur. p. 38. seqq. Pro ἐλελήθει cum Brunckio Attice scripsi ἐλελήθη. Vide hunc ad Eccles. 650. Caeterum cavendum est, ne quis verba τουτί μ' ἐλελήθη male intelligat. Latent ea, quae sunt quidem, sed non cernuntur. Quare quum quis aliquid se latuisse dicit, proprie hoc significat, rem ita esse, sed se id nescisse. Potest deinde idem dici contraria sententia deridendi alterius caussa, sic, hoc scilicet me latebat. Quorum verborum haec vis est, rem non esse ita, et id eum, qui haec loquitur, bene scire. Neutrum personae rustici huius senis convenit. Nam nec credit statim Socrati, quod repetitio rei arguit,

ὁ Ζεὺς οὐκ ὤν, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ Δῖνος νυνὶ βασιλεύων,

nec diffidere tamen tam sapienti scilicet viro audet. Quare haec necesse est horum verborum sententia sit, hoc satis incredibile est. Quae dum secum ipse dubitat, rem, quae tam incredibilis ei videtur, cogitabundus repetit, Iovem non esse, sed eius loco Dinum regnare. Eamdem sententiam clarius expressit in Avibus v. 470.

τουτί, μὰ Δί', οὐκ ἐπεπύσμην.

380. ὁ Ζεὺς οὐκ ὤν] Debebat esse τὸν Δία οὐκ εἶναι, ut penderet ab ἐλελήθει. Sed illud exquisitius, intell. δηλαδή, ut referatur ad τουτί. ERN.

ἀτὰρ οὐδέν πω περὶ τοῦ πατάγου καὶ τῆς βροντῆς μ' ἐδίδαξας.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐκ ἤκουσάς μου, τὰς Νεφέλας ὕδατος μεστὰς ὅτι φημὶ
ἐμπιπτούσας εἰς ἀλλήλας παταγεῖν διὰ τὴν πυκνότητα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

φέρε τουτὶ τῷ χρὴ πιστεύειν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀπὸ σαυτοῦ 'γώ σε διδάξω.
ἤδη ζωμοῦ Παναθηναίοις ἐμπλησθεὶς, εἶτ' ἐταράχθης

---

381. οὐδέπω] Kusterus corr. οὔπω σύ γε, Dukerus lenius οὐδέν πω. Τῆς omittit R. ERN. Ravennas, οὐδέποτε, ut refert Invernizius. A Bekkero ex eo tantum ἀτὰρ οὐδὲ notatum. Recte Brunckius οὐδέν πω. Et sic Barocc. 127. et, si ex silentio coniicere licet, Venetus. In Harleiano idem fuit, sed ν erasum. Καὶ abest a membr.

383. εἰς ἀλλήλας] L. ἀλλήλαις. Ia. ἀλλήλαισι. ERN. Sic Ven. Probat etiam Brunckius ἀλλήλαισιν, repertum in B. et alio Regio. Ven. ὑγρότητα habet pro πυκνότητα.

384. 'γώ σε διδάξω] R. γ' ὥς σε διδάξω. Ib. ἐγώ σε. ERN. Edd. vett. ἀπὸ σαυτοῦ· 'γώ σε διδάξω. Brunckius e membranis ἀπὸ σαυτοῦ γ' ὥς σε διδάξω edidit. Neutra lectio placet. Nam ut verba ἀπὸ σαυτοῦ recte referantur ad πιστεύειν, at illa, quae sequuntur, in utraque lectione inepta sunt, in Brunckiana etiam mirum in modum languent. Etenim sive ἐγώ σε διδάξω, a praecedentibus disiunctum, sive ὥς σε διδάξω legas, haec verba eam vim habent, ut Socratem in doctoris figuram sese componere indicent, quasi qui magna quaedam et obscura oracula editurus sit. Id vero perabsurde faceret Socrates, qui quidem ἀπὸ σαυτοῦ ante dixisset, quo rem levissimam, et quam quisque sponte intelligere posset, se explicaturum ostenderet. Quamobrem nos hic missam fecimus caperatam superciliosi magistri frontem, et subridentem potius, ut in quaestione facillima, deleta interpunctione, quae etiam in Kusteri editione abest, ἀπὸ σαυτοῦ 'γώ σε διδάξω dicere iussimus. Quo argumento, interrogaverat senex. Cui Socrates, gestu et voce, quam facile illud intelligi possit, significans, tuo nimirum, respondet, te exemplo docebo. Habent 'γώ σε Rav. Ven. et Mutinenses.

385. ἤδη] R. glossam habet ποτέ, quam L. Ia. textui intulere. Ceterum poeta hic irridet methodum Socraticam demonstrandi exemplis e vita humana sumtis. ERN. Fallitur hac in re Ernestius. Nullus hic spectatorum de methodo Socratica cogitasset. Eam si irridere voluisset Aristophanes, non quod quivis interrogando demon-

τὴν γαστέρα, καὶ κλόνος ἐξαίφνης αὐτὴν διεκορκορύγησεν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

νὴ τὸν Ἀπόλλω, καὶ δεινὰ ποιεῖ γ' εὐθύς μοι, καὶ τετάρακται,
χὥσπερ βροντὴ τὸ ζωμίδιον παταγεῖ, καὶ δεινὰ κέκραγεν
ἀτρέμας πρῶτον παππάξ, παππάξ, κἄπειτ' ἐπάγει παπαπαππάξ.
χὤταν χέζω, κομιδῇ βροντᾷ παπαπαππάξ, ὥσπερ ἐκεῖναι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

σκέψαι τοίνυν ἀπὸ γαστριδίου τυννουτουὶ οἷα πέπορδας·
τὸν δ' ἀέρα τόνδ', ὄντ' ἀπέραντον, πῶς οὐκ εἰκὸς μέγα βροντᾶν;

---

strasset, dicentem fecisset Socratem, sed longiore in sermone nihil nisi quaerendo disputantem.

386. ἐξαίφνης αὐτήν] L. Ia. inverso ordine. ERN. Ita etiam unus Regiorum et Ven. ac Mut. a. b. atque unus Dobraei.

388. Solus cod. Rav. βροντήν, non male.

389. παππὰξ] Vat. B. explicant παππάξ. L. post ἐπάγει addit παππάξ. In R. L. I. scribitur παπάξ, ut in aliis duplicatio consonae non exprimitur. In Ia. autem supra scriptum est, σπονδεῖος. ERN. Vulgo ἀτρέμας πρῶτον παππάξ· κἄπειτ' ἐπάγει παπαπαππάξ. In membr. Reg. pro παππὰξ bis scriptum παπὰξ παπάξ. Brunckii codex in fine versus tantum παπαππὰξ habet. Rav. ἀτρέμα πρῶτον παππάξ, κἄπειτ' ἐπάγει παπαπαππάξ. Etiam Ven. ἀτρέμα. Venetus et Mut. b. παππάξ. Borgianus, ἀτρέμας πρῶτον παπάξ, κᾆπειτ' ἐπάγει τὸ παπαππαπάξ. Alii libri paullo aliter. Brunckius Dawesii sequutus acumen, quod adeo laudat, ut, qui aliter sentiant, eos omni sensu carere dicat, sic scripsit:

ἀτρέμας πρῶτον πάξ, κᾆτα παπὰξ ἐπάγει, κἄπειτα παπαππάξ.

Similiter Porsonus. Per nos licet fruantur suo sensu, quibus haec ad amussim exacta κλίμαξ arridet. Nos duplicata tantum littera membranas Regias sequuti sumus, quae haud dubie veram lectionem exhibent. Vocem παππὰξ quum iterat, hoc vult, ventrem primo per intervalla crepare παππάξ; inde crepitum continuari. Versu sequente non hercle opus erat ut maiorem faceret strepitum, quam in hoc. Nam eo consilio adiecit κομιδῇ.

390. Rav. παπάξ. Ven. παπαπάξ.

391. τοίνυν γ'] Deest L. Ib. ERN. Γὲ etiam a Brunckii codd. abest. Quare recte id ille omisit. Vide ad v. 355. Τυννουτουὶ tres codd. Brunckii. Vulgo τυνουτουί. Rav. τουί.

392. μέγα] B. Ib. μεγάλα, ERN. Sic etiam Rav.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ταῦτ' ἄρα καὶ τὼ 'νόματ' ἀλλήλοιν βροντὴ καὶ πορδὴ ὁμοίω.
ἀλλ' ὁ κεραυνὸς πόθεν αὖ φέρεται λάμπων πυρί, τοῦτο δίδαξον·
καὶ καταφρύγει βάλλων ἡμᾶς, τοὺς δὲ ζῶντας περιφλύει.
τοῦτον γὰρ δὴ φανερῶς ὁ Ζεὺς ἵησ' ἐπὶ τοὺς ἐπιόρκους.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

καὶ πῶς, ὦ μῶρε σύ, καὶ Κρονίων ὄζων, καὶ βεκκεσέληνε,
εἴπερ βάλλει τοὺς ἐπιόρκους, πῶς οὐχὶ Σίμων' ἐνέπρησεν,

---

393. Hic versus in Ia. male Strepsiadi tribuitur. Ridet autem poeta Socraticam rationem argumentandi e verbis, eorum similitudine, etymologia, etc. Ib. ὁμοῖα. ERN. Cod. unus Reg. ταῦτ' οὖν. Sic etiam Dobraei tertius. Hoc aptius est, si hic versus est Socratis; si Strepsiadae, ταῦτ' ἄρα, proprium respondentium. Ac tribuunt huic etiam Dobraei tertius, quartus, quintus, sed in quarto quintoque personae nota postea reposita est ad v. sequentem. Aptius mihi videbatur, haec dicere Strepsiadem. Dobraeus e Strabonis lib. XIV. p. 675. (992.) vol. V. p. 707. ed. Tzschuck. versum contulit scriptum in Athenodorum Tarsensem, ἔργα νέων, βουλαὶ δὲ μέσων, πορδαὶ δὲ γερόντων, in quo ille πορδαὶ in βρονταὶ mutari iussit. Elbing. καὶ ὀνόματ'. Idem et Bav. ἀλλήλοις.

394. ἂν] MSS. R. C. Ib. edd. vett. αὖ, quod verum est. ERN. Αὖ etiam Ravennas, et Brunckii codd. praeter C. et membr. in quibus est πόθεν ἔρχεται. Ille tamen ἂν praetulit. Ven. ἄρ.

395. περιφλύει] L. I. παραφλέγει. Ceterum oratio est negligentior: debebat esse τοὺς μὲν καταφρύγει — τοὺς δέ. Sed huius formae et alia exempla reperiuntur: *alios quidem feriendo enecat et comburit, alios adurit salva vita, ita, ut vita servetur.* ERN. Ven. et alii περιφλέγει.

397. μωρὲ] Μῶρε edd. vett. MS. R. ERN. Id, ut Atticum, recte praetulit Brunckius. Iusto obsequiosior Dobraeus, legendum, inquit, me monuit Porsonus, ὦ μωρὲ σύ, καὶ Κρονίων ὄζων, καὶ λῆρου βεκκεσελήνου, citans locum e libro de Placitis Philos. καὶ γὰρ Πλάτων ὁ μεγαλόφωνος, εἰπών, ὁ θεὸς ἔπλασε τὸν κόσμον πρὸς ἑαυτοῦ ἐπίδειγμα, ὄζει λήρου βεκκεσελήνου, κατά γε τοὺς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητάς. Legitur ille locus p. 881. A. ex quo nihil istiusmodi colligi potest.

398. πῶς δῆτ' οὐχὶ] Delevi δῆτ' auctoribus MSS. R. Vat. et iubente metro. ERN. Omisit δῆτ' etiam Brunckius e membr. Reg.

οὐδὲ Κλεώνυμον, οὐδὲ Θέωρον; καίτοι σφόδρα γ' εἴσ' ἐπίορκοι·
ἀλλὰ τὸν αὑτοῦ γε νεὼν βάλλει, καὶ Σούνιον, ἄκρον Ἀθηνέων,
καὶ τὰς δρῦς τὰς μεγάλας· τί παθών; οὐ γὰρ δὴ δρῦς γ' ἐπιορκεῖ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὐκ οἶδ'· ἀτὰρ εὖ σὺ λέγειν φαίνει. τί γάρ ἐστιν δῆθ' ὁ κεραυνός;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὅταν εἰς ταύτας ἄνεμος ξηρὸς μετεωρισθεὶς κατακλεισθῇ,
ἔνδοθεν αὐτὰς ὥςπερ κύστιν φυσᾷ, κᾄπειθ' ὑπ' ἀνάγκης
ῥήξας αὐτὰς ἔξω φέρεται σοβαρός, διὰ τὴν πυκνότητα
ὑπὸ τοῦ ῥοίβδου καὶ τῆς ῥύμης αὐτὸς ἑαυτὸν κατακαίων.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

νὴ Δί', ἐγὼ γοῦν ἀτεχνῶς ἔπαθον τουτί ποτε Διασίοισιν.

---

sed C. πῶς δῆτ' οὐχὶ καί. Ravennas πῶς δῆτ' οὐχὶ Σίμων' ἐνέπρησεν μόνον. Ven. δῆτ' pro πῶς.

400. γε] Male abest Ib. Pro Ἀθηναίων edimus Ἀθηνῶν e MSS. Vat. R. et metri lege. Sic Hom. Od. γ. 278. et Auctor libri περὶ ἑρμην. p. 93. [§. 150.] ERN. Sic etiam Brunckius e membranis. Ἀθηνέων recte Porsonus ad Odyss. p. 278. quem vide etiam in praefat. ad Hec. p. 56. Et Homeri verba esse indicaverat Demetrius. Ven. qui γε ante νέων omittit, et Bav. Ἀθηναίων.

401. δὴ] Abest C. ERN. Elbing. δεῖ. Ravennas, Venetus, Borgianus aliique nonnulli codd. τί μαθών. Recepere Wolfius et Reisigius. Id supra scriptum in uno Reg. Caeterum qui particulam γὲ toties metri caussa male addiderunt, hic eam recte adiecissent sensus gratia, οὐ γὰρ δὴ δρῦς γ' ἐπιορκεῖ. Quod in uno tantum libro si legeretur, recepissem. — Haec scripsi ante hos triginta annos. Nunc non dubitavi recipere, postquam et Porsonus ad Phoen. 1366. duos bonae notae codices id habere dixit, et in optimo Veneto repertum est. Rav. ἐφορκεῖ.

402. Plerique codd. in iisque Rav. et Ven. omittunt σύ, quod exhibuerunt quum alii tum Harleianus et Barocc. 127.

403. αὐτὰς] Ταύτας R. L. l. κατακλασθῇ Ib. ERN. Ταύτας cum Brunckio e quattuor codd. dedimus, quibuscum plerique alii consentiunt.

407. ἀτεχνῶς ἔπαθον τουτί] Plane sic et, ut opinor, hinc Lucian. Dial. M. 27. ἀτεχνῶς πάσχουσι τοῦτο. Ποτὲ τουτὶ L. ποτὲ omittit C. ERN. Vulgo ἔγωγ' οὖν. Ven. omittit οὖν. De Diasiis

ὤπτων γαστέρα τοῖς συγγενέσιν, κᾆτ' οὐκ ἔσχων ἀμελήσας.
ἡ δ' ἀνεφυσᾶτ', εἶτ' ἐξαίφνης διαλακήσασα πρὸς αὐτὼ
τὠφθαλμώ μου προσετίλησεν, καὶ κατέκαυσεν τὸ πρόσ-
ωπον.

ΧΟΡΟΣ

ὦ τῆς μεγάλης ἐπιθυμήσας σοφίας, ὤνθρωπε, παρ' ἡμῶν,

---

v. Thuc. I. 126. Interpp. ad Hesych. Hemsterh. ad Lucian. Timon. 7. T. I. p. 114. Bachmanni Anecd. vol. II. p. 329, 21.

408. γαστέρα] V. Hom. Od. σ. 44. 117. Casaubon. ad Athen. p. 179. 180. ERN. Homerus Od. σ. 44. γαστέρες αἵδ' αἰγῶν κέατ' ἐν πυρί, τὰς τ' ἐπὶ δόρπῳ κατθέμεθα κνίσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες. Sic ibi, non τὰς δ', scribendum.

ξυγγενέσιν] Sic L. recte, unde reposui pro συγγενέσιν. Ἔσχον L. Ib. ERN. Ξυγγενέσιν etiam Brunckius, cuius tres Regii ἔσχον, ut Eustath. p. 842. l. 56. Ipsius codex ἔσχων, cum glossa ἔσχισα, male pro ἔσχασα. Pro ὤπτων Elb. ἔπτων. Rav. ὀπτῶν. Idem συγγενέσιν. Ven. ἔσχον.

409. ἐφυσᾶτ'] Sic e R. Ib. rescripsi pro ἐφυσσᾶτ'. ERN. Ἡ δ' ἄρ' ἐφυσᾶτ' est in Ravenn. Ven. Mutinensibus, et membr. Reg. et Elbing. et, ut videtur, caeteris. Vulgatum, ἡ δ' ἄρ' ἐφυσσᾶτ' habet Borgianus. Brunckii codex ἡ δ' ἀνεφυσσᾶτ', unde ille ἡ δ' ἀνεφυσᾶτ' edidit. Recte.

διαλακήσασα] Ib. διαλακίσασα. Glossa cod. L. est ἠχήσασα. ERN. Borgianus: εὐ ἐξαίφνης διαλακίσας πρὸς αὐτώ.

411. Hunc versum cum quinque seqq. habet Diog. Laert. in Socrate S. 27. MS. R. tribuit hos v. seqq. choro, male. Vid. v. 421. ubi Strepsiades uni respondet, et v. 422. ubi manifeste Socrates loquitur. ERN. At res ipsa docet haec a Nubibus dici, nec, quae obiicit Ernestius, vim ullam habent. Nam 421. ad Socratem se convertit Strepsiades, ut a quo accepturus sit Nubium sapientiam. Vnde Socrates etiam respondet. Recte ergo Brunckius cum quinque codd. suis chori nomen his versibus praefixit.

σοφίας ἐπιθυμήσας] Ordine inverso R. L. Ib. suavius. ERN. Ita etiam recte Brunckius cum quattuor codd. quibuscum consentit Ravennas. Ita etiam apud Diog. Laert. II. 27.

ἄνθρωπε] R. ὤνθρωπε. non displicet. ERN. Ἄνθρωπε si legitur, quae plerorumque est librorum scriptura, saltem non est hoc nomen a praecedentibus verbis separandum, quod fecit Brunckius, sed coniungi debet cum praecedentibus ita ut cum ὦ construatur. Separatum enim increpantis potius, quam alloquentis est. Vide ad Soph. Ai. 1133. et ad Eurip. Ion. 1121. Sed quum tamen hic illud nomen, nisi alloquendi caussa insertum, inutile et languidum sit, praestat ὦ 'νθρωπε, confirmatum id etiam codicibus

ὡς εὐδαίμων ἐν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησι γενήσει,
εἰ μνήμων εἶ καὶ φροντιστὴς, καὶ τὸ ταλαίπωρον ἔνεστιν
ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ μὴ κάμνεις, μήθ' ἑστὼς, μήτε βαδίζων,
μήτε ῥιγῶν ἄχθει λίαν, μήτ' ἀριστᾶν ἐπιθυμεῖς,
οἴνου τ' ἀπέχει καὶ γυμνασίων καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων,
καὶ βέλτιστον τοῦτο νομίζει, ὅπερ εἰκὸς δεξιὸν ἄνδρα,
νικᾶν πράττων καὶ βουλεύων καὶ τῇ γλώττῃ πολεμίζων.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλλ' ἕνεκέν γε ψυχῆς στεῤῥᾶς, δυςκολοκοίτου τε μερίμνης,

---

Ravennate et Veneto. Praecedere quidem fere solet ὦ cum nomine, sequi autem cum adiectivo. ut in Vespis v. 1512. ὦ Καρκίν', ὦ μακάριε τῆς εὐπαιδίας. in Avibus v. 1271. ὦ Πεισθέταιρ', ὦ μακάρι', ὦ σοφώτατε. in Eccles. 1129. ὦ δέσποτ', ὦ μακάριε καὶ τρισόλβιε. Vide ad Soph. Trach. 1029. Sed etiam invertitur haec figura. Sic Homerus: ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε: et noster infra v. 813. ὦ δαιμόνιε, τί χρῆμα πάσχεις, ὦ πάτερ. Et similiter in Lysistr. 1097. ὦ χαίρετ', ὦ Λάκωνες.

παρ' ἡμῶν] Diog. δικαίως. ERN. Ven. παρ' ἡμῖν.

412. Apud Diogenem est καὶ τοῖς ἄλλοις διαζῇς. Aristophanis codd. quidam καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι.

413. Εἰ abest Diog. Ἔνεστί σοι Ib. e glossa. ERN.

414. ψυχῇ καὶ μὴ] Γνώμῃ κοὐκ ἔτι κάμνῃς. R. C. ERN. Sic etiam apud Diog. Laert. II. 27. ubi in seqq. quoque οὔτε ubique pro μήτε. Rav. κάμνῃς.

415. μήτε γε ῥιγῶν] R. L. Ia. Suid. μήτ' οὖν ῥιγῶν, quod arridet. Diog. οὔτ' αὖ. C. ἄχθῃ. ERN. Μήτ' οὖν etiam tres Regii. μήτε οὖν Borgianus. Recte Brunck. cum suo MS. et alio Regio μήτε ῥιγῶν edidit, quibuscum consentiunt Ravennas et Elbing.

μήτε γ' ἀριστᾶν] R. Ia. μήτε ἀριστᾶν. L. μήτ' ἀριστᾶν. Diog. οὔτ' ἀριστῶν. ERN.

416. ἀνοήτων] Diog. L. ἀνονήτων. ERN. II. 27. Apud eumdem καὶ ἀδηφαγίας pro καὶ γυμνασίων. Excerpta e codd. MSS. apud Nanios asservatis p. 493. οἱ δὲ ἀρχαῖοι τὰ ἀφροδίσια ἀνόητα ἐκάλουν· ὥςτε παρὰ Ἀριστοφάνει· ὕπνου τε ἀπέχεσθαι καὶ τῶν ἀνοήτων πάντων. Eadem leguntur in Etym. M. v. εὐνοῦχος p. 394, 81. Apud Orionem Theb. p. 68, 33. ὕπνου τ' ἀπέχεσθαι καὶ ἀνοήτων. Sed Suidas v. ἀνόητα et Diogenes Laert. tuentur οἴνου.

417. In Ven. omissum τοῦτο.

418. πολεμίζων] C. πολεμίζειν male. Nominativi pendent a νομίζεις. ERN.

419. Rav. omittit γε.

καὶ φειδωλοῦ, καὶ τρυσιβίου γαστρός, καὶ θυμβρεπιδείπνου,
ἀμέλει θαῤῥῶν, οὕνεκα τούτων ἐπιχαλκεύειν παρέχοιμ' ἄν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἄλλο τι δῆτ' οὐ νομιεῖς ἤδη θεὸν οὐδένα, πλὴν ἅπερ ἡμεῖς,
τὸ Χάος τουτί, καὶ τὰς Νεφέλας, καὶ τὴν Γλῶτταν, τρία ταυτί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὐδ' ἂν διαλεχθείην γ' ἀτεχνῶς τοῖς ἄλλοις, οὐδ' ἂν ἀπαντῶν·

---

420. τρυσιβίου] C. Ib. τρισιβίου. L. R. C. θρυμβεπιδείπνου. Gl. L. θρύμβον δειπνούσης. ERN. Θρυμβεπιδείπνου etiam Elb. et Bav.

421. ἕνεκα] Vat. εἵνεκα. Possis etiam scribere οὕνεκα vel ἕνεκεν, ut placet Dukero. ERN. Recte οὕνεκα Brunckius e C. Εἵνεκα etiam Ven. ἕνεκα Rav.

422. ἄλλο τι] R. ἀλλ' ὅτι. Ib. addit οὖν male e glossa. R. Ib. pro εἶναι habent ἤδη. Ib. θεῶν. οὐδένα non placet: scrib. οὐδέν. ERN. Ed. Ald. et aliae vett. ἄλλο τί δῆτ' οὖν νομιεῖς ἤδη θεὸν οὐδένα, πλὴν ἅπερ ἡμεῖς. Pro ἤδη Iuntina aliaeque inde edd. et Ven. aliique codd. εἶναι. Tum etiam οὐ vulgo, non οὖν editum. Brunckius cum membr. et alio Regio scripsit: ἀλλ' ὅτι δῆτ' οὖν νομιεῖς ἤδη θεὸν οὐδένα, πλὴν ἅπερ ἡμεῖς. Idem etiam in MS. Ravennate est, qui δήεις pro δῆτ' οὖν νομιεῖς habet, et tribus Regiis, nisi quod B. D. pro οὖν habent οὐ. et in C. δῆτ' omissum est. Ἤδη etiam cod. Bav. habet. Atque e MS. Barocc. 127. quoque Burgessius ἀλλ' ὅτι δῆτ' οὖν νομιεῖς ἤδη θεόν, notavit ad Dawesium, qui in Misc. crit. p. 226. legi volebat, ἄλλ' ἔτι δῆτ' οὐ νομιεῖς εἶναι θεὸν οὐδέν. Etiam Reiskius οὐδέν. Vulgatum ἄλλο τι non erat mutandum. Id, ut ἄλλο τι ἤ, est *nonne*. Vide Wyttenbachium ad Plat. Phaedon. p. 201.

424. ἀτεχνῶς] R. omittit. Ia. C. γ' ἀτεχνῶς. ERN. Sic etiam Ravennas Ven. aliique. Id elegantius visum nobis: quare recepimus. Significat *adeo*. Caeterum non male monet Brunckius, numerosiorem futurum fuise versum, si sic scriberet Aristophanes, ἀτεχνῶς οὐδ' ἂν διαλεχθείην. Nam in priore parte huius carminis satis diligenter observatur post primam dipodiam caesura. Nihil tamen propter hanc caussam mutaverim. Vide quae dixi in Elem. d. metr. p. 399. seqq.

οὐδ' ἂν θύσαιμ', οὐδ' ἂν σπείσαιμ', οὐδ' ἐπιθείην λιβανωτόν.

ΧΟΡΟΣ

λέγε νῦν ἡμῖν, ὅ τι σοι δρῶμεν, θαῤῥῶν· ὡς οὐκ ἀτυχήσεις,
ἡμᾶς τιμῶν καὶ θαυμάζων, καὶ ζητῶν δεξιὸς εἶναι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ δέσποιναι, δέομαι τοίνυν ὑμῶν τουτὶ πάνυ μικρόν,
τῶν Ἑλλήνων εἶναί με λέγειν ἑκατὸν σταδίοισιν ἄριστον.

ΧΟΡΟΣ

ἀλλ' ἔσται σοι τοῦτο παρ' ἡμῶν· ὥστε τολοιπόν γ' ἀπὸ τουδὶ
ἐν τῷ δήμῳ γνώμας οὐδεὶς νικήσει πλείονας ἢ σύ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μὴ 'μοί γε λέγειν γνώμας μεγάλας· οὐ γὰρ τούτων ἐπιθυμῶ·
ἀλλ' ὅσ' ἐμαυτῷ στρεψοδικῆσαι, καὶ τοὺς χρήστας διολισθεῖν.

ΧΟΡΟΣ

τεύξει τοίνυν, ὧν ἱμείρεις· οὐ γὰρ μεγάλων ἐπιθυμεῖς.

---

425. Cod. Dorv. paucique alii *ἐπιθύειν*.

426. Ven. *τοίνυν*.

428. L. Ib. sic: *δέομαι τοίνυν ὑμῶν, ὦ δέσποιναι*. R. L. Ib. omittunt *γ'*, ut R. v. 429. ERN. *Γὲ* etiam Brunckius cum optimis codd. omisit.

430. Ven. omittit *γ'*.

431. *οὐδεὶς*] Ed. Bas. addit *μεγάλας* e v. seq. ERN. Ravennas, *γνώμας μεγάλας οὐδεὶς νικήσει πλέον ἢ σύ*. Ignorant *μεγάλας* Suidas et editus et MS. in v. *γνώμη* et caeteri codd. Aristophanis praeter unum Mutinensem primum. Porsono Dobraeus assentitur, propter sequentem versum corrigenti, *ἐν τῷ δήμῳ γνώμας μεγάλας νικήσει πλείονας οὐδείς*. Speciosum hoc, non verum est. Nam Strepsiades quum *γνώμας μεγάλας* dicit, adiectivo illo sic est usus, ut eo Germani uti solemus, quum adiuncta, ut hic, negatione, non multum alicuius rei dicimus. Ne mihi, inquit, magnopere sententias loqui contingat.

432. *γε*] L. omittit. ERN. Etiam Ven. aliique codd. et edd. *μή μοι* sine *γε*.

433. Ven. *ὡς* pro *ὅσ'*.

434. *τεύξει*] Ia. omittunt *γ'*. L. *ἱμείρῃς*. ERN. Pro *ἱμείρεις*, cod. Bav. *ἱμείρῃ*, Regius C. *ἱμείρει*. Sed recte Brunckius *ἱμείρεις* hiatus vitandi caussa.

ἀλλὰ σεαυτὸν θαῤῥῶν παράδος τοῖς ἡμετέροις προπόλοισιν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

δράσω ταῦθ', ὑμῖν πιστεύσας. ἡ γὰρ ἀνάγκη με πιέζει,
διὰ τοὺς ἵππους τοὺς κοππατίας, καὶ τὸν γάμον, ὅς μ' ἐπέτριψεν.
νῦν οὖν * *
χρήσθων ἀτεχνῶς ὅ τι βούλονται.
τουτὶ τό γ' ἐμὸν σῶμ' αὐτοῖσιν
παρέχω τύπτειν, πεινῆν, διψῆν,
αὐχμεῖν, ῥιγῶν, ἀσκὸν δαίρειν,
εἴπερ τὰ χρέα διαφευξοῦμαι,
τοῖς τ' ἀνθρώποις εἶναι δόξω
θρασύς, εὔγλωττος, τολμηρός, ἴτης,
βδελυρός, ψευδῶν συγκολλητής,
εὑρησιεπής, περίτριμμα δικῶν,

---

435. Rav. Ven. Mut. primus et duo apud Porsonum libri, tum Suidas et editus et MS. θαῤῥῶν παράδος, quamvis numero paullo minus suavi, pro vulgato παράδος θαῤῥῶν.

προπόλοισιν] L. προςπόλοισιν. Sic videtur scholiastes habuisse, qui interpretatur πρόςφυξι. ERN. Sic etiam cod. Bavar.

436. Ταῦθ' e codd. Ravennate et Ven. dedimus. Antea τοῦθ' erat.

438. Brunckius verbum ἀτεχνῶς ante ὅτι delevit. Pro eo unus Regiorum ἀληθῶς habet. Codd. omnes quum servent ἀτεχνῶς, cui unus τ' praefigit, veri similis est Reisigii coniectura in Coniect. p. 239. νῦν οὖν οὗτοι χρήσθων ἀτεχνῶς. Sed potuit etiam ἤδη excidere. Quare lacunae signa posui. Deinde Rav. ὅτε, supra scripto ι.

441. Rav. παρέχων.

442. Libri ῥιγοῦν. Scripsi ῥιγῶν Atticorum more. V. Pierson. ad Moer. p. 339. Buttmannum in gr. Gr. vol. I. p. 506. Brunckium ad Av. 935. et V. L. apud Elmsleium et Dindorfium ad Ach. 1146 sive 1114.

ἀσκὸν δέρειν] Bentleius, quia versus sic non constat, corrigit τε δέρειν. Melius MSS. Arundel. R. Ib. δαίρειν. Ceterum hic debet esse τελεία στιγμή, ut est in edd. antiquis. ERN. Ἀσκὸν δαίρειν Brunckius e membr. Id in uno Regio supra δέρειν scriptum ab eadem manu. In Brunckii cod. δέῤῥειν. Rav. δέρειν. De interpunctione fallitur Ernestius.

444. τοῖς] R. τοῖς τ' ἀνθρώποις. contra post delet τ' ut L. Ib. quod magis placet. ERN. Vulgo enim τοῖς ἀνθρώποις τ' εἶναι. Praeferendum putavimus alterum, quod est etiam in Rav. Ven. aliisque.

κύρβις, κρόταλον, κίναδος, τρύμη,
μάσθλης, εἴρων, γλοιός, ἀλαζών,
κέντρων, μιαρός, στρόφις, ἀργαλέος,
ματτυολοιχός.
ταῦτ' εἴ με λέγουσ' ἁπαντῶντες,
δρώντων ἀτεχνῶς ὅ τι χρῄζουσιν·
κεἰ βούλονται,
νὴ τὴν Δήμητρ', ἐκ μοῦ χορδὴν
τοῖς φροντισταῖς παραθέντων.

ΧΟΡΟΣ

λῆμα μὲν πάρεστι τῷδέ γ'
οὐκ ἄτολμον,

---

451. ματιολοιχός] Sic fere MSS. et edd. Suid. Eustath. ad Il. ε', p. 543. Phot. Lex. MS. L. ματτιολοιχός, quod firmat Bentleii coniecturam ματτυολοιχός. Hesych. ματαιολοιχός. ERN. Rav. Ven. ματιολοιχός. Vocabulum explicavit Brunckius ex Athenaeo p. 662. Eustathio ad Odyss. p. 1751. extr. et p. 1817. l. 38. Caeterum vulgo atque etiam in Brunckiana editione hic versus dimeter est, adiectis verbis στρόφις, ἀργαλέος, quae nos superiori versui, qui vulgo monometer est, addidimus. Eodem modo v. 453. nobis monometer, v. 454. autem dimeter est, quod contraria ratione factum in vulgatis libris.

452. λέγουσιν ἀπαντῶντες] R. λέγουσ' ὑπαντῶντες. Ib. καλοῦσ'. ERN. Etiam unus Regiorum et Ven. καλοῦσιν. Rav. καλοῦσ'. Lectio Regii codicis apud Ernestium haud dubie orta est ex λέγουσ' οἱ 'παντῶντες. Eaque sunt verae lectionis vestigia, λέγουσ' ἁ'παντῶντες, quae est in Mut. b. Nam neque articulus commode potest abesse, et versus elegantior est, si caesuram habet.

453. Ravennas, εἴ τι χρῄζουσ'.

454. κεἰ] L. κ' ἢν βούλωνται. ERN. Rav. ἢ εἰ. Ven. καί.

455. χορδὴν] *Farturam.* In Ran. 339. schol. explicat de farcimine, εἱλητήν. καταχορδεύειν est κατακρεουργεῖν, quamquam vocem plebeiam esse ait Longinus §. 31. Hesych. χορδεῦσαι, τεμεῖν. Themist. Or. I. p. 37. 38. ed. Par. καταχορδεύειν μειράκια. v. Cresol. p. 470. 481. unde licet colligere χορδὴν παρατιθέναι esse *concidere verberibus* etc. ERN. Affert Aristophanis verba Athenaeus III. p. 94. F.

457. Hoc in carmine vulgo Socrati tribuebantur, quae chori verba esse vidit Bentleius. Eum sequutus est Brunckius aliique. Versus in aliis libris aliter divisi.

456. 457. Vulgo τῷδε οὐκ. B. τῷδ' οὐκ. C. τῷδε δ' οὐκ. Brunckius eleganter e membranis dedit τῷδέ γ' οὐκ. Nec dissentire videntur Bekkeri codd.

ἀλλ' ἕτοιμον. ἴσθι δ' ὡς
ταῦτα μαθὼν παρ' ἐμοῦ, κλέος οὐρανόμηκες
ἐν βροτοῖσιν ἕξεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί πείσομαι;

ΧΟΡΟΣ

τὸν πάντα χρόνον μετ' ἐμοῦ ζη-
λωτότατον βίον ἀνθρώπων διάξεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἆρά γε τοῦτ' ἄρ' ἐγώ ποτ'
ὄψομαι;

ΧΟΡΟΣ

ὥςτε γέ σου πολ-
λοὺς ἐπὶ ταῖσι θύραις ἀεὶ καθῆσθαι,
βουλομένους ἀνακοινοῦ-
σθαί τε καὶ ἐς λόγον ἐλθεῖν,
πράγματα κἀντιγραφὰς πολλῶν ταλάντων

---

459. Ven. εὔτολμον pro ἕτοιμον. Mox Rav. ἴσθι θ', sed supra scripto δ'.

461. Rav. ζηλότατον.

464. Reisigius ex Suida in ἆρά γε edidit, ἆρά γε τοῦτ', ἄρ' ἐγώ ποτ' ἐπόψομαι. Ἄρ' secundo loco etiam Ven. Caeteri libri ἄρ', praeter Brunckii C. quem is sequutus est, qui liber pro ea particula ἂν habet. Id quo pacto defendi posse videatur, dixi lib. I. de ea particula cap. 8. Mut. b. omissa particula, ἆρα γε τοῦτ' ἐγώ. Recte se habere puto vulgatam: ἆρα interrogationi, ἄρα rationi concludendae inservit.

465. Pro ὄψομαι Suidas in ἆρα γε habet ἐπόψομαι. MS. Ravennas ὄψομ'. Ὥςτε γε σοῦ Brunckius ex A. C. edidit. Habet hoc etiam Ravennas. Vulgo ὥςτέ σου.

466. Pro ταῖσι Ravennas et Venetus ταῖς.

468. ἐς λόγον] R. L. I. λόγους contra metrum. ERN. Brunckius quoque λόγους dedit e quattuor codd. quibuscum consentiunt Bavar. et, ut videtur, Bekkeri codd. At λόγους, quo omnis numerus pervertitur, manifesta est interpretatio alterius lectionis. Sic in Equit. 806. καὶ στεμφύλῳ εἰς λόγον ἔλθοι. Et ibidem v. 1300.
φασὶν ἀλλήλαις ξυνελθεῖν τὰς τριήρεις ἐς λόγον.

469. πράγματα etc.] i. e. *de magnis negotiis.* Simile illud Ciceronis: *novi ego vos magnos patronos; hominem occidat oportet, qui vestra opera uti velit.* v. Suid. in ἀντιγραφαί. ERN.

ἄξια σῇ φρενὶ συμβου-
λευσομένους μετὰ σοῦ.
ἀλλ' ἐγχείρει τὸν πρεσβύτην, ὅ τι περ μέλλεις, προδιδάσκειν,
καὶ διακίνει τὸν νοῦν αὐτοῦ, καὶ τῆς γνώμης ἀποπειρῶ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἄγε δὴ κάτειπέ μοι σὺ τὸν σαυτοῦ τρόπον,
ἵν' αὐτὸν εἰδὼς ὅςτις ἐστὶ, μηχανὰς
ἤδη 'πὶ τούτοις πρὸς σὲ καινὰς προςφέρω.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί δὲ; τειχομαχεῖν μοι διανοεῖ, πρὸς τῶν θεῶν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὔκ. ἀλλὰ βραχέα σου πυθέσθαι βούλομαι,
εἰ μνημονικὸς εἶ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

δύο τρόπω, νὴ τὸν Δία·
ἢν μὲν γ' ὀφείληταί τι μοι, μνήμων πάνυ·
ἐὰν δ' ὀφείλω, σχέτλιος, ἐπιλήσμων πάνυ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἔνεστι δῆτά σοι λέγειν ἐν τῇ φύσει;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

λέγειν μὲν οὐκ ἔνεστ', ἀποστερεῖν δ' ἔνι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

πῶς οὖν δυνήσει μανθάνειν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀμέλει, καλῶς.

---

477. τί δὲ] L. R. C. τί δαὶ male. ERN. Τί δαὶ etiam A. B. et Rav.

478. Rav. Ven. σοι.

479. In Ven. Strepsiadis persona demum post δύο τρόπω adscripta, habetque is liber τρόπων.

480. εἰ μὲν] R. ἢν. Ib. γὰρ pro γ', quod non displicet. R. ὀφείληται. ERN. Vulgo, εἰ μέν γ' ὀφείλεταί μοι, μνήμων πάνυ, Kusteri ed. μνήμων ὢν πάνυ. Bentleius τι addidit. Brunckius e membr. edidit ἢν μέν γ' ὀφείληταί τι μοι, μνήμων πάνυ. Εἰ μέν γ' ὀφείλεταί τι μοι B. Vat. Bav. Ἢν μέν γ' ὀφείλεταί τι μοι C. In alio Regio et Rav. εἰ μὲν γὰρ ὀφείληταί τι μοι, μνήμων πάνυ.

481. Versum totum omittit C. ERN. Et Ven.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἄγε νῦν, ὅπως, ὅταν τι προβάλωμαι σοφὸν
περὶ τῶν μετεώρων, εὐθέως ὑφαρπάσει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί δαί; κυνηδὸν τὴν σοφίαν σιτήσομαι;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἅνθρωπος ἀμαθὴς οὑτοσὶ καὶ βάρβαρος.
δέδοικά σ', ὦ πρεσβῦτα, μὴ πληγῶν δέει.
φέρ' ἴδω τί δρᾷς, ἤν τίς σε τύπτῃ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τύπτομαι.
κἄπειτ' ἐπισχὼν ὀλίγον, ἐπιμαρτύρομαι.
εἶτ' αὖθις ἀκαρῆ διαλιπών, δικάζομαι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἴθι νῦν, κατάθου θοἰμάτιον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἠδίκηκά τι;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὔκ, ἀλλὰ γυμνοὺς εἰσιέναι νομίζεται.

---

485. ὅπως] Omittunt E. Ia. Σοφὸν προβάλωμαι L. at I. προβάλλωμαι. ERN. Omittit ὅπως etiam Ven. qui habet σοὶ σοφῶν. Προβάλλωμαι etiam Rav.

486. ὑφαρπάσει] Vat. R. ὑφαρπάσεις. Ceterum ὑφαρπάσει, quod hodie MSS. et edd. habent omnes, melius quam quod scholia habent συναρπάσει, quod tamen et ipsum pro *arripere discendo* rectum est. v. infr. v. 772. Responsio Strepsiadis desiderat ὑφαρπάσει. ERN. Ὑφαρπάσεις Brunckius e membr. improbante Elmsleio ad Ach. 278. In Rav. Ven. C. ὑφαρπάσει. In B. D. Elbing. aliisque, ὑφαρπάσῃς. Venetus: εὐθέως ὑφαρπάσει περὶ τῶν μετεώρων.

487. Ven. τί δέ.

488. Scripsi ἅνθρωπος pro ἄνθρωπος.

489. R. δέει pro δέῃ. ERN. Sic etiam Ravennas et Brunckius ex A. C. quod μὴ saepe cum praesente indicativi reperiatur. Scilicet ubi opinio, non metus indicatur. Vide quae dixi ad Eurip. Med. 310. Δέει probabat etiam Porsonus. Ven. δέῃ.

491. Rav. ἔπειτ'.

492. ἀκαρῆ] Attici dicunt pro μικρόν. v. Spanh. ad Plut. 244. Sed L. habet ἀκαρεί, quod non displicet. v. Pierson. ad Moerin p. 43. Consentit Ia. nisi quod habet ἀκαρεῖ et λιπών. ERN.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλλ' οὐχὶ φωράσων ἔγωγ' εἰςέρχομαι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

κατάθου. τί ληρεῖς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

εἰπὲ δὴ νῦν μοι τοδί.

ἢν ἐπιμελὴς ὦ, καὶ προθύμως μανθάνω,
τῷ τῶν μαθητῶν ἐμφερὴς γενήσομαι;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐδὲν διοίσεις Χαιρεφῶντος τὴν φύσιν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οἴμοι κακοδαίμων, ἡμιθνὴς γενήσομαι;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐ μὴ λαλήσεις, ἀλλ' ἀκολουθήσεις ἐμοὶ
ἀνύσας τι δευρὶ θᾶττον;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἐς τὼ χεῖρέ νυν
δός μοι μελιτοῦτταν πρότερον· ὡς δέδοικ' ἐγώ,
εἴσω καταβαίνων, ὥςπερ ἐς Τροφωνίου.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

χώρει· τί κυπτάζεις ἔχων περὶ τὴν θύραν;

ΧΟΡΟΣ

ἀλλ' ἴθι χαίρων, τῆς ἀνδρείας
οὕνεκα ταύτης.

---

501. λαλήσῃς] Sic R. at post ἀκολουθήσεις. ERN. Λαλήσεις et ἀκολουθήσεις etiam Brunckius dedit, ex emendatione Dawesii in Misc. crit. p. 222. Rav. λαλήσης, superscripto ει.

502. Ven. δεῦρο.

503. μελιτοῦταν] Sic recte e MS. Arund. edidit Kusterus. Sic et Suid. et R. Ia. Et metrum ipsum postulat. ERN. Duo codd. Brunckii μελιττοῦταν, ut Rav. Ven., membr. μελιτοῦταν. Ipse e cod. B. recte edidit μελιτοῦτταν. Tum Ven. πρῶτον.

504. Rav. εἰς.

506. ἀνδρείας] L. Ia. ἀνδρίας. ERN.

507. B. ἕνεκα. Recte Brunckius οὕνεκα, meliore etiam interpunctione, quam sequuti sumus. Vulgo enim colon post χαίρων ponebatur, et verba τῆς ἀνδρείας οὕνεκα ταύτης cum sequentibus continuabantur. Rav. εἵνεκα.

εὐτυχία γένοιτο τάν-
θρώπῳ, ὅτι προήκων
ἐς βαθὺ τῆς ἡλικίας,
νεωτέροις τὴν φύσιν αὐ-
τοῦ πράγμασιν χρωτίζεται,
καὶ σοφίαν ἐπασκεῖ.

---

Ὦ θεώμενοι, κατερῶ πρὸς ὑμᾶς ἐλευθέρως
τἀληθῆ, νὴ τὸν Διόνυσον, τὸν ἐκθρέψαντά με.
οὕτω νικήσαιμί τ' ἐγώ, καὶ νομιζοίμην σοφός,
ὡς ὑμᾶς ἡγούμενος εἶναι θεατὰς δεξιούς,

---

508. Verae lectionis vestigia servavit liber Ravennas, isque quo Caninius usus est, in quibus est γένοιτό τ' ἀνθρώπῳ. Vnde emendavimus γένοιτο τἀνθρώπῳ. Vulgo γένοιτ' ἀνθρώπῳ. At articulum et sententia requirit, et metrum. Nam versus hinc omnes choriambici dimetri sunt, qui non debent a catalectico incipere. Catalectici tantum sunt v. 509. et 513. Ven. ἀνθρώπων. Reisigium in Conj. p. 115. producta ultima in ὅτι movit, ut ὁτιὴ scriberet, versus exhibens non cognitos Aristophani. Ego credam in melico carmine poetam non adspernatum esse istam productionem. Habet ὅτι etiam Herodianus a me editus in libello de constr. verb. p. 362. Caeterum v. 508. incipit quae ampliore significatu parabasis dicitur, cui de septem ex quibus iusta parabasis constat partibus una tantum illa, quae μακρὸν vel πνῖγος vocatur, deest, idque necessario, quia quae magis proprie appellatur parabasis, non est tetrametris anapaesticis, sed metro Eupolideo scripta.

512. χρωτίζεται] Gl. καλλωπίζεται. ERN.

514. γ'] del. L. C. male, ut v. seq. R. τἀληθῆ. ERN. Parabasis haec scripta est metro Eupolideo polyschematisto, de quo dixi Elem. d. metr. III. 4. Forma eius haec est:

.... | ́– ⏒ | ́– ⏑ ⏑ – | .... | ́– ⏒ | ́– ⏑ –

Loci punctis notati basin habent, in qua bisyllabi pedes omnes promiscue adhibentur, neque e trisyllabis plane spernuntur tribrachus, anapaestus, dactylus. In primo versu vulgo πρός γ' ὑμᾶς. Γὲ Brunckius recte cum optimis codd. omisit.

516. Vulgo νικήσαιμ' ἔγωγε. Bentleius, νικήσαιμί γ' ἐγώ. Et sic etiam Brunckius. Liber Ravennas, οὕτω νικήσαιμ' ἔγωγε νομιζοίμην σοφός. Vulgata lectio ab imperitis metricis profecta, qui hos versus trochaicos tetrametros esse crediderunt. Sed νικήσαιμί γε non aptum est. Scribendum, ut dedimus.

καὶ ταύτην σοφώτατ' ἔχειν τῶν ἐμῶν κωμῳδιῶν
πρώτως, ἠξίωσ' ἀναγεῦσ' ὑμᾶς, ἣ παρέσχε μοι
ἔργον πλεῖστον· εἶτ' ἀνεχώρουν ὑπ' ἀνδρῶν φορτικῶν
ἡττηθείς, οὐκ ἄξιος ὤν· ταῦτ' οὖν ὑμῖν μέμφομαι
τοῖς σοφοῖς, ὧν οὕνεκ' ἐγὼ ταῦτ' ἐπραγματευόμην·
ἀλλ' οὐδ' ὣς ὑμᾶς πόθ' ἑκὼν προδώσω τοὺς δεξιούς.
ἐξότου γὰρ ἐνθάδ' ὑπ' ἀνδρῶν, οἷς ἡδὺ καὶ λέγειν,
ὁ σώφρων τε χὠ καταπύγων ἄριστ' ἠκουσάτην,
κἀγώ, παρθένος γὰρ ἔτ' ἦν κοὐκ ἐξῆν πώ μοι τεκεῖν,
ἐξέθηκα, παῖς δ' ἑτέρα τις λαβοῦσ' ἀνείλετο,
ὑμεῖς δ' ἐξεθρέψατε γενναίως, κἀπαιδεύσατε,

---

518. 519. Libri omnes, καὶ ταύτην σοφώτατ' ἔχειν τῶν ἐμῶν κωμῳδιῶν, πρώτους ἠξίωσ' ἀναγεῦσ' ὑμᾶς, nisi quod in Dorvill. hic ordo verborum, σοφώτατα τῶν ἐμῶν κωμῳδιῶν ἔχειν, tum in secundo Dobraei a correctore πρώτως, et denique in quibusdam plene ἀναγεῦσαι. Vide de hoc loco praefationem.

520. ὑπ' ἀνδρῶν φορτικῶν] *Iudicibus imperitis pronuncian, tibus.* ERN. Non iudices esse illos ἄνδρας φορτικούς, sed poetas a quibus victus est noster, Cratinum et Amipsiam, recte monuit Esserus p. 28. Pro ἀνδρῶν Ven. ἀνων, i. e. ἀνθρώπων.

522. Ven. εἵνεκ'.

523. Ἀλλ' οὐδ'] Cum Brunckio e membr. ὑμᾶς pro ὑμῶν dedimus. Id, si ex silentio coniecturam facere licet, fortasse etiam in Veneto est, qui est cum ed. Brunckiana collatus. Caeteri omnes, etiam Rav. ὑμῶν. At neque omnino multum blandiretur Atheniensibus, si quosdam tantum eorum peritos diceret, et parum concinne loqueretur, si aut ὑμῖν τοῖς σοφοῖς de solis sapientioribus, ὑμῶν autem de universis, aut de universis ὑμῖν τοῖς σοφοῖς, de iisdemque ὑμῶν τοὺς δεξιοὺς diceret, quasi quidam illorum σοφῶν essent non δεξιοί. Sensus hic est: etsi posthabitus aliis, non tamen committam, ut vos, qui periti estis, idcirco deseram, atque ad vos fabulam meam afferre detrectem.

524. 525. Posteaquam scilicet fabula *Daetalenses* bene excepta est, quam ego sub alieno nomine edidi, vos autem favore vestro fecistis, ut diligentius elaboratam ediderim — ἐκ τούτου, ab illo, inquam, tempore de vestro favore non dubitavi. ERN. De fabula ista, quae Δαιταλῆς inscripta fuit, videndi Seidlerus in disputatione de fragm. Aristoph. Süvernius in commentat. de Nubibus p. 26. seqq. et qui nuper fragmenta edere coepit G. Dindorfius. Recte Brunckius e quattuor codd. et Hephaestione ὁ σώφρων edidit. Sic etiam MSS. Ravenn. Bavar. Elbing. aliique.

526. Ia. omittit ἔτ'. ERN. Etiam Ven.

Εὔπολις μὲν τὸν Μαρικᾶν πρώτιστον παρείλκυσεν,
ἐκστρέψας τοὺς ἡμετέρους Ἱππέας κακὸς κακῶς,
προςθεὶς αὐτῷ γραῦν μεθύσην, τοῦ κόρδακος οὕνεχ', ἣν
Φρύνιχος πάλαι πεποίηχ', ἣν τὸ κῆτος ἤσθιεν.
εἶθ' Ἕρμιππος αὖθις ἐποίησεν εἰς Ὑπέρβολον.
ἄλλοι τ' ἤδη πάντες ἐρείδουσιν εἰς Ὑπέρβολον,
τὰς εἰκοὺς τῶν ἐγχέλεων τὰς ἐμὰς μιμούμενοι.
ὅςτις οὖν τούτοισι γελᾷ, τοῖς ἐμοῖς μὴ χαιρέτω.

---

549. Pro *Μαρικᾶν πρώτιστον* Rav. *μακαρικᾶν πρότερον*.

551. Ven. *εἵνεκα*, Rav. *οὕνεκα*, pronomine *ἣν*, ut vulgo, sequenti versui adiecto. Emendavit Bentleius.

553. Brunckius, quum legeretur *εἶθ' Ἕρμιππος αὖθις πεποίηκεν*, male mutato ordine verborum, dedit, *εἶτ' αὖθις Ἕρμιππος ἐποίησεν εἰς Ὑπέρβολον*. Rav. *αὖτις πεπόηκεν*. Nec variant in perfecto libri, quamquam ex Bekkeri silentio quis colligat in Veneto esse *ἐποίησεν*. Ego quidem ex eo libro a me *σ'* pro ultima syllaba *σεν* adnotatum invenio, sed vereor ne is error sit, ortus ex *ἐρείδουσ'* in sequente versu. Quod si eadem in Eupolideo, quae in aliis huius generis polyschematistis licentia admissa fuit, servari perfectum posset verbis ita collocatis, *εἶθ' αὖθις πεποίηκεν Ἕρμιππος εἰς Ὑπέρβολον*. Sed quum desint exempla huius formae satis certa, (non multum enim tribuerim iis quae Dobraeus p. (120) attulit) recipiendum duxi *ἐποίησεν*. Similis fluctuatio est v. 546.

554. Ven. *ἐρείδουσ'*. Hunc versum omittit C. *Ἐρείδουσιν*, *invehuntur*, *accusant graviter*. Hesych. *ἤρειδε, σφοδρῶς κατηγόρει*. ERN.

555. *εἰκοὺς*] Athen. VII. 13. *εἰκοῦς*. Huc pertinet glossa Hesychii, *εἰκούς, εἰκόνας*. ubi v. Intt. Vsus est etiam Euripides. Vid. Valken. ad Phoen. p. 168. ERN. Recte quidem, sed non satis explicate scholiastes: *ἀντὶ τοῦ λέξεων εἰπεῖν ἐγχέλεων ἔφη*. Notat Aristophanes Hermippum caeterosque qui illo tempore vigebant comicos, quod, si quid ipse magno cum plausu theatri dixisset, ut illud de anguillis, id isti imitentur, eaque via favorem quaerant spectatorum. Neque enim dubitari potest, quin illam Cleonis cum piscatoribus anguillas capturis comparationem, quam posuit in Equitibus v. 864. summa populus approbatione exceperit. Est ea his verbis comprehensa:

ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας.
ὅταν μὲν ἡ λίμνη καταστῇ, λαμβάνουσιν οὐδέν·
ἐὰν δ' ἄνω τε καὶ κάτω τὸν βόρβορον κυκῶσιν,
αἱροῦσι· καὶ σὺ λαμβάνεις, ἢν τὴν πόλιν ταράττῃς.

ἢν δ' ἐμοὶ καὶ τοῖσιν ἐμοῖς εὐφραίνησθ' εὑρήμασιν,
ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας εὖ φρονεῖν δοκήσετε.

---

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ α'.

Ὑψιμέδοντα μὲν θεῶν *στροφή.*
Ζῆνα τύραννον ἐς χορὸν
πρῶτα μέγαν κικλήσκω,
τόν τε μεγασθενῆ τριαίνης ταμίαν,
γῆς τε καὶ ἁλμυρᾶς θαλάσ-
σης ἄγριον μοχλευτήν·
καὶ μεγαλώνυμον ἡμέτερον πατέρ',
Αἰθέρα σεμνότατον βιοθρέμμονα πάντων.
τόν θ' ἱππονώμαν, ὃς ὑπερ-
λάμπροις ἀκτῖσιν κατέχει
γῆς πέδον, μέγας ἐν θεοῖς,
ἐν θνητοῖσί τε δαίμων.

ΧΟΡΟΣ *ἐπίῤῥημα.*

Ὦ σοφώτατοι θεαταί, δεῦρο τὸν νοῦν πρόσχετε.

---

557. Ravennas τοῖς ἐμοῖσιν εὐφραίνησθ'.

558. Ven. τὰς προτέρας.

559. In descriptione versuum huius carminis et scholiasten et Brunckium deserendum putavimus, quorum uterque satis hiulcos numeros protulit. Alia ac multo peior in Ravennate libro versuum dispositio est. Sunt autem horum versuum primus, secundus, quintus, nonus, choriambici dimetri acatalecti; tertius, sextus, duodecimus choriambici dimetri catalectici; quartus choriambicus trimeter acatalectus; septimus, dactylicus tetrameter acatalectus; octavus, dactylicus pentameter catalecticus in bisyllabum; decimus et undecimus, Glyconei. Caeterum Brunckius stropham hanc pariter atque antistropham semichorio tribuit, non monito lectore. Idem etiam alibi ab eo factum est, ubi huiuscemodi choricis cantionibus vicina est parabasis, ut in Avibus v. 737. 769. 1058. 1088. in Vespis v. 1060. 1091. 1275. 1284. Ac sane suadet id et accurate facta partium responsio, et ipsa cantionum illarum ratio ac numeri.

565. Pro ὑμέτερον Rav. ἐμόν.

567. Ven. τῶν θ'. Idem et Rav. ἱππονόμαν.

571. θεαταὶ] Προςέχετε vulgo. Bentleius πρόσχετε, ut in fragmento Pherecratis apud Hephaestionem est et apud schol. ad v. 559. Tribrachum in καταλήξει defendit Brunckius in addendis p. 132.

ἠδικημέναι. γὰρ ὑμῖν μεμφόμεσθ' ἐναντίον.
πλεῖστα γὰρ θεῶν ἁπάντων ὠφελούσαις τὴν πόλιν,
δαιμόνων ἡμῖν μόναις οὐ θύετ' οὐδὲ σπένδετε,
αἵτινες τηροῦμεν ὑμᾶς. ἢν γὰρ ᾖ τις ἔξοδος
μηδενὶ ξὺν νῷ, τότ' ἢ βροντῶμεν ἢ ψεκάζομεν.
εἶτα τὸν θεοῖσιν ἐχθρὸν βυρσοδέψην Παφλαγόνα
ἡνίχ' ᾑρεῖσθε στρατηγόν, τὰς ὀφρῦς συνήγομεν,
κἀποιοῦμεν δεινά· βροντὴ δ' ἐῤῥάγη δι' ἀστραπῆς·
ἡ σελήνη δ' ἐξέλειπε τὰς ὁδούς· ὁ δ' ἥλιος
τὴν θρυαλλίδ' εἰς ἑαυτὸν εὐθέως ξυνελκύσας
οὐ φανεῖν ἔφασκεν ὑμῖν, εἰ στρατηγήσει Κλέων.
ἀλλ' ὅμως εἵλεσθε τοῦτον. φασὶ γὰρ δυςβουλίαν
τῇδε τῇ πόλει προςεῖναι· ταῦτα μέντοι τοὺς θεούς,
ἅττ' ἂν ὑμεῖς ἐξαμάρτητ', ἐπὶ τὸ βέλτιον τρέπειν.

---

Quem non debebat reprehendere Porsonus in praef. ad Hec. p. 44. quamquam recte ille probans Bentleium. Nam πρόσχετε τὸν νοῦν non solum Pherecratis illud exemplum, sed etiam exempla eius formulae in anapaestis apud Aristophanem tuentur, quod eo in metro non est proceleusmaticus usitatus: vide Eq. 503. Vesp. 1015. Av. 688.

573. Rav. ὠφελοῦσαι.

576. Ravennas, τότε βροντῶμεν ἢ ψακάζομεν.

ξυνήγομεν] Sic L. pro vulg. συνήγομεν. ERN. Vulgatum servat Rav. In Ven. pro ᾑρεῖσθε est αἱρεῖσθε. Dux ille factus Ol. LXXXVIII. 3. v. Thucyd. IV. 28.

577. Ven. καὶ ποοῦμεν. Rav. κἀποοῦμεν.

βροντὴ δ' ἐῤῥάγη δι' ἀστραπῆς] Hoc e Sophocle sumtum monet scholiastes. Inde colligere licet, irridendi Sophoclis caussa repetitum esse, ut non bene dictum. ERN.

580. Vulgo ἐξέλιπέ γε, sed γε deest in edd. vett. Brunckius ex membranis male ἐκλέλοιπε. Rav. Ven. aliique codd. ἐξέλιπε. Recte Berglerus ἐξέλειπε, quod duo apud Porsonum codices praebent.

582. εἰ] L. ἢν, ut v. 575. recte. Στρατηγήσῃ L. Ia. recte. ERN. Cum Brunckio vulgatam lectionem εἰ στρατηγήσει servavimus. Talia enim saepe librorum numero, non pondere rationum dirimenda sunt. Eadem ubique varietas occurrit: vide v. 480. Hic quidem vulgata lectio auribus magis commendatur, in qua η, non sonora vocalis, tantum bis, non ut in altera lectione, quater iteretur. Illud dubitari potest, an scripserit εἰ στρατηγήσοι. Sed vide Reisigium in Coniect. p. 226.

583. v. Suid. Ἀθηναίων δυςβουλία.

585. Rav. a prima manu ἐξαμαρτάνειν, ab recentiore ἐξαμαρ-

ὡς δὲ καὶ τοῦτο ξυνοίσει, ῥᾳδίως διδάξομεν·
ἢν Κλέωνα τὸν λάρον δώρων ἑλόντες καὶ κλοπῆς,
εἶτα φιμώσητε τούτου τῷ ξύλῳ τὸν αὐχένα,
αὖθις ἐς τἀρχαῖον ὑμῖν, εἴ τι κἀξημάρτετε,
ἐπὶ τὸ βέλτιον τὸ πρᾶγμα τῇ πόλει ξυνοίσεται.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ β΄.

Ἀμφί μοι αὖτε, Φοῖβ᾽ ἄναξ — ἀντιστρ.
Δήλιε, Κυνθίαν ἔχων
ὑψικέρατα πέτραν·
ἥ τ᾽ Ἐφέσου μάκαιρα πάγχρυσον ἔχεις
οἶκον ἐν ᾧ κόραι σε Λυ-
δῶν μεγάλως σέβουσιν·
ἥ τ᾽ ἐπιχώριος ἡμετέρα θεός,
αἰγίδος ἡνίοχος πολιοῦχος Ἀθάνα·
Παρνασσίαν θ᾽ ὃς κατέχων
πέτραν, σὺν πεύκαις σελαγεῖ

---

τάνητε. Pro βέλτιον unus Regius βέλτιστον. At recte ἐπὶ τὸ βέλτιον, ut v. 590. et in Ecclesiaz. v. 475.

587. Ven. δῶρον.

588. Rav. κἀξημάρτηται, quae vulgata erat scriptura, emendata ex membranis Brunckii aliisque libris.

590. ξυνοίσεται] Formula, ξυμφέρεσθαι ἐπὶ τὸ βέλτιον, *eveniet in partem meliorem*, est etiam in Eccles. 475. ERN.

591. Reizius volebat legi, ἀμφ᾽ ἐμοί, quod ita apud Suidam et in scholiis esset. In Homericis hymnis XVIII.

ἀμφί μοι Ἑρμείαο φίλον γόνον ἔννεπε, Μοῦσα.

et simpliciter ἀμφί, VI. XXI. XXXIV. In Ven. est ἄναξ αὖτε Φοῖβε. Rav. αὐτῶι Φοῖβε ἄναξ.

593. Verba sumpta e Pindaro. V. Hemsterh. ad Plutum p. 311. et Schneideri fragm. Pind. v. 64.

594. 595. In Ravennate scriptum, παγχρύσεον οἶκον, omisso ἔχεις, si fides Invernizio. De omisso ἔχεις nihil Bekkerus.

595. κόραι Λυδῶν] Nempe Ephesus olim Lydiae urbs. v. Steph. in Ἔφεσος. v. et Rutgers. V. L. II. 1. ERN.

598. πολιοῦχος Ἀθάνα] v. Hemsterh. Plut. 260. 261. ERN.

599. Παρνασσίαν pro vulgato Παρνασίαν recte Rav.

600. Ven. πεύκῃς. Σελαγεῖς est in Borgiano Mut. a. aliisque. Idque volebat Brunckius, sed retractavit sententiam in addendis. Σελαγεῖ enim medium esse, ut v. 286. et Acharn. 924.

Βάκχαις Δελφίσιν ἐμπρέπων,
. κωμάστης Διόνυσος.

ΧΟΡΟΣ ἀντεπίῤῥ.

Ἡνίχ' ἡμεῖς δεῦρ' ἀφορμᾶσθαι παρεσκευάσμεθα,
ἡ Σελήνη συντυχοῦσ' ἡμῖν ἐπέστειλεν φράσαι,
πρῶτα μὲν χαίρειν Ἀθηναίοισι καὶ τοῖς ξυμμάχοις·
εἶτα θυμαίνειν ἔφασκε· δεινὰ γὰρ πεπονθέναι,
ὠφελοῦσ' ὑμᾶς ἅπαντας, οὐ λόγοις, ἀλλ' ἐμφανῶς·
πρῶτα μὲν τοῦ μηνὸς εἰς δᾷδ' οὐκ ἔλαττον ἢ δραχμήν,
ὥστε καὶ λέγειν ἅπαντας, ἐξιόντας ἑσπέρας·
μὴ πρίῃ, παῖ, δᾷδ', ἐπειδὴ φῶς σεληναῖον καλόν.

---

601. Βάκχαις Δελφίσιν] Sic Eurip. Ion. 551. Δελφίδας κόρας dixit, et alibi Δελφίδα πέτραν in Bacchis. ERN. Versu 306. κἀπὶ Δελφίσιν πέτραις.

602. Κωμαστὴς Διόνυσος] Sic dicitur ab Orgiis et saltationibus Bacchicis. Κωμάζειν dicitur de pompis sacris. Κῶμος est ap. Eurip. Phoen. 797. ubi de Baccho sermo, estque εἶδος ὀρχήσεως, ut recte scholia. cf. Hesych. in h. v. et adde Wesseling. ad Diodor. III. p. 145. ERN.

604. Edidimus ἐπέστειλεν, quod ante β, π, φ, et alia amant Graeci. Male vulgo et contra morem Atticorum poetarum producta propter duplicem consonam syllaba, ἐπέστειλε.

606. Rav. ἔφασκεν.

607. Ven. ἡμᾶς.

608. δραχμήν] L. Ia. δραχμῆς. ERN. Ravennas, πρῶτα μὲν οὖν τοῦ μηνός, secundum Invernizium.

610. πρίω] L. πρίου. C. Ib. πρίῃ. Ia. Ib. σεληναῖον. ERN. Ravennas, Ven. Dorv. Barocc. 127. et Elbing. et alii codd. cum Ald. et aliis edd. πρίῃ. Schol. ad Acharn. 34. πρίω pro πρίασο Acharnensium proprium dicit. Id hic fortasse ex ὦ ad παῖ adiecto ortum, siquidem in Mut. c. est πρί' ὦ. Recepi coniunctivum, qui huic loco rectius quam imperativus convenit. Vide quae in diss. de praeceptis quibusdam Atticistarum de his vetandi modis dixi. Pro ἐπειδὴ Ven. ἐπεί. Σεληναίη vehementer dubito an Athenienses pro σελήνη in communi sermone non dixerint, etsi Eustathius p. 84, 7. (63, 13.) id ipsum ut comprobet, verba haec ἐπειδὴ φῶς σεληναίης καλὸν affert. Codd. nonnulli σεληναίας. Quod ex Ia. Ib. iam olim reposui, σεληναῖον, eo magis tenendum duxi, quia litteris non ambiguis scriptum est in tertio Dobraei, qui liber saepe optimas lectiones exhibet. Quod hic φῶς σεληναῖον, alibi dicitur τὸ σελήνιον. Athenaeus VII. 1. p. 276. D. εὐσηπτότερα γοῦν τὰ νύκτωρ θυόμενα

*ἄλλα τ' εὖ δρᾶν φησίν· ὑμᾶς δ' οὐκ ἄγειν τὰς ἡμέρας*
*οὐδὲν ὀρθῶς, ἀλλ' ἄνω τε καὶ κάτω κυδοιδοπᾶν.*
*ὥςτ' ἀπειλεῖν φησὶν αὐτῇ τοὺς θεοὺς ἑκάστοτε,*
*ἡνίκ' ἂν ψευσθῶσι δείπνου, κἀπίωσιν οἴκαδε,*
*τῆς ἑορτῆς μὴ τυχόντες κατὰ λόγον τῶν ἡμερῶν.*
*κᾆθ', ὅταν θύειν δέῃ, στρεβλοῦτε καὶ δικάζετε.*
*πολλάκις δ' ἡμῶν ἀγόντων τῶν θεῶν ἀπαστίαν,*
*ἡνίκ' ἂν πενθῶμεν ἢ τὸν Μέμνον', ἢ Σαρπηδόνα,*
*σπένδεθ' ὑμεῖς καὶ γελᾶτ'· ἀνθ' ὧν λαχὼν 'Υπέρβολος*
*τῆτες ἱερομνημονεῖν, κἄπειθ' ὑφ' ἡμῶν τῶν θεῶν*
*τὸν στέφανον ἀφῃρέθη· μᾶλλον γὰρ οὕτως εἴσεται*
*κατὰ Σελήνην ὡς ἄγειν χρὴ τοῦ βίου τὰς ἡμέρας.*

---

*ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ. ΧΟΡΟΣ.*

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

*Μὰ τὴν 'Αναπνοήν, μὰ τὸ Χάος, μὰ τὸν 'Αέρα,*
*οὐκ εἶδον οὕτως ἄνδρ' ἄγροικον οὐδένα,*
*οὐδ' ἄπορον, οὐδὲ σκαιόν, οὐδ' ἐπιλήσμονα·*

---

*τῶν ἱερείων, καὶ τῶν ξύλων τὰ πρὸς τὸ σελήνιον κοπτόμενα, καὶ τῶν καρπῶν δὲ οἱ πλεῖστοι πρὸς τὸ σελήνιον πεπαίνονται.*

611. *φησὶν ὑμᾶς, κοὐκ*] Correxi dudum *φησίν, ὑμᾶς δ' οὐκ.* Sed id iam occupavit Bentleius. ERN. Recepit etiam Brunckius. Et accedit aliquid firmamenti ex scholio in quinto Dobraei ab alia manu adscripto, *ὑμᾶς δὲ οὐκ.* Sed libri omnes *κοὐκ.* Caeterum quae hic dicuntur non videtur dubitari posse quin pertineant ad ea, quae in diebus festis et sacris novari debuerunt, ex quo a Metone emendata fuerat ratio temporum, quod factum est Ol. LXXXVII. 1.

618. Hunc versum omittit Rav.

622. Formula est e lege Solonis, qui iussit *ἡμέρας ἄγειν κατὰ Σελήνην.* Diog. Laert. I. 59. Gemin. Isag. c. 6. Quomodo Kalendarium turbatum apud Athenienses, varie disputant Scaliger et alii (v. Spanh. ad h. l.) sed nihil extricant. ERN. Vide Ideleri Manuale chronologiae vol. I. p. 266. seqq.

623. *Χάος* non materiae rudem indigestamque molem, sed vastum atque inane spatium dicit. V. diss. de antiquissima Graecorum mythologia. Pro *'Αέρα* scholiastes ad Ran. 919. *Αἰθέρα,* quod probabat Porsonus.

624. Ravennas *ἄνδρα γ' ἄγροικον.* Tum Ven. *οὐδαμοῦ.*

ὅςτις σκαλαθυρμάτι' ἄττα μικρὰ μανθάνων,
ταῦτ' ἐπιλέλησται πρὶν μαθεῖν· ὅμως γε μὴν
αὐτὸν καλῶ θύραζε δευρὶ πρὸς τὸ φῶς.
ποῦ Στρεψιάδης; ἔξει τὸν ἀσκάντην λαβών.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλλ' οὐκ ἐῶσί μ' ἐξενεγκεῖν οἱ κόρεις.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀνύσας τι κατάθου, καὶ πρόςεχε τὸν νοῦν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἰδού·

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἄγε δή, τί βούλει πρῶτα νυνὶ μανθάνειν,
ὧν οὐκ ἐδιδάχθης πώποτ' οὐδέν; εἰπέ μοι.
πότερον περὶ μέτρων, ἢ ῥυθμῶν, ἢ περὶ ἐπῶν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

περὶ τῶν μέτρων ἔγωγ'· ἔναγχος γάρ ποτε
ὑπ' ἀλφιταμοιβοῦ παρεκόπην διχοινίκῳ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐ τοῦτ' ἐρωτῶ σ'; ἀλλ' ὅ τι κάλλιστον μέτρον
ἡγεῖ, πότερον τὸ τρίμετρον, ἢ τὸ τετράμετρον;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἐγὼ μὲν οὐδὲν πρότερον ἡμιεκτέου.

---

628. πρὸς τὸ φῶς] Satirice dictum in scholam Socratis, ut in antrum ferarum. ERN. Minime. Apte Berglerus Timoclis versus apud Athen. VI. p. 245. B. attulit: ἀνοίγετ' ἤδη τὰς θύρας, ἵνα πρὸς τὸ φῶς ὦμεν καταφανεῖς μᾶλλον.

633. In lib. Rav. vocabulum οὐδὲν Strepsiadi tributum.

634. πότερα] L. Ia. πότερον. mox R. ῥυθμῶν ἢ ἐπῶν. ERN. Vulgo sic legitur: πότερα περὶ μέτρων, ἢ περὶ ἐπῶν, ἢ ῥυθμῶν; πότερον etiam Rav. et alii. Omittit eam vocem Dobraei sextus. Ven. et primus Dobraei ἢ ἐπῶν ἢ ῥυθμῶν. Membranae Brunckii cum aliquot aliis ῥυθμῶν ἢ ἐπῶν. Vulgata displicet propter ictus metricos, qui et insuaves sunt in ultima praepositionis, et faciunt ut nomina in recitando obscurentur. Debebant enim in primam praepositionis syllabam incidere. Si plures libri quam ille Dobraei codex πότερον omitterent, facile adducerer ut hanc putarem veram scripturam esse, περὶ ῥυθμῶν, ἢ περὶ μέτρων, ἢ περὶ ἐπῶν. Sed ut in re dubia servare malui, quod habet liber Ravennas.

638. Πότερα unus Dobraei codicum et Brunckius.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐδὲν λέγεις, ὦ 'νθρωπε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

περίδου νῦν ἐμοί,
εἰ μὴ τετράμετρόν ἐστιν, ἡμιεκτέον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἐς κόρακας, ὡς ἄγροικος εἶ καὶ δυςμαθής.
ταχύ γ' ἂν δύναιο μανθάνειν περὶ ῥυθμῶν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί δέ μ' ὠφελήσουσ' οἱ ῥυθμοὶ πρὸς τἄλφιτα;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

πρῶτον μὲν εἶναι κομψὸν ἐν συνουσίᾳ,
ἐπαΐονθ' ὁποῖός ἐστι τῶν ῥυθμῶν
κατ' ἐνόπλιον, χὠποῖος αὖ κατὰ δάκτυλον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

κατὰ δάκτυλον; νὴ τὸν Δί', ἀλλ' οἶδ'.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

εἰπὲ δή.

---

640. *περίδου*] Grammatici veteres omnes, Etym. M. Suid. Photius hinc citant *περιδοῦ*. ERN. Recte Brunckius hanc scripturam improbat, docetque *περίδου* non a *περιδέω*, sed a *περιδίδωμι* formatum, ut *ἀπόδου* in Ranis 1235. Verba *περίδου νῦν ἐμοὶ* Etym. M. p. 663, 50. attulit.

641. Vulgo, *εἰ μὴ τετράμετρόν ἐστιν ἡμιεκτεόν*. At id vel *εἰ μὴ τὸ τετράμετρον*, ut est in Mut. a. vel *ἐστι θἠμιεκτέον* dicendum fuisset. Apud Suidam v. *περίδου* est *ἡμιεκταίου*. Et *ἡμιεκτέον*, quod restituendum vidit Porsonus, exstat in Ven. Mut. a. b. aliisque.

643. Legebatur *μανθάνειν σὺ περὶ ῥυθμῶν*. *Σύ*, a metricis prosodiae male gnaris insertum, sustulit Brunckius. Atque id omittit etiam Ravennas, et, ut videtur, Venetus.

645. Venetus *σοφόν*.

646. Ravennas *ἐπαΐοντ'* pro vulgato *εἶτ' ἐπαΐειν*, quod habet etiam Ven. Scripsi cum Bekkero *ἐπαΐονθ'*, hac potissimum motus ratione, quod ea Atticis usitata mensura est: vide Vesp. 516. Aeschylus Suppl. post v. 766. ex codd. *οὐδὲν ἐπαΐοντες*. Soph. Ai. 1263. Mutasse videntur grammatici, Homeri prosodiae adsueti, quod *πρῶτον* requirere aliam partem sententiae putarent. Corripiunt primam Attici in iis metris, quae ad heroici versus exemplum sunt formata.

647. *κατ' ἐνόπλιον*] Vid. Eustath. ad Od. *φ*, 1899. 62. ERN.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τίς ἄλλος ἀντὶ τουτουῒ τοῦ δακτύλου;
πρὸ τοῦ μέν, ἔτ' ἐμοῦ παιδὸς ὄντος, οὑτοσί.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀγρεῖος εἶ καὶ σκαιός.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὐ γάρ, ὦ'ζυρέ,
τούτων ἐπιθυμῶ μανθάνειν οὐδέν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

τί δαί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἐκεῖν', ἐκεῖνο, τὸν ἀδικώτατον λόγον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀλλ' ἕτερα δεῖ σε πρότερα τούτων μανθάνειν,
τῶν τετραπόδων ἅττ' ἐστὶν ὀρθῶς ἄῤῥενα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλλ' οἶδ' ἔγωγε τἄῤῥεν', εἰ μὴ μαίνομαι·

---

649. τίς ἄλλος etc.] Dukerus se nec poetae sententiam nec expositionem scholiorum intelligere fatetur. Mox τουτουῒ νῦν δακτύλου Bentleius, et intelligit de *digito indice*, quoniam de *medio* v. seq. ERN. Vnum ex digitis ostendit: sed mox porrigit digitum infamem, significans penem pueri eo nomine appellari.

650. προτοῦ] L. Ia. πρῶτον. Post ἔτ' omittit R. ERN. Pro ἔτ' in Elbing. ὅτ' est. Omittunt ἔτ' etiam Mut. a. et tertius Dobraei, in quo est ὄντως, congruens illud cum ἔπ', quod pro ἔτ' in Rav. Ven. Barocc. 127. est. Πρῶτον etiam Ravennas.

651. ἀχρεῖος] Suid. ἀγρεῖος, quod placet Kustero. ERN. Ἀγρεῖος recte recepit Brunckius e membr. quibus accedunt Ravennas et alii. B. ἀρχεῖος, e quo ἀρχαῖος olim scriptum videri posse putat Brunckius. Elbing. ἀχροῖος. Ἀγρεῖος est etiam in Thesm. 160.

652. τί δέ;] R. τί δαί; bene. ERN. Probavit etiam Brunckius τί δαί, repertum in membr. et aliis codd. In Rav. est τί δή; In Ven. omissum οὐδέν.

654. πρότερα τούτου] C. Ib. πρὸ τούτου, quod versum destruit. Ia. τούτων. ERN. Τούτων etiam Ravennas et alii habent, quod recipiendum putavi. Τούτου enim librariorum curiositati deberi videtur. Plurali quum utitur, tantas tamque difficiles intelligit res, quam fraudulenta illa oratio est. Ven. πρότερα τούτου δεῖ σε.

655. Ven. ἅτ'.

κριός, τράγος, ταῦρος, κύων, ἀλεκτρυών.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὁρᾷς, ἃ πάσχεις; τήν τε θήλειαν καλεῖς
ἀλεκτρυόνα, καὶ ταὐτὸ καὶ τὸν ἄῤῥενα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πῶς δή, φέρ᾽;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὅπως, ἀλεκτρυὼν κἀλεκτρυών.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

νὴ τὸν Ποσειδῶ. νῦν δὲ πῶς με χρὴ καλεῖν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀλεκτρύαιναν· τὸν δ᾽ ἕτερον, ἀλέκτορα.

---

657. τράγος, ταῦρος] R. I. inverso ordine. ERN. Etiam Rav.

658. Ravennas, Ven. ὃ πάσχεις.

659. I. ταὐτόν. ERN. Etiam alii codd. κατὰ ταυτόν. Vulgo κατὰ ταυτό. Qua in scriptura subiectus tribracho anapaestus offensioni est, de quo dixi in Elem. d. metr. p. 130. seqq. Adde Dobraeum in Aristophan. p. (111.) seqq. Elmsleius in censura Hecubae Porsonianae p. 67. sive p. 249. ed. Lips. non habebat medelam in promptu. In censura meae Euripidis Supplicum editionis p. 437. (246. ed. Lips.) Porsoni inventum attulit ἀλεκτρυῶ, idque ut ratum posuit ad Med. v. 398. De ea forma infra dicam ad v. 1431. Sed codd. Harl. et Barocc. 127. apud Porsonum habent καταυτό: in Barocc. tamen τα suprascriptum. Ego quidem, quum Dorvillianus praebeat κἄτ᾽ αὐτὸ, id ipsum emendate scriptum reposui. In fine huius versus Rav. ex praecedentibus iterat ἀλλ᾽ οἶδ᾽ ἔγωγε τἄῤῥενα.

660. Hic versus in MSS. et edd. sic legitur: ΣΤΡ. πῶς δή; φέρε. ΣΩ. πῶς; ἀλεκτρυὼν κἀλεκτρυών. Quod iam olim reposui, φέρ᾽. ὅπως, adscriptum est etiam a Porsono, confirmatumque sexto Dobraei, in quo clare scriptum ὅπως. Postrema Reizius ita corrigebat, ὡ᾽λεκτρυὼν χἠλεκτρυών. Recte id quidem, si in praecedente versu legitur κατὰ ταυτό. Sed quum hodie sciamus et ὁ et ἡ sequente α in ᾱ contrahi, distingui non possent ἅλεκτρυὼν χἀλεκτρυών, nisi aut ἅ ex ὁ ἀ conflatum aliter quam natum ex ἡ ἀ sonuisse, aut Socratem distincte ὁ ἀλεκτρυὼν χἡ ἀλεκτρυὼν pronunciasse statueremus. Nunc vero reposito καὶ ταὐτὸ recte se habere patet librorum scripturam ἀλεκτρυὼν κἀλεκτρυών. Elmsleium non satis intelligo, qui ad Medeae v. 1103. totum versum Strepsiadi tribuendum censebat, scriptum hoc modo: πῶς δή; φέρε, πῶς; ἀλεκτρυὼν κἀλεκτρυών.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλεκτρύαιναν; εὖ γε, νὴ τὸν Ἀέρα·
ὥςτ' ἀντὶ τούτου τοῦ διδάγματος μόνου
διαλφιτώσω σου κύκλῳ τὴν κάρδοπον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἰδοὺ μάλ' αὖθις τοῦθ' ἕτερον. τὴν κάρδοπον
ἄῤῥενα καλεῖς, θήλειαν οὖσαν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τῷ τρόπῳ
ἄῤῥενα καλῶ 'γώ, κάρδοπον;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

μάλιστά γε·
ὥςπερ γε καὶ Κλεώνυμον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πῶς δή, φράσον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ταὐτὸν δύναταί σοι κάρδοπος Κλεωνύμῳ.

---

662. ἀλεκτρύαιναν] V. Eustath. p. 1479. ERN.

664. τούτου] C. τουτουΐ. ERN.

668. Duo Regii cum vulgatis, ἄῤῥενα καλῶ 'γὼ κάρδοπον. Sed A. C. Harl. Barocc. 127. Dorvill. Mut. a. ἄῤῥενα καλῶ 'γὼ τὴν κάρδοπον. Vnde dubitat Brunckius an praestet, ἄῤῥενα καλῶ τὴν κάρδοπον; Et profecto, si subiectum enunciationis est κάρδοπον, necessarius est articulus. Sed quum ἐγώ, quod miranti apprime convenit, libris firmatum sit omnibus, non emendanda, sed explicanda est haec ratio dicendi. Scilicet subiectum est αὐτήν, quod intelligendum ex praecedentibus, praedicata autem ἄῤῥενα et κάρδοπον. Nam sensus est: τῷ τρόπῳ ἄῤῥενα καλῶ ἐγὼ αὐτήν, κάρδοπον λέγων.

669. Omittunt γε. Rav. Ven. aliique codd.

670. In MSS. C. Ib. aliter personae ordinantur. Nam v. hic refertur ad Strepsiadem, ut sit scilicet continuatio praecedentium verborum: πῶς δή, φράσον, et v. 671. 672. tribuitur Socrati, 673. rursus Strepsiadi ad verbum καλεῖν. Et nobis ordo vulgatus personarum dudum suspectus fuit. Itaque hanc rationem secuti sumus. ERN. Retinenda vulgata personarum distributio. Nam si versus 670. cum praecedentibus verbis continuaretur, non modo responsio Socratis ad id, quod interrogaret Strepsiades, nulla esset, sed etiam, si versus 671. 672. Socrati tribuerentur, hic Strepsiade, non se digna, diceret. In eo enim lepor huius loci inest, quod insulsus

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλλ', ὦ 'γάθ', οὐδ' ἦν κάρδοπος Κλεωνύμῳ,
ἀλλ' ἐν θυείᾳ στρογγύλῃ γ' ἀνεμάττετο.
ἀτὰρ τολοιπὸν πῶς με χρὴ καλεῖν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὅπως;
τὴν καρδόπην, ὥςπερ καλεῖς τὴν Σωστράτην

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τὴν καρδόπην; θήλειαν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὀρθῶς γὰρ λέγεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἐκεῖνο δ' ἦν ἂν καρδόπη, Κλεωνύμη.

---

homo, Strepsiades, verba ταυτὸν δύναταί σοι κάρδοπος Κλεωνύμῳ, male intellecta, sic accipit, quasi Socrates Cleonymum mactram vocasset. Itaque tantum abest, inquit, ut ille mactra sit, ut ne habeat quidem mactram.

672. Rav. θυίαι. In Ven. omissum γ'. Illa particula hic *adeo* significat, quae eo facilius post adiectivum collocari potuit, quia θυεία στρογγύλη quasi pro una voce sunt.

675. Vulgo, τὴν καρδόπην, θήλειαν ὀρθότερον λέγεις. Sed longe exquisitiorem et elegantiorem lectionem servarunt, etsi non adscripto nomine Socratis, Ravennas et Venetus, τὴν καρδόπην θήλειαν. ὀρθῶς γὰρ λέγεις, quam praefixo postremis verbis Socratis nomine reposuimus. Ac languet sane ὀρθότερον. Non enim tam liberalis fingitur Socrates, ut κάρδοπον ferri posse censeat, sed severitate ea, quae philosophum decet, unice rectum esse καρδόπην dictitat. Recepit hoc etiam Reisigius, sed ut Socrati tribueret θήλειαν ὀρθῶς γὰρ λέγεις. At ita inutile est θήλειαν, nec placet particulae γὰρ collocatio. Sed θήλειαν ne etiam a Strepsiade dictum redundaret, distinxi verba eius in duas sententias.

677. δήγε] Δὴ Ia. ERN. In editis hic versus sic legitur,

ἔτι δή γε περὶ τῶν ὀνομάτων μαθεῖν σε δεῖ.

Equidem quum in ordine harum particularum et significatione, tum in eo haereo, quod nulla earum haec verba cum superioribus aliquo certe modo connectit. Turbatam huius versus lectionem esse, varietas scripturae in codicibus ostendit, ἔτι δὴ περὶ τῶν, quod est etiam in Ravennate et Veneto; ἔτι γε περὶ τῶν, ἔτ' ἔτι περὶ τῶν, ἔτ' ἔτι γε περὶ τῶν, ἔτι δὴ περί γε τῶν, ἔτι δή γε περὶ τῶν, ἔτι δή γε περί τε τῶν. Vulgatam tuebatur Reisigius in Coni. p. 230. sed quae ille de particulis δή γε disputavit, nec firma omnia sunt, neque ad hunc locum quidquam faciunt. Illud ego miror, quod

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἔτι δὴ δὲ περὶ τῶν ὀνομάτων μαθεῖν σε δεῖ,
ἅττ' ἄῤῥεν' ἐστίν, ἅττα δ' αὐτῶν θήλεα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλλ' οἶδ' ἔγωγ', ἃ θήλε' ἐστίν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

εἰπὲ δή.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Λύσιλλα, Φίλιννα, Κλειταγόρα, Δημητρία.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἄῤῥενα δὲ ποῖα τῶν ὀνομάτων;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μυρία.
Φιλόξενος, Μελησίας, Ἀμυνίας.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀλλ', ὦ πόνηρε, ταῦτά γ' ἔστ' οὐκ ἄῤῥενα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὐκ ἄῤῥεν' ἐν ὑμῖν ἐστίν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐδαμῶς γ', ἐπεὶ
πῶς ἂν καλέσειας ἐντυχὼν Ἀμυνίᾳ;

---

quum paullo ante de particulis δὴ δὲ dissereret, p. 228. non hic quoque ἔτι δὴ δὲ reponendum censuit, praesertim quum etiam in Eccles. 195. nonnulli libri perperam δή γε pro δὴ δὲ scriptum habeant. Id igitur reposui.

678. Ven. ἅττ' ἄρ' αὐτῶι.

680. Ven. Φίνιλλα.

682. Ven. Ἀμεινίας, supra scripto υ.

683. Rav. ἔστιν.

ἔστ' οὐκ] οὐκ ἔστ' Ib. quod lenius videtur. ERN.

684. R. οὐκ ἄῤῥεν' ἡμῖν. I. C. ἄῤῥεν' ἐν ὑμῖν. ERN. Id cum Brunckio recepimus, inventum illi in quattuor codd. quibus accedunt aliquot alii. Rav. et Ven. ut Ernestii R. Alterum praeferebat Reisigius in Coni. p. 25. Item Elmsleius in Auctar. ad Acharn. 178. p. 119. Pauci codd. omittunt γ'.

685. Ravennas πῶς γ' ἂν solus, quod sciam, nec male, etsi aliter sentiebat Elmsleius ad Med. 1334. not. f. XIX.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ
ὅπως ἄν; ὡδί, δεῦρο, δεῦρ', Ἀμυνία.
ΣΩΚΡΑΤΗΣ
ὁρᾷς; γυναῖκα τὴν Ἀμυνίαν καλεῖς.
ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ
οὔκουν δικαίως, ἥτις οὐ στρατεύεται;
ἀτὰρ τί ταῦθ', ἃ πάντες ἴσμεν, μανθάνω;
ΣΩΚΡΑΤΗΣ
οὐδὲν, μὰ Δί'· ἀλλὰ κατακλινεὶς δευρὶ
ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ
τί δρῶ;
ΣΩΚΡΑΤΗΣ
ἐκφρόντισόν τι τῶν σεαυτοῦ πραγμάτων.
ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ
μὴ δῆθ', ἱκετεύω σ', ἐνθάδ· ἀλλ', εἴπερ γε χρή,
χαμαί μ' ἔασον αὐτὰ ταῦτ' ἐκφροντίσαι.
ΣΩΚΡΑΤΗΣ
οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα.
ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ
κακοδαίμων ἐγώ,
οἵαν δίκην τοῖς κόρεσι δώσω τήμερον.

---

686. Hunc versum omittit Rav.

687. Veterum edd. et codicum fere omnium scriptura *γυναῖκα τὴν Ἀμυνίαν* in edd. recentioribus ex perpaucis iisque deterioribus codd. in *γυναῖκα δὴ τὸν Ἀμυνίαν* abierat. Alii codd. *τὸν Ἀμυνίαν*, sine *δή*. Invenitur etiam *τὸν Ἀμυνία* et *τὴν Ἀμυνία*. Recte Brunckius veterem scripturam revocavit. Sensus verborum hic est: feminam, cui nomen est Amynia, vocas.

688. Pro *ὅςτις* ex libro Ravennate *ἥτις* dedimus, aptum praecedentibus, et plenum contemptionis.

690. Verba haec, *οὐδὲν μὰ Δία*, male vertit Wolfius, *das kann wohl seyn.* Significant *nullo pacto*, ut *οὐδέν γε* in Avibus v. 1360. Nam Strepsiades quum dixit *ἃ πάντες ἴσμεν*, mores Amyniae in mente habet: Socrates autem illam nominum recte formandorum doctrinam minime notam esse omnibus contendit.

692. *ἐνθάδ'*] R. *ἐνταῦθ'*. mox *εἴ γε χρή*. ERN. Ven. *ἐνταῦθ' εἴ γε χρή*. Invernizius libros suos habere scripsit *ἐνταῦθεν. ἀλλ' εἴ γε χρή*. De Ravennate nihil adnotavit ex Bekkeri schedis Seidlerus.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ

φρόντιζε δή, καὶ διάθρει, στροφή.
πάντα τρόπον τε σαυτὸν
στρόβει πυκνώσας.
ταχὺς δ', ὅταν εἰς ἄπορον πέσῃς,
ἐπ' ἄλλο πήδα
νόημα φρενός· ὕπνος δ' ἀπέ-
στω γλυκύθυμος ὀμμάτων.
* * * *
* * *
* * *

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀτταταῖ, ἀτταταῖ.

ΧΟΡΟΣ

τί πάσχεις; τί κάμνεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀπόλλυμαι δείλαιος· ἐκ τοῦ σκίμποδος
δάκνουσί μ' ἐξέρποντες οἱ Κορίνθιοι,

---

696. Stropham haec esse, cuius antistropha sequitur v. 803. monui, quum primum Nubes edidi. Debebat ea autem hemichorio tribui, vel numeris arguentibus, non Socrati, cuius persona in libris adscripta est. Socrates putandus est intro abisse, qui redit v. 722. Brunckius temere, quum τε in uno alterove libro deesse videret, πάντας τρόπους ἑαυτὸν edidit: mox tamen recte dedit ὅταν ex codd. pro vulgato ὅταν γ'.

700. Vulgo εἰς ἄλλο et ἐς ἄλλο. Brunckius ἐπ' ἄλλο restituit ex C. Sic etiam Suidas in v. μεταπήδα et ταχύς. Neque aliter, si ex silentio existimare tutum est, Bekkeri codices.

703. Exciderunt tres ultimi strophae versus.

706. Vulgo bis ἰατταταί. Ven. ἀτταταί bis. Rav. bis ἀτταταῖ. Vide Herodianum περὶ μονήρους λέξεως p. 27, 13.

707. Adscripta erat Socratis persona et hic et mox v. 715. Dedi haec choro, re ipsa postulante, et hoc quidem in versu etiam numeris monentibus. Vide ad v. 696.

709. οἱ Κορίνθιοι] Nugae sunt, quae scholiastes habet. Immo est ridiculum ex inopinato pro κόρεις (v. 724.) positis Corinthiis, quos perstringere obiter voluit, quos dicit primum τὰς πλευρὰς δαρδάπτειν, quod quo pertineat nondum extrico; secundum τὴν ψυχὴν ἐκπίνειν ad saevitiam foenebrem; nam foeneratores etiam ψυχορόφοι dicuntur. v. Hesych. in h. v. ERN. Recte hunc locum Ernestius

*καὶ τὰς πλευρὰς δαρδάπτουσιν,*
*καὶ τὴν ψυχὴν ἐκπίνουσιν,*
*καὶ τοὺς ὄρχεις ἐξέλκουσιν,*
*καὶ τὸν πρωκτὸν διορύττουσιν,*
*καί μ' ἀπολοῦσιν.*

*ΧΟΡΟΣ*

*μὴ νῦν βαρέως ἄλγει λίαν.*

*ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ*

*καὶ πῶς; ὅτε μου*
*φροῦδα τὰ χρήματα, φρούδη χροιά,*
*φρούδη ψυχή, φρούδη δ' ἐμβάς·*
*καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τοῖσι κακοῖς*
*φρουρᾶς ᾄδων*
*ὀλίγου φροῦδος γεγένημαι.*

*ΣΩΚΡΑΤΗΣ*

*οὗτος, τί ποιεῖς; οὐχὶ φροντίζεις;*

*ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ*

*ἐγώ;*
*νὴ τὸν Ποσειδῶ.*

---

intelligit. Verba, *τὰς πλευρὰς δαρδάπτουσιν*, ad libidinem Corinthiorum pertinent, pariter atque illa, *τὸν πρωκτὸν διορύττουσιν.* Vide Thesm. 648. ibique schol. Vnde *Κορινθιάζειν.* Spectat autem eadem quae infra dicit v. 1014. *ἕξεις χροιὰν ὠχράν, ὤμους μικρούς, στῆθος λεπτόν.*

710. Qui alias accurate *ν* extremis versuum syllabis addit, liber Ravennas, hoc in loco verba omnia in *σι* terminata exhibet.

715. Socratis personam cum persona chori commutavi. Vide ad v. 696. et 707.

716. Brunckius posuit more suo *ὅτ' ἐμοῦ*, ad quod nihil ex suis codd. adscripsit Bekkerus, sed eos tamen *ὅτε μου* vulgatam habere credo.

719. *κακοῖς*] R. *κακοῖσιν.* ERN. Ven. Rav. *κακοῖσι.* Rav. etiam *ἐπι* pro *ἔτι.*

720. Rav. Ven. Barocc. 127. *φρουράς*, quod receptum in ed. Bekk. Sed *φρουρᾶς ᾄδων* proverbium Apostolius habet XX. 33. et Suidas v. *φροῦδος.* Apte Berglerus comparavit Aeschyl. Agam. 16.

721. Ven. Rav. et Elb. *ὀλίγον.*

722. *οὗτος; τί ποιεῖς;*] C. inserit *τί πάσχεις;* quod sane arridet: *τί ποιεῖς* glossae similius quam *τί πάσχεις;* infra v. 788. *τί πείσομαι, quid agam?* ERN.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

καὶ τί δῆτ' ἐφρόντισας;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὑπὸ τῶν κόρεων εἴ μού τι περιλειφθήσεται.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀπολεῖ κάκιστ'.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλλ', ὦ 'γάθ', ἀπόλωλ' ἀρτίως.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐ μαλθακιστέ', ἀλλὰ περικαλυπτέα.
ἐξευρετέος γὰρ νοῦς ἀποστερητικός,
κἀπαιόλημ'.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οἴμοι· τίς ἂν δῆτ' ἐπιβάλοι
ἐξ ἀρνακίδων γνώμην ἀποστερητρίδα;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

φέρε νῦν, ἀθρήσω πρῶτον, ὅ τι δρᾷ; τουτονί.
οὗτος καθεύδεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μὰ τὸν Ἀπόλλω, 'γὼ μὲν οὔ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἔχεις τί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μὰ Δί, οὐδέν γ' ἔγωγ'.

---

727. L. Ia. ἐξευρητέος. ERN. Sic etiam tres Regii, Ravennas, Borgianus, Venetus, Dorvillianus, item duo alii apud Porsonum et duo Dobraei. Vulgo εὑρητέος. Recte Porsonus ἐξευρετέος, eam formam afferens ex Plat. Rep. II. p. 380. A. et ἀνευρετέον ex eiusdem Politico p. 294. C. Dobraeus scripturae diversitatem ap. Thucyd. III. 45. adiecit.

728. Suid. in παιόλημα hinc citat καὶ παιόλημ' et ἀπαιόλημα pro varia lectione: v. Hesych. in ἀπαιόλημα et ibi intt. item Eustath. ad Il. β. p. 352. Gl. R. interpretatur παραλογισμός. ERN.

729. Rav. ἀρνακιδῶν. Tum vulgo ἀποστερητίδα. Sed bene Brunckius ex A. C. ἀποστερητρίδα reposuit. Id Porsonus apud Suidam MS. in v. ἀποστερητίδα et ἀρνακίδα invenit. Ravennas et sextus Dobraei ἀποστερητικήν, quae lectio pertinet ad v. 746.

732. Vulgo μὰ Δί' οὐδὲν ἔγωγ'. Suidas in ἔχεις τι, μὰ τὸν Δί', οὐδὲν ἔγωγ' habet: quod Brunckius propter responsionem Socratis,

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐδὲν πάνυ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὐδέν γε, πλὴν ἢ τὸ πέος ἐν τῇ δεξιᾷ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐκ ἐγκαλυψάμενος ταχέως τι φροντιεῖς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

περὶ τοῦ; σὺ γάρ μοι τοῦτο φράσον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

αὐτὸς ὅ τι βούλει πρῶτος ἐξευρὼν λέγε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀκήκοας μυριάκις, ἃ 'γὼ βούλομαι·
περὶ τῶν τόκων, ὅπως ἂν ἀποδῶ μηδενί.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἴθι νυν, καλύπτου, καὶ σχάσας τὴν φροντίδα
λεπτήν, κατὰ μικρὸν περιφρόνει τὰ πράγματα,
ὀρθῶς διαιρῶν καὶ σκοπῶν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οἴμοι τάλας.

---

et facete repetitum *οὐδὲν* praeferendum putat, etsi e cod. C. edidit *οὐ δῆτ' ἔγωγ'*. Ad id nihil ex Rav. et Ven. adnotavit Bekkerus. Apud Suidam locus hic omissus in MS. quo Porsonus usus est. Suidae editi scripturam probabant Toupius Cur. noviss. in Suid. p. 53. et Reizius. Recte vero Dukerus coniecit *μὰ Δί' οὐδέν γ' ἔγωγ'*. Ita secundus Dobraei ex emendatione primae manus, idque voluit etiam librarius in primo codice dare. In Rav. haec omnia, *μὰ Δί'* — *ἐν τῇ δεξιᾷ* Strepsiadis sunt.

736. *πρῶτος*]. L. Ia. et Ib. a m. pr. *πρῶτον*, quod verum videtur. ERN. Si *ἐξευρεῖν* legitur, etiam *πρῶτον* scribi deberet. Verum recte se habet *πρῶτος*. Nam ex libris Ravennate et Veneto legendum *ἐξευρών*. *Αὐτός*, inquit, *ὅ τι βούλει πρῶτος, λέγε*, *tu ipse primus aliquid inveni, idque mihi expone.* Atque ita etiam scholiastes videtur legisse, cuius haec est adnotatio: *διαβάλλει αὐτόν, ὡς μὴ παρέχοντα εὕρημα τοῖς μαθηταῖς.*

740. In hoc et v. 742. 743. 760. lepide ridet praecepta dialecticorum de meditatione. ERN.

741. *διαιρῶν*] Hesych. *διαιρεῖν, διακρίνειν, ἐξακριβοῦν.* v. Bos. Obs. crit. p. 24. seq. ERN.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*τίς ἄλλος ἀντὶ τουτουὶ τοῦ δακτύλου;*
*πρὸ τοῦ μέν, ἔτ' ἐμοῦ παιδὸς ὄντος, οὑτοσί.*

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

*ἀγρεῖος εἶ καὶ σκαιός.*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*οὐ γάρ, ὦ'ζυρέ,*
*τούτων ἐπιθυμῶ μανθάνειν οὐδέν.*

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

*τί δαί;*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*ἐκεῖν', ἐκεῖνο, τὸν ἀδικώτατον λόγον.*

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

*ἀλλ' ἕτερα δεῖ σε πρότερα τούτων μανθάνειν,*
*τῶν τετραπόδων ἅττ' ἐστὶν ὀρθῶς ἄῤῥενα.*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*ἀλλ' οἶδ' ἔγωγε τἄῤῥεν', εἰ μὴ μαίνομαι·*

---

649. *τίς ἄλλος* etc.] Dukerus se nec poetae sententiam nec expositionem scholiorum intelligere fatetur. Mox *τουτουὶ νῦν δακτύλου* Bentleius, et intelligit de *digito indice*, quoniam de *medio* v. seq. ERN. Vnum ex digitis ostendit: sed mox porrigit digitum infamem, significans penem pueri eo nomine appellari.

650. *προτοῦ*] L. Ia. *πρῶτον*. Post *ἔτ'* omittit R. ERN. Pro *ἔτ'* in Elbing. *ὅτ'* est. Omittunt *ἔτ'* etiam Mut. a. et tertius Dobraei, in quo est *ὄντως*, congruens illud cum *ἔπ'*, quod pro *ἔτ'* in Rav. Ven. Barocc. 127. est. *Πρῶτον* etiam Ravennas.

651. *ἀχρεῖος*] Suid. *ἀγρεῖος*, quod placet Kustero. ERN. *Ἀγρεῖος* recte recepit Brunckius e membr. quibus accedunt Ravennas et alii. B. *ἀρχεῖος*, e quo *ἀρχαῖος* olim scriptum videri posse putat Brunckius. Elbing. *ἀχροῖος*. *Ἀγρεῖος* est etiam in Thesm. 160.

652. *τί δέ;*] R. *τί δαί;* bene. ERN. Probavit etiam Brunckius *τί δαί*, repertum in membr. et aliis codd. In Rav. est *τί δή;* In Ven. omissum *οὐδέν*.

654. *πρότερα τούτου*] C. Ib. *πρὸ τούτου*, quod versum destruit. Ia. *τούτων*. ERN. *Τούτων* etiam Ravennas et alii habent, quod recipiendum putavi. *Τούτου* enim librariorum curiositati deberi videtur. Plurali quum utitur, tantas tamque difficiles intelligit res, quam fraudulenta illa oratio est. Ven. *πρότερα τούτου δεῖ σε*.

655. Ven. *ἅτ'*.

κριός, τράγος, ταῦρος, κύων, ἀλεκτρυών.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὁρᾷς, ἃ πάσχεις; τήν τε θήλειαν καλεῖς
ἀλεκτρυόνα, καὶ ταὐτὸ καὶ τὸν ἄῤῥενα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πῶς δή, φέρ';

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὅπως, ἀλεκτρυὼν κἀλεκτρυών.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

νὴ τὸν Ποσειδῶ. νῦν δὲ πῶς με χρὴ καλεῖν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀλεκτρύαιναν· τὸν δ' ἕτερον, ἀλέκτορα.

---

657. τράγος, ταῦρος] R. I. inverso ordine. ERN. Etiam Rav.

658. Ravennas, Ven. ὃ πάσχεις.

659. I. ταὐτόν. ERN. Etiam alii codd. κατὰ ταυτόν. Vulgo κατὰ ταυτό. Qua in scriptura subiectus tribracho anapaestus offensioni est, de quo dixi in Elem. d. metr. p. 130. seqq. Adde Dobraeum in Aristophan. p. (111.) seqq. Elmsleius in censura Hecubae Porsonianae p. 67. sive p. 249. ed. Lips. non habebat medelam in promptu. In censura meae Euripidis Supplicum editionis p. 437. (246. ed. Lips.) Porsoni inventum attulit ἀλεκτρυῶ, idque ut ratum posuit ad Med. v. 398. De ea forma infra dicam ad v. 1431. Sed codd. Harl. et Barocc. 127. apud Porsonum habent καταυτό: in Barocc. tamen τα suprascriptum. Ego quidem, quum Dorvillianus praebeat κἄτ' αὐτὸ, id ipsum emendate scriptum reposui. In fine huius versus Rav. ex praecedentibus iterat ἀλλ' οἶδ' ἔγωγε τἄῤῥενα.

660. Hic versus in MSS. et edd. sic legitur: ΣΤΡ. πῶς δή; φέρε. ΣΩ. πῶς; ἀλεκτρυὼν κἀλεκτρυών. Quod iam olim reposui, φέρ'. ὅπως, adscriptum est etiam a Porsono, confirmatumque sexto Dobraei, in quo clare scriptum ὅπως. Postrema Reizius ita corrigebat, ὡλεκτρυὼν χἠλεκτρυών. Recte id quidem, si in praecedente versu legitur κατὰ ταυτό. Sed quum hodie sciamus et ὁ et ἡ sequente α in ἃ contrahi, distingui non possent ἁλεκτρυὼν χἀλεκτρυών, nisi aut ἃ ex ὁ ἀ conflatum aliter quam natum ex ἡ ἀ sonuisse, aut Socratem distincte ὁ ἀλεκτρυὼν χἠ ἀλεκτρυὼν pronunciasse statueremus. Nunc vero reposito καὶ ταὐτὸ recte se habere patet librorum scripturam ἀλεκτρυὼν κἀλεκτρυών. Elmsleium non satis intelligo, qui ad Medeae v. 1103. totum versum Strepsiadi tribuendum censebat, scriptum hoc modo: πῶς δή; φέρε, πῶς; ἀλεκτρυὼν κἀλεκτρυών.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλεκτρύαιναν; εὖ γε, νὴ τὸν Ἀέρα·
ὥςτ' ἀντὶ τούτου τοῦ διδάγματος μόνου
διαλφιτώσω σου κύκλῳ τὴν κάρδοπον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἰδοὺ μάλ' αὖθις τοῦθ' ἕτερον. τὴν κάρδοπον
ἄῤῥενα καλεῖς, θήλειαν οὖσαν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τῷ τρόπῳ
ἄῤῥενα καλῶ 'γώ, κάρδοπον;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

μάλιστά γε·
ὥςπερ γε καὶ Κλεώνυμον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πῶς δή, φράσον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ταὐτὸν δύναταί σοι κάρδοπος Κλεωνύμῳ.

---

662. ἀλεκτρύαιναν] V. Eustath. p. 1479. ERN.

664. τούτου] C. τουτουΐ. ERN.

668. Duo Regii cum vulgatis, ἄῤῥενα καλῶ 'γὼ κάρδοπον. Sed A. C. Harl. Barocc. 127. Dorvill. Mut. a. ἄῤῥενα καλῶ 'γὼ τὴν κάρδοπον. Vnde dubitat Brunckius an praestet, ἄῤῥενα καλῶ τὴν κάρδοπον; Et profecto, si subiectum enunciationis est κάρδοπον, necessarius est articulus. Sed quum ἐγώ, quod miranti apprime convenit, libris firmatum sit omnibus, non emendanda, sed explicanda est haec ratio dicendi. Scilicet subiectum est αὐτήν, quod intelligendum ex praecedentibus, praedicata autem ἄῤῥενα et κάρδοπον. Nam sensus est: τῷ τρόπῳ ἄῤῥενα καλῶ ἐγὼ αὐτήν, κάρδοπον λέγων.

669. Omittunt γε. Rav. Ven. aliique codd.

670. In MSS. C. Ib. aliter personae ordinantur. Nam v. hic refertur ad Strepsiadem, ut sit scilicet continuatio praecedentium verborum: πῶς δή, φράσον, et v. 671. 672. tribuitur Socrati, 673. rursus Strepsiadi ad verbum καλεῖν. Et nobis ordo vulgatus personarum dudum suspectus fuit. Itaque hanc rationem secuti sumus. ERN. Retinenda vulgata personarum distributio. Nam si versus 670. cum praecedentibus verbis continuaretur, non modo responsio Socratis ad id, quod interrogaret Strepsiades, nulla esset, sed etiam, si versus 671. 672. Socrati tribuerentur, hic Strepsiade, non se digna, diceret. In eo enim lepor huius loci inest, quod insulsus

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλλ', ὦ 'γάθ', οὐδ' ἦν κάρδοπος Κλεωνύμῳ,
ἀλλ' ἐν θυείᾳ στρογγύλῃ γ' ἀνεμάττετο.
ἀτὰρ τολοιπὸν πῶς με χρὴ καλεῖν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὅπως;
τὴν καρδόπην, ὥςπερ καλεῖς τὴν Σωστράτην

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τὴν καρδόπην; θήλειαν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὀρθῶς γὰρ λέγεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἐκεῖνο δ' ἦν ἂν καρδόπη, Κλεωνύμη.

---

homo, Strepsiades, verba ταυτὸν δύναταί σοι κάρδοπος Κλεωνύμῳ, male intellecta, sic accipit, quasi Socrates Cleonymum mactram vocasset. Itaque tantum abest, inquit, ut ille mactra sit, ut ne habeat quidem mactram.

672. Rav. θυίαι. In Ven. omissum γ'. Illa particula hic *adeo* significat, quae eo facilius post adiectivum collocari potuit, quia θυεία στρογγύλη quasi pro una voce sunt.

675. Vulgo, τὴν καρδόπην, θήλειαν ὀρθότερον λέγεις. Sed longe exquisitiorem et elegantiorem lectionem servarunt, etsi non adscripto nomine Socratis, Ravennas et Venetus, τὴν καρδόπην θήλειαν. ὀρθῶς γὰρ λέγεις, quam praefixo postremis verbis Socratis nomine reposuimus. Ac languet sane ὀρθότερον. Non enim tam liberalis fingitur Socrates, ut κάρδοπον ferri posse censeat, sed severitate ea, quae philosophum decet, unice rectum esse καρδόπην dictitat. Recepit hoc etiam Reisigius, sed ut Socrati tribueret θήλειαν ὀρθῶς γὰρ λέγεις. At ita inutile est θήλειαν, nec placet particulae γὰρ collocatio. Sed θήλειαν ne etiam a Strepsiade dictum redundaret, distinxi verba eius in duas sententias.

677. δήγε] Δὴ Ia. ERN. In editis hic versus sic legitur,

ἔτι δή γε περὶ τῶν ὀνομάτων μαθεῖν σε δεῖ.

Equidem quum in ordine harum particularum et significatione, tum in eo haereo, quod nulla earum haec verba cum superioribus aliquo certe modo connectit. Turbatam huius versus lectionem esse, varietas scripturae in codicibus ostendit, ἔτι δὴ περὶ τῶν, quod est etiam in Ravennate et Veneto; ἔτι γε περὶ τῶν, ἔτ' ἔτι περὶ τῶν, ἔτ' ἔτι γε περὶ τῶν, ἔτι δὴ περί γε τῶν, ἔτι δή γε περὶ τῶν, ἔτι δή γε περί τε τῶν. Vulgatam tuebatur Reisigius in Coni. p. 230. sed quae ille de particulis δή γε disputavit, nec firma omnia sunt, neque ad hunc locum quidquam faciunt. Illud ego miror, quod

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἔτι δὴ δὲ περὶ τῶν ὀνομάτων μαθεῖν σε δεῖ,
ἅττ' ἄῤῥεν' ἐστίν, ἅττα δ' αὐτῶν θήλεα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλλ' οἶδ' ἔγωγ', ἃ θήλε' ἐστίν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

εἰπὲ δή.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Λύσιλλα, Φίλιννα, Κλειταγόρα, Δημητρία.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἄῤῥενα δὲ ποῖα τῶν ὀνομάτων;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μυρία.
Φιλόξενος, Μελησίας, Ἀμυνίας.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀλλ', ὦ πόνηρε, ταῦτά γ' ἔστ' οὐκ ἄῤῥενα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὐκ ἄῤῥεν' ἐν ὑμῖν ἐστίν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐδαμῶς γ', ἐπεὶ
πῶς ἂν καλέσειας ἐντυχὼν Ἀμυνίᾳ;

---

quum paullo ante de particulis δὴ δὲ dissereret, p. 228. non hic quoque ἔτι δὴ δὲ reponendum censuit, praesertim quum etiam in Eccles. 195. nonnulli libri perperam δή γε pro δὴ δὲ scriptum habeant. Id igitur reposui.

678. Ven. ἅττ' ἄρ' αὐτῶι.

680. Ven. Φίνιλλα.

682. Ven. Ἀμεινίας, supra scripto υ.

683. Rav. ἔστιν.

ἔστ' οὐκ] οὐκ ἔστ' Ib. quod lenius videtur. ERN.

684. R. οὐκ ἄῤῥεν' ἡμῖν. I. C. ἄῤῥεν' ἐν ὑμῖν. ERN. Id cum Brunckio recepimus, inventum illi in quattuor codd. quibus accedunt aliquot alii. Rav. et Ven. ut Ernestii R. Alterum praeferebat Reisigius in Coni. p. 25. Item Elmsleius in Auctar. ad Acharn. 178. p. 119. Pauci codd. omittunt γ'.

685. Ravennas πῶς γ' ἂν solus, quod sciam, nec male, etsi aliter sentiebat Elmsleius ad Med. 1334. not. f. XIX.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὅπως ἄν; ὡδί, δεῦρο, δεῦρ', Ἀμυνία.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὁρᾷς; γυναῖκα τὴν Ἀμυνίαν καλεῖς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὔκουν δικαίως, ἥτις οὐ στρατεύεται;
ἀτὰρ τί ταῦθ', ἃ πάντες ἴσμεν, μανθάνω;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐδὲν, μὰ Δί'· ἀλλὰ κατακλινεὶς δευρὶ

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί δρῶ;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἐκφρόντισόν τι τῶν σεαυτοῦ πραγμάτων.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μὴ δῆθ', ἱκετεύω σ', ἐνθάδ'· ἀλλ', εἴπερ γε χρή,
χαμαί μ' ἔασον αὐτὰ ταῦτ' ἐκφροντίσαι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

κακοδαίμων ἐγώ,
οἵαν δίκην τοῖς κόρεσι δώσω τήμερον.

---

686. Hunc versum omittit Rav.

687. Veterum edd. et codicum fere omnium scriptura *γυναῖκα τὴν Ἀμυνίαν* in edd. recentioribus ex perpaucis iisque deterioribus codd. in *γυναῖκα δὴ τὸν Ἀμυνίαν* abierat. Alii codd. *τὸν Ἀμυνίαν*, sine *δή*. Invenitur etiam *τὸν Ἀμυνία* et *τὴν Ἀμυνία*. Recte Brunckius veterem scripturam revocavit. Sensus verborum hic est: feminam, cui nomen est Amynia, vocas.

688. Pro *ὅςτις* ex libro Ravennate *ἥτις* dedimus, aptum praecedentibus, et plenum contemptionis.

690. Verba haec, *οὐδὲν μὰ Δία*, male vertit Wolfius, *das kann wohl seyn*. Significant *nullo pacto*, ut *οὐδέν γε* in Avibus v. 1360. Nam Strepsiades quum dixit *ἃ πάντες ἴσμεν*, mores Amyniae in mente habet: Socrates autem illam nominum recte formandorum doctrinam minime notam esse omnibus contendit.

692. *ἐνθάδ'*] R. *ἐνταῦθ'*. mox *εἴ γε χρή*. ERN. Ven. *ἐνταῦθ' εἴ γε χρή*. Invernizius libros suos habere scripsit *ἐνταῦθεν. ἀλλ' εἴ γε χρή*. De Ravennate nihil adnotavit ex Bekkeri schedis Seidlerus.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

καὶ τί δῆτ' ἐφρόντισας;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὑπὸ τῶν κόρεων εἴ μού τι περιλειφθήσεται.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀπολεῖ κάκιστ'.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλλ', ὦ 'γάθ', ἀπόλωλ' ἀρτίως.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐ μαλθακιστέ', ἀλλὰ περικαλυπτέα.
ἐξευρετέος γὰρ νοῦς ἀποστερητικός,
κἀπαιόλημ'.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οἴμοι· τίς ἂν δῆτ' ἐπιβάλοι
ἐξ ἀρνακίδων γνώμην ἀποστερητρίδα;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

φέρε νῦν, ἀθρήσω πρῶτον, ὅ τι δρᾷ; τουτονί.
οὗτος καθεύδεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μὰ τὸν Ἀπόλλω, 'γὼ μὲν οὔ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἔχεις τί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μὰ Δί, οὐδέν γ' ἔγωγ'.

---

727. L. Ia. ἐξευρητέος. ERN. Sic etiam tres Regii, Ravennas, Borgianus, Venetus, Dorvillianus, item duo alii apud Porsonum et duo Dobraei. Vulgo εὑρητέος. Recte Porsonus ἐξευρετέος, eam formam afferens ex Plat. Rep. II. p. 380. A. et ἀνευρετέον ex eiusdem Politico p. 294. C. Dobraeus scripturae diversitatem ap. Thucyd. III. 45. adiecit.

728. Suid. in παιόλημα hinc citat καὶ παιόλημ' et ἀπαιόλημα pro varia lectione: v. Hesych. in ἀπαιόλημα et ibi intt. item Eustath. ad Il. β. p. 352. Gl. R. interpretatur παραλογισμός. ERN.

729. Rav. ἀρνακιδῶν. Tum vulgo ἀποστερητίδα. Sed bene Brunckius ex A. C. ἀποστερητρίδα reposuit. Id Porsonus apud Suidam MS. in v. ἀποστερητίδα et ἀρνακίδα invenit. Ravennas et sextus Dobraei ἀποστερητικήν, quae lectio pertinet ad v. 746.

732. Vulgo μὰ Δί' οὐδὲν ἔγωγ'. Suidas in ἔχεις τι, μὰ τὸν Δί', οὐδὲν ἔγωγ' habet: quod Brunckius propter responsionem Socratis,

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐδὲν πάνυ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὐδέν γε, πλὴν ἢ τὸ πέος ἐν τῇ δεξιᾷ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐκ ἐγκαλυψάμενος ταχέως τι φροντιεῖς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

περὶ τοῦ; σὺ γάρ μοι τοῦτο φράσον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

αὐτὸς ὅ τι βούλει πρῶτος ἐξευρὼν λέγε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀκήκοας μυριάκις, ἃ 'γὼ βούλομαι·
περὶ τῶν τόκων, ὅπως ἂν ἀποδῶ μηδενί.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἴθι νυν, καλύπτου, καὶ σχάσας τὴν φροντίδα
λεπτήν, κατὰ μικρὸν περιφρόνει τὰ πράγματα,
ὀρθῶς διαιρῶν καὶ σκοπῶν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οἴμοι τάλας.

---

et facete repetitum οὐδὲν praeferendum putat, etsi e cod. C. edidit οὐ δῆτ' ἔγωγ'. Ad id nihil ex Rav. et Ven. adnotavit Bekkerus. Apud Suidam locus hic omissus in MS. quo Porsonus usus est. Suidae editi scripturam probabant Toupius Cur. noviss. in Suid. p. 53. et Reizius. Recte vero Dukerus coniecit μὰ Δί' οὐδέν γ' ἔγωγ'. Ita secundus Dobraei ex emendatione primae manus, idque voluit etiam librarius in primo codice dare. In Rav. haec omnia, μὰ Δί' — ἐν τῇ δεξιᾷ Strepsiadis sunt.

736. πρῶτος]. L. Ia. et Ib. a m. pr. πρῶτον, quod verum videtur. ERN. Si ἐξευρεῖν legitur, etiam πρῶτον scribi deberet. Verum recte se habet πρῶτος. Nam ex libris Ravennate et Veneto legendum ἐξευρών. Αὐτός, inquit, ὅ τι βούλει πρῶτος, λέγε, *tu ipse primus aliquid inveni, idque mihi expone.* Atque ita etiam scholiastes videtur legisse, cuius haec est adnotatio: διαβάλλει αὐτόν, ὡς μὴ παρέχοντα εὕρημα τοῖς μαθηταῖς.

740. In hoc et v. 742. 743. 760. lepide ridet praecepta dialecticorum de meditatione. ERN.

741. διαιρῶν] Hesych. διαιρεῖν, διακρίνειν, ἐξακριβοῦν. v. Bos. Obs. crit. p. 24. seq. ERN.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἔχ' ἀτρέμα· κἂν ἀπορῇς τι τῶν νοημάτων,
ἀφεὶς ἄπελθε. κᾆτα τῇ γνώμῃ πάλιν
κίνησον αὖθις αὐτὸ καὶ ζυγώθρισον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ Σωκρατίδιον φίλτατον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

τί, ὦ γέρον;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἔχω τόκου γνώμην ἀποστερητικήν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἐπίδειξον αὐτήν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

εἰπὲ δὴ νῦν μοι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

τὸ τί;

---

743. Rav. Ven. πάλαι. Legebatur vulgo, κᾆτα τὴν γνώμην πάλιν κίνησον αὖθις αὐτὸ καὶ ζυγώθρισον. Quod in paucis codd. scriptum est αὖθις εἰς αὐτό, metro aptavit Brunckius, αὖθις ἐς αὐτὸ exhibens. Sed praepositionem istam, quam Rav. Ven. aliique boni codd. non habent, additam esse patet expediendae constructionis caussa, quae perturbata fuit, quum τὴν γνώμην per errorem esset illatum. Voluit eam expungi etiam Elmsleius in Auctario ad Acharn. 178. non tamen emendans locum. Ego reposui τῇ γνώμῃ. Sunt haec, nisi fallor, tragici cuiuspiam verba.

744. R. L. C. Ib. ζυγόθρισον, et sic habent MSS. Pollucis X. 26. qui fluctuat inter ζυγάθρισον et ζυγόθρισον, unde editores ex Aristophanis libris fecere ζυγώθρισον, item Hesychii edd. pr. Sed Suid. ζυγώθρισον. Et huic favet analogia, ζύγωθρον, ζυγωθρίζω. cf. et Bos Obs. Cr. p. 163. ERN. Valckenarius ad Theocr. Adoniaz. p. 335. et Brunckius e scholiasta notant videri fuisse olim, qui hic κἀναζύγωσον pro καὶ ζυγώθρισον legerent.

746. Ib. ἀποστερητίδα e v. 729. ERN. Sic etiam sextus Dobraei.

747. Ib. delet δή, L. νῦν μοι τοδί. In C. totus versus est Socratis. Versus lectio omnino adhuc fluctuat. Suid. in ἐπίδειξον etiam aliter profert, quam hic est. ERN. Suidas in v. ἐπίδειξον haec affert: ἔχεις τινὰ γνώμην; ἐπίδειξον αὐτήν. Ravennas et Venetus, ut vulgo, εἰπὲ δὴ νῦν μοι. ΣΩ. τὸ τί; nisi quod Ravennas etiam ἐπίδειξον αὐτὴν Strepsiadi tribuit. Brunckius e B. εἰπὲ δὴ νῦν μοι τοδὶ edidit. Tres alii eius codd. τὸ τί, non praefixo Socratis

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*γυναῖκα φαρμακίδ' εἰ πριάμενος Θετταλήν,*
*καθέλοιμι νύκτωρ τὴν σελήνην· εἶτα δὲ*
*αὐτὴν καθείρξαιμ' ἐς λοφεῖον στρογγύλον,*
*ὥςπερ κάτοπτρον, κᾆτα τηροίην ἔχων.*

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

*τί δῆτα τοῦτ' ἂν ὠφελήσειέν σ';*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*ὅ τι;*
*εἰ μηκέτ' ἀνατέλλοι σελήνη μηδαμοῦ,*
*οὐκ ἂν ἀποδοίην τοὺς τόκους.*

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

*ὁτιὴ τί δή;*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*ὁτιὴ κατὰ μῆνα τἀργύρια δανείζεται.*

---

nomine; alius Regius *τοτί*, etiam absque persona Socratis. In cod. Elb. absunt personarum nomina. Nos lectionem vulgatam servandam censuimus. Eamque etiam Reisius probabat. Mutata illa fuit in B. et L. ab librariis, quum nomen Socratis excidisset, ut in plerisque libris factum videmus.

749. Libri *εἶτα δή*, nisi quod Dobraei primus *εἰ* pro *εἶτα*, sextus autem, *δὴ* omittens, *εἶτ'* exhibet. Nec profecto hic *δὴ* potius quam *δὲ* requiritur, quod posui. Et videtur sic scribendum censuisse Porsonus, qui ad *εἶτα δὴ* adscripserit: „sic Suid. ed. ms. λοφ."

753. *Ἀνατέλλοι* recte Brunckius e quattuor Regiis, quibus accedit Ravennas, ut ait Invernizius. Bekkerus ex eo et Veneto adnotavit *ἀνατέλλει*. Vulgo *ἀντέλλοι*.

754. *ὅτιη* C. Ib. *ὅτι τι δή;* B. Ia. L. ERN. *Ὁτίη τι* Elbing. et Bavar. *ὅτι τιὴ δὴ* unus Regius. Rav. *ὅτιη*. Ven. et alii *ὁτιή*. Vulgatam *τίη τί δὴ* servarunt Brunckius et, qui id *τιητί δὴ* scripsit, Reisigius. Scholiastes ista *παράλληλα* dicit. Quae tam singularis ratio est, ut non possit non suspecta videri. Legitur illud *τίη τί δὴ* etiam in Vespis 1155. in Pace 1018. in Thesmoph. 84. Nec *τίη τί* in fragmento ex Horis apud Athenaeum IX. p. 372. D. vitio caret. Recte vero dicitur *ὁτιὴ τί δή*, ut *ὁτιὴ τί* v. 783. et *ὅτι τί δὴ* in Pluto 136. more usitato Graecis, quo partem eorum, quae alterum dicere volunt, anticipant, adiuncta interrogatione, quasi dicas, *quia — quid?* Simile est *τὸ τί* v. 747. 774.

755. *τἀργύριον*. Sic edidimus e MSS. Vat. Arund. R. L. I. edd. Ald. Crat. Iunt. Canin. Cheradami. ERN. Aliae vett. edd. *γ' ἀργύριον*, unde postea factum *γ' ἀργυρίων*. Codd. recte *τἀργύριον*. Scho-

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

εὖ γ᾽· ἀλλ᾽ ἕτερον αὖ σοι προβαλῶ τι δεξιόν.
εἴ σοι γράφοιτο πεντετάλαντός τις δίκη,
ὅπως ἂν αὐτὴν ἀφανίσειας, εἰπέ μοι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὅπως; ὅπως; οὐκ οἶδ᾽· ἀτὰρ ζητητέον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

μή νυν περὶ σαυτὸν εἶλλε τὴν γνώμην ἀεί,

---

liasten, qui pluralem ἀργυρίων reperiri diserte scribit, iniuria videtur Brunckius reprehendere. Vix enim credi potest, hunc tam ineptum fuisse, ut de genitivo cogitaret. Immo genitivum librarii, quum in contextu Aristophanis male scriptum reperissent ἀργυρίων, etiam in scholiis reposuerunt pro eo, quod scholiastes scripserat, ἀργύρια. Id reposui, quia multo verisimilius est, pluralem ab Aristophane quam singularem positum esse. Platonem in Cleophonte auctorem huius usus citavit Antiatticista p. 79, 20. Atque ipse sic Aristophanes, ut in Avibus v. 600.

756. Reisigius in Coni. p. 316. hunc versum minore interpunctione posita cum sequentibus coniungendum censuit. Probarem, si statim sequeretur ὅπως.

757. Videtur hic latere aliquid amarae reprehensionis, eruendum e Pace v. 171. ERN. Fallitur. Si aliquid hic certi respiceretur, facilius de Cleonis illis quinque talentis cogitari posset, de quibus est in Acharn. v. 6. Sed saepe etiam ab aliis scriptoribus quinque talenta memorantur, omninoque is numerus tum in iure Attico, ut in praescriptione, tum in vita communi quacumque in re usitatus est. Sic in ipsis Nubibus v. 10. atque alibi apud Aristophanem. Vnus Regiorum πεντατάλαντος hic et v. 769. non deterius Brunckio visum. Sed alteram formam Atticam esse observat scholiastes. Ita in Equit. 1049. πεντεσυρίγγῳ ξύλῳ.

758. Ven. omittit αὐτήν.

759. Ne quis forte putet verba ἀτὰρ ζητητέον Socrati potius quam Strepsiadi convenire, meminerit velim, alacriorem approbatione Socratis et confidentiorem factum esse Strepsiadem. Accedit aliud, minime illud negligendum. Nam particulae ἀτὰρ ea ratio est, ut non, quemadmodum ἀλλά, etiam ad respondendum alii adhibeatur, sed referatur ad ipsius qui loquitur praegressa verba. Idque fit etiam quum ab alio interpellata est oratio, ut in Avibus v. 648. Non negligendus hic usus huius particulae Vesparum versum 530. tractantibus.

760. Brunckius e suo codice ἴλλε, quod falso dicit Invernizius in Rav. esse. Is codex cum Ven. et Ernestii R. aliisque et antiquis

ἀλλ' ἀποχάλα τὴν φροντίδ' ἐς τὸν ἀέρα,
λινόδετον ὥσπερ μηλολόνθην τοῦ ποδός.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

εὕρηκ' ἀφάνισιν τῆς δίκης σοφωτάτην,
ὥστ' αὐτὸν ὁμολογεῖν σ' ἐμοί.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ποίαν τινά;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἤδη παρὰ τοῖσι φαρμακοπώλαις τὴν λίθον
ταύτην ἑόρακας, τὴν καλήν, τὴν διαφανῆ,
ἀφ' ἧς τὸ πῦρ ἅπτουσι;

---

edd. εἶλλε, quod probabat etiam Porsonus Suida auctore in εἴλλειν Nota satis de eo verbo disputatio Hemsterhusii apud Ruhnkenium ad Tim. in γῆν ἰλλομένην, quam pro se et Brunckius et Porsonus, quamvis diversa probantes, attulere.

761. Rav. εἰς.

762. μηλολόνθην] In hac lectione consentiunt scripti et editi. Sic saepe Aristoteles H. A. IV. 1. I. 5. V. 19. Eustathius autem p. 1329. in codd. antiquioribus scribi μηλόνθην, idque Atticum esse, sed suae aetatis libros exhibere μηλολόνθην. ERN.

765. ἤδη] L. addit ποτέ. ERN. Etiam alii quidam codd. ποτὲ addunt. Hic versus in iis est, in quibus dubites, utrum vulgata lectio ab Aristophane profecta sit, an ea, quae grammaticis metrum evertere visa est, ob eamque rem facile oblitterari potuit. Nam sic fortasse scripsit Aristophanes:

ἤδη ποτὲ παρὰ τοῖς φαρμακοπώλαις τὴν λίθον.

Qui versus numeris est egregiis, licet vulgares metrici hanc syllabarum rationem improbare cogantur vitio doctrinae suae. Vide quae de ea re dixi in Elem. d. m. p. 127. seqq. Et codex Ravennas habet τοῖς.

766. R. L. Ib. ἑώρακας. mox τὴν διαφανῆ, L. Ia. καὶ διαφανῆ. ERN. Plerique codd. ἑώρακας, pauci ἑώρας, ut vulgo. Rav. Ven. Dorv. ἑόρακας. De qua forma Buttmannus in gramm. Gr. vol. II. p. 416. seq. ita disputat, ut eam Alexandrinis potius, quam antiquioribus usurpatam putet, Porsonum etiam ad ἑώρακας redisse ratus, quum negligentius inspexisset Reisigii Coniectanea p. 73. Nam contrarium arguit adnotatio ad Phoen. 1367. Si Kiddii adnotatis ad Dawes. Misc. p. 555. fides, non Tyrwhitto, quem is p. 368. affert, sed Bentleio prima illius formae restitutio debetur. Videndi etiam Reisigius in Coniect. p. 73. et Meinekius ad Menandrea p. 119.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

τὴν ὕαλον λέγεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἔγωγε.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

φέρε, τί δῆτ' ἄν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

εἰ ταύτην λαβών,
ὁπότε γράφοιτο τὴν δίκην ὁ γραμματεύς,
ἀπωτέρω στὰς ὧδε πρὸς τὸν ἥλιον,
τὰ γράμματ' ἐκτήξαιμι τῆς ἐμῆς δίκης.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

σοφῶς γε, νὴ τὰς Χάριτας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οἴμ', ὡς ἥδομαι,
ὅτι πεντετάλαντος διαγέγραπταί μοι δίκη.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἄγε δὴ ταχέως τουτὶ ξυνάρπασον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τὸ τί;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὅπως ἀποστρέψαις ἂν ἀντιδικῶν δίκην,
μέλλων ὀφλήσειν, μὴ παρόντων μαρτύρων.

---

768. Ven. φερὲ δὴ τί τ' ἄν.

770. Ven. ὡδί. Sic etiam Barocc. 127. et Suidas v. ὑάλη, etiam MS.

773. διαγέγραπταί μοι] Atticis δίκη dicitur διαγράφεσθαι, cum vel differtur vel tollitur; Lysias Or. XVII. de pecuniis publ. p. 315. dixit de *dilatione*: frequentior usus est de *sublatione*: et sic explicat Harpocr. ubi v. Vales. et Markland. ad Lysiam l. c. ERN.

774. R. συνάρπασον. De verbo ipso vid. ad 486. Sic dixit et Sophocles Aiac. v. 16. ERN.

775. ἀποστρέψαις ἂν] Sic e codd. scr. edidit Kusterus, quibus consentiunt e nostris R. Ia. Ceteri cum edd. ἀποτρέψαις. ἂν delet L. ERN. Brunckius malebat ὅπως ἂν ἀποστρέψειας ἀντιδικῶν δίκην. Et vero codd. nonnulli ἂν omittunt post ἀποστρέψαις, et sextus Dobraei ac Dorvillianus, hic quidem ex emendatione vel contra, habent ἀποστρέψειας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

φαυλότατα καὶ ῥᾷστ'.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

εἰπὲ δή.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

καὶ δὴ λέγω.
εἰ πρόσθεν ἔτι μιᾶς ἐνεστώσης δίκης,
πρὶν τὴν ἐμὴν καλεῖσθ', ἀπαγξαίμην τρέχων.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐδὲν λέγεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

νὴ τοὺς θεοὺς ἔγωγ', ἐπεὶ
οὐδεὶς κατ' ἐμοῦ τεθνεῶτος εἰσάξει δίκην.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὑθλεῖς· ἄπερρ' οὐκ ἂν διδαξαίμην σ' ἔτι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὁτιὴ τί; ναὶ σέ, πρὸς θεῶν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀλλ' εὐθὺς ἐπιλήθει σύ γ', ἅττ' ἂν καὶ μάθῃς·

---

779. καλεῖσθ'] Ib. ἐκκαλεῖσθαι, quae est glossa. καλεῖν δίκην dicitur magistratus, cum eam, ut Cicero ait, *sortitur*, *agi iubet*. ERN. Dawesius in Misc. cr. p. 270. καλεῖν corrigebat, quod recte repudiavit Brunckius ad v. 988. Deest καλεῖσθ' in Rav. Ven. σ' omittit.

782. διδαξαίμην σ' ἔτι] Ib. σε διδαξαίμην ἔτι. ERN. Reizius corrigebat, διδάξαιμί σ' ἔτ' ἐγώ, numeris non elegantibus, sed quibus illo tempore nemo multum offendebatur. Elmsleius ad Med. 290. ubi de media huius verbi forma disserit, coniiciebat, οὐκ ἂν διδάξαιμ' ἂν σ' ἔτι. Si quid corrigendum est, poterat etiam οὐκ ἂν σέ γε διδάσκαιμ' ἔτι afferri. Sed nihil mutandum, non quod, ut Porsonus existimabat, poetae aliquando medium et activum confuderint, sed quia διδάξασθαι est sibi aliquem ut discipulum instituere. Sic apud Pindarum Olymp. VIII. 77. τὸ διδάξασθαι δέ τοι εἰδότι ῥᾴτερον. Aliud exemplum vide apud Elmsleium.

783. Vulgo ὁτιὴ τί; ναὶ πρὸς τῶν θεῶν, ὦ Σώκρατες. Rav. ὁτιὴ τί ναὶ σπρός. Hoc quamvis levi vestigio elegantiorem scripturam restituendam duxi ναὶ σέ, πρὸς θεῶν. Plerumque πρὸς τῶν θεῶν dicit Aristophanes: sed invenitur etiam πρὸς θεῶν in Pace v. 9. in Av. 663. in Eccles. 1095. in Pluto 1147.

784. Rav. σύ τ'. Ven. σὺ ἅτ'.

ἐπεὶ τί νῦν, τί πρῶτον ἐδιδάχθης; λέγε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

φέρ' ἴδω, τί μέντοι πρῶτον ἦν; τί πρῶτον ἦν;
τίς ἦν, ἐν ᾗ ματτόμεθα μέντοι τἄλφιτα;
οἴμοι, τίς ἦν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὐκ ἐς κόρακας ἀποφθερεῖ,
ἐπιλησμότατον καὶ σκαιότατον γερόντιον;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οἴμοι. τί οὖν δῆθ' ὁ κακοδαίμων πείσομαι;
ἀπὸ γὰρ ὀλοῦμαι, μὴ μαθὼν γλωττοστροφεῖν.
ἀλλ', ὦ Νεφέλαι, χρηστόν τι συμβουλεύσατε.

ΧΟΡΟΣ

ἡμεῖς μέν, ὦ πρεσβῦτα, συμβουλεύομεν,
εἴ σοί τις υἱός ἐστιν ἐκτεθραμμένος,
πέμπειν ἐκεῖνον ἀντὶ σαυτοῦ μανθάνειν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλλ' ἔστ' ἐμοί γ' υἱὸς καλός τε κἀγαθός.
ἀλλ' οὐκ ἐθέλει γὰρ μανθάνειν, τί ἐγὼ πάθω;

---

785. δήγε] R. νῦν. L. τονῦν, qui et ἐδιδάχθης pro ἐδιδάσκου. ERN. De Leidensi falsa retulit Ernestius, si in eo τί νυν πρῶτον ἐδιδάχθης est, ut ab Ruhnkenio notatum. Vulgo, τί δή γε πρῶτον ἐδιδάσκου. Rav. Ven. τί νυνὶ πρῶτον ἐδιδάχθης. Codd. alii τί δή γε πρῶτον, alii τί νῦν γε πρῶτον, alii τί νῦν πρῶτον, quartus Dobraei τί δῆτα πρῶτον, sextus τί δή γε πρότερον habent. Fluctuant etiam inter ἐδιδάχθης et ἐδιδάσκου. Imperfectum Reisigius in Coni. p. 231. tuetur similibus locis Thesm. 629. et Xenoph. Oec. 7, 9. Et sane ex Dorv. qui bonus codex est, ἐκδιδάσκου, sic, attulit Porsonus. Brunckius coniiciebat τί νῦν δὴ πρῶτον ἐδιδάσκου; Reisigius, ἐπεὶ τανῦν, τί πρῶτον ἐδιδάσκου, λέγε. Librorum scripturas consideranti non potest obscurum esse, librarios alium aliter versui, cui syllaba deesset, studuisse succurrere. Et parum quidem feliciter, nisi fallor, is, cuius correctio in Rav. et Veneto exstat. Quare restituta voce, quae quam facile negligi potuerit apertum est, τί νῦν, τί πρῶτον dedi.

796. Rav. ἔσται μοι.

797. ἀλλ' οὐκ ἐθέλει γὰρ μανθάνειν] 'Αλλ' οὐ θέλει R. γὰρ omittit L. — R. L. Ia. τί 'γὼ πάθω; ERN. Rav. Ven. et plerique codd. cum edd. τί ἐγὼ πάθω; Aliqui τί 'γὼ πάθω; Brunckius e MS. C. edidit, τί δ' ἐγὼ πάθω; Reizius scribendum putabat, τί

ΧΟΡΟΣ

σὺ δ' ἐπιτρέπεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

εὐσωματεῖ γὰρ καὶ σφριγᾷ,
κἄστ' ἐκ γυναικῶν εὐπτέρων τῶν Κοισύρας.
ἀτὰρ μέτειμί γ' αὐτόν· ἢν δὲ μὴ θέλῃ,
οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἐξελῶ 'κ τῆς οἰκίας.
ἀλλ' ἐπανάμεινόν μ' ὀλίγον εἰςελθὼν χρόνον.

ΧΟΡΟΣ

ἆρ' αἰσθάνει πλεῖστα δι' ἡ- ἀντιστρ.
μᾶς ἀγαθ' αὐτίχ' ἕξων
μόνας θεῶν; ὡς
ἕτοιμος ὅδ' ἐστὶν ἅπαντα δρᾶν,
ὅσ' ἂν κελεύῃς.
σὺ δ' ἀνδρὸς ἐκπεπληγμένου
καὶ φανερῶς ἐπηρμένου
γνοὺς ἀπολαύσαις, ὅ τι πλεῖστον δύνασαι·

---

γὰρ πάθω; Sic alibi Aristophanes, ut in Lysistr. 884. in Ecclesiaz. 860. in Avibus 1432. Vide Valcken. ad Eurip. Phoen. p. 335.

799. Rav. τῶν omittit. Ven. pro articulo habet καί, non male. Sed vulgata exstat etiam apud Suidam v. εὐπτέρων. De Coesyra v. ad v. 49.

801. Rav. ἐξολῶ.

302. εἰςελθὼν] L. Ia. ἐνταυθοῖ, ut infra v. 842. ERN. Sic etiam Mut. b.

803. Carmen hoc antistropham esse ad stropham notavimus v. 696. Inde pro ἆρά γ' αἰσθάνει scribendum fuit ἆρ' αἰσθάνει, mutata etiam versuum descriptione. Ex Veneto adnotatum ἆρ' αἰσθάνῃ.

805. Rav. Ven. μόνος.

806. ἅπαντα R. L. ERN. Sic etiam Rav. Ven. alii. Vulgo πάντα.

808. C. ἐκπεπλησμένου. Sed glossa eiusdem ἐξεστηκότος, *admiratione capti*, vel *cupiditate incensi*, ut verbum hoc eleganter dicitur. v. Hemsterh. ad Plut. 673. ἐπηρμένου v. seq. est vel *incitati ad discendum*, vel *erecti spe ad potiundum*. ERN.

810. ἀπολέψεις] Vat. Arund. R. C. Ib. Suid. ἀπολάψεις. gloss. cod. Ib. καταψῷ δίκην κυνός. idque praefert Kusterus. L. Ia. ἀπολαύσεις, quod ex ἀπολάψεις factum puto, nisi glossa est. Nam sensus tamen est, *urge hominem dum gestit discere, et utere occasione*. Bentleius vulgatum probat, vel ἀπολόψεις, *avelles*. ERN.

ταχέως φιλεῖ γάρ πως τὰ τοι-
αῦθ' ἑτέρᾳ τρέπεσθαι.

---

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ. ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.
ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὔτοι, μὰ τὴν Ὁμίχλην, ἔτ' ἐνταυθὶ μενεῖς·

---

Vulgo ἀπολέψεις. Brunckius ἀπολάψεις cum plerisque et melioribus codd. Suidas in ἀπολάψεις: ἐὰν διὰ τοῦ ε ἀπολέψεις, τουτέστιν ἀπολεπίσας. ἀπολέψαντα τὸ λέμμα. ἀπολεπίσαντα ὥςπερ ᾠοῦ. (Patet haec corrupta esse.) ἐὰν δὲ ἀπολάψεις, ἐκπιεῖ. (Sic legendum pro ἀπολάψῃς, ἐκπίῃς.) ἀπὸ τῶν κυνῶν ἡ μεταφορά, καὶ ὅσα λάπτοντα πίνει. καταστρέφει δὲ εἰς τὸ ἀποκερδανεῖς, ἀφαρπάσεις, ἀποσπάσεις. Ὅμηρος λάψαντες γλώσσῃσι. καὶ Ἀριστοφάνης Νεφέλαις· γνοὺς ἀπολάψεις ὅ τι πλεῖστον δύνασαι ταχέως. Caeterum Brunckius codd. recte interpungere monuit post δύνασαι, non ut ipse Bergleri editione deceptus fecerat, et ut apud Suidam est, post ταχέως. Quidam codd. ἀπολαύσεις, nominatim, praeter eos quos Ernestius indicavit, Barocc. 43. Dobraei quintus, Mut. secundus. Hoc verbum, quantum ego quidem videam, solum et significatu et usu aptum est, nisi quod eius futurum activum non usurpatur. Ἀπολέπειν et ἀπολάπτειν vereor ne neque explicari commode possint, neque construi cum genitivo. Accedit quod etiam ἀπολάπτειν futurum habet ἀπολάψομαι. Denique ne omnino quidem tempus futurum huic loco convenit: recteque scholiastes: ἔστι δὲ ἀπολάψεις ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ προςτακτικοῦ. δείκνυται γὰρ ἐκ τῆς κατασκευῆς, ὅτι τοῦτο αἱ Νεφέλαι αὐτῷ ἐπιτάττουσιν. Haec me adduxerunt, ut scriberem ἀπολαύσαις. Error ortus videtur ex pronunciatione dictantis: ex cuius ore quum exceptum esset ἀπολάψεις, haerentes in explicando hoc verbo in ἀπολέψεις inciderunt.

811. Suidas v. φιλεῖ γάρ πως et editus et MS. φιλεῖ γὰρ τὰ πολλὰ ἑτέρως τρέπεσθαι.

812. R. ἑτέρᾳ. ERN. Sic etiam Ravennas et Caninii liber. Venetus ἕτερα. Caeteri et scripti et editi ἑτέρως.

813. οὔτοι] R. οὔκουν, mox Ia. ἐν ταὐτῷ. ERN. Libri fere ἐνταυθοῖ, pauci ἐν ταὐτῷ, unus apud Dobraeum ἐνταυθί. Eam formam, quam Elmsleius ad Acharn. 152. unice ut Atticam probavisse videtur, Dindorfius ubique in Aristophanem pro ἐνταυθοῖ intulit. Elmsleium sequi recte veritus est Stallbaumius ad Plat. ~~Euthyphr.~~ Philebum

Praefat. Ran. 273.

ἀλλ' ἔσθι' ἐλθὼν τοὺς Μεγακλέους κίονας.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ὦ δαιμόνιε, τί χρῆμα πάσχεις, ὦ πάτερ;

---

p. 23. sed neque hic, nec Schaeferus ad Longum p. 422. nec Buttmannus in gramm. Gr. vol. II. p. 288. distincte satis perspecteque de his formis explicuerunt. Bekkero, quae est in eo viro linguae Graecae scientia, non latuisse veram rationem, testis est eius editio Demosthenis. Ἐνταυθοῖ est *huc*, *istuc:* eoque significatu iam Homerus usurpavit Iliad. φ. 122. ἐνταυθοῖ νῦν κεῖσο, et Od. σ. 104. υ 262. ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο. non ille recte intellectus Buttmanno. Eo exemplo etiam in hymno Homerico Apollinis v. 363. scriptum est,

ἐνταυθοῖ νῦν πύθευ ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ,

liberius conformata oratione, quum, proprie si loqui vellet, dicendum fuisset ἐνταυθοῖ νῦν κεῖσο καὶ πύθευ. Non contenderim, recentiores scriptores non eadem et fortasse maiore etiam libertate usos esse: sed libris tamen in tam crebra commutatione harum formarum non eam fidem habeam, ut sine dubitatione ἐνταυθοῖ pro ἐνταῦθα positum laudem. Eadem qua Homerus significatione etiam Euripides Iph. Taur. 1010.

ἄξω δέ σ', ἥνπερ καὐτὸς ἐνταυθοῖ περῶ,
πρὸς οἶκον.

Sic illo loco scribendum esse monuimus olim in censura editionis Seidlerianae. Nec debebat Elmsleius dubitare, an formam, qua epici usi essent, non admisissent tragici. Immo usurparunt eam etiam comici et prosae orationis scriptores, ubi quidem *huc* et *illuc* recte diceretur. Quare minime removendum hoc adverbium est ex Aristoph. Plut. 225. 608. Lysistr. 4. 568. 570. Librariis vero haec forma pro ἐνταυθί, quod est *hic*, *istic*, debetur hoc Nubium loco, et, qui huic simillimi sunt, Vesp. 1442. Thesm. 225.

οὔ τοι, μὰ τὴν Δήμητρ', ἔτ' ἐνταυθὶ μενεῖς.
οὐ γάρ, μὰ τὴν Δήμητρ', ἔτ' ἐνταυθὶ μενῶ.

Item Nub. 842. Ach. 152. Pac. 892.

814. Scholiastarum commentum est, Megacli, dilapidatis bonis, nihil nisi splendidam columnis domum reliquam fuisse. Id miror persuaderi sibi passos esse etiam recentiores interpretes. Megaclem enim illum ut affluentem opibus et Strepsiades v. 70. et Phidippides v. 125. commemorant. Ipsique scholiastae divitias eius praedicant ad v. 71. Ex his patet, patrem, iratum prodigo filio, cui non amplius victum praebere vult, dicere: i, et perde sumptibus quos in equos facis columnas Megaclis. Sic Menander apud Athenaeum IV. p. 166. de Ctesippo, qui lapides e patris sepulcro vendiderat, κᾆθ' ὡς ἐκεῖνος κατέδομαι καὶ τοὺς λίθους ἀπαξάπαντας.

815. Ven. δαιμόνιε sine ὦ.

οὐκ εὖ φρονεῖς, μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἰδού γ', ἰδού, Δί' Ὀλύμπιον· τῆς μωρίας·
τὸ Δία νομίζειν, ὄντα τηλικουτονί.

---

816. Quod in scholiis ad v. 818. scriptum est, τοῦ δὲ Δία τὸ α ἐκτείνεσθαί φησι Σύμμαχος. ἐνδεῖ δὲ τοῦ χ, dubitari posset, si hoc tempore viveret Symmachus, an ad hunc versum pertineret. Docti huius grammatici crebra est in scholiis ad Aristophanem mentio, qui pervelim scire quo id argumento contenderit. Illud apertum est, si producatur ea vocalis, elegantiorem esse numerum. Nec facile quis inveniat Δία sic positum, ut ultima in ictu sit, nisi Lysistr. 24. καὶ νὴ Δία παχύ, (Brunckius ex cod. A. νὴ τὸν Δία παχύ) cui loco, quem de vitio suspectum habeo, nihil tribuerim. In Nubibus credam, quod necessarium videbatur per Olympium Iovem iurari, aliquid sibi indulsisse Aristophanem, ne ab usitato more discederet, quo dicitur infra v. 1240. μὰ τὸν Δία τὸν μέγαν, et νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρα Plut. 877. Ran. 738. 1433. Eccl. 79. 761. 1045. et τὸν οὖν Δία τὸν σωτῆρα Plut. 1186. Aliter proclive erat scribere, οὐκ εὖ φρονεῖς τοι, μὰ τὸν Ὀλύμπιον Δία. Eadem cum emphasi ὁμόγνιε Ζεῦ dictum Ran. 750.

817. De illo genere exclamandi per genitivum copiose disseruit Reisigius in Coniect. p. 265. seqq. non tamen ut satis recte diceret de nomine cum adiectivo sine articulo, et proinde suspectum haberet illud in Lysistrata v. 967. ὦ Ζεῦ, δεινῶν ἀντισπασμῶν. Hoc qui dicit, de vehementia spasmorum conqueritur; qui τῶν δεινῶν ἀντισπασμῶν, de spasmis, qui sunt vehementes.

818. τὸν Δία νομίζειν] Sic scripti et editi omnes. E scholio autem colligitur olim hic lectum Δία sine articulo, quia dicit auctore Symmacho τὸ α in Δία produci Attice, quod in usitata lectione non est. Sane articulus hic ex analogia linguae alienus est. Non enim dicunt Greeci τοὺς θεοὺς νομίζειν, sed θεοὺς νομίζειν. Si vulgata lectio vera est, intelligendum sic, *quem vulgo dicunt Iovem, credere esse, revera esse.* ERN. Etiam apud Suidam v. τῆς μωρίας est τὸν Δία. Sed ibi MS. omittit verba τὸν Δία νομίζειν. Recte vero Ernestius animadvertit non dici νομίζειν τοὺς θεούς, sed νομίζειν θεούς. Euripides Suppl. 731.

νῦν, τήνδ' ἄελπτον ἡμέραν ἰδοῦσ' ἐγώ,
θεοὺς νομίζω.

Alia exempla sunt apud Xenophontem in principio Memorabilium Socratis, et apud Platonem in Apologia Socratis p. 60 — 64. Plato in Apologia p. 60. ἐγὼ γὰρ οὐ δύναμαι μαθεῖν, πότερον λέγεις διδάσκειν με νομίζειν εἶναι τινὰς θεούς. οὐ μέντοι οὕςπερ γε ἡ πόλις, ἀλλ'

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

*τί δὲ τοῦτ' ἐγέλασας ἐτεόν.*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*ἐνθυμούμενος,*
*ὅτι παιδάριον εἶ, καὶ φρονεῖς ἀρχαϊκά.*

---

*ἑτέρους.* Et mox, *οὐδὲ ἥλιον, οὐδὲ σελήνην ἄρα νομίζω εἶναι θεούς;* Euripides fragm. incert. I.

*ὁρᾷς τὸν ὑψοῦ τόνδ' ἄπειρον αἰθέρα,*
*καὶ γῆν πέριξ ἔχονθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις.*
*τοῦτον νόμιζε Ζῆνα, τόνδ' ἡγοῦ θεόν.*

Et in Cyclope v. 519.

*ὁ Βάκχιος δέ τις θεὸς νομίζεται;*

Ita ibi scribendum, non *τίς θεός*. Recte vero etiam idem Ernestius quomodo intelligendum sit, si *τὸν Δία* legatur, indicat. Similiter Soph. Antig. 189.

*ἥδ' ἔστιν ἡ σώζουσα, καὶ ταύτης ἔπι*
*πλέοντες ὀρθῆς, τοὺς φίλους ποιούμεθα.*

Et Eurip. Hec. 800.

*νόμῳ γὰρ τοὺς θεοὺς ἡγούμεθα.*

Sed ut potuerit hic dici *τὸν Δία*, nihilominus ex usitato more dicendi scribendum, *τὸ Δία νομίζειν*. Eodem modo emendasse postea cognovi Valckenarium in Diatr. de Aristobulo p. 4. Ita in Avibus v. 5 seqq.

*τὸ δ' ἐμὲ κορώνῃ πειθόμενον τὸν ἄθλιον*
*ὁδοῦ περιελθεῖν στάδια πλεῖν ἢ χίλια.*
*τὸ δ' ἐμὲ κολοιῷ πειθόμενον τὸν δύσμορον*
*ἀποσποδῆσαι τοὺς ὄνυχας τῶν δακτύλων.*

Et cum negatione supra in Nubibus v. 269.

*τὸ δὲ μηδὲ κυνῆν οἴκοθεν ἐλθεῖν ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔχοντα.*

Et in Ranis v. 741.

*τὸ δὲ μὴ πατάξαι σ' ἐξελεγχθέντ' ἄντικρυς,*
*ὅτι δοῦλος ὢν ἔφασκες εἶναι δεσπότης.*

Accedit quod ita vel maxime loqui solent praegresso genitivo admirationem significante. Eccles. 787.

*τῆς μωρίας,*
*τὸ μηδὲ περιμείναντα τοὺς ἄλλους ὅ τι*
*δράσουσιν, εἶτα τηνικαῦτ' ἤδη*
*ἐπαναμένειν.*

Xenophon Cyrop. II. 2, 3. *τῆς τύχης, τὸ ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν.* Vide ad Viger. p. 702.

819. L. *τί δή.* ERN. Rav. *δαὶ* pro *δέ*. Cod. Dorvill. *τί δῆτ' ἐγέλασας.*

820. Respicitur hic locus in Bekkeri Anecd. p. 22. 3. In iis-

ὅμως γε μὴν πρόςελθ', ἵν' εἰδῇς πλείονα,
καί σοι φράσω τι πρᾶγμ', ὃ μαθὼν ἀνὴρ ἔσει.
ὅπως δὲ τοῦτο μὴ διδάξεις μηδένα.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἰδού, τί ἐστιν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὤμοσας νυνὶ Δία;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἔγωγ'.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὁρᾷς οὖν, ὡς ἀγαθὸν τὸ μανθάνειν;
οὐκ ἔστιν, ὦ Φειδιππίδη, Ζεύς, ἀλλά τις

---

dem p. 83, 1. ex Aristophanis Nubibus affertur ἀρχαϊκῶς, quod in hac quam habemus recensione non invenitur. Et ibidem p. 449, 10. (Bachm. Anecd. vol. I. p. 148, 26.) scriptum: ἀρχαιϊκόν. καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα διὰ τῶν δύο ι. Νεφέλαις Ἀριστοφάνης· ὡς παιδάριον εἶ καὶ φρονεῖς ἀρχαιϊκά. Ita etiam Phrynichus praecipit p. 39. ad quem videnda quae copiosissime attulit Lobeckius. Conf. etiam Buttm. gramm. Gr. vol. II. p. 340. Fortasse ipsa in urbe Athenarum alii haec aliter pronunciabant.

821. Compara Euripid. Alc. 782. δεῦρ' ἔλθ', ὅπως ἂν καὶ σοφώτερος γένῃ.

822. Vulgo, καί σοι φράσω πρᾶγμ' ὃ σὺ μαθὼν ἀνὴρ ἔσει. Nihil in his est quod reprehendi possit. Sed tamen, ut in re quam magni momenti esse credit Strepsiades, perelegans est, quod Ravennas, Venetus, Harleianus, Baroccianus 127. et tertius Dobraei praebent, τι πρᾶγμ'. Id recipiendum duxi, deleto σύ, quod omittit tertius Mutinensis.

823. διδάξῃς] Ib. διδάξῃ. ERN. Διδάξεις e Dawesii observatione primus edidit Brunckius. Vide quae dixi de particula ἂν lib. II. c. 12. in Diar. class. LXX. p. 226. Coniunctivum servant Rav. Ven.

824. νῦν νὴ] Ed. Bas. νυνὶ non male. ERN. Νυνὶ Δία etiam in aliis quibusdam antiquis edd. est et in codd. Ven. et primo Dobraei, nec dubitandum quin verum sit. Rav. νῦν Δία. Quod Reisigius dedit νῦν δὴ Δία, non convenit huic loco. Quod edebatur, νῦν νὴ Δία, non aptum est, quia Phidippides non νὴ Δία, sed μὰ τὸν Δία dixit.

826. Rav. οὐκ ἔνεστιν.

ἀλλά τίς;] R. τί; sed in principio v. seq. male repetit ἀλλά. ERN. Vulgo Phidippidi tribuuntur verba ἀλλὰ τίς, in quibus

Δῖνος βασιλεύει, τὸν Δί' ἐξεληλακώς.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

αἰβοῖ, τί ληρεῖς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἴσθι τοῦθ' οὕτως ἔχον.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

τίς φησι ταῦτα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σωκράτης ὁ Μήλιος,
καὶ Χαιρεφῶν, ὃς οἶδε τὰ ψυλλῶν ἴχνη.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

σὺ δ' εἰς τοσοῦτον τῶν μανιῶν ἐλήλυθας,

---

τί membranae Regiae et unus Mutinensium. Recte quaereret Phidippides ἀλλὰ τίς, si Strepsiades dixisset οὐ βασιλεύει Ζεύς, quia si hic non regnat, regnare alium credibile est. Sed non esse Iovem dicenti non potest ista quaestione responderi, quia si esse negatur, nullum relinquitur praedicatum, quod cui conveniat quaeri possit. Quod videntur sensisse illi, qui ἀλλὰ τί scripsere. Quocirca qui haec verba Phidippidis esse voluerit, interpellatae orationis signum addere debebit, ut ille interrogaturus videatur ἀλλὰ τίς βασιλεύει; Id vero certe non venustum est. Nec multo melius sic distinxeris: οὐκ ἔστιν, ὦ Φειδιππίδη Ζεύς, ἀλλὰ — ΦΕΙΔ. τίς; ΣΤΡ. Δῖνος βασιλεύει. Haec me moverunt, ut plane delerem personam Phidippidis, scriberemque ἀλλά τις, quo mihi videor suam huic loco virtutem atque elegantiam restituisse. Nam magis etiam ridicula fit stulti hominis oratio, si isto pronomine sapientiae parum intellectae arcanam rationem subindicat. Confirmatur haec emendatio eo, quod in Ernestii R. ἀλλὰ in principio versus 827. repetitum est.

829. ὁ Μήλιος] V. scholia. Ceterum alienum videtur a rustico, qui probat Socratis dogma, irrideri et acriter hoc nomine perstringi Socratem. An hoc est interloquentis Phidippidis? Sic ΣΤΡ. Σωκράτης. ΦΕΙΔ. ὁ Μήλιος. ΣΤΡ. καὶ etc. Sic infra 850. Phid. Socraticos vocat γηγενεῖς. ERN. Recte etiam Brunckius sequutus est scholiasten, qui Melium dici Socratem ait, quod atheus esset, ut Diagoras Melius. Quod Ernestius coniecit, non est id quidem ineptum, sed minus venustum, quia sic de industria Melius vocaretur Socrates. Neque vero perstringit Strepsiades Socratem, sed huius error in patria Socratis indicanda praeter voluntatem hominis irridendo Socrati est. Apte Berglerus contulit Vesp. 1267. ubi Amynias Selli filius dicitur, qui erat Pronapi.

831. R. τοσοῦτον. ERN. Vulgo τοσοῦτο. Alterum Ven. et ple-

*ὥστ' ἀνδράσιν πείθει χολῶσιν;*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*εὐστόμει,*
*καὶ μηδὲν εἴπῃς φλαῦρον ἄνδρας δεξιούς,*
*καὶ νοῦν ἔχοντας· ὧν ὑπὸ τῆς φειδωλίας*
*ἀπεκείρατ' οὐδεὶς πώποτ', οὐδ' ἠλείψατο,*
*οὐδ' εἰς βαλανεῖον ἦλθε λουσόμενος. σὺ δὲ*

---

rique codd. ac Suidas in *μανιῶν* et *χολῶσι*. Elmsleii observatio est, veteres Atticos non dixisse *τοιοῦτο*, quem vide ad Med. v. 254.

832. *Πείθειν* legisse olim nonnullos, e scholio MS. cognoscitur, quod vide in scholiis. Et sic Barocc. 127. ac primus Dobraei.

834. *ὑπὸ*] L. Ia. *ὑπὲρ* vitiose. ERN. Dicuntur talia plerumque sine articulo, ut *ὑπὸ γήρως* Ach. 689. *ὑπ' ἀνοίας* Eq. 515. *ὑπὸ δεξιότητος τῆς ἐμῆς* 719. *ὑπ' ἀνάγκης καὶ χρείας καὶ μισθοῦ* 804. *ὑπὸ βίας τοῦ πνεύματος* Nub. 165. *ὑπὸ τόκων χρήστων τε* 242. *ὑπ' ἀνάγκης* 404. *ὑπὸ πλήθους ἐτῶν* 854. *ὑπὸ δυσκολίας* Vesp. 106. *ὑπὸ φρονήματος* Pac. 25. *ὑφ' ἁρματωλίας* 415. *ὑπ' ἀμηχανίας* Av. 475. *ὑπ' ἀγνοίας* 577. *ὑπὸ φιλορνιθίας* 1300. *ὑπὸ λόγων* 1447. *ὑπὸ σωφροσύνης τῆς ἡμετέρας* Lys. 508. *ὑπὸ μίσους* 792. 813. *ἱερᾶς ὑπὸ τιμῆς* Ran. 349. *μανίας ὑπὸ δεινῆς* 816. *ὑπ' ἀλαζονείας* 919. *ὑπ' ἀγυμνασίας* 1088. *ὑπὸ φιληδίας* Plut. 307. 311. *ὑπὸ τρυφῆς* 818. Sed etiam cum articulo. Ita quod in Vespis 1083. in Pac. 613. in Lys. 1023. in Ran. 855. *ὑπ' ὀργῆς* dicitur, *ὑπὸ τῆς ὀργῆς* est in Lys. 505. Quod *ὑφ' ἡδονῆς* in Vesp. 272. in Pac. 324. in Pluto 289. 739. *ὑπὸ τῆς ἡδονῆς* dictum in Av. 1284. Plut. 753. Quod *ὑπὸ λιμοῦ* in Pluto 1174. *ὑπὸ τοῦ λιμοῦ* dictum in Pac. 483. Talia sunt *ὑπὸ τῆς σάλπιγγος* in Ach. 1001. *ὑπὸ τῆς δαπάνης καὶ τῆς φάτνης καὶ τῶν χρεῶν* Nub. 13. *ὑπὸ τοῦ πλάτους* Av. 1129. *ὑπὸ τῶν τυμπάνων* Lys. 3. *ὑπὸ τῆς ὁδοῦ* 988. *ὑπὸ τῶν κόπων* Ran. 1280. Quorum partim cur necessario sic dicenda fuerint, non est obscurum. Casu factum, ut *ὑπὸ τοῦ δέους* ubique legatur, Ach. 350. 581. Eq. 231. Pac. 933. Av. 87. Eccles. 1060. Plut. 693. Ex his apparet, *ὑπὸ τῆς φειδωλίας* recte legi, si id est *prae sua parsimonia*; recte vero etiam dici potuisse sine articulo, ut *ὑπέρ*, quod etiam in Barocc. 43. et quinto Dobraei est, videri possit ex *ὑπαὶ* ortum esse scribique debere *ὑπαὶ φειδωλίας*, praesertim si forte haec vel tragici alicuius verba sint, vel gravius loquentem fingi Strepsiadem statuamus. Aliter enim vix ferri poterit *ὑπαί*, expulsum id hodie ex Acharn. 970. Vesp. 1487. Av. 1426. Sed tamen ne *ὑπὲρ* quidem ita spernendum, ut non, si a melioribus libris commendaretur, recte atque adeo venuste dictum videri posset. Nam id esset *pro parsimonia,* quasi pro tuenda laude sobriae et temperantis vitae a lavando illi et ungendo abstinerent.

ὥςπερ τεθνεῶτος καταλόει μοὺ τὸν βίον.
ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἐλθὼν ὑπὲρ ἐμοῦ μάνθανε.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

τί δ' ἂν παρ' ἐκείνων καὶ μάθοι χρηστόν τις ἄν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἄληθες; ὅσαπέρ ἐστιν ἀνθρώποις σοφά·
γνώσει δὲ σαυτὸν ὡς ἀμαθὴς εἶ καὶ παχύς.
ἀλλ' ἐπανάμεινόν μ' ὀλίγον ἐνταυθὶ χρόνον.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

οἴμοι· τί δράσω, παραφρονοῦντος τοῦ πατρός;
πότερον παρανοίας αὐτὸν εἰςαγαγὼν ἕλω,

---

837. καταλούει μου] R. inverso ordine. ERN. Sic etiam membranae Brunckii. Caeteri libri cum Suida v. καταλούῃ postponunt μου, unde Bekkerus veram scripturam restituit: vide Buttmannum in gr. Gr. vol. II. p. 182. seq. De media forma nihil dubitandum. Recte scholiastes: καταναλίσκεις εἰς λουτρά. Verbo λουσόμενος ansam praebente, hoc genus deliciarum et luxuriae pro omni illo mollis et sumptuosae vitae cultu, quo ille rem paternam perditum eat, nominat Strepsiades.

839. Ven. omittit χρηστόν.

840. Apud Ioannem grammaticum in τονικοῖς παραγγέλμασι p. 30, 14. qui hunc et praecedentem versum affert, scriptum est, ἄληθες, ὅσα περ ἐστὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις σοφά. Vulgo apud Aristophanem ὅσα πέρ ἐστ' ἐν ἀνθρώποις: alii libri ἔνεστ' ἀνθρώποις, alii, ut Venetus, πάρεστ' ἀνθρώποις, alii πάρεστιν ἀνθρώποις, alii πάρεστιν ἀνθρώποις, alii ὅσα παρ' ἀνθρώποις ἐστί, alii ὅσα πέρ ἐστιν ἀνθρώποις, quod praeferendum duxi, quum et in Rav. sit, et in nonnullis ἐν pro interpretatione sit adscriptum. De vocabulo ἄληθες v. Brunck. ad Ran. 840.

841. Haud ego credam, quod Süvernio p. 7. visum est, facete hic tangi illud ab Socrate discipulis commendatum γνῶθι σαυτόν.

842. ἐνταυθοῖ] L. εἰςελθών, sed illud in margine. v. ad v. 802. ERN. Pro vulgato ἐνταυθοῖ Cant. 3. ἐνταυθοί, Cant. 1. recte ἐνταυθί. Vide ad v. 813.

844. Brunckius πότερα edidit sine libris, quod et saepe permutentur πότερον ac πότερα, et hoc magis Atticum atque Aristophani usitatissimum sit. Aliquid ea scriptura praesidii habet ab Rav. et Ven. in quibus est πότερ' ἄν, non ferendum id quidem: vide de particula ἄν lib. II. c. 5. in Diar. class. LXX. p. 212. nec commutandum cum πότερ' οὖν, quo recte poeta usus est in Ranis v. 1141. male autem hic uteretur: sed nondum constat, Graecos in versibus

ἢ τοῖς σοροπηγοῖς τὴν μανίαν αὐτοῦ φράσω;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

φέρ' ἴδω, σὺ τοῦτον τίνα νομίζεις; εἰπέ μοι.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἀλεκτρυόνα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

καλῶς γε. ταυτηνὶ δὲ τί;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἀλεκτρυόν'.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἄμφω ταὐτό; καταγέλαστος εἶ.
μὴ νῦν τολοιπόν. ἀλλὰ τήνδε μὲν καλεῖν
ἀλεκτρύαιναν· τουτονὶ δ' ἀλέκτορα.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἀλεκτρύαιναν; ταῦτ' ἔμαθες τὰ δεξιά,
εἴσω παρελθὼν ἄρτι παρὰ τοὺς γηγενεῖς;

---

iambicis ita iunxisse breves syllabas, ut, si pede iambo metiare, eius locum quattuor breves tenere possint: quod genus apud Latinos creberrimum est. Brunckium quidem πότερα scripsisse merito mirere, qui ad Thesmoph. 730. improbet anapaestum tribracho adiectum in versibus iambicis. Leid. εἰςάγων.

845. Huius versus sensum explicat schol. et Suid. in σοροπηγός Ita mens iuvenis est: *utrum eum ut mente captum deseram, an mortem, mox eventuram, expectem?* ERN. Ven. λέγω pro φράσω.

846. σὺ τοῦτον] R. L. σὺ δὲ τουτονὶ male. ERN. Non puto δὲ in his libris esse. Nam ex Leidensi Ruhnkenius nihil nisi τουτονὶ adnotavit, quod etiam Rav. Ven. Dorv. et aliquot alii codd. habent. Reisigius τουτονὶ τί νομίζεις edidit, quod placeat fortasse cuipiam propter id quod sequitur, ταυτηνὶ δὲ τί. Mihi secus videtur, non solum quod τί ex nullo libro adnotatum repperi, sed etiam propter ipsius loci rationem. Nam de gallo quasi obiter quaerit Strepsiades: scit enim, responsum iri ἀλεκτρυόνα: de gallina vero signatius loquitur: quare ταυτηνὶ dicendum erat. Nam τί an τίνα dicat, nihil refert, siquidem etiam ταυτηνὶ δὲ τίνα dicere poterat, alio quidem in versus loco. Caeterum gallum gallinamque vel vivos vel pictos aliove modo confectos in scenam afferri a Strepsiade putandum est.

847. Ven. omittit καλῶς γε.

848. ταὐτό] R. Ia. ταὐτόν. ERN. Ταυτὸν etiam Rav. Ven. Dorv. et alii. Non recte ταὐτὰ legendum videbatur Elmsleio ad Eurip. Suppl. in Diar. class. fasc. XVI. p. 437. sive ed. Lips. p. 246.

852. Γηγενεῖς si Socratici illi propterea vocarentur, quod Gi-

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

χἄτερά γε πόλλ'· ἀλλ' ὅ τι μάθοιμ' ἑκάστοτε,
ἐπελανθανόμην ἂν εὐθὺς ὑπὸ πλήθους ἐτῶν,

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

διὰ ταῦτα δὴ καὶ θοἰμάτιον ἀπώλεσας;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλλ' οὐκ ἀπολώλεκ', ἀλλὰ καταπεφρόντικα.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

τὰς δ' ἐμβάδας ποῖ τέτροφας, ὦ 'νόητε σύ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὥςπερ Περικλέης, εἰς τὸ δέον ἀπώλεσα.
ἀλλ' ἴθι, βάδιζ', ἴωμεν· εἶτα τῷ πατρὶ

---

gantum exemplo contemptores essent deorum, nec per se apta esset ista appellatio, quia vani potius atque inepti quam rebelles sunt, neque conveniret ingenio Phidippidis, hominis munditiei, elegantiae, nitoris supra modum studiosi. Hic rudes, incomptos, truci et efferata specie foedos intelligit. Immanitas enim isto verbo designatur. Sic Aeschylo γηγενὲς φύσημα tribuitur in Ranis v. 825.

854. Ad numeros elegantior est vulgata scriptura, quam aliquot codd. confirmant. Membranae Brunckii et Ven. atque alii quidam codd. ἐπελανθανόμην εὐθὺς ὑπὸ πλήθους τῶν ἐτῶν. Alii etiam τοῦ πλήθους. Vulgatam defendit Reisigius in Coni. p. 145.

856. καταπεφρόντικα] Est verbum comice factum et dictum, et unius Aristophanis. ERN.

857. Τέτροπας sola ed. Kusteri. MSS. omnes et edd. veteres τέτροφας. Attulit Brunckius similes locos ex Eccles. 681. Vesp. 665. De forma verbi v. Buttm. gramm. Gr. vol. I. p. 423. s.

858. ἀπώλεσα] Est ridiculum ex inopinato, cum debuisset dicere ἀνήλωκα (non ἀνάλωσα, ut Suid.) per παράγραμμα dixit ἀπώλεσα. ERN. Suidas v. εἰς τὸ δέον. De illa Periclis arte, quae hodie in usum versa palam iactatur, videndus Plutarchus in vita eius viri cap. 23. Lex. rhet. in Bekkeri Anecd. p. 234, 10. δέοντα. οὕτως Περικλῆς, φασί, λογιζόμενος εἰς τὸ δέον, ὃ σημαίνει τὰ εἰς προδοσίαν διδόμενα χρήματα.

859. Reizius suspicabatur Aristophanem scripsisse: ΦΕΙ. εἶτα τί; ΣΤΡ. τῷ πατρί, et quae sequuntur. Quae sane perelegans coniectura est. Ita supra v. 346. εἶτα τί τοῦτο; Nec tamen quidquam in vulgata lectione mutaverim. Verba enim sic iungenda, τῷ πατρὶ πιθόμενος, εἶτα ἐξάμαρτε. Dummodo, inquit, patri morem geras, pecces licet. Scholiastae quod adnotarunt: ἀντὶ τοῦ, ἔχεις ἀπολογίαν, ὅτι τῷ πατρὶ πειθόμενος ἐξήμαρτες. ὠφελήθητι καὶ ἁμάρτανε

*πιθόμενος ἐξάμαρτε· κἀγώ τοί ποτε*
*οἶδ᾽ ἐξέτει σοι τραυλίσαντι πιθόμενος,*
*ὃν πρῶτον ὀβολὸν ἔλαβον Ἡλιαστικόν,*
*τούτου ᾽πριάμην σοι Διασίοις ἁμαξίδα.*

---

δι᾽ ἐμέ, ostendere videtur, eos ἐξάμαρτε e Phidippidis mente dictum putasse, qui peccare sibi videretur, si obediret patri. At hoc non dicit Strepsiades, sed, quod ipse peccare esse censet, intelligit. Nam quo facilius ad discendum compellat filium, promittit ei se passurum esse, si quid peccet, i. e. si pergat rem familiarem perdere: sperat enim homo iste nihil sibi damni ex aere alieno fore, si repellere creditores artibus filii possit. Exempla vocabuli εἶτα cum verbo coniuncti praecedente participio attulere Koenius ad Gregor. Cor. p. 62. et Dawes. in Misc. crit. p. 279. Hic autem εἶτα, quod post participium poni debebat, ante id collocatum est, ut in Lysistr. v. 653.

τὸν ἔρανον τὸν λεγόμενον παππῷον ἐκ τῶν Μηδικῶν
εἶτ᾽ ἀναλώσαντες οὐκ ἀντεισφέρετε τὰς εἰσφοράς.

Hinc patet v. 860. necessario cum Bentleio legendum esse πιθόμενος, cuius emendationis ille caussas non attulit. Probavit eam etiam Porsonus.

860. Libri omnes πειθόμενος.

861. πιθόμενος] Sic pro vulgato πειθόμενος rescripsi e Suida in v. ἐξέτει, ut voluit etiam Bentleius, qui sic et in v. praeced. corrigi volebat. mox v. seq. pro ὃν C. habet τόν. ERN. MSS. omnes πειθόμενος.

862. De mercede iudicum diximus in praefatione.

863. τούτου ᾽πριάμην] Suidas habet ὅτ᾽ ἐπριάμην, quod probat Bentleius, ut referatur ad ποτε, estque sane concinnius: *memini me tibi quondam obsecutum esse, cum obolo primo heliastico tibi emi quadrigulas.* Improbat tamen Dukerus. ERN. Vide Suidam in v. ἁμαξίς et Διάσια, cuius lectionem Brunckius vulgatae τούτου πριάμην praetulit, allato simillimo loco Plauti in Menaechmis II. 2, 37.

*nummum illum, quem mihi dudum pollicitu's dare,*
*iubeas, si sapias, porculum afferri tibi.*

Reizius quoque Suidae lectionem probabat, sed versus 862. et 863. sedem suam permutare volebat, quo sane elegantior fieret oratio. Nec tamen necessarium hoc puto. E lectione MS. C. v. 862. τὸν coniicias fuisse olim libros, in quibus scriptum esset,

τὸν πρῶτον ὀβολόν, ὃν ἔλαβον ἡλιαστικόν,
ὅτ᾽ ἐπριάμην σοι Διασίοις ἁμαξίδα.

Plane ut in Lysistrata v. 408. quem locum Brunckius attulit,

ὦ χρυσοχόε, τὸν ὅρμον, ὃν ἐπεσκεύασας,
ὀρχουμένης μου τῆς γυναικὸς ἑσπέρας,
ἡ βάλανος ἐκπέπτωκεν ἐκ τοῦ τρήματος.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἦ μὴν σὺ τούτοις τῷ χρόνῳ ποτ' ἀχθέσει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

εὖ γ', ὅτι ἐπείσθης. δεῦρο, δεῦρ', ὦ Σώκρατες,
ἔξελθ'· ἄγω γάρ σοι τὸν υἱὸν τουτονί,
ἄκοντ' ἀναπείσας.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

νηπύτιος γάρ ἐστ' ἔτι,
καὶ τῶν κρεμαθρῶν οὐ τρίβων τῶν ἐνθάδε.

---

Sed isti numeri non sunt Graecis probati. Scriptura, quam Suidas praebet, recepta illa etiam a Wolfio et Reisigio, etsi bona est, tamen quum Aristophanis libri omnes in τούτου consentiant, Suidas autem, qui neutro loco praecedentes versus adiecit, eo ipso ad errorem induci potuerit, hoc tenendum putavi. Neque vero hiare putanda est sententia, ut Brunckio videbatur. Non enim plenius interpungendum post πιθόμενος, sed, quae est sermonis familiaris consuetudo, duplex apodosis protasin habet in medio, non illam quidem enunciatam distinctius, sed tamen mente cogitatam. Continetur ea verbis ὃν πρῶτον ὄβολον ἔλαβον ἡλιαστικόν: quasi dicat, *scio me tibi morem gessisse primo quem in Heliaea accepi obolo.* Caeterum ἁμαξίδα utrum placentae genus dixerit Strepsiades, quam recentiores κοπτὴν vocarunt, an, quod Symmacho visum est, parvum vehiculum, quo puer ad ludendum uteretur, hodie vix poterit ad liquidum perduci: veri tamen similior videtur Symmachi interpretatio, praesertim quum mox v. 879. eo significatu haec vox redeat.

864. Indicat poeta hoc versu, qui fructus Strepsiadi ex isto consilio redundaturus sit.

867. νηπύτιος] Ravennas, Venetus, et pauci alii ἐστιν vel ἐστι sine ἔτι.

868. 869. Interpretes non satis assequuti sunt huius loci sententiam. Debebat Strepsiades dicere, οὐ τρίβων ἐστὶ τῶν μαθημάτων τῶν ἐνθάδε, at ridiculi causa dicit τῶν κρεμαθρῶν e v. 219. Responsio autem iuvenis indicat, ea verba etiam in partem deteriorem accipi posse, velut dixisset, *nondum tritus est laqueis vestris*: hinc iratus iuveni respondet: *tu ipse tritus fores, si penderes.* Τρίβων, ut Latinis *tritus* est *peritus*, ut interpretatur Suidas. v. et Vesp. 1429. Sic usus est Herodotus IV. 74. μὴ τρίβων, pro *imperito*: adde Perizon. ad Aelian. V. H. V. 5. In αὐτὸς σὺ τρίβων, τὸ σὺ omittunt R. L. Ia. ERN. Brunckius v. 866. edidit τῶν γε κρεμαθρῶν, ut huius vocabuli media syllaba corriperetur, quemadmodum v. 219. Nullus tamen liber hoc γὲ habet, nec scholiastes ad Vesp. 1429. aut Suidas v. νηπύτιος, aut Eustathius ad Iliad. ψ. p. 1327, 18. (1450, 36.) Porsonus in Misc. p. 28. κρεμαστρῶν scri-

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

αὐτὸς τρίβων εἴης ἄν, εἰ κρέμαιό γε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὐκ ἐς κόρακας; καταρᾷ σὺ τῷ διδασκάλῳ;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἰδού, κρέμαι', ὡς ἠλίθιον ἐφθέγξατο,
καὶ τοῖσι χείλεσιν διεῤῥυηκόσιν.
πῶς ἂν μάθοι πόθ' οὗτος ἀπόφευξιν δίκης,
ἢ κλῆσιν, ἢ χαύνωσιν ἀναπειστηρίαν;

---

bendum putabat, auctore Polluce X. 156. qui hac voce in Nubibus usum scribit Aristophanem. Sed Moeris p. 242. κρεμάθρα, Ἀττικῶς· κρεμάστρα, Ἑλληνικῶς. Et apud ipsum Pollucem parum certa scriptura, quum libri etiam κρεμάγρα et κρεάγρα praebeant. Recte iudicare puto Reisigium in Coni. p. 102. producenda ad sermonis tragici exemplum syllaba gravitatem ostendi, qua Socrates de huiuscemodi rebus loquatur.

869. σὺ cum Brunckio omisimus, quod abest ab duobus Regiis, Ravennate, aliisque, et, ut videtur, Veneto, qui in fine γ'.

870. Hunc v. omittit cod. Ia. ERN.

871. Libri omnes, ἰδού, κρέμαιό γ', ὡς ἠλίθιον ἐφθέγξατο: quod quum metro repugnet, Brunckius scripsit, ἰδού, κρέμαι', ὡς ἠλίθιον ἐφθέγξατο. Quod mihi quum olim non recte emendatum videretur, aliis haec verba coniecturis tentabam, de quibus relatum in editione Beckiana: sed iis nolo praesidium petere ex Suida, qui in v. διεῤῥυηκόσιν, omissis prioribus affert ἠλίθιον ἐφθέγξατο. Reisigius edidit, quod in Coni. p. 93. proposuit ἰδού γε κρέμαι'. Illam rationem, qua Boeckhius in iis, quae in Platonis Minoem et libros priores de legibus scripsit, p. 190. corripienda dipthongo in κρέμαιο defendere librorum scripturam conatus est, dudum ab ipso una cum aliis, quae ibidem protulit, reiectam puto. Welckero tamen hodie quoque in Sylloge epigrammatum Graecorum p. 199. probatam esse video. Recte Reisigius vastam diphthongi pronunciationem ab Socrate notari monuit. In uno apud Dobraeum codice legitur λίθιον. Vix tamen erit, qui hinc coniiciat, ἰδού, κρέμαιό γ', ὡς λίθινον ἐφθέγξατο.

872. Χείλη διεῤῥυηκότα Suidas in h. v. interpretatur κεχαλασμένα, οὐ συνεστραμμένα: est, ut opinor, quod Latini dicunt, *ore vasto*, cui *os pressum*, *rotundum* opponitur. ERN.

874. χαύνωσιν ἀναπειστηρίαν] Perspicue explicat scholiastes alter. Sed credo haec non bene Graeca esse, et digna Aristophanis elegantia, sed dicta ab inepto poeta et ridendi causa hic inculcata, ut alia. ERN. Immo dicta sunt tumide, irridendae sophistarum

καίτοι γε ταλάντου τοῦτ' ἔμαθεν Ὑπέρβολος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀμέλει, δίδασκε· θυμόσοφός ἐστιν φύσει·
εὐθύς γέ τοι παιδάριον ὂν τυννουτονὶ
ἔπλαττεν ἔνδον οἰκίας, ναῦς τ' ἔγλυφεν,
ἁμαξίδας τε σκυτίνας εἰργάζετο,
κἀκ τῶν σιδίων βατράχους ἐποίει, πῶς δοκεῖς.

---

iactationis caussa. Κλῆσιν patet in ius vocationem dici, quo significat artem inveniendae criminationis.

875. Vulgo καίτοι ταλάντου τοῦτ' ἔμαθεν Ὑπέρβολος. Et sic etiam Suidas v. τάλαντον. Sed idem et in edd. et in MS. apud Porsonum ad Hec. 1206. ἔμαθ' habet in v. ἀναπειστηρίαν. Vnde Porsonus, καίτοι ταλάντου τοῦτό γ' ἔμαθ' Ὑπέρβολος. Reisigius dedit, quod in Coniectaneis p. 95. defendit, καίτοι ταλάντου γ' αὖτ' ἔμαθεν Ὑπέρβολος. Idque, si particulam γε respicimus, praeferendum Porsoni coniecturae. Neque enim τοῦτο ea particula opus habet, sed, si quid hic distinguendum ante caetera est, est id aut argenti summa, aut quod exstitit aliquis, qui ista didicisse permagni existimaret. Hoc posterius quum sit eiusmodi, ut γε ad totam sententiam referatur, recte se habet, quod ex libris Ravennate et Veneto dedimus καίτοι γε. De illo καίτοι γε v. Reisig. Coni. p. 296. Elegantior tamen foret versus, si sic scripsisset Aristophanes,

καίτοι ταλάντου γ' ἔμαθε τοῦθ' Ὑπέρβολος.

Hyperboli quod mentionem facit, indicio est haec non in prioribus Nubibus scripta fuisse, si verum est, mortuo demum Cleone istum hominem inclaruisse.

877. De voce θυμόσοφος vid. Suidas, qui plura habet. Adde in Vesp. 1280. ubi Ariphrades dicitur θυμοσοφικώτατος, qui παρὰ μηδενὸς ἔμαθεν, sed ἀπὸ σοφῆς φύσεως αὐτόματος ἐξέμαθεν γλωττοποιεῖν. ERN. Ernestii Regius post θυμόσοφος addit γέ.

877. Pro ὢν R. L. Ia. habent ὄν, quo spectat et Ib. qui plane omittit, nempe quia haec syllaba praecedit. Mox pro τυννουτονί, τυννουτοΐ C. I. L. ERN. Vulgatum ὢν habent codd. Dorv. atque ut videtur Ven. estque id planius. In Rav. et Dobraei codd. omnibus et apud Suidam in v. σίδια, sive editum sive MS. Porsoni, eodemque in Suidae codice v. τυννουτί, qui locus non exstat in editis, legitur ὄν, dictum illud exquisitius, verbo ad praedicatum accommodato, cuius generis nonnulla attulit Matthiae in gramm. Gr. §. 301. Deinde Suidas editus in v. σίδια habet τοιουτονί, sed MS. τουτοΐ. Idem MS. autem in τυννουτὶ servat τυννουτονί. Brunckius in addendis praeferendum censebat τυννουτοΐ, alterum masculino relictum putans.

880. πῶς δοκεῖς;] Schol. intelligit admirandi causa dictum:

ὅπως δ' ἐκείνω τὼ λόγω μαθήσεται,
τὸν κρείττον', ὅςτις ἐστί, καὶ τὸν ἥττονα,
ὃς τἄδικα λέγων ἀνατρέπει τὸν κρείττονα·
ἐὰν δὲ μή, τὸν γοῦν ἄδικον πάσῃ τέχνῃ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

αὐτὸς μαθήσεται παρ' αὐτοῖν τοῖν λόγοιν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἐγὼ δ' ἀπέσομαι· τοῦτό νυν μέμνησ', ὅπως
πρὸς πάντα τὰ δίκαι' ἀντιλέγειν δυνήσεται.

---

certe simili modo capiendum, nec eodem modo ubique dicitur. *Supra quam dici potest: vix queas credere.* Latini pariter sic: *quid censes?* Vid. de hac formula Valken. ad Eurip. Hipp. 446. ubi h. l. non praetermisit. ERN. Cum Brunckio signum interrogationis in hac formula omisimus: vide hunc ad Plut. 742. Nam adeo ea videtur in communi sermone trita fuisse, ut, quod etiam in aliis huiuscemodi formulis factum est, et vim interrogationis amitteret, nec voce interrogatio exprimeretur. Ernestius quae de Latinis dicit, si illud usitatum *quid illum censes* in mente habuit, aberravit a vera ratione. Vid. Gronov. ad Plaut. Curc. I. 1, 59.

883. Hunc versum, qui in vulgatis libris abest, cum Brunckio addidimus. Exstat ille in MSS. Vat. Arund. membranis Regiis, et Regio eo, quem postremum Brunckius contulit, et in huius codice: tum etiam in Ravennate, Veneto, Dorv. Bavar. Elbing. et plerisque aliis. Membranae habent ἀνατρέπειν. Ordinem verborum propter numeros mutari volebat Reisigius in Coni. p. 246. sed recte servavit in editione sua librorum scripturam. Tetigit numeros Elmsleius in adnott. ad Soph. Ai. 1100. in Museo crit. Cantabr. fasc. III. p. 478. sive in Iphigeniarum Marklandi ed. Lips. p. 322.

884. Rav. γ' οὖν.

885. παρ' αὐτοῖν] Ia. L. margo habet: γρ. παρ' ἀμφοῖν, quod in C. est in textu. ERN. Habent hoc etiam Bav. et Elbing. et unus Dobraei.

886. ἀπέσομαι] R. ἀπέσσομαι, male, at bene contra mox τοῦτό γ' οὖν. ERN. Vulgo τοῦτο δ' οὖν, pro quo Brunckius e membranis τοῦτο γοῦν edidit, quod habent etiam pauci alii codd. Ravennas vero νῦν, quem accentu mutato sequutus sum. Idem codex etiam ἀπέσσομαι. Id quum scripturae errore in οὖν mutatum esset, hiatus tollendi caussa alii δ' οὖν, alii γ' οὖν scripsere.

887. Brunckius, *post hunc versum*, inquit, *recte monuerunt primarii editores, chorum aliquid intercinisse, quod librariorum culpa ad nos non pervenit: scilicet deest antistropha, strophae respondens, quae incipit* v. 803. Quare ante v. 804. addidit haec:

ΧΟΡΟΣ

(λείπει τὸ μέλος τοῦ χοροῦ)

ΔΙΚΑΙΟΣ

Χώρει δευρί, δεῖξον σαυτὸν
τοῖσι θεαταῖς, καίπερ θρασὺς ὤν.

ΑΔΙΚΟΣ

ἴθ', ὅποι χρῄζεις. πολὺ γὰρ μᾶλλόν σ'
ἐν τοῖς πολλοῖσι λέγων ἀπολῶ.

ΔΙΚΑΙΟΣ

ἀπολεῖς σύ; τίς ὤν;

ΑΔΙΚΟΣ

λόγος.

---

λείπει τὸ μέλος τοῦ χοροῦ. De stropha fallitur. Nam quod v. 803. incipit carmen, non stropham, sed antistropham esse ostendimus ad v. 696. quo eius stropha incipit. Sed hic quidem canticum chori deesse certum est. Scholiastes: μέλος δὲ τοῦ χοροῦ οὐ κεῖται, ἀλλὰ γέγραπται μὲν ἐν μέσῳ ὁ χορός, καὶ ἕπεται εἴςθεσις ἀναπαιστικὴ τῶν ὑποκριτῶν. Et alius: τοῦ δὲ χοροῦ τὸ πρόςωπον ἐκλέλοιπεν. ἐπιγραφὴ δὲ φέρεται χοροῦ. Atque ita plane scriptum in libro Ravennate: *ΧΟΡΟΣ. ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ.* Oportebat autem chorum hic canticum canere ut actu finito. Simulque dum id caneretur, histriones personas mutabant. Neque enim aut Strepsiades, qui modo dixit se a proximo colloquio afuturum esse, aut Socrates in scena manent: sed qui hos agebant histriones in postscenio personas induunt oratorum, mutatoque habitu prodeunt veterem et novam disciplinam defensuri. Caeterum haec cantici omissio nescio an in iis rebus numerari debeat, quae secundam Nubium editionem non perfectam a poeta esse indicent.

888. In hoc carmine est imitatio Herculis Prodicii, quo inducit certamen Vitii et Virtutis. ERN. Quae hic personae iusti et iniusti sermonis introducuntur, non tantum dicentium pro iusta atque iniusta caussa officiis fungi putandae sunt, sed quasi effigies quaedam esse universae vitae morumque antiquorum et novitiorum. Aliter nonnulla in hoc colloquio non modo perobscure, sed ne apte quidem dicta essent.

890. ὅποι χρῄζεις] C. ὅπῃ. Vulgatum verum est, ex imitatione Eurip. v. schol. ERN. B. D. et alius Regius, atque Elbing. ὅπῃ. Sed membr. ὅποι. Id non propter Euripidis imitationem verum esse putandum est, sed quia etiam ipse Aristophanes sic scripturus erat. Nam ὅπῃ vel *quaqua via* est, vel *in quemquem locum*; ὅποι vero *ad quemquem locum.*

ΔΙΚΑΙΟΣ

ἥττων γ' ὤν.

ΑΔΙΚΟΣ

ἀλλά σε νικῶ, τὸν ἐμοῦ κρείττω
φάσκοντ' εἶναι.

ΔΙΚΑΙΟΣ

τί σοφὸν ποιῶν;

ΑΔΙΚΟΣ

γνώμας καινὰς ἐξευρίσκων.

ΔΙΚΑΙΟΣ

ταῦτα γὰρ ἀνθεῖ διὰ τουτουσὶ

---

892. ἥττων γ' ὤν] Ib. delet γ' quod tamen molliorem orationem facit. ERN. Abest etiam a Bavar. et Ven. At non modo molliorem orationem facit, sed plane necessarium est, nisi quis haec verba, ἥττων ὤν, cum interrogatione pronuncianda censeat, quod neminem facturum speramus. Reisigius quum iniusto oratori coniuncta tribuit, λόγος ἥττων γ' ὤν· ἀλλά σε νικῶ, τὸν ἐμοῦ κρείττω φάσκοντ' εἶναι, tria in hunc locum intulit, quae haud multis placitura puto: primum, quod confitentem fecit oratorem, se ἥττονα esse; deinde quod exprobrantem alteri nondum dicta ab illo; denique quod dicentem ingenio suo haud paullo minus convenientia, quam quae in antiqua personarum distinctione dicit. Nam interrogatus qui sit, si respondet, λόγος, eo fiduciam suam atque impudentiam ostendit: tantumdem est enim ac si dicat, *idem quod tu.* Ad quod quum alter respondit ἥττων γ' ὤν, eam exprobrationem tantum abest ut aegre ferat, ut ea etiam glorietur, rideatque iustum oratorem, quod ei meliori sibi viso ipse deterior videatur.

893. Videatur fortasse cuipiam ἀλλὰ σὲ νικῶ scribendum esse, sed praestare puto vulgatam accentuum notationem: non enim quod hunc vincat, sed quod vincat, quamvis deterior sit, gloriatur.

895. μὲν ἐφευρίσκων] L. C. Ib. et edd. vett. delent μέν, quod hic non satis aptum videtur, quia nihil respondet. Deinde Vat. R. Ia. ἐξευρίσκων, quod placet Bentleio et Kustero, sublatoque τῷ μὲν necessario recipiendum est. ERN. Vulgo γνώμας καινὰς ἐφευρίσκων. Μὲν Kustero debetur. Ἐξευρίσκων etiam Brunckius ex A.B. recepit. Videtur hoc etiam in Ravennate et Veneto esse, habentque alii boni codices. Ravennas: καὶ ταῦτα γὰρ ἀνθεῖ διὰ τουτουσί. Brunckius male interrogationis signum addidit: sed in versione eius nulla interrogatio. Sensus est: horum nimirum stultitia fit, ut tua commenta laudentur. Scholiastes simpliciter Athenienses dici putat. At in Socraticos hoc τουτουσὶ dicit orator: unde alter οὔκ, ἀλλὰ σοφούς respondet.

τοὺς ἀνοήτους.

ΑΔΙΚΟΣ

οὔκ, ἀλλὰ σοφούς.

ΔΙΚΑΙΟΣ

ἀπολῶ σε κακῶς.

ΑΔΙΚΟΣ

εἰπέ, τί ποιῶν;

ΔΙΚΑΙΟΣ

τὰ δίκαια λέγων.

ΑΔΙΚΟΣ

ἀλλ' ἀνατρέψω 'γὼ αὔτ' ἀντιλέγων·
οὐδὲ γὰρ εἶναι πάνυ φημὶ δίκην.

ΔΙΚΑΙΟΣ

οὐκ εἶναι φῄς,

ΑΔΙΚΟΣ

φέρε γάρ, ποῦ 'στίν;

ΔΙΚΑΙΟΣ

παρὰ τοῖσι θεοῖς.

ΑΔΙΚΟΣ

πῶς δῆτα δίκης οὔσης ὁ Ζεύς
οὐκ ἀπόλωλεν, τὸν πατέρ' αὑτοῦ
δήσας;

ΔΙΚΑΙΟΣ

αἰβοῖ· τουτὶ καὶ δὴ
χωρεῖ τὸ κακόν· δότε μοι λεκάνην.

---

899. Legebatur *ἀλλ' ἀνατρέψω ταῦτ' ἀντιλέγων.* Rav. Ven. *ἀναστρέψω.* Quod olim ex libro Ravennate a me receptum etiam Reisigius posuit, *γ' αὔτ'*, non admittit aptam explicationem. Debebat vero optimi codicis scriptura admonere, reponendum esse *ἀλλ' ἀνατρέψω 'γὼ αὔτ' ἀντιλέγων.* Simillima crasis in Eccles. 550. *ἐφ' ἣν ἐγὼ ᾠχόμην*, simili modo ut hic obscurata, nuper Reisigio duce in Coni. p. 309. scribendo in *ἐγᾦχόμην* contracta. Conferri poterunt, quae ad v. 1037. adnotavimus.

906. *καὶ δὴ*] Hoc *καὶ* nullum hic sensum habere videtur Dukero, qui corrigit *ποῖ*, acute sane: qnamquam ei locus omnino suspectus. ERN. · *Καὶ δὴ* est *nunc ipsum.* Vis verborum propemodum ea est, qua nos dicimus: *jetzt wird mirs zu arg.*

907. Verba *δότε μοι λεκάνην* affert Suidas v. *δότε.* Apud eum-

ΑΔΙΚΟΣ

τυφογέρων εἶ, κἀνάρμοστος.

ΔΙΚΑΙΟΣ

καταπύγων εἶ, κἀναίσχυντος.

ΑΔΙΚΟΣ

ῥόδα μ' εἴρηκας.

ΔΙΚΑΙΟΣ

καὶ βωμολόχος.

ΑΔΙΚΟΣ

κρίνεσι στεφανοῖς.

ΔΙΚΑΙΟΣ

καὶ πατραλοίας.

ΑΔΙΚΟΣ

χρυσῷ πάττων μ' οὐ γιγνώσκεις.

ΔΙΚΑΙΟΣ

οὐ δῆτα πρότου γ', ἀλλὰ μολύβδῳ.

ΑΔΙΚΟΣ

νῦν δέ γε κόσμος τοῦτ' ἐστὶν ἐμοί,

---

dem v. λεκάνια, additur ἵν' ἐμέσω, quod additamentum etiam Aristophanis nonnulli codices habent. In Etym. M. p. 337, 1. id scriptum ἵν' ἐξεμέσω, et sic etiam in Excerptis ex Graecis codd. MSS. apud Nanios asservatis p. 492. Verba illa ἵν' ἐξεμέσω leguntur in Acharn. 586.

910. Compara similem locum Plauti Pseud. I. 3, 125. seqq.

911. Rav. κρίνεσσι.

912. Rav. γινώσκεις.

913. Recte Brunckius μολύβδῳ pro μολίβδῳ quod etiam in Ven. est, edidit. V. Moerin eiusque interpretes. Cod. Ven. pro γ' habet τ', unde nihil lucri. Quomodo haec verba explicanda sint, nec veteres nec recentiores interpretes dixere. Patet sententiam requiri hanc: olim huiusmodi dictis non aurum, sed plumbum visus essem in te coniicere. Id esset, οὐ δῆτα πρότου γ' ἄν, ἀλλὰ μολύβδῳ, ut supra v. 5. οἱ δ' οἰκέται ῥέγκουσιν· ἀλλ' οὐκ ἂν πρότου. Nunc quum ἂν inseri nequeat, non satis perspicio quomodo haec expedienda sint, nisi excidisse versiculum statuamus. Nam sive ἔπαττον, sive οὐκ ἐγίγνωσκον ex praecedentibus repetas, de eo quod vere factum sit loqui videbitur orator. Plana essent omnia, si legeretur: οὐ δῆτα πρότου γ' ἄν, ταῦτα λέγων, ἀλλὰ μολύβδῳ. Si tamen defendenda est librorum scriptura, sic erit existimandum,

ΔΙΚΑΙΟΣ

θρασὺς εἶ πολλοῦ.

ΑΔΙΚΟΣ

σὺ δέ γ' ἀρχαῖος.

ΔΙΚΑΙΟΣ

διὰ σ' οὐ φοιτᾶν

---

repeti debere ἔπαττον, sensumque hunc esse: non sane olim te auro, sed plumbo petebam, talia dicens. Quorum haec vis erit, ut dicat olim ipsos illos homines perditos haec in conviciis numerasse.

915. Suidas v. πολλοῦ hoc ἀντὶ τοῦ πάνυ in hoc loco dictum ait. Berglerus ad Alciphr. I. 9. comparat quod ibi legitur πολλοῦ δύνασθαι. Sed id quidem Alciphronem πολὺ scripsisse credibilius est. Matthiae in gramm. Gr. §. 339. p. 648. hanc locutionem, quam miram esse fatetur, sic explicat, uti quum de pretio dicitur genitivus vel quum de eo propter quod quid fit. Neutra ratio satis commoda videtur. Vt Graeci dicunt κακὰ κακῶν, ἔσχατα ἐσχάτων κακά, ἄῤῥητα ἀῤῥήτων, πιστὰ πιστῶν· vide Soph. Oed. Col. 1138. Philoct. 65. Oed. R. 465. Aeschyl. Pers. 683. qui longius etiam in hoc genere progressus δέσποτα δεσπότου v. 669. et, nisi fallor, eodem modo v. 677. δυνάστα δυνάστα dixit: sic dixerunt etiam πολὺς πολλοῦ. Aristoph. Ran. 1046. de Venere, cuius multa fiat apud Euripidem mentio:

ἀλλ' ἐπί σοί τοι καὶ τοῖς σοῖσιν πολλὴ πολλοῦ 'πικάθητο.

et in Equit. v. 822.

πολλοῦ δὲ πολύν με χρόνον καὶ νῦν ἐλελήθης ἐγκρυφιάζων.

Simili quodam modo dictum coniicio θρασὺς πολλοῦ, id ut sit θρασὺς πολλοῦ τοῦ θρασέος, quasi dicas, ex multis vel ante multos audax. G. Dindorfius ad Aristid. vol. II. p. 325. ubi scriptum est, φάσκοντες γέροντά τε εἶναι πολλοῦ καὶ παραφρονεῖν ἤδη, quo loco scholiastes πάνυ adscripsit, praeter Aristophanem et Alciphronem commemoravit Eupolidis versus apud Priscianum p. 1328. (II. p. 415. ed. Krehl.)

ἀνόσια πάσχω ταῦτα, ναὶ μὰ τὰς νύμφας.
πολλοῦ μὲν οὖν δίκαια, ναὶ μὰ τὰς κράμβας.

Ita pro Putschii lectione πολλοὶ codex, quo usus est Lindemannus in Prisciani Oper. min. quem vide p. 249. seq. — In fine versus Ven. καὶ addit ante σύ.

916. Vulgo, διὰ σὲ δὲ φοιτᾶν. Fuisse olim, qui v. 916. 917. iniusto oratori continuarent, testis est scholiastes: τοῦ αὐτοῦ δεῖν πάντα εἶναί φασι, τοῦ ἥττονος λόγου. οὐ θέλει γάρ, φησί, τὰ μειράκια διὰ τὴν σὴν εὐήθειαν φοιτᾶν, ὡς μαθησόμενα τὰ χρήσιμα μαθήματα. Ac sunt nonnulla, quae pro ea ratione dici possint. Sed

οὐδεὶς ἐθέλει τῶν μειρακίων.
γνωσθήσει τοι πότ' Ἀθηναίοις,
οἷα διδάσκεις τοὺς ἀνοήτους.

ΑΔΙΚΟΣ

αὐχμεῖς αἰσχρῶς.

ΔΙΚΑΙΟΣ

σὺ δέ γ' εὖ πράττεις·
καίτοι πρότερόν γ' ἐπτώχευες,

---

requireret illa talem scripturam, *καὶ διά σ' οὐδεὶς φοιτᾶν ἐθέλει*, vel *διὸ καὶ φοιτᾶν οὐδεὶς ἐθέλει*: quamquam *διὸ* non memini apud Aristophanem legisse. Alia vero obstant illi personarum descriptioni, et maxime, quod deinde iusto oratori dicendum fuisset *σὺ δὲ γνωσθήσει*, quod per metrum fieri non potest. Quamobrem personas quidem recte vulgo distinctas esse arbitror, sed non recte scriptum *διὰ σὲ δὲ φοιτᾶν*. Nam etsi hic proceleusmaticus per se non potest reprehendi, tamen valde suspectus est, quum hoc sit unicum eius in legitimis anapaestis apud Aristophanem exemplum. Nam quod Brunckius ex Equit. v. 503. affert, *προςέχετε τὸν νοῦν*, hodie emendate scribitur *πρόσχετε τὸν νοῦν*. Accedit, quod etiam librorum scriptura fluctuat, quorum in multis, in quibus est Venetus, deest *δέ*, in aliis autem pro eo scriptum *δή*. Ac facile videat quis, *δὲ* deberi metricis. Quare reposui, quod patet quomodo neglectum sit ab librariis, *οὔ*: *διά σ' οὐ φοιτᾶν οὐδεὶς ἐθέλει*.

917. Rav. Ven. *θέλει*.

918. Legebatur olim *γνωσθήσει πότ' Ἀθηναίοισιν*. Recentiores editores ex codd. nonnullis, in quibus est Dorvillianus, *καὶ* adiecerunt, et dederunt *Ἀθηναίοις*, quod ipsum codd. quidam habent. Sed *καὶ* illud non exstat in Rav. Ven. et membranis Brunckii, ut vel propterea suspectum esse debeat. Est vero etiam per se suspectum, quia hic non copulam, sed particulam asseverantem requirimus. Quare *τοι* inserui. Quod quomodo exciderit, palaeographicas emendationes amantibus non erit obscurum. Scriptum perperam, ut saepe, *τι*, vel neglectum est ab librariis propter sequens *π*, vel omissum, quod non aptum esset.

920. *αὐχμεῖς αἰσχρῶς*] Etsi de sordido vestitu accipi potest, qui est signum paupertatis: tamen propter oppositum *εὖ πράττεις* malim accipere de paupertate ipsa. Sic *αὐχμὸν* pro penuria dixisse videtur in Pl. 839. ubi v. schol. et Hemsterh. Sic *αὖος ἀκριβῶς* ap. Lucian. Dial. Mort. 24. add. Kuster. ad Thesmoph. 833. ERN. At est hoc proprie de sordido atque immundo corporis cultu intelligendum, qui ut signum paupertatis exprobratur iusto oratori, destituto discipulis, a quibus pecuniam pro disciplina accipiat.

921. Sententia his subest haec: qui mala ista dicendi artificia et subtiles fallacias doceant, iam multum pecuniae corradere, vitam-

*Τήλεφος εἶναι Μυσὸς φάσκων,*
*ἐκ πηριδίου*
*γνώμας τρώγων Πανδελετείους.*

*ΑΔΙΚΟΣ*

*ὤμοι σοφίας,*

*ΔΙΚΑΙΟΣ*

*ὤμοι μανίας,*

*ΑΔΙΚΟΣ*

*ἧς ἐμνήσθης.*

*ΔΙΚΑΙΟΣ*

*τῆς σῆς, πόλεώς θ',*
*ἥτις σε τρέφει*
*λυμαινόμενον τοῖς μειρακίοις.*

*ΑΔΙΚΟΣ*

*οὐχὶ διδάξεις τοῦτον, Κρόνος ὤν.*

---

que agere lautam et splendidam, olim autem contemptos fuisse et vix habuisse unde victum pararent. Id ei carpendi Euripidis opportunitatem praebet, cuius Telephum, multa subtiliter disputantem, sententias Pandeleteas ex pera vorare dicit.

922. In fine versus Rav. addit *δύστροπος*.

924. R. L. *Πανδελετίους*. ERN. Sic etiam Rav.

925. Vulgo: *ΑΔ. ὤμοι σοφίας, ἧς ἐμνήσθης. ΔΙΚ. ὤμοι μανίας τῆς σῆς πόλεως θ'*. Haec quum nihil habeant quod reprehendi possit, nemini in mentem venisset mutare, nisi optimi codd. Rav. et Venetus ordinem dictorum eum praebuissent, quem primus recepit ex illis libris Bekkerus. Et tamen vulgatus ordo praeferendus esset, si *μανίας τῆς σῆς* coniunctim dictum ita interrumperetur. Patet vero, id quod interpungendo significavimus, divisim dici, *ὤμοι μανίας, τῆς σῆς, πόλεώς τε*. Illa quem sensum haberent, *ὤμοι σοφίας, ἧς ἐμνήσθης*, non percepit Wolfius, omnino ille parum felix interpres Aristophanis, qui sic vertit: *o du kennst nicht den geist, der dir aergerniss macht.* Intellexit Vossius, vertens: *o der weisheit doch, die dir jezt einfiel.* Vide Eq. 1277. Vah, inquit, doctrinam, quam affers. Libri hic variant in interiectione, alii *ὤμοι*, alii *ᾤμοι*, alii, in quibus Venetus, *οἴμοι*. Vide schol. ad v. 770.

928. In libello de constructione verborum, quem adiunxi iis quae de emendanda ratione Graecae grammaticae scripsi, p. 382. legitur: *λυμαίνομαι καὶ ἐπὶ ἐνεργείας καὶ ἐπὶ πάθους. λυμαίνομαι, ἀντὶ τοῦ λυπῶ καὶ παραφθείρω καὶ βλάπτω, δοτικῇ, ὡς Ἀριστοφάνης· ἑκάστοτε λυμαινομένων τοῖς μειρακίοις.*

929. Rav. Ven. omittunt *τοῦτον*. *Κρόνος* de sene dictum ad-

ΔΙΚΑΙΟΣ

εἴπερ γ' αὐτὸν σωθῆναι χρή,
καὶ μὴ λαλιὰν μόνον ἀσκῆσαι.

ΑΔΙΚΟΣ

δεῦρ' ἴθι, τοῦτον δ' ἔα μαίνεσθαι.

ΔΙΚΑΙΟΣ

κλαύσει, τὴν χεῖρ' ἢν ἐπιβάλλῃς;

ΧΟΡΟΣ

παύσασθε μάχης, καὶ λοιδορίας.
ἀλλ' ἐπίδειξαι
σύ τε τοὺς προτέρους ἅττ' ἐδίδασκες,
σύ τε τὴν καινὴν
παίδευσιν, ὅπως ἂν ἀκούσας σφῷν
ἀντιλεγόντοιν, κρίνας φοιτᾷ.

ΔΙΚΑΙΟΣ

δρᾶν ταῦτ' ἐθέλω.

ΑΔΙΚΟΣ

κἄγωγ' ἐθέλω.

ΧΟΡΟΣ

φέρε δή, πότερος λέξει πρότερος;

---

notavit grammaticus in Bekkeri Anecd. p. 43, 29. Hic eum significat, qui vetustis et obsoletis moribus est.

932. τοῦτον] Δ' omissum, vulgo, sed et ad sententiam et ad metrum necessarium, plerique codd. habent. Recepit Brunckius, ἔα in unam syllabam contracto, quam rem exemplis confirmavit ad Ranas 1243.

933. Quod nonnulli codd. in iisque Rav. et Venetus habent, ἢν ἐπιβάλῃς, si per metrum liceret, praeferret quis forsitan. Ab eo ἐπιβάλλῃς sic differt, ut non solum primam manuum iniectionem notet, sed vim iniectis manibus trahentis.

936. Rav. et Ven. male σύ γε.

941. φέρε] R. addit δή. Mox πρότερον Ia. ὑμῶν del. L. Ia. ERN. Vulgo legebatur, φέρε τίς λέξει πρότερος ὑμῶν. Brunckius edidit metri caussa, φέρε, τίς λέξει πρότερός γ' ὑμῶν; Ac γὲ putat hic eumdem usum versus fulciendi praestare, quem habet v. 919. καίτοι πρότερόν γ' ἐπτώχευες. At nemo iam, credo, dubitat, quin illud fulcrum non unice versus caussa veteres poetae addiderint, sed ita, ut illud semper aliquid etiam ad sententiam conferret. Verum quis Graece peritus non sentiat illam particulam hic non posse satis

ΑΔΙΚΟΣ

τούτῳ δώσω·
κᾆτ' ἐκ τούτων ὧν ἂν λέξῃ
ῥηματίοισιν καινοῖς αὐτὸν
καὶ διανοίαις κατατοξεύσω.
τὸ τελευταῖον δ', ἢν ἀναγρύξῃ,
τὸ πρόςωπον ἅπαν καὶ τὠφθαλμὼ
κεντούμενος, ὥςπερ ὑπ' ἀνθρηνῶν,
ὑπὸ τῶν γνωμῶν ἀπολεῖται.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ

νῦν δείξετον τὼ πισύνω στρ.
τοῖς περιδεξίοισιν
λόγοισι καὶ φροντίσι καὶ
γνωμοτύποις μερίμναις,
ὁπότερος αὐτοῖν λέγων
ἀμείνων φανήσεται.

---

apte adhiberi? Remotae per codices multa exempla, in quibus hoc quoque, dedit Elmsleius ad Med. 1334. Nimirum quam quis ex Ernestii codd. coniectura facile eruere possit lectionem, ea planissime exstat in libro Ravennate:

φέρε δή, πότερος λέξει πρότερον;

Reisigius edidit φέρε δή, πότερος πρότερος λέξει; Et πρότερος quidem etiam Porsonus, quem sequutus sum, exemplis apud Dobraeum p. 35. allatis adductus.

948. Rav. et omnes Dobraei codd. ἀνθρήνων. Suidas et edd. Aristophanis ἀνθρηνῶν.

950. Praefigebatur χορός. At huiuscemodi cantiones ab hemichoriis et ne ab his quidem sic ut cantores hemichorii omnes concinerent, cantatos esse et res ipsa et metra produnt. Cod. Ven. δεῖξον.

951. Vulgo legitur περιδεξίοισιν, quod est etiam in MS. Bavar. Idque elegantius est, quam quod Brunckius edidit, περιδεξίοισι, ν paragogico omisso.

953. γνωμοτύποις] R. γνωμοτύπαις. ERN. Id etiam in membranis est et cod. Dorv. In Rav. et Ven. γνωμοτύποισι.

954. Vulgo, quae mala est metricorum correctio, legebatur

ὁππότερός γ' αὐτοῖν λέγων
ἀμείνων φανήσεται.

Brunckius restituit codicum scripturam ὁπότερος αὐτοῖν, quorum perpauci γ' habent. Pro φανήσεται cod. Venetus habet γενήσεται. Pro ἀμείνων autem in cod. Dorvilliano est ἀμείνω cum interpretatione κρείττω. Vnde quis, quo simul metro prospiciatur, τἀμείνω

νῦν γὰρ ἅπας ἐνθάδε κίν-
δυνος ἀνεῖται σοφίας,
ἧς πέρι τοῖς ἐμοῖς φίλοις
ἐστὶν ἀγὼν μέγιστος.
ἀλλ' ὦ πολλοῖς τοὺς πρεσβυτέρους ἤθεσι χρηστοῖς στεφα-
νώσας,
ῥῆξον φωνήν, ᾗτινι χαίρεις, καὶ τὴν σαυτοῦ φύσιν εἰπέ.

ΔΙΚΑΙΟΣ

λέξω τοίνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν, ὡς διέκειτο,

---

coniiciat. Metro quidem ego consulendum putavi articulo adiecto, id est, apposito spiritu aspero.

956. Brunckius pro ἐνθάδε reposuit ἐνταῦθα, quod in codd. quibusdam explicationis caussa supra scriptum, ut versus cum antistrophico congrueret. Sed etiam Suidas v. νῦν πᾶς habet, νῦν πᾶς κίνδυνος ἐνθάδ' ἀνεῖται.

961. Rav. Ven. αὐτοῦ pro σαυτοῦ.

962. Continuatur hic imitatio Herculis Prodicii. Hunc autem locum imitatus est Plautus in Bacchid. v. Lips. Quaest. per Epist. III. 17. ERN. Id est in Quaestionibus epistolicis. Locus Plauti est in Bacchidibus III. 3, 16. seqq.

*Sed tu, qui tam pro corrupto caussam dicis filio,*
*eademne erat haec disciplina tibi, quum tu adolescens eras?*
*nego tibi hoc annis viginti fuisse primis copiae,*
*digitum longe a paedagogo pedem ut efferres aedibus.*
*ante solem exorientem nisi in palaestram veneras,*
*gymnasi praefecto poenas haud mediocres penderes.*
*id quoi obtigerat, hoc etiam ad malum accersebatur malum:*
*et discipulus et magister perhibebantur improbi.*
*ibi cursu, luctando, hasta, disco, pugilatu, pila,*
*saliendo sese exercebant, magis quam scorto aut saviis,*
*ibi suam aetatem extendebant, non in latebrosis locis.*
*inde de hippodromo et palaestra ubi revenisses domum,*
*cincticulo praecinctus in sella apud magistrum assideres.*
*quum librum legeres, si unam peccavisses syllabam,*
*fieret corium tam maculosum, quam est nutricis pallium.*

Versum 962. affert Dionys. Hal. de comp. verb. c. 25. p. 388. ed. Schaef. Complures versus ex hac oratione posuit Aristides T. II. p. 162. ed. Iebb. ad quem locum videnda scholia a Frommelio edita p. 202. seqq. Sextum Empiricum, quum adv. mathem. VI. 15. p. 359. afferre vellet v. 962—965. pro primis duobus posuisse hunc,

λέξω τοίνυν βίον ἐξ ἀρχῆς, ὃν ἐγὼ θνητοῖσι παρεῖχον;

qui Teleclidae est, apud Athenaeum VI. p. 268. B. adnotavit Porsonus ad Phoen. 567.

ὅτ' ἐγὼ τὰ δίκαια λέγων ἤνθουν, καὶ σωφροσύνη 'νενόμιστο.
πρῶτον μὲν ἔδει παιδὸς φωνὴν γρύξαντος μηδέν' ἀκοῦσαι·
εἶτα βαδίζειν ἐν ταῖσιν ὁδοῖς εὐτάκτως ἐς κιθαριστοῦ
τοὺς κωμήτας γυμνοὺς ἀθρόους, κεἰ κριμνώδη κατανίφοι.
εἶτ' αὖ προμαθεῖν ᾆσμ' ἐδίδασκεν, τὼ μηρὼ μὴ ξυνέχοντας,
ἤ, Παλλάδα περσέπολιν δεινάν, ἤ, Τηλέπορόν τι βόαμα,

---

963. Rav. νενόμιστο, ut edd. vett.

964. R. Ia. παιδὸς φωνήν, sic et Aristides Or. pro Quatuorviris. Probat Bentleius. ERN. Aristides p. 168. 169. sive p. 162. ed. Iebb. et Sextus. Ita etiam Brunckius e tribus Regiis, confirmaruntque hunc ordinem verborum alii codd. atque, ut videtur, etiam Rav. et Ven. Vulgo φωνὴν παιδός. Tum nonnulli male μηδέν.

965. Ia. εὐτάκτως ἐν ταῖσιν ὁδοῖς. Idem ἐς κιθαριστοῦ pro εἰς, quod ut magis solenne Aristophani et Atticis praetuli. ERN. Εὐτάκτως ἐν ταῖσιν ὁδοῖς ἐς κιθαριστοῦ etiam Bavar. et Elbing. Ἐς κιθαριστοῦ Brunckius quoque e B. D. In Rav. est εἰς. Tum κιθαριστὰς Ven.

966. τοὺς κωμήτας] Gl. cod. C. πολίτας. ERN. Κωμῆται sunt, qui proprie vicini dicuntur, i. e. eodem in urbis vico habitantes. Vid. Phot. v. κώμην et κωμήτης. Ita in Lysistr. 5. ἐμὴ κωμῆτις.

κεἰ κριμνώδη] Variant libri, κρημνώδη, quod etiam in Ven. est, κριμνώδη, κρυμώδη exhibentes. Adde Suidam v. κρημνώδη. Κρυμώδη etiam apud Aristidem legitur. Brunckius in addendis glossam ψυχρότατα refert, et κρυμνώδη legendum putat. Immo hoc debebat esse κρυμώδη a κρυμός, ut apud Dionys. Perieg. 780. de Thermodonte,

κείνου δ' ἂν ποταμοῖο περὶ κρυμώδεας ὄχθας
τέμνοις κρυστάλλου καθαρὸν λίθον.

Vtrumque bene se habet, et κριμνώδη et κρυμώδη. Homerus Iliad. XII. 278.

ὥστε νιφάδες χιόνος πίπτουσι θαμειαί,
ἤματι χειμερίῳ.

Et XV. 170.

ὡς δ' ὅτ' ἂν ἐκ νεφέων πτῆται νιφὰς ἠὲ χάλαζα
ψυχρὴ ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο.

Vtrique lectioni tuendae aptus est locus Iliad. XIX. 357.

ὡς δ' ὅτε ταρφειαὶ νιφάδες Διὸς ἐκποτέονται,
ψυχραί, ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο.

Praeferendum tamen duxi κριμνώδη, quod et magis comicum videtur, et nescio an aptius sit. Nam in nivibus primo et praecipue spectatur densitas, eaque merito etiam potius commemoranda est, quam frigus, quod sponte intelligitur.

967. Ven. ἐδίδαξε.

968. Rav. cum plerisque libris περσέπτολιν, quod est etiam apud Aristidem et Dion. Chrysost. or. XIII. p. 417. ed. Reisk.

ἐντειναμένους τὴν ἁρμονίαν, ἣν οἱ πατέρες παρέδωκαν.
εἰ δέ τις αὐτῶν βωμολοχεύσαιτ', ἢ κάμψειέν τινα καμπήν,

---

969. Rav. ἐντυναμένης, Venetus ἐντυνομένης, supra scripto ad secundam syllabam η. Alius apud Dobraeum codex ἐκτειναμένους. Ἐντειναμένους tuentur caeteri, Aristides, grammaticus in libello de constr. verb. a me editus p. 391. Suidas v. βωμολοχεύσαιτο, tum etiam glossatores. Ἐντειναμένης, quo codd. Rav. et Ven. scriptura ducit, defendi poterit, si τῆς κιθάρας intelligatur. Plane diversum genus dicendi est ἐντείνειν εἰς μέτρον vel εἰς ποιήματα, de quo dixit Heindorfius ad Plat. Phaedon. 10. p. 17.

970. βωμολοχεύσαιτ'] V. Suidas in h. v. Haec vox occurrit et in fragm. Aristoph. ap. Suid. in Χιάζειν, ubi v. Toup. sed ibi additur versus, qui non est in editis, et non vidit Toupius: eum recipiendum putat Valckenar. Diatribe in Eurip. fr. p. 224. ERN. Versus quem Brunckius, Valckenarii auctoritate permotus e Suida post v. 970. addidit, hic est:

αὐτὸς δείξας, ἔν θ' ἁρμονίαις Χιάζων ἢ Σιφνιάζων.

Addendum censebat etiam Porsonus, quem vide apud Dobraeum p. 37. et in Miscell. a Kiddio editis p. 22. praecipue vero in Append. ad Toup. vol. IV. p. 482. ad vol. II. p. 377. Et sane veri simile id videatur necesse est consideranti quae apud Suidam scripta sunt: Χιάζειν. Πραξιδάμας Δημόκριτον τὸν Χῖον καὶ Θεοξενίδην τὸν Σίφνιον πρώτους ἐπὶ χρώματος τάξαι τὴν ἰδίαν ποίησιν· ὡς Ἰσοκράτης ἐν τοῖς πρὸς Εἰδοθέαν. ὡς παρ' Ἀριστοφάνει τεταγμένον· ὑποτείνει δέ τις αὐτὸν βωμολοχεύσαι, αὐτὸς δείξας ἐν ἁρμονίαις Χιάζων ἢ Σιφνιάζων. Videntur Suidae verba hoc modo emendanda esse: ὡς Σωκράτης ἐν τοῖς πρὸς Εἰδόθεον παρ' Ἀριστοφάνει τεταγμένον ὑποφαίνει, εἰ δέ τις et caet. Socrates ἐν τῷ πρὸς Εἰδόθεον citatur in schol. Apoll. Rhod. I. 1207. tum olim, tum e cod. Paris. editis. Accedunt ad Suidam haec Pollucis IV. 65. 66. τὸ μέντοι σιφνιάζειν καὶ χιάζειν, τὸ περιέργοις μέλεσι χρῆσθαι, ἀπὸ Δημοκρίτου τοῦ Χίου καὶ Φιλοξένου τοῦ Σιφνίου, ὃς καὶ Ὑπερτονίδης ἐκαλεῖτο. καὶ Φρῦνιν δὲ τὸν Κάμωνος μέλεσι πολυκαμπέσι τοῖς ὑπὸ τῶν κωμῳδῶν δυςκολοκάμπτοις κληθεῖσι κεχρῆσθαι λέγουσι. Attamen non solum ipse Suidas refragatur, qui in v. βωμολοχεύσαιτο et δυςκολοκάμπτους hos versus continuos afferens non habet istum versum, sed etiam versus ipse eiusmodi est, ut non videatur hic ei locus fuisse. Nam quid est αὐτὸς δείξας de discipulo dictum? Magistro id artis musicae convenit, sua inventa alios docenti, aut publice ostentanti, non discipulo aliquid ultra praescripta audenti. Atque ipsa verba ostendunt, si paucis comprehendas, sensum esse: neque sua ipsius inventa proferens, neque imitans alios. Quare rectius, opinor, iudicasset Porsonus, si aut quod de v. 962. ad Phoen. 567. monuit, etiam vel

*οἵας οἱ νῦν τὰς κατὰ Φρῦνιν ταύτας τὰς δυςκολοκάμπτους, ἐπετρίβετο τυπτόμενος πολλάς, ὡς τὰς Μούσας ἀφανίζων. ἐν παιδοτρίβου δὲ καθίζοντας τὸν μηρὸν ἔδει προβαλέσθαι*

---

Suidae vel Socrati accidisse statuisset, ut vel poetarum diversorum vel diversarum fabularum locos confunderent, aut in priore Nubium editione scriptum hunc versum fuisse coniecisset, ita ut illic de magistris praedicarentur, quae hic vituperantur in discipulis. Aegre ferimus, quod ab Aristide nihil auctoritatis in hac re accedit: nam is versus 970. et 972. coniunxit, omissis quae inter eos media verba sunt.

971. De Phrynide v. Plutarch. de musica p. 1133. B. Burettium in Comment. Acad. Paris. Inscr. T. X. p. 268. et Kühnium ad Pollucem, IV. 66. p. 385.

972. V. Thom. Mag. et ibi Intt. ERN.

973. Suid. in παιδοτρίβου male βαδίζοντας. Προβαλέσθαι non bene interpretatur scholion: est *porrigere*, *non contrahere pedes et crura.* ERN. Βαδίζοντας etiam Suidas MS. apud Porsonum. Cod. Ven. καθίζοντος. Brunckius glossas affert, ἐνδύεσθαι, περιβαλέσθαι, et ex alio codice, προαγαγεῖν, προτείνειν. Quarum interpretationum priorem praefert, ut προβαλέσθαι τὸν μηρὸν sit praetenta tunica, vel praetento cingulo femora obtegere. In quo fallitur. Nam primum προβάλλεσθαι simpliciter dictum, non addito nomine eius rei, qua quid tegitur, proprium est pugnantium. Xenophon Cyrop. II. 3, 10. καὶ ἐγώ, ἔφη, ἐκ παιδίου εὐθὺς μὲν προβάλλεσθαι ἠπιστάμην πρὸ τούτου, ὅτῳ ἂν ᾤμην πληγήσεσθαι· καί, εἰ μὴ ἄλλο μηδὲν ἔχοιμι, τὼ χεῖρε προέχων ἐνεπόδιζον, ὅ τι ἠδυνάμην, τὸν παίοντα· καὶ τοῦτο ἐποίουν οὐ διδασκόμενος, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ παιόμενος, εἰ προβαλλοίμην. Deinde non μηρὸν dicere debebat, sed μηροῦ, ut Aelianus V. H. IX. 13. κιβωτὸν τοῦ σώματος προβαλλόμενος. Solet enim huic verbo accusativus addi eius rei, qua quid tegitur. Ita ὅπλα προβάλλεσθαι, de qua formula dixit Cuperus Obss. I. 12. Ita Xenophon Cyrop. VI. 3, 24. προβεβλημένοι δὲ τοὺς θωρακοφόρους μενοῦσι. Et VII. 5, 3. καὶ οἱ σὺν αὐτῷ δὲ ἀπέθνησκον, ὁ μὲν προβαλλόμενός τι, ὁ δὲ φεύγων, ὁ δέ γε καὶ ἀμυνόμενος ὅτῳ ἐδύνατο. Aristophanes in Lysistr. 987.

τί δὴ προβάλλει τὴν χλαμύδα;

Ac quo minus quis in Ernestii explicatione acquiescere dubitet, de protendendo pede hic agi ex alio simillimo Aristophanis loco patet, in Ranis v. 201.

οὔκουν προβαλεῖ τὼ χεῖρε κἀκτενεῖς;

Nimirum pueri in gymnasio humi sedentes iubentur pedes protendere, ne adductis pedibus foedum et obscenum spectatoribus adspectum praebeant. Eadem de caussa arenam, in qua sedissent, conturbari oportebat, quod paullo post narratur.

τοὺς παῖδας, ὅπως τοῖς ἔξωθεν μηδὲν δείξειαν ἀπηνές·
εἶτ' αὖ πάλιν αὖθις ἀνιστάμενον συμψῆσαι, καὶ προνοεῖσθαι
εἴδωλον τοῖσιν ἐρασταῖσιν τῆς ἥβης μὴ καταλείπειν.
ἠλείψατο δ' ἂν τοὐμφαλοῦ οὐδεὶς παῖς ὑπένερθεν τότ' ἄν, ὥςτε
τοῖς αἰδοίοισι δρόσος καὶ χνοῦς, ὥςπερ μήλοισιν, ἐπήνθει.
οὐδ' ἂν μαλακὴν φυρασάμενος τὴν φωνήν, πρὸς τὸν ἐραστὴν

---

974. ἀπηνές] Gl. ἀπαίδευτον. ERN.

975. συμψῆσαι] Gl. ὁμαλίσαι, *complanare pulverem*, et *obruere impressam speciem*. Versum seq. eodem modo profert Suid. in συμψῆσαι, quo in libris edd. est. At Bentleius caesurae causa in principio addit ὥςτ', et in fine delet γε cum Kustero et Toupio (qui et corr. ἐρασταῖσιν) quod saepe a nostris duobus, R. et Ia. abest. Placet. ERN. Brunckius ξυμψῆσαι edidit, quam formam licet Attici scriptores non certa quadam et constanti consuetudine adhibuerint, de qua re dixerunt Hemsterhusius ad Lucian. vol. I. p. 94. et Wolfius in praefat. ad Platonis Symposium p. 17. seq. credibile tamen est eos molliore littera uti maluisse, ubi aliae asperiores litterae vicinae essent. Codd. et Suid. in v. habent συμψῆσαι. Caeterum nos e libris Ravennate et Veneto edidimus, ἀνιστάμενον συμψῆσαι καὶ προνοεῖσθαι, pro vulgato, ἀνισταμένους συμψῆσαι καὶ προνοῆσαι. Προνοῆσαι enim librariorum errore, qui e praecedente infinitivo συμψῆσαι ortus est, scribi coepit, quod legitur etiam apud Suidam. Προνοοῦντες ex Athenaeo VI. p. 266. F. adscripsit Porsonus. Ἀνισταμένους autem ex interpretatione natum, quum in numero singulari haererent interpretes. Verum hac numeri mutatione etiam infra usus est v. 989. ubi similiter in duobus codd. pro προέχων pluralis reperitur προέχοντας. Apud Suidam in edd. vett. et MS. apud Porsonum legitur εἶτ' αὖθις ἀνισταμένους τοὺς παῖδας.

976. Vulgo legebatur, εἴδωλον τοῖσιν ἐρασταῖς τῆς ἥβης μὴ καταλείπειν γε. Bentleius corrigebat ὥςτ' εἴδωλον, deleto γε, quod nec Suidae edd. vett. et MS. apud Porsonum habent, et omittunt plerique codd. Nos cum Brunckio Toupii emendationem sequuti sumus. Rav. Ven. et quattuor MSS. Regii εἴδωλον τοῖσιν ἐρασταῖς τῆς ἥβης μὴ καταλείπειν nisi quod Ven. καταλιπεῖν. Et ita etiam Suidae edd. vett.

978. δρόσος καὶ χνοῦς] Est hendiadys pro δροσερὸς χνοῦς, *tenera, mollis lanugo*. Sic enim δρόσος et ἔρση cum adiectivis dicuntur. v. Spanhem. ad h. l. ERN. Rav. αἰδοίοις.

979. φυρασάμενος τὴν φωνήν] *Frangebat, molliebat vocem*. ERN. Ven. κερασάμενος.

αὐτὸς ἑαυτὸν προαγωγεύων τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐβάδιζεν.
οὐδ' ἂν ἑλέσθαι δειπνοῦντ' ἐξῆν κεφάλαιον τῆς ῥαφανῖδος,
οὐδ' ἂν ἄνηθον τῶν πρεσβυτέρων ἁρπάζειν, οὐδὲ σέλινον,
οὐδ' ὀψοφαγεῖν, οὐδὲ κιχλίζειν, οὐδ' ἴσχειν τὼ πόδ' ἐναλλάξ.

ΑΔΙΚΟΣ

ἀρχαῖά γε καὶ Διπολιώδη, καὶ τεττίγων ἀνάμεστα,

---

980. Ven. ἐβάδιζας.

981. V. Heins. ad Theocr. c. 13. ῥαφανῖδα Th. Mag. docet esse, qui alias ῥάφανος dicitur Graecis. Sed Attici ῥάφανον dicunt de *crambe*. cf. schol. ad Plut. v. 544. et Suid. in h. v. ERN.

982. Rav. Ven. omittunt ἄν.

983. οὐδ' ὀψοφαγεῖν] De usu piscium capit Athen. VIII. 7. de obsonio largiori malim capere: nam et ὀψοφάγοι, et ὀψοφαγίσται τοι, apud Xenoph. Mem. Socr. III. 13. et 14. sunt, qui largius obsoniis utuntur. De κιχλίζειν v. schol. ERN. Grammaticus in Bekkeri Anecd. p. 271, 30. κιχλισμός, πορνικὸς γέλως πολὺς καὶ ἄκοσμος. Priorem huius versus partem Athenaeus VIII. p. 345. F. ex secundis Nubibus affert. Integrum posuit Plutarchus in libro quo doceri virtutem posse monstrat p. 439. E.

984. Διϊπολιώδη etiam Ravennas et Venetus habent. Brunckius ex A. B. Διπολιώδη edidit: quem sequuti sumus. Ita apud Pindarum Διΐ monosyllabum est, Pyth. VIII. 142. Nem. I. 111. atque idcirco scribi etiam debet Δι. De Dipoliis, solemnitate Iovis Πολιέως, quae etiam Buphonia dicta sunt, vide praecipue Porphyrium de abstin. II. 29. p. 154. seqq. tum Aelian. V. H. VIII. 3. Pausan. I. 24, 4. et 28, 11. et schol. ad Pacem v. 420. ac Meurs. in Graecia feriata. Formam illam Διπολιεῖα habet lexicon Sangerm. apud Porsonum in Dobraei Aristophanicis p. 156. commutatam a Bekkero cum Διπόλια p. 91, 7. qui in codice διπολιεῖς scriptum esse dicit. Etiam apud Hesychium est Διϊπόλλεια, qui alio loco Διπόλια habet. Videndi eius interpretes. Diserte Διπόλεια in iis nominibus, quae ει habent, Theodosius in gramm. p. 69, 21. memorat. Etym. M. p. 275, 3. λέγεται καὶ Διϊπολεῖον, ὥςπερ βαλανεῖον. Si ita est, vulgi usu declinavit haec vox, quam analogia Διπολιεῖα dici postulabat. In Pace 420. legitur Διπόλεια. Grammaticus ille Sangermanensis, ut Suidas, id festum idem cum Diasiis esse putat. At Diasia Iovi μειλιχίῳ extra urbem acta esse Thucydide auctore constat; Dipolia vero Iovi Πολιεῖ in arce celebrabantur. Βουφόνια ex Hesychio in v. βούτης colligas proprie partem Dipoliorum dictam esse, ut eum Meursius non debuerit reprehendere. Caeterum de huius sacri ratione non poenitebit legisse quae Creuzerus dixit in Symbol. vol. IV. p. 122. seqq. et Maur. Guil. Heffterus in Cultibus deorum apud Rhodios I.

καὶ Κηκείδου, καὶ Βουφονίων.

ΔΙΚΑΙΟΣ

ἀλλ' οὖν ταῦτ' ἐστὶν ἐκεῖνα,
ἐξ ὧν ἄνδρας Μαραθωνομάχους ἡ 'μὴ παίδευσις ἔθρεψεν.
σὺ δὲ τοὺς νῦν εὐθὺς ἐν ἱματίοις προδιδάσκεις ἐντετυλῖχθαι·
ὥςτε μ' ἀπάγχεσθ'., ὅταν ὀρχεῖσθαι Παναθηναίοις δέον αὐτούς,
τὴν ἀσπίδα τῆς κωλῆς προέχων ἀμελῇ τῆς Τριτογενείης.

---

p. 25. De cicadis aureis, quibus prisci Athenienses comas ornabant, vide Thucyd. I. 6. Meurs. de fortuna Athen. c. 1. Aristophanes Eq. 1331. ὅδ' ἐκεῖνος ὁρᾶν τεττιγοφόρας ἀρχαίῳ σχήματι λαμπρός.

985. Ven. Κηκίδου.

986. Μαραθωνομάχους] Haec forma est etiam apud Eustath. p. 1398. 22. Alibi Aristophanes Μαραθωνομάχαι, ut et Suid. in Μαραθών. ERN. Μαραθωνομάχαι legitur in Acharn. v. 181. Restituit hanc formam etiam in Nubium versu e cod. Veneto Dindorfius. In Acharnensibus Eustathius legit Μαραθωνομάχοι. Ad aures suaviorem vulgatam praetuli, quae est etiam apud Aristidem T. III. p. 269. sive vol. II. p. 217. ed. Dindorf.

987. Salmas. ad Tertull. Pall. p. 399. accipit de veste duplici. Ego potius ceperim de *ampla veste*, *velis*, ut Cicero ait Catil. Or. II. 10. *non togis*, quibus non vestiuntur homines, sed involvuntur; quae sunt molliorum hominum. ERN. Legebatur vulgo: σὺ δὲ τοὺς νῦν εὐθὺς ἐν ἱματίοισι διδάσκεις ἐντετυλίχθαι. Et sic Rav. Aliquot codd. et Suidas editus ac MS. v. εὐθὺς habent ἱματίοις. Brunckius allatis similibus locis, in quibus composita verba pro simplicibus adhibentur, e coniectura reposuit ἐν ἱματίοις προδιδάσκεις, quo caesura versui redditur. Videtur, si silentio fides, hoc esse in Ven. et Mut. a.

988. ὥςτε μ' ἀπάγχεσθ'] *Vt disrumpar ira.* v. Perizon. ad Aelian. V. 8. Mox παρ' Ἀθηναίοις, pro Παναθηναίοις MS. R. ERN. Dawesius in Misc. crit. p. 266. sedulus ille quidem, sed saepe tamen male sedulus consuetudinis Atticorum poetarum observator, ἀπάγχειν corrigebat, quod diphthongum numquam elidi crederet. In quo recte discessit ab eo Brunckius.

989. τὴν ἀσπίδα — προέχων] L. Ia. προέχοντας. Bentl. προέχωσ'. ERN. In vet. προέχει σ' inveniri observat Scaliger. Pro ἀμελῇ in Rav. et aliis est ἀμελεῖ. Scholiastes in antiquis libris inveniri dicit, ἀμέλει τῆς Τριτογενείης. Et Τριτογενείης in Ravennate legi credendum Invernizio, quum id ex Veneto notaverit Bekkerus. Id ut a vulgari consuetudine remotius, ac proinde aptius gravi orationi, recipiendum duxi. In Dorv. deest τῆς. Et coniiciat quis forsitan pro eo τις scribendum esse. Sed id facile subintelligitur. Transit a plurali numero ad singularem, ut supra v. 975. Meursius in Panathe-

πρὸς ταῦτ᾽, ὦ μειράκιον, θαῤῥῶν ἐμὲ τὸν κρείττω λόγον αἱροῦ·
κἀπιστήσει μισεῖν ἀγοράν, καὶ βαλανείων ἀπέχεσθαι,
καὶ τοῖς αἰσχροῖς αἰσχύνεσθαι, κἂν σκώπτῃ τίς σε, φλέγεσθαι·
καὶ τῶν θάκων τοῖς πρεσβυτέροις ὑπανίστασθαι προσιοῦσιν,
καὶ μὴ παρὰ τοὺς σαυτοῦ γονέας σκαιουργεῖν, ἄλλο τε μηδὲν
αἰσχρὸν ποιεῖν, ὅ τι τῆς αἰδοῦς μέλλεις τἄγαλμ᾽ ἀναπλήσειν·

---

naeis c. 12. investes saltasse pyrrhicham pueros putat, hoc, ut videtur, loco motus. Ita diceret orator id, quod Welckero visum est, nuditati non adsuetos verenda texisse clipeo. At hoc repugnat praegressis v. 977. Neque, ut nudi saltaverint, non subligaculo cinctos fuisse credibile est. Quare mollitiem potius, quae istis vestium involucris irrepserit, perstringere videtur poeta, verbis, ut solitum, ad obsceniora deflexis, quum alioqui dicendum fuisset, tam male exercitatos esse, ut non valeant altius sublatos gestare clipeos. Similiter ἀγυμνασίαν in facibus gestandis, exemplo a Panathenaeis repetito, vituperat in Ranis v. 1087. seqq.

990. Ravennas καὶ πιστήσει.

991. βαλανείων] Intell. θερμῶν. vid. v. 1044. ERN.

992. φλέγεσθαι] Gl. C. ἐντρέπεσθαι. I. ἐρυθριᾶν. ERN.

993. θακῶν] Immo θάκων, ut alii dicunt, vel θώκων e Vat. R. I. quod secutus sum. ERN. Brunckius θακῶν, ut in Rav. scriptum, in ed. sua reliquit.

994. Pro κακοεργεῖν, quod vulgo legitur, plerique codd. et Suidas v. ἄχρηστα habent κακουργεῖν. Κακοεργεῖν Brunckius tuetur verbo γογγυλέει, quod ipse in Thesm. 56. pro γογγυλίζει reposuit. At ibi nunc editum γογγύλλει. In nostro quidem loco veram lectionem servavit liber Ravennas, in quo scriptum, παρὰ τοὺς σαυτοῦ γονέας σκαιουργεῖν. Ac παρὰ etiam scholiastes pro vulgato περὶ habuit, recteque interpretatur, μὴ παρὰ γνώμην τῶν σῶν γονέων. Σκαιουργεῖν comprobavit etiam unus ex Dobraei codd.

995. In ὅτι et μέλλεις consentire videntur libri, nisi quod unus mendose μέλους. Aliquot codd. ἀναπλάσσειν vel ἀναπλάσειν. Ἀναπλάττειν Ravennas. Cum ea scriptura congruit, quod multi codd. ἄγαλμα sine articulo habent. Reizius in chrestomathia Graeca legebat, ὅ τι τῆς αἰδοῦς μέλλει τὤγαλμ᾽ ἀφανίζειν. Postea autem probabat Brunckii correctionem, ὅτι τῆς Αἰδοῦς μέλλεις τἄγαλμ᾽ ἀναπλάττειν. Haec scriptura insolitum quid praebet, maxime propter articulum. Nam quum vel hoc satis mire dictum sit, aliquam ima-

μηδ' εἰς ὀρχηστρίδος εἰςάττειν, ἵνα μὴ πρὸς ταῦτα κεχηνώς,
μήλῳ βληθεὶς ὑπὸ πορνιδίου τῆς εὐκλείας ἀποθραυσθῇς·
μηδ' ἀντειπεῖν τῷ πατρὶ μηδέν, μηδ' Ἰαπετὸν καλέσαντα
μνησικακῆσαι τὴν ἡλικίαν, ἐξ ἧς ἐνεοττοτροφήθης.

---

ginem Pudoris fingere, magis molestum est, addito articulo eam effigiem quasi unicam, quae fingi possit, commemorari. Cod. Ven. cum vulgatis et Suida v. ἄχρηστα praebent ἀναπλήσειν: unde Wolfius, ὅ τι τῆς αἰδοῦς μέλλει τἄγαλμ' ἀναπλήσειν, etsi non satis apte interpretatus. Sensus simplex et planus est: *quidquid pudoris tui decus contaminet.* Id ipsum legit scholiastes ad hunc v. cuius haec verba sunt: ὅπερ μέλλει μολύνειν τὴν αἰδῶ. Nam ἀναπλήσας, inquit Suidas, ἀναπληρώσας· ὁ δὲ Πλάτων ἀντὶ τοῦ μολύνας. De qua significatione huius verbi vide Ruhnkenium ad Timaei Lex. Plat. p. 31. Sed non opus duxi μέλλει inferre, quum etiam μέλλεις recte dictum sit, repetito quidem ad ὅ τι participio ποιῶν.

996. Suid. in μήλῳ βληθῆναι habet εἰςιέναι, at in εἰςάττειν et alibi h. l. εἰςάττειν, quod praefert Kusterus. Huc spectat lectio codd. I. εἰςάγειν. ERN. Suidas in v. ἄχρηστα et in εἰςάττειν habet εἰςάττειν, in v. ἀποθραυσθῇς autem sic scribit, ἀποθραυσθῇς, ἐκπέσῃς. Μηδ' εἰς ὀρχηστρίδος εἰςάττῃς (τουτέστιν εἰςέλθῃς) μήποτε τῆς εὐκλείας ἀποθραυσθῇς. Codd. multi εἰςάγειν, unus προςάγειν. Glossae in aliis εἰςέρχεσθαι, in aliis ἑαυτὸν vel σεαυτόν. Cod. Ven. ἄττειν. Quod Brunckius e Dawesii emendatione in Misc. crit. p. 228. seqq. reposuit, εἰςάττειν, Ravennatis et Veneti auctoritate confirmatur. Moschopulus a Titzio editus p. 54. εἰςάττειν. εἰςελθεῖν. Ἀριστοφάνης· μηδ' εἰς ὀρχηστρίδος εἰςάττειν, ἵνα μὴ πρὸς ταῦτα κεχηνὼς μήλῳ βληθῇς. Verbum ἄσσειν saepius obscuratum librariorum imperitia, ut infra v. 1301. et in Pindaro Olymp. XIII. 163. ubi nos certissima coniectura pro ἀνάσσων reponendum docuimus ἀνᾴσσων. Eodem modo in Agamemnone v. 76. legendum est:

ὅ τε γὰρ νεαρὸς μυελὸς στέρνων
ἐντὸς ἀνᾴσσων
ἰσόπρεσβυς.

997. ἀποθραυσθῇς] V. Suidas in h. v. et in μήλῳ βληθῆναι, ubi interpretatur ἐκπέσῃς. ERN.

998. Ἰαπετὸν καλέσαντα] I. e. μωρόν, ἀρχαῖον. v. Suid. et Hes. in h. v. item Bochart. Phaleg. III. 1. ERN. V. Bekkeri Anecd. p. 43, 29.

999. μνησικακῆσαι] *Exprobrare*, vertit Frischlinus, bene, ut opinor. L. et Ia. habent μνησικακήσῃς; sed infinitivi praecedunt. ERN. Serio et graviter magnaque cum dignitate, ut in re severa, loquitur poeta, cuius rei nihil suboluit interpretibus, ne Wolfio quidem aut Vossio. Et tamen admirantur multi istas versiones, in quibus adeo vix umbra conspicitur Aristophanis ingenii, ut quae

ΑΔΙΚΟΣ

εἰ ταῦτ', ὦ μειράκιον, πείσει τούτῳ, νὴ τὸν Διόνυσον,
τοῖς Ἱπποκράτους υἱέσιν εἴξεις, καὶ σε καλοῦσιν βλιτο-
μάμμαν.

ΔΙΚΑΙΟΣ

ἀλλ' οὖν λιπαρός γε καὶ εὐανθὴς ἐν γυμνασίοις διατρίψεις,
οὐ στωμύλλων κατὰ τὴν ἀγορὰν τριβολεκτράπελ', οἷάπερ
οἱ νῦν,

---

eius luculentissima sunt et eminentissima signa, etiam de industria deleta videantur.

1001. In Rav. κλιτομάμαν. Posterior pars huius vocabuli a μάμμη vel μαμμία facta est, quod matrem significat. v. Lysistr. 878. seq. Inde μαμμᾶν in Nubibus 1387. Est autem βλιτομάμμας is, qui infantis instar, matrem perpetuo vocantis, simplex et stolidus est. Videndus de ea voce grammaticus in Bekkeri Anecd. p. 31, 3. Similiter Μαμμάκυθοι in Ranis 990. De blito, inerte genere oleris, et nullius saporis aut acrimoniae, Plinius XX. 93. Festus v. *blitum*, Nonius p. 80. et 550. Scaliger Coniect. in Varr. p. 135. Inde Plautus in Truc. IV. 4, 1.

*blitea et lutea est meretrix, nisi quae sapit in vino ad rem suam,*

et Laberius in Tusca: (sic enim inscriptus erat hic mimus, ut apud Charisium p. 181. non Tucca vel Tuscus, ut apud Nonium p. 80. 135. 137.)

*bipedem bliteam belluam.*

Inde etiam βλιτάδες γυναῖκες apud Suidam et Hesychium, quo convicio usus videtur Menander, a Plinio commemoratus. Ἱπποκράτους υἱέσιν autem quum dicit Aristophanes, ludit in similitudine verborum υἱέσιν et ὑσίν; quod observavit Ruhnkenius ad Timaei Lexicon Plat. p. 262. Hi enim ridebantur propter ὑωδίαν. Photius: σῦς τοὺς Ἱπποκράτους υἱοὺς ἔλεγον, καὶ τοὺς Παναιτίου, καὶ Μέμνονος, εἰς ὑηνίαν κωμῳδοῦντες. Vide scholia ad h. l. Athenaeus III. 17. p. 96. μήτρα ἑξῆς ἐπεισηνέχθη, μητρόπολίς τις ὡς ἀληθῶς οὖσα καὶ μήτηρ τῶν Ἱπποκράτους υἱῶν, οὓς εἰς ὑωδίαν κωμῳδουμένους οἶδα. Eamdem Hippocratis familiam tangit Aristophanes in Thesmoph. v. 273. De eo autem non assentior Ruhnkenio, quod hunc lusum in vocabulis ὑσὶν et υἱέσιν frigidum iocum dicit. Frigide sane lusit, qui hunc iocum primus invenit. Sed hic iocus ita se ultro cuique obtrudit, ut veri simillimum sit, Hippocratis filios vulgo ὗς Ἱπποκράτους audisse, poetasque usos tantum esse eo, quod omnium sermonibus tritum reperirent. Idque confirmari videtur Photii Athenaeique testimoniis. Hac autem in re si non fallimur, non potest reprehendi Aristophanes. Non enim risum hoc

οὐδ' ἑλκόμενος περὶ πραγματίου γλισχραντιλογεξεπιτρίπτου.
ἀλλ' εἰς Ἀκαδήμειαν κατιὼν, ὑπὸ ταῖς μορίαις ἀποθρέξει 1005

---

dicto captavit, sed usus eo est, ut re, quae iam non magis rideretur, quàm proprium cuiusque nomen. Iisdem in vocibus lusisse Augustum apud Macrobium Sat. II. 4. a doctis quibusdam viris observatum adnotavit Porsonus. Macrobius ita: *quum audisset, inter pueros, quos in Syria Herodes rex Iudaeorum intra bimatum iussit interfici, filium quoque eius occisum, ait: melius est Herodis porcum esse quam filium.* Caeterum recte Dukerus καλοῦσιν. Est autem hoc non praesens, sed futurum Atticum, ut recte observavit Brunckius.

1005. Ἀκαδημίαν] Kusterus putat Suidam in codice suo habuisse Ἑκαδημίαν. Sed id ductum videtur e scholiaste, quem exscripsit Suidas. Itaque non praetulerim hanc lectionem cum Menagio. Nec necesse est scripsisse Ἀκαδημείαν, ut est ap. Steph. in Ἑκαδήμεια. ERN. Suidae verba, quae huc pertinent, haec sunt: ἀπὸ Ἑκαδήμου τινὸς ἥρωος ὀνομασθέν. πρότερον δὲ διὰ τοῦ ε Ἑκαδημία ἐκαλεῖτο. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις. Deinde nostrum locum adscripsit. In quibus haec verba, πρότερον διὰ τοῦ ε Ἑκαδημία ἐκαλεῖτο, Diogenis Laertii sunt, III. 7. quibus ille utitur, quum attulisset locum Timonis (v. Brunck. Anal. vol. II. p. 70.)

οἷ θ' Ἑκαδήμου
δένδρει ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσι.

Itaque tamen Suidas in Aristophane Ἑκαδημίαν legisse videtur. Cuius quidem non tantam duximus auctoritatem esse, ut ab librorum omnium lectione recederemus. Nam Ἑκαδημία, ut clare testatur Diogenes, antiquitus ille locus dicebatur, eaque forma nominis consulto usus videtur Timon, ut antiquitatis rubigo suam in risu captando vim haberet. Sed Aristophanes, qui hic ab isto consilio alienus est, formam adhibuit sua aetate usitatam, qua etiam Eupolis in Ἀστρατεύτοις utitur ibidem apud Diogenem,

ἐν εὐσκίοις δρόμοισιν Ἀκαδήμου θεοῦ.

Ita etiam Horatius Epist. II. 2, 45. De utraque huius nominis scribendi ratione copiose disseruit Menagius ad Diogenem p. 141. Quod ad mensuram attinet, quartam syllabam ancipitem apud Latinos esse constat: Laurea Tullius apud Plinium H. N. XXXI. 3. produxit. Cicero in illo versu de Divin. I. 13.

*inque Academia umbrifera nitidoque Lyceo,*

produxeritne an corripuerit, ambigi potest. Apud Graecos non memini correptam legisse. Immo ex Alexidis dubia fabula qui apud Athenaeum VIII. p. 336. E. locus exstat, aliud docet hoc versu:

Λύκειον, Ἀκαδήμειαν, Ὠιδείου πύλας.

De μορίαις Meurs. Att. Lectt. IV, 6.

στεφανωσάμενος καλάμῳ λευκῷ μετὰ σώφρονος ἡλικιώτου,
σμίλακος ὄζων, καὶ ἀπραγμοσύνης, καὶ λεύκης φυλλοβολούσης,
ἦρος ἐν ὥρᾳ χαίρων, ὁπόταν πλάτανος πτελέᾳ ψιθυρίζῃ.
ἢν ταῦτα ποιῇς, ἁγὼ φράζω,
καὶ πρὸς τούτοις προσέχῃς τὸν νοῦν,
ἕξεις ἀεὶ
στῆθος λιπαρόν, χροιὰν λευκήν,

---

ἀποθρέξεις] L. ὑποθρέξεις. ERN. Venetus καταθρέξεις. Vulgatum ἀποθρέξεις est etiam apud schol. Soph. ad Oed. Col. 701. Quartus Regius ἀποθρέξῃ: quod Brunckio non displicet, quia mediam formam Attici in futuris ament. Nos recepimus ἀποθρέξει, inventum etiam in Rav. et uno Dobraei, apud quem alius ἀποθρέξῃ. Ita in Ranis v. 193.

οὔκουν περιθρέξει δῆτα τὴν λίμνην τρέχων.

1006. Rav. Ven. omittunt λευκῷ.

1007. μίλακος] R. L. σμίλακος, quod non necesse. Etiam ap. Plin. XVI. 10. cod. vetus *milax*, ubi de arbore est, quam *taxum* vocant. Hic intelligitur herba coronaria, similis hederae, quae et *nicophoros* dicitur, Plin. XXIV. 10. ERN. Rav. Ven. μίλακος. Brunckius σμίλακος cum quattuor codd. quibus accedunt MSS. Arund. Bav. et tres Dobraei. Vide quae dixi ad Eurip. Bacch. 110. Porsonus huc respicientem indicavit Philostratum Imag. II. 26. fin. ὡς ἐς ἄστυ κατιὼν ὄζοι στεμφύλου καὶ ἀπραγμοσύνης, καὶ κατὰ τῶν ἀστυτρίβων ἐρεύγοιτο. Quae singula unde petita sint, dixit Dobraeus p. 40. Ἀπραγμοσύνην, quamquam permira quaedam apud omnes gentes inveniuntur florum nomina, tamen haud facile quis credat florem esse, quod auctore Aristophane grammatico quidam, in iisque Hesychius, tradidere. Ipsorum hoc inventum esse, vel ex eo cognoscas, quod hunc florem in Academia crescere aiunt. Recte Berglerus proprio usitatoque significatu ab Aristophane dictam ἀπραγμοσύνην ostendit. Est id παρ᾽ ὑπόνοιαν dictum, ut v. 1020. ψήφισμα μακρόν. Vtraque interpretatio prostat apud Suidam. Quod ad rem attinet, compara suppositam Demostheni orat. Philipp. IV. p. 150, 6 — 13. De λεύκῃ athletarum coronamento vid. schol. Theocriti ad II. 121.

1009. Ravennas et Ven. φράσω. Suspiceris fuisse, qui hic legerent ἄγωγε φράσω. Sed praestat vulgata lectio.

1010. R. ἀεί. ERN. Sic etiam Rav. pro vulgato αἰεί.

1012. Rav. Ven. Harl. Barocc. 127. λευκὴν pro vulgato λαμπράν. Etsi λευκοὶ etiam ignavi dicuntur, tamen λευκὴν recipiendum putavi. Nam et solent hanc vocem grammatici per λαμπρὸς interpretari, neque hic quisquam, si λαμπρὰν ab Aristophane pro-

ὤμους μεγάλους, γλῶτταν βαιάν,
πυγὴν μεγάλην, πόσθην μικράν.
ἢν δ' ἅπερ οἱ νῦν ἐπιτηδεύῃς,
πρῶτα μὲν ἕξεις
χροιὰν ὠχράν, ὤμους μικρούς,
στῆθος λεπτόν, γλῶτταν μεγάλην,
πυγὴν μικράν, κωλῆν μεγάλην,
ψήφισμα μακρόν·
καί σ' ἀναπείσει τὸ μὲν αἰσχρὸν ἅπαν
καλὸν ἡγεῖσθαι, τὸ καλὸν δ' αἰσχρόν,
καὶ πρὸς τούτοις τῆς Ἀντιμάχου
καταπυγοσύνης ἀναπλήσει.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ

ὦ καλλίπυργον σοφίαν ἀντιστρ.
κλεινοτάτην ἐπασκῶν,
ὡς ἡδύ σου τοῖσι λόγοις
σῶφρον ἔπεστιν ἄνθος.
εὐδαίμονες δ' ἦσαν ἄρ'
οἱ ζῶντες τότ' *

---

fectum esset, adscripturus erat λευκήν. Significat autem purum atque integrum colorem, cui opponitur ὠχρὰ χροιὰ v. 1017.

1019. Hunc versum non habent R. Ia. ERN.

1020. ψήφισμα μακρόν] Pungit rhetores et legislatores verbosos. Ἀναπείσει, int. τὸ ἐπιτήδευμα τοῦτο e v. 1015. v. Suidas in Ἀντιμάχου. ERN.

1024. καταπυγοσύνης] L. Ia. addunt σ' non male: quamquam id intelligi potest e v. 1020. ERN. Ἀναπλήσει dubitari potest activumne sit, ut in Ach. 847. an passivum.

1025. Praefigebatur χορός. Vide ad v. 950.

1026. τ'] Abest R. L. Ia. ERN. Vulgo κλεινοτάτην τ' ἐπασκῶν. Copulam, quam quidam codd. habent, recte omisit Brunckius trium MSS. auctoritate, quibus accedunt Ravennas et Venetus. Vid. Elmsl. ad Med. 807.

1027. Rav. ἡδύ σοι. Tum Rav. Ven. τοῖς.

1030. Τότε delet R. at contra post ἡνίκ' ἦς, τότ' ἐπί, male. ERN. Vulgo ex metricorum constitutione edebatur,

εὐδαίμονες δ' ἄρ' ἦσαν οἱ
τότε ζῶντες, ἡνίκ' ἦς
τῶν προτέρων.

Et habent hanc scripturam tres codd. Dobraei, Mutinenses secundus et tertius, Baroccianus 43. in quo, ut in uno Dobraei, εἷς pro ἦς

τῶν προτέρων. πρὸς τάδε δ', ὦ

scriptum. Mutinensis primus a vulgata non nisi eo discedit, quod οἵ τε pro οἱ τότε habet. Antiqui et melioris notae libri, Ravennas, Venetus, Dorvillianus, membranae Parisienses, quartus Regius, Brunckii codex, Harleianus, Baroccianus 127. Dobraei primus et tertius, Bavarus, margo ed. Caninii haec praebent: εὐδαίμονες δ' ἦσαν ἄρ' (δ' ἦσαν ἄρ' Dobraei tertius, δ' ἄρ' ἦσαν primus, Dorvillianus, Bavarus) οἱ ζῶντες τότ' (aliqui plene τότε) ἐπὶ τῶν προτέρων. Atque Ernestius quoque, nisi fallor, in Regio suo, quem eumdem cum Brunckii membranis esse credo, non post ἡνίκ' ἦς, sed pro his verbis scriptum τότ' ἐπὶ dicere voluit. Nec dubitandum quin istud ἡνίκ' ἦς ab aliquo metrico sit profectum. Satis id, nisi codices ostenderent, argueret inusitatum Atticis ἦς, de quo videndi Moeris p. 175. Phrynichus p. 149. et ad eum Lobeckius, non tum memor huius loci, neque illorum, quos ad Aiac. 611. extr. attulerat; item Buttmannus in gramm. Gr. vol. I. p. 549. et vol. II. p. 428. in qua adnotatione numerus 144. in 154. mutandus. Reponi ἦσθα pro ἦς ad Aiacem voluerat Lobeckius in Aeschyli Choeph. 358. Eurip. Herc. f. 1415. Iphig. Aul. 339. 1003. et recte quidem in Euripideis: nam de postremo non erat quod Matthiae dubitare debuerit: sed apud Aeschylum codex Robortelli veram scripturam ἦν conservavit. Apud Aristophanem quidem ista deteriorum codicum interpolatio hanc utilitatem habet, ut ostendat etiam meliorum librorum scripturam vitiatam esse inserto ἐπί, quod ab interpretibus adscriptum, in textum venit. Eo eiecto, verba, ut in optimis libris, accuratissimeque in tertio Dobraei scripta sunt, εὐδαίμονες δ' ἦσαν ἄρ' οἱ ζῶντες τότ' ... τῶν προτέρων tres syllabas deesse indicant. Eas ut restituerent metrici, intulerunt ἡνίκ' ἦς, imperite sane. Potuerant sine peccato, si ὧν λέγεις posuissent. Sed aliquanto veri similius est, quae multarum fuit omissionum caussa, vocem, quae nihil ad sententiam conferret, ab librariis esse neglectam: εὐδαίμονες δ' ἦσαν ἄρ' οἱ ζῶντες τότ' ἀνέρες τῶν προτέρων. Vsurpatur autem haec nominis illius forma etiam in comoedia, idque non solum in dactylici generis numeris, sed etiam in aliis, qui quidem canuntur, ut in Equit. 1295. Caeterum τῶν προτέρων cum τότε putandum est constructum esse. De formula illa ἦν ἄρα copiose disseruit Heindorfius ad Plat. Phaedon. c. 35. p. 54. qui quum eam fere sic usurpari docuit, ut ad tempus praesens referatur, non addidit, qua ratione id fieret. Scilicet cogitari ista locutio postulat, *ut iam cognosco, hoc est*, vel *fuit*. Patet vero, qui iam se cognoscere indicat, respicere tempus illud, quo nondum cognorat: unde sive de praeterita re, sive de praesente loquitur, tempus in mente habet praeteritum, idque etiam verbo designat.

1031. Vulgo πρὸς οὖν τάδ', idque in Rav. Ven. et caeteris est melioribus libris. Brunckius, qui in strophico ἐνταῦθα posuerat,

κομψοπρεπῆ Μοῦσαν ἔχων,
δεῖ σε λέγειν τι καινόν, ὡς
εὐδοκίμηκεν ἁνήρ.
δεινῶν δέ σοι βουλευμάτων ἔοικε δεῖν πρὸς αὐτόν,
εἴπερ τὸν ἄνδρ' ὑπερβαλεῖ, καὶ μὴ γέλωτ' ὀφλήσεις.

ΑΔΙΚΟΣ

καὶ μὴν πάλαι γ' ἐπνιγόμην τὰ σπλάγχνα, κἀπεθύμουν
ἅπαντα ταῦτ' ἐναντίαις γνώμαισι συνταράξαι.
ἐγὼ γὰρ ἥττων μὲν λόγος δι' αὐτὸ τοῦτ' ἐκλήθην
ἐν τοῖσι φροντισταῖσιν, ὅτι πρώτιστος ἐπενόησα
καὶ τοῖς νόμοις καὶ ταῖς δίκαις τἀναντί' ἀντιλέξαι.

---

dedit πρὸς γοῦν τάδ'. Eo postea intellexit non opus fuisse. Et profecto etiam servato in strophicis ἐνθάδε defendi hic potest vulgata. Quamquam non veri simile est, in carmine, in quo caetera sibi accurate respondent, temere diiambum choriambo esse oppositum. Quare si quis hic in πρὸς οὖν τάδ' acquiescit, rectius in strophico leget ἐνταῦθα. Credo tamen hic potius ab librariis peccatum esse, quum etiam in uno apud Porsonum, et in tribus Dobraei libris οὖν desit, quorum in uno supra scriptum est, profectum, ut videtur, a metricis. Itaque recepi, quod secundus Dobraei praebet, πρὸς τάδε δ'.

1032. Ven. κοσμοπρεπῆ.

1034. εὐδοκίμηκεν] C. εὐδοκίμησεν, L. Ia. addunt ὁ. ERN. Miror ego articulum a Brunckio neglectum esse, qui vulgatum retinuit, εὐδοκίμηκεν ἀνήρ. Restituendum vidit iam Reizius, et sermonis et metri caussa. Addunt etiam alii codd.

1035. De hac constructione verbi δεῖ dixit Elmsleius ad Medeae v. 552. not. *f.*

1037. Vulgo καὶ μὴν πάλ' ἔγωγ', et sic pars codicum. In aliis plene scriptum πάλαι ἔγωγ'. Membranae Brunckii et alii boni codd. καὶ μὴν πάλαι γ' ἔγωγ' ἐπνιγόμην. Ravennas et Venetus, καὶ μὴν ἔγωγ' ἐπνιγόμην. Quartus Regius et Leidensis καὶ μὴν πάλαι γ' ἐπνιγόμην, quod recepit Brunckius. Ac Bentleius quoque aut sic scribendum censuit, aut καὶ μὴν πάλαι 'γὼ 'πνιγόμην, quod posterius etiam Porsono placuit. Mihi non duplex crasis in offensu est: vide v. 898. sed facta crasis in πάλαι 'γώ, quae vereor ut alibi reperiatur. Quod in Thesm. 1027. legitur in cantico πάλαι ἐφέστηκε, corruptum videtur. Neque vero ἐγὼ hic potius, quam πάλαι requirimus. Comparari quodammodo potest v. 4. καὶ μὴν πάλαι γ' ἀλεκτρυόνος ἤκουσ' ἐγώ.

1038. Ven. πρότερος pro πρώτιστος. Dorv. πρῶτος.

1039. Vulgo καὶ τοῖσι νόμοις καὶ ταῖς δίκαις. Ravennas et Venetus, omisso primo καί, habent τοῖσιν νόμοισι. Non placet τοῖσιν

καὶ τοῦτο πλεῖν ἢ μυρίων ἔστ' ἄξιον στατήρων,
αἱρούμενον τοὺς ἥττονας λόγους, ἔπειτα νικᾶν.
σκέψαι δὲ τὴν παίδευσιν ᾗ πέποιθεν ὡς ἐλέγξω·
ὅςτις σε θερμῷ φησὶ λοῦσθαι πρῶτον οὐκ ἐάσειν.
καί τοι τίνα γνώμην ἔχων ψέγεις τὰ θερμὰ λουτρά;

ΔΙΚΑΙΟΣ

ὁτιὴ κάκιστόν ἐστι, καὶ δειλὸν ποιεῖ τὸν ἄνδρα.

ΑΔΙΚΟΣ

ἐπίσχες· εὐθὺς γάρ σ' ἔχω μέσον λαβὼν ἄφυκτον.
καί μοι φράσον, τῶν τοῦ Διὸς παίδων τίν' ἄνδρ' ἄριστον
ψυχὴν νομίζεις, εἰπέ, καὶ πλείστους πόνους πονῆσαι;

ΔΙΚΑΙΟΣ

ἐγὼ μὲν οὐδέν' Ἡρακλέους βελτίον' ἄνδρα κρίνω.

ΑΔΙΚΟΣ

ποῦ ψυχρὰ δῆτα πώποτ' εἶδες Ἡράκλεια λουτρά;
καίτοι τίς ἀνδρειότερος ἦν;

---

ita collocatum, sequente ταῖς δίκαις. Vt edidimus, Porsonus praef. ad Hec. p. 40. et Elmsleius in censura Hecubae p. 266. E. ed. Lips. Quidam codices ἀντιλέγειν vel ἀντιλέγων vel ἀντιλέξας.

1042. 1043. In MS. R. sunt in margine. ERN.

1047. Δειλὸν habet B. et quartus Regius, ut vulgo. Tres reliqui codd. Brunckii cum Ravenn. Bavar. Dorvill. atque uno Mutinensi δειλότατον, quod etiam scholiastes habuit. Ea scriptura sic usus est Reisigius, ut ederet καὶ δειλότατον ἄνδρα ποιεῖ. Ad rem comparari possunt Antiphanes et Hermippus apud Athenaeum I. p. 18. C.

1048. ἔχω λαβὼν ἄφυκτον] R. λαβὼν ἔχω γ' ἄφυκτον, quod verissimum est. Itaque recepi. ERN. Ravennas et Venetus, ut vulgo, εὐθὺς γάρ σε μέσον ἔχω λαβὼν ἄφυκτον. Atque ita etiam Brunckius edidit: sed recte probat lectionem quarti Regii, εὐθὺς γάρ σ' ἔχω μέσον λαβὼν ἄφυκτον. Sic etiam Harl. et Barocc. 127. Dobraeique primus et tertius, Suidas v. εὐθύς, et editus et MS. probasseque videtur etiam Elmsleius in auctario adnott. ad Acharn. 571. Membranae εὐθὺς γάρ σε μέσον λαβὼν ἔχω γ' ἄφυκτον.

1049. Παίδων abest ab Ravennate et Veneto.

1050. πώποτ'] Ia. πότ'. ERN. De λουτροῖς Ἡρακλείοις v. Eustath. ad Iliad. p. 1279, 2. et ad Odyss. p. 1594, 16. et M. Gu. Heffterum in libelli Germanice scripti de cultibus deorum apud Rhodios part. I. p. 15. seqq.

1051. Ven. Ἡρακλέος.

ΔΙΚΑΙΟΣ

ταῦτ' ἐστί, ταῦτ' ἐκεῖνα,
ἃ τῶν νεανίσκων ἀεὶ δι' ἡμέρας λαλούντων
πλῆρες τὸ βαλανεῖον ποιεῖ, κενὰς δὲ τὰς παλαίστρας.

ΑΔΙΚΟΣ

εἶτ' ἐν ἀγορᾷ τὴν διατριβὴν ψέγεις· ἐγὼ δ' ἐπαινῶ.
εἰ γὰρ πονηρὸν ἦν, Ὅμηρος οὐδέποτ' ἂν ἐποίει
τὸν Νέστορ' ἀγορητὴν ἄν, οὐδὲ τοὺς σοφοὺς ἅπαντας.
ἄνειμι δῆτ' ἐντεῦθεν εἰς τὴν γλῶτταν, ἣν ὁδὶ μὲν
οὔ φησι χρῆναι τοὺς νέους ἀσκεῖν· ἐγὼ δέ φημι.
καὶ σωφρονεῖν αὖ φησὶ χρῆναι· δύο κακὼ μεγίστω.
ἐπεὶ σὺ διὰ τὸ σωφρονεῖν τῷ πώποτ' εἶδες ἤδη
ἀγαθόν τι γενόμενον, φράσον, καί μ' ἐξέλεγξον εἰπών.

ΔΙΚΑΙΟΣ

πολλοῖς. ὁ γοῦν Πηλεὺς ἔλαβε διὰ τοῦτο τὴν μάχαιραν.

---

1053. Reisigius ex coniectura ταῦτ' ἐστὶν αὖτ' ἐκεῖνα. Satius duxi interpungendo post ἐστὶ sensum aperire. Vsitatissimum est τοῦτ' ἔστ' ἐκεῖνο, ut in Ran. 318. Eccl. 78. Sic Ach. 41. et Lys. 240. τοῦτ' ἐκεῖν' οὑγὼ 'λεγον. Av. 507. τοῦτ' ἄρ' ἐκεῖν' ἦν τοὔπος. Pac. 516. ἤδη 'στὶ τοῦτ' ἐκεῖνο. Et ipsum ταῦτ' ἐστὶν ἐκεῖνα in Nubibus p. 985. Ac simpliciter τοῦτ' ἐκεῖνο, quum accidit, de quo quis cogitat, usurpatur: v. Ran. 1342. Ach. 820. Av. 353. Pac. 289.

1058. Respicit illud Iliad. α. 248. λιγὺς Πυλίων ἀγορητής, et quae sequuntur.

1059. Venet. ἐς.

1060. ἤδη] Omittunt L. Ia. ERN.

1061. Rav. Ven. δύω. Item alii, unus cum adnotatione, συνίζησις.

1062. ἔλαβε] R. ἔλαβεν. ERN. Ven. πολλούς. Sic etiam primus et tertius Dobraei, prior supra scripto οῖς. In alio eius codice πολλοῖς, sed ούς supra scriptum. In eiusdem primo et quarto ad γοῦν supra positum γάρ. Sextus διὰ τοῦτ' ἔλαβε. Porsonus in praef. ad Hec. p. 41. ἔλαβε δι' αὐτό. Praeferendum hic διὰ τοῦτο iudicabat Elmsleius in censura Hecubae p. 266. G. ed. Lips. in eamdemque sententiam copiose disputavit Reisigius in Coniect. p. 96. seqq. Vulgatam recte defendisse mihi videor in Elem. d. metr. p. 147. Vide ibi etiam p. 139. Confirmaturque ea ratio etiam eo, quod vel trimetri ultima soluta invenitur in Ran. v. 1203.

καὶ κωδάριον καὶ ληκύθιον καὶ θυλάκιον
ἐν τοῖς ἰαμβείοισι.

Eiusmodi trimeter nescio an etiam in Eurip. Iph. Aul. 1334. sit con-

ΑΔΙΚΟΣ

μάχαιραν; ἀστεῖον τὸ κέρδος ἔλαβεν ὁ κακοδαίμων
Ὑπέρβολος δ' οὐκ τῶν λύχνων πλεῖν ἢ τάλαντα πολλὰ
εἴληφε διὰ πονηρίαν, ἀλλὰ μὰ Δί' οὐ μάχαιραν.

ΔΙΚΑΙΟΣ

καὶ τὴν Θέτιν γ' ἔγημε διὰ τὸ σωφρονεῖν ὁ Πηλεύς.

ΑΔΙΚΟΣ

κᾆτ' ἀπολιποῦσά γ' αὐτὸν ᾤχετ'. οὐ γὰρ ἦν ὑβριστής,

---

stituendus. De machaera Pelei v. Apollodor. p. 257. et notas ad eum Heynii p. 788. seqq.

1064. οὐκ ἐκ λύχνων] R. inserit τῶν. Si cum Vat. qui pariter habet, deleas οὐκ, recte se lectio habebit. Sane οὐκ est alienum, nec locum hic habet interrogatio. ERN. Plerisque codd. Ὑπέρβολος δ' οὐκ ἐκ τῶν λύχνων, idque nescio an etiam in Rav. et Mut. b. c. sit, ex quibus δ' οὐκ pro δ' ἐκ adnotatum video. In interrogatione non video quid hic reprehendi posset. Brunckius e cod. Vat. dedit Ὑπέρβολος δ' ἐκ τῶν λύχνων. Et sic etiam Ven. Sed primus Mutinensis Ὑπέρβολος δ' ὁ ἐκ τῶν λύχνων, confirmans ille, quod recte ab Reisigio repositum est οὐκ τῶν λύχνων. Sic enim loquebantur, ut ὁ ἐκ τῶν λυχνοπωλῶν significarent. Vide schol. ad Av. 13. ubi est ἐκ τῶν ὀρνέων.

τάλαντα πολλὰ] Πολλὰ mihi vitiosum visum est semper. Forma πλεῖν ἢ desiderat numerum certum, ut supra 1040. πλεῖν ἢ μυρίων. add. exempla ap. Hemsterh. ad Plut. p. 264. Arbitror legendum πέντε. Supra πεντετάλαντος δίκη, unde patet, hunc numerum in summa magna exprimenda usurpatum. πολλὰ est glossa, πολλὰ τάλαντα est πλεῖν ἢ πέντε. ERN. Subtiliter quidem Ernestius: sed nihil mutandum. Neque enim πολλὰ pertinet ad πλεῖν ἤ, sed τάλαντα, quod clare indicant illa, ἀλλὰ μὰ Δί' οὐ μάχαιραν. Hoc enim dicit: lepidum lucrum fecit Peleus, machaeram: Hyperbolus vero tantum abest, ut machaeram adeptus sit, ut potius opimitatem integris talentis, ac multis quidem, ampliorem sibi paraverit.

1065. Vulgo ἀστεῖον γε κέρδος. Omittunt γε Dorv. Mut. b. Pro eo δὲ tertius Dobraei. Mut. b. γε τό. Ravennas et Bav. solum τὸ habent, quos sequuti sumus.

1067. Nullus liber pro vulgato ἀλλ' οὐ μὰ Δί' οὐ μάχαιραν praebet quod Elmsleius in censura Hecubae Porsonianae p. 268. E. coniiciebat, ἀλλ' οὔ, μὰ Δία, μάχαιραν. Sed quum Barocc. 43. et quintus sextusque Dobraei, ac tertius Mutinensis metro consulant priore οὐ deleta, hos sequendos putavi.

1068. Vulgo καὶ τὴν Θέτιν δ' ἔγημε. Nostra lectio debetur libro Ravennati, Veneto, quarto Regio, aliisque.

οὐδ' ἡδὺς ἐν τοῖς στρώμασιν τὴν νύκτα παννυχίζειν.
γυνὴ δὲ σιναμωρουμένη χαίρει. σὺ δ' εἶ Κρόνιππος.
σκέψαι γάρ, ὦ μειράκιον, ἐν τῷ σωφρονεῖν ἅπαντα
ἅνεστιν, ἡδονῶν θ' ὅσων μέλλεις ἀποστερεῖσθαι,
παίδων, γυναικῶν, κοττάβων, ὄψων, πότων, καχασμῶν.
καίτοι τί σοι ζῆν ἄξιον, τούτων ἐὰν στερηθῇς;
εἶεν. πάρειμ' ἐντεῦθεν ἐς τὰς τῆς φύσεως ἀνάγκας.

---

1070. Ἡδὺς παννυχίζειν, ut apud Pindarum Pyth. VI. 52. γλυκεῖα φρὴν συμπόταισιν ὁμιλεῖν.

1071. Σιναμωρεῖν dicitur proprie, qui temere et stulte aliquid laedit vel corrumpit. Ita usurpavit Herodotus aliique. Atticos quum grammatici tradunt σιναμωρὸν vocare, qui etiam λίχνος dicatur, eo id factum est, quod qui ligurire amant, cibos vel quidquid eorum palatum titillat, temere attrectant et vitiant. Inde translatum etiam ad lasciviam veneream. Hic non male interpreteris *vexari*. Attulit nonnulla de hoc verbo Iacobsius ad Achillem Tatium p. 608. seq. De forma dixit Lobeckius ad Phryn. p. 689. seq.

1072. Mutinensis primus εἰ τῷ σωφρονεῖν ἅπαντα ἔνεστιν. Vulgo κιχλισμῶν. Ex libro Ravennate καχασμῶν reposuimus. Ita in Ecclesiazusis 848.

γέρων δὲ χωρεῖ χλανίδα καὶ κονίποδας
ἔχων, καχάζων μεθ' ἑτέρου νεανίου.

Suidas in v. καγχάζει: καὶ καγχασμός, ὁ ἔκχυτος γέλως. Vtravis lectio et defendi et impugnari potest. Κιχλισμῶν scribere potuit librarius, qui κιχλίζειν e v. 983. in mente haberet. Si genuinum est, stridor puellarum ridentium, quum attrectantur, intelligendus. Καχασμῶν videatur fortasse emendatio esse docti grammatici. Haec enim si vera scriptura est, de ipso est Phidippide dicta vox illa. Differentiam multi observarunt accurate indicatam esse a Clemente Alex. in Paedagogo II. 5. p. 167.B. (196.) ἡ δὲ ἐκμελὴς τοῦ προσώπου ἔκλυσις, εἰ μὲν ἐπὶ γυναικῶν γίνοιτο, κιχλισμὸς προσαγορεύεται· γέλως δέ ἐστι πορνικός· εἰ δὲ ἐπὶ ἀνδρῶν, καγχασμός· γέλως ἐστὶν οὗτος μνηστηρώδης (sic pro μνηστηριώδης scribendum) κἀξυβρίζων. Postrema horum ad procos Penelopae spectare vidit Wakefieldius in Silv. crit. partis III. appendice. Apud Aristophanem utra vox aptior sit, apertum est. Nam κιχλισμῶν nihil opus, quum γυναικῶν dixerit; conviviis vero et compotationibus conveniunt καχασμοί.

1073. ζῆν ἄξιον] L. Ia. ζῆν ἐστὶν ἄξιον· e glossa. V. seq. iidem πάρειμι δῆτ'. ERN.

1076. Servavi vulgatam, quae est in optimis codd. Sed quum in Bar. 43. Dobraei quinto, Ernestiique L. Ia. et Mut. b. πάρειμι δῆτ' ἐντεῦθεν legatur, dubium est, utrum librariis obversatus sit v. 1059. an εἶεν separari a versu poeta voluerit. Caeterum φύσεος

ἥμαρτες, ἠράσθης, ἐμοίχευσάς τι, κᾆτ' ἐλήφθης·
ἀπόλωλας· ἀδύνατος γὰρ εἶ λέγειν. ἐμοὶ δ' ὁμιλῶν,
χρῶ τῇ φύσει, σκίρτα, γέλα, νόμιζε μηδὲν αἰσχρόν.
μοιχὸς γὰρ ἢν τύχῃς ἁλούς, τάδ' ἀντερεῖς πρὸς αὐτόν,
ὡς οὐδὲν ἠδίκηκας· εἶτ' ἐς τὸν Δί' ἐπανενεγκεῖν·
κἀκεῖνος ὡς ἥττων ἔρωτός ἐστι καὶ γυναικῶν.

---

scribendum videbatur Elmsleio, diligentissimo observatori usus, in censura Hecubae Porsonianae p. 268. F. ed. Lips. quod ea forma invenitur in Vespis v. 1282. et 1458. quibus solis in locis genitivo huius nominis usus est Aristophanes. Libri quidem etiam illis in locis φύσεως habent: et prior quidem eorum quum sit in carmine paeonico pedes omnes puros habente, est sane quo φύσεος, quod a Bentleio profectum est, valde commendetur:

ἀλλ' ἀπὸ σοφῆς φύσεος αὐτόματον ἐκμαθεῖν.

Quod si sic scripsit poeta, idonea excusatio est a carmine melico. Eadem uti quis possit etiam in altero loco,

φύσεος, ἣν ἔχει τις ἀεί,

quandoquidem illud quoque melicum carmen est, in quo diligenter servata videtur syllabarum responsio. Quamquam in Glyconeo polyschematisto recte etiam φύσεως scribi potuit. Bentleius etiam aliud huius formae exemplum addidit ex Pluti v. 1044.

τάλαιν' ἐγὼ τῆς ὕβρεος ἧς ὑβρίζομαι.

Sic pauci libri: alii τῆς ὕβριος; plerique τῆς ὕβρεως; Venetus τῆς ὕβρεως ἧς αἰσχύνομαι. At in iambis vehementer vereor ut epicam formam admiserint comici. Quare Pluti versum corruptum esse credo, sive sic corrigendus est,

τάλαιν' ἔγωγ' ἧς τῆσδ' ὕβρεως ὑβρίζομαι,

sive aliter.

1077. Bentleius corrigit ἐμοίχευσάς τι, κᾆτ' ἐλήφθης; similiter Dukerus. ERN. Vulgo ἐμοίχευσας. τί; κατελήφθης. Recte Brunckius Bentleium sequutus est. Neque aliter videtur in Rav. et Ven. scriptum esse.

1079. Rav. omittit γέλα.

1080. αὐτόν] Int. maritum, a quo deprehensus est, sive quem iniuria adfecisti. At C. lb. habent αὐτούς, adversarios, accusatores. Huc vergit scholion. ERN. Τάδ' abest ab libro Ravennate.

1081. ἠδίκηκας] C. lb. ἠδίκησας. ERN. Brunckius e codd. A. B. D. ἠδίκησας. Perfectum tuentur Rav. Ven. alii. Pro ἐς Rav. εἰς. In Veneto est εἶτ' οὖν ἐς. Apte comparant Terent. Eun. III. 5, 35. seqq.

1082. ὡς] L. Ia. γάρ. ERN. Sic etiam Bar. 43. et quintus Dobraei. Codex Venetus, κἀκεῖνος ὢν ἔρωτός τε καὶ γυναικῶν ἥττων. Τε pro ἐστι etiam Rav.

καίτοι σὺ θνητὸς ὢν θεοῦ πῶς μεῖζον ἂν δύναιο;

ΔΙΚΑΙΟΣ

τί δ' ἢν ῥαφανιδωθῇ γε πιθόμενος, τέφρᾳ τε τιλθῇ;
ἕξει τινὰ γνώμην λέγειν, τὸ μὴ εὐρύπρωκτος εἶναι;

ΑΔΙΚΟΣ

ἢν δ' εὐρύπρωκτος ᾖ, τί πείσεται κακόν;

ΔΙΚΑΙΟΣ

τί μὲν οὖν ἂν ἔτι μεῖζον πάθοι τούτου ποτέ;

ΑΔΙΚΟΣ

τί δῆτ' ἐρεῖς, ἢν τοῦτο νικηθῇς ἐμοῦ;

ΔΙΚΑΙΟΣ

σιγήσομαι. τί δ' ἄλλο;

ΑΔΙΚΟΣ

φέρε δή μοι φράσον·
συνηγοροῦσιν ἐκ τίνων;

---

1084. Edd. γε πειθόμενος, quibus consentiunt R. L. I. quod fieri potest, si deleatur cum Ia. τὸ σοι. Vat. C. idem, sed sine γε. ERN. Brunckius, ἢν ῥαφανιδωθῇ πιθόμενός σοι. Ita MS. C. Reliqui quattuor eius codd. cum Rav. et Ven. aliisque bonis codd. πειθόμενος sine γέ. Omittunt σοὶ etiam Bar. 43. et quintus Dobraei. Veram scripturam esse, quam recepit Reisigius, quem vide in Coniect. p. 119. numeri docent. Durum est enim πιθόμενος ita collocatum, ut ultima producta quintum pedem incipiat; durum etiam encliticum σοὶ sub ictu. Brunckianam scripturam si quis probat, necessario σοὶ debebit ὀρθοτονούμενον scribere. Sed eo facile caremus, habetque notam interpretamenti, quod contra γε, quod *adeo* significat, hic aptissimum est.

1087. οὖν ἂν] L. Ia. οὖν ποτ' ἄν. ERN. Vereor ne non recte horum librorum scripturam notaverit Ernestius. Nam in Ruhnkenii collatione nihil ad hunc versum adscriptum quam ποτ' ἄν. quod pertinet ad finem versus. Vulgo enim legitur, τί μὲν οὖν ἂν ἔτι μεῖζον πάθοι τούτου ποτέ; Quod in Rav. et Ven. omissum esse ἂν perhibetur, id videtur ad illud ἂν spectare quod post οὖν est. Barocc. 43. Harleianus, Mutinensis secundus, Dobraei quintus τί pro ἔτι, et in fine ποτ' ἂν habent: ut suspicio sit, etiam in Leidensi τί pro ἔτι scriptum esse. Quod si Rav. et Venetus vere prius illud ἂν omittunt, valde probabile est, genuinam scripturam esse, τί μὲν οὖν, τί μεῖζον ἔτι πάθοι κακόν ποτ' ἄν.

1088. Rav. τοῦτ' ἤν.

1089. In Rav. iniusti oratoris persona non ante φέρε, sed ante τί δ' ἄλλο posita.

ΔΙΚΑΙΟΣ

ἐξ εὐρυπρώκτων.

ΑΔΙΚΟΣ

πείθομαι.

τί δαί; τραγῳδοῦσ' ἐκ τίνων;

ΔΙΚΑΙΟΣ

ἐξ εὐρυπρώκτων.

ΑΔΙΚΟΣ

εὖ λέγεις.

δημηγοροῦσι δ' ἐκ τίνων;

ΔΙΚΑΙΟΣ

ἐξ εὐρυπρώκτων.

ΑΔΙΚΟΣ

ἆρα δῆτ'
ἔγνωκας, ὡς οὐδὲν λέγεις;
καὶ τῶν θεατῶν ὁπότεροι
πλείους, σκόπει.

---

1091. πείθομαι] In R. tribuitur etiam iusto, sed v. seq. iniusto. C. pro πείθομαι habet εὖ λέγεις. et pro glossa πείθομαι, καλῶς λέγεις. Sed πείθομαι verum est. ERN.

1092. Rav. τί δέ.

1094. καὶ δημαγωγοῦσ' ἐκ τίνων;] R. delet καί. Idem δημαγωγοῦσι δ', quod placet. ERN. Vulgo καὶ δημαγωγοῦσ' ἐκ τίνων. Omittunt καὶ etiam Baroccianus 127. Dorvillianus, primus Dobraei. Vt Ernestii Regius, etiam primus Mutinensis. Ex quo facile intelligitur veram esse libri Ravennatis scripturam δημηγοροῦσι δ' ἐκ τίνων, quam merito recepit Reisigius, qui tamen versum hunc sedem suam commutare fecit cum v. 1091. credo ne consimilia disiungerentur. Mihi quidem aptius videtur consilioque iniusti oratoris accommodatius, nullo haec ordine, sed ut quidquid in mentem venit, quaeri. In cod. Ven. desunt versus 1091 — 1094.

1097. Verba, καὶ τῶν θεατῶν ὁπότεροι πλείους, σκόπει, in Brunckiana ed. ut in vulgatis, in unum trimetrum coniuncta sunt, quem deinde dimeter sequitur,

καὶ δὴ σκοπῶ. τί δῆθ' ὁρᾷς.

Sed trimetri locum non habent in systemare dimetrorum. Quare mutavimus versuum descriptionem, in qua observari velim, hunc versum,

τί δῆθ' ὁρᾷς,

multo elegantius esse monometrum, quam, ut vulgo, extremam par-

ΔΙΚΑΙΟΣ

καὶ δὴ σκοπῶ.

ΑΔΙΚΟΣ

τί δῆθ' ὁρᾷς;

ΔΙΚΑΙΟΣ

πολὺ πλείονας, νὴ τοὺς θεούς,
τοὺς εὐρυπρώκτους. τουτονὶ
γοῦν οἶδ' ἐγώ, κἀκεινονί,
καὶ τὸν κομήτην τουτονί.

ΑΔΙΚΟΣ

τί δῆτ' ἐρεῖς;

---

tem dimetri. Nam hoc breviore versu apte indicatur pausa colloquendi, qua circumspectans iustus orator opus habet, donec satis perlustrato spectatorum consessu, mirabundus in haec verba erumpat, πολὺ πλείονας, νὴ τοὺς θεούς, τοὺς εὐρυπρώκτους.

1100. πλείονας] C. πλείους. ERN. Sextus Dobraei πλοίους, sic. Quod Reisigius posuit πολλῷ πλείους, non persuaserit cuiquam in Coniect. p. 42. ornatioribus et illustrioribus numeris dictum esse.

1101. Καὶ abest R. ERN. Vulgo:

πολὺ πλείονας, νὴ τοὺς θεούς,
τοὺς εὐρυπρώκτους.
καὶ τουτονὶ γοῦν οἶδ' ἐγώ, κἀκεινονί,
καὶ τὸν κομήτην τουτονί.

Bentleius, omisso priore καί, quod etiam a tribus codd. Brunckii et Bavar. et Ravenn. Ven. aliisque abest, ita corrigendum putavit:

τοὺς εὐρυπρώκτους. τουτονὶ
γοῦν οἶδ' ἐγώ, κἀκεινονί.

Brunckius autem sic edidit:

τοὺς εὐρυπρώκτους. τουτονὶ γοῦν οἶδ' ἐγώ,
κἀκεινονί, καὶ τὸν κομήτην τουτονί.

Sed trimetris non est locus in systemate dimetrorum. Ravennas denique liber et Venetus sic habent, errore haud dubie librarii, qui codicem eum scripsit, unde illi sunt derivati:

τοὺς εὐρυπρώκτους, τουτονί,
καὶ τὸν κομήτην τουτονί.

Non idonea de causa offendit Elmsleium γε coniunctum cum vocabulis demonstrativis in ὶ desinentibus in Auctario ad Acharnenses v. 108.

1104. Hic versiculus deest in cod. Ven.

1104. 1105. Hos quoque versus male Brunckius in unum trimetrum coniunxit. Quorum prior simili de caussa ut v. 1098. mo-

ΔΙΚΑΙΟΣ

ἡττήμεθ', ὦ κινούμενοι,
πρὸς τῶν θεῶν,
δέξασθέ μου θοἰμάτιον, ὡς
ἐξαυτομολῶ πρὸς ὑμᾶς.

---

## ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ. ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ. ΧΟΡΟΣ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τί δῆτα; πότερα τοῦτον ἀπάγεσθαι λαβὼν
βούλει τὸν υἱόν, ἢ διδάσκω σοι λέγειν.

---

nometer esse debet. Nam tacet aliquantisper iustus orator, dum aliquid praesidii inveniat. Nullum autem perfugium relictum videns, plenis dimetris victum se fatetur.

1105. ἡττώμεθ', ὦ κινούμενοι etc.] R. L. rectius ἡττήμεθ'. Sed in Ia. ὦ κινούμενοι cum seqq. tribuuntur Phidippidae: in Ib. autem, item R. C. Phidippidae assignantur tres sequentes versus. ERN. Ἡττήμεθ' etiam Brunckius e quattuor codd. Regiis recepit. In B. et Dobraei secundo, quinto, sexto. Phidippidae persona ante ὦ κινούμενοι posita est. A. C. D. Phidippidae personam praefigunt versui 1106. In quarto Regio et Dobraei tertio a manu prima omnia continuantur Iusto Oratori, sed in Regio recentior manus versui 1105. adscripsit φειδ. Caeterum Brunckius verba δέξασθέ μου θοἰμάτιον eo spectare censet, quod nudos introire ad Socratem oportebat discipulos. V. v. 493. seq. Scholiastae autem interpretationem, qui vestem ideo abiici dicit, ut eo celerius fugere possit iustus orator, ineptissimam dicit. At ea non solum aptissima, sed unice vera est. Non enim apud Socraticos perfugium quaerit iustus orator, quippe a quibus exierat, neque hi sunt κινούμενοι, sed spectatores. Nam ubi omnia plena videt mollium et effeminatorum hominum, perniciem sibi metuens, ni horum partibus accedat, simulat se vestem iis transmissurum esse, quo expeditior ipse ad eorum gregem perfugere possit. Sic demum hic locus dignus est Aristophanis petulantia et acerbitate. Post hunc versum aliquantisper solus in scena stare videtur Phidippides, dum histriones, qui oratorum personas egerant, mutato in postsceniis vestitu, in Socratem et Strepsiadem mutati sua uterque e domo exeunt.

1108. ἐπάγεσθαι] Facile in mentem veniat scribendum esse ἀπάγεσθαι, quod etiam habet cod. Vat. probatque Kusterus. ERN. Non Vaticanus, sed Arundel. cod. ἀπάγεσθαι habet. Id Brunckio quoque placet, cuius in codice glossa est ἀπελθεῖν, habentque et Venetus et primus sextusque Dobraei, nec dubitandum videtur quin

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

δίδασκε, καὶ κόλαζε, καὶ μέμνησ' ὅπως
εὖ μοι στομώσεις αὐτόν· ἐπὶ μὲν θἄτερα,
οἷαν δικιδίοις· τὴν δ' ἑτέραν αὐτοῦ γνάθον
στόμωσον, οἷαν ἐς τὰ μείζω πράγματα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀμέλει, κομιεῖ τοῦτον σοφιστὴν δεξιόν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ὠχρὸν μὲν οἶμ' ἔγωγε, καὶ κακοδαίμονα.

---

haec vera sit scriptura. Nam etsi etiam ἐπάγεσθαι significat *secum ducere*, habet id tamen adiunctam notionem vel loci, ad quem quis ducitur, vel negotii, ad quod adhibendus sit. Quare quum quis domum suam aliquem ἐπάγεσθαι dicitur, intelligitur is non esse domesticus, sed ad domesticos accedere novus. Caeterum quartus Regius et Ravennas et Venetus aliique libri πότερα pro πότερον, quod, ut et magis Atticum et ad sonum hic suavius, recipiendum duximus.

1110. σοι] R. τοῦ. C. τό. ERN. A. διδάσκω τοῦ λέγειν. C. διδάξω τοῦ λέγειν. Vnus Dobraei διδάσκων σοῦ λέγειν. D. et duo Porsoni codd. διδάσκω τὸ λέγειν. Quartus Regius a prima manu τό, sed emendatum σοι. In Dobraei primo διδάσκω δὴ λέγειν, supra scripto γρ. σοὶ ἢ τό; in alio adnotatum ὥστε λέγειν αὐτῷ δηλ', et alia recentiore manu ἕνεκα σοῦ; in alio denique scriptum διδάσκω λέγειν, omissa media voce. Hinc coniiciat quis, vulgatam σοι, quamquam aptissimum sit, tamen explendi versus caussa a correctoribus additum esse, poetam autem scripsisse ἢ διδασκήσω λέγειν. Vsus est hac forma Hesiodus O. et D. 64. recteque eam restituit I. H. Vossius in Homerico hymno Cereris v. 144. Vereor tamen ne non inveniatur apud Atticos.

1112. Aliquot codd. in iisque Ravennas et Venetus στομώσῃς, ut legitur apud Suidam in ea voce: sed apud eumdem v. οἷα recte, ut in caeteris libris, στομώσεις. Tum aliquot libri θατέραν. Reisigius θατέρᾳ. Vulgatum et optimi codd. habent, et Suidas in v. στομώσῃς, et schol. ad v. 1163.

1114. Rav. Ven. οἷον.

1116. οἶμαί γε] Sic R. Hic versus cum seq. in C. I. tribuuntur Phidippidae. ERN. Vulgo, ὠχρὸν μὲν οὖν οἶμαι καὶ κακοδαίμονα. Codd. plerique οἶμαί γε καί, tertius Mutinensium οἴομαι, primus ἤδη pro οἶμαί γε. In Dorv. omissa nota personae. Codd. Rav. et Ven. ὠχρόν μὲν οὖν ἔγωγε καὶ κακοδαίμονα, quasi haec diceret Strepsiades. Et data sunt huic haec verba in Ravennate. At Strepsiadis nihil interest, pallidusne redeat filius an non, dummodo dicendi artes didicerit, sed Phidippidis est coloris et formae iacturam dolere, postquam invitus ad Socratem est adductus. Nihilo tamen minus

ΧΟΡΟΣ

χωρεῖτε νῦν· οἶμαι δέ σοι ταῦτα μεταμελήσειν.

Ἐπίῤῥημα

Τοὺς κριτὰς ἃ κερδανοῦσιν, ἤν τι τόνδε τὸν χορὸν
ὠφελῶσ' ἐκ τῶν δικαίων, βουλόμεσθ' ἡμεῖς φράσαι.
πρῶτα μὲν γὰρ, ἢν νεᾶν βούλησθ' ἐν ὥρᾳ τοὺς ἀγρούς,

---

praestat illorum librorum scriptura, modo etiam alteri suum ius tribuatur. Nam illud οἶμαι nihil est nisi vel diversitas scripturae vel potius correctio, quae super οὖν scripta quum in textum venisset, fecit ut vel ἐγὼ vel ἔγωγε expelleretur. Quare οἶμ' ἔγωγε reposui.

1117. νῦν] Τὰ νῦν R. ERN. Vulgo hic et sequens versus choro tribuuntur, ita scripti:

χώρει νῦν· οἴομαι δὲ
σοὶ ταῦτα μεταμελήσειν.

Cod. Ven. χώρει νῦν. οἶμαι δέ σου. Brunckius, auctoritate membr. prima verba choro, illa οἶμαι δέ, et quae sequuntur Phidippidi tribuit, et versus, ut in membr. sic descripsit:

χωρεῖτε νῦν. οἶμαι δέ σοι
ταῦτα μεταμελήσειν.

Membr. χωρεῖται νῦν. C. χωρεῖτε νῦν, Et uterque versus cum superiore continuatus Phidippidae. In C. et Brunckii cod. ac membr. Dobraeique tertio οἶμαι, non οἴομαι, quod servant alii codd. In Rav. et quarto Regio, χώρει νῦν. οἶμαι δέ σοι, versusque tributi Phidippidi. In B. tribuuntur Strepsiadi. Secundus Dobraei, οἶμαι σοι δὲ ταῦτα μεταμέλειν. In eodem ante χώρει persona chori videtur notata fuisse. Chori haec esse apparet ex eo, quod non sunt trimetris scripta. Si essent systema iambicum, legi oporteret, ut olim conieceram, οἶμαι δ' ἐγώ σοι ταῦτα μεταμελήσειν. Sed etiam ut ex libris dedimus, recte se habent. Vocatum est hoc metrum a metricis Εὐριπίδειον τεσσαρεςκαιδεκασύλλαβον, cuius mentionem fecit inter asynartetos Hephaestio: v. Elem. d. metr. III. 8, 18. p. 598. et Elmsleium in censura Hecubae Porsonianae p. 272. ed. Lips. et ad Ach. 1210.

1118. Ordo est, βουλόμεσθ' ὑμῖν φράσαι τοὺς κριτάς, ἃ κερδανοῦσιν etc. pro φράσαι, ἃ οἱ κριταὶ κερδανοῦσιν. vid. schol. ERN. Pro ὑμῖν liber Ravennas et Venetus ἡμεῖς, quod recepi. Saepius eo pronomine praeter necessitatem utitur chorus, quum spectatores alloquitur, ut supra v. 607. Thesm. 785. 830. Similis, ut hic, iudicum benevolentiae captatio est in Av. 1102. seqq. Caeterum in edd. vett. praefixus est huic versui titulus ἐπίῤῥημα, quem servavi.

1119. Πρῶτον Ia. male. Sed pro νεοῦν cod. R. habet νεᾶν, quod vulgato sine dubitatione praeferendum est. Hesych. νεᾶν, (sic

ὕσομεν πρώτοισιν ὑμῖν, τοῖσι δ' ἄλλοις ὕστερον.
εἶτα καρπὸν τὰς τεκούσας ἀμπέλους φυλάξομεν,
ὥςτε μήτ' αὐχμὸν πιέζειν, μήτ' ἄγαν ἐπομβρίαν.
ἢν δ' ἀτιμάσῃ τις ἡμᾶς θνητὸς ὢν οὔσας θεάς,
προςεχέτω τὸν νοῦν, πρὸς ἡμῶν οἷα πείσεται κακά,
λαμβάνων οὔτ' οἶνον, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἐκ τοῦ χωρίου.
ἡνίκ' ἂν γὰρ αἵ τ' ἐλᾶαι βλαστάνωσ' αἵ τ' ἄμπελοι,

---

ibi recte pro νεοῦν restituit Alberti) νεᾶσαι γῆν. ubi vid. Alb. ERN. *Νεᾶν* etiam Brunckius dedit ex A. C. quibuscum consentiunt Ravennas, Venetus, aliique libri. V. Pors. Append. ad Toup. p. 489. Ravennas βούλεσθ'.

1122. Vulgo εἶτα τὸν καρπὸν τεκούσας ἀμπέλους φυλάξομεν. Et τὸν καρπὸν quidem aptissime dici ex eo patet, quod postquam de fossione et repastinatione agrorum dictum erat, fructus potius quam vites commemorari debent. Duabus enim in rebus se beneficas praebent Nubes, quum seruntur fruges, in satione adiuvanda; quum natae sunt et crevere, in maturandis. At non congruit ista scriptura cum legibus grammaticis, quique nuper novam Syntaxin linguae Graecae edidit, nihil profecit, quum p. 315. ad muniendum τὸν καρπὸν Platonem in Phaedone p. 110. D. adhibuit: id enim quin recte diceretur ne dubitare quidem quisquam poterat: sed illud erat ostendendum, ἀμπέλους carere articulo posse. Id sensere librarii, qui sextum Dobraei et Mut. a. scripserunt, a quibus positum est τὸν καρπὸν τεκούσας τὰς ἀμπέλους. Illud τὰς etiam in secundo et quarto Dobraei et Bar. 43. ad ἀμπέλους explicandi caussa adscriptum. Τὸν καρπὸν qui tueri volet, scribere debebit τεκούσης ἀμπέλου, cuius tamen scripturae neque in libris ullum vestigium est, nec facile eam ex scholiastae verbis eruas: χαριέντως εἶπε τεκούσας, καὶ φυλάξαι, ἐπὶ τῆς βλαστήσεως τῆς ἀμπέλου. λίαν γάρ ἐστιν εὐχερὲς ῥεῖν. Sed alio modo corrigendus est locus. Neque enim negligendum, quod optimi codd. Harl. Barocc. 127. Dobraei primus et tertius καρπὸν sine articulo exhibent, iidemque codices, excepto Dobraei tertio, τὰς ἀμπέλους praebent, unde et oratione ad legem syntacticam accommodata, et sensu eo, quo hic opus est, dedi καρπὸν τὰς τεκούσας ἀμπέλους.

1123. Vulgo μήτ' ἄγαν γ' ἐπομβρίαν. *Γὲ* recte Brunckius cum plerisque codd. omisit.

1125. προσχέτω, quod Ernestio in mentem venerat, posuit Dindorfius. Eodem versu primus Mutinensis πήσεται, quae forma hic illic ab librariis scripta cohaeret cum participio πήσας, quo usus est Aeschylus Ag. 1633.

1127. Vulgo ἡνίκ' ἂν γὰρ αἵ τ' ἐλαῖαι. Liber Ravennas, Venetus, et aliquot alii codd. ἡνίκα γὰρ αἵ τ' ἐλαῖαι. Alii ἡνίκ' ἄν, omis-

ἀποκεκόφονται· τοιαύταις σφενδόναις παιήσομεν.
ἢν δὲ πλινθεύοντ' ἴδωμεν, ὕσομεν, καὶ τοῦ τέγους
τὸν κέραμον αὐτοῦ χαλάζαις στρογγύλαις συντρίψομεν.
κἂν γαμῇ ποτ' αὐτός, ἢ τῶν ξυγγενῶν, ἢ τῶν φίλων,
ὕσομεν τὴν νύκτα πᾶσαν· ὥστ' ἴσως βουλήσεται
κἂν ἐν Αἰγύπτῳ τυχεῖν ἂν μᾶλλον, ἢ κρῖναι κακῶς,

---

## ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πέμπτη, τετράς, τρίτη, μετὰ ταύτην δευτέρα·
εἶθ', ἣν ἐγὼ μάλιστα πασῶν ἡμερῶν
δέδοικα καὶ πέφρικα καὶ βδελύττομαι,
εὐθὺς μετὰ ταύτην ἔσθ' ἕνη τε καὶ νέα.

---

so γάρ. Potuerat scribi, sed non praeferendum, ἡνίκα γὰρ ἂν αἴ τ' ἐλᾶαι.

1131. τῶν ξυγγενῶν] C. addit ἀπὸ e glossa: int. τις, quod interdum in hac forma omittitur. ERN. Ad nocturnam deductionem sponsae respici, monuit Wakefieldius Silv. crit. vol. V. p. 43.

1132. Ex Suida in v. βουλήσεται genuinam scripturam restitui. Legebatur enim in libris Aristophanis et schol. ad v. 1118. τυχεῖν ὤν, nec quidquam diversitatis adnotatum invenio, nisi decsse ὤν in sexto Dobraei. Commendat repositum pro eo ἂν et usus, qui eam particulam accedente κἂν pene flagitat, et numerorum, si quis ad hoc genus exercitatas aures habeat, suavitas, sublata illa, si ὢν legatur. Porsonum quidem, qui τυγχάνειν sine participio non putabat pro εἶναι dici, satis refutatum esse a viris doctis constat. Cur Aegyptum memoret poeta, duas scholiastes caussas affert, unam quod superior Aegypti pars, qua Thebae sunt, Herodoto teste III. 10. imbribus careat, alteram latrocinia et fraudes Aegyptiorum. Videtur utrumque ita coniungendum esse, ut dicat, malle illos vel in sicca posse Aegypto esse, quamvis aliis abundante incommodis.

1137. μετὰ ταύτην] Vt v. 1134. L. μετ' αὐτήν. ERN. Brunckius e membr. et suo cod. ἔστ' ἕνη, pro vulgato ἔσθ' ἕνη, quod habent quum alii libri tum Ravennas et Venetus, more Atticorum. Praeter fragmentum lexici rhetorici cum Photio editi p. 668. interpretes ad Hesych. vol. I. p. 1236. Ruhnkenium ad Tim. p. 103. Buttmannique excursum VI. ad Demosth. or. in Mid. praecipue conferendus Idelerus in Manuali chronologiae vol. I. p. 266. seqq. et 279. seqq. Copiose de vocabulo ἕνος disseruit H. Stephanus in Indice Thesauri, sed non ut satis accurate definivisse eius significatio-

ΔΙΚΑΙΟΣ

ταῦτ' ἐστὶ, ταῦτ' ἐκεῖνα,
ἃ τῶν νεανίσκων ἀεὶ δι' ἡμέρας λαλούντων
πλῆρες τὸ βαλανεῖον ποιεῖ, κενὰς δὲ τὰς παλαίστρας.

ΑΔΙΚΟΣ

εἶτ' ἐν ἀγορᾷ τὴν διατριβὴν ψέγεις· ἐγὼ δ' ἐπαινῶ.
εἰ γὰρ πονηρὸν ἦν, Ὅμηρος οὐδέποτ' ἂν ἐποίει
τὸν Νέστορ' ἀγορητὴν ἂν, οὐδὲ τοὺς σοφοὺς ἅπαντας.
ἄνειμι δῆτ' ἐντεῦθεν εἰς τὴν γλῶτταν, ἣν ὁδὶ μὲν
οὔ φησι χρῆναι τοὺς νέους ἀσκεῖν· ἐγὼ δέ φημι.
καὶ σωφρονεῖν αὖ φησὶ χρῆναι· δύο κακὼ μεγίστω.
ἐπεὶ σὺ διὰ τὸ σωφρονεῖν τῷ πώποτ' εἶδες ἤδη
ἀγαθόν τι γενόμενον, φράσον, καί μ' ἐξέλεγξον εἰπών.

ΔΙΚΑΙΟΣ

πολλοῖς. ὁ γοῦν Πηλεὺς ἔλαβε διὰ τοῦτο τὴν μάχαιραν.

---

1053. Reisigius ex coniectura ταῦτ' ἐστὶν αὖτ' ἐκεῖνα. Satius duxi interpungendo post ἐστὶ sensum aperire. Vsitatissimum est τοῦτ' ἔστ' ἐκεῖνο, ut in Ran. 318. Eccl. 78. Sic Ach. 41. et Lys. 240. τοῦτ' ἐκεῖν' οὑγὼ 'λεγον. Av. 507. τοῦτ' ἄρ' ἐκεῖν' ἦν τοὔπος. Pac. 516. ἤδη 'στὶ τοῦτ' ἐκεῖνο. Et ipsum ταῦτ' ἐστὶν ἐκεῖνα in Nubibus p. 985. Ac simpliciter τοῦτ' ἐκεῖνο, quum accidit, de quo quis cogitat, usurpatur: v. Ran. 1342. Ach. 820. Av. 353. Pac. 289.

1058. Respicit illud Iliad. α. 248. λιγὺς Πυλίων ἀγορητής, et quae sequuntur.

1059. Venet. ἐς.

1060. ἤδη] Omittunt L. Ia. ERN.

1061. Rav. Ven. δύω. Item alii, unus cum adnotatione, συνίζησις.

1062. ἔλαβε] R. ἔλαβεν. ERN. Ven. πολλούς. Sic etiam primus et tertius Dobraei, prior supra scripto οἷς. In alio eius codice πολλοῖς, sed οὺς supra scriptum. In eiusdem primo et quarto ad γοῦν supra positum γάρ. Sextus διὰ τοῦτ' ἔλαβε. Porsonus in praef. ad Hec. p. 41. ἔλαβε δι' αὐτό. Praeferendum hic διὰ τοῦτο iudicabat Elmsleius in censura Hecubae p. 266. G. ed. Lips. in eamdemque sententiam copiose disputavit Reisigius in Coniect. p. 96. seqq. Vulgatam recte defendisse mihi videor in Elem. d. metr. p. 147. Vide ibi etiam p. 139. Confirmaturque ea ratio etiam eo, quod vel trimetri ultima soluta invenitur in Ran. v. 1203.

καὶ κωδάριον καὶ ληκύθιον καὶ θυλάκιον
ἐν τοῖς ἰαμβείοισι.

Eiusmodi trimeter nescio an etiam in Eurip. Iph. Aul. 1334. sit con-

ΑΔΙΚΟΣ

μάχαιραν; ἀστεῖον τὸ κέρδος ἔλαβεν ὁ κακοδαίμων
Ὑπέρβολος δ' οὐκ τῶν λύχνων πλεῖν ἢ τάλαντα πολλὰ
εἴληφε διὰ πονηρίαν, ἀλλὰ μὰ Δί' οὐ μάχαιραν.

ΔΙΚΑΙΟΣ

καὶ τὴν Θέτιν γ' ἔγημε διὰ τὸ σωφρονεῖν ὁ Πηλεύς.

ΑΔΙΚΟΣ

κᾆτ' ἀπολιποῦσά γ' αὐτὸν ᾤχετ'. οὐ γὰρ ἦν ὑβριστής,

---

stituendus. De machaera Pelei v. Apollodor. p. 257. et notas ad eum Heynii p. 788. seqq.

1064. οὐκ ἐκ λύχνων] R. inserit τῶν. Si cum Vat. qui pariter habet, deleas οὐκ, recte se lectio habebit. Sane οὐκ est alienum, nec locum hic habet interrogatio. ERN. Plerisque codd. Ὑπέρβολος δ' οὐκ ἐκ τῶν λύχνων, idque nescio an etiam in Rav. et Mut. b. c. sit, ex quibus δ' οὐκ pro δ' ἐκ adnotatum video. In interrogatione non video quid hic reprehendi posset. Brunckius e cod. Vat. dedit Ὑπέρβολος δ' ἐκ τῶν λύχνων. Et sic etiam Ven. Sed primus Mutinensis Ὑπέρβολος δ' ὁ ἐκ τῶν λύχνων, confirmans ille, quod recte ab Reisigio repositum est οὐκ τῶν λύχνων. Sic enim loquebantur, ut ὁ ἐκ τῶν λυχνοπωλῶν significarent. Vide schol. ad Av. 13. ubi est ἐκ τῶν ὀρνέων.

τάλαντα πολλὰ] Πολλὰ mihi vitiosum visum est semper. Forma πλεῖν ἢ desiderat numerum certum, ut supra 1040. πλεῖν ἢ μυρίων. add. exempla ap. Hemsterh. ad Plut. p. 264. Arbitror legendum πέντε. Supra πεντετάλαντος δίκη, unde patet, hunc numerum in summa magna exprimenda usurpatum. πολλὰ est glossa, πολλὰ τάλαντα est πλεῖν ἢ πέντε. ERN. Subtiliter quidem Ernestius: sed nihil mutandum. Neque enim πολλὰ pertinet ad πλεῖν ἢ, sed τάλαντα, quod clare indicant illa, ἀλλὰ μὰ Δί' οὐ μάχαιραν. Hoc enim dicit: lepidum lucrum fecit Peleus, machaeram: Hyperbolus vero tantum abest, ut machaeram adeptus sit, ut potius opimitatem integris talentis, ac multis quidem, ampliorem sibi paraverit.

1065. Vulgo ἀστεῖον γε κέρδος. Omittunt γε Dorv. Mut. b. Pro eo δὲ tertius Dobraei. Mut. b. γε τό. Ravennas et Bav. solum τὸ habent, quos sequuti sumus.

1067. Nullus liber pro vulgato ἀλλ' οὐ μὰ Δί' οὐ μάχαιραν praebet quod Elmsleius in censura Hecubae Porsonianae p. 268. E. coniiciebat, ἀλλ' οὔ, μὰ Δία, μάχαιραν. Sed quum Barocc. 43. et quintus sextusque Dobraei, ac tertius Mutinensis metro consulant priore οὐ deleta, hos sequendos putavi.

1068. Vulgo καὶ τὴν Θέτιν δ' ἔγημε. Nostra lectio debetur libro Ravennati, Veneto, quarto Regio, aliisque.

οὐδ' ἡδὺς ἐν τοῖς στρώμασιν τὴν νύκτα παννυχίζειν.
γυνὴ δὲ σιναμωρουμένη χαίρει. σὺ δ' εἶ Κρόνιππος.
σκέψαι γάρ, ὦ μειράκιον, ἐν τῷ σωφρονεῖν ἅπαντα
ἅνεστιν, ἡδονῶν θ' ὅσων μέλλεις ἀποστερεῖσθαι,
παίδων, γυναικῶν, κοττάβων, ὄψων, πότων, καχασμῶν.
καίτοι τί σοι ζῆν ἄξιον, τούτων ἐὰν στερηθῇς;
εἶεν. πάρειμ' ἐντεῦθεν ἐς τὰς τῆς φύσεως ἀνάγκας.

---

1070. Ἡδὺς παννυχίζειν, ut apud Pindarum Pyth. VI. 52. γλυκεῖα φρὴν συμπόταισιν ὁμιλεῖν.

1071. Σιναμωρεῖν dicitur proprie, qui temere et stulte aliquid laedit vel corrumpit. Ita usurpavit Herodotus aliique. Atticos quum grammatici tradunt σιναμωρὸν vocare, qui etiam λίχνος dicatur, eo id factum est, quod qui ligurire amant, cibos vel quidquid eorum palatum titillat, temere attrectant et vitiant. Inde translatum etiam ad lasciviam veneream. Hic non male interpreteris *vexari*. Attulit nonnulla de hoc verbo Iacobsius ad Achillem Tatium p. 608. seq. De forma dixit Lobeckius ad Phryn. p. 689. seq.

1072. Mutinensis primus εἰ τῷ σωφρονεῖν ἅπαντα ἔνεστιν. Vulgo κιχλισμῶν. Ex libro Ravennate καχασμῶν reposuimus. Ita in Ecclesiazusis 848.

γέρων δὲ χωρεῖ χλανίδα καὶ κονίποδας
ἔχων, καχάζων μεθ' ἑτέρου νεανίου.

Suidas in v. καγχάζει: καὶ καγχασμός, ὁ ἔκχυτος γέλως. Vtravis lectio et defendi et impugnari potest. Κιχλισμῶν scribere potuit librarius, qui κιχλίζειν e v. 983. in mente haberet. Si genuinum est, stridor puellarum ridentium, quum attrectantur, intelligendus. Καχασμῶν videatur fortasse emendatio esse docti grammatici. Haec enim si vera scriptura est, de ipso est Phidippide dicta vox illa. Differentiam multi observarunt accurate indicatam esse a Clemente Alex. in Paedagogo II. 5. p. 167.B. (196.) ἡ δὲ ἐκμελὴς τοῦ προσώπου ἔκλυσις, εἰ μὲν ἐπὶ γυναικῶν γίνοιτο, κιχλισμὸς προςαγορεύεται· γέλως δέ ἐστι πορνικός· εἰ δὲ ἐπὶ ἀνδρῶν, καγχασμός· γέλως ἐστὶν οὗτος μνηστηρώδης (sic pro μνηστηριώδης scribendum) κἀξυβρίζων. Postrema horum ad procos Penelopae spectare vidit Wakefieldius in Silv. crit. partis III. appendice. Apud Aristophanem utra vox aptior sit, apertum est. Nam κιχλισμῶν nihil opus, quum γυναικῶν dixerit; conviviis vero et compotationibus conveniunt καχασμοί.

1073. ζῆν ἄξιον] L. Ia. ζῆν ἐστὶν ἄξιον· e glossa. V. seq. iidem πάρειμι δῆτ'. ERN.

1076. Servavi vulgatam, quae est in optimis codd. Sed quum in Bar. 43. Dobraei quinto, Ernestiique L. Ia. et Mut. b. πάρειμι δῆτ' ἐντεῦθεν legatur, dubium est, utrum librariis obversatus sit v. 1059. an εἶεν separari a versu poeta voluerit. Caeterum φύσεος

ἥμαρτες, ἠράσθης, ἐμοίχευσάς τι, κᾆτ' ἐλήφθης·
ἀπόλωλας· ἀδύνατος γὰρ εἶ λέγειν. ἐμοὶ δ' ὁμιλῶν,
χρῶ τῇ φύσει, σκίρτα, γέλα, νόμιζε μηδὲν αἰσχρόν.
μοιχὸς γὰρ ἢν τύχῃς ἁλούς, τάδ' ἀντερεῖς πρὸς αὐτόν,
ὡς οὐδὲν ἠδίκηκας· εἶτ' ἐς τὸν Δί' ἐπανενεγκεῖν·
κἀκεῖνος ὡς ἥττων ἔρωτός ἐστι καὶ γυναικῶν.

---

scribendum videbatur Elmsleio, diligentissimo observatori usus, in censura Hecubae Porsonianae p. 268. F. ed. Lips. quod ea forma invenitur in Vespis v. 1282. et 1458. quibus solis in locis genitivo huius nominis usus est Aristophanes. Libri quidem etiam illis in locis *φύσεως* habent: et prior quidem eorum quum sit in carmine paeonico pedes omnes puros habente, est sane quo *φύσεος*, quod a Bentleio profectum est, valde commendetur:

*ἀλλ' ἀπὸ σοφῆς φύσεος αὐτόματον ἐκμαθεῖν.*

Quod si sic scripsit poeta, idonea excusatio est a carmine melico. Eadem uti quis possit etiam in altero loco,

*φύσεος, ἣν ἔχει τις ἀεί,*

quandoquidem illud quoque melicum carmen est, in quo diligenter servata videtur syllabarum responsio. Quamquam in Glyconeo polyschematisto recte etiam *φύσεως* scribi potuit. Bentleius etiam aliud huius formae exemplum addidit ex Pluti v. 1044.

*τάλαιν' ἐγὼ τῆς ὕβρεος ἧς ὑβρίζομαι.*

Sic pauci libri: alii *τῆς ὕβριος*; plerique *τῆς ὕβρεως*; Venetus *τῆς ὕβρεως ἧς αἰσχύνομαι.* At in iambis vehementer vereor ut epicam formam admiserint comici. Quare Pluti versum corruptum esse credo, sive sic corrigendus est,

*τάλαιν' ἔγωγ' ἧς τῆσδ' ὕβρεως ὑβρίζομαι,*

sive aliter.

1077. Bentleius corrigit *ἐμοίχευσάς τι, κᾆτ' ἐλήφθης*; similiter Dukerus. ERN. Vulgo *ἐμοίχευσας. τί; κατελήφθης.* Recte Brunckius Bentleium sequutus est. Neque aliter videtur in Rav. et Ven. scriptum esse.

1079. Rav. omittit *γέλα*.

1080. *αὐτόν*] Int. maritum, a quo deprehensus est, sive quem iniuria adfecisti. At C. Ib. habent *αὐτούς*, adversarios, accusatores. Huc vergit scholion. ERN. *Τάδ'* abest ab libro Ravennate.

1081. *ἠδίκηκας*] C. Ib. *ἠδίκησας*. ERN. Brunckius e codd. A. B. D. *ἠδίκησας*. Perfectum tuentur Rav. Ven. alii. Pro *ἐς* Rav. *εἰς*. In Veneto est *εἶτ' οὖν ἐς*. Apte comparant Terent. Eun. III. 5, 35. seqq.

1082. *ὡς*] L. Ia. *γάρ*. ERN. Sic etiam Bar. 43. et quintus Dobraei. Codex Venetus, *κἀκεῖνος ὢν ἔρωτός τε καὶ γυναικῶν ἥττων.* *Τε* pro *ἐστι* etiam Rav.

καίτοι σὺ θνητὸς ὢν θεοῦ πῶς μεῖζον ἂν δύναιο;

ΔΙΚΑΙΟΣ

τί δ' ἢν ῥαφανιδωθῇ γε πιθόμενος, τέφρᾳ τε τιλθῇ;
ἕξει τινὰ γνώμην λέγειν, τὸ μὴ εὐρύπρωκτος εἶναι;

ΑΔΙΚΟΣ

ἢν δ' εὐρύπρωκτος ᾖ, τί πείσεται κακόν;

ΔΙΚΑΙΟΣ

τί μὲν οὖν ἂν ἔτι μεῖζον πάθοι τούτου ποτέ;

ΑΔΙΚΟΣ

τί δῆτ' ἐρεῖς, ἢν τοῦτο νικηθῇς ἐμοῦ;

ΔΙΚΑΙΟΣ

σιγήσομαι. τί δ' ἄλλο;

ΑΔΙΚΟΣ

φέρε δή μοι φράσον·
συνηγοροῦσιν ἐκ τίνων;

---

1084. Edd. γε πειθόμενος, quibus consentiunt R. L. I. quod fieri potest, si deleatur cum Ia. τὸ σοι. Vat. C. idem, sed sine γε. ERN. Brunckius, ἢν ῥαφανιδωθῇ πιθόμενός σοι. Ita MS. C. Reliqui quattuor eius codd. cum Rav. et Ven. aliisque bonis codd. πιθόμενος sine γέ. Omittunt σοὶ etiam Bar. 43. et quintus Dobraei. Veram scripturam esse, quam recepit Reisigius, quem vide in Coniect. p. 119. numeri docent. Durum est enim πιθόμενος ita collocatum, ut ultima producta quintum pedem incipiat; durum etiam encliticum σοὶ sub ictu. Brunckianam scripturam si quis probat, necessario σοὶ debebit ὀρθοτονούμενον scribere. Sed eo facile caremus, habetque notam interpretamenti, quod contra γε, quod *adeo* significat, hic aptissimum est.

1087. οὖν ἂν] L. Ia. οὖν ποτ' ἄν. ERN. Vereor ne non recte horum librorum scripturam notaverit Ernestius. Nam in Ruhnkenii collatione nihil ad hunc versum adscriptum quam ποτ' ἄν. quod pertinet ad finem versus. Vulgo enim legitur, τί μὲν οὖν ἂν ἔτι μεῖζον πάθοι τούτου ποτέ; Quod in Rav. et Ven. omissum esse ἂν perhibetur, id videtur ad illud ἂν spectare quod post οὖν est. Barocc. 43. Harleianus, Mutinensis secundus, Dobraei quintus τί pro ἔτι, et in fine ποτ' ἂν habent: ut suspicio sit, etiam in Leidensi τί pro ἔτι scriptum esse. Quod si Rav. et Venetus vere prius illud ἂν omittunt, valde probabile est, genuinam scripturam esse, τί μὲν οὖν, τί μεῖζον ἔτι πάθοι κακὸν ποτ' ἄν.

1088. Rav. τοῦτ' ἦν.

1089. In Rav. iniusti oratoris persona non ante φέρε, sed ante τί δ' ἄλλο posita.

ΔΙΚΑΙΟΣ

ἐξ εὐρυπρώκτων.

ΑΔΙΚΟΣ

πείθομαι.

τί δαί; τραγῳδοῦσ' ἐκ τίνων;

ΔΙΚΑΙΟΣ

ἐξ εὐρυπρώκτων.

ΑΔΙΚΟΣ

εὖ λέγεις.

δημηγοροῦσι δ' ἐκ τίνων;

ΔΙΚΑΙΟΣ

ἐξ εὐρυπρώκτων.

ΑΔΙΚΟΣ

ἆρα δῆτ'

ἔγνωκας, ὡς οὐδὲν λέγεις;
καὶ τῶν θεατῶν ὁπότεροι
πλείους, σκόπει.

---

1091. πείθομαι] In R. tribuitur etiam iusto, sed v. seq. iniusto. C. pro πείθομαι habet εὖ λέγεις. et pro glossa πείθομαι, καλῶς λέγεις. Sed πείθομαι verum est. ERN.

1092. Rav. τί δέ.

1094. καὶ δημαγωγοῦσ' ἐκ τίνων;] R. delet καί. Idem δημαγωγοῦσι δ', quod placet. ERN. Vulgo καὶ δημαγωγοῦσ' ἐκ τίνων. Omittunt καὶ etiam Baroccianus 127. Dorvillianus, primus Dobraei. Vt Ernestii Regius, etiam primus Mutinensis. Ex quo facile intelligitur veram esse libri Ravennatis scripturam δημηγοροῦσι δ' ἐκ τίνων, quam merito recepit Reisigius, qui tamen versum hunc sedem suam commutare fecit cum v. 1091. credo ne consimilia disiungerentur. Mihi quidem aptius videtur consilioque iniusti oratoris accommodatius, nullo haec ordine, sed ut quidquid in mentem venit, quaeri. In cod. Ven. desunt versus 1091 — 1094.

1097. Verba, καὶ τῶν θεατῶν ὁπότεροι πλείους, σκόπει, in Brunckiana ed. ut in vulgatis, in unum trimetrum coniuncta sunt, quem deinde dimeter sequitur,

καὶ δὴ σκοπῶ. τί δῆθ' ὁρᾷς.

Sed trimetri locum non habent in systemare dimetrorum. Quare mutavimus versuum descriptionem, in qua observari velim, hunc versum,

τί δῆθ' ὁρᾷς,

multo elegantius esse monometrum, quam, ut vulgo, extremam par-

ΔΙΚΑΙΟΣ

καὶ δὴ σκοπῶ.

ΑΔΙΚΟΣ

τί δῆθ' ὁρᾷς;

ΔΙΚΑΙΟΣ

πολὺ πλείονας, νὴ τοὺς θεούς,
τοὺς εὐρυπρώκτους. τουτονὶ
γοῦν οἶδ' ἐγώ, κἀκεινονί,
καὶ τὸν κομήτην τουτονί.

ΑΔΙΚΟΣ

τί δῆτ' ἐρεῖς;

---

tem dimetri. Nam hoc breviore versu apte indicatur pausa colloquendi, qua circumspectans iustus orator opus habet, donec satis perlustrato spectatorum consessu, mirabundus in haec verba erumpat, πολὺ πλείονας, νὴ τοὺς θεούς, τοὺς εὐρυπρώκτους.

1100. πλείονας] C. πλείους. ERN. Sextus Dobraei πλοίους, sic. Quod Reisigius posuit πολλῷ πλείους, non persuaserit cuiquam in Coniect. p. 42. ornatioribus et illustrioribus numeris dictum esse.

1101. Καὶ abest R. ERN. Vulgo:

πολὺ πλείονας, νὴ τοὺς θεούς,
τοὺς εὐρυπρώκτους.
καὶ τουτονὶ γοῦν οἶδ' ἐγώ, κἀκεινονί,
καὶ τὸν κομήτην τουτονί.

Bentleius, omisso priore καί, quod etiam a tribus codd. Brunckii et Bavar. et Ravenn. Ven. aliisque abest, ita corrigendum putavit:

τοὺς εὐρυπρώκτους. τουτονὶ
γοῦν οἶδ' ἐγώ, κἀκεινονί.

Brunckius autem sic edidit:

τοὺς εὐρυπρώκτους. τουτονὶ γοῦν οἶδ' ἐγώ,
κἀκεινονί, καὶ τὸν κομήτην τουτονί.

Sed trimetris non est locus in systemate dimetrorum. Ravennas denique liber et Venetus sic habent, errore haud dubie librarii, qui codicem eum scripsit, unde illi sunt derivati:

τοὺς εὐρυπρώκτους, τουτονί,
καὶ τὸν κομήτην τουτονί.

Non idonea de caussa offendit Elmsleium γε coniunctum cum vocabulis demonstrativis in ὶ desinentibus in Auctario ad Acharnenses v. 108.

1104. Hic versiculus deest in cod. Ven.

1104. 1105. Hos quoque versus male Brunckius in unum trimetrum coniunxit. Quorum prior simili de caussa ut v. 1098. mo-

ΔΙΚΑΙΟΣ

ἡττήμεθ᾽, ὦ κινούμενοι,
πρὸς τῶν θεῶν,
δέξασθέ μου θοἰμάτιον, ὡς
ἐξαυτομολῶ πρὸς ὑμᾶς.

---

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.
ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ. ΧΟΡΟΣ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τί δῆτα; πότερα τοῦτον ἀπάγεσθαι λαβὼν
βούλει τὸν υἱόν, ἢ διδάσκω σοι λέγειν.

---

nometer esse debet. Nam tacet aliquantisper iustus orator, dum aliquid praesidii inveniat. Nullum autem perfugium relictum videns, plenis dimetris victum se fatetur.

1105. ἡττώμεθ᾽, ὦ κινούμενοι etc.] R. L. rectius ἡττήμεθ᾽. Sed in Ia. ὦ κινούμενοι cum seqq. tribuuntur Phidippidae: in Ib. autem, item R. C. Phidippidae assignantur tres sequentes versus. ERN. Ἡττήμεθ᾽ etiam Brunckius e quattuor codd. Regiis recepit. In B. et Dobraei secundo, quinto, sexto. Phidippidae persona ante ὦ κινούμενοι posita est. A. C. D. Phidippidae personam praefigunt versui 1106. In quarto Regio et Dobraei tertio a manu prima omnia continuantur Iusto Oratori, sed in Regio recentior manus versui 1105. adscripsit φειδ. Caeterum Brunckius verba δέξασθέ μου θοἰμάτιον eo spectare censet, quod nudos introire ad Socratem oportebat discipulos. V. v. 493. seq. Scholiastae autem interpretationem, qui vestem ideo abiici dicit, ut eo celerius fugere possit iustus orator, ineptissimam dicit. At ea non solum aptissima, sed unice vera est. Non enim apud Socraticos perfugium quaerit iustus orator, quippe a quibus exierat, neque hi sunt κινούμενοι, sed spectatores. Nam ubi omnia plena videt mollium et effeminatorum hominum, perniciem sibi metuens, ni horum partibus accedat, simulat se vestem iis transmissurum esse, quo expeditior ipse ad eorum gregem perfugere possit. Sic demum hic locus dignus est Aristophanis petulantia et acerbitate. Post hunc versum aliquantisper solus in scena stare videtur Phidippides, dum histriones, qui oratorum personas egerant, mutato in postsceniis vestitu, in Socratem et Strepsiadem mutati sua uterque e domo exeunt.

1108. ἐπάγεσθαι] Facile in mentem veniat scribendum esse ἀπάγεσθαι, quod etiam habet cod. Vat. probatque Kusterus. ERN. Non Vaticanus, sed Arundel. cod. ἀπάγεσθαι habet. Id Brunckio quoque placet, cuius in codice glossa est ἀπελθεῖν, habentque et Venetus et primus sextusque Dobraei, nec dubitandum videtur quin

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

δίδασκε, καὶ κόλαζε, καὶ μέμνησ' ὅπως
εὖ μοι στομώσεις αὐτόν· ἐπὶ μὲν θάτερα,
οἷαν δικιδίοις· τὴν δ' ἑτέραν αὐτοῦ γνάθον
στόμωσον, οἵαν ἐς τὰ μείζω πράγματα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἀμέλει, κομιεῖ τοῦτον σοφιστὴν δεξιόν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ὠχρὸν μὲν οἶμ' ἔγωγε, καὶ κακοδαίμονα.

---

haec vera sit scriptura. Nam etsi etiam ἐπάγεσθαι significat *secum ducere*, habet id tamen adiunctam notionem vel loci, ad quem quis ducitur, vel negotii, ad quod adhibendus sit. Quare quum quis domum suam aliquem ἐπάγεσθαι dicitur, intelligitur is non esse domesticus, sed ad domesticos accedere novus. Caeterum quartus Regius et Ravennas et Venetus aliique libri πότερα pro πότερον, quod, ut et magis Atticum et ad sonum hic suavius, recipiendum duximus.

1110. σοι] R. τοῦ. C. τό. ERN. A. διδάσκω τοῦ λέγειν. C. διδάξω τοῦ λέγειν. Vnus Dobraei διδάσκων σοῦ λέγειν. D. et duo Porsoni codd. διδάσκω τὸ λέγειν. Quartus Regius a prima manu τό, sed emendatum σοι. In Dobraei primo διδάσκω δὴ λέγειν, supra scripto γρ. σοὶ ἢ τό; in alio adnotatum ὥςτε λέγειν αὐτῷ δηλ', et alia recentiore manu ἕνεκα σοῦ; in alio denique scriptum διδάσκω λέγειν, omissa media voce. Hinc coniiciat quis, vulgatam σοι, quamquam aptissimum sit, tamen explendi versus caussa a correctoribus additum esse, poetam autem scripsisse ἢ διδασκήσω λέγειν. Vsus est hac forma Hesiodus O. et D. 64. recteque eam restituit I. H. Vossius in Homerico hymno Cereris v. 144. Vereor tamen ne non inveniatur apud Atticos.

1112. Aliquot codd. in iisque Ravennas et Venetus στομώσῃς, ut legitur apud Suidam in ea voce: sed apud eumdem v. οἷα recte, ut in caeteris libris, στομώσεις. Tum aliquot libri θατέραν. Reisigius θατέρα. Vulgatum et optimi codd. habent, et Suidas in v. στομώσῃς, et schol. ad v. 1163.

1114. Rav. Ven. οἷον.

1116. οἶμαί γε] Sic R. Hic versus cum seq. in C. I. tribuuntur Phidippidae. ERN. Vulgo, ὠχρὸν μὲν οὖν οἶμαι καὶ κακοδαίμονα. Codd. plerique οἶμαί γε καί, tertius Mutinensium οἴομαι, primus ἤδη pro οἶμαί γε. In Dorv. omissa nota personae. Codd. Rav. et Ven. ὠχρὸν μὲν οὖν ἔγωγε καὶ κακοδαίμονα, quasi haec diceret Strepsiades. Et data sunt huic haec verba in Ravennate. At Strepsiadis nihil interest, pallidusne redeat filius an non, dummodo dicendi artes didicerit, sed Phidippidis est coloris et formae iacturam dolere, postquam invitus ad Socratem est adductus. Nihilo tamen minus

ΧΟΡΟΣ

χωρεῖτε νῦν· οἶμαι δέ σοι ταῦτα μεταμελήσειν.

Ἐπιῤῥημα

Τοὺς κριτὰς ἃ κερδανοῦσιν, ἤν τι τόνδε τὸν χορὸν
ὠφελῶσ' ἐκ τῶν δικαίων, βουλόμεσθ' ἡμεῖς φράσαι.
πρῶτα μὲν γάρ, ἢν νεᾶν βούλησθ' ἐν ὥρᾳ τοὺς
ἀγρούς,

---

praestat illorum librorum scriptura, modo etiam alteri suum ius tribuatur. Nam illud οἶμαι nihil est nisi vel diversitas scripturae vel potius correctio, quae super οὖν scripta quum in textum venisset, fecit ut vel ἐγὼ vel ἔγωγε expelleretur. Quare οἶμ' ἔγωγε reposui.

1117. νῦν] Τὰ νῦν R. ERN. Vulgo hic et sequens versus choro tribuuntur, ita scripti:

χώρει νῦν· οἴομαι δὲ
σοὶ ταῦτα μεταμελήσειν.

Cod. Ven. χώρει νῦν. οἶμαι δέ σου. Brunckius, auctoritate membr. prima verba choro, illa οἶμαι δέ, et quae sequuntur Phidippidi tribuit, et versus, ut in membr. sic descripsit:

χωρεῖτε νῦν. οἶμαι δέ σοι
ταῦτα μεταμελήσειν.

Membr. χωρεῖται νῦν. C. χωρεῖτε νῦν, et uterque versus cum superiore continuatus Phidippidae. In C. et Brunckii cod. ac membr. Dobraeique tertio οἶμαι, non οἴομαι, quod servant alii codd. In Rav. et quarto Regio, χώρει νῦν. οἶμαι δέ σοι, versusque tributi Phidippidi. In B. tribuuntur Strepsiadi. Secundus Dobraei, οἶμαι σοι δὲ ταῦτα μεταμέλειν. In eodem ante χώρει persona chori videtur notata fuisse. Chori haec esse apparet ex eo, quod non sunt trimetris scripta. Si essent systema iambicum, legi oporteret, ut olim conieceram, οἶμαι δ' ἐγώ σοι ταῦτα μεταμελήσειν. Sed etiam ut ex libris dedimus, recte se habent. Vocatum est hoc metrum a metricis Εὐριπίδειον τεσσαρεςκαιδεκασύλλαβον, cuius mentionem fecit inter asynartetos Hephaestio: v. Elem. d. metr. III. 8, 18. p. 598. et Elmsleium in censura Hecubae Porsonianae p. 272. ed. Lips. et ad Ach. 1210.

1118. Ordo est, βουλόμεσθ' ὑμῖν φράσαι τοὺς κριτάς, ἃ κερδανοῦσιν etc. pro φράσαι, ἃ οἱ κριταὶ κερδανοῦσιν. vid. schol. ERN. Pro ὑμῖν liber Ravennas et Venetus ἡμεῖς, quod recepi. Saepius eo pronomine praeter necessitatem utitur chorus, quum spectatores alloquitur, ut supra v. 607. Thesm. 785. 830. Similis, ut hic, iudicum benevolentiae captatio est in Av. 1102. seqq. Caeterum in edd. vett. praefixus est huic versui titulus ἐπίῤῥημα, quem servavi.

1119. Πρῶτον Ia. male. Sed pro νεοῦν cod. R. habet νεᾶν, quod vulgato sine dubitatione praeferendum est. Hesych. νεᾶν, (sic

ὕσομεν πρώτοισιν ὑμῖν, τοῖσι δ' ἄλλοις ὕστερον.
εἶτα καρπὸν τὰς τεκούσας ἀμπέλους φυλάξομεν,
ὥςτε μήτ' αὐχμὸν πιέζειν, μήτ' ἄγαν ἐπομβρίαν.
ἢν δ' ἀτιμάσῃ τις ἡμᾶς θνητὸς ὢν οὔσας θεάς,
προςεχέτω τὸν νοῦν, πρὸς ἡμῶν οἷα πείσεται κακά,
λαμβάνων οὔτ' οἶνον, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἐκ τοῦ χωρίου.
ἡνίκ' ἂν γὰρ αἵ τ' ἐλᾶαι βλαστάνωσ' αἵ τ' ἄμπελοι,

---

ibi recte pro νεοῦν restituit Alberti) νεᾶσαι γῆν. ubi vid. Alb. ERN. Νεᾶν etiam Brunckius dedit ex A. C. quibuscum consentiunt Ravennas, Venetus, aliique libri. V. Pors. Append. ad Toup. p. 489. Ravennas βούλεσθ'.

1122. Vulgo εἶτα τὸν καρπὸν τεκούσας ἀμπέλους φυλάξομεν. Et τὸν καρπὸν quidem aptissime dici ex eo patet, quod postquam de fossione et repastinatione agrorum dictum erat, fructus potius quam vites commemorari debent. Duabus enim in rebus se beneficas praebent Nubes, quum seruntur fruges, in satione adiuvanda; quum natae sunt et crevere, in maturandis. At non congruit ista scriptura cum legibus grammaticis, quique nuper novam Syntaxin linguae Graecae edidit, nihil profecit, quum p. 315. ad muniendum τὸν καρπὸν Platonem in Phaedone p. 110. D. adhibuit: id enim quin recte diceretur ne dubitare quidem quisquam poterat: sed illud erat ostendendum, ἀμπέλους carere articulo posse. Id sensere librarii, qui sextum Dobraei et Mut. a. scripserunt, a quibus positum est τὸν καρπὸν τεκούσας τὰς ἀμπέλους. Illud τὰς etiam in secundo et quarto Dobraei et Bar. 43. ad ἀμπέλους explicandi caussa adscriptum. Τὸν καρπὸν qui tueri volet, scribere debebit τεκούσης ἀμπέλου, cuius tamen scripturae neque in libris ullum vestigium est, nec facile eam ex scholiastae verbis eruas: χαριέντως εἶπε τεκούσας, καὶ φυλάξαι, ἐπὶ τῆς βλαστήσεως τῆς ἀμπέλου. λίαν γάρ ἐστιν εὐχερὲς ῥεῖν. Sed alio modo corrigendus est locus. Neque enim negligendum, quod optimi codd. Harl. Barocc. 127. Dobraei primus et tertius καρπὸν sine articulo exhibent, iidemque codices, excepto Dobraei tertio, τὰς ἀμπέλους praebent, unde et oratione ad legem syntacticam accommodata, et sensu eo, quo hic opus est, dedi καρπὸν τὰς τεκούσας ἀμπέλους.

1123. Vulgo μήτ' ἄγαν γ' ἐπομβρίαν. Γὲ recte Brunckius cum plerisque codd. omisit.

1125. προσχέτω, quod Ernestio in mentem venerat, posuit Dindorfius. Eodem versu primus Mutinensis πήσεται, quae forma hic illic ab librariis scripta cohaeret cum participio πήσας, quo usus est Aeschylus Ag. 1633.

1127. Vulgo ἡνίκ' ἂν γὰρ αἵ τ' ἐλαῖαι. Liber Ravennas, Venetus, et aliquot alii codd. ἡνίκα γὰρ αἵ τ' ἐλαῖαι. Alii ἡνίκ' ἄν, omis-

ἀποκεκόφονται· τοιαύταις σφενδόναις παιήσομεν.
ἢν δὲ πλινθεύοντ' ἴδωμεν, ὕσομεν, καὶ τοῦ τέγους
τὸν κέραμον αὐτοῦ χαλάζαις στρογγύλαις συντρίψομεν.
κἂν γαμῇ ποτ' αὐτός, ἢ τῶν ξυγγενῶν, ἢ τῶν φίλων,
ὕσομεν τὴν νύκτα πᾶσαν· ὥστ' ἴσως βουλήσεται
κἂν ἐν Αἰγύπτῳ τυχεῖν ἂν μᾶλλον, ἢ κρῖναι κακῶς.

---

## ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πέμπτη, τετράς, τρίτη, μετὰ ταύτην δευτέρα·
εἶθ', ἣν ἐγὼ μάλιστα πασῶν ἡμερῶν
δέδοικα καὶ πέφρικα καὶ βδελύττομαι,
εὐθὺς μετὰ ταύτην ἔσθ' ἕνη τε καὶ νέα.

---

so γάρ. Potuerat scribi, sed non praeferendum, ἡνίκα γὰρ ἂν αἶ τ' ἐλᾶαι.

1131. τῶν ξυγγενῶν] C. addit ἀπὸ e glossa: int. τινὸς, quod interdum in hac forma omittitur. ERN. Ad nocturnam deductionem sponsae respici, monuit Wakefieldius Silv. crit. vol. V. p. 43.

1132. Ex Suida in v. βουλήσεται genuinam scripturam restitui. Legebatur enim in libris Aristophanis et schol. ad v. 1118. τυχεῖν ὤν, nec quidquam diversitatis adnotatum invenio, nisi decsse ὢν in sexto Dobraei. Commendat repositum pro eo ἂν et usus, qui eam particulam accedente κἂν pene flagitat, et numerorum, si quis ad hoc genus exercitatas aures habeat, suavitas, sublata illa, si ὢν legatur. Porsonum quidem, qui τυγχάνειν sine participio non putabat pro εἶναι dici, satis refutatum esse a viris doctis constat. Cur Aegyptum memoret poeta, duas scholiastes caussas affert, unam quod superior Aegypti pars, qua Thebae sunt, Herodoto teste III. 10. imbribus careat, alteram latrocinia et fraudes Aegyptiorum. Videtur utrumque ita coniungendum esse, ut dicat, malle illos vel in sicca posse Aegypto esse, quamvis aliis abundante incommodis.

1137. μετὰ ταύτην] Vt v. 1134. L. μετ' αὐτήν. ERN. Brunckius e membr. et suo cod. ἔστ' ἕνη, pro vulgato ἔσθ' ἕνη, quod habent quum alii libri tum Ravennas et Venetus, more Atticorum. Praeter fragmentum lexici rhetorici cum Photio editi p. 668. interpretes ad Hesych. vol. I. p. 1236. Ruhnkenium ad Tim. p. 103. Buttmannique excursum VI. ad Demosth. or. in Mid. praecipue conferendus Idelerus in Manuali chronologiae vol. I. p. 266. seqq. et 279. seqq. Copiose de vocabulo ἕνος disseruit H. Stephanus in Indice Thesauri, sed non ut satis accurate definivisse eius significatio-

πᾶς γάρ τις ὀμνύς, οἷς ὀφείλων τυγχάνω,
θεὶς μοι πρυτανεῖ', ἀπολεῖν με φησὶ κἀξολεῖν,

---

nem videatur. Notat autem tempore proximum a certo vel die vel anno, sive sequatur, sive antecedat. Vnde ἐς αὔριον ἔστ' ἔννηφιν, et ἔνος oppositum τῷ νέῳ. Sed quamquam ἔνη de sequuturo die dictum proprie crastinum significare debebat, tamen quoniam is ἡ αὔριον suo nomine vocabatur, qui eum autem exciperet proximus ἔνη iam antiquitus dici consueverat, ut apud Hesiodum O. et D. 428.

μηδ' ἀναβάλλεσθαι ἔς τ' αὔριον ἔς τ' ἔννηφιν,

factum videtur ut ἔνη simpliciter diem qui perendie esset significaret, ut apud Theocritum XVIII. 14.

ἐπεὶ καὶ ἔνας καὶ ἐς ἀῶ
κἠς ἔτος ἐξ ἔτεος, Μενέλαε, τεὰ νυὸς ἅδε.

Vnde ἔνης et Laconum ἔναρ grammatici ἐς τρίτην interpretantur: v. Hesych. et Harpocrat. ac schol. Aristoph. ad Ach. 171. quo loco alioquin haud scias an crastinus sit dies intelligendus: conf. Schoemann. de comitiis p. 149. Est autem ἔνη cognatum cum εἷς, et significat *unam*, servatum in Latino *perendie*.

1138. Vulgo legitur: πᾶς γάρ τις ὄμνυσ', οἷς ὀφείλων τυγχάνω, θεὶς μοι πρυτανεῖ', ἀπολεῖν με φησὶ κἀξολεῖν, ἐμοῦ μέτριά τε καὶ δίκαι' αἰτουμένου. Vitiosius etiam apud Suidam v. πρυτανεῖον legitur ὤμνυσ'. Brunckius, *male*, inquit, *vulgo* ἀπολεῖν με, *hiulca oratione, cuius partes abruptae nullo nexu cohaerent. male etiam v. seq. legitur* μέτριά τε. *Scribi debuit* τοι, *quod adversativum est.* τοὶ *et* τὲ *saepissime permutantur.* με *ex glossa invectum fuit.* Hinc edidit ἀπολεῖν τε et μέτριά τοι, utrumque male. Nam τοὶ quidem ut recte hic dicatur, at minime tamen necessarium est, in illis autem ὄμνυσι ἀπολεῖν τε φησί, tantum abest, ut oratio sit ad communem sermonem, praesertim rustici, accommodata, ea ut potius hac poetica verborum collocatione ab omni colloquiorum simplicitate alienissima esse videatur. Immo uno apostropho deleto, sua huic loco elegantia, suusque nitor restitui potest. Non enim ὄμνυσι, sed ὀμνὺς participium ab Aristophane profectum est. Haec quum scripsissem, Reizium quoque sic correxisse animadverti. Et ante hunc ita scribendum viderat Reiskius, repertaque ea scriptura est in Bar. 127. uno Porsoni, primo et tertio Dobraei, fueratque in Dorvilliano, in quo in vulgatum mutata est. In quarto Dobraei est, quod eodem spectat, ὁ ὤμνυσ', in quo ὁ non articulum esse docet Dobraeus. Adnotatumque ὀμνὺς etiam in Caninii ed. margine.

1139. De πρυτανείοις, de quibus nondum omnia ad liquidum perducta, ut alios taceam, conferendus Matthiae in Miscell. philol. I. p. 261. not. 47. Vide infra v. 1197. seqq.

ἐμοῦ μέτρι᾽ ἄττα καὶ δίκαι᾽ αἰτουμένου·
ὦ δαιμόνιε, τὸ μέν τι νυνὶ μὴ λάβῃς,
τὸ δ᾽ ἀναβαλοῦ μοι, τὸ δ᾽ ἄφες. οὔ φασίν ποτε
οὕτως ἀπολήψεσθ᾽, ἀλλὰ λοιδοροῦσί με,
ὡς ἄδικός εἰμι, καὶ δικάσασθαί φασί μοι.
νῦν οὖν δικαζέσθων· ὀλίγον γάρ μοι μέλει,
εἴπερ μεμάθηκεν εὖ λέγειν Φειδιππίδης.
τάχα δ᾽ εἴσομαι, κόψας τὸ φροντιστήριον.
παῖ, ἠμί, παῖ, παῖ.

---

## ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Στρεψιάδην ἀσπάζομαι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

κἄγωγέ σ᾽· ἀλλὰ τουτονὶ πρῶτον λαβέ·

---

1140. Vulgo *μέτριά τε*, quod tuetur etiam Venetus. Sed quum in Bar. 42. Dobraei quinto Mut. b. inventum sit *μέτρι᾽ ἄτα*, quorum in uno glossa *ὀλίγα τινά* est, quumque etiam in tertio Dobraei, qui vulgatum servat, adnotatum sit *τινά*, recte et Porsonus emendavit *μέτρι᾽ ἄττα* et Dobraeus, qui videndus in Aristophanicis p. (43) et ad Porsoni Miscellanea p. 390.

1142. Pro *ἀναβαλοῦ μοι* cod. Ven. *ἀναβαλοῦμαι*. Partem, inquit, nunc ne cape, partem differ exigere, partem remitte. Ita nunc ille nihil, olim pauxillum, et fortasse ne id quidem capiet. Et tamen illa Strepsiades modica et iusta vocat, quo non potest non risum movere spectatoribus. Sed facit id etiam gestu. Non bene enim in antiquis edd. plene post *κάξολεῖν*, commate post *ἄφες* distinguebatur, quod posterius placuit Reisigio. Nam et sententiae ratio et initio positum pronomen distinctivum *ἐμοῦ*, cohaerere omnia usque ad *ἄφες* cum praecedentibus arguunt. Aliter dicendum fuisset *μέτρι᾽ ἄττα γάρ μου*, quod tamen orationem languidam reddidisset. Sed iunctis, quae iungenda diximus, copula requirebatur *ἀλλά* ante *οὔ φασιν*. Eius loco ille gestu humerorum et manuum, quo sit in discrimine, indicat: quo fit ut copulae omissio etiam leporem addat iis quae dicit.

1144. *Δικάσεσθαι* nescio an ex Kusteriana in posteriores venerit. Certe edd. vett. et codd. *δικάσασθαι*.

1145. C. Ia. paucique alii *δικασάσθων*, Dorv. *δικαζέσθω*, supra scripto *σαν*. Mox L. *ὀλίγων*, pauci alii *ὀλίγου*.

1149. *Τουτονὶ* quem dicat, diversae prostant veterum interpretum sententiae. In Brunckii codice adnotatum *τὸν πλακοῦντα*,

χρὴ γάρ. ἐπιθαυμάζειν τι τὸν διδάσκαλον·
καί μοι τὸν υἱὸν εἰ μεμάθηκε τὸν λόγον
ἐκεῖνον εἴφ', ὃν ἀρτίως εἰσήγαγες.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

μεμάθηκεν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

εὖ γ', ὦ παμβασίλει' Ἀπαιόλη.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ὥστ' ἀποφύγοις ἂν ἥντιν' ἂν βούλῃ δίκην.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

κεἰ μάρτυρες παρῆσαν, ὅτ' ἐδανειζόμην;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

πολλῷ γε μᾶλλον, κἂν παρῶσι χίλιοι.

---

nimis profecto vile honorarium. Vulgatus scholiastes saccum farinae dici putat, propter id quod v. 665. promiserat Strepsiades, διαλφιτώσω σοῦ κύκλῳ τὴν κάρδοπον. Et est hoc quidem verisimillimum, saccum farinae afferri ab homine rustico: sed eum saccum oportebat talem esse, ut conspecto statim intelligerent spectatores, farina plenum esse. Estque in hoc usu proprium nomen θύλακος. Quamquam igitur non opus est dici quid insit in sacco, tamen non inepte adderetur, farina plenum esse, praesertim pauperi isti Socrati, qui vel furari coactus fuerit ut coenam haberet. Ac mirum est, quod in Regio C. apud Brunckium adnotatio adscripta legitur, quae, si una litterula accedat, trimetrum praebeat, τὸν θύλακον, ὅς ἐστι μεστὸς ἀλφίτων. Id si scribatur τὸν θύλακόν γ', haud inficetus erit hic versus, si post v. 1149. vel 1150. inseratur.

1150. χρὴ γὰρ ἐπιθαυμάζειν] Suid. habet δεῖ, sed Eustath. ad Il. μ. p. 912. [58. sive 876, 9. ed. Bas.] agnoscit χρή, et contra habet ἀποθαυμάσαι, per εὐφημίαν dictum pro *praemium dare*, ut Latini *honorem habere*. vid. Kust. ad Suid. in ἐπιθαυμάζειν. ERN. Vulgata exstat in schol. Aristid. p. 362. ed. Frommel. et ἐπιθαυμάζειν τὸν διδάσκαλον in Append. ad Photii lexicon p. 669.

1153. Ravennas εὖ ὦ.

1154. Ven. et alii quidam codd. ἥντινα βούλει. Etiam Rav. βούλει.

1156. κἂν παρῶσι] R. παρῆσαν, quod rectissimum est: non, *si adsint*, sed, *si affuerint*. ERN. Κἂν παρῶσι retinent quartus Regius, Ravennas, Venetus, et plerique codd. omnes ac Suidas v. πολλῷ et editus et MS. Sed C. habet κἂν παρῶσαν. A. D. Bavarus κἂν παρῆσαν. Inde Brunckius, quod verba in superiore versu posita eleganter repeti videbantur, κεἰ παρῆσαν edidit. Recte se habet

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

βοάσομαί τἄρα τὰν ὑπέρτονον
βοάν. ἰώ, κλάετ' ὦ 'βολοστάται,
αὐτοί τε καὶ τἀρχαῖα, καὶ τόκοι τόκων·
οὐδὲν γὰρ ἄν με φλαῦρον ἐργάσαισθ' ἔτι,
οἷος ἐμοὶ τρέφεται
τοῖσδ' ἐνὶ δώμασι παῖς,
ἀμφήκει γλώττῃ λάμπων,
πρόβολος ἐμός, σωτὴρ δόμοις, ἐχθροῖς βλάβη,
λυσανίας πατρῴων μεγάλων κακῶν·
ὃν κάλεσον τρέχων ἔνδοθεν ὡς ἐμέ.
ὦ τέκνον, ὦ παῖ,
ἔξελθ' οἴκων· ἄϊε σοῦ πατρός.

---

κἂν παρῶσι. Quod de uno facto dixerat Strepsiades, Socrates universe de quavis simili caussa eloquitur.

1157. Vulgo βοάσομ' ἄρα. Aliquot codd. βοάσομαί γ' ἄρα, quod Brunckius recepit. Ravennas, Leid. Ia. et alii βοάσομαί τ' ἄρα. Venetus, βοάσομαι γὰρ ἄταν. Suidas et in βοάσομαι et in ὑπέρτονον particulas omittit. Hodie quae vera scriptura sit ambigi non potest. Et sic Elmsleius ad Ach. 1196. conf. Reisig. Coni. p. 43. Hic quidem in sua editione pro ea qua captus tenebatur antistrophicae responsionis efficiendae cupiditate, mire conturbavit hoc carmen.

1160. L. Ia. ἐργάσαισθ'. C. ἐργάσεσθέ τι. ERN. Brunckius ἐργάσεσθ' ἔτι edidit, quod est in libro Ravennate, et, ut videtur, in Veneto. B. ἐργάσαισθ', et Suidae ed. princeps in ἰὼ κλάετ'.

1163. V. Suid. in ἄμφηκες. Ceterum haec inepta sunt, ut opinor, et ex alio poeta ducta irridendi eius causa, ut alia plura. Nec aliter iudicandum de v. 1165. λυσανίας κακῶν. ERN. Metrici scholiastae ineptas versuum divisiones correximus. Versus hic anapaesticus est paroemiacus e spondeis constans.

1164. Vulgo ἐχθροῖς ἀνιαρός. Postremo vocabulo in Brunckii codice adscriptum βλαβερός. Quartus Regius, Ravennas, Venetus, aliique libri, ἐχθροῖς βλάβη. Quod genuinum videtur Brunckio. Ac merito. Porsonus legebat βλάβος. Versum autem trimetrum fecimus. Is vulgo dimeter est, verbis πρόβολος ἐμὸς cum praecedente vocabulo λάμπων in unum versiculum coniunctis.

1165—1167. Versus dochmiaci sunt. Fallitur enim scholiastes, qui tertiam syllabam vocabuli λυσανίας producendam dicit, quae iure suo hic corripitur. Caeterum v. 1166. male liber Ravennas et Venetus, ὃν κάλεσον ἔνδοθεν τρέχων.

1167. ὦ τέκνον etc.] In cod. C. et Ia. haec Socrati tribuuntur: quod non displicet propter v. 1166. Sed ita v. 1169. quem Ia.

μί' ἡμέρα γένοιτ' ἂν ἡμέραι δύο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὐκ ἂν γένοιτο;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

πῶς γάρ; εἰ μή περ γ' ἅμα
αὐτὴ γένοιτ' ἂν γραῦς τε καὶ νέα γυνή;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

καὶ μὴν νενόμισταί γ'.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

οὐ γάρ, οἶμαι, τὸν νόμον
ἴσασιν ὀρθῶς ὅ τι νοεῖ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

νοεῖ δὲ τί;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ὁ Σόλων ὁ παλαιὸς ἦν φιλόδημος τὴν φύσιν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τουτὶ μὲν οὐδέν πω πρὸς ἕνην τε καὶ νέαν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἐκεῖνος οὖν τὴν κλῆσιν εἰς δύ' ἡμέρας
ἔθηκεν, εἴς τε τὴν ἕνην καὶ τὴν νέαν,
ἵν' αἱ θέσεις γίγνοιντο τῇ νουμηνίᾳ.

---

confirmant liber Ravennas et Venetus, in quibus scriptum, ἀπολοῦσ' ἄρ' αὐτοὶ θέντες.

1185. Vulgo αὐτὴ γένοιτο γραῦς. Sed partem verae lectionis, αὐτὴ γένοιτ' ἂν γραῦς Ravennas, Venetus, aliique codd. servarunt.

1187. Ven. νοεῖ δὲ δὴ τί.

1188. Ven. ὁ Σόλων παλαιός.

1190. Rav. Ven. ἐς pro εἰς.

1191. ἔθηκεν] MS. ἔδωκεν, non male. Sic Latini *dare* actionem. ERN. Male vulgo, εἴς τε τὴν ἕνην τε καὶ νέαν. Rav. et Ven. εἴς γε τὴν ἕνην τε καὶ νέαν. Id scio defendi posse sic ut sit *et quidem*, sed in huiusmodi explicatione molesta est ista particula. Eam non dubitandum puto quin corrector aliquis posuerit, recte ille quidem duplici τε offensus. At id errori alii debetur. Nam hic eos dies distingui debuisse res ipsa prodit. Quare εἴς τε τὴν ἕνην καὶ τὴν νέαν scripsi. Nescio an huc trahi possit, quod in secundo Dobraei v. 1179. scriptum est καὶ τὴν νέαν. Certe id simili aberrationi oculorum tribui potest, ut quod versus 1189. in Mut. a. post versum 1192. est collocatus. Caeterum ἔδωκεν etiam Bar. 48. Dobraei quintus, Mut. c.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἵνα δὴ τί τὴν ἕνην προςέθηκεν;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἵν', ὦ μέλε,
παρόντες οἱ φεύγοντες ἡμέρᾳ μιᾷ
πρότερον, ἀπαλλάττοινθ' ἑκόντες· εἰ δὲ μή,
ἕωθεν ὑπανιῷντο τῇ νουμηνίᾳ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πῶς οὐ δέχονται δῆτα τῇ νουμηνίᾳ
αἱ ρχαὶ τὰ πρυτανεῖ', ἀλλ' ἕνῃ τε καὶ νέᾳ;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ὅπερ οἱ προτένθαι γάρ δοκοῦσί μοι ποιεῖν·

---

1193. Versus 1193—1196. in Mut. b. positi post v. 1201.

1195. ἀπαλλάττοινθ' ἑκόντες] Est verbum proprium in tali re, cum quis per compositionem aut alio modo se expedit e controversia aliqua et molestia. ERN.

1197. Versus 1197—1201. Athenaeus IV. 21. p. 171. ubi de προτένθαις agit, e Nubibus prioribus affert. Sed Brunckius legendum censet ἐν δευτέραις Νεφέλαις. Dindorfius in diss. de fragm. Aristoph. p. 17. nihil fortasse aliud significare Athenaeum voluisse putat, quam se, quum illa scriberet, priorum Nubium exemplar versasse, alterum non inspexisse. De προτένθαις docta est adnotatio Brunckii, qui ex Athenaeo docere studet, προτένθας non gulosos hic significare, sed certum collegium, publica auctoritate constitutum, cuius officia ad sacra pertinuisse videantur. Atque eodem significatu hoc nomen positum videatur in Pherecratis et Philyllii versibus, quos Athenaeus affert. Sed tamen valde incerta est illa Brunckii coniectura, etsi Athenaeus προτένθας cum παρασίτοις componit, de quibus copiose disseruit lib. VI. p. 234. C. seq. Nam ipse Athenaeus qui dicti essent προτένθαι non satis videtur compertum habuisse. Si vera est eius opinio, officium eorum in gustandis carnibus, quae sacris epulis pararentur, constitisse putandum. Scholiastae non inepte censent eos dici, qui obsonia ante quam in forum afferantur coemant, quo ea dein maiore pretio venumdent. Propolas a Graecis accepto vocabulo Latine rectius, opinor, dixeris, quam cociones aut arulatores.

1198. Addidimus articulum. Antea legebatur ἀρχαί. Codex Athenaei αἱ ἀρχαί. Ven. τὴν ἕνην τε καὶ νέαν.

1199. Ravennas et Venetus ποεῖν, quod ex interpretatione natum videri possit. Tamen recipiendum duximus, tum codicum

ὅπως τάχιστα τὰ πρυτανεῖ' ὑφελοίατο,
διὰ τοῦτο προὐτένθευσαν ἡμέρᾳ μιᾷ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

εὖ γ', ὦ κακοδαίμονες, τί κάθησθ' ἀβέλτεροι,
ἡμέτερα κέρδη τῶν σοφῶν, ὄντες λίθοι,
ἀριθμός, πρόβατ', ἄλλως, ἀμφορῆς νενησμένοι;

---

optimorum auctoritate, tum quod ποιεῖν ab imperitis librariis in hac sede facillime mutari potuit in παθεῖν.

1200. ἵν' ὡς τάχιστα] R. ὅπως, mox ὑφέλοιτο, vitiose. ERN. Brunckii B. ut vulgo, ἵν' ὡς, quod ipse probat. Caeteri quattuor cum Ravennate, Veneto, Bavaro, Harl. et ut videtur Barocc. 127. ὅπως, quod etiam scholiastes in quarto Regio habet. Idque recipiendum putavimus, etsi dubitari potest, praesertim quum in Dorvill. aliisque codd. ad ἵν' ὡς supra scriptum sit ὅπως λίαν. Quod scholiastes iste codicis Regii apud Brunckium dicit, ἐποίησε δὲ τὴν σύνταξιν ἀσαφῆ τῷ προτάξαι τὴν κατασκευήν, fallitur: nam si quid hic ambiguitatis est, non est in inversione membrorum, sed in eo quod ὅπως statim ante τάχιστα collocatum primo adspectu videri potest *quam* significare. At ita etiam alibi, ut in Ach. 754.

ὄκα μὲν ἐγὼ τηνῶθεν ἐμπορευόμαν,
ἄνδρες πρόβουλοι ταῦτ' ἔπραττον τᾷ πόλει,
ὅπως τάχιστα καὶ κάκιστ' ἀπολοίμεθα.

1203. ἡμέτερα κέρδη τῶν σοφῶν] Hunc Atticismum pro κέρδη ἡμῶν, τῶν σοφῶν, bene illustrat Kusterus ad Plut. 33. ERN.

1204. Ἀριθμὸς in secundo Mutinensi, Bar. 43. et quinto Dobraei, ut apud Suidam v. ἀμφορεαφόρους, omissum, sed in duobus illis Britannorum codd. postea adscriptum.

νενασμένοι] MS. Vat. C. Ib. Suid. νενησμένοι, eoque spectat et C. in quo est νενοισμένοι. Itaque facile quis hoc praeferat cum Kustero. De verbo νέω, unde hoc ducitur, v. Hemsterh. ad Lucian. I. 306. et Intt. ad Hesych. in νένηται. Sed et νενασμένοι bene Graecum est, quod servat cod. R. Hesych. νενασμένος, ἐμπεπληγμένος, quod Spanh. ad h.l. corrigebat πεπληρωμένος· non bene. Glossa cod. R. ἐμπεπλησμένοι· unde Hesychianum verbum corrigendum. At gl. cod. L. ἐστερημένοι οἴνου, ἢ φρονήσεως, quod quomodo in verbis sit, non intelligo, quamquam sensum commodum facit. Ἄλλως Dukerus interpretatur *plane*, quam vim verbi nondum reperi. Intelligo *frustra*, *temere*. Ceterum per proverbium homines stupidi sic dicti videntur, nescio unde; aut foeneratores sic dicuntur, quia non magis fruuntur copiis, quam amphorae vino. ERN. Νενησμένοι quattuor codd. Brunckii, praeter B. in quo est νενοισμένοι, tum etiam Ravennas, Venetus, Elbing. aliique. Vide Suidam in ἀμφορεαφόρους et in νενημένην, ubi rectissime, ἀμφορεῖς δὲ νενησμέ-

ὥςτ' εἰς ἐμαυτὸν καὶ τὸν υἱὸν τουτονὶ
ἐπ' εὐτυχίαισιν ᾀστέον μοὐγκώμιον.
μάκαρ ὦ Στρεψίαδες,
αὐτός τ' ἔφυς ὡς σοφός,
χοῖον τὸν υἱὸν τρέφεις;
φήσουσι δή μ' οἱ φίλοι
χοἰ δημόται ζηλοῦντες, ἡ-

---

νοι, inquit, ἀντὶ τοῦ ματαίως κέραμοι σεσωρευμένοι. νῆσαι γὰρ τὸ σωρεῦσαι. Neque enim de amphoris temere, i. e. nimis, impletis hic agitur, sed de congestis coacervatisque amphoris. Numerus, inquit, estis, pecudes, et inutilis supellex. Eadem sententia in illo Horatii I. Epist. 2, 27.

*nos numerus sumus, et fruges consumere nati.*

De verbo νενησμένος videndus Buttmannus in gramm. Gr. vol. II. p. 192. Suidam patet ἄλλως cum νενησμένοι coniunxisse, quod placuit recentioribus editoribus. In antiquis edd. post ἄλλως interpungunt, quod ita revocavi, ut cum ἀριθμὸς coniungeretur: nam exempla talis numeri sunt pecudes et amphora. Eurip. Troad. 476.

οὐκ ἀριθμὸν ἄλλως, ἀλλ' ὑπερτάτους Φρυγῶν.

Conf. Elmsl. ad Heracl. 997.

1206. *Μοὐγκώμιον* est μοὶ ἐγκώμιον. Vide Elmsl. ad Med. 801.

1207. Insolentem vocativum ut lusum comicum notarunt praeter scholiastam Elmsleius ad Med. 389. et Buttmannus in gramm. Gr. vol. I. p. 210. Nimirum Strepsiades plenus gaudii quum encomium in se filiumque canere suscipit, poetarum more insuetis nominum formis uti conatur. Versus est Ionicus a minore dimeter catalecticus. Sequuntur eum tres versus ex iambo et Cretico compositi, interiectoque iambico dimetro, alius illius generis et clausula Cretica. Tum Euripideus quattuordecim syllabarum, de quo genere supra dictum ad v. 1116.

1208. αὐτός τ' ἔφυς ὡς σοφός] D. interpungit post ἔφυς, et in seq. intelligit εἶ. Sed ἔφυς non tam commode refertur ad μάκαρ, quam ad σοφός. ERN. Etiam Brunckius post ἔφυς interpungit, et hoc refert ad μάκαρ, male, etiam Reizio iudice.

1209. ἐκτρέφεις] L. Ia. τρέφεις, male. ERN. Immo bene, ut hic versus par sit ei qui praecedit, et ei, qui sequitur. Atque ita etiam Ravennas. Scholiastes metricus, ut vulgo legitur, ἐκτρέφεις habuit.

1212. ζηλοῦντες] Dukerus interpretatur *beatum praedicantes,* quo sensu verbum ζηλοῦν dici saepe. Sic dici posse non negem: sed hoc non opus erat dici, cum ante sit μάκαρ. Malim: *non sine invidia.* ERN.

*νίκ' ἂν σὺ νικᾷς λέγων*
*τὰς δίκας.*
*ἀλλ' εἰςάγων σε βούλομαι πρῶτον ἑστιᾶσαι.*

---

## ΠΑΣΙΑΣ Ο ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ. ΜΑΡΤΥΣ. ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ. ΧΟΡΟΣ.

ΠΑΣΙΑΣ

*εἶτ' ἄνδρα τῶν αὑτοῦ τι χρὴ προϊέναι;*
*οὐδέποτέ γ'· ἀλλὰ κρεῖττον εὐθὺς ἦν τότε*
*ἀπερυθριᾶσαι μᾶλλον ἢ σχεῖν πράγματα,*
*ὅτε τῶν ἐμαυτοῦ γ' ἕνεκα νυνὶ χρημάτων*
*ἕλκω σε κλητεύσοντα, καὶ γενήσομαι*

---

1214. Ravennas et Venetus, Dobraei quintus, et, in quo *εἰς ἀγὼν* scriptum, tertius pro vulgato *εἰςαγαγὼν* praebent *εἰςάγων*, quod cum Elmsleio ad Ach. 1210. et in censura Hecubae p. 272. ed. Lips. praeferendum duxi, quoniam in hoc genere metri non video anapaestum ab Aristophane admissum esse. Quamquam non est ea in illo pede offensio, ut prorsus reiiciendus videatur. Sed non negligenda differentia, quae est inter praesentis et aoristi participium. Nam *εἰςάγων* si dicit, prope idem est ac si diceret *εἰςάγειν σε βούλομαι καὶ ἑστιᾶσαι.*

1215. De *προϊέναι* v. schol. ERN. Eius ea vera est interpretatio, ut sit *permittere aliquid alicui*, i. e. *credere.* Nam *profundere* est *προΐεσθαι.* Herodotus de Arione I. 24. *τὸν δέ, συνέντα τοῦτο, λίσσεσθαι, χρήματα μὲν προϊέντα σφι, ψυχὴν δὲ παραιτεόμενον.*

1216. Vulgo *ἦν εὐθὺς τότε.* Praetuli ordinem verborum, qui est in Rav. Ven. primo Mutinensi, et uno Dobraei. Suidas in *ἀπερυθριᾶσαι* habet *ἦν τότ' εὐθύς.*

1217. Vulgo male *ἀπερυθριάσαι γε.* Veram scripturam aliquot, in iisque optimi libri praebuerunt. Pro *μᾶλλον ἢ σχεῖν πράγματα* apud Suidam v. *ἀπερυθριᾶσαι* interpretis verba posita sunt, *ἢ χρήσαντά με σχεῖν πράγματα.*

1218. Vulgo *ὅτε τῶν ἐμαυτοῦ γ' οὕνεκα νυνὶ χρημάτων.* Nos Brunckium sequuti sumus, qui ex A. C. quibus Rav. et alii codd. accedunt, *ἕνεκα* edidit. Eadem lectionis varietas v. 123.

1219. Etsi *κλητὴρ* et *κλητεύειν* proprie de eo dicitur, qui in ius vocat, tamen translatum est usu etiam ad eos, quos antestatur is, qui aliquem reum agit, quoniam hi quoque quasi adiutores sunt in

ἐχθρὸς ἔτι πρὸς τούτοισιν ἀνδρὶ δημότῃ.
ἀτὰρ οὐδέποτέ γε τὴν πατρίδα καταισχυνῶ
ζῶν, ἀλλὰ καλοῦμαι Στρεψιάδην

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τίς οὑτοσί;

ΠΑΣΙΑΣ

ἐς τὴν ἕνην τε καὶ νέαν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μαρτύρομαι,
ὅτι ἐς δύ' εἶπεν ἡμέρας. τοῦ χρήματος;

ΠΑΣΙΑΣ

τῶν δώδεκα μνῶν, ἃς ἔλαβες, ὠνούμενος
τὸν ψαρὸν ἵππον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἵππον; οὐκ ἀκούετε;
ὃν πάντες ὑμεῖς ἴστε μισοῦνθ' ἱππικήν.

ΠΑΣΙΑΣ

καὶ νὴ Δί' ἀποδώσειν γ' ἐπώμνυς τοὺς θεούς.

---

ius vocationis. Satis est de his verbis memorasse, quae dixit Ruhnkenius ad Timaei lexicon p. 160.

1221. Pertinet ad notandam impudentiam et acerbitatem Atheniensium in re pecuniaria. ERN. Immo litigandi cupiditatem poeta notat. Γὲ omissum in Rav. Ven.

1222. καλοῦμαι] Attice pro καλέσομαι. v. ad v. 999. et Eustath. ad Iliad. α. p. 44. et γ. p. 398. ERN. Non opus videtur, ut καλοῦμαι hic pro futuro potius accipiatur, quam pro praesente.

1226. Male quidam scholiastae ψαρὸν celerem intelligi voluerunt. Neque enim dubium est, quin coloris certum genus designetur, sive id est cinereum aut murinum, cuiusmodi sunt equi, qui ab nostratibus *mohrenköpfe* et *mausfalben*, diversi illi quidem inter se, vocantur, sive album nigris punctis distinctum, qui nobis dicuntur *stichelschimmel.* Multa de illa voce attulit H. Stephanus in Thesauro.

1227. R. Ib. ὃν πάντες, quod mihi arridet. Refertur ad σιωπώμενον, me dicit ille sumsisse pecuniam ad emendum equum; quem sciunt omnes etc. Favent etiam L. C. qui omittunt με. ERN. Vulgo legitur, οὐ πάντες ὑμεῖς ἴστε μισοῦνθ' ἱππικήν; Μὲ post ἴστε Kusteri editio addit. Quattuor Regii cum Ravennate, Veneto, aliisque libris plerisque veram lectionem habent, ὃν πάντες ὑμεῖς ἴστε μισοῦνθ' ἱππικήν. Eamque cum Brunckio recepimus. Brunckii codex vulgatum habet, sed adnotato γρ. ὅν. In sexto Dobraei ὃν in οὐ mutatum. Sic Mut. a.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μὰ Δί' οὐδέποτ'· οὐ γάρ πω τότ' ἐξηπίστατο
Φειδιππίδης μοι τὸν ἀκατάβλητον λόγον.

ΠΑΣΙΑΣ

νῦν δὲ διὰ τοῦτ' ἔξαρνος εἶναι διανοεῖ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί γὰρ ἄλλ' ἂν ἀπολαύσαιμι τοῦ μαθήματος;

ΠΑΣΙΑΣ

καὶ ταῦτ' ἐθελήσεις ἀπομόσαι μοι τοὺς θεούς,

---

1229. τὸ χρέος] Χρέος pro monosyllabo: sed τὸ χρέος omittunt L. Ia. Contra post μὰ Ib. et schol. ut infra est v. 1240. C. addunt τόν, quo servaretur versus, etsi τὸ χρέος omitteretur. R. post Δί' addit οὐ δῆτ'. Apparet lectionem versus fluctuare. Credo τὸ χρέος per glossam additum venisse in textum. ERN. Verissime iudicavit Ernestius. Vulgo legitur:

καὶ νὴ Δί' ἀποδώσειν γ' ἐπώμνυς τοὺς θεοὺς
τὸ χρέος. ΣΤΡ. μὰ Δί' οὐ γάρ πω τότ' ἐξηπίστατο.

Atque ita etiam liber Ravennas, nisi quod in eo, ut in Veneto, πώποτ' est. Verba τὸ χρέος omissa sunt in codd. B. et Brunckiano et Bavarico, aliisque plurimis, in quibus deinde scriptum, μὰ τὸν Δί, οὐ γάρ πω. Quod utrumque recte sequutus est Brunckius. Τὸ χρέος abest etiam ab Elbingensi. A. C. quartus Regius, τὸ χρέος. μὰ Δί' οὐ δῆτ', οὐ γάρ πω τότ' ἐξηπίστατο, nisi quod in quarto verba τὸ χρέος, in fine superioris versus adiecta, postea erasa sunt, manentibus tamen vestigiis. Illud μὰ Δί' οὐ δῆτ' οὐ γὰρ etiam Dobraei primus et tertius habent. Secundus νὴ τὸν Δί'. οὐ γάρ, cum glossa μά. Correctoris videtur νὴ esse, si quidem scholiastes ναὶ ante μὰ intelligendum censuit, quod patet fieri non posse. Haerebat ille in eo, quod Strepsiadem putabat concedere debere, se iurasse. Et profecto nihil esset, quod quis reprehenderet, si νὴ τὸν Δία legeretur. Durius est enim, si μὰ τὸν Δία dicit, repetere οὐκ ἀποδώσω. Et tamen id voluisse poetam, caeterorum consensus librorum in μὰ docet. Sed debebat id paullo significantius indicare. Id vero factum in scriptura codicis Dorvilliani, quam propterea recipiendam duxi. Non enim Ravennatis et Veneti libri, quos non liberos esse a criticorum veterum correctionibus aliquot exemplis cognoscitur, tanta debet auctoritas esse, ut eos etiam in deterioribus sequamur.

1230. τὸν ἀκατάβλητον λόγον] V. Suid. in h. v. ERN.

1232. ἄλλ' ἂν] L. ἄλλο γ' non male. ERN. Ravennas et Venetus τί γὰρ ἄν. Scilicet quidam codd. τί γὰρ ἂν ἄλλο γ'.

1233. ἐθελήσεις] Ἐθέλεις C. Ib. Sane praesens aptius est. Sed

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ποίους θεούς;

ΠΑΣΙΑΣ

τὸν Δία, τὸν Ἑρμῆν, τον Ποσειδῶ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

νὴ Δία,
κἂν προςκαταθείην γ' ὥςτ' ὀμόσαι τριώβολον.

ΠΑΣΙΑΣ

ἀπόλοιο τοίνυν ἕνεκ' ἀναιδείας ἔτι.

---

versus labat. ERN. Ἐθέλεις, et, ut in edd. Basil. et Genev. est, ἀπομόσαιμι habet Elbing. et sextus Dobraei. Baroccianus 127. κἀπομόσαι. Cod. Ven. καὶ ταῦτα θελήσεις.

Vulgo, ἵν' ἂν κελεύσω 'γώ σε. ΣΤ. τοὺς ποίους θεούς. Notatus est hic locus ab iis, qui de particulis linguae Graecae scripserunt, quod ἵνα insolenter ad tempus referatur. Id quidem defendi quodammodo posset Homeri exemplo Od. ζ 27.

σοὶ δὲ γάμος σχεδόν ἐστιν, ἵνα χρὴ καλὰ μὲν αὐτὴν
ἕννυσθαι, τὰ δὲ τοῖσι παρασχεῖν, οἵ κέ σ' ἄγωνται.

aliisque de quibus dictum in iis quae de illa particula scripsi lib. II. c. 12. Sed quum tota illa sententia iners sit atque inutilis, quumque liber Ravennas verba ista ἵν' ἂν κελεύσω 'γώ σε omittat, idem liber autem et Venetus et Ernestii Regius et unus vel duo Porsoni τοὺς non habeant, posui, ut iam olim in praefatione conieci, monometrum, cuius hic egregia virtus est, similiter ut illius in Ach. 407.

ἀλλ' οὐ σχολή.

1235. Ἑρμῆν] Sic R. et Caeteri. Bas. ed. Ἑρμῇ. Ib. Ποσειδῶνα. ERN. De tribus diis, per quos iurare Solon iusserat, vide Spanhemium ad h. l. Nominabantur fere, qui cuique negotio praeesse crederentur. Hic quidem Iuppiter, ut supremus deorum; Mercurius, ut in re pecuniaria; Neptunus, quia emptus est equus.

1236. κἂν προςκαταθείην γ'] L. Ia. προκαταθείην, ubi gloss. καταβάλλοιμι, et scholion προκαταβάλλοιμι νόμισμα. Vulgatum verum est: *sacramento, quod deponendum est, addiderim tres obolos, ut liceat iurare.* Sic v. 1257. προςαποβαλεῖς. ERN. Ravennas, καὶ προςκαταθείην, ὥςτ' ὀμόσαι, τριώβολον. Sic etiam Venetus, nisi quod hic προκαταθείην, et MS. Suidae in προςκαταθείην apud Porsonum, sed addentes hi γ', quod omissum apud Thomam M. in v. ibi ex codd. Leid. restitutum est. Et Thomas quidem propter ipsum illud κἂν hunc locum affert. Ego quidem καὶ προςκαταθείην γε non prorsus damnem, quod est *addiderim*, quum addito ἂν significetur *adderem*. Vide de particula ἂν III. 5.

1237. ἕνεκ'] L. οὕνεκ' male. Ceterum ἔτι redundat Attice,

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

μὰ Δί' οὐδέποτ'· οὐ γάρ πω τότ' ἐξηπίστατο
Φειδιππίδης μοι τὸν ἀκατάβλητον λόγον.

ΠΑΣΙΑΣ

νῦν δὲ διὰ τοῦτ' ἔξαρνος εἶναι διανοεῖ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί γὰρ ἄλλ' ἂν ἀπολαύσαιμι τοῦ μαθήματος;

ΠΑΣΙΑΣ

καὶ ταῦτ' ἐθελήσεις ἀπομόσαι μοι τοὺς θεούς,

---

1229. τὸ χρέος] Χρέος pro monosyllabo: sed τὸ χρέος omittunt L. Ia. Contra post μὰ Ib. et schol. ut infra est v. 1240. C. addunt τόν, quo servaretur versus, etsi τὸ χρέος omitteretur. R. post Δί' addit οὐ δῆτ'. Apparet lectionem versus fluctuare. Credo τὸ χρέος per glossam additum venisse in textum. ERN. Verissime iudicavit Ernestius. Vulgo legitur:

καὶ νὴ Δί' ἀποδώσειν γ' ἐπώμνυς τοὺς θεοὺς
τὸ χρέος. ΣΤΡ. μὰ Δί' οὐ γάρ πω τότ' ἐξηπίστατο.

Atque ita etiam liber Ravennas, nisi quod in eo, ut in Veneto, πώποτ' est. Verba τὸ χρέος omissa sunt in codd. B. et Brunckiano et Bavarico, aliisque plurimis, in quibus deinde scriptum, μὰ τὸν Δί, οὐ γάρ πω. Quod utrumque recte sequutus est Brunckius. Τὸ χρέος abest etiam ab Elbingensi. A. C. quartus Regius, τὸ χρέος. μὰ Δί' οὐ δῆτ', οὐ γάρ πω τότ' ἐξηπίστατο, nisi quod in quarto verba τὸ χρέος, in fine superioris versus adiecta, postea erasa sunt, manentibus tamen vestigiis. Illud μὰ Δί' οὐ δῆτ' οὐ γὰρ etiam Dobraei primus et tertius habent. Secundus νὴ τὸν Δί'. οὐ γάρ, cum glossa μά. Correctoris videtur νὴ esse, si quidem scholiastes ναὶ ante μὰ intelligendum censuit, quod patet fieri non posse. Haerebat ille in eo, quod Strepsiadem putabat concedere debere, se iurasse. Et profecto nihil esset, quod quis reprehenderet, si νὴ τὸν Δία legeretur. Durius est enim, si μὰ τὸν Δία dicit, repetere οὐκ ἀποδώσω. Et tamen id voluisse poetam, caeterorum consensus librorum in μὰ docet. Sed debebat id paullo significantius indicare. Id vero factum in scriptura codicis Dorvilliani, quam propterea recipiendam duxi. Non enim Ravennatis et Veneti libri, quos non liberos esse a criticorum veterum correctionibus aliquot exemplis cognoscitur, tanta debet auctoritas esse, ut eos etiam in deterioribus sequamur.

1230. τὸν ἀκατάβλητον λόγον] V. Suid. in h. v. ERN.

1232. ἄλλ' ἂν] L. ἄλλο γ' non male. ERN. Ravennas et Venetus τί γὰρ ἄν. Scilicet quidam codd. τί γὰρ ἂν ἄλλο γ'.

1233. ἐθελήσεις] Ἐθέλεις C. Ib. Sane praesens aptius est. Sed

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ποίους θεούς;

ΠΑΣΙΑΣ

τὸν Δία, τὸν Ἑρμῆν, τον Ποσειδῶ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

νὴ Δία,

κἂν προςκαταθείην γ' ὥςτ' ὀμόσαι τριώβολον.

ΠΑΣΙΑΣ

ἀπόλοιο τοίνυν ἕνεκ' ἀναιδείας ἔτι.

---

versus labat. ERN. Ἐθέλεις, et, ut in edd. Basil. et Genev. est, ἀπομόσαιμι habet Elbing. et sextus Dobraei. Baroccianus 127. κἀπομόσαι. Cod. Ven. καὶ ταῦτα θελήσεις.

Vulgo, ἵν' ἂν κελεύσω 'γώ σε. ΣΤ. τοὺς ποίους θεούς. Notatus est hic locus ab iis, qui de particulis linguae Graecae scripserunt, quod ἵνα insolenter ad tempus referatur. Id quidem defendi quodammodo posset Homeri exemplo Od. ζ 27.

σοὶ δὲ γάμος σχεδόν ἐστιν, ἵνα χρὴ καλὰ μὲν αὐτὴν
ἕννυσθαι, τὰ δὲ τοῖσι παρασχεῖν, οἵ κέ σ' ἄγωνται.

aliisque de quibus dictum in iis quae de illa particula scripsi lib. II. c. 12. Sed quum tota illa sententia iners sit atque inutilis, quumque liber Ravennas verba ista ἵν' ἂν κελεύσω 'γώ σε omittat, idem liber autem et Venetus et Ernestii Regius et unus vel duo Porsoni τοὺς non habeant, posui, ut iam olim in praefatione conieci, monometrum, cuius hic egregia virtus est, similiter ut illius in Ach. 407.

ἀλλ' οὐ σχολή.

1235. Ἑρμῆν] Sic R. et Caeteri. Bas. ed. Ἑρμῆ. Ib. Ποσειδῶνα. ERN. De tribus diis, per quos iurare Solon iusserat, vide Spanhemium ad h. l. Nominabantur fere, qui cuique negotio praeesse crederentur. Hic quidem Iuppiter, ut supremus deorum; Mercurius, ut in re pecuniaria; Neptunus, quia emptus est equus.

1236. κἂν προςκαταθείην γ'] L. Ia. προκαταθείην, ubi gloss. καταβάλλοιμι, et scholion προκαταβάλλοιμι νόμισμα. Vulgatum verum est: *sacramento, quod deponendum est, addiderim tres obolos, ut liceat iurare.* Sic v. 1257. προςαποβαλεῖς. ERN. Ravennas, καὶ προςκαταθείην, ὥςτ' ὀμόσαι, τριώβολον. Sic etiam Venetus, nisi quod hic προκαταθείην, et MS. Suidae in προςκαταθείην apud Porsonum, sed addentes hi γ', quod omissum apud Thomam M. in v. ibi ex codd. Leid. restitutum est. Et Thomas quidem propter ipsum illud κἂν hunc locum affert. Ego quidem καὶ προςκαταθείην γε non prorsus damnem, quod est *addiderim*, quum addito ἂν significetur *adderem*. Vide de particula ἂν III. 5.

1237. ἕνεκ'] L. οὕνεκ' male. Ceterum ἔτι redundat Attice,

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἁλσὶν διασμηχθεὶς ὄναιτ' ἂν οὑτοσί.

ΜΑΡΤΥΣ

οἴμ', ὡς καταγελᾷς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἓξ χοᾶς χωρήσεται.

ΠΑΣΙΑΣ

οὔ τοι, μὰ τὸν Δία τὸν μέγαν καὶ τοὺς θεούς,
ἐμοῦ καταπροίξει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

θαυμασίως ἥσθην θεοῖς,

---

ut saepe alibi. v. Thom. Mag. in h. v. Non bene expressit in versione Bergler. Sed et alios in hac particula lapsos vidi. ERN. At ipse lapsus est, praeterquam quod Bergleri *adhuc* reprehendit. Nam nec Thomas dixit redundare ἔτι, neque aut omnino quidquam, si recte consideretur, aut alibi redundat, aut hoc loco. *Pereas*, inquit Pasias, *etiam propter impudentiam*, i. e. non solum quia debitum non reddis, sed praeter hoc etiam quod deos impudentissime contemnis.

1238. Quintus Dobraei διασμιχθεὶς et MS. Suidae in v. ἁλσὶ apud Porsonum, nisi is διαμιχθεὶς habet. Videndus de hoc verbo Lobeckius ad Phryn. p. 253. seq.

1239. Verba οἴμ' ὡς καταγελᾷς, quae Pasiae tribuebantur, testi dedi, ad quem conversus Strepsiades et praecedentem versum dixit, et dicit quae hoc in versu sequuntur. Nam illud ὡς, quod *quam* significat, non est hominis rideri se aegre ferentis, sed sententiam de eo quod agi videt dicentis. Pasias si loqueretur, diceret οἴμοι καταγελᾷς, ut est in Pace v. 1245. Similiter Acharn. 1083.

οἴμοι κακοδαίμων· καταγελᾷς ἤδη σύ μου.

et Vesp. 1406.

καὶ καταγελᾷς μού;

et Av. 1407.

καταγελᾷς μού, δῆλος εἶ.

Confirmat emendationem nostram scriptura quamvis falsa in margine ed. Caninii, καταγελᾷ, sive qui ita scripsit tertiae personae, sive secundae passivae hoc verbum esse voluit.

ἓξ χοᾶς χωρήσεται] Sic scripsi pro vulgato χοὰς e MSS. nostris, praeter I. omnibus, schol. et Suid. qui diserte ait χοᾶς scribendum esse de metro, et tamen ibi editur χοάς. ERN. Suidas: Χοας. ὅτε ἐπὶ μέτρου τίθεται, περισπᾶσαι.

θαυμασίως] R. addit γ' bene, ut opinor. ERN. Id recepe-

*καὶ Ζεὺς γελοῖος ὀμνύμενος τοῖς εἰδόσιν.*

ΠΑΣΙΑΣ

*ἦ μὴν σὺ τούτων τῷ χρόνῳ δώσεις δίκην.*
*ἀλλ' εἴτ' ἀποδώσεις δὴ τὰ χρήματ', εἴτε μή,*
*ἀπόπεμψον ἀποκρινάμενος.*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*ἔχε νῦν ἥσυχος.*
*ἐγὼ γὰρ αὐτίκ' ἀποκρινοῦμαί σοι σαφῶς.*

ΠΑΣΙΑΣ

*τί σοι δοκεῖ δράσειν;*

ΜΑΡΤΥΣ

*ἀποδώσειν μοι δοκεῖ.*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*ποῦ 'σθ' οὗτος ἁπαιτῶν με τἀργύριον; λέγε,*
*τουτὶ τί ἐστι;*

ΠΑΣΙΑΣ

*τοῦθ' ὅ τι ἐστί; κάρδοπος.*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*ἔπειτ' ἀπαιτεῖς τἀργύριον τοιοῦτος ὤν;*

---

ram olim, sequutusque est Reisigius. Sed quum codicum qui postea collati sunt nullus accesserit, nunc vulgatum restitui.

1242. R. et Venetus *γελοίως*. *Τοῖς εἰδόσιν* usitata in hoc genere formula, fortasse non sine respectu ad Euripidem posita, a quo eam usurpatam esse et per se veri simile est, et fidem facit imitatio in Rheso v. 973. *σεμνὸς τοῖσιν εἰδόσιν θεός*.

1244. *εἴτ' ἀποδώσεις*] R. *εἴτε γ'*, male. Nam perit versus. ERN. B. ut vulgo, *ἀλλ' εἴτ' ἀποδώσεις μοι τὰ χρήματ', εἴτε μή*. A. C. D. Ravennas, Dorvillianus, *ἀλλ' εἴτε γ' ἀποδώσεις τὰ χρήματ' εἴτε μή*. Idque reposuit Brunckius. Venetus et quidam alii libri *ἀλλ' εἴτ' ἀποδώσεις*, omisso *μοι*. Primus et tertius Dobraei recte *δὴ* pro *μοι*.

1245. Cod. Dorv. *ἡσύχως*, sed in margine *γρ. ἥσυχος*.

1247. Vulgo *ἀποδώσειν σοι δοκεῖ*, quod habent etiam Venetus aliique codd. Sed Harleianus *σοι δοκεῖ μοι*. In aliis glossa *ἐμοί*. Baroccianus 127. *ἀποδώσειν δοκεῖ*, ad primum verbum supra scripto *σοι*, ad secundum *μοι*. Quod Brunckius reposuit, *ἀποδώσειν μοι δοκεῖ*, confirmavit cod. Ravennas. Secesserant paullum a foribus Pasias et testis, colloquuturi dum introiit Strepsiades.

οὐκ ἂν ἀποδοίην οὐδ' ἂν ὀβολὸν οὐδενί,
ὅςτις καλέσειε κάρδοπον τὴν καρδόπην.

ΠΑΣΙΑΣ

οὐκ ἄρ' ἀποδώσεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὐχ, ὅσον γέ μ' εἰδέναι.
οὔκουν ἀνύσας τι θᾶττον ἀπολιταργιεῖς
ἀπὸ τῆς θύρας;

ΠΑΣΙΑΣ

ἄπειμι. καὶ τοῦτ' ἴσθ', ὅτι
θήσω πρυτανεῖ', ἢ μηκέτι ζῴην ἐγώ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

καὶ προςαπολεῖς ἄρ' αὐτὰ πρὸς ταῖς δώδεκα.
καίτοι σε τοῦτό γ' οὐχὶ βούλομαι παθεῖν,
ὁτιὴ 'κάλεσας εὐηθικῶς τὴν κάρδοπον.

---

## ΑΜΥΝΙΑΣ ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ. ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ. ΜΑΡΤΥΣ. ΧΟΡΟΣ.

ΑΜΥΝΙΑΣ

'Ιώ μοί μοι.

---

1252. οὐδ' ὀβολὸν ἂν] R. L. C. Ib. οὐδ' ἂν ὀβολόν. ERN. C. ut vulgo, οὐδ' ὀβολὸν ἂν οὐδενί. Plerique et optimi codd. οὐδ' ἂν ὀβολὸν οὐδενί, quod Brunckius recte sequutus est, ut v. 119. qui plane eadem verba continet. Ἂν abest a Bavar.

1255. ἀπὸ τῆς θύρας] Abest R. Mox pro καί τοί γ' ἴσθ' ὅτι Vat. R. καὶ τοῦτ' ἴσθ' ὅτι, quod prorsus cum Kustero probo. Pro ἴσθ' C. Ib. habent οἶσθ'. ERN. B. ut vulgo, καί τοι γ' ἴσθ' ὅτι. Brunckius recte e tribus codd. edidit καὶ τοῦτ' ἴσθ' ὅτι, idque etiam Bavar. habent et Ravennas, et Venetus, et quartus Regius initio, sed mutatum deinde in vulgatam lectionem, quam habet etiam Suidas v. παρακαταβολή, ubi peius etiam scriptum καίτοι γ' οἶσθ' ὅτι θήσω σοι πρυτανεῖ', idque ipsum in nonnullis est Aristophanis libris. Et καίτοιγ' in Dobraei omnibus, sed in margine quinti, γρ. καὶ τοῦτ'. Porsoni placito, καίτοι γε Atticis non licuisse nisi interposita alia voce dicere, quo Elmsleius ad Ach. 611. ad minime bonam coniecturam, κἄτ' εὖ ἴσθ' ὅτι, adductus est, iure contradixit Reisigius in Coni. p. 296.

1258. Vulgo προςαποβαλεῖς. Ravennas et primus tertiusque

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἔα,
τίς οὑτοσί ποτ' ἔσθ' ὁ θρηνῶν; οὔ τί που
τῶν Καρκίνου τις δαιμόνων ἐφθέγξατο;

---

Dobraei καὶ προςαποβαλεῖς. Hoc quid sit monstrat Venetus, cuius scripturam recepi.

1261. In Bav. huic versui adscriptum, ἔρχεται ἕτερος δανειστὴς Ἀμυνίας.

ἔα] In edd. semel modo est ἔα, in MSS. C. Ib. quater. Scholiastes ait esse κῶλον ἰαμβικὸν μονόμετρον. Ergo edidi ἔα, ἔα. ERN. Vulgo extra versum semel tantum ἔα, quod etiam Brunckius retinuit, qui quidem peius etiam ter scriptum in suo codice ἔα probat. Ita etiam in Bavar. et Elbing. in quo Strepsiadis persona sequenti demum versui praefixa. Ἔα si extra versum est, aut semel tantum scribi debebat, et Strepsiadi tribui, aut, si repeteretur, bis scribendum erat, ut versus esset iambicus monometer, quemadmodum in Pace v. 60. Tum etiam quidquid hoc esset exclamationis, tribuendum erat Amyniae, ut in cod. Elbing. Nam Strepsiadi quidem non convenire videtur tam longa exclamatio. Tamen ne Amyniae quidem recte assignari potest, quum haec vox magis sit admirantium aliquid, quam conquerentium. Quae quum ita sint, non dubitandum, quin semel tantum scribendum sit ἔα. Illud vero ambigi potest, utrum extra trimetrum sit, an ipsius trimetri pars, ut in Thesm. 1105. et Av. 1495. Codd. Rav. et Ven. ἔα. τίς ἔσθ' ὁ θρηνῶν οὗτος; οὔτι που. Vnde in priore editione mutato ordine verborum dedi,

ἔα· τίς οὗτος ἔσθ' ὁ θρηνῶν; οὔ τί που.

Nunc servandam duxi caeterorum scripturam librorum, non quod veriorem putarem, sed ne non satis certa ratione mutarem verborum ordinem eum, quem duo illi codices tamen fortasse iustum exhibent. Suspicor enim ita poetam dedisse:

ἔα,
τίς ἔσθ' ὁ θρηνῶν οὗτος ἄλλος; οὔ τί που.

ἦ τί που τῶν Καρκίνου] R. οὔτι που. Ib. πο. ERN. Οὔ τι που Brunckius ex A. C. Idque etiam Ravennas habet et Venetus. Vulgo ἦ τί που.

1263. De Carcino tragico, quem acriter perstrinxit poeta in Pace v. 781. seqq. copiose disputavit Meinekius in Comment. Miscell. fasc. I. p. 23. seqq. Scholiastae, quum in Pace filios eius, homines brevis staturae, invenustosque saltatores, tum etiam μηχανοδίφας dici viderent, ad hos transtulerunt δαίμονας, quos memorat poeta. Si quid in his veri est, sic intelligendum erit, ut simul quos in tragoediis suis Carcinus fecerit flebiles et lacrimosos daemones, et qui eos daemones agebant filios Carcini notare Aristophanes voluerit.

ΑΜΥΝΙΑΣ

τί δ' ὅςτις εἰμὶ τοῦτο βούλεσθ' εἰδέναι;
ἀνὴρ κακοδαίμων.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

κατὰ σεαυτόν νυν τρέπου.

ΑΜΥΝΙΑΣ

ὦ σκληρὲ δαῖμον, ὦ τύχαι θραυσάντυγες
ἵππων ἐμῶν· ὦ Παλλάς, ὥς μ' ἀπώλεσας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί δὲ Τληπόλεμός σε πώποτ' εἴργασται κακόν;

ΑΜΥΝΙΑΣ

μὴ σκῶπτέ μ', ὦ 'τάν, ἀλλά μοι τὰ χρήματα
τὸν υἱὸν ἀποδοῦναι κέλευσον, ἅλαβεν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τὰ ποῖα ταῦτα χρήμαθ';

---

Quod hic de Carcino praedicat, narrabatur etiam de filio illius Xenocle, patris fortasse exemplum imitato. Scholiastes ad Pac. 792. Ξενοκλῆς γὰρ ὁ Καρκίνου δοκεῖ μηχανὰς καὶ τερατείας εἰςάγειν ἐν τοῖς δράμασι. Πλάτων Σοφισταῖς·

Ξενοκλῆς ὁ δωδεκαμήχανος,
ὁ Καρκίνου παῖς τοῦ θαλαττίου.

1264. τί δ'] R. a. m. pr. Ib. τίς δ'. ERN. Sic multi codd. Non debebat a Brunckio τί δ' per interrogationis signum a sequentibus separari.

1265. κατὰ σεαυτὸν νῦν τρέπου] R. et alii codd. σεαυτοῦ.

1268. τί δαί] L. la. δέ, male. ERN.

Vulgo τί δαί σε Τληπόλεμός ποτ' εἴργασται κακόν. Codd. non pauci τί δέ σε. In Mut. secundo omissum ποτ'. Pro ea voce sextus Dobraei τοῦτ'. Primus τί δὲ Τληπόλεμός σε. Venetus, τί δέ σε Τληπόλεμος πώποτ'. Plane emendatam scripturam praebuit Dobraei tertius, quam recepimus. Scholiastas manifestum est hic hariolari. Quantum ex ipsius poetae verbis colligi potest, duo illi Amyniae versus ex aliqua sumpti sunt tragoedia, in qua ita clamitabat aliquis, cui in certamine curuli currus per Tlepolemi vel dolosam vel inconsideratam aurigationem esset confractus.

1269. De varia ratione scribendi hoc nomen ὦ 'τάν disseruit Reisigius in Coni. p. 217. Adde scholia in Dionys. Thrac. p. 949. praecipue autem in iisdem Bekkeri Anecdotis disputationem Apollonii p. 569. seq.

1270. Qui sequitur in libris versus, eum cur post v. 1272. collocaverim, ibi dicetur.

*ΑΜΥΝΙΑΣ*

ἃ δανείσατο.

*ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ*

κακῶς ἄρ᾽ ὄντως εἶχες, ὥς γ᾽ ἐμοὶ δοκεῖς.

*ΑΜΥΝΙΑΣ*

ἄλλως γε μέντοι καὶ κακῶς πέπραγά τι.

---

1272. ὄντως εἶχες] Inverso ordine R. ERN. Secundus Dobraei ἄρ᾽ ex emendatione. Antea fortasse γάρ. Pro ὄντως duae edd. Venetae ὄντων. Cod. Dorvill. οὕτως, sic: nec malum οὕτως, quod est, *sic, si filio meo pecuniam credidisti.* Tum γέ μοι Ven. Mut. primus. Iuntina a. 1515. δ᾽ ἐμοί, quasi aliquid excidisset. In fine quartus Dobraei δοκεῖ.

1273. Hic versus vulgo post v. 1270. legebatur, scriptus hoc modo, ἄλλως τε μέντοι καὶ κακῶς πεπραγότι. Omissus fuerat in quinto Dobraei, sed repositus est illo loco a prima, ut suspicatur Dobraeus, manu. Plane abest in Leid. et Ia. Tertius Dobraei omittit καί; idem et primus et quintus et Harleianus et, ut videtur, Barocc. 127. tum Ravennas et Venetus, ἄλλως γε μέντοι. Denique primus Dobraei primo καλῶς, sed λ statim mutato in κ. Quod ad sententiam attinet, verbis ἀλλά μοι τὰ χρήματα τὸν υἱὸν ἀποδοῦναι κέλευσον ἅλαβεν recte iunguntur haec, ἄλλως τε καὶ κακῶς πεπραγότι. Sed quid ea in formula μέντοι? cui particulae si locus est, ratio huius locutionis, de qua dictum ad Viger. p. 780. sic collocari verba postulat, ἄλλως τε καὶ μέντοι κακῶς πεπραγότι. Quamquam, si isto loco hunc versum posuisset Aristophanes, scripturum fuisse crediderim, ἄλλως τε καί τι καὶ κακῶς πεπραγότι. Quod autem optimi codices consensu habent, ἄλλως γε μέντοι, in illa sententiarum coniunctione plane non potest ferri. Nam et inceptivae istae particulae sunt et adversativae, ut sic demum admitti potuissent, si aliud praegressum esset participium, oppositum illi κακῶς πεπραγότι. Accedit quod etiam scholiastes aut non legisse hunc versum, aut legisse alio loco videtur: nam quod ad verba v. 1272. κακῶς ἄρ᾽ ὄντως εἶχες adnotavit, διὰ τὸ ἄνω εἰρηκέναι, ἰώ μοί μοι, καί, ἀνὴρ κακοδαίμων, inutile erat, si Amynias modo illud κακῶς πεπραγότι inculcasset. Quod si quis vim usumque particularum γε μέντοι, codicum qui eas tuentur auctoritatem, omissionem versus in aliquot libris, denique ordinem cohaerentiamque sententiarum, hiantem inter v. 1272. et 1274. consideraverit, facile, spero, haec omnia eo ducere intelliget, ut versum, quum in perantiquo aliquo libro omissus atque in margine adscriptus esset, ab aliis librariorum, qui fabulam ex eo codice describerent, neglectum, ab aliis loco alieno insertum pravaque mutatione facta loco illi adaptatum credere debeamus. Itaque eum suo loco restitui, dedique πέπραγά τι.

ἵππους ἐλαύνων ἐξέπεσον, νὴ τοὺς θεούς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί δῆτα ληρεῖς, ὥσπερ ἀπ' ὄνου καταπεσών;

ΑΜΥΝΙΑΣ

ληρῶ, τὰ χρήματ' ἀπολαβεῖν εἰ βούλομαι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὐκ ἔσθ' ὅπως σύ γ' αὖθις ὑγιαίνοις.

---

1274. Vulgo ἵππους γ' ἐλαύνων. Recte omittunt γ' Rav. Ven. et margo ed. Canin. Quod scholiastes dicit, καὶ τοῦτο ἐκ παρῳδίας, si verum est, ad prima tantum huius versus verba spectat, quae fortasse cum tragici illius cuius superiora sunt verbis ita cohaerebant, ὦ Παλλάς, ὥς μ' ἀπώλεσας ἵππους ἐλαύνοντα. Illud recte scholiastes: ἅμα δὲ καὶ αὐτὸς ἱπποτροφῶν ἐδυσπράγησεν. Nam quod dicit Amynias, ἐξέπεσον, intelligi vult τῶν χρημάτων: sed Strepsiades ut proprie dictum accipit.

1275. Quem hic iocum interpretes invenire sibi videntur in ambiguitate verborum ἀπ' ὄνου καταπεσεῖν, quae etiam ἀπὸ νοῦ καταπεσεῖν significare possint, de eo ego quidem longe aliter sentio. Nam etsi iam scholiastes et Suidas v. ἀπ' ὄνου et ληρεῖς hanc ambiguitatem commemorant, tamen a proverbio ea aliena est, praesertim quum etiam absque isto lusu litterarum eadem huius proverbii sententia sit, quae distracto vocabulo ὄνου nascitur. Itaque neque Aristophanem in hoc proverbio lusisse credibile est, nec Platonem, cuius locus in III. de Legg. p. 701. C. quem scholiastes et Suidas attulerunt, recte nunc ita legitur: δεῖν φαίνεται ἔμοιγε, οἷόν περ ἵππον, τὸν λόγον ἑκάστοτε ἀναλαμβάνειν, καὶ μή, καθάπερ ἀχάλινον κεκτημένον τὸ στόμα, βίᾳ ὑπὸ τοῦ λόγου φερόμενον, κατὰ τὴν παροιμίαν, ἀπό τινος ὄνου πεσεῖν.

1276. Αὐτὸς redundat, ut alibi. Pro ὑγιαίνεις MS. L. male ὑγιαίνοις. ERN. Ὑγιαίνοις etiam Barocc. 127. Dobraei tertius, Mut. b. Vulgo, οὐκ ἔσθ' ὅπως σύ γ' αὐτὸς ὑγιαίνεις. Artificium illud, quo Ernestius ad defendendum αὐτὸς utitur, ex eo genere est, quo nihil non possis defendere. Aperte, ut vulgo legitur, haec eius oratio est, qui vicissim insaniam exprobrat ei, a quo ipse hoc nomine notatus erat. Quare si recte se haberet illa scriptura, versus hic mutatis personis ante praecedentem versum poni deberet, ut τί δῆτα ληρεῖς dicenti Strepsiadi responderet Amynias, οὐκ ἔσθ' ὅπως σύ γ' αὐτὸς ὑγιαίνεις, et, ubi Strepsiades quaesivisset τί δαί; tum demum diceret, ληρῶ, τὰ χρήματ' ἀπολαβεῖν εἰ βούλομαι; Sed hoc non est veri simile, tum quia Amyniam potius ληρεῖς αὐτός, quam οὐχ ὑγιαίνεις dicere oporteret, tum quia illud οὐχ ὑγιαίνεις Strepsiadi magis quam Amyniae convenit, tum denique etiam quia in vulgato ordine versuum aptissime statim ad ληρεῖς respondetur λη-

ΑΜΥΝΙΑΣ

τί δαί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τὸν ἐγκέφαλον ὥςπερ σεσεῖσθαί μοι δοκεῖς.

ΑΜΥΝΙΑΣ

σὺ δέ, νὴ τὸν Ἑρμῆν, προςκεκλῆσθαί μοι δοκεῖς,
εἰ μὴ 'ποδώσεις τἀργύριον.

---

ρῷ; Itaque ausus sum vestigia sequi a bonis codicibus monstrata. Nam optativus arguere videtur, illud ipsum verbum αὐτός, quod sententiam loci perturbat, corruptum esse. Id igitur in αὖθις mutavi, quod quum esset αὖτις scriptum, nec satis intelligeretur, positum est αὐτός, conversusque optativus in indicativum. Sic et huius versus aptissima est sententia, et eius qui sequitur aperta ratio. Contemptim quasi miserabundus dicit Strepsiades, *non est ut tu convalescas*, idque miranti et *quid ita* quaerenti Amyniae rationem reddit, gravi eum morbo laborare dicens: *cerebro quasi concusso mihi esse videris.*

1278. De hoc usu verbi ὥςπερ v. Elmsl. auctar. ad Acharn. 193.

1279. L. προςκεκλῆσθαι, Ia. etiam delet γε, utrumque male. Προςκεκλήσεσθαι, *in ius vocatum iri*, quae est πρόςκλησις, de qua vid. Vales. ad Harpocr. in h. v. ERN. Vulgo προςκεκλήσεσθαί γέ μοι, quam lectionem etiam scholiastes habuit, et Suidas T. III. p. 200. a Kustero ex MSS. Paris. integratus. Nam in edd. vett. in v. πρὸς καιρὸν ποιῶ lacuna est, servatis ex h. l. postremis verbis εἰ μὴ ἀποδώσεις τἀργύριον. MS. Suidae apud Porsonum προςκεκληθήσθαι. Brunckius, si quidem προςκεκλήσεσθαι servandum est, recte edidit, προςκεκλήσεσθαί γ' ἐμοί. Liber Ravennas et Venetus, προςκεκλῆσθαί μοι δοκεῖς. Leidensis, Ia. Mutinensis secundus προςκεκλῆσθαί μοι, omittentes δοκεῖς. Sic etiam Dobraei quintus, nisi quod πρὸς κεκλῆσθαί μοι: glossa eius, ἐγκληθήσεσθαι δοκεῖς. Difficile est, utra lectio melior sit, decernere. Vulgata simplicitate commendatur, et plerorumque librorum fide: altera facile nasci potuit interpretum diligentia, qui δοκεῖς adscripserint, quod κατὰ κοινοῦ in superiore versu positum esset, ut scholiastes observat. Hanc tamen lectionem praeferendam esse rati sumus, tum optimorum librorum auctoritate, quam confirmant eiusdem lectionis in codd. L. Ia. Mut. 2. et Dobraei 5. vestigia, tum vero etiam aliis haud sane levibus argumentis. Primum enim etsi hic proprie futurum requiritur, eadem tamen vis in perfecto inest, quae quo magis recondita est, eo facilius futurum προςκεκλήσεσθαι aut reponi ab emendatore, aut adnotari ab interprete, ac deinde ab imperitis in textum inferri potuit. Etenim προςκεκλῆσθαι, nota significatione temporum praeteritorum, hanc vim habet, ut in ius vocatum iri illum tam certum esse dicatur, quam

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

κάτειπέ νυν,
πότερα νομίζεις καινὸν ἀεὶ τὸν Δία
ὕειν ὕδωρ ἑκάστοτ', ἢ τὸν ἥλιον
ἕλκειν κάτωθεν αὐτὸ τοὔθ' ὕδωρ πάλιν;

ΑΜΥΝΙΑΣ

οὐκ οἶδ' ἔγωγ' ὁπότερον, οὐδέ μοι μέλει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πῶς οὖν ἀπολαβεῖν τἀργύριον δίκαιος εἶ,
εἰ μηδὲν οἶσθα τῶν μετεώρων πραγμάτων;

ΑΜΥΝΙΑΣ

ἀλλ' εἰ σπανίζεις, τἀργυρίου μοι τὸν τόκον
ἀπόδοτε.

---

si iam sit in ius vocatus. Deinde haec ipsa dicendi ratio multo magis, quam altera, ad hunc locum accommodata est. Nam non solum maior quaedam vis atque alacritas orationis in perfecto inest, sed longe melius etiam eo irridetur Strepsiades, quam adhibendo tempore futuro. Omnis enim virtus huius loci in eo posita est, ut Amynias, quae a Strepsiade superbe et gravi supercilio dicta erant, quam minima verborum mutatione facta, eodem vultu et gestu, eademque voce, in Strepsiadem convertat. Itaque ut ille perfecto *σεσεῖσθαι* usus erat, ita hunc etiam perfecto *κεκλῆσθαι* uti decet; atque ut ille *μοὶ δοκεῖς* dixerat, ita hic, irridendi caussa illum imitatus, eadem verba repetit. Estque hoc frequens apud comicos, neque alienum a tragoedia.

1281. R. *ἀεὶ*] ERN. Sic etiam alii libri. Vulgo *αἰεί*.

1283. *ταὐτὸ τοὔθ'*] Ib. *αὐτὸ τοὔθ'* melius. ERN. Sic etiam Mut. b. c. Dobraei quartus. Sed Baroccianus 127. *αὐτὸ τὸ ὕδωρ*, Ravennas autem *αὐτὸ τὸ θ' ὕδωρ*. Non multum interest, eamdemne hic an ipsam illam aquam dicat. Vulgati *ταὐτὸ τοὔθ'*.

1284. Rav. Ven. *οὐδέν μοι*.

1285. Quod in quinto Dobraei est, *δίκαιον*, quo spectet, monstrat Baroccianus 43. in quo eadem scriptura est, et pro *εἶ* ex emendatione *ἦν*.

1287. Vulgo sic distinguitur, *ἀλλ' εἰ σπανίζεις τἀργυρίου, μοι τὸν τόκον*. Calidius assensus est Reisigio vulgatam interpunctionem tenenti Fritzschius in Quaestt. Lucian. p. 28. Nam etsi *εἰ σπανίζεις τἀργυρίου* dici potuit, i. e. *si haec pecuniae summa tibi non praesto est*, a quo patet quid differat *εἰ σπανίζεις ἀργυρίου*, quod est in codice Brunckii, tamen parum hic commode positum esset encliticum pronomen *μοι*. Quare cum Brunckio membranarum et quarti Regii interpunctionem sequuti sumus.

1288. Vulgo *ἀπόδος γε*. Omissum *γε* in R. Ia. Mut. a. b. et

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τοῦτο δ' ἔσθ' ὁ τόκος τί θηρίον;

ΑΜΥΝΙΑΣ

τί δ' ἄλλο γ', ἢ κατὰ μῆνα καὶ καθ' ἡμέραν
πλέον πλέον τἀργύριον ἀεὶ γίγνεται,
ὑποῤῥέοντος τοῦ χρόνου;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

καλῶς λέγεις.
τί δῆτα; τὴν θάλατταν ἔσθ' ὅτι πλείονα
νυνὶ νομίζεις ἢ πρὸ τοῦ;

ΑΜΥΝΙΑΣ

μὰ Δί', ἀλλ' ἴσην.
οὐ γὰρ δίκαιον πλεῖον' εἶναι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

κᾆτα πῶς
αὕτη μὲν, ὦ κακόδαιμον, οὐδὲν γίγνεται
ἐπιῤῥεόντων τῶν ποταμῶν πλείων, σὺ δὲ
ζητεῖς ποιῆσαι τἀργύριον πλεῖον τὸ σόν;
οὐκ ἀποδιώξεις σαυτὸν ἀπὸ τῆς οἰκίας;
φέρε μοι τὸ κέντρον.

---

tribus Porsoni. Erasum videtur in Dobraei tertio, cuius in primo additum ex emendatione. Veram scripturam praebuerunt Rav. et Ven. Strepsiadem et filium dicit.

1290. *αἰεὶ γίγνεται* ] *Γίνεται ἀεί* R. ERN. Rav. *ἀεὶ γίνεται.*

1291. Dawesius in Misc. crit. p. 159. legi volebat *ἐπιῤῥέοντος*, ut est apud Aeschylum Eum. 856. *οὐπιῤῥέων χρόνος*. At valde illa diversa sunt: *ὁ ἐπιῤῥέων χρόνος* est tempus adveniens, i. e. futurum; *ὁ ὑποῤῥέων χρόνος* id, quod interim, dum quid aliud fit, elabitur. Et hoc tuetur Suidas in *τόκος*. In Dobraei secundo fuerat *ἀποῤῥέοντος*.

1294. Sic edidimus e MS. Ib. Consentit Ia. qui habet plenum *πλείονα*. Vulgo male *πλεῖον*. ERN. *Πλεῖον' εἶναι* confirmant etiam alii libri: sed vulgatum tenet Rav.

1295. Rav. *γίνεται.*

1296. Ven. *πλειόνων* i. e. *πλεῖον* et *πλείων*.

1297. Ia. hoc ordine *ποιῆσαι τἀργύριον ζητεῖς*. ERN.

1298. Pro *ἐκ* L. Ib. *ἀπό*, quod melius puto, et per se, et e v. 1255. 1256. ERN. *Ἀπὸ* Dorv. Bar. 43. Dobraei 2. 4. 5. 6. Mut. b. c. Sed primus tertiusque Dobraei et caeteri optimi codd. *ἐκ*, quod aegre puto defendi posse. Miscuit hunc locum diversissimis scriptor no-

ΑΜΥΝΙΑΣ

ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὕπαγε, τί μέλλεις; οὐκ ἐλᾷς, ὦ σαμφόρα;

ΑΜΥΝΙΑΣ

ταῦτ' οὐχ ὕβρις δῆτ' ἐστίν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἄξεις; ἐπιαλῶ
κεντῶν ὑπὸ τὸν πρωκτόν σε τὸν σειραφόρον.

---

vae Syntaxeos linguae Graecae p. 226. Meminit huius versus de commutatione illarum particularum dicens Porsonus in Miscell. p. 181. Ἀπὸ τῆς οἰκίας legitur in Vesp. 456. restitutumque ex Rav. et Ven. est pro altero in Pac. 1121. Ἀποδιώξει medium reponi volebat Elmsleius ad Ach. 278. nulla tamen accedente auctoritate codicum.

1299. Vulgo verba ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι male testi tributa. C. totum versum Phidippidi assignat. Recte Brunckius e libris A. B. D. quibuscum Ravennas consentit, Amyniae nomen praefixit verbis ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.

1300. Σαμφόρα] R. L. C. Ib. Σαπφόρα. ERN. Ita etiam Elbing. aliique. Sed Ravennas et Venetus, ὦ Πασία. Est haec mala interpretatio. Nam quos Strepsiades v. 21. et 31. creditores suos nominaverat, hos ipsos esse, a quibus nunc postulatur, et duodecim minae monstrant,* quas equi emendi caussa a Pasia mutuatus erat, (v. v. 21. et 1226.) et quam pro curru et rotis Amyniae debebat pecunia: v. v. 31. et 1304.

1301. Leid. C. I. ab Ernestio memorati, tum apud Brunckium ipsius codex et B. et quartus Regius, porro Elbing. Dorv. Bar. 43. quinque Dobraei, Mutinenses tres ἐπεὶ ἁλῶ. Arund. ἐπεὶ ἀλῶ. Membranae Brunckii, Harleianus Porsoni, Bar. 127. ἐπὶ ἁλῶ. Ravennas ἐπὶ ἀλῶ (sed in ed. Bekkeri ἐπιαλω sic sine accentu) Venetus ἐπὶ ἄλλων, γρ. ἐπεὶ ἁλῶ. Brunckii C. ἐπί τ' ἀλῶ. Dobraei primus ἐπεί γ' ἀλῶ. Brunckius dedit, ἄξεις; ἐπί σ' ἀλῶ, mala emendatione, quam adhibuit etiam epigrammati, quod in Anthol. Pal. est 112. vol. II. p. 484. Reisigius edidit, ἄξεις; εἶτ' ἐλῶ κεντῶν etc. quod non magis ferri potest. Quantopere iam veteres interpretes se in hoc loco torserint, ex scholiis cognoscimus. Patet vero aut ἢ cum aliquo coniunctivo coniunctum requiri, quod verbo ἄξεις subiiciatur: *auferesne te, an abigam?* aut sine ἢ futurum aliquod positum fuisse. Ex librorum scripturis verisimillimum est ἐπιαλῶ, quod placuit etiam H. Stephano in Thesauro, scilicet τὸ κέντρον. Disputat de verbo ἰάλλειν Eustathius p. 1403, 13. memoratque etiam ἑάλλειν spiritu aspero dici, unde sit apud Aristophanem ἐφιαλεῖν,

φεύγεις; ἔμελλον ἄρα σε κινήσειν ἐγὼ
αὐτοῖς τροχοῖς τοῖς σοῖσι καὶ ξυνωρίσιν.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ α΄.

οἷον τὸ πραγμάτων ἐρᾶν φλαύρων· ὁ γὰρ στροφή.
γέρων ὅδ' ἐρασθεὶς
ἀποστερῆσαι βούλεται
τὰ χρήμαθ', ἁδανείσατο·
κοὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ τήμερον
λήψεταί τι πρᾶγμ', ὃ του-

---

quod alii φιαλεῖν esse velint. Exstat illud verbum, de cuius explicatione valde ambigitur, in Vespis v. 1348. et in Pace v. 432. utroque loco ita, ut versus et φιαλεῖν et ἐφιαλεῖν admittat. Sine adspiratione legitur Odyss. χ. 49. ἐπίηλεν, sed scholiastes Aristophanis ad Vesp. 1339. habet ἐφίηλεν. Ἀπιάλλειν in decreto Laconico est apud Thucyd. V. 77. Si ex verbo ἰάλλειν deductum est ἐφιάλλειν vel φιάλλειν, crediderim huius formae proprium esse, ut significet *opus aggredi*, alteram autem ἐπιάλλειν primitivum retinuisse significatum *immittendi*. Et is Nubium loco convenit. Neque abhorrere ἰάλλειν ab usu Atticorum, ex Aeschylo cognoscitur, qui et hoc verbum saepius adhibuit, et derivatum ex eo posuit ἰαλτός.

1303. κινήσειν σ' ἐγὼ] R. del. σ' bene. Caninius stellulam praefixit. ERN. Omittit σ' etiam Dorv. B. ut vulgo ἔμελλον ἄρα κινήσειν σ' ἐγώ. Eodem modo quartus Regius, nisi quod eraso pronomine a secunda manu scriptum, ἔμελλον ἄρα σε κινήσειν ἐγώ. Sic etiam primus Dobraei: adscivitque Reisigius: vide praefationem meam ad Soph. Oed. Col. p. 26. Brunckius e tribus libris, quibuscum Ravennas et Venetus consentiunt, ἔμελλόν σ' ἄρα κινήσειν ἐγὼ posuit.

1304. Rav. omittit αὐτοῖς.

1305. Hoc carmen chori vulgo e scholiastae metrici sententia numeris legitur perversissimis. Brunckius paullo meliore usus est versuum descriptione, sed id, quod summum est, non magis, quam caeteri, animadvertit, carmen hoc esse antistrophicum, cuius antistropham incipere his verbis: οἶμαι γὰρ αὐτὸν αὐτίχ' εὑρήσειν.

1306. Codd. et edd. vetustissimae ἐρασθείς. Prima, ut videtur, Cratandrina a. 1532. errore fortasse typothetae ἐραστείς, quod deinde in quasdam alias venit: unde edi coeptum ἐραστής. Quum in antistropha optimi libri praebeant ἐπεξήτει, non inepte quis coniiciat, ἐραστεὶς illud ex male lecta scriptura participii ἐραστεύσας ortum esse. Eo verbo usus est Aeschylus Prom. 852.

1309. Barocc. 43. et Dobraei quintus οὐκ ἔσθ'. Mox pro οὐ in tertio Dobraei τοῦ.

1310. Brunckius ex A. C. edidit τι λήψεται. Hoc τι non ha-

τον ποιήσει τὸν σοφι-
στὴν * *
* ὧν πανουργεῖν ἤρξατ᾽; ἐξ-
αίφνης κακὸν λαβεῖν τι.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ β΄.

οἶμαι γὰρ αὐτὸν αὐτίχ᾽ εὑρήσειν, ὅπερ ἀντιστρ.
πάλαι πότ᾽ ἐπήτει,
εἶναι τὸν υἱὸν δεινόν οἱ
γνώμας ἐναντίας λέγειν
τοῖσιν δικαίοις, ὥςτε νι-
κᾶν ἅπαντας, οἷςπερ ἂν
ξυγγένηται, κἂν λέγῃ
παμπόνηρ᾽.

---

bent caeteri codd. Valckenarius, singularium amator, ad Herodot. VI. 9. λελήψεται restitui iubebat. Antistropha ostendit, inserendum quidem esse τι, sed ante πρᾶγμα, quo loco cur exciderit in promptu est.

1313. ὧν πανουργεῖν ἤρξατο] Pro ἀνθ᾽ ὧν ἐπανούργησεν, *pro malefactis, quae male et fraudulenter facere instituit, conatus est.* ERN. Lacunam recte videtur explevisse Reisigius, ἴσως, ἀνθ᾽ inserens, sed ultima liberius mutans: ὃ τοῦτον ποιήσει τὸν σοφιστὴν ἴσως, ἀνθ᾽ ὧν πανουργεῖν ἤρξατ᾽, ἐξαίφνης κακόν τι πάσχειν.

1314. Perversus in libris omnibus ordo verborum, ἐξαίφνης τι κακὸν λαβεῖν, quem metro iubente mutavimus.

1315. Αὐτὸν in MS. B. et edd. praeter Aldinam omissum est. Id Brunckius e codd. A. C. D. reposuit. Habent etiam liber Ravennas, Venetus, Bar. 127. Dobraei tertius, aliique.

1316. Vulgo ἐζήτει. Bar. 127. Dobraei tertius ἐξεζήτει. Rav. Ven. liber Caninii ἐπεζήτει: quod qui verum putabit, in strophico versu scribere poterit ἐραστεύσας. Sed simplicius et facilius indicavi ἐπήτει reponere, quod verbum quoniam fere mendicandi significatione usurpatur, a grammaticis per ἐξήτει explicatum est. Nam ἐξεζήτει nihil videtur esse quam ἐζήτει cum supra scripta correctione ἐξ coniunctum, pariterque ἐπεζήτει ex ἐπήτει et supra scripto ἐξ pro ἐξ natum.

1317. In Dobraei tertio deletum videtur οἱ.

1318. τ᾽] Omittit R. recte. Nec enim video quorsum addatur. ERN. Vulgo γνώμας τ᾽ ἐναντίας. Omisit etiam Brunckius cum MSS. A. B. Dorv. Servant particulam Rav. Ven. et omnes Dobraei.

1319. Recte Brunckius τοῖσιν δικαίοις e MSS. A. C. Vulgo τοῖσι δικαίοις.

1322. παμπόνηρα] R. παμπόνηρ᾽, ut ρ᾽ sit versus sequentis,

*ἴσως δ', ἴσως βουλήσεται*
*κἄφωνον αὐτὸν εἶναι.*

---

## *ΧΟΡΟΣ. ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ. ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*Ἰού, ἰού.*
*ὦ γείτονες, καὶ ξυγγενεῖς, καὶ δημόται,*
*ἀμύναθετέ μοι τυπτομένῳ πάσῃ τέχνῃ.*
*οἴμοι κακοδαίμων τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς γνάθου.*
*ὦ μιαρέ, τύπτεις τὸν πατέρα;*

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

*φήμ', ὦ πάτερ·*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*δρᾶθ' ὁμολογοῦνθ', ὅτι με τύπτει.*

---

sic, ϱ' ἴσως δ' (sic) ἴσως. *Τὸ δ'* non displicet. ERN. Vulgo *παμπόνηρα*, non elisa ultima, quod retinuit Brunckius. Idem autem recte e MSS. A. C. D. *ἴσως δ', ἴσως* edidit. Sic etiam Dorv. margo ed. Caninii, et, ut videtur, Rav. et Ven. Antea enim *ἴσως ἴσως* legebatur, ut in omnibus Dobraei et secundo tertioque Mut. In C. *βουλήσεται* glossam hanc supra scriptam habet: *ἐπὶ* (scr. *ἐπεὶ*) *μείζω κακὰ πείσεται, ἢ φέρειν οἷός τε εἶναι.* Ea in MS. B. in ipsum contextum illata, hoc modo:

*οἷςπερ ἂν ξυγγένηται. ἐπεὶ μείζω κακὰ πείσεται*
*ἢ φέρειν οἷός τ' εἶναι κἂν λέγῃ παμπόνηρα*
*ἴσως ἴσως βουλήσεται κἄφωνον αὐτὸν εἶναι.*

Verba illa interpretis etiam Venetus et Barocc. 43. Dobraeique quintus habent: et hi duo quidem, ut nonnumquam etiam interpres interpretem invenit, supra scriptis: *μείζονα μέλλει παθεῖν παρὸ ὑπομένειν δυνατὸς εἶναι.* Quae codd. illi in textu habent, pro adnotatione sunt in Dobraei primo: quintus insuper scholion habet: *ἐπεὶ μείζονα κακὰ πείσεται ἢ εἶναι δυνατὸς ὑπομένειν.*

1325. C. Ib. quater habent *ἰού*, sed scholiastes testatur esse *μονόμετρον ἰαμβικόν.* ERN.

1327. L. Ia. *ἀμύνασθε.* Ad *ἀμύνατε* refer *πάσῃ τέχνῃ.* ERN. A Kustero profectum *ἀμύνατέ γε μοι*, quod nullo in scripto editove libro erat. Edd. pleraeque *ἀμυνάθε τέ μοι*, et sic etiam Elbing. Membranae Rav. Ven. aliique libri recte habent *ἀμυνάθετέ μοι.* Alii libri partim *ἀμυνάθατέ μοι*, partim *ἀμύνασθέ μοι.* Conf. Elmsleius ad Med. 186. not. y.

1330. Vulgo haec *δρᾶθ' ὁμολογοῦνθ', ὅτι με τύπτει* cum in-

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

καὶ μάλα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ μιαρὲ, καὶ πατραλοῖα, καὶ τοιχωρύχε.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

αὖθίς με ταὐτὰ ταῦτα, καὶ πλείω λέγε.
ἆρ' οἶσθ' ὅτι χαίρω πόλλ' ἀκούων καὶ κακά;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ λακκόπρωκτε.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

πάττε πολλοῖς τοῖς ῥόδοις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τὸν πατέρα τύπτεις;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

κἀποφανῶ γε, νὴ Δία,
ὡς ἐν δίκῃ σ' ἔτυπτον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ μιαρώτατε,
καὶ πῶς γένοιτ' ἂν πατέρα τύπτειν ἐν δίκῃ;

---

terrogationis signo edebantur, quod recte sustulit Brunckius. Imperativus enim mirantis est et stupentis ob facinus inauditum; interrogatio autem indicantis facto comprobari id, quod antea dixerat. Atqui nihil hic Strepsiades choro de hac re dixerat, nec dicere potuerat.

1332. ταὐτὰ ταῦτα] R. inverso ordine. ERN.

1333. Interrogative hunc versum habet C. οἶσθ' pro ἴσθ' I. ut supra v. 1256. ERN. Brunckius ἆρ' ἴσθ' edidit cum interrogatione, quod falsum est. Recte I. aliique codd. et edd. vett. ἆρ' οἶσθ' ὅτι χαίρω. Deinde vulgo πόλλ' ἀκούων δὴ κακά. Et sic codd. nonnulli. B. C. Ven. aliique libri πόλλ' ἀκούων κακά Et sic Suidae edd. vett. et Ms. ap. Porson. in μιαρὰ κεφαλή. Recte Brunckius e membr. et suo codice πόλλ' ἀκούων καὶ κακὰ edidit, quod habent etiam Bavar. et Ravennas, et margo ed. Caninii. Apud Suidam v. λακκόπρωκτε hic versus et sequens inverso ordine leguntur; vulgatus ordo servatus in v. μιαρὰ κεφαλή.

1336. Ven. ὥςτ'.

1337. Dorv. τὸν πατέρα, quod ferri posset, si pro ἐν δίκῃ legeretur δίκη.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἔγωγ' ἀποδείξω, καί σε νικήσω λέγων.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τουτὶ σὺ νικήσεις;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

πολύ γε, καὶ ῥᾳδίως.
ἑλοῦ δ' ὁπότερον τοῖν λόγοιν βούλει λέγειν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ποίοιν λόγοιν;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

τὸν κρείττον', ἢ τὸν ἥττονα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἐδιδαξάμην μέντοι σε, νὴ Δί', ὦ μέλε,
τοῖσιν δικαίοις ἀντιλέγειν, εἰ ταῦτά γε
μέλλεις μ' ἀναπείσειν, ὡς δίκαιον καὶ καλὸν

---

1342. ἐδιδαξάμην] Gl. MS. C. εἰς διδάσκαλον ἔπεμψα, recte. *te docendum curavi*, ut supra. ERN.

1344. R. ἀναπείθειν, melius. Fraudi fuit 1346. ERN. Brunckius e membranis edidit μέλλεις μ' ἀναπείθειν. Accedit Bar. 127. Dobraei primus et tertius, et, ut videtur, margo ed. Caninii, unde μέλλεις μὲν adnotatum. C. D. μέλλεις μ' ἀναπείσειν. Ravennas, Venetus, aliique libri, ut vulgo, μέλλεις ἀναπείσειν. Borgianus, ταυτώ γε μέλλεις μ' ἀναπείσειν. Itaque μέλλεις μ' ἀναπείσειν edidi. In D. verbo μέλλεις superscripta glossa ἔμελλες: quam qui adscripsit, Brunckio videtur hunc locum per ἀποσιώπησιν hac ratione intellexisse: ἐδιδαξάμην μέντοι σε τοῖς δικαίοις ἀντιλέγειν· εἰ δὲ ταῦτα ἔμελλές μ' ἀναπείσειν, ὡς δίκαιόν ἐστι τὸν πατέρα τύπτεσθαι ὑπὸ τῶν υἱέων, οὐκ ἂν ἐδιδαξάμην σε. Non voluit hoc grammaticus, sed praesens adhibitum indicavit, ubi e sua sententia praeterito utendum esset. Ipse Brunckius, *bona*, inquit, *esset interpretatio*, *si legeretur:*

ἐδιδαξάμην μέντ' ἄν σε, νὴ Δί', ὦ μέλε,
τοῖσιν δικαίοις ἀντιλέγειν, εἰ ταῦτά γε
ἔμελλες μ' ἀναπείσειν.

*Sed non est hic poetae sensus.* Immo maxime hic poetae sensus est, sed non verba. Neque enim, quod Brunckio placet, ὀρθῶς, vel καλῶς intelligendum est, quod ille sic interpretatur: *istuc mehercle ex sententia pulcre mihi evenit*, *quod te doceri curavi*, *o perdite*, *iuri contradicere*, *si mihi persuasurus es:* sed ironice dictum ἐδιδαξάμην, non addito ἄν. Vide de particula ἂν I. 14. Thomas M. p. 265. haec sic scripta affert: ἐδιδαξάμην ἄν σ', ὦ μέλε, τοῖσι δικαίοις ἀντιλέγειν. Recte scripta dedit Triclinius ad Soph. Antig. 356.

τὸν πατέρα τύπτεσθ' ἐστὶν ὑπὸ τῶν υἱέων.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἀλλ' οἴομαι μέντοι σ' ἀναπείσειν, ὥςτε γε
οὐδ' αὐτὸς ἀκροασάμενος οὐδὲν ἀντερεῖς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

καὶ μήν, ὅ τι καὶ λέξεις, ἀκοῦσαι βούλομαι.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ α'.

σὸν ἔργον, ὦ πρεσβῦτα, φροντίζειν, ὅπῃ στροφή.
τὸν ἄνδρα κρατήσεις·
ὡς οὗτος, εἰ μή τῳ 'πεποίθειν, οὐκ ἂν ἦν
οὕτως ἀκόλαστος.
ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ θρασύνεται· δῆλόν γέ τοι
τὸ λῆμα τὸ τἀνδρός.

---

1345. Brunckius et Porsonus τύπτεσθαί 'στιν.

1348. Ravennas et primus Dobraei, ὅ τι καὶ λέγεις.

1349. Stropha haec est sex versuum, quorum unumquodque distichon constat versu iambico trimetro acatalecto, et ordine dactylico duplici catalectico in bisyllabum, qui anacrusin iambicam habet. Antistropha incipit v. 1395.

1351. Vulgo πέποιθεν. Et sic aliquot codd. Venetus vero, Borgianus, quartus Regius, duo Porsoni, primus tertiusque Dobraei πέποιθ'. Ravennas πεποίθει. Emendavit Dawesius in Misc. crit. p. 231. Dawesii emendationem, 'πεποίθειν, quam merito Brunckius recepit, exhibet liber Ravennas. Quartus Regius et Borgianus, εἰ μή.

1353. Vulgo ita leguntur hi versus:

ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ θρασύνεται· δῆλόν γε τὸ
λῆμ' ἐστὶ τἀνθρώπου.

In qua lectione magna numeri et prosodiae perversitas est. Primum enim τό, articulus, qui ipsa pronunciatione ita cum substantivo suo coniungitur, ut utrumque vocabulum propemodum pro uno habeatur, non potest ita in fine versus collocari, ut non modo numeri interruptione a substantivo suo disiungatur, sed etiam longae syllabae vicem sustineat. Deinde secundus versus plane omni numero destitutus est, quem Brunckius putat dimidiatum trimetrum esse, foedum genus metri et prorsus inauditum. Necessario enim, si versus hic esset dimeter brachycatalecticus, (et hoc quoque nomine eum vocat Brunckius) in ultima sede purus iambus esse deberet. At enim vero hic versus pariter ut v. 1350. et 1352. dactylicus est catalecticus in bisyllabum cum anacrusi iambica. Itaque sagaciter Bentleius,

λῆμ' ἐστὶ τὸ τἀνδρός.

ΧΟΡΟΣ

ἀλλ' ἐξ ὅτου τοπρῶτον ἤρξαθ' ἡ μάχη γενέσθαι,
δεῖ δὴ λέγειν πρὸς τὸν χορόν· πάντως δὲ τοῦτο δράσεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

καὶ μὴν ὅθεν γε πρῶτον ἠρξάμεσθα λοιδορεῖσθαι,
ἐγὼ φράσω· 'πειδὴ γὰρ εἱστιώμεθ', ὥςπερ ἴστε,
πρῶτον μὲν αὐτὸν τὴν λύραν λαβόντ' ἐγὼ 'κέλευσα
ᾆσαι Σιμωνίδου μέλος, τὸν Κριὸν ὡς ἐπέχθη.
ὁ δ' εὐθέως ἀρχαῖον εἶναι 'φασκε τὸ κιθαρίζειν,

---

Nihil enim frequentius permutatione verborum ἀνὴρ et ἄνθρωπος. Ea uti debebam in dissertatione de aetate Orphei Argonauticorum p. 785. ubi in epigrammate Phalaeci apud Athenaeum X. p. 440. D. eo magis, quod isti versus in feminam bibacem scripta sunt, reponendum erat:

ἴσα δὲ πίνειν
οὔτις οἱ ἀνδρῶν ἤρισεν οὐδαμά πω.

In Ravennate libro et Veneto scriptum est:

ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ θρασύνεται·
δῆλον τὸ λῆμ' ἐστὶ τἀνθρώπου.

Hinc fortasse coniiciat quis scribendum esse, δῆλόν γε τἀνθρώπου 'στὶ τὸ λῆμα. Sed praestare videtur, quod dedimus, remotis interpretamentis.

1356. Vulgo ἤδη λέγειν χρὴ πρὸς χορόν. Articulum, qui necessarius est, tertius Dobraei ut interpretis adscriptum habet: in textu exhibent Mut. a. b. Propius verum Bar. 43. et quintus Dobraei χρὴ λέγειν πρός τὸν χορόν. Dorv. ἤδει, primae litterae superscripto ε. Hinc emendavi δεῖ δὴ λέγειν πρὸς τὸν χορόν. In Ach. 416.

δεῖ γάρ με λέξαι τῷ χορῷ ῥῆσιν μακράν.

1357. Vulgo καὶ μὴν ὅθεν γε τοπρῶτον. Ita etiam B. habet Membr. ὅθεν πρῶτον. Brunckius recte e C. D. edidit ὅθεν γε πρῶτον, idque etiam in Elbingensi, Ravennate, Dorv. aliisque est.

1358. ἐγὼ φράσω] L. Ia. ἔγωγε. Ib. Dorv. ἐγὼ φράσω γ'. Pro ἐπειδὴ I. habent ἐπεί. Pro εἱστιώμεθα R. ἑστιώμεθα. ERN. Dorv. Elbing. Mut. 3. tres Dobraei ἐγὼ φράσω γ'. ἐπεί. Ἑστιώμεθ' etiam Ravennas, Venetus, Dorv. Borgianus.

1359. Legebatur κριόν. Deinde Dobraei quintus Ia. ἐπήχθη. Ib. ἐπάχθη. Dorv. ἀπέχθη. B. D. Bavar. ἐπαίχθη. Dobraei tertius ἐπέχθο. In B. C. Bar. 127. duobusque Dobraei adnotatum, γρ. ἐπλέχθη. Vide ad scholia.

1361. Vulgo, ὁ δ' εὐθὺς ὡς ἀρχαῖον εἶν' ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν. Omittunt ὡς Venetus, Porsoni Harleianus et Barocc. 127. primusque Dobraei. Εὐθέως ἀρχαῖον habent Elbing. Bav. Dorv. Dobraei 2. 4. 6. margo ed. Caninii, Mut. b. c. Ia. Id Reisigio in Coni. p. 92. non satis

ᾄδειν τε κίνουθ', ὥςπερεὶ κάχρυς γυναῖκ' ἀλοῦσαν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

οὐ γὰρ τότ' εὐθὺς χρῆν σέ γ' ἄρα [τύπτεσθαι καὶ πατεῖσθαι,]

---

elegans visum. Dobraei tertius εὐ ἀρχαῖον εἶν' ἔφασκε, supra adscripto ab recentiore manu θύς. Leid. Ib. Bar. 43. Dobraei quintus ὁ δ' εὐθέως εἶν' ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν ἀρχαῖον. Primus Dobraei, ὁ δ' εὐθὺς ἀρχαῖόν γ' ἔφασκ' εἶναι τὸ κιθαρίζειν. Vnde coniici potest, ὅ δ' εὐθὺς ἀρχαῖόν γ' ἔφασκ' εἶναί τι τὸ κιθαρίζειν.

1362. Plerique codd. κάγχρυς. At brevis est prima: v. Vesp. 1306. et adnott. ad Thom. M. v. ἀλεῖν.

Athenaeus ex Tryphone XIV. p. 618. D. ἱμαῖος, ἡ ἐπιμύλιος καλουμένη, ἣν παρὰ τοὺς ἀλέτους ᾖδον· ἴσως ἀπὸ τῆς ἱμαλίδος. ἱμαλὶς δ' ἐστὶ παρὰ Δωριεῦσιν ὁ νόστος καὶ τὰ ἐπίμετρα τῶν ἀλέτων. Vide Hesychium in v. ἱμαῖος, ἱμαλιά, ἱμαλίς. Νόστον, qui est reditus ex frumento quod molitur, ut deum colebant, quem vel Νόστον vocabant: v. Eustath. p. 1885, 25. vel Εὔνοστον: v. eumdem p. 214, 17. 1383, 42. et Hesychium v. εὔνοστος. Adde eumdem v. προμυλέα. Conf. Götzius de pistrinis veterum p. 378—385. et Ilgenius in disquisitione de scoliis p. 25. Exemplum eiusmodi cantionis habet Plutarchus in convivio sapientum p. 157. D. ἄλει, μύλα, ἄλει. καὶ γὰρ Πιττακὸς ἀλεῖ μεγάλας Μυτιλάνας βασιλεύων.

1363. Vulgo, οὐ γὰρ τότ' εὐθὺς χρῆν σ' ἄρα τύπτεσθαι καὶ πατεῖσθαι, quod servant Dobraei tertius et quintus. Quod Brunckius ex A. C. dedit, χρῆν σ' ἄρα τύπτεσθαί τε καὶ πατεῖσθαι, habent etiam Ravennas et Venetus. In Mut. a. est χρῆν σ' ἄρα τύπτεσθαί γε καὶ πατεῖσθαι, quod mirum est placuisse Reisigio in Coni. p. 92. Sic tamen etiam Dorv. nisi quod hic γ' etiam pro σ'. In Mut. b. c. Dobraeique 2. 6. legitur χρῆν σέ γ' ἄρα τύπτεσθαι καὶ πατεῖσθαι. In Elbing. σ' et καὶ πατεῖσθαι desunt: omittunt καὶ πατεῖσθαι etiam Dobraei 4. in quo scriptum χρὴν γ' ἄρα τύπτεσθαι, et Arund. in quo σέ γ' ἄρα τύπτεσθαι. Primus Dobraei, εὐθὺς ἄρα (prius ἄρα) χρῆν σε τύπτεσθαι καὶ πατεῖσθαι. Bentleius, ut anapaestum a quarto pede removeret, coniecit, οὐ γὰρ τότ' εὐθὺς χρῆν σε τύπτεσθαί τε καὶ πατεῖσθαι. Probarunt Reizius, Porsonus in praef. ad Hec. p. 41. Elmsleius in censura Hecubae p. 266. H. ed. Lips. et in auctar. ad Ach. 127. Facilior haec quam vera emendatio est. Nam codicum scripturas consideranti, quum omnes tueantur ἄρα, defensum illud iure ab Reisigio in Coni. p. 90. fluctuent autem in postremis verbis, non potest obscurum esse, tale quid, quale v. 1401. ab Aristophane scriptum esse: οὐ γὰρ τότ' εὐθὺς χρῆν σέ γ' ἄρα τυπτόμενον ἐπιτριβῆναι. Quare corrupta uncis inclusi. Mira Scaligeri sententia fuit, prodita in ed. a. 1624. uno verbo legendum esse τυπτεκαιπατεῖσθαι.

ᾄδειν κελεύονθ᾽, ὡςπερεὶ τέττιγας ἑστιῶντα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τοιαῦτα μέντοι καὶ τότ᾽ ἔλεγεν ἔνδον, οἷά περ νῦν,
καὶ τὸν Σιμωνίδην ἔφασκ᾽ εἶναι κακὸν ποιητήν.
κἀγὼ μόλις μέν, ἀλλ᾽ ὅμως ἠνεσχόμην τοπρῶτον.
ἔπειτα δ᾽ ἐκέλευσ᾽ αὐτὸν ἀλλὰ μυῤῥίνην λαβόντα
τῶν Αἰσχύλου λέξαι τί μοι. κᾆθ᾽ οὗτος εὐθὺς εἶπεν·
ἐγὼ γὰρ Αἰσχύλον νομίζω πρῶτον ἐν ποιηταῖς,

---

1364. τέττιγας] Spanhemius male refert ad ἑστιῶντα, quasi cicadas comederint, idque illustrat. ERN. Recte quidem τέττιγας Spanhemius ad ἑστιῶντα refert, sed non cogitandum de cicadis appetitus commovendi caussa, quod ille vult, appositis. Hoc enim dicit Phidippides, risus captandi caussa: quidni verberandus eras, quod canere me iusseras, quasi qui cicadas invitasses, quae rore vescuntur, neque aliud agendum habent, quam ut canant. Apud Suidam v. ᾄδειν legitur τέττιγα, quod non tam confidenter quam Dobraeus in τέττιγας mutem. Potuit enim etiam τέττιγά μ᾽ ab illo scriptum esse.

1365. Mut. a. Porsoni Harleianus et Bar. 127. ἔνδον ἔλεγεν. Dobraei tertius, ἔνδον ἔλεγε. Mut. c. οἷα καὶ νῦν. Venetus, duo quos dixi Porsoni, et Dobraei tertius οἷάπερ καὶ νῦν. Rav. omittit ἔνδον. Ven. τοῖα et in fine versus οἷά περ καὶ νῦν.

1368. Rav. ἔφασκεν.

1369. Ven. omittit εὐθύς. Qui sequentem versum non Phidippidi, sed ipsius senis verba continere putant, maluerint αὐτὸν quam εὐθὺς scriptum esse.

1370. πρῶτον] Ib. Dorv. Elbing. πάντων. Dobraei 4. πάντων τ᾽. Est hoc e glossa, quam patet fuisse πάντων τῶν ποιητῶν. Brunckius, glossam MS. C. οὐκ ᾄσω δηλαδή sequutus, hunc versum cum sequente coniunxit, cui signum interrogationis apposuit, ut uterque versus orationem contineret Phidippidis, ironice negantis se quidquam ex Aeschyli carminibus cantaturum esse. In versione sic expressit, ut ironice potius loqui, quam interrogare videatur Phidippides. Et hoc modo fere caeteri quoque interpretes. Alii hoc versu Strepsiadis de Aeschylo sententiam contineri putant. Id si placuit Aristophani, perincommodo loco posita est ista parenthesis, servato ordine versuum, quem libri praebent. Sic tamen Reisigius. Praestaret, quod Schützius probante Reizio coniiciebat:

ἔπειτα δ᾽ ἐκέλευσ᾽ αὐτὸν ἀλλὰ μυῤῥίνην λαβόντα
(ἐγὼ γὰρ Αἰσχύλον νομίζω πρῶτον ἐν ποιηταῖς)
τῶν Αἰσχύλου λέξαι τί μοι, κᾆθ᾽ οὗτος εὐθὺς εἶπεν
ψόφου πλέων, ἀξύστατον, στόμφακα, κρημνοποιόν.

ψόφου πλέων, ἀξύστατον, στόμφακα, κρημνοποιόν.
κἀνταῦθα πῶς οἴεσθέ μου τὴν καρδίαν ὀρεχθεῖν;
ὅμως δὲ τὸν θυμὸν δακὼν ἔφην, σὺ δ' ἀλλὰ τούτων
λέξον τι τῶν νεωτέρων ἅττ' ἐστὶ τὰ σοφὰ ταῦτα.
ὁ δ' εὐθὺς ᾖσ' Εὐριπίδου ῥῆσίν τιν', ὡς ἐκίνει
ἁδελφός, ὦ 'λεξίκακε, τὴν ὁμομητρίαν ἀδελφήν.
κἀγὼ οὐκέτ' ἐξηνεσχόμην· ἀλλ' εὐθὺς ἐξαράττω

---

In qua ratione tamen illud displicet, quod haec parenthesis adderetur mentione Aeschyli nondum facta, qui ante nominandus erat, quam parenthesis ista recte posset inseri. Multo melius versus iste collocaretur post v. 1372. hoc modo:

κἀνταῦθα πῶς οἴεσθέ μου τὴν καρδίαν ὀρεχθεῖν;
ἐγὼ γὰρ Αἰσχύλον νομίζω πρῶτον ἐν ποιηταῖς.

Sed non videtur ab librorum scriptura discedendum esse. Nam multo aptius est, laudari Aeschylum eo, quod novitia ista Socraticorum doctrina imbutus adolescens eum vituperat, hunc scilicet, inquiens, ego primum poetarum esse censeo. Quo iudicio quum antiquae disciplinae iam sectatorem Strepsiadem vehementer indignatum facit poeta, satis, quid ipse de Aeschylo statuat, aestimare spectatores possunt.

1371. ἀσύστατον] R. ἀξύστατον. Mox pro κρημνοποιὸν laudat schol. Hermog. p. 391. κρυμνοποιεῖν, vitiose. Gl. Ib. σκληρολέκτην. ERN. Brunckius ἀξύστατον edidit e Suida et quarto Regio. Nec discrepare videntur codd. Bekkeri.

1373. σὺ δ' ἀλλὰ] V. Graev. ad Lucian. Dial. Mar. p. 247. ERN. Ven. ἔφη.

1375. ἐκίνει] *Subegit, compressit coitu.* Vnde scorta masculina supra κινούμενοι, 1104. ERN. Ven. ᾖσεν.

1376. ἀδελφὸς] Ia. ὁ 'δελφός, quod non improbem. De re vid. schol. ERN.

1377. Κἀγὼ δ' οὐκ ἔτ' ἐξηνειχόμην R. L. C. qui tamen habet ἠνεσχόμην, ut I. quod versum perimit. Forte fuit ἐγὼ δ' ἔτ' οὐκ etc. *Ego vero amplius me continere non potui, non tolerare amplius potui filii amentiam.* ERN. Vulgo, ἐγὼ δέ τ'. οὐκ ἠνεσχόμην, atque ita C. In membr. est κἀγὼ δ' οὐκέτ' ἐξηνειχόμην. Brunckii codex κἀγὼ δ' οὐκέτ' ἠνεσχόμην. B. κἀγὼ οὐκέτ' ἐξηνεσχόμην. Quartus Regius, Venetus, aliique libri, κἀγὼ δ' οὐκέτ' ἐξηνεσχόμην. Borgianus, κἀγὼ δ' οὐκ ἔτ' ἐξηνεσχόμην. Elbingensis, κἀγὼ οὐκ. Ravennas denique, κἄγ' οὐκ ἔτ' ἐξηνεσχόμην. Brunckius reposuit, ἐγὼ δ' ἔτ' οὐκ ἠνεσχόμην, quae Toupii emendatio est in Em. Suid. vol. I. p. 179. At haud dubie vera lectio ea est, quam codex Regius B. servavit, et cuius manifesta sunt in maxima parte librorum vestigia, κἀγὼ οὐκέτ' ἐξηνεσχόμην. Eamque etiam in duobus MSS.

πολλοῖς κακοῖς καἰσχροῖσι. κἀντεῦθεν μέν, οἷον εἰκός,
ἔπος πρὸς ἔπος ἠρειδόμεσθ'· εἶθ' οὗτος ἐπαναπηδᾷ,
κἄπειτ' ἔφλα με, κἀσπόδει, κἄπνιγε, κἀπέτριβεν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

οὔκουν δικαίως, ὅστις οὐκ Εὐριπίδην ἐπαινεῖς,
σοφώτατον;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

σοφώτατόν γ' ἐκεῖνον; ὤ, τί σ' εἴπω;
ἀλλ' αὖθις αὖ τυπτήσομαι.

---

Harleianis inventam merito probatam videas a Porsono in appendice ad Toupii Emendatt. in Suidam. Sed eum errasse puto, quum ἔτ' οὐκ a comicis pro οὐκέτι abiudicandum censuit. Vide ad Soph. Trach. 160. Vltima syllaba verbi κἀγὼ coalescit cum prima sequentis particulae οὐκέτι, quo nihil frequentius. Ἐξηνεσχόμην autem ut in Pace, v. 702.

ὠρακιάσας. οὐ γὰρ ἐξηνέσχετο
ὁρῶν πίθον καταγνύμενον οἴνου πλέων.

1378. R. C. κακοῖσι, καἰσχροῖς. κἀντεῦθεν οἷον. Ita versus non stat. C. et Ib. addunt οὖν, L. et Ia. post εἰκὸς addunt ἦν per glossam. κἀντεῦθεν etiam habet Ia. Ex quibus nihil extrico, quod melius sit vulgato. ERN. Vulgo: κἆτ' ἐντεῦθεν, οἷον εἰκός. Idque etiam in C. Caeteri codd. vix ullo excepto κἀντεῦθεν οἷον εἰκός, in quibus sunt Rav. et Venetus, aut κἀντεῦθεν οὖν οἷον εἰκός, quibusdam in fine ἦν vel ἦν γε addentibus. Is consensus in vocabulo κἀντεῦθεν, quod sane multo elegantius est, quam κἆτ' ἐντεῦθεν, permovit nos, ut post κἀντεῦθεν particulam μὲν reponeremus: quae quum excidisset propter litterarum similitudinem cum ultima praecedentis vocabuli syllaba, ab aliis οὖν additum fuit, ab aliis, iisque metri peritioribus κἆτ' ἐντεῦθεν scribi coepit.

1379. L. Ia. ἐριζόμεθ'. At Vat. R. Suid. in ἔπος πρὸς ἔπος, Eustath. Il. ψ. p. 1327. 14. ἠρειδόμεσθ', quod placet Kustero. ERN. Vulgo ἠριζόμεσθ'. Brunckius ἠρειδόμεσθ' edidit ex A. C. Idque etiam Ravennas, Venetus, aliique boni libri habent, communivitque Porsonus in Dobraei Aristophanicis p. 51.

1380. Libri omnes κἀπέτριβεν, praeter Ravennatem, in quo est κἀπέθλιβε, et Venetum, in quo κἀπέθλιβεν, quod non ausus sum reponere auctoritate horum duorum codicum, qui ex uno communi fonte fluxerunt, quum nullus illam scripturam alius liber exhibeat. Etiam Suidas vulgatam lectionem habet, qui sic scribit: ἐσπόδει κἀπέτριβεν. κονιορτοῦ ἐπλήρου. συνέτριβεν.

1382. ἐκεῖνον] C. ἐκεῖνον; quod verum est. Ironice enim dicit: *tu sapientissimum illum vocas?* ERN.

1383. V. Thom. M. in τυπτήσει. ERN. Ven. αὖθις τυπτήσομαι,

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

νὴ τὸν Δί', ἐν δίκῃ γ' ἄν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

καὶ πῶς δικαίως; ὅςτις, ὦ 'ναίσχυντέ, σ' ἐξέθρεψα,
αἰσθανόμενός σου πάντα τραυλίζοντος, ὅ τι νοοίης.
εἰ μέν γε βρῦν εἴποις, ἐγὼ γνοὺς ἂν πιεῖν ἐπέσχον·
μαμμᾶν δ' ἂν αἰτήσαντος, ἧκόν σοι φέρων ἂν ἄρτον·
κακκᾶν δ' ἂν οὐκ ἔφθης φράσαι, κἀγὼ λαβὼν θύραζε

---

omisso αὖ. Tum vulgo ἐνδίκως γάρ. Ib. Elbing. ἐν δίκῃ. Borgianus, ἐν δίκῃ ἐνδίκῃ γ' αὖ. Caeteri codd. ἐν δίκῃ γ' ἄν, quod Brunckio quoque, intellecto τύπτοιο, non displicet. Ravennas num a vulgata discedat, non indicatum. Videtur ἐνδίκως γὰρ habere.

1385. Τραυλίσαντος Dobraei sextus, quod non probem. Rav. inserit καὶ ante πάντα. Ven. νοεῖς.

1386. Ib. παρέσχον pro ἐπέσχον, male. Proprium verbum est in infantibus: v. ad Callim. h. in Del. 51. ERN. Παρέσχον Brunckii quoque codex. Id supra scriptum in Dorv. Phrynichus in Bekkeri Anecd. p. 31, 9. βρῦ. τὸ ὑποκόρισμα, ὅ ἐστι λεγόμενον τοῖς παιδίοις σύμβολον τοῦ πιεῖν· ὅπερ ἔνιοι σὺν τῷ ο γράφουσι, βροῦ. Et Antiatticista ibidem p. 85, 28. βρῦ. ἐπὶ τοῦ πιεῖν. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις δευτέραις. Eustathius p. 1106, 12. (1142, 18.) βρῦν ex Aristophane affert. H. Stephanus in Thes. T. III. p. 33. 34. litteram ρ in ore balbutientium puerorum miratus, βῦν legendum censebat, Varronis *buas* apud Nonium comparans. Eadem etiam Scaligeri sententia fuit, qui in ed. Aristophanis a. 1624. adnotavit: *βῦν vel etiam πῖν· non autem βρῦν*. Haec quamvis non inscite animadversa, tamen non sunt vera. Finguntur istiusmodi voces a nutricibus, levi saepe similitudine adductis: ut in hac factum, quae ex labiorum vibratione, qua sonus prope qualis βρ editur, petita est. Simile est illud Phoenicis de Achille, οἴνου ἀποβλύζων ἐν νηπιέῃ ἀλεγεινῇ.

1387. ἧκον] L. C. Ia. ἥκω. ERN. Elbing. ἥκων, et omittit ἄν, quae particula deest etiam in Dorv. Dobraei quarto, Mut. a. b. Ἥκω autem Barocciani 43. et 127. Dorv. Dobraei tertius, quartus, quintus. Secundus ἧκον a prima manu, sed supra correctum ἥκω. Sextus ἥκειν, cum interpretatione ἐλθεῖν. Ἥκω quidem etsi non ita videtur a Graecae orationis indole abhorrere, ut dici non potuerit, tamen nescio an natum sit ex ἥκων, quod in Elbing. est. Suadet certe Dorv. qui habet. ἥκω σοι φέρον ἄρτον.

1388. Rav. Ven. Dobraei tertius οὐκ ἄν.

κακᾶν] R. C. κακκᾶν, ut est v. 1394. ERN. Brunckius κακκᾶν e MSS. A. C. D. quibuscum consentit Elbingensis, edidit, omisso iota subscripto, quod abest etiam in Aldina et B. ubi κακᾶν scriptum. Duplicatum κ tuetur Brunckius versu e Pace 162. V. mox v. 1394.

*ἐξέφερον ἄν, καὶ προὐσχόμην σε. σὺ δέ με νῦν ἀπάγχων*
*βοῶντα, καὶ κεκραγόθ', ὅτι*
*χεζητιῴην, οὐκ ἔτλης*
*ἔξω 'ξενεγκεῖν, ὦ μιαρέ,*
*θύραζέ μ', ἀλλὰ πνιγόμενος*
*αὐτοῦ 'ποίησα κακκᾶν.*

### ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ β'.

*οἶμαί γε τῶν νεωτέρων τὰς καρδίας* ἀντιστρ.
*πηδᾶν, ὅ τι λέξει.*
*εἰ γὰρ τοιαῦτά γ' οὗτος ἐξειργασμένος*
*λαλῶν ἀναπείσει,*
*τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμεν ἀλλ'*
*ἂν οὐδ' ἐρεβίνθου.*

---

1389. σὺ δέ με] R. σὺ δ' ἐμέ. ERN. Ita etiam recte Brunckius edidit. Vulgatum servat Rav. De verbo προὐσχόμην v. Valck. ad Callim. fr. p. 227. Quartus Regius ἄγχων. Ea scriptura usus Reisigius in Coni. p. 38. deleto mox καὶ cum multis codd. ante κεκραγότα, anapaestum, qui ipsi perelegans videbatur, intulit, antistrophicam id rationem postulare ratus. Recte tamen recessit ab ista opinione in editione fabulae.

1390. καὶ] Ia. omittit. ERN. Omittunt etiam quinque codd. Brunckii et Ravennas, primus, tertius, quintus Dobraei, aliique, aperto errore.

1392. γ' ἐνεγκεῖν] R. 'ξενεγκεῖν. ERN. Nonnulli codd. ut vulgo, ἔξω γ' ἐνεγκεῖν. Sed meliores ἔξω 'ξενεγκεῖν. Aliqui ἔξω γ' ἐξενεγκεῖν.

1393. Vulgo ἀλλ' ἀποπνιγόμενος. Dedi, quod praebuerunt Ravennas et Venetus, ut et accommodatius ad rem, et elegantius ad numeros.

1395. τὰς καρδίας πηδᾶν] Imitatus est Philostratus Vit. Apoll. I. 37. quod non vidit Olearius. Non necesse est cum Kustero intelligere προςδοκώντων. ERN.

1397. τοιαῦτα] Ib. ταῦτ' vitiose. 'Εξειργασμένος est *excultus doctrina, arte dicendi.* Nam ita dicitur in omni genere qui perfectus est. ERN.

1400. οὐδ' ἐρεβίνθου] Varie interpretantur hunc locum, nec satisfaciunt. Berglerus explicat, *emerimus* (λάβοιμεν) *corium senum ne erebintho quidem.* Sed quis emit senis vel hominis omnino corium? Simplicissimam puto interpretationem scholii. ERN. Mirum profecto, Ernestio hoc excidere potuisse, nec recordatum eum esse, eodem modo et Latinos et Germanos loqui, ut, quod nihili vel etiam cum malo coniunctum est, habere se nolle, etiam si vilissimo pretio emi possit, significent. Perinepta sunt, quae scholiastes af-

ΧΟΡΟΣ

σὸν ἔργον, ὦ καινῶν ἐπῶν κινητὰ καὶ μοχλευτά,
πειθώ τινα ζητεῖν, ὅπως δόξεις λέγειν δίκαια.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ὡς ἡδὺ καινοῖς πράγμασιν καὶ δεξιοῖς ὁμιλεῖν,
καὶ τῶν καθεστώτων νόμων ὑπερφρονεῖν δύνασθαι.
ἐγὼ γὰρ ὅτε μὲν ἱππικῇ τὸν νοῦν μόνῃ προςεῖχον,

---

fert. Ineptiora etiam, quae sunt in scholiis Victorianis, ex quibus patet, quantopere se in re facillima torserint interpretes. Quin fuisse, qui verba *ἀλλ' οὐδ' ἐρεβίνθου* Strepsiadi tribuerint, ex hisce Suidae colligi potest: *ἐρέβινθος. τὸ τοῦ ἀνδρὸς αἰδοῖον. Ἀριστοφά-φάνης Νεφέλαις· τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμεν ἄν. ὁ δὲ πρεσβύτης· ἀλλ' οὐδ' ἐρεβίνθου· τουτέστιν αἰδοῖον. σημαίνει δὲ καὶ τὸ ὄσπριον.* Ac videntur illi corrupisse scripturam: legitur enim vulgo, *τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμεν ἂν ἀλλ' οὐδ' ἐρεβίνθου.* Brunckius, secundi versus metrum laborare ratus, sic edidit:

*ἀλλ' οὐδ' ἂν ἐρεβίνθου,*

idque est in libro Ravennate. In addendis tamen malle se legere dicit, *τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμ' ἂν οὐκ, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἐρεβίνθου.* Reisigius dedit, *λάβοιμ' ἂν οὐκ ἂν οὐδ' ἐρεβίνθου.* Satius erat, quod nunc fecimus, sedes particularum commutare. Ac nescio an idem placuerit Porsono, qui citaverit Athenaeum p. 236. C. et Demosthenem p. 352, 21. ed. Reisk. Nam apud Athenaeum Diphilus:

*ὅτι τοῦτό μοι τὸ δεῖπνον ἀλλ' οὐδ' αἷμ' ἔχει*

Demosthenes autem: *ὑπὲρ δὲ Φωκέων ἢ Θεσπιέων ἢ ὧν οὗτος ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς, ἀλλ' οὐδὲ μικρόν,* scilicet *ἔνεστιν ἐν τῇ ἐπιστολῇ.*

1401. Huic versui stellulam praefixit Caninius ut vitioso. Nempe in edd. tum deerat *ἐπῶν.* unde Dukerus coniiciebat *καινῶν λόγων.* *Ἐπῶν* etiam R. et ceteri nostri. ERN. *Ἐπῶν* restituit Kusterus e MSS. Vat. et Arund. Bar. 43. Dobraei omnes praeter tertium, in quo, ut in Harl. et, ut videtur, Bar. 127. *λόγων.* Venetus, *ἔργων ὦ κινητὰ καὶ μοχλευτὰ καινῶν ἐπῶν.* Ridet Euripidem, qui in Medea v. 1314. ed. Pors. scripsit:

*τί τάςδε κινεῖς κἀναμοχλεύεις πύλας;*

Sed eum primo *τούςδε λόγους* dedisse, sagaciter coniecit Porsonus, cui vereor ne non iure contradixerit Elmsleius ad suae ed. v. 1284. Hinc dubitari potest, *ἐπῶν* an *λόγων* apud Aristophanem praestet.

1402. *δόξῃς*] L. *δόξεις*, melius. ERN. Ita C. D. Bavaricus, aliique, et ex emendatione primae manus B. Ac reposuit Brunckius. Membranae, Rav. Ven. et alii vulgatum habent.

1405. Vulgo, *ἱππικῇ μόνῃ τὸν νοῦν προςεῖχον.* Bentleius mutando verborum ordine metrum restituit, *ἱππικῇ τὸν νοῦν μόνῃ προςεῖχον,* eumque sequutus est Brunckius. Liber Ravennas, *μόνον*

οὐδ' ἂν τρί' εἰπεῖν ῥήμαθ' οἷός τ' ἦν, πρὶν ἐξαμαρτεῖν·
νυνὶ δ', ἐπειδή μ' οὑτοσὶ τούτων ἔπαυσεν αὐτός,
γνώμαις δὲ λεπταῖς καὶ λόγοις ξύνειμι καὶ μερίμναις,
οἶμαι διδάξειν, ὡς δίκαιον τὸν πατέρα κολάζειν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἵππευε τοίνυν· νὴ Δί', ὡς ἐμοί γε κρεῖττόν ἐστιν
ἵππων τρέφειν τέθριππον, ἢ τυπτόμενον ἐπιτριβῆναι.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἐκεῖσε δ', ὅθεν ἀπέσχισάς με, τοῦ λόγου μέτειμι,
καὶ πρῶτ' ἐρήσομαί σε τουτί· παῖδά μ' ὄντ' ἔτυπτες;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἔγωγέ σ', εὐνοῶν γε καὶ κηδόμενος.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

εἰπὲ δή μοι,
οὐ κἀμέ σοι δίκαιόν ἐστιν εὐνοεῖν ὁμοίως
τύπτοντ'; ἐπειδήπερ γε τοῦτ' ἔστ' εὐνοεῖν, τὸ τύπτειν.

---

προςεῖχον. Venetus, τὸν νοῦν μου προςεῖχον.

1406. Venetus οὐκ ἄν. Deinde R. πρὶν ἢ 'ξαμαρτεῖν.

1407. νυνὶ] R. νῦν, post ἐξέπαυσεν, utrumque vitiose. ERN. Borgianus, ἔπαυσεν οὗτος. Venetus omittit μ' οὑτοσί. Ravennas habet μ' οὗτος. Ἐξέπαυσεν non malum, si legatur vel ἐπειδή μ' οὑτοσὶ τῶνδ' ἐξέπαυσεν αὐτός, vel ἐπειδή μ' οὑτοσὶ τούτων ὅδ' ἐξέπαυσεν.

1411. Rav. omittit τέθριππον. Ven. ἵππον τέθριππον τρέφειν.

1413. γε] Del. R. at Ia. pro γε habet σε, ut etiam in v. seq. non bene R. ἔγωγε in εὖγε mutat. Ia. σε delet. ERN. Ven. πρῶτον. Vulgo ἐρήσομαί γε τουτί. Membr. ἐρήσομαι τουτί. B. C. D. Elbing. et alii optimi codd. ἐρήσομαί σε τουτί, quod recepit Brunckius. Rav. Ven. ἐτύπτησας.

1414. Legebatur εὐνοῶν τε καὶ κηδόμενος. In Dorv. omissum τε. Dedi quod sensus requirebat.

1415. Ven. οὐκ ἄν μέ σοι.

1416. ἐπειδήπερ τοῦτ' ἐστ'] Vulgo: τύπτειν τ' ἐπειδήπερ τοῦτ' ἔστ' εὐνοεῖν τὸ τύπτειν. Atque ita etiam membr. et quartus Regius Sed Rav. τύπτειν sine τ'. Borgianus, τύπτειν ἐπειδήπερ τοῦτ' ἐστίν. Sic etiam Venetus, nisi quod τύπτειν δ' habet. C. ἐπειδήπερ γε τοῦτ' ἐστίν. B. Ia. Ib. aliique codd. ἐπειδήπερ γε τοῦτ' ἔστ', quod recte recepit Brunckius. Codex Brunckii, τύπτοντ', ἐπειδήπερ τοῦτ' ἐστίν. Ac τύπτοντ' a Brunckio merito receptum est, quod habent etiam Bavaricus et sextus Dobraei, cuius in secundo quidem τύ-

πῶς γὰρ τὸ μὲν σὸν σῶμα χρὴ πληγῶν ἀθῷον εἶναι,
τοὐμὸν δὲ μή; καὶ μὴν ἔφυν ἐλεύθερός γε κἀγώ,
κλάουσι παῖδες, πατέρα δ' οὐ κλάειν δοκεῖς; *
φήσεις νομίζεσθαι σὺ παιδὸς τοῦτο τοὔργον εἶναι·
ἐγὼ δέ γ' ἀντείποιμ' ἄν, ὡς δὶς παῖδες οἱ γέροντες.
εἰκὸς δὲ τοὺς γέροντας ἢ νεωτέρους τι κλάειν,

---

πτειν τ' sed supra scripto ον et glossa δαίροντα. Probavit etiam Porsonus in add. ad Hec. 1161. p. 103. ed. Lips. a. 1824. Is in Dobraei Aristophanicis reliqua sic scribi iussit: ἐπειδήπερ τόδ' ἐστὶν εὔνοεῖν τὸ τύπτειν.

1418. γε] R. τε. L. I. delent. Vtrumque perperam. Nec magis bene v. seq. R. κλαίουσι. ERN. Γὲ etiam ab Elbing. abest.

1419. τίη δή;] Τίη τί δή R. Delet autem C. Ia. et Ib. ERN. Verba haec τίη δή primus addidit Fracinus in ed. Iuntina. Absunt ea ab edd. antiquis, et codd. Ravennate, Veneto, Borgiano, Elbingensi, Bavarico, et Brunckii omnibus, nisi quod in C. in margine τίη δή scriptum, in membr. autem ibidem in margine minio additum τίη τί δή, sed in neutro codice personae indice notato. Caussa, quare ista verba omitterentur, fortasse fuit, quod ea, quae praecedunt, ad imitationem ficta sunt senarii Euripidei in Alcestide, 694. quem Aristophanes etiam in Thesmoph. 194. habet:

χαίρεις ὁρῶν φῶς· πατέρα δ' οὐ χαίρειν δοκεῖς.

Addunt ὅτιὴ τί δή Dorv. Arund. Mut. primus; τίη τι δὴ liber Caninii, in quo addita nota personae; τίη δὴ secundus Dobraei. Non obscurum est, esse hoc supplementum metricorum. Nam ne apta quidem est ista Strepsiadis quaestio. Sed quod Reisigius dedit, πατέρα δ' οὐ κλάειν δοκεῖς τι ἤδη, vix inveniet cui probetur. Ego quidem lacunae signum ponendum censui. Nisi fallor, huiuscemodi quid scripserat Aristophanes: ἐπεί γ', εἰ φήσεις νομίζεσθαι σὺ παιδὸς τοῦτο τοὔργον εἶναι, ἐγὼ δέ γ' ἀντείποιμ' ἄν.

1420. Pronomen omissum in membr. Habent illud B. D. Brunckii codex autem, Dorv. Caninii liber, Mut. 1. νομίζεσθαί γε παιδός. In Elbing. hic versus Strepsiadi tributus; qui sequitur, Phidippidi. Quum in Ven. Dorv. Barocc. 43. 127. Dobraei quinto, tribus Mut. ἐγὼ δ' ἀντείποιμι scriptum sit, videri potest id ortum esse ex ἐγὼ δ' ἂν ἀντείποιμ' ἄν.

1422. δὲ μάλιστα τοὺς γέροντας ἢ] R. τε μᾶλλον τοὺς γέροντας ἢ male. Superlativus et pro comparativo reperitur. Hesych. μάλιστα — πλέον — μᾶλλον. Τοὺς νέους τι κλάειν. Delevit τι Berglerus, ut postulat versus, et volebat Dukerus. Abest a nostris R. Ia. ERN. Vulgo, εἰκὸς δὲ μάλιστα τοὺς γέροντας ἢ τοὺς νέους τι κλάειν. Brunckius pro μάλιστα edidit μᾶλλον e MSS. A. C. quod etiam in Vaticano et Ravennate et Borgiano et Dorv. est. Servant

ὅσωπερ ἐξαμαρτάνειν ἧττον δίκαιον αὐτούς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀλλ' οὐδαμοῦ νομίζεται τὸν πατέρα τοῦτο πάσχειν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

οὔκουν ἀνὴρ ὁ τὸν νόμον τοῦτον τιθεὶς τοπρῶτον
ὥςπερ σὺ κἀγὼ, καὶ λέγων ἔπειθε τοὺς παλαιούς;
ἧττον τί δῆτ' ἔξεστι κἀμοὶ καινὸν αὖ τολοιπὸν
θεῖναι νόμον τοῖς υἱέσιν, τοὺς πατέρας ἀντιτύπτειν;
ὅσας δὲ πληγὰς εἴχομεν πρὶν τὸν νόμον τεθῆναι,
ἀφίεμεν, καὶ δίδομεν αὐτοῖς προῖκα συγκεκόφθαι.
σκέψαι δὲ τοὺς ἀλεκτρυόνας, καὶ τἄλλα τὰ βοτὰ ταυτί,

---

μάλιστα Ven. Mut. 1. 2. Dobraei omnes, sed in secundo γρ. μᾶλλον. Articulum ante νέους, quem Brunckius omisit, libri MSS. et editi veteres ad unum omnes habent; B. D. quartus Regius, Porsoni Harl. Bar. 43. 127. Dobraei praeter quartum omnes, Ven. tres Mutinenses, omisso τι, quod etiam a quarto Dobraei abest, etiam τοὺς νεωτέρους. Ravennas: εἰκός τε μᾶλλον τοὺς γέροντας ἢ τοὺς νέους κλάειν. Borgianus, εἰκός τι μᾶλλον τοὺς γέροντας ἢ τοὺς νέους τι κλάειν. Τὶ ante κλάειν omittit etiam Elbingensis. Quartus Regius: εἰκὸς δὲ μάλιστα τοὺς γέροντας, ἢ τοὺς νεωτέρους τι κλάειν. Ex hac librorum varietate veram mihi videor lectionem extricasse. Nam μάλιστα vel μᾶλλον, ut incertae scripturae vocabulum, non videtur ab Aristophane, sed ab interprete profectum, qui tritissimam ellipsin explicare volebat. Deinde non placet τοὺς γέροντας ἢ νέους, sed aut τοὺς γέροντας ἢ τοὺς νέους, aut γέροντας ἢ νέους dictum oportebat. Caeterum Ravennas, in quo εἰκός τε scriptum, hunc versum ponit post eum qui sequitur.

1423. Male R. ἐξαμαρτεῖν. ERN.

1425. Vulgo, οὔκουν ἀνὴρ ὁ τὸν νόμον θεὶς τοῦτον ἦν τοπρῶτον. Rav. Ven. Dobraei I. 3. τιθείς. Iidem Dobraei duo τὸ πρῶτον ἦν. In Bar. 43. et Dobraei 5. deest τοῦτον. Apparere ex his puto, vulgatam a metricis profectam esse, postquam interpretis additamentum ἦν in textum venerat. His indiciis ductus, veterum illorum librorum scripturam emendavi.

1430. Liber Ravennas αὐτοὺς pro αὐτοῖς habet. Bene factum, quod Reisigius non recepit suam in Coni. p. 207. coniecturam αὐτούς.

1431. Porsonus in praef. ad Hec. p. 42. (45. ed. Lips. 1824.) hunc versum, cum duobus aliis in Ranis, in quibus ἱππαλεκτρυόνα et ἱππαλεκτρυόνας anapaestum in quartum pedem inferunt, aliorum sagacitati emendandum reliquit. Legi eum voluisse ἀλεκτρύους et ἱππαλεκτρύω proditum in Miscellaneis eius a Kiddio editis p. 195. Accentus Kiddio deberi puto: oportebat enim ἀλεκτρυοῦς et ἱππαλε-

ὡς τοὺς πατέρας ἀμύνεται· καίτοι τί διαφέρουσιν
ἡμῶν ἐκεῖνοι, πλήν γ' ὅτι ψηφίσματ' οὐ γράφουσιν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί δῆτ', ἐπειδὴ τοὺς ἀλεκτρυόνας ἅπαντα μιμεῖ,
οὐκ ἐσθίεις καὶ τὴν κόπρον, κἀπὶ ξύλου καθεύδεις;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

οὐ ταυτόν, ὦ 'τάν, ἐστίν, οὐδ' ἂν Σωκράτει δοκοίη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πρὸς ταῦτα μὴ τύπτ'. εἰ δὲ μή, σαυτόν ποτ' αἰτιάσει.

---

κτρυῶ scribi. Non contendam prorsus perverse iudicasse de hoc nomine Porsonum, sed mirum tamen, quod neque ipse, neque alius quisquam formae contractae exemplum videtur proferre potuisse, quum communis forma saepe inveniatur etiam ubi locus contractioni fuisset, ut in Strattidis, Anaxandridae, Theopompi versibus apud Athenaeum IX. p. 373. 374. et hisce ipsis in Nubibus mox v. 1434. et supra v. 659. et apud Aeschin. adv. Timarch. p. 9, 10.

1432. καίτοι διαφέρουσ' οὐδὲν] Vulgo, καίτοι διαφέρουσ' οὐδέν. Et sic nonnulli codd. Versum hunc in extremo vitiosum esse patet. MS. R. et Ib. habet διαφέρουσιν, quod est necessarium et Dukerus coniectura assecutus est. Hoc posito stare non potest καί τοι, sed scribendum est modo καί, pro καί τοι, quod a glossa explicante τὸ καὶ fluxit. R. addit etiam τι et Ib. σφόδρα et οὐδὲν διαφέρουσιν, ut appareat hic haesisse scribas. ERN. Recte Brunckius e MSS. A. C. edidit καίτοι τί διαφέρουσιν ἡμῶν ἐκεῖνοι: quocum consentiunt Ven. et Dobraei tertius. Brunckii codex et Bavar. καίτοι σφόδρ' οὐδὲν διαφέρουσιν ἡμῶν ἐκεῖνοι. Ravennas τί διαφέρουσιν οὐδέν. Ex quo patet, οὐδὲν interpretationem esse.

1433. C. I. habent πλήν γ' ὅτι eleganter. ERN. Ita etiam Elbingensis, duo Porsoni, Dobraei omnes, Mut. tertius. Vulgo πλὴν ὅτι.

1434. Rav. Ven. ἅπαντας.

1435. Margo ed. Caninii, τῶν κόπρων. Deinde vulgo κἀπὶ ξύλου καθεύδεις. Ravennas κἀπὶ πλεῖον καθεύδεις. Quartus Regius κἀπὶ ξύλου καθίζεις. Porsoni Harl. et Bar. 127. Dobraeique tertius κἀπὶ ξύλῳ καθίζεις, quod non contemnendum. Pollux si in X. 156. ad Nubes respiciens scripsit: πέτευρον δέ, οὗ τὰς ἐνοικιδίας ὄρνιθας ἐγκαθεύδειν συμβέβηκεν, Ἀριστοφάνης λέγει, ὥςπερ καὶ κρεμάθραν, ἐν ταῖς Νεφέλαις· ea voce in priore Nubium editione usus videtur Aristophanes. Abusus est Pollucis loco Reisigius, ut Euripidis personae in Nubibus locum assignare posset, in Museo Rhenano vol. II. fasc. 2. p. 197. seq. iterumque de eo disputavit in fascic. 3. p. 454. ut Nubibus vindicaret πέτευρον.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

καὶ πῶς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἐπεὶ σὲ μὲν δίκαιός εἰμ' ἐγὼ κολάζειν·
σὺ δ', ἢν γένηταί σοι, τὸν υἱόν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἢν δὲ μὴ γένηται,
μάτην ἐμοὶ κεκλαύσεται, σὺ δ' ἐγχανὼν τεθνήξεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἐμοὶ μὲν, ὤνδρες ἥλικες, δοκεῖ λέγειν δίκαια·
κἀμοί γε συγχωρεῖν δοκεῖ τούτοισι τἀπιεικῆ.
κλάειν γὰρ ἡμᾶς εἰκός ἐστ', ἢν μὴ δίκαια δρῶμεν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

σκέψαι δὲ χἀτέραν ἔτι γνώμην.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀπὸ γὰρ ὀλοῦμαι.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

καὶ μὴν ἴσως γ' οὐκ ἀχθέσει παθὼν ἃ νῦν πέπονθας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

πῶς δή; δίδαξον γάρ, τί μ' ἐκ τούτων ἐπωφελήσεις;

---

1440. σὺ δ' ἐγχανὼν τεθνήξει] *Tu autem prae risu morieris.* v. Suid. in ἐγχανών. ERN. Libri τεθνήξει. Suidas et editus et MS. apud Porsonum τεθνήξῃ. Dawesius in Misc. crit. p. 93. (148. seq. ed. Kidd.) τεθνήξεις, quod recepi, ab Elmsleio ad Ach. 590. iis argumentis communitum, quibus aegre reluctere.

1441. Mut. 1. ἄνδρες.

1442. τἀπιεικῆ] Adverbii loco ἐπιεικῶς dixit: mihi iis, quae dicit, *comiter* cedendum videtur. ERN. Fallitur. Hoc dicit, illos quoque suo iure uti decet.

1445. Omittunt γ' Ib. Elbing. Dorv. Rav. Ven. Tum Rav. ἀπεχθέσει.

1446. δή] Ia. οὖν. R. porro delet δή. Ia. et L. εἶτι. ERN. Vulgo: πῶς δή; δίδαξον γάρ, τί δή μ' ἐκ τούτων ἐπωφελήσεις. Pro priore δή Bar. 43. et Dobraei 5. νῦν. MS. Arund. et Brunckii codex, ἐκ τούτων ὠφελήσεις. Quartus Regius, Borgianus, Dobraei 2. 6. aliique, τί μ' ἐκ τούτων ὠφελήσεις. B. πῶς; δίδαξον γὰρ ἤν τι μ' ἐκ τούτων ὠφελήσῃς. Bentleius, τί δή μ' ἐκ τῶνδ' ἐπωφελήσεις. Bar. 43. Dobraei 5. δίδαξον γὰρ εἴτι μ' ἐκ τούτων ὠφελήσεις. Sic etiam, sed omisso γάρ, Leid. et Mut. 6. Sed primus Dobraei,

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

τὴν μητέρ', ὥςπερ καὶ σέ, τυπτήσω.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί φῄς; τί φῄς σύ;

τοῦθ' ἕτερον αὖ μεῖζον κακόν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

τί δ', ἢν ἔχων τὸν ἥττω

λόγον σὲ νικήσω λέγων,

---

τί μ' ἐκ τούτων σύ γ' ὠφελήσεις. Brunckius recte ex A. C. reposuit, τί μ' ἐκ τούτων ἐπωφελήσεις, idque etiam Ravennas et Venetus habent.

1447. τί δῆτα] Τί φῄς, τί φῄς σύ. ERN. Non addidit Ernestius codicis notam, unde haec lectio ducta. Sed recte eam Brunckius reposuit ex A. C. Quartus Regius Ven. Dobraei 1. 3. τυπτήσω. τί φῄς σύ. Vulgatum τί δῆτα φῄς σύ servant Mut. b. c. Dobraeique 2. 5. 6.

1448. ἔχων] R. ἔχω. ERN. Vulgo hic versus in duos divisus est hoc modo,

τοῦθ' ἕτερον αὖ μεῖζον κακόν.
τί δ', ἢν ἔχων τὸν ἥττω,

quam rationem sequutus est etiam Brunckius. At in medio systemate dimetrorum non est locus catalectico versui. Quare verissime liber Ravennas haec verba omnia in unum tetrametrum catalecticum coniunxit, quo metro superiores versus sunt. Commemorat hanc descriptionem etiam scholiastes. Inde demum sequitur systema dimetrorum. Caeterum τί δῆτ' ἢν ἔχων τὸν ἥττω scriptum in Rav. ut ait Invernizius: (Bekkerus ex eo τί δῆτ' ἀνέχων notavit:) tum in Bar. 127. Dobraei 1. 3. nisi quod hic tertius ἔχω τὸν ἥττον, sic. Ἔχω etiam Bar. 43. et Dobraei 3. Mox omittit Rav. λόγον: in Bar. 43. Dobraeique tertio deest λέγων. Eius quintus: Φει. τί δ' ἢν ἔχω τὸν ἥττω σε νικήσω λέγων. Στρ. τὴν μητέρ' ὡς τύπτειν χρεών; Φει. τί δ' ἄλλο γ'. Στρ. ἢν ταῦτα, sic. Eadem personarum distinctio in Bar. 43. Porsoni Harleianus, τί δῆτα ἤν. Venetus, τί δῆτ' ἂν ἔχων. Non male legeretur, τί δῆτ' ἄν, ἢν τὸν ἥττω λόγον σε νικήσω λέγων. Ad sententiam explicandam recte notavit Brunckius, Strepsiadi, homini ineptis philosophorum subtilitatibus non imbuto, maiorem videri impietatem, quae in matrem, quam quae in patrem committatur; contrarium autem docuisse philosophos, qui patrem praecipuam procreationis caussam dictitarent; in iisque ipsum Euripidem fuisse, cuius locos commemoravit Valckenarius in diatriba de fragm. Eurip. p. 29.

1449. Rav. omittit λόγον.

τὴν μητέρ' ὡς τύπτειν χρεών;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί δ' ἄλλο γ'; ἢν ταυτὶ ποιῇς,
οὐδέν σε κωλύσει σεαυ-
τὸν ἐμβαλεῖν ἐς τὸ βάραθρον
μετὰ Σωκράτους,
καὶ τὸν λόγον τὸν ἥττω.
ταυτὶ δι' ὑμᾶς, ὦ Νεφέλαι, πέπονθ' ἐγώ,
ὑμῖν ἀναθεὶς ἅπαντα τἀμὰ πράγματα.

ΧΟΡΟΣ

αὐτὸς μὲν οὖν σαυτῷ σὺ τούτων αἴτιος,
στρέψας σεαυτὸν ἐς πονηρὰ πράγματα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί δῆτα ταῦτ' οὔ μοι τότ' ἠγορεύετε,

---

1450. Hunc versum omittit Ernestii C.

1451. ταυτὶ] R. ταῦτα et v. seq. σαυτόν. ERN. Ven. τί δῆτ' ἄλλο γ' ἢν ταύτην ποῇς.

1452. Hic versus in Brunckiana aeque ut in caeteris edd. trimeter est, quem sequitur dimeter,

οὐδέν σε κωλύσει σεαυτὸν ἐμβαλεῖν
ἐς τὸ βάραθρον μετὰ Σωκράτους.

At trimetro quum nullus locus sit in systemate dimetrorum, nos ea usi sumus versuum descriptione, quam posuerat iam Dawesius in Misc. crit. p. 189. (345. ed. Kidd.) Σαυτὸν etiam Ravennas habet, Venetus ἑαυτόν. In Elbingensi σὲ abest, et scriptum τοῦ ἐμβαλεῖν.

1454. Σωκράτους] Ib. τοῦ Σωκράτους e glossa. ERN.

1456. ἐγὼ] Ia. L. Bar. 43. omittunt ἐγώ.

1458. σὺ τούτων] Ia. et Ib. Dorv. omittunt. Rav. Ven. Bar. 127. σὺ σαυτῷ σύ.

1459. σεαυτὸν] R. ἑαυτόν, quod et ipsum rectum est. ERN. Ἑαυτὸν Mut. a. et membranae Brunckii. Si recte observavi, ἑαυτὸν distinctioni potius personarum inservit: ut hic vulgatum servari oporteat. Ravennas et Venetus, ἐς τὰ πονηρά.

1460. ἠγορεύετε] R. ἠγορεύσατε. L. Ia. versum sic habent τί δῆτα τοῦτ' οὔ μοι τότ' ἠγορεύετε; ERN. Vulgo ταῦτά γ' οὔ μοι τότ', et sic Dorv. C. D. aliique codd. Kusterus μοι omisit. B. τί δὴ ταῦτ' οὔ μοι τότ' ἠγορεύετε; Brunckius e membranis edidit, τί δῆτα ταῦτ' οὔ μοι τότ' ἠγορεύσατε, quod etiam MS. Vat. et Venetus habent. Idem est in Ravennate, Veneto, Borgiano, Dorv. Dobraei 1. 5. nisi quod, praeter Venetum, habent ἠγορεύετε, in quo fere omnes libri consentiunt. In Dobraei 2. adnotatum γρ. καὶ ἀγορεύσατε.

ἀλλ' ἄνδρ' ἄγροικον καὶ γέροντ' ἐπῄρετε;

ΧΟΡΟΣ

ἀεὶ ποιοῦμεν ταῦθ' ἑκάστοθ', ὅντιν' ἂν
γνῶμεν πονηρῶν ὄντ' ἐραστὴν πραγμάτων,
ἕως ἂν αὐτὸν ἐμβάλωμεν ἐς κακόν,
ὅπως ἂν εἰδῇ τοὺς θεοὺς δεδοικέναι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ᾤμοι, πονηρά γ', ὦ Νεφέλαι, δίκαια δέ.
οὐ γάρ μ' ἐχρῆν τὰ χρήμαθ' ἁδανεισάμην
ἀποστερεῖν. νῦν οὖν ὅπως, ὦ φίλτατε,
τὸν Χαιρεφῶντα τὸν μιαρὸν καὶ Σωκράτην
ἀπολεῖς μετελθών, οἳ σὲ κἄμ' ἐξηπάτων.

---

1461. καὶ γέροντ' ἐπήρατε] Ia. invertit ordinem; ἐπήρατε καὶ γέροντα. ERN. Bar. 43. Dobraei quintus, Mut. 2. ἄγροικον ἐπήρατε καὶ σκαιόν, omissis καὶ γέροντ'. Bekkerus ex Ravennate ἐπῄρετε. Caeteri libri scripti et editi ἐπήρατε.

1462. τινα] L. τινοῦν. ERN. Edd. ἑκάστοτ' ὅτ' ἄν τινα. Brunckius ex A. C. D. edidit ἑκάστοθ' ὅταν τινά. B. quartus Regius, Elbingensis, Porsoni Harleianus, Bar. 127. 43. Dobraei 2. 3. 5. 6. Mut. b. c. ἑκάστοτ' ἄν τιν' οὖν. Caeterum Ravennas et Venetus ἡμεῖς ποοῦμεν. Vulgatum defendit Porsonus ad Hecub. 1167. ubi simul emendate scripsit ὅντιν' ἄν.

1464. ἕως ἂν] Edd. vett. omittunt ἄν. R. et a correctore Dobraei secundus ἐςβάλωμεν. Bar. 127. εἰς κάκον. Vide Reisig. Coni. p. 252.

1466. Vulgo οἴμοι. Codd. ᾤμοι.

1467. Rav. με χρή.

1469. Codd. et nonnullae edd. Σωκράτην. Aliae edd. Σωκράτη.

1470. Vulgo μετ' ἐμοῦ γ' ἐλθ', οἵ σὲ κἄμ' ἐξηπάτων. Sic unus Brunckii, Dobraei 2. 5. 6. Dorv. in quo supra scriptum ἤγουν ἐλθών. Ac μετ' ἐμοῦ γ' ἐλθὼν est in Brunckii B. Rav. Ven. Arund. Dobraei primo, marg. ed. Caninii, et ed. Iunt. a. 1515. habentque idem omisso γ' Brunckii A. C. quartus Regius, Porsoni Harleianus, Bar. 127. Dobraei tertius. Tum ἐλθ' οἴκαδ' οἵ σε Ia. Bar. 43. Dobraei quintus. Denique Ven. κἀμέγ' ἐξηπάτουν, quam verbi formam etiam Ravennas habet. Leidensis, οἳ κἄμ' ἐξηπάτων. Has scripturas consideranti, reputantique primariam in his sententiam esse debere ὅπως ἀπολεῖς, *perde*, non ἐλθέ, *ut perdas*, vix poterit dubium esse quin prava interpretatio verbi μετελθὼν caussa fuerit, ob quam, quum ἐμοῦ in textum venisset, metrici corrigere versum tentaverint. Illud igitur reposui.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἀλλ' οὐκ ἂν ἀδικήσαιμι τοὺς διδασκάλους.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ναί, ναί, καταιδέσθητι πατρῷον Δία.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ἰδού γε Δία πατρῷον· ὡς ἀρχαῖος εἶ.
Ζεὺς γάρ τις ἔστιν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἔστιν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

οὐκ ἔστ', οὔκ· ἐπεὶ
Δῖνος βασιλεύει, τὸν Δί' ἐξεληλακώς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

οὐκ ἐξελήλακ', ἀλλ' ἐγὼ τοῦτ' ᾠόμην,

---

1472. Brunckius, ne πατρῷον prima producta esset, καταιδέσθητί γε scribendum putabat. At monuit Porsonus ad Med. 1314. integrum versum Euripidis esse, (de ναὶ ναὶ ego quidem haud affirmaverim) disputans ille de Iove πατρῴῳ, de quo vide quae dixi ad Soph. Trach. 287. Adde Lobeckium in diss. I. de Tritopatoribus p. 6. seq. qui apposite afferens commemoratum a Porsono ad Med. 1314. Platonis locum ex lib. IX. de legg. p. 881. D. de iis qui patrem matremve verberare ausi sint, ὁ δὲ μὴ ἀμύνων ἀρᾷ ἐνεχέσθω Διὸς ὁμογνίου καὶ πατρῴου κατὰ νόμον, versum, quo utitur Aristophanes, Herculis esse Hyllum obtestantis vel Priami Achilli supplicantis vel alius in simili casu constituti patris coniicit.

1474. R. ἔνεστιν. L. Ia. οὐκ ἐστί γ' ἐπεί. ERN. Pro τις in Rav. τι, in Ven. τί. Tum vulgo, οὐκ ἔνεστ', ἐπεί, et sic Borgianus aliique codd. Alii οὐκ ἔστι γ' vel οὐκ ἔστιν γ'. Hoc exhibuit Brunckius. Male rem gesserat Toupius Em. ad Suid. vol. I. p. 466. Porsonus οὐκ ἔτ' ἔστ' in Adversariis p. 225. Aliam eius adnotationem, qua hanc emendationem firmaret, Dobraeus edidit p. 54. qui tamen probavit receptam iam olim a me scripturam libri Ravennatis οὐκ ἔστ', οὔκ, ἐπεί. Bekkerus ex Ravennate ut ex Veneto attulit, οὐκ ἔστιν οὐκ ἐπεί.

1475. Iisdem verbis ridet patrem, quibus ipse irrisus ab eo fuerat v. 827.

1476. Elbingensis ἐξελήλακεν. Deinde libri editi et MSS. ne Ravennate quidem excepto, ἀλλ' ἐγὼ τοῦτ' ᾠόμην διὰ τουτονὶ τὸν δῖνον, praeter membr. in quibus est ταῦτ' ᾠόμην, sollemni varietate, et B. in quo scriptum δία τουτονί. In Rav. et Veneto δια sine accentu est. Kusterus autem et Bentleius, quod inepte dicat Strepsia-

διὰ τουτουὶ τὸν Δῖνον. οἴμοι δείλαιος,
ὅτε καὶ σὲ χυτρεοῦν ὄντα θεὸν ἡγησάμην.

---

des, se Iovem ab Dino expulsum credidisse propter hunc Dinum, ita emendarunt, ἀλλ' ἐγὼ τότ' ᾠόμην Δία τουτουὶ τὸν δῖνον. Idque Brunckius recepit. Ac sane perelegans haec emendatio est. Nos tamen vulgatam lectionem, quae etiam veterrimi libri Ravennatis auctoritate firmatur, servandam esse rati sumus. Nam Bentleii quidem mira vis est in indagandis iis, quae quoque in loco inepta videri possunt: qui si rem alia ratione considerasset, saepe mutaturus erat sententiam: cuiusmodi multa in Horatio exempla sunt. Atque hic equidem vereor, ne Bentleiana lectio non satis apta sit. Primum enim falsum hoc est, Dinum a Strepsiade pro Iove habitum esse. Immo planissime crediderat, non Iovem amplius esse, sed alium eius loco novum exstitisse deum, nomine Dinum. Inde v. 379. dicit,

Δῖνος; τουτί μ' ἐλελήθη,
ὁ Ζεὺς οὐκ ὤν, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ Δῖνος νυνὶ βασιλεύων.

et v. 825.

Δῖνος βασιλεύει, τὸν Δί' ἐξεληλακώς,

quibus statim addit,

ἴσθι τοῦθ' οὕτως ἔχον,

et quae sequuntur. Eamque sententiam confirmant etiam versus 1480. 1481. Quare nunc, quum hoc ipsum dictum ei exprobret filius, non recte se excusabit eo, quod Dinum pro Iove habuerit, sed rationem afferre debebit, quare Dinum istum, non Iovem, regnare crediderit. Deinde vulgata lectio tantum abest ut inepta sit, ut, si recte intelligatur, haud parum etiam habeat elegantiae. Nam non nimis premenda est activa verbi ἐξελήλακε significatio, quae ex eo tantum pendet, quod Phidippides activa forma dixerat ἐξεληλακώς: sed totam mentem spectare oportet, quae haec est, Iovem expulsum esse. Hoc enim dicit Strepsiades: non expulit Dinus Iovem: sed ego hunc expulsum credebam, propter istum Dinum, quem nimirum Socrates mihi pro deo obtruserat: verum stultus fui, qui hoc fictile vas deum esse sim arbitratus. Caussa enim, quare Iovem nullum esse crederet, ille ipse Dinus erat, quem Iovis loco in regno constitutum putabat. Ac verba διὰ τουτουὶ τὸν Δῖνον cum faceta quadam indignatione profert, quo ipse tam futilem rationem irrideat. Quod si apta vox histrionis et gestus rei accommodatus accedat, nemo non sentiet, puto, maiorem etiam in vulgata, quam in Bentleiana lectione virtutem comicam inesse. Nam verba illa, διὰ τουτουὶ τὸν Δῖνον, commate post ᾠόμην posito, celerius et cum contemptu quodam pronuncianda sunt, ut ipsa vocis moderatione argumenti absurditas declaretur.

1478. χυτρεοῦν ὄντα] L. Ia. τ' ὄντα. ERN. Sic etiam Mut. b. Dobraei quintus, Bar. 48. Patet τ' scriptum esse pro γ'. Initio

*ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ*

ἐνταῦθα σαυτῷ παραφρόνει καὶ φληνάφα.

---

## *ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ ΜΟΝΟΣ.*

Οἴμοι παρανοίας· ὡς ἐμαινόμην ἄρα,
ὅτ' ἐξέβαλλον τοὺς θεοὺς διὰ Σωκράτην.
ἀλλ', ὦ φίλ' Ἑρμῆ, μηδαμῶς θύμαινέ μοι,
μηδέ μ' ἐπιτρίψῃς, ἀλλὰ συγγνώμην ἔχε
ἐμοῦ παρανοήσαντος ἀδολεσχίᾳ,
καί μοι γενοῦ ξύμβουλος, εἴτ' αὐτοὺς γραφὴν
διωκάθω γραψάμενος, εἴθ' ὅ τι σοι δοκεῖ.
ὀρθῶς παραινεῖς οὐκ ἐῶν δικοῤῥαφεῖν,

---

versus Brunckius dedit ὅτι, quod est in Elbing. Dorv. Dobraei 4. 6. et fortasse aliis. Sed recte vulgo ὅτε, quod servant quum caeteri codd. tum Rav. et Ven. *Χυτρεοῦς* a *χυτρεὺς* formatum nomen, ut *κεραμεοῦς*. De figura *δίνου* v. Athenaeus XI. p. 467. D. et Pollux VI. 99.

1479. Vulgo *φληνάφει*, ut Dobraei codd. omnes et tres Mutinenses atque, ut videtur, plerique alii libri: quam formam habent Thomas M. et Suidas, *φληναφεῖ, φλυαρεῖ*: sed Hesychius *φληναφῷ, φλυαρεῖ, μωρολογεῖ*. Ac *φληνάφα* Brunckius recte e membranis edidit, quod habent etiam Ravennas et Venetus. Eaque forma Aristophanes in Equitibus quoque usus est v. 664. ubi unus codex *ἐφληνάφει*.

1481. Vulgo *ὅτ' ἐξέβαλον καὶ τοὺς θεούς*. Mut. a. pro quo in ed. Bekkeri Ravennas nominatus, *ὅτ' ἐξέβαλλον τοὺς θεούς*, omisso *καί*. Id servantes Porsoni Harl. Bar. 127. Dobraeique tertius et Venetus, tamen *ἐξέβαλλον* praebent. Aptius hic imperfectum esse, nemo non videat. *Σωκράτην* Brunckius cum codd. et nonnullis edd. antiquis pro vulgato *Σωκράτη*.

1483. *μηδέ μ'* ] R. *μηδ' ἔμ'*. ERN.

1484. Venetus et Dobraei primus *παρανομήσαντος*. In Dobraei illo supra scriptum *γρ. παρανοήσαντος*, quae vulgata scriptura est, explicata a scholiasta. Refertur illa ad *οἴμοι παρανοίας* v. 1480.

1485. *καί μοι*] *Καί μου* R. ERN. Ita etiam Ravennas.

1487. Hic intelligendus est Strepsiades aliquamdiu silere et cogitabundus stare, deinde, velut ab admonitu Mercurii, corrigere se et aliam insistere viam consilii. ERN. Apte comparavit Brunckius Plautum in Menaechm. V. 2, 87. et 95. seqq. Aristophanis autem locus in Lysistrata v. 634. quem idem commemoravit, huc non pertinet.

ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἐμπιμπράναι τὴν οἰκίαν

---

1488. Vulgo ἐμπιπράναι, quod servant Rav. et omnes Dobraei praeter quintum. Ven. ἐμπιπρᾶναι. Bar. 127. a prima manu ἐμπιμπράναι. Ita cum Brunckio scripsimus, quem vide ad Lysistr. 311. Quid de his formis sentirem, paucis verbis indicavi ad Eurip. Ion. 941. quae qui consideraverit, non, si ἐμπιπρῶ potius quam ἐμπιμπρῶ dictum est, etiam ἐμπιπράναι dictum esse credet; quam formam quum nuper Fritzschius meus in commentatione prima de Atticismo et orthographia Luciani p. 5. vindicare Atticis conabatur, ratione ille usus est ingeniose quidem inventa, sed tamen, ut mihi videtur, non vera. Putavit enim, ut in πείσομαι, τύπτουσι, τύψασι, πᾶσι, brevis vocalis cum littera ν coniuncta in longam mutata est, sic ἐμπίπλαμαι, ἐμπίπραμαι eamdem subiisse mutationem, ac proinde ι habere productum. At primo in exemplis, quorum comparatione utitur, non μ, sed ν extritum fecit ut brevis vocalis in longam vel dipthongum converteretur: deinde vero, quod etiam gravius est, littera ista ν vel verborum illorum, ut σπένδω, vel temporum, ut τετύφαντι vel casuum, ut τυψάντεσι propria est, non adventitia, ut illud μ, quod, suavioris pronunciationis caussa insertum, non est pars naturalis verbi. Quare ubi eiicitur, manet sua praegressae vocali mensura, ut in ἄβροτος, ἀβροτάξομεν, ἀπλακεῖν. Non aliam autem ob caussam quam propter suaviorem pronunciationem illud μ inseri, res ipsa docet. Nam quum duo sint modi, quibus productiora fiant verba, unus, quo in medio augescunt, de quo dictum in Etymol. M. p. 566, 24. hic in eo est positus, ut longa vocali in brevem mutata accedat consonans iustae mensurae explendae caussa: qualia sunt λαγχάνω, τυγχάνω, λαμβάνω, λιμπάνω, ἁνδάνω, λανθάνω, μανθάνω, πανθάνω, πυνθάνομαι. Alter modus est, quo verba per reduplicationem ab initio incrementum accipiunt, quod fit syllaba brevi, ut in πιπίσκω, πιπράσκω, πιφαύσκω. Huiusmodi verba quum terminantur in μι, si sunt trisyllaba, quo fit ut prima syllaba accentum accipiat, productionem amant eius syllabae, ut quae ipsum propter accentum fortius pronunciari poscat. Sed quoniam vocalis, quae reduplicationis propria est, natura sua non potest longa esse, consonantem adsciscunt, nisi prima verbi consonans aut respuat eius accessionem, aut, sequente alia consonante, pronunciationem molestam reddat. Hinc δίδωμι, τίθημι, κίχρημι dicuntur, non accedente consonante alia. Contra πίμπλημι, πίμπρημι, πίλνημι, πίτνημι, κίρνημι, πέρνημι, inserta vel ante propriam verbi litteram vel post eam consonante cognata vel aliter apta suaviorem pronunciationem habere sunt visa. Eadem ratione formata sunt ἕννυμι atque alia, quae forma duplicato ν servata est etiam longa vocali praegressa: de qua ratione disputavit Buttmannus in gramm. Gr. vol. II. p. 38. seq. falsus ille tamen in mensura

τῶν ἀδολεσχῶν. δεῦρο, δεῦρ', ὦ Ξανθία,
κλίμακα λαβὼν ἔξελθε καὶ σμινύην φέρων,
κἄπειτ' ἐπαναβὰς ἐπὶ τὸ φροντιστήριον,
τὸ τέγος κατάσκαπτ', εἰ φιλεῖς τὸν δεσπότην,
ἕως ἂν αὐτοῖς ἐμβάλῃς τὴν οἰκίαν.
ἐμοὶ δὲ δᾷδ' ἐνεγκάτω τις ἡμμένην,
κἀγώ τιν' αὐτῶν τήμερον δοῦναι δίκην
ἐμοὶ ποιήσω, κεἰ σφόδρ' εἴσ' ἀλαζόνες.

---

### ΜΑΘΗΤΑΙ. ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ. ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΧΑΙΡΕΦΩΝ.

ΜΑΘΗΤΗΣ α'.

Ἰοὺ ἰού.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

σὸν ἔργον, ὦ δᾴς, ἱέναι πολλὴν φλόγα.

---

verbi τίννυμι. Caeterum conficit rem correpta syllaba in πιπλάντων apud Aeschylum Choeph. 359. Recte illa ratio, quam memoravit Fritzschius, ad verba γίνεσθαι et γινώσκειν adhiberi potuit, ut in quibus γ ad ipsas verborum illorum radices pertineat.

1489. Ἀδολέσχαι usitata philosophorum appellatio: v. Ruhnk. ad Xen. Mem. Socr. I. 2, 31.

1490. De vocabulo σμινύη videndi Ruhnkenius ad Tim. Lex. Plat. p. 233. et Lobeckius ad Phryn. p. 302.

Deest ἔξελθε in Porsoni Harl. Bar. 43. 127. Dobraei 3. 5. Mut. 2. ex quibus Dobraei quintus mox φέρε habet, quod in Mut. 2. supra scriptum.

1491. Quartus Regius, Dobraei tertius, Porsoni Harl. Bar. 127. κἄπειτ' ἀναβάς. Primus Dobraei κἄπειτά γ' ἀναβάς.

1493. Brunckius hoc loco hunc versum collocavit, auctoritate membr. et C. Atque ita Vaticanus, Ravennas, Venetus et plerique alii. In Brunckii codice, quarto Regio Bar. 43. Mut. c. et sex Dobraei libris, hic versus, ut vulgo, ante versum 1492. collocatus est, indicato in tribus eorum, transponendos esse. In Bar. 43. et quinto Dobraei legitur αὐτῶν. Omissus est versus in B.

1495. τιν' αὐτῶν] Ia. Bar. 43. Mut. 2. Dobraei 5. αὐτούς.

1496. Vulgo κἂν σφόδρ' εἴσ', et sic aliquot codd. Eo spectat ὦσ', quod est in Ernestii C. Ib. et Dobraei sexto et Brunckii codice. Tum Leid. Bar. 43. Dobraei 5. et, ut videtur, Mut. b. σφόδρα γ', quod e B. recepit Brunckius. Brunckii codex κἂν σφόδρ' ὦσ' ἀλαζόνες. A. C. quartus Regius, Ravennas, Venetus, Borgianus, aliique κεἰ σφόδρ' εἴσ' ἀλαζόνες.

ΜΑΘΗΤΗΣ α΄.

ἄνθρωπε, τί ποιεῖς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὅ τι ποιῶ; τί δ' ἄλλο γ', ἢ
διαλεπτολογοῦμαι ταῖς δοκοῖς τῆς οἰκίας;

ΜΑΘΗΤΗΣ β΄.

οἴμοι, τίς ἡμῶν πυρπολεῖ τὴν οἰκίαν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἐκεῖνος, οὗπερ θοἰμάτιον εἰλήφατε.

ΜΑΘΗΤΗΣ γ΄.

ἀπολεῖς, ἀπολεῖς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τοῦτ' αὐτὸ γὰρ καὶ βούλομαι,
ἢν ἡ σμινύη μοι μὴ προδῷ τὰς ἐλπίδας,
ἢ 'γὼ πρότερόν πως ἐκτραχηλισθῶ πεσών.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οὗτος τί ποιεῖς ἐτεόν, οὑπὶ τοῦ τέγους;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ἀεροβατῶ, καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον.

---

1499. ὅ τι ποιῶ] R. ὅ τι ποῶ. ERN. Sic etiam alii libri. Praecedentia verba in Dobraei primo Socrati tribuuntur. Ὅτι ποιῶ et sequentia in Veneto servi sunt.

τί ἄλλο γ' ἢ] Ib. τί δ' ἄλλο γ' recte. ERN. Ita etiam MS. Vat. et reliquis ut videtur codd. omnibus, atque edd. Ald. Iunt. Basil. Brubach. et Brunckiana. Omissum δ' in edd. Farr. Cratandr. Raphel. Porti, Frischlini et reliquis.

1500. διαλεπτολογοῦμαι] V. Suid. in h. v. ERN.

1501. In libro Ravennate hic versus et mox verba ἀπολεῖς, ἀπολεῖς, Socrati tribuuntur. Sed recte Brunckius ea alteri cuipiam Socratis discipulo assignavit. Nam Socrates, philosophicis subtilitatibus occupatus, magna cum gravitate versu demum 1506. interrogat, quid in tegulis rimetur Strepsiades.

1503. Apud Suidam v. σμινύην etiam in MS. apud Porsonum deest γάρ, servatum illud apud eumdem v. ἤν. Contra Rav. et Ven. omittunt καί.

1507. Hic versus in Rav. et Veneto servi est. Irridet Strepsiades Socratem, qui eadem dixerat supra v. 226.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

οἴμοι τάλας, δείλαιος ἀποπνιγήσομαι.

ΧΑΙΡΕΦΩΝ

ἐγὼ δὲ κακοδαίμων γε κατακαυθήσομαι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

τί γὰρ παθόνθ' ὑβριζέτην εἰς τοὺς θεοὺς
καὶ τῆς Σελήνης ἐσκοπεῖσθον τὰς ἕδρας;

---

1508. ἀποπνιγήσομαι] Ib. ὑποπνιγήσομαι. ERN. Τάλας et δείλαιος sic disiunctim consociata, ut in Pluto v. 850. οἴμοι κακοδαίμων, ὡς ἀπόλωλα δείλαιος.

1509. Hic v. in ed. Bas. subiicitur v. 1510. ERN. Ita etiam reliquae vett. edd. Ordinem versuum ex MSS. Vat. et Arund. mutavit iam Kusterus, accedentibus, ut videtur aliis codd. nominatim Rav. Ven. Bar. 43. et Dobraei quinto. Liber Ravennas hunc versum adscribit discipulo. Ven. ἕτερος φιλόσοφος.

1510. μαθόνθ'] Ed. Canin. μαθών, vitiose: unde stellula praefixa. Ia. delet γ' male. R. μαθόντες τοὺς θεοὺς ὑβρίζετε. C. totum versum omittit. ERN. Primae edd. τί γὰρ μαθὼν ὑβριζετόν γ' ἐς τοὺς θεούς; Recentiores e Biseti emendatione μαθόνθ': ac B. quartus Regius, Porsoni Harl. Bar. 43. 127. Dobraei 3. 4. 5. Arund. τί γὰρ μαθόνθ' ὑβρίζετον ἐς τοὺς θεούς; nisi quod aliqui eorum εἰς. Ita etiam in Brunckii codice, nisi quod μαθόντ' habet. Borgianus, τί γὰρ μαθόντ' ὑβρίζετόν γε τοὺς θεούς. Mut. c. τί γὰρ μαθόντ' ὑβρίζετόν γ' εἰς τοὺς θεούς, quae est etiam Dobraei 2. et 6. scriptura, sed hi μαθόνθ'. MS. Vat. τί γὰρ μαθόντες τοὺς θεοὺς ὑβρίζετον; Membr. C. Ravennas. Bav. Mut. a. τί γὰρ μαθόντες τοὺς θεοὺς ὑβρίζετε, quod Brunckius non improbabat: ipse ex coniectura dedit, τί γὰρ μαθόντ' ἐς τοὺς θεοὺς ὑβρίζετον. Et sic Dobraei primus et margo ed. Caninii, nisi quod εἰς praebent. Venetus, τί γὰρ μαθόντες εἰς τοὺς θεοὺς ὑβρίζετε. Perturbationem huius versus omnem ex eo ortam esse, quod scribas fugerat genuina forma ὑβριζέτην, pulcre perspexit Elmsleius ad Ach. 733. quem vide etiam ad Med. 1041. 1334. not. f. XXI. Praeterea Brunckius τί γὰρ παθόντ' emendandum censuit. Atque in Dorv. supra scriptum est παθόντες, in Bar. 43. autem adnotatum, γρ. τί γὰρ παθόντες ὑβρίζετε εἰς τοὺς θεούς. De ea formula dictum in praefatione: item de Reisigii sententia, qui huic versui alium, quem ex Photio et Suida petiit, praemittendum censebat.

1511. Brunckius ex A. C. ἐσκοπεῖσθον edidit, quod habet etiam Dobraei primus. Vulgo ἐσκοπεῖσθε: et sic Rav. Ven. Mut. b. c. Sed quartus Regius, Harleianus, et, ut videtur, Barocc. 127. tum Dobraei tertius ἐσκοπεῖτε τὰς ἕδρας. Edd. et plerique codd. τὴν ἕδραν. Pluralem praeferendum censebat Brunckius, singularem Elmsleius

δίωκε, βάλλε, παῖε, πολλῶν οὕνεκα,
μάλιστα δ' εἰδὼς τοὺς θεοὺς ὡς ἠδίκουν.

ΧΟΡΟΣ

ἡγεῖσθ' ἔξω· κεχόρευται γὰρ μετρίως τό γε τήμερον ἡμῖν.

---

ad Ach. 733. item Dobraeus, qui ex eo, quod in scholiis et τὰς κινήσεις et τὴν περιφορὰν invenitur, etiam τὰς ὁδοὺς e v. 172. vel τὴν ὁδὸν lectum esse coniecit. At haec sumpta sunt ex v. 172. ζητοῦντος αὐτοῦ τῆς σελήνης τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς περιφοράς. Eidem Dobraeo, ut scholiastae, τὴν ἕδραν visum est κακέμφατον continere: ad quem finem affert Thesm. 140 (133). Id vix isto quidem exemplo cuiquam persuadebitur. Nos quidem ἐσκοπεῖσθον τὰς ἕδρας servandum putavimus. Nam veri simile est, eos qui in praecedente versu ὑβρίζετε pro ὑβριζέτην scripserunt, hic quoque restituisse pluralem. Sed dubitari potest an praestet ἐσκοπείτην.

1512. Venetus huic versui praefigit ἑρμῆς. In ed. Bekkeri ex Ravennate: ερμ. δίωκε: ex Veneto autem: ἑρμῆς: παῖε βάλλε. Et hoc ordine παῖε βάλλε etiam Mut. a. et a correctore Dobraei secundus.

1513. Si quidquam est in hac fabula, quo nocere Socrati Aristophanes et vere invidiam conflare potuerit, est is hic versus. Nam etsi supra plura et graviora de contemptu deorum, qui in civitate colerentur, dicta sunt, tamen illa omnia, ut solitum erat in comoedia, pro iocis quibus risus captaretur haberi poterant habebanturque: hoc vero, in ipso fine fabulae dictum, aperteque ita comparatum, ut quum pietatem poetae ostendere debeat, serio proferri censeatur, non potest non quasi aculeum quemdam in animis spectatorum relinquere, iure puniri, qui patrios deos nihili faciant, fatentium. Notum est autem, quam facile eiusmodi criminationem arripere Athenienses, quamque severe, ut postea in ipso est Socrate factum, punire consueverint.

1514. MSS. et edd. τόγε τήμερον ἡμῖν. Sed Moeris p. 364. τήμερον εἶναι, Ἀττικῶς. ὡς Νεφέλαις· κεχόρευται γὰρ μετρίως τόγε τήμερον εἶναι. De qua formula ibi Piersonus et Koenius ad Gregor. Cor. p. 73. seq. Vide ad Viger. p. 888.

# ΣΧΟΛΙΑ

Ἡ εἴςθεσις τοῦ δράματος ἄρχεται ἐκ συστηματικῆς περιόδου, καὶ ἑξῆς ἐκ προςώπων ἀμοιβαίων· οἱ δὲ στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι σνθ' *). ὧν προτίθεται ἐν ἀρχῇ τοῦ δράματος κῶλον ἰαμβικὸν μονόμετρον ἀκατάληκτον. ἐν ἐκθέσει **) κῶλον ἰαμβικὸν μονόμετρον ἀκατάληκτον· καὶ μετὰ τὸν διακοσιοστὸν τριακοστὸν τρίτον ***), ἕτερον κῶλον ἰαμβικὸν μονό μετρον βραχυκατάληκτον †). τελευταῖος δὲ πάντων τούτων οὗτος·

καταπαττόμενος γὰρ παιπάλη γενήσομαι.

ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι τῶν συστημάτων παράγραφος. ἐπὶ δὲ τῷ τέλει πάντων τῶν στίχων κορωνίς.

1. Ἰοὺ ἰού] Σχετλιαστικὸν ἐπίῤῥημα. διὰ τὸ ἐγρηγορέναι καὶ ἀγρυπνεῖν δυςφορῶν ἀναβοᾷ. συμβαίνει γὰρ τοῖς ἀγρυπνοῦσι μάλιστα μεγάλας τὰς νύκτας νομίζειν. ἠγρύπνει δὲ ὁ Στρεψιάδης μὴ δυνάμενος ὑπνώττειν ὑπὸ τῆς τῶν χρεῶν φροντίδος. ¶ Τὸ δὲ προοίμιον σχετλιαστικὸν ἐκ τοῦ πράγματος.

2. Βασιλεῦ] Οὐκ ἀργῶς χρὴ τοῦτο νομίζειν τὸν ποιητὴν εἰρηκέναι. ἔχεται γὰρ ἱστορίας τοιαύτης. τοῖς Ἀθηναίοις Πυθόχρηστον ††) ἐγένετο καταλῦσαι μὲν τὰς βασιλείας· προ-

*) Sic vulgo. Aldina σμέ. Numerantur soli trimetri, omissis brevioribus versibus.

**) Legebatur ἐν εἰςθέσει, unde Reizius haec verba usque ad ἀκατάληκτον aliud scholion esse putabat: sed sic omitteretur versus 223. Ἔκθεσις autem non ultimus versus dicitur, sed posterior pars horum colloquiorum inde a v. 223.

***) Sic recte Aldina. Intelligit v. 236. Vulgo τὸν διακοσιοστὸν εἰκοστόν.

†) Sic Aldus. Vulgo κατάληκτον.

††) Ita Ravennas. Editi Πυθοχρήστως.

στήσασθαι δὲ καὶ σέβειν *) Δία βασιλέα, ὥςτε τὸ λεχθὲν τῆς ἱστορίας ταύτης ἔχεσθαι χρὴ νομίζειν. εἰώθασι δὲ ἐπὶ τὰς συμφορὰς ἀναβοᾶν τὸν Δία, ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ Ἀγαμέμνων

προθελύμνους ἕλκετο χαίτας
ὑψόθ' ἐόντι Διΐ **).

Τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν] Τὸ μέγεθος, τὸ ἔκταμα. ἔθος δὲ τοῖς Ἀττικοῖς ἐπαγωγῇ χρῆσθαι, οἷον, ἵππος, σπάνιόν τι χρῆμα· καί, γυνή, σπάνιόν τι χρῆμα· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως.

3. Ἀπέρατον] Μέγα, οὗ πέρας οὐκ ἔστιν. οἱ δὲ ἀπέραντον μετὰ τοῦ ν γράφοντες ἁμαρτάνουσι. ζητεῖται δέ, πῶς τὰς νύκτας μεγάλας λέγει. Διονυσιακοῦ γὰρ ὄντος τοῦ δράματος, συνεστάλθαι τὰς νύκτας ἀνάγκη, διὰ τὸ τοιούτῳ καιρῷ ὑποπίπτειν τὰ Διονύσια· πλὴν εἰ μὴ τούτῳ μεγάλαι καταφαίνονται διὰ τὸ φροντίζειν, ὅπερ πάσχειν συμβαίνει τοὺς ἀγρυπνοῦντας. παρεπιγραφὴ δέ. συγκεκαλυμμένος γὰρ ***) καὶ καθεύδων, ὑποτίθεται ἐξανακαλυψάμενος καὶ ἔξω τὴν κεφαλὴν ποιήσας τοῦ περιβλήματος. ✠ Ἀπλήρωτον, ἀτελείωτον. Glossae Brunck. Ἀπέρατον, τὸ μὴ ἔχον πέρας· ἀπέραντον δέ, τὸ μὴ περαινόμενον, καὶ τὸ ὅπερ μὴ δύναιτ' ἄν τις ἐξελθεῖν. Schol. C.

5. Οἱ δ' οἰκέται ῥέγκουσιν] Οὕτως Ἀττικοὶ διὰ τοῦ κ. Οἰκέτας δὲ νῦν οὐ τοὺς θεράποντας μόνον λέγει, ἀλλὰ πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκίαν. καθεύδουσιν οὖν πάντες, ὡς τῶν ἄλλων μὲν ἀμεριμνούντων, αὐτοῦ δὲ φροντίζοντος. διὰ τοῦτο καὶ τὸ ῥέγκουσιν ἐπήγαγεν, ἵνα μᾶλλον αὐτοὺς δείξῃ πάσης ὄντας ἔξω φροντίδος. τῶν γὰρ βαθέως καθευδόντων ἴδιον τὸ ῥέγκειν. ✠ Ῥέγκουσι. ἔστι δὲ Ἀττικόν. ἐπεὶ καὶ ῥέγχουσι γρ. τὸ δὲ ῥέγκουσι ἀπὸ τῶν Ἰώνων λέγουσι λαβόντες, οἵτινες ἀεὶ τὰ δασέα εἰς ψιλὰ τρέπουσι. Harl. 5.

Ἀλλ' οὐκ ἂν προτοῦ] Ἀλλ' οὐκ ἂν πρότερον. ἐν γὰρ τῇ εἰρήνῃ φησὶν ἐξέπεμπον αὐτοὺς ἐργασομένους, ὡς ὑπὸ τῆς περὶ τὴν γεηπονίαν ἀσχολίας μὴ ἀνέτως μηδὲ οὕτω βαθέως δύνασθαι καθεύδειν.

---

*) Verba καὶ σέβειν addit liber Ravennas.

**) Verba εἰώθασι et quae sequuntur cum loco Homerico Iliad. X. 15. addit liber Ravennas.

***) Abest γὰρ ab ed. princ.

6. *Ἀπόλοιο δῆτ', ὦ πόλεμε*] Φασὶν ὡς Ἀθηναῖοι, Λακεδαιμονίοις ἐν Ἀργινούσσαις ναυμαχήσειν μέλλοντες, προεῖπον τοῖς δούλοις, ὡς εἴ τις αὐτῶν συμπαρατάξεται τῇ ναυμαχίᾳ, τιμῆς εἰς τὸ λοιπὸν ἀπολαύσειεν. βοηθησάντων οὖν τῶν δούλων, Λακεδαιμονίους ἐνίκησαν. καὶ ταῦτα μέν τινες φάσκουσι. τὸ δὲ ἀληθὲς οὕτως ἔχει. Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις πόλεμος ἦν. οὐκ ἤθελον οὖν Ἀθηναῖοι τοὺς δούλους κολάζειν, εἴ τι πταίσαιεν, δεδιότες μὴ πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτομολήσωσι. τὸ δὲ ὅτε*) ποτὲ μὲν μόνον χρόνον δηλοῖ, ποτὲ δὲ καὶ χρόνον καὶ αἰτίαν, ὥς ἐστι ϰἀνταῦθα.

8. *Ἀλλ' οὐδ' ὁ χρηστὸς οὑτοσί*] Νῦν οὐκ ἐπαινῶν αὐτὸν χρηστόν φησιν, ἀλλ' ἐν εἰρωνείᾳ. πῶς γὰρ δύναται θαυμάζειν, ὃν ἐπὶ ῥᾳθυμίᾳ μέμφεται;

10. *Ἐν πέντε σισύραις*] Στερεὰ περιβλήματα παχέα, ταῖς νῦν **) καλουμέναις ἐμφερῆ σύραις. ἔστι δὲ φαῦλα καὶ μικρὰ περιβλήματα. Ἰστέον, ὅτι λήγοντος τοῦ χειμῶνος, ἀρχομένου δὲ τοῦ ἔαρος, γίνεται τὰ Διονύσια· ὥςτε διὰ τὸ κρύος αὐτοὺς εἰκὸς καθεύδειν, τοιούτῳ σχήματι τὴν κεφαλὴν περιβεβλημένους, καὶ πέντε περιβόλαια περιβεβλῆσθαι τὸν υἱόν. ✠ Σισύρη τὸ παχὺ ἱμάτιον ἀπὸ αἰγείων δερμάτων. Glossae Victor.

*Ἐγκεκορδυλημένος*] Ἐγκεκρυμμένος. Κορδύλην γὰρ οἱ Κύπριοι λέγουσι τὸ περιείλημα τῆς κεφαλῆς. ✠ Ἐντετυλιγμένος, ἐγκεκρυμμένος. Glossae Br.

11. *Ἀλλ', εἰ δοκεῖ, ῥέγκωμεν*] Παρεπιγραφή. ποιήσας ἀσχήμονα τὴν ὄψιν, καὶ τὸ σχῆμα τοῦ νεανίσκου μιμησάμενος, ὥςπερ ἐκεῖνος ἐκάθευδεν. ℈ Ἀποστραφεὶς καὶ αὐτὸς πειρᾶται δῆθεν καθεύδειν, ἐγκρύψας τὴν κεφαλὴν τοῖς περιειλήμασιν.

12. *Ἀλλ' οὐ δύναμαι*] Ἀλλ' οὐκ ἔπεισί μοι ὕπνος. εὐθὺς δὲ καὶ τὴν αἰτίαν ἐπάγει τοῦ μὴ δύνασθαι καθεύδειν.

*Δείλαιος*] Ἄθλιος, κακοδαίμων.

*Δακνόμενος*] Ἐνοχλούμενος***) ὑπὸ τῶν τῆς ἱπποτροφίας ἀναλωμάτων. δοκεῖ γὰρ δαπανηρὸν εἶναι ἵππους τρέφειν· ὅπερ καὶ τῇ Λακωνικῇ προςέζευκται κατάρᾳ. καὶ γὰρ δὴ καὶ

*) Legebatur vulgo ὅτι. Ὅτε ed. princeps.
**) Vulgo νῦν abest, quod addit ed. princeps.
***) Hoc vocabulum habet etiam glossa Brunckii..

τοῦτο οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐν κατάρας ἔθεσαν μέρει*). τὸ δὲ δακνόμενος ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ αὐτὸν κατακεκλεῖσθαι εἴσω τῶν στρωμάτων καὶ τῶν περιβλημάτων**). τὸ δὲ χρεῶν νῦν περισπαστέον. δηλοῖ γὰρ τῶν ὀφλημάτων. εἴρηκε δὲ ἀπὸ τῶν κόρεων. Δαπάνην δέ, τουτέστι τὰ δεσμὰ τοῦ χόρτου, ἵνα ἑξῆς καὶ ἀκολούθως τῇ φάτνῃ λέγειν δοκῇ.

14. Ὁ δὲ κόμην ἔχων] Ἐκόμων γὰρ οἱ περὶ ἱππικὴν ἔχοντες. κἀν τοῖς Ἱππεῦσι (v. 580.)·
μὴ φθονῆθ' ἡμῖν κομῶσι, μηδ' ἀπεστλεγγισμένοις.

15. Ἱππάζεταί τε καὶ ξυνωρικεύεται] Νῦν μὲν ἐπὶ κέλητος, νῦν δὲ ἐπὶ ξυνωρίδος ἅρματος ὀχούμενος ἄνω καὶ κάτω βακχεύει. Ξυνωρὶς δέ, τὸ μὴ πλῆρες ἅρμα, ἀλλ' ἐκ δυοῖν ἵππων συνεστώς· ὁ νῦν δίφρον καλοῦμεν. τὸ δὲ ἱππεύεσθαι, οὐχ ἁπλῶς χρείαν περὶ ἱππικὴν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ ἑνὸς ἵππου ὀχεῖσθαι, καὶ οὕτως ἱππάζεσθαι, ὃν***) νῦν κέλητα καλοῦσιν. ✠ Ἱππάζεται, ἐν ἵππῳ ὀχεῖται. Ξυνωρικεύεται, ἐπὶ δίφρου φέρεται. Glossae.

16. Ὀνειροπολεῖ θ' ἵππους] Κἀν τοῖς ὀνείροις ἵππους περινοεῖ. τουτέστιν, οὕτω προςτέτηκε τῷ πράγματι, καὶ οὕτω περὶ ἵππους ἐσπούδακεν, ὥςτε καὶ καθεύδων τὰ ὀνείρατα περὶ ἵππων ὁρᾷ. τὸ ὀνειροπολεῖν δὲ καὶ ὀνειρώττειν ταύτῃ διενήνοχεν, ὅτι τὸ μὲν ὀνειροπολεῖν, ἐπὶ τῶν ἐνύπνιον ὁρώντων, τὸ δὲ ὀνειρώττειν, ἐπὶ τῶν νυκτὸς αὐτομάτως ἀφιέντων γόνον· ὅπερ τοῖς ἐρῶσιν ἐκτόπως συμβαίνει, δόξασι τοῖς παιδικοῖς συνεῖναι. ✠ Ἐν ὀνείρασι φαντάζεται. Gl.

17. Ὁρῶν ἄγουσαν τὴν σελήνην εἰκάδας] Ἢ ὅτι μετὰ εἰκάδα καὶ ὁ μὴν†) προςεγγίζει τῇ τριακάδι, καὶ τῶν δανείων οἱ τόκοι αὐξάνονται· ἢ ὅτι αἱ μυστικαὶ δαπάναι ὑπῆρχον. οἱ Ἀττικοὶ δὲ τὰς εἰκάδας πληθυντικῶς λέγουσιν.

---

*) Habet Suidas in δακνόμενος· οἰκοδομά σε λάβοι, καὶ ἀμβολά, ὅ τε ἵππος, καὶ ἁ γυνά τοι μοιχὸν ἔχοι.

**) Sic Ald. Vulgo περιειλημμάτων.

***) Legebatur ὅ, hic et apud Suidam in ἱππάζεται. Reizius verba καὶ οὕτως ἱππάζεσθαι delenda putabat, quae ne Suidas quidem habet. Kusterus scribi volebat ὃ νῦν κελητίζειν καλοῦσιν.

†) Legebatur ὁ μὴν καί. Mox μυστικαὶ δαπάναι quid essent, non intelligere se dixit Ruhnkenius in adnotationibus a Tittmanno editis p. 129. Videtur scholiastes sumptus dicere, quos ad Eleusinia celebranda Strepsiadem facere oporteret.

§ Ἄλλως. Ἐπεὶ ἡ σελήνη ἐν ἡμέραις εἰκοσιεννέα τελεῖται, τὰ δὲ κ' τῶν εἰκοσιεννέα ἐγγύς, ἐδίδοντο δὲ ἐν τῷ τέλει τῆς σελήνης οἱ τόκοι, διὰ τοῦτο εἰκάδας εἶπεν. § Ἢ τὸ εἰκάδας μὴ νόει διὰ μόνα τὰ εἴκοσιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ ἐφεξῆς. τούτου γὰρ ἕνεκα πληθυντικῶς εἴρηται.

18. Ἅπτε καὶ λύχνον] Ταῦτα πάντα παρεγκυκλήματά ἐστι. δεῖ γὰρ τὸν οἰκέτην τὰ προσταχθέντα ποιῆσαι, ἅψασθαι τὸν λύχνον, καὶ δοῦναι τὸ βιβλίον· ἔπειτα καθορᾷ ἐν αὐτῷ, καὶ οὕτω λέγει *) τοὺς δανειστάς.

20. Λογίσωμαι] Λογαριάσωμαι, λογαριάσω. Glossae.

21. Δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ] Τοῦτον ὡς ἱπποτρόφον καὶ διαπορθήσαντα τὴν οὐσίαν παρεισήγαγε. § Χαριέντως δὲ τούτου νῦν μνημονεύει, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς δι' ἱπποτροφίαν δοκεῖ δυστυχεῖν.

22. Τοῦ δώδεκα μνᾶς] Τοῦτο παρεγκύκλημα ἐφίστησιν, ὡς διαπορῶν**) τοῦ δανείου τὴν αἰτίαν. εἶτα ἀναμνησθείς, τὰ ἑξῆς ἐπάγει. § Τοῦ δώδεκα. Μὴ λάβῃς εἰς τὸ τοῦ ἔξωθεν τὸ ἕνεκα, ὡς οἴονταί τινες· ἀλλ' ἔστιν ἡ τοιαύτη γενικὴ πρὸς τὸ μνᾶς. ✠ Ἕνεκεν τίνος πράγματος. Glossa.

Τί] Ἐς τί; κατὰ τί; Glossa.

23. Τὸν κοππατίαν] Κοππατίας ἵππους ἐκάλουν, οἷς ἐγκεχάρακται τὸ ϙ σημεῖον***)· ὡς σαμφόρας, τοὺς ἐγκεχαραγμένους τὸ ϡ. τὸ γὰρ C καὶ τὸ Π χαρασσόμενον σαμπῖ ἔλεγον †). αἱ δὲ χαράξεις αὗται καὶ μέχρι τοῦ νῦν σώζονται ἐπὶ

---

*) Legebatur: καθορᾶν ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ οὕτω λέγειν τοὺς δανειστάς. Τῷ abest in Aldina. Infinitivos mutavit Reizius. Fortasse tamen scholiastes scripsit: ἔπειτα καθορᾶν ἐν τούτῳ αὐτόν, καὶ οὕτω λέγειν τοὺς δανειστάς.

**) Legebatur διαπορεῖν.

***) Disputavere de hoc loco Scaliger ad Eusebii chron. num. MDCXVII. et Salmasius in Exerc. Plin. p. 626. Vide etiam praefat. Ern. p. 9. et 17. Legebatur ἐγκεχάρακτο, mutatum e Suida in κοππατίας. Deinde apud hunc pariter atque apud scholiasten erat τὸ κ στοιχεῖον. Σημεῖον emendatio est Salmasii.

†) Legebatur: ὡς σαμφόρας, ἐγκεχαραγμένους τὸ σ. τὸ γὰρ σ καὶ τὸ ν χαρασσόμενον σὰν ἔλεγον. Apud Suidam sic: ὡς σαμφόρας, τοὺς ἐγκεχαραγμένους τὸ σ καὶ ν χαρασσόμενον ἄλλοις. σὰν γὰρ ἐκείνους ἔλεγον. Horum priora verba e scholio nostro emendanda sunt. Reliqua suspicor ita corrigenda esse: τὸ γὰρ C καὶ τὸ Π χαρασσόμενα ἐν ἀλλήλοις οἱ Δωριεῖς σαμπῖ ἔλεγον. σὰν γὰρ ἐκεῖνοι τὸ σ ἔλεγον.

υἱός. ἐκεῖνον οὖν ἐπισκῶψαι θελήσας, παρέτρεψε τὸ ει εἰς τὸ υ, καὶ παρεγραμμάτισε γελοίως· ἐπεὶ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ὁ νόμος φανερῶς ἐκώλυε τὸν ἄρχοντα κωμῳδεῖν. ϑ Ἀμυνίαν δὲ αὐτὸν εἶπεν ἀντὶ τοῦ Ἀμεινίαν.

32. Ἄπαγε τὸν ἵππον ἐξαλίσας] Καὶ τοῦτο ὀνειροπολούμενος ὁ νεανίσκος λέγει. Ἐξαλίσας δὲ, ἐκκυλισθῆναι ποιήσας. καὶ τὸν τόπον, ἐν ᾧ τιθέντες ἑαυτοὺς οἱ ἵπποι τοῦτο ποιοῦσιν, ἀλινδήθραν ἐκάλουν· ὥς που καὶ ἐν τοῖς Βατράχοις (v. 904.) ὁ αὐτὸς ποιητής, ἀλινδήθρας, τὰ ἐγκυλίσματα*).

33. Ἀλλ' ὦ μέλ'] Κατὰ ἀποκοπὴν τοῦ ε, Ἀττικῶς. οὕτω ἐν τοῖς παλαιοῖς τῶν ἀντιγράφων**) εὕρηται γραφόμενον.

Ἐξήλικας] Ἐξέβαλες, ἐξέωσας. Rav.

34. Ὅτε καὶ δίκας ὤφληκα] Ἤγουν καὶ δίκας προςώφληκα. ϑ Ἢ, ὡς καὶ δίκας προςώφληκα. ἐπιτάσει δὲ χρῆται ταύτῃ, ὅτι πρὸς τῷ ζημιωθῆναι εἰς τὴν ἱπποτροφίαν, καὶ εἰς δίκας ἐπεπτώκειν. ϑ Ἐπιτείνει γοῦν τὸ κακόν, ὅτι πρὸς τῷ ζημιοῦσθαί με ἔτι καὶ δίκας ὀφείλω. καὶ γὰρ οὐ τοῦ δανείου χάριν, ἀλλὰ τοῦ τόκου ἐνεχυράσεσθαι***) ἀπειλοῦσιν.

Χἄτεροι τόκου] Ἀντὶ τοῦ καὶ ἄλλοι. Ἀττικῶς εἶπε. λείπει ἡ ὑπέρ. καὶ ἕτεροι ὑπὲρ τόκου ἐνέχυρα παρ' ἐμοῦ λήψεσθαί φασιν. μᾶλλον †) δὲ τὴν ὄχλησιν δείκνυσι τὴν κατ' αὐτοῦ, οὕς φησι τόκου χάριν ἐνεχυριάσειν αὐτὸν ἀπειλεῖν. ✠ Ἐνέχυρον ἐξ ἐμοῦ λαβεῖν. Glossa.

35. Ἐτεόν, ὦ πάτερ] Ταῦτα οὐκέτι ὀνειροπολούμενος, ἀλλ' ἐγερθεὶς λέγει, ἑωρακὼς τὸν πατέρα ὀδυρόμενον. ϑ Τοῦτο δὲ οὐκέτι καθεύδων, ἀλλ' ἐγερθεὶς ††).

36. Τί δυςκολαίνεις καὶ στρέφει] Τί περιστρέφῃ συνεχῶς. συμβαίνει δὲ τοῖς ἀγρυπνοῦσι τοῦτο πάσχειν, τῇδε κἀκεῖσε ῥίπτειν ἑαυτοὺς καὶ μεταβάλλειν.

---

*) Legebatur ἀλινδήθρας τε καὶ ἐγκυλίσματα.

**) Vulgo αὐτογράφων. Aldina ἀντιγράφων.

***) Aldina ἐνεχυράσασθαι, ut eadem in contextu Aristophanis.

†) Μᾶλλον, eo scilicet, quod illa addit, alios pignorum capiendorum caussa advenire. Nisi scribendum: καὶ ἕτεροι ὑπὲρ τόκου ἐνέχυρα παρ' ἐμοῦ λήψεσθαί φασι μᾶλλον. Τὴν ὄχλησιν δείκνυσι τὴν κατ' αὐτοῦ.

††) Haec verba male legebantur infra ad v. 37. post illa, τοὺς ἀγνώμονας τῶν χρεωστῶν.

37. *Δάκνει με δήμαρχός τις*] Παίζων τὸν κόριν, ἢ τὴν ψύλλαν καλεῖ. οἱ δὲ δήμαρχοι οὗτοι τὰς ἀπογραφὰς*) ἐποιοῦντο τῶν ἐν ἑκάστῳ δήμῳ χωρίων· καὶ τὰ ληξιαρχικὰ γραμματεῖα παρ' αὐτοῖς ἦν· συνῆγόν τε τοὺς δήμους, ὅτε δέοι, καὶ ψῆφον αὐτοῖς ἐδίδοσαν**) καὶ ἐνεχυρίαζον. Ἀριστοτέλης δὲ περὶ Κλεισθένους φησί· *κατέστησε καὶ δημάρχους τὴν αὐτὴν ἔλοντας ἐπιμέλειαν τοῖς πρότερον ναυκράροις****). *καὶ γὰρ τοὺς δήμους ἀντὶ τῶν*****) *ναυκραρίων ἐποίησεν.* § Οἱ πρότερον ναύκραροι, εἴτε ὑπὸ Σόλωνος κατασταθέντες, εἴτε καὶ πρότερον†). § Οὗτοι δὲ τὴν πομπὴν τὴν Παναθηναίων ἐκόσμουν, Κλεισθένους καταστήσαντος ἀντὶ ναυκράρων. § Ἔστι δὲ δήμαρχος, ὁ τὴν ἐπώνυμον ἀρχὴν ἄρχων. καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ Ἀλεξανδρεὺς τοὺς κατὰ δῆμον ἄρχοντάς ††) φησι. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς οὕτω φησί· *καὶ δημάρχους οἱ περὶ Σόλωνα καθίσταντο ἐν πολλῇ σπουδῇ, ἵνα οἱ κατὰ δῆμον*†††) *διδῶσι καὶ λαμβάνωσι τὰ δίκαια παρ' ἀλλήλων.* ἔδει οὖν τὸν δήμαρχον ἀγαγεῖν εἰς τοὺς οἴκους τοὺς ἐνεχυριαζομένους. § Παίζει δέ, ὡς εἰ ἔλεγε κόρις ἢ ψύλλα. § Ὄνομα δὲ πολιτείας οἱ δήμαρχοι, οὓς ἐχρῆν ἐνεχυριάζειν τοὺς ἀγνώμονας τῶν χρεωστῶν. ❖ Δέον εἰπεῖν κόρεις, οἱ γὰρ κόρεις ἐν τοῖς στρώμασιν ὄντες τοὺς ὑπνοῦντας δάκνουσιν, ὃ δὲ μεμνημένος ὅτι εἰς δικαστήριον ἥξει ὑπὸ τῶν δανειστῶν, δήμαρχός φησι. δήμαρχος δέ ἐστιν ὁ τοῦ δήμου προστάτης, ὃν φασὶν ἰδιωτικῶς δοῦκαν. Schol. C.

*) Correctio Wolfii ex Suida et Harpocratione. Legebatur *ὑπογραφάς*. Pro *χωρίων*, quod Suidas et Harpocratio habent, scholiastes *χρεῶν*. Vide Boeckh. de oecon. Athen. vol. II. p. 47.

**) Sic Harpocratio et Suidas. Apud scholiasten legebatur *ἐπεδίδοσαν*.

***) Legebatur *ναυκλάροις*, et mox *ναυκλαρίων* et deinde *ναυκλάρων*. Vide Suidam in *δήμαρχοι* et *ναυκραρικά*.

****) Legebatur *αὐτῶν* pro *ἀντὶ τῶν*.

†) Legebatur, *εἴτε καὶ πρῶτον*.

††) Non opus ut post hanc vocem cum Platnero (*Beiträge zur kenntniss des Attischen rechts* p. 225.) inseratur *δημάρχους* ob ea, quae scripta sunt in Etym. M. p. 265, 20. et Bekkeri Anecd. p. 237, 8. nec cum eodem Platnero mox scripserim *καὶ ἄρχοντας οἱ περὶ Σόλωνα*.

†††) Legebatur *οἱ κατὰ δῆμον ἄρχοντες*.

φῶσαν δὲ ἱματίοις, καὶ τῇ ἄλλῃ δαπάνῃ. ✠ Σοβαρὰν τὸ ἦθος. Gl.

Ἐγκεκοισυρωμένην] Περισσῶς κεκοσμημένην. ϛ Ἢ ἔθνος ἡ Κοισυρόπολις ὀνομάζεται, πάνυ αἰσχρὸν καὶ μυσαρόν. ϛ Ἢ τὰ τῆς Κοισύρας φρονοῦσαν. ἔστι δὲ Ἐρετριακὸν τὸ ὄνομα. οὗτοι δὲ εἰς τρυφὴν διαβάλλονται. αὕτη δὲ ἐγαμήθη Πεισιστράτῳ ἐπιχειρήσαντι τυραννεῖν *). ✠ Περισσῶς κεκοσμημένην, κεκαλλωπισμένην, ὁμοίως τῇ Κοισύρᾳ. αὕτη δὲ ἦν γυνή τις πάνυ ἑαυτὴν κοσμοῦσα ἱματίοις καὶ τῇ ἄλλῃ διαίτῃ, ὡς τοὺς ὁρῶντας ἐκπλήττεσθαι. Schol. MS. ap. Brunck.

51. Ὄζων τρυγός] Νέου οἴνου· ἢ τῆς ὑποστάθμης **). τρασιὰ δὲ λέγεται ὁ τόπος, ὅπου ψύχεται τὰ σῦκα καὶ ταριχεύεται, ἢ σανίς. τρία δὲ εἶπε τὰ αὐτοῦ· τρυγός, τρασιᾶς (ἀντὶ τοῦ, σύκων) καὶ ἐρίων περιουσίας. καὶ τὰ ἐκείνης δέ. ἐλεγκτικὸν δὲ τὸ τοιοῦτον σχῆμα.

Τρασιᾶς] Ξύλον, ἐν ᾧ τὰς ὀπώρας ἐξήραινον. Glossa.

Ἐρίων περιουσίας] Ἀντὶ τοῦ, πλούτου. τοιοῦτος δὲ ὁ γεωργικὸς βίος. ἀπὸ δὲ τοῦ καθόλου ἐπὶ τὰ κατὰ μέρος ἦλθε. καθόλου γὰρ ἐν τοῖς ἐπάνω εἰπὼν τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ἑαυτοῦ, βρύων μελίτταις, καὶ προβάτοις, καὶ στεμφύλοις, πάλιν καταμερίζει αὐτά. ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν προβάτων, τὰ ἔρια· ἀπὸ δὲ τῶν στεμφύλων, τρὺξ καὶ οἶνος· ἀπὸ δὲ τρασιᾶς, τὰ σῦκα.

52. Καταγλωττισμάτων] Αἰσχρῶν φιλημάτων, καὶ περιεργοτέρων ***). ϛ Ἢ εἶδος αἰσχροῦ φιλήματος τὸ καταγλώττισμα. κυρίως δὲ καταγλώττισμα, ὅταν ἐν τῷ καιρῷ τῆς συνουσίας ὁ ἀνὴρ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ τῷ τῆς γυναικὸς ἐμβάλλῃ στόματι. ἐστὶ δὲ καὶ ὁ λαφυγμὸς κατὰ μέν τινας τὸ αὐτό· κατὰ δέ τινας ἡ ἄλογος καὶ καθ' ὑπερβολὴν δαπάνη. ἔστι γὰρ λάπτω, καὶ λαφύσσω, τὸ ῥοφῶ· κυρίως ἐπὶ κυνῶν καὶ χοίρων. ὅθεν παράγεται καὶ ὁ λαφυγμός. εἰκότως δὲ ταῦτα

---

*) V. Suidam v. ἐγκεκοισυρωμένην. Idem: Κοισύρα, γυνὴ Ἀθήνησιν εὐγενὴς καὶ πλουσία, μήτηρ Μεγακλέους καὶ Λαμάχου, Ἀλκμαίωνος γαμετή, ἥτις ἐπὶ βλακείᾳ διεβεβόητο. καὶ κοισυροῦται, κοσμεῖται ἢ τὰ τῆς Κοισύρας φρονεῖ.

**) Reizius legendum putabat ὑποστάσεως. Improbatum etiam a Wolfio.

***) Ed. princeps: αἰσχρῶν φιλημάτων περιεργότερον.

καταλέγει, δεικνὺς ὅτι αἱ εὐγενεῖς γυναῖκες ὑπὸ τῆς ἄγαν τρυφῆς τοιαῦτα πράττουσιν*).

53. Λαφυγμοῦ] Τῆς περὶ τὰ ἐδέσματα πολυτελείας· τουτέστιν ἀσωτίας. λαφυγμὸν γὰρ λέγει τὸ ἀπλήστως ἐσθίειν. Εὔπολις ἐν Κόλαξι,

λαφύσσεται λαφυγμὸν ἀνδρεῖον πάνυ.

Ὅμηρος (Iliad. XI. 176. XVII. 64.)·

ἔγκατα πάντα λαφύσσει.

Κωλιάδος] Οἱ μὲν Κωλιάδα τὴν θεὸν καλοῦσι, νεανίου Ἀττικοῦ, ἀποδράντος ἀπὸ λῃστῶν συμμαχίᾳ τῆς θεοῦ, οὕτως**) αὐτὴν ὀνομάσαντος, καθάπερ αὐτὸς δεθεὶς τὰ κῶλα, τῶν δεσμῶν***) ἀπελύθη ὑπὸ γυναικὸς (οἱ δέ, θυγατρός) τοῦ ἀρχιλῃστοῦ δι' ἔρωτα. οἱ δέ, τόπον ἐοικότα κώλοις ἀνδρός, ἔνθα ἡ θεὸς τιμᾶται. ἔνιοι δέ, Ἴωνος θύοντος, κόρακα ἁρπάσαι κωλῆν, καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ἀποθέσθαι· ὅθεν οὕτως ὠνομάσθη. Ϡ Ἄλλως. Κωλιάς, ναός ἐστιν Ἀφροδίτης, οὕτω καλούμενος ἀπό τινος νεανίσκου Ἀττικοῦ, ἁλόντος ὑπὸ Τυῤῥηνῶν †), καὶ δεθέντος τὰ κῶλα· εἶτα ἐρασθείσης αὐτοῦ τῆς θυγατρὸς τοῦ Τυῤῥηνοῦ ††) καὶ λυσάσης, ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας, χαριστήριον τῇ Ἀφροδίτῃ ναὸν ἱδρύσατο Κωλιάδος, διὰ τὸ τὰ κῶλα λελύσθαι. ✠ Κωλιὰς ναός ἐστιν Ἀφροδίτης, ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τὴν προσηγορίαν λαβών. νεανίας γὰρ Ἀττικός, ἁλοὺς ὑπὸ Τυῤῥηνῶν, δεσμῷ δουλεύων, ἐρασθείσης αὐτοῦ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἔχοντος καὶ ἀπολυσάσης, ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἔχοντος. οὕτως ἐλευθερωθεὶς καὶ εὐχαριστήριον τῇ Ἀφροδίτῃ ναὸν ἱδρύσατο. Κωλιάδα δὲ προσηγόρευε τὸν τόπον ἀπὸ τῶν κώλων, ἃ ἐν τοῖς δεσμοῖς κατεπονεῖτο. ἡ δὲ Γενετυλλὶς δαίμων περὶ τὴν Ἀφροδίτην τῆς γενέσεως ἔφορος. Scholion MS. Rav.

---

*) Sic edidimus e scholio MS. ap. Brunck. quod incipit his verbis, καταγλώττισμά ἐστιν, ὅταν. In vulgatis verba ἐστὶ δὲ καὶ ὁ λαφυγμὸς usque ad δαπάνη absunt, et quae deinde sequuntur, ad v. 53. legebantur post locum Homeri, hoc ordine verborum in fine: τοιαῦτα πράττουσιν ὑπὸ τῆς ἄγαν τρυφῆς.

**) Legebatur καὶ οὕτως: quod verum est, si scripserat scholiastes ἀπὸ νεανίου.

***) Emendatio Reizii. Legebatur δεθεὶς τῶν κώλων ἀπελύθη.

†) Emendatio Valesii ad Harpocr. v. Λιπάρα. Legebatur τυράννων.

††) Legebatur τυράννου.

Γενετυλλίδος] Γενετυλλίς, ἡ τῆς γενέσεως ἔφορος Ἀφροδίτη.

54. Οὐ μὴν ἐρῶ γ', ὡς ἀργὸς ἦν, ἀλλ' ἐσπάθα] Πρὸς τὸ ἀργός, ἐσπάθα· (καὶ τοῦτο εἰρωνευόμενος· περὶ γυναικὸς δὲ λέγει) ἀντὶ τοῦ κατηνάλισκε, κατήσθιε· καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀργὸς ἦν. Ἀττικοὶ δὲ ἐπὶ τῶν θηλυκῶν, ἀρσενικῶν ὀνομάτων κέχρηνται καταλήξεσιν*)· ὡς ἐνταῦθα. καὶ παρ' Ὁμήρῳ (Iliad. II. 742.)· κλυτὸς Ἱπποδάμεια· καὶ Εὐριπίδῃ ἐν Ἑκάβῃ (v. 591.)·

τὸ δ' αὖ λίαν παρεῖλες ἀγγελθεῖσά μοι
γενναῖος.

Σπαθᾶν δέ, τὸ ἀφειδῶς καταναλίσκειν· καὶ παρὰ τοῖς ῥήτορσιν εἴρηται πολλάκις· οἰκείως δὲ νῦν τῇ λέξει χρῆται ἐπὶ γυναικός. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ὑφαινομένων ἱματίων, σπαθᾶν, τὸ ἄγαν κρούειν τὴν κρόκην. δύναται μὲν οὖν τὸ σπαθᾶν ἐπ' ἀμφοτέρων νοεῖσθαι. ὅτι δὲ νῦν ἐπὶ τοῦ πολλὰ δαπανᾶν **) παρείληπται, δῆλον ἐκ τοῦ ἐπιφερομένου,

ἐγὼ δ' ἂν αὐτῇ θοἰμάτιον δεικνὺς τοδί,
κατὰ πρόφασιν, ἔλεγον***), ὦ γύναι, λίαν σπαθᾷς.

Τοῦτο δὲ ἐπήνεγκε διττὸν ὄν, τό τε ἀναλοῦν, καὶ τὸ ὑφαίνειν.

56. Λίαν σπαθᾷς] Ἐργάζῃ. εἰρωνικῶς καὶ τοῦτο. δεικνὺς γὰρ αὐτῇ τὸ ἱμάτιον παραῤῥαγέν, ἔλεγε τοῦτο αὐτῇ.

58. Πότην ἦπτες] Πότης, Ἀττικῶς ὁ ταχέως ἀναλίσκων λύχνος.

60. Θρυαλλίδων] Ἀπὸ τοῦ θρύου τὸ παλαιὸν τὰ ἐλλύχνια. τὰ γὰρ παχέα ἐλλύχνια πολὺ ἔλαιον δαπανῶσι.

61. Μετὰ ταῦθ' ὅπως] Μετὰ τὸ ἐπιτιμῆσαι τῷ οἰκέτῃ, ἐπὶ τὸ διήγημα πάλιν ἀνατρέχει τοῦ γάμου. οὐ μὴν συναπτέον, πάντα τὸν στίχον, ἀλλ' ἀναπαυστέον †) μέχρι τοῦ υἱός. εἶτα διαστήσαντα χρὴ μεθ' ὑποκρίσεως ἐπάγειν, οὑτοσί, ὡς ἀχθομένου αὐτοῦ τῇ γενέσει.

---

*) Legebatur λέξεσιν. Vide Koen. ad Gregor. Cor. p. 25. (62.)

**) Πόλλα δαπανᾶν e Suida est. Hic legebatur ἐπὶ τοῦ πολλοῦ παρείληπται.

***) Legebatur ἔφασκον. Vide notam ad textum.

†) Wolfius eleganter coniecerat ἀναγνωστέον. Cui tamen coniecturae postea coepit diffidere. Ac multa insolenter dicunt scholiastae.

62. Τῇ 'γαθῇ] Καὶ τοῦτο εἰρωνευόμενος λέγει. οὐ γὰρ ἀγαθὴν αὐτὴν παρίστησι στασιαζόμενος, ὥςτε ὑπὸ τῆς φιλονεικίας καὶ εἰς λοιδορίαν ἐκτραπῆναι.

65. Ξάνθιππον] Ὁ Ξάνθιππος Περικλέους ἦν, τοῦ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν γένους*). Καλλίας δὲ ὁ δᾳδοῦχος, προςελθὼν ἐν τῇ ἱερᾷ στολῇ κατὰ Περσῶν ἐν Μαραθῶνι, καὶ ἀριστεύσας κατὰ βαρβάρων, καὶ τρίτον Ὀλύμπια νικήσας ἅρματι, τὸν υἱὸν Ἱππόνικον ὠνόμασε. λέγεται δὲ τοῦτον πλουτῆσαι**) μάλιστα, αἰχμαλώτου τινὸς ἐν τῇ μάχῃ τῶν βαρβάρων προςελθόντος αὐτῷ, καὶ μηνύσαντος θησαυρόν. καὶ αὐτὸν ὕστερον ἀπέκτεινεν ὁ Καλλίας. Ξάνθιππος μὲν οὖν ἐγένετο Περικλέους πατήρ. οὐδὲν δὲ νῦν πρὸς αὐτὸν ἐπικοινωνεῖ τὸ λεγόμενον, πλὴν εἰ μὴ ἄρα διὰ Κοισύραν (ἣν ἔφαμεν δούλην οὖσαν, μητέρα γενέσθαι τοῦ Μεγακλέους) τὸ ὄνομα τὸ Ξανθίππου εἰλήφει***).

66. Τέως] μέχρι τινός. Τῷ χρόνῳ, μόλις. Glossae.

68. Κοινῇ ξυνέβημεν] Ἀντὶ τοῦ, ὡμονοήσαμεν, ὅτε καὶ ἀμφοτέρως†) ἡμῖν ἔδοξε τοῦτο. ϑ Ἢ διότι ἀφ' ἑκατέρων τῶν γενῶν τῷ ὀνόματι ἐπετέθη μέρος.

69. Ἐκορίζετο] Ἐκολάκευεν, οἷα τοῖς παιδίοις συμβαίνει τοῖς μικροῖς.

71. Ξύστιδ' ἔχων] Ξύστιδα, προπαροξύνουσιν. ἤγουν πορφυρίδα. καὶ γὰρ μέχρι νῦν οἱ εἰςελαύνοντες ἀθληταὶ τοιούτῳ κοσμηθέντες σχήματι, καὶ ἅρματος ἐπιβάντες, διὰ μέσης πομπεύουσι τῆς πόλεως, ᾧ καὶ οἱ βασιλεῖς χρῶνται. ϑ Ἄλλως. Ξύστις λέγεται τὸ κροκωτὸν ἱμάτιον, ὃ οἱ ἡνίοχοι φοροῦσι μέχρι νῦν πομπεύοντες. χρῶνται δὲ αὐτῷ καὶ οἱ τραγικοὶ βασιλεῖς. ἐσεμνύνετο δὲ τὸ γύναιον θείῳ Μεγακλεῖ, τρίτον νικήσαντι Ὀλύμπια, καὶ δι' ἱπποτροφίαν κατελθόντι ἐκ τῆς φυγῆς. ἐδίωξε γὰρ αὐτὸν ὁ Πεισίστρατος, ὃν καὶ μετεπέμψατο παραχωρήσαντα αὐτῷ τὸ τῆς νίκης κήρυγμα††). ✤ Ξύστις,

*) Quae hic vulgo sequebantur, vide ad v. 71.

**) Ita Palmerius et Gronovius. Vide Kusterum. Legebatur νικῆσαι.

***) Quae hic vulgo sequebantur, vide ad v. 47.

†) Ita ed. Ald. Vulgo ἀμφοτέροις.

††) Verba ἐσεμνύνετο usque ad κήρυγμα legebantur ad v. 65.

εἶδος ἱματίου πορφυροῦ. ἄλλοι δέ φασι τὸ ἰδιωτικῶς λεγόμενον σωσάνιον καὶ σῶζον τοὺς ἄνδρας. Schol. MS. ap. Brunck.

72. Ἐκ τοῦ Φελλέως] Τόπος οὕτω καλούμενος ἐν Ἀττικῇ. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ τὸν Διόνυσόν ἐστί τις ἑορτὴ τοῖς Ἀθηναίοις, Φέλλος καλουμένη· ἥτις τῶν Διονυσίων ἄρχεται. Λουκιανὸς δὲ ἐν τῷ περὶ τῆς Συρίης θεοῦ (Cap. 16. T. III. p. 462. ed. Reitz.) φαλλούς, φησίν, Ἕλληνες τῷ Διονύσῳ ἐγείρουσιν· ἐπὶ τῶν καὶ τοιόνδε τι φέρουσιν, ἄνδρας μικροὺς ἐκ ξύλου πεποιημένους, μεγάλα αἰδοῖα ἔχοντας. καλέεται δὲ τάδε νευρόσπαστα. καὶ παρακατιὼν δέ, ἐν τοῖς προπυλαίοις τοῦ Συρίης θεοῦ ναοῦ φαλλοὶ ἑστᾶσιν, οὓς Διόνυσος ἐστήσατο. § Ἄλλως. Τόπος τῆς Ἀττικῆς οὕτω καλούμενος. ἐκ τούτου δὲ φελλεάτας λέγουσι Δωριεῖς τοὺς κισσηρώδεις λίθους. αἱ δὲ αἶγες πρὸς*) τὰ τραχύτερα διώκουσι.

73. Διφθέραν ἐνημμένος] Ἐνδεδυμένος. ποιμενικὸν δὲ περιβόλαιον ἡ διφθέρα, Ἀττικοὶ δὲ**) λέγουσιν, ἣν νῦν ἰσάλην καλοῦμεν. ἔστι δὲ ἐκ δέρματος.

75. Ἀλλ' ἵππερόν μου κατέχεεν] Ἔπαιξε παρὰ τὸν ἴκτερον. νόσημα δὲ ὁ ἴκτερος, ὃ περιχεῖται ταῖς ὄψεσι τῶν νοσούντων. διὸ καὶ τὸ κατέχεε κατὰ λόγον ἐπήγαγεν. οὕτω δὲ καὶ τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ ἐπιβεβλῆσθαί φησιν ἵππερον, οἷον ἱππικὸν ἔρωτα, νόσον ἱππικήν, διὰ τὸ πολλὰ δεδαπανηκέναι. ✠ Ἱππικὸν ἔρωτα, ἀφανισμόν. Glossa.

Τῶν χρημάτων] Εὕρηται τοῦτο καὶ ῥημάτων· ὅπερ οὕτως εἴποις· ἀλλὰ κατέχεε τῶν ῥημάτων ἐμοῦ ἱππικὸν ἔρωτα· τουτέστιν, ἐμοῦ ὡς οὐδὲν δεῖ δαπανᾶν ἀφειδῶς λέγοντος, λῆρον ἡγησάμενος τοὺς λόγους, ἀντετίθη αὐτοῖς, ὡς ἐραστής ἐστιν ἵππων, καὶ οὐδέποτε τούτου ἂν ἀποσταίη.

81. Φειδιππίδιον] Τὸ ὑποκορίζεσθαι φιλούντων ἔθος.

---

*) Deleri πρὸς volebat Ruhnkenius, afferens scholiastam Theocriti ad I. 86. αἱ δὲ αἶγες ἄγριαι, παρόσον καὶ εἰς τὰ ὕψη τῶν ὀρῶν καὶ εἰς κρημνώδεις τόπους βόσκονται. Is quidem locus potius ad tuendam praepositionem adhiberi potuerat. Sed fortasse πως scribendum.

**) Quum plene interpunctum esset post διφθέρα, Kusterus μηλωτὴν vel διφθέραν post Ἀττικοὶ δὲ inserendum censuit. Recte fortasse, sed non opus, si sic ut interpunxi distinguitur. De ἰσάλη, quod pro ἰξαλῇ dixisse recentiores videantur, consulendus Kusterus.

κολακεύει δὲ νῦν τὸν υἱόν, καὶ προςποιεῖται φιλεῖν, ἵνα ἑτοιμότερον αὐτὸν πρὸς τὴν ἀξίωσιν ἑαυτοῦ πείθεσθαι παρασκευάσῃ.

83. *Κύσον με, καὶ τὴν χεῖρα δός*] Πρὸς τὸ Ὁμηρικόν (Iliad. VI. 233.),

*χεῖράς τ' ἀλλήλων λαβέτην, καὶ πιστώσαντο.*

§ Φίλησον καὶ πρόςπτυξαι καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν. ἔθος δ' ἐπὶ πίστει καὶ συνθήκαις βεβαίαις τὰς δεξιὰς διδόναι ἀλλήλοις.

83. *Ἰδού· τί ἐστιν*] Τὸ αἰτηθὲν παρὰ τοῦ πρεσβύτου ποιῶν ὁ νεανίσκος, τὴν δεξιὰν ὤρεξεν αὐτῷ. καὶ δῆλον ὅτι παρεπιγραφὴ τὸ εἶδος *).

84. *Νὴ τὸν Ποσειδῶ τουτονί*] Ἅρμα δείξας, ὄμνυσιν, ἢ ἄλλο τι ἡνιοχικὸν ἢ πολεμικὸν σκεῦος. § Κυρίως δὲ νῦν ὁ νεανίσκος ὄμνυσι τὸν Ποσειδῶνα, θεὸν ἱππικὸν ὄντα, ἅτε καὶ αὐτὸς περὶ ἵππους ἐσπουδακώς. *τουτονὶ* δὲ τῷ κοινῷ τῶν ἀνθρώπων ἔθει χρώμενον αὐτὸν δεῖ νομίζειν εἰρηκέναι. εἰώθασι γὰρ ὀμνύντες λέγειν, μὰ τοῦτον τὸν θεόν· μὰ τοῦτον τὸν Ἀσκληπιόν. ἄλλοι δέ, ἀφίδρυμα ἔχοντα Ποσειδῶνος. διὰ τοῦτο καὶ ὁ πρεσβύτης τῷ ὅρκῳ ἀκολούθως ἄχθεται.

85. *Μή μοί γε*] Μὴ εἴπῃς μοι, φησί, τὸν ἵππιον. οὐ γὰρ ἀνέχομαι τὸ τῶν ἵππων ἀκούειν ὄνομα, δι' οὓς ἀπολωλέκειν τὰ χρήματα.

89. *Ἔκστρεψον*] Ἀντὶ τοῦ μετάβαλε. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ῥυπουμένων ἱματίων καὶ ἐκστρεφομένων. § Ἐκστρέψαι δὲ ἱμάτιον, τὸ ἀλλάξαι τὸ πρὸς τὸ ἔσω μέρος ἔξω. ἄλλαξον οὖν, φησί, τοὺς τρόπους σου καὶ μεταβαλοῦ.

*Ὡς τάχιστα*] Μεταφορικῶς. τὸ γὰρ ὡς τάχιστα, κυρίως ἐπὶ ἁρματηλάτου. ταχινὰ γὰρ τὰ ἅρματα.

92. *Νὴ τὸν Διόνυσον*] Ἐπεὶ οὐκ ἐπιτρέπει τὸν Ποσειδῶνα ὀμνύναι, μεταβαλών, τὸν Διόνυσον ὄμνυσιν.

93. *Καὶ τῳκίδιον*] Τὸ οἰκίδιον, ὑποκοριστικῶς. σμικρύνει δέ, καὶ τοῖς ὀνόμασιν αὐτοῖς τὸ εὐτελὲς τῆς φιλοσοφίας εἰς πάντα δεικνύς. τὸ δὲ *δεῦρο* νῦν οὐ τοπικόν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐλθέ. ἤγαγε δὲ δῆθεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν Σωκράτους οἰκίαν.

95. *Ψυχῶν σοφῶν*] Ἤγουν ἀνδρῶν φιλοσόφων. τοῦτο δὲ ἐπ' ἀμφοτέρων δύναται νοεῖσθαι. ἔστι γὰρ ἀμφίβολον καὶ

---

*) Reizius εἶδος in ἰδοὺ mutandum putabat.

ἄδηλον, πότερον τὰς ψυχὰς αὐτὰς λέγει σοφὰς, ἢ τοὺς ἄνδρας σοφούς. ταῖς δὲ ψυχαῖς ἐκείνων ἐστὶ *) τὸ φροντιστήριον. ἐὰν μὲν γὰρ,

ψυχῶν σοφῶν τοῦτ' ἐστὶ φροντιστήριον, ἐνδέχεται τὸ αὐτὰς εἶναι τὰς ψυχὰς σοφάς. ἐὰν δὲ ψυχῶν σοφῶν, ἀνδρῶν λέγει. δύναται δὲ καὶ σκώπτειν διὰ τούτου τὸν περὶ ψυχῆς Σωκράτους λόγον, καὶ ἀσαφῶς ἐπίτηδες εἰρηκέναι. ἐπεὶ καὶ Σωκράτης ὁριζόμενος περὶ ψυχῆς, ἀσαφῶς ἔδοξε λέγειν, καὶ ὥς τινες νομίζουσιν, ἀπεναντίας αὐτῷ, τὴν ἰδίαν ἀσθένειαν κατηγορίαν Σωκράτους ποιούμενοι. Ἃ δὲ περὶ ψυχῆς ὥρισε, ταῦτα· ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος. τὸ γὰρ ἀεικίνητον, ἀθάνατον. τὸ δ' ἄλλο κινοῦν, ἢ ὑπὸ ἄλλου κινούμενον, παῦλαν ἔχον κινήσεως παῦλαν ἔχει καὶ ζωῆς **).

Φροντιστήριον] Οἱονεὶ βουλευτήριον, ἢ σύνοδός τις, καὶ θᾶκος σοφῶν ***). θᾶκος δὲ καλεῖται ὁ τόπος Ἀττικῶς, ἔνθα πολλοὶ συνέρχονται σκεψόμενοι. φροντισταὶ δὲ ἐκαλοῦντο οἱ περὶ τὸν Σωκράτη, διὰ τὸ φροντίζειν ἀλλοτρίων †) καὶ διὰ τοῦτο μηδέποτε παύεσθαι τῆς φροντίδος.

97. Ὡς ἔστι πνιγεύς] Πνιγεύς, ἡ ††) τῶν ἀνθράκων κάμινος. διὸ ἐπιλέγει, ἡμεῖς δ' ἄνθρακες· διὰ τὸ ὑπὸ ἡλίου θερμαίνεσθαι. ϑ Κυρίως δὲ πνιγεύς, ἔνθα οἱ ἄνθρακες ἔχονται καὶ πνίγονται. ταῦτα δὲ πρότερος Κράτης ἐν Πανόπταις δράματι περὶ Ἱππῶνος τοῦ φιλοσόφου κωμῳδῶν αὐτὸν λέγει· ἀφ' οὗ στοχαζόμενοί τινές φασιν, ὅτι μηδεμιᾶς ἔχθρας χάριν Ἀριστοφάνης ἧκεν ἐπὶ τὴν τῶν Νεφελῶν ποίησιν, ὅς γε μήτε πρὸς †††) ἴδιόν τι, μήτε ἁρμόττον, ἀλλὰ μηδὲ πρὸς ἓν ἔγκλημα ἦλθε Σωκράτους. δύο γὰρ κατ' αὐτοῦ ταῦτα

---

*) Legebatur ἔνεστι.

**) Legebatur: τὸ δ' ἄλλο κινοῦν, ἢ ὑπὸ ἄλλου κινούμενον, παῦλαν ἔχει κινήσεως καὶ ζωῆς. Platonis haec verba sunt in Phaedro p. 245. C. apud quem postrema sic scripta sunt: τὸ δ' ἄλλο κινοῦν καὶ ὑπ' ἄλλου κινουμένον, παῦλαν ἔχον κινήσεως, παῦλαν ἔχει ζωῆς.

***) Ante σοφῶν e superioribus adiectum erat παῦλαν ἔχον.

†) Reizii emendatio. Legebatur ἀλλήλων.

††) Ita ed. princeps. Vulgo ὁ.

†††) Abest πρός. Ernestius locum sic corrigendum putabat, ut post ἁρμόττον adderetur ἐπήγαγεν. Wolfius, ὅς γε μήτε πρὸς ἴδιόν τι, μήτε ἁρμόττον, μηδ' ἓν ἔγκλημα ἦλθε Σωκράτους.

προθεὶς *) ἐγκλήματα, τὸ περὶ οὐρανοῦ, ὅτι ἐστὶ πνιγεύς, καὶ ὡς ἱκανός ἐστι τὸν ἥττω λόγον διδάσκειν, καὶ τὸν κρείττονα· τὸ μὲν κοινὸν τῶν φιλοσόφων ἁπάντων ἐπήγαγεν ἔγκλημα. φαίνεται δὲ καὶ ἐπὶ τούτῳ ὁ Ἱππὼν κωμῳδηθῆναι φθάσας. τὸ δὲ τῶν ἐγκλημάτων, οὐδὲ τὸ σύνολον ἐπικοινοῖ φιλοσοφίᾳ. οὐ γὰρ τοῦτο ἐπαγγέλλονται οἱ φιλόσοφοι, δεινοὺς ποιήσειν λέγειν· ἴδιον δὲ τὸ τοιοῦτο μᾶλλον τῆς ῥητορικῆς· ὡς ἐπ' ἀμφοτέροις τὸν φιλόσοφον καθαρεύειν. οἳ δ' ὅτι ὁλόκληρον εἰς αὐτὸν συνέταξε δρᾶμα, καὶ δι' ἔχθραν νομίζουσιν αὐτὸν πεποιηκέναι, οὐκ ὀρθῶς οἴονται. πρῶτον μὲν γὰρ Δίφιλος εἰς Βοίδαν τὸν φιλόσοφον ὁλόκληρον συνέταξε ποίημα, δι' οὗ καὶ εἰς δουλείαν ἐῤῥυπαίνετο ὁ φιλόσοφος **). οὐ διὰ τοῦτο δὲ ἐχθρὸς ἦν. ἔπειτα Εὔπολις, εἰ καὶ δι' ὀλίγων ἐμνήσθη Σωκράτους, μᾶλλον ἢ Ἀριστοφάνης ἐν ὅλαις ταῖς Νεφέλαις αὐτοῦ καθήψατο. οὐδὲν δὲ χεῖρον ὑπομνησθῆναι τῶν Εὐπόλιδος· δεξάμενος δὲ Σωκράτης τὴν ἐπίδειξιν Στησιχόρου, οἰνοχόην ἔκλεψεν ***). οἷον δ' ἦν, ὁρᾶν τὸν φιλόσοφον τὸ ἐν φανερῷ μάλιστα σκεῦος κατακείμενον κλέπτοντα καὶ ὑφαιρούμενον.

99. Οὗτοι διδάσκουσι] Καὶ τοῦτο ψεῦδος, διαβολῆς χάριν. οὐδεὶς γὰρ μισθὸν ἐτέλει Σωκράτει. ἐπεὶ ἐκεῖνος ἔφασκε μηδὲν εἰδέναι. διόπερ καὶ ὑπὸ Πυθίου σοφὸς ἐκρίθη. τοῦτο γὰρ αὐτοῦ πρῶτον ἔκρινεν εἶναι σοφόν, τὸ γνωρίσαι, ὅτι μηδὲν οἶδε. πῶς οὖν ἂν μισθὸν ἐπράττετο παρὰ τῶν συνόντων ὁ λέγων περὶ αὐτοῦ, ὅτι οὐδὲν οἶδα.

103. Ἀλαζόνας] Ἀλαζόνας ἰδίως τοὺς ψεύστας ἐκάλουν. εἰκότως δὲ καὶ τοὺς φιλοσόφους ἀλαζόνας καλεῖ, ἐπεὶ λέγειν ἐπαγγέλλονται περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν. ἢ ὅτι σεμνὰ ἔχοντες ἤθη, ἀλαζόνες δοκοῦσιν. Ὠχριῶντες δὲ καὶ ἀνυπόδητοι, ἐπεὶ

---

*) Aldina προςθείς.

**) Praeivit Reizius, ita corrigens, δι' οὗ εἰς δουλείαν ἐῤῥυπαίνετο ὁ φιλόσοφος. Legebatur, διὸ οὐκ εἰς δουλείαν ἐῤῥυπαίνετο φιλόσοφος.

***) Commemorat scholiastes eumdem locum Eupolidis ad v. 180. Versus fuere choriambici dimetri:

δεξάμενος δὲ Σωκράτης
τὴν ἐπίδειξιν . . .
Στησιχόρου πρὸς τὴν λύραν
οἰνοχόην ἔκλεψεν.

μόνης ἀρετῆς φροντίζοντες, καὶ οὐ τρυφῆς, διώκουσι τὸ ἀπέριττον. Πόνηροι δὲ, ἀντὶ τοῦ ἐπίπονοι, ἄθλιοι.

105. Καὶ Χαιρεφῶν] Ἑταῖρος Σωκράτους ὁ Χαιρεφῶν· ὃς ἐκαλεῖτο καὶ Νυκτερὶς, διὰ τὸ μέλας εἶναι καὶ ἰσχνόφωνος*).

106. Μηδὲν εἴπῃς νήπιον] Μηδὲν εὔηθες, μηδὲ μειρακιῶδες, μηδ' ἀνόητον εἴπῃς. ἀπὸ τοῦ μηδὲ τὰ νήπια παιδία εἰδέναι τι**). ✠ Μωρόν. Glossa.

107. Ἀλλ' εἴ τι κήδει] Ἤγουν φροντίζεις. Πατρῴων δ' ἀλφίτων, ἀντὶ τοῦ, τῶν χρημάτων, ἢ τῆς πατρῴας οὐσίας.

Σχασάμενος] Ἀφεὶς. Gl. Τὸ δὲ σχασάμενος, ἀντὶ τοῦ καταπαύσας. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀποσχιζομένων καὶ διαχεομένων ὑδάτων. ℈ Ἄλλως. καταλύσας, κατασπάσας, ἀποστὰς τούτου. σχάσαι γὰρ δὴ καὶ ὥςπερ διαστεῖλαι καὶ σχίσαι τὸ ὕδωρ τῇ κώπῃ ἐρεσσούσῃ***). καὶ Πίνδαρος (Pyth. X. 79.), κώπαν ἤδη μοι σχάσαι. καὶ Εὐριπίδης (Phoen. 457.), σχάσον δὲ δεινὸν ὄμμα. ℈ Ἄλλως. Στήσας, καταπαύσας. σχάσαι γάρ, τὸ †) κωπηλατοῦντα στῆσαι τὴν κώπην.

109. Οὐκ ἂν μὰ τὸν Διόνυσον] Εὐλόγως τὸν Διόνυσον ὄμνυσι. τούτῳ γὰρ ἐπετελεῖτο τὰ Διονύσια, οἷς ἠγωνίζοντο οἵ τε τῆς τραγῳδίας καὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταί.

110. Τοὺς φασιανούς] Οἱ μὲν ἵππους, οἱ δὲ ὄρνεα. ℈ Ἔνιοι δ' ἵππους χάραγμα ἔχοντας φασιανοῦ, ὡς ἀλεκτρυόνος. καὶ εἴπερ ἐστὶ τοῦτο μὴ κατεψευσμένον, οἰκεῖον ἂν εἴη τῇ τοῦ νεανίσκου σπουδῇ. οἱ δὲ περὶ Ἀρίσταρχον ††), ὀρνίθων γένος. οἳ δέ, ὅτι Φᾶσις ποταμός ἐστι Σκυθίας, ὅπου κα-

---

*) In libro Ravennate λεπτόφωνος scriptum est.

**) Reizius legebat, ἀπὸ τοῦ μηδὲν τὰ νήπια παιδία εἰδέναι.

***) Verba σχάσαι γὰρ δὴ καὶ ὥςπερ e Suida in σχάσον addidimus. In scholiis hisce legebatur tantum, ὡς διαστεῖλαι et quae sequuntur. Vir doctus in Misc. crit. vol. III. p. 106. interpunctionem post τούτου delebat, ut vulgata scholiastae lectio sensum aliquem haberet. Tum Suidas τὴν κώπην ἐρέσσουσαν habet, et in Pindari loco σχάσαις. Edd. Pindari σχάσον. Reizius post ὑδάτων ponebat haec, ὡς διαστεῖλαι usque ad ἐρεσσούσῃ: tum, ἄλλως· καταλύσας usque ad τούτου: inde, ἄλλως· στήσας usque ad τὴν κώπην, quibus denique illa subiungebat, καὶ Πίνδαρος usque ad δεινὸν ὄμμα. Vide Scholion ad v. 737.

†) Legebatur τόν.

††) Ita scripsimus ex emendatione Ruhnkenii in praefat. ad Hesych. vol. II. p. 7. Legebatur Ἀρχίλοχον.

λοὶ ἵπποι γίνονται. Λεωγόρας δὲ, τρυφερός τις, ὁ Ἀνδοκίδου πατήρ. Πλάτων Περιαλγεῖ,

ὦ θεῖε Μόρυχε *), νῦν γὰρ εὐδαίμων ἔφυς,
καὶ Γλαυκέτης, ἢ **) ψῆττα, καὶ Λεωγόρας,
οἳ ζῆτε τερπνῶς ***), οὐδὲν ἐνθυμούμενοι.

Εὔπολις ἐν Αὐτολύκῳ β', ὡς καὶ διὰ Μυῤῥίναν ἑταίραν τὰ χρήματα ἀποβέβληκε, φησίν. ϑ Οἳ δὲ, ἔχοντας τῷ μηρῷ ἐγκεχαραγμένον φασιανόν. Λεωγόρας δὲ, ὄνομα κύριον ἑνὸς τῶν Ἀθήνησι πολιτευσαμένων τότε. πατὴρ δὲ οὗτος ἦν Ἀνδοκίδου τοῦ ῥήτορος. ἄδηλον δὲ, εἰ καὶ ὄρνεα ἔτρεφεν ὁ Λεωγόρας. μέμνηται δὲ αὐτοῦ ὡς ἱπποτρόφου. † Ἀθήναιος (IX. 9. p. 387. A.)· Καὶ τὸ ἐν Νεφέλαις δὲ ἐπὶ τῶν ὀρνίθων ἔγωγε ἀκούω, καὶ οὐκ ἐπὶ ἵππων, ὡς οἱ πολλοί·

τοὺς φασιανούς, οὓς τρέφει Λεωγόρας.

δύναται γὰρ ὁ Λεωγόρας καὶ ἵππους τρέφειν καὶ ὄρνεις φασιανούς. κωμῳδεῖται γὰρ ὁ Λεωγόρας ὡς γαστρίμαργος ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Περιαλγεῖ † ✠ Φᾶσις ποταμὸς Σκυθίας, ὅπου καλοὶ ἵπποι γίνονται. Λεωγόρα ὡς ἱπποτρόφου μέμνηται. οἱ περὶ Ἀρίσταρχον †) ὀρνίθων τι γένος λέγουσι τοὺς φασιανούς. ἢ φασιανοὶ λέγονται οἱ ἔχοντες τῷ μηρῷ φασιανὸν ἐγκεχαραγμένον ἵπποι. Schol. MS. Rav.

110. Ἴθ', ἀντιβολῶ] Πορεύου. νῦν δὲ, πείσθητί μοι. τὸ δὲ ἀντιβολῶ, παρακαλῶ, Ἀττικῶς.

111. Καὶ τί σοι μαθήσομαι] Οὐ γὰρ ἑαυτῷ ἔμελλε ††) μαθεῖν, ἤγουν δι' οἰκεῖον θέλημα, ἢ ὠφέλειαν· ἀλλὰ διὰ τὸ τοῦ πατρός. διὸ τὸ σοὶ λέγει. ἤγουν, τί μαθήσομαι ὑπὲρ σοῦ.

113. Ἄμφω τὼ λόγω] Δυϊκῶς ἔκλινε. φησὶ δὲ ἀμφοτέρους τοὺς λόγους τοὺς περὶ Σωκράτην ἐκπαιδεύειν ἱκανῶς. ✠ Ψεύδεται κἀνταῦθα ὁ κωμικός, λέγων παρὰ Σωκράτει εἶ-

---

*) Sic Casaubonus ad Athen. IX. 9. Bentleius, Elmsleius ad Ach. 887. Legebatur Μόρυχέ τε νῦν. Μόρυχε τέως γὰρ e Suida in φασιανοὶ Reisigius Coni. p. 72. cum Ruhnkenio, quem v. de Morycho ad Timaeum p. 183. de Leogora autem Sluiterum Lectt. Andoc. p. 11.

**) Legebatur ἢ, et apud Suidam ἥ. v. Porsoni Advers. p. 297.

***) Sic Suidas. In scholiis erat τερπνόν. Casaubonus ad Athen. IX. 9. ἀτερπὲς οὐδὲν ἐνθυμούμενοι.

†) Legitur Ἀρχίλοχον.

††) Legebatur ἔμελε.

ναι τὸν ἄδικον λόγον. οὐ γὰρ Σωκράτης, ἀλλὰ Πρωταγόρας ὁ Ἀβδηρίτης*) ἐφεῦρε αὐτὸν καὶ ἐδίδασκεν. Schol. Cant. 3.

115. Τὸν ἕτερον τοῖν λόγοιν] Τὸν δίκαιον νικᾶν. ὡς ἀγνοῶν δέ, τὸν δίκαιον εἶπε τὸν ἕτερον. ἐβούλετο γὰρ ἀδικίαν μανθάνειν.

121. Τοὺς ἱππέας τὸ χρῶμα] Οἷον, οὐχ ὑπομείναιμι ὁραθῆναι ὑπὸ τῶν ἱππέων ὠχρὸς καὶ διεφθαρμένος. ἐκόμων γὰρ οἱ ἱππεῖς. οἱ δὲ φιλόσοφοι κάτω κείρονται **). Διακεκναισμένος δέ, ἠμαυρωμένος, αἰσχρός, καὶ διεφθαρμένος γενόμενος. ¶ Οἱ γὰρ ἱππεῖς ἐν γυμνασίοις καὶ παλαίστραις διέτριβον. ¶ Οὐ γενοίμην, φησίν, ὠχρός, ὡς οἱ περὶ τὸν Σωκράτη, καὶ ἀνυπόδητος καὶ ῥυπῶν· οἱ γὰρ ἱππεῖς εὔχροι, καὶ ὑποδεδεμένοι, καὶ ἐν γυμνασίοις ἐξεταζόμενοι. καὶ ἐν τοῖς Ἱππεῦσι (v. 580.) φησί·

> μὴ φθονεῖθ' ***) ἡμῖν κομῶσιν, μηδ' ἀπεστλεγγισμένοις.

τουτέστι λιπῶσι. τοῦτο οὖν ὁ νεανίσκος δεδοικέναι φησί, τὸ ἀπέχθεσθαι τοῖς περὶ τὴν ἱππικὴν ἔχουσιν, εἰ καταλιπὼν τὸ κοσμεῖν τὸ σῶμα καὶ μετιέναι τὰ τῶν ἱππέων ἐπιτηδεύματα, τὰ τῶν φιλοσόφων μετέλθοι †). ✥ Διακεκναισμένος, βεβλαμμένος, ἐφθαρμένος, ὠχρός, οἷόν ἐστι τὸ τῶν φιλοσόφων. Glossa.

122. Οὐκ ἄρα, μὰ τὴν Δήμητρα] Εἰκότως τὴν Δήμητρα ὄμνυσιν, ἐπεὶ περὶ τροφῶν ὁ λόγος ἐστί. τούτων γὰρ ἡ θεὸς εὑρετίς.

123. Οὐθ' ὁ ζύγιος] Ζύγιοι ἵπποι καλοῦνται, οἱ ὑποβαλλόμενοι τῷ τοῦ ἅρματος ζυγῷ, τουτέστιν, ὁ μέσος δεξιός, καὶ ὁ μέσος ἀριστερός. σαμφόραι δέ, οἱ σῖγμα ἔχοντες περὶ τὸν μηρόν. καὶ διὰ τοῦ μ καὶ π γράφεται ††).

124. Ἀλλ' ἐξελῶ σ' ἐς κ.] Ἀλλ' ἐκβαλῶ σε καὶ διώξω σε τῆς οἰκίας τῆς ἐμῆς. τραχύτερον †††) δὲ αὐτῷ διαλέγεται καὶ ἀπηνέστερον, τὴν ἐλπίδα τοῦ πείσειν αὐτὸν ἀπολωλεκώς.

---

*) Sic Dindorfius pro αὐδηρήτης.

**) Kusterus scribendum putabat οἱ δὲ φιλόσοφοι ἀποκείρονται.

***) φθονείτω δ' est in ed. princ.

†) Quae hic sequebantur, vide ad v. 125. Conf. Suid. v. διακεκναισμένη.

††) Et σαμφόρας et σαπφόρας scribi dicit.

†††) Legebatur ταχύτερον.

125. *Μεγακλέης*] Εἰκὸς γὰρ ἦν καὶ τοῦτον σεμνυνόμενον ἐπὶ ταῖς τρισὶ νίκαις τοῦ πατρὸς ἥδεσθαι, τὸν νεανίσκον ὁρῶντα μετερχόμενον τὰ προγονικὰ ἐπιτηδεύματα. ὡς ἱππαζομένου δὲ καὶ τούτου μετὰ τῶν ἱππέων φησὶ τάττεσθαι *).

127. *Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μέν τοι*] Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μέντοι ἀθυμήσω, διότι μὴ πέπεικα τὸν υἱόν, οὐδὲ τέλεον ἀφέξομαι τῆς γνώμης τῆς προκειμένης. οἷον, οὐ παραδώσω ἐμαυτὸν ταῖς λύπαις.

128. *Διδάξομαι*] Νῦν μὲν παθητικὸν ἀποδεκτέον. διδάξομαι δὲ τὸν υἱὸν φιλοσοφεῖν, κυριώτερον, ἢ διδάξω. διδάξω μὲν γάρ, ὁ φιλόσοφος διδάσκαλος ἐρεῖ, διδάξομαι δέ, ὁ πατήρ, καὶ πᾶς ὁ παραδιδοὺς ἕτερον μανθάνειν. δύναται οὖν καὶ νῦν εἶναι τὸ αὐτό, ἵν' ᾖ νοούμενον, ἐπεὶ οὐ τὸν υἱόν, ἐμαυτόν. ϑ Διδάξομαι **), ἔφη, ἅτε βαδίζων εἰς τὸ φροντιστήριον. τὸ δὲ ἐμαυτὸν λείπει, τοῦ μέτρου οὐκ ἐπιτρέποντος. ϑ Ἄλλως. Ἀντὶ τοῦ, διδασκάλῳ παραδώσω· ἐπεὶ μέσον ὂν τὸ διδάξομαι, πρὸς ἄμφω τὰς ἐνεργείας ***) χωρεῖ.

130. *Πῶς οὖν γέρων ὤν*] Ταῦτα καθ' ἑαυτὸν λογίζεται ἐν τῷ ἀπιέναι. τὸ δὲ *βραδὺς* οὐκ ἐπὶ τῆς τοῦ σώματος κινήσεως παρείληφεν, ἀλλὰ τὸ μὴ ἀγχίνουν καὶ νωθὲς τῆς διανοίας δηλοῦν θέλει †).

131. *Λόγων ἀκριβῶν σκινδαλμούς*] Λόγων ἰσχνῶν λεπτολογίας. λεπτὰ γὰρ καὶ ἰσχνὰ τὰ τῶν λόγων ζητήματα. ϑ Σκινδαλμοὺς δὲ λεπτολογίας· ἀπὸ τῆς σχίσεως τῶν καλάμων. ἐξήγησις ††) δὲ καὶ ἐπεξεργασία τῶν ἀκριβῶν λόγων †††) οἱ σκινδαλμοί. ἰδίως γὰρ σκινδαλμοὺς καλοῦμεν τὰ λεπτότατα τῶν ξύλων, καὶ τὰ τῶν καλάμων ξύσματα. τοῦτο δὲ ἐπὶ τῆς εὐθείας ὀξύνεται· ἐπὶ δὲ τῶν πλαγίων παροξύνεται.

---

*) Verba ὡς ἱππαζομένου et reliqua Reizius hic collocavit, ita, ut edidimus, emendata. Legebantur ad v. 121. et erat ἱππαζόμενον et τοῦτον.

**) Legebatur ἐμαυτὸν διδάξομαι. recte, si bis scribitur διδάξομαι. Sed praeferendam putavi interpunctionem Wolfii.

***) Reizius coniiciebat διαθέσεις.

†) Legebatur ἀγχίνους εἶναι. ἄνωθεν δὲ τὰ τῆς διανοίας δηλοῦν θέλει. Emendatio ex Suida est in βραδύς.

††) Ἐξάσκησις coniiciebat Ernestius.

†††) Aberat hoc vocabulum, Reizio monente additum. Dukerus τῶν λόγων ἀκριβῶν.

132. *Τί ταῦτ' ἔχων στραγγεύομαι*] Ἀναβάλλω, καὶ διατρίβω. βραδύνω. Glossa. † Διὰ τί ταῦτ' ἔχων κατὰ νοῦν, πιέζομαι καὶ συνθλίβομαι. στρὰγξ δέ ἐστιν ὁ διὰ λεπτοτάτης ὀπῆς σχολῇ κατιὼν σταλαγμός. † Ἀργῶν πιέζομαι καὶ συνθλίβομαι. Gloss. Vict.

133. *Ἀλλ' οὐχὶ κόπτω τὴν θύραν*] Ἀλλ' οὐκ ἔχομαι τῶν ἐγνωσμένων; τοῦτο δὲ παρεγκύκλημα. δεῖ γὰρ αὐτὸν ἐλθεῖν καὶ κόψαι τὴν θύραν Σωκράτους. παρατηρητέον δέ, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἔξωθεν κρουόντων, κόπτειν λέγουσιν· ἐπὶ δὲ τῶν ἔσωθεν, ψοφεῖν. ἱκανῶς δὲ διέστειλε Μένανδρος*), ἐπὶ μὲν τῶν ἔξω, *κόψω τὴν θύραν*, εἰπών· ἐπὶ δὲ τῶν ἔσω, *ἐψόφηκε τὴν θύραν ἐξιών*.

134. *Βάλλ' ἐς κόρακας*] Ἄπιθι ἐς κόρακας. ἔστι δὲ παροιμία ἐπὶ κατάρας λεγομένη· ἀντὶ τοῦ, εἰς ἀπώλειαν καὶ εἰς φθοράν. Βοιωτοῖς γὰρ ἀναστάτοις ὑπὸ Θρᾳκῶν γενομένοις εἶπεν ὁ θεὸς ἐκεῖ κατοικεῖν, ἔνθα ἂν ἴδωσι λευκοὺς κόρακας. οἳ δ' ἐν Θετταλίᾳ παρὰ τὸν Παγασητικὸν**) κόλπον εἶδον περιϊπταμένους τοὺς τοῦ ἡλίου ἱεροὺς κόρακας, οὓς παῖδες ἀφῆκαν γυψώσαντες ὑπὸ μέθης· καὶ τελεῖσθαι τὸν χρησμὸν φήσαντες, ἐνταῦθα κατῴκησαν. οἳ δέ, ἐκ τοῦ ζῴου λέγεσθαι τὴν παροιμίαν. ἐν γὰρ τοῖς ἐρημοτέροις τόποις ἐπιτηρεῖ τὰ πτώματα. Ζηνόβιος***) δέ, ὁ τὰς Ταῤῥαίου καὶ Διδύμου παροιμίας ἐπιτεμών, *Βοιωτοῖς*, φησίν, *Ἄρνην ποτὲ διοικοῦσι προσείρητο ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἐκπεσεῖσθαι, λευκῶν κοράκων φανέντων. νεανίσκοι δέ ποτε μεθυσθέντες, καὶ συλλαβόντες κόρακας, γυψώσαντες ἀφῆκαν πέτεσθαι. ἰδόντες δὲ οἱ Βοιωτοὶ ἐταράχθησαν, ὡς τῆς μαντείας λαβούσης τὸ τέλος, καὶ φοβηθέντες οἱ νεανίσκοι, τὸν θόρυβον φυγόντες, ᾤκησάν*†) *τινα τόπον, ὃν ἐκάλεσαν Κόρακας. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκβαλόντες τοὺς Βοιωτοὺς οἱ Αἰολεῖς, ἔσχον τὴν Ἄρνην οἰκείαν οὖσαν· καὶ τοὺς ἁμαρτάνοντας μεθιστᾶσιν εἰς τοὺς Κόρακας καλουμένους.*

---

*) Fr. 208. p. 255. ed. Meinekii.

**) Legebatur *Παγαιατικόν*. Emendatum iam ab Wesselingio ad Diodor. XIX. p. 359. indicavit Wolfius.

***) Legebatur *Ζηνόδοτος*. Sed vide Suidam in *Ζηνόβιος*.

†) Wolfius *ᾤκισαν*.

135. Κικυννόθεν] Ἀπὸ δήμου τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς Κικύννα· ἔνθα ἄγεται καὶ τὰ Ἀπολλώνια*).

136. Ἀμαθής γε νὴ Δία] Ἰδιώτης καὶ ἀπαίδευτος.

137. Ἀπεριμερίμνως] Ἀμαθῶς καὶ ἀπείρως καὶ ἀνεπιστημόνως. τὸ δὲ λελάκτικας, σφοδρότητος καὶ βίας σημαντικόν. διόπερ καὶ τὴν μέμψιν ἐπήγαγεν, οὐ τὸ κροῦσαι καὶ τὸ προςελθεῖν αἰτιώμενος, (οὐδὲ γὰρ πρὸς φιλοσόφου τὸ τοῖς δεομένοις μὴ παρέχειν τοῦ συνιέναι ἐξουσίαν) τὸν δὲ τρόπον μεμφόμενος, ὅτι βιαιοτέρως ἔπαισε τὴν θύραν, ὡς διαταραχθῆναι τοὺς ἐμφιλοσοφοῦντας.

138. Ἐξήμβλωκας] Ἐξέωσας, ἐξέβαλες. Ἐξαμβλῶσαι δὲ ἰδίως ἐπὶ τῶν γυναικῶν λέγεται, τῶν ἀποτικτουσῶν**) θᾶττον ἢ κατὰ τὸν τῶν ὠδίνων καὶ τῆς κυοφορίας νόμον. καὶ ἀμβλωθρίδιον***), φάρμακον ἀμβλίσκειν τὰς γυναῖκας ποιοῦν. ἰδίως δὲ νῦν ἐπὶ φιλοσόφων τὴν φροντίδα· ἐπεὶ καὶ μεριμνοφροντιστὰς ἐκάλουν αὐτούς, ὡς προεῖπεν. τοῦ δὲ Σωκράτους λέγοντος, ὅτι τέχνην ἔχω τὴν μαιευτικήν, καὶ διὰ ταύτης ποιῶ τοὺς νέους ἀποτίκτειν τὰ νοήματα ἐν τῇ ἑαυτῶν ψυχῇ, τοῦτο †) νῦν κωμῳδεῖ Ἀριστοφάνης διὰ τοῦ ἐξήμβλωκας. ✠ Ἡμιτελῆ ἐποίησας διαφθείρας. Glossa Br. et Vict.

136. Τηλοῦ γὰρ οἰκῶ τῶν ἀγρῶν] Ἀντὶ τοῦ, ἐν τοῖς ἀγροῖς. πρὸς τὸ σχῆμα, ὅτι αὐτῷ χρῶνται πόῤῥω τῆς πόλεως ††). ἄδηλον δέ, πότερον λέγει πόῤῥω τῶν ἀγροίκων αὐτὸς κατοικεῖν, ἢ ἐν †††) τοῖς μακρὰν καὶ πολὺ τῆς πόλεως ἀπέχουσι. λέγεται γὰρ αὐτὸ παρὰ τὸ Εὐριπίδειον (Fr. inc. 196.)·

τηλοῦ γὰρ οἴκων βιοτὸν ἐξιδρυσάμην.

140. Τὸ πρᾶγμα] θεώρημα. Gl. Vict.

141. Ἀλλ' οὐ θέμις] Ἀλλ' οὐ δυνατόν. δηλονότι ἐπὶ

---

*) Legebatur Ἀπολλώνεια.

**) Ed. princeps ἀπὸ τῶν τικτουσῶν.

***) Aberat hoc vocabulum, aliter paullo repositum a Kustero. Vide Suidam in ἐξήμβλωκας.

†) Reizius et Wolfius τοῦτο. Legebatur τοῦτον.

††) Scholion libri Ravennatis ita habet: πρὸς τὸ σχῆμα, οὕτω χρῶνται πόῤῥωθεν ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, ὅτι ἄγροικός εἰμι.

†††) Ἐν, ab Ernestio additum, aberat.

τῷ προςπλασθέντι κηρῷ τοῖς ποσὶ τὸ διάστημα τοῦ πηδήματος *). ϑ Ἀλλ' ἀδύνατον ἀδυνάτῳ ἐπήγαγεν. οὔτε γὰρ τὰ ὑποδήματα ἐκ κηροῦ φῦναι φύσιν ἔχει· οὔτε τῶν τῆς ψύλλης ποδῶν ταῦτα δυνατὸν ἦν ἐξελεῖν, καὶ διαμετρῆσαι τῷ τοῖς ποσὶν αὐτῆς προςπλασθέντι κηρῷ τὸ διάστημα τοῦ πηδήματος.

157. Σφήττιος] Ἀπὸ δήμου τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς.

158. Ὁπότερα τὴν γνώμην] Ἀντὶ τοῦ πῶς διανοεῖται καὶ διαλογίζεται περὶ τῶν ἐμπίδων. τὸ δὲ ὁπότερα, ἀντὶ τοῦ ὁποτέρως. Ἐμπίδας δέ, οὓς ἡμεῖς κώνωπας καλοῦμεν· οἱ δέ, εἶδος κώνωπος παραποτάμιον, ζώνην ἔχοντος **).

159. Κατὰ τὸ στόμ' ᾄδειν] Ἀντὶ τοῦ, διὰ τοῦ στόματος φθέγγεσθαι καὶ βοᾶν, ἢ διὰ τοῦ ὀῤῥοπυγίου. τὰ γὰρ τοιαῦτα τῶν ζῴων τροφὴν μὲν λαμβάνει στόματι, φθέγγεται δ' αὐτῷ οὐκέτι. καὶ γάρ ἐστιν ἐκ τῶν τεττίγων τοῦτο καὶ τῶν ἐγκελάδων ἰδεῖν, ἃ καὶ οὕτω προςηγορεύθησαν, ἐπεὶ ἐν αὐτοῖς τὸν κέλαδον ἔχουσιν. ϑ Οὕτω γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα ζῷα πάντα διὰ τοῦ στήθους τὴν φωνὴν προΐεται. εἰ γὰρ τούτου ***) λάβοιο, κἂν ****) οὔτε φθέγξαιτο τὸ ἐγκέλαδον, οὔτε ὁ μουσικὸς καὶ καλὸς τέττιξ ἔτι προΐοι φωνήν. τῆς αὐτῆς γὰρ καὶ ὁ τέττιξ ἐστὶ φύσεως, καὶ τὰ τοιαῦτα ζῷα καλεῖται μὲν παρά τισι βομβύκια †), καλεῖται δὲ καὶ ἔντομα ††), ὅτι κατὰ τὴν ῥάχιν ἐντέτμηται †††)· ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐπὶ τῶν σφηκῶν, καὶ κανθάρων, καὶ ἐγκελάδων, καὶ τῶν τεττίγων μάλιστα. διὸ καὶ φθέγγεσθαι ἀξιοῦσιν αὐτά.

---

*) Ernestii correctio. Legebatur ὑποδήματος, et hic et paullo post.

**) Ernestiana editio, εἶδος κώνωπος, παραποτάμιον ζωὴν ἔχοντος, ex Porti coniectura. Sed recte Ald. et reliquae ζώνην. Suidas: ἐμπίς, κώνωψι παραπλήσιον ζωΰφιον, παρὰ τοῖς ὕδασι γινόμενον, ὅμοιον κώνωπι, μεῖζον δὲ τῇ περιοχῇ, καὶ κατὰ τὸ μέσον λευκῷ περιεζωσμένον. Ἀριστοφάνης (in Avibus v. 244.), ἐμπίδας κάπτετε, ἀντὶ τοῦ ἐσθίετε. Πισίδης,

κύκλῳ περισφίγξαντες ἐμπίδων δίκην.

Vide schol. ad Aves 244.

***) Sic Ernestius. Legebatur τοῦτο.

****) Legebatur καί.

†) Kusterus et Reizius βομβυλιά. Vide Suidam v. βομβυλιός. Vulgatam defendit Schneiderus ad Aristot. H. A. vol. III. p. 372 seq.

††) Ernestii correctio. Legebatur ἐντόμια.

†††) Legebatur ἐκτέτμηνται.

166. *Σάλπιγξ ὁ πρωκτός*] Τοιαύτη γάρ*). ϑ Κατὰ μὲν τὸ**) ἀνώτατον, καὶ πρὸς τὸ ἄκρον κοίλη ἡ σάλπιγξ, τὰ κάτω δὲ στενή. διὸ καὶ ὀξὺ ᾄδει.

167. *Τοῦ διεντερεύματος*] Τοῦ ἐρωτήματος τοῦ περὶ***) τοῦ ἐντέρου. ϑ Τοῦ ἐπινοήματος, ἢ τῆς λύσεως τοῦ μαθήματος τοῦ περὶ τοῦ ἐντέρου τῆς†) ἐμπίδος. ϑ Ἐπειδὴ δὲ περὶ τῶν τῆς ἐμπίδος ἐντέρων λέγει, ἔπαιξε παρὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Σωκράτους λόγον, τὸν περὶ τῆς ἐμπίδος ἐντέρου. ✣ Τῆς περὶ τοῦ ἐντέρου λεπτολογίας καὶ φυσιολογίας. Glossa.

170. *Γνώμην μεγάλην ἀφῃρέθη*] Οἷον, ἐστερήθη ἐμποδισθεὶς ὑπὸ ἀσκαλαβώτου ὁ Σωκράτης. λέγεται δὲ καὶ ἀσκαλαβώτης καὶ γαλεώτης.

174. *Ἀπὸ τῆς ὀροφῆς*] Καὶ ἀρσενικῶς ὁ ὄροφος, καὶ θηλυκῶς ἡ ὀροφή· ὡς τό,

*πρὸς τὸν ὄροφον ἀνατενῶ τὰ Περσικά,*

ἐν Λυσιστράτῃ (v. 229.)· καὶ ἐν Σφηξὶν (v. 1215.)·

*ὀροφὴν θέασαι.*

176. *Ἐχθὲς δέ γ' ἡμῖν*] Λεληθότως σκώπτει τὸν τῶν φιλοσόφων βίον, ὡς ἐπίπονον καὶ ταλαίπωρον. διὰ τοῦτο εἰς αὔξησιν καὶ τῷ καιρῷ συνεχρήσατο, εἴγε μέχρι τῆς ἑσπέρας ἀναμένοντες φαγεῖν, οὐδὲ τότε παρεσκευασμένον οὐδὲν εἶχον.

178. *Λεπτὴν τέφραν*] Ἰσχνὴν σποδόν. οὐχ ἁπλῶς τὸ λεπτὴν προσέθηκε, πρὸς τὴν ὁμοίωσιν τῶν ἀλφίτων. ταῦτα γὰρ††) παραπλήσια. ϑ Ἰσχνὴν δὲ τέφραν, τὴν ἐκ τῶν κεκαυμένων ξύλων κόνιν. οὐ ματαίως δὲ τὸ λεπτὴν προσέθηκε, πρὸς τὸ ταύτην δεῖξαι παραπλήσιον τοῖς ἀλφίτοις. ✣ Τέφρα δὲ ἡ τῶν κεκαυμένων ξύλων κόνις. Schol. Ms. Rav.

179. *Κάμψας*] Καμπύλον ποιήσας, ὥςπερ ὀγκίνων εἴδη†††). ὀρθοὶ γὰρ οἱ ὀβελίσκοι. καὶ Ὅμηρος (Prior pars versus est Iliad. IX. 215. posterior, 210.)·

---

*) Reizius addendum putabat σάλπιγξ.

**) Articulum recte addit ed. princeps.

***) Legebatur διά.

†) Legebatur καὶ ἐμπίδος.

††) Legebatur τῶν ἀλφίτων, καὶ τὰ παραπλήσια. Reizius καὶ delebat. Wolfius ταῦτα γὰρ παραπλήσια vel simile quid scribendum censet. Illud recipiendum duximus.

†††) Legebatur εἴδει.

οὐδὲν τῶν ἐπιτηδείων ἦν λαβεῖν, πολλῷ δὲ καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν συγκεκλεῖσθαι χρόνῳ δεδεμένους ἐν ξύλῳ, ὠχρούς τε καὶ ἰσχνοὺς καὶ δυσώδεις γεγονέναι*). ἰστέον δὲ, ὅτι τρεῖς ἐπωνυμίας εἶχε τότε, Πύλος, Κορυφάσιον, Σφακτηρία. § Ἄλλως. Πύλος, νῆσος πλησίον Πελοποννήσου. ταύτην ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ Λάχης**) προκατασχὼν, ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, φρούριον ᾠκοδόμησεν. ὅθεν ἐξορμώμενος, τὴν παραλίαν ἐδῄου τῆς Λακωνικῆς. Λακεδαιμόνιοι γοῦν καταλῦσαι τὸ φρούριον θέλοντες, ἐπέπλευσαν τῇ νήσῳ καὶ παραστησάμενοι, ἄνδρας ἑπτακοσίους***) ἐντὸς τοῦ φρουρίου κατέλιπον. Ἀθηναῖοι οὖν ἔπεμψαν πολλήν τινα στρατιὰν κατὰ τῶν ἀνδρῶν τούτων μετὰ Κλέωνος στρατηγοῦ. ἐλθὼν οὖν ὁ Κλέων μετὰ τῆς στρατιᾶς, καὶ πλεῖστον χρόνον τούτους πολιορκήσας, ὕστερον παρεστήσατο, καὶ αἰχμαλώτους λαβὼν, Ἀθήναζε ἤγαγεν· οἳ διά τε τὸν πολὺν λιμὸν, ὃν ὑπέστησαν διὰ τῆς πολιορκίας, καὶ διὰ τὸ κατακλεισθῆναι Ἀθήνησιν εἰς εἱρκτὴν, πάνυ ὠχροὶ ἦσαν.

188. Ἀνὰ ῥ' τί ποτε] Διὰ τί ἄρα. εἰςελθὼν δὲ ἐπὶ συννοίᾳ κατέλαβε τοὺς περὶ Σωκράτην καθημένους, ἅτε φροντίζοντας περὶ τῆς ἐμπίδος, καὶ συγκεκυφότας εἰς γῆν.

189. Βολβούς] Τὰ λεγόμενα ὕδνα, ἅτινα τὴν γῆν σκάπτοντες εὑρίσκουσιν οἱ ἄνθρωποι.

191. Ἐγὼ γὰρ οἶδ'] Ὡς ἀγροῖκος φησὶν εἰδέναι τῶν περὶ Σωκράτην ἀκριβέστερον, ἔνθα οἱ βολβοὶ φύονται.

192. Οἱ σφόδρ' ἐγκεκυφότες] Τοιαῦτα γὰρ τὰ τῶν ἄγαν φροντιζόντων καὶ περὶ τὴν διάνοιαν ἐχόντων σχήματα. Ὅμηρος (Iliad. III. 217.)·

> στάσκεν, ὑπαὶ δὲ ἴδεσκε, κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας.

✠ Ἐγκεκυφότες. κύπτοντες κατὰ γῆς. Gl. Vict.

193. Ἐρεβοδιφῶσιν] Τὰ ὑπὸ ἔρεβος διφῶσι. τουτέστι τὰ ὑπὸ γῆν ζητοῦσι. † Ἐρευνῶσιν, ἐξετάζουσι. Τάρταρος δὲ ἐστὶν, ὁ ὑπὸ γῆν κατώτατος τόπος. †

---

*) Thucyd. IV. 27 — 40.

**) Iam Reizius et Wolfius Demosthenem hic nominandum fuisse notarunt, ut supra, et ad Equites v. 1050. 1053. 1057.

***) Apud Thucydidem IV. 8. numerantur quadringenti et viginti, praeter Helotes.

194. *Τί δῆθ' ὁ πρωκτός*] Ἴσως ἐγγύθεν τοῦτο εἴληφεν ἐκ τῆς ἐμπίδος. ἐπεὶ κἀκείνην διὰ τοῦ πρωκτοῦ*) * * * * ἀστρονομεῖν διδάσκεσθαι λέγει· ἀνάγκη γὰρ συγκεκυφότων αὐτῶν καὶ εἰς γῆν ὁρώντων, ἄνω τὸν πρωκτὸν βλέπειν.

196. *Ἀλλ' εἴσιθ', ἵνα μὴ 'κεῖνος*] Κατὰ τὸ σιωπώμενον, ἄλλων ἐξεληλυθότων ἐκ τοῦ φροντιστηρίου, τοῖς φιλοσόφοις φησὶν, ὅτι εἴσιτε, ἀντὶ τοῦ εἰσέλθετε, ἵνα μὴ ὁ Σωκράτης εὕρῃ ἡμᾶς ἐνταῦθα διατρίβοντας. τὸ δ' *ἐκεῖνος*, κατ' ἐξοχήν. 𝔖 Ἄλλως. Τὸ ἐκεῖνος, τὸ αὐτός, ἀντὶ ὀνομάτων παραλαμβάνουσι. καὶ *Ὅμηρος* (Iliad. XXIV. 90.) παρεισάγει τὴν Θέτιν λέγουσαν·

*τίπτε μ' ἐκεῖνος ἄνωγε μέγας θεός.*

καὶ παρὰ Πυθαγορείοις τὸ *αὐτὸς ἔφα*, τουτέστιν, ὁ Πυθαγόρας. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, *αὐτός*, ἤγουν ὁ Σωκράτης.

200. *Ἔξω διατρίβειν*] Εἰ γὰρ θεάσεται αὐτοὺς ἔξω, δυσχερανεῖ τὰ μέγιστα Σωκράτης. Gl. Vict.

201. *Πρὸς τῶν θεῶν, τί ταῦτα*] Εἰσελθὼν ὁ πρεσβύτης ὁρᾷ τὰ τῶν φιλοσόφων σκεύη, ἄβακα, ἢ σφαῖραν, ἢ γεωγραφίαν **). καὶ ἐρωτᾷ τί ἐστι.

202. *Ἀστρονομία*] Σφαῖραν δείκνυσι. Glossa.

*Τουτὶ δὲ τί*] Διαγράμματά τινα καὶ πίνακας δείκνυσιν ἀστρονομικῶν καὶ γεωμετρικῶν.

204. *Πότερα τὴν κληρουχικήν*] Ὡς ἄγροικος ταῦτά φησι. τὴν ἰδιωτικήν, τὴν ὑπὸ κλήρου δεδομένην, τὴν τελοῦσαν· ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι λαμβάνοντες πόλιν πολεμίαν, καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐκβάλλοντες, κλήρῳ τὴν γῆν αὐτοῖς διένεμον. ἢ κληρουχικὴν ἐνταῦθα λέγει τὴν γεωργικήν. κληροῦχοι γὰρ οἱ γεωργοί, διὰ τὸ τοὺς Αἰγυπτίους κλήρῳ μερίζειν τὴν αὐτῶν γεωργίαν.

206. *Τὸ γὰρ σόφισμα δημοτικόν*] Οἴεται τῶν πρὸς γεωργίαν εἶναι τοῦτο ἀβάκιον· ἢ τοιοῦτόν τι δημωφελές. 𝔖 Μάθημα τῷ δήμῳ συμφέρον.

208. *Αἵδε μὲν Ἀθῆναι*] Χωρογραφίαν δείκνυσιν αὐτῷ. τινὲς ἔνθεν ἕως τοῦ *οἱ 'μοὶ δημόται* τοῦ γέροντός φασιν. τὸ δὲ ἑξῆς, *ὡς τοῦτ' ἀληθές*, ἐν ἐρωτήσει. ὡς τοῦτό σοι δοκεῖ

---

*) Portus addidit ᾄδειν ἔλεγεν. Manifesta lacuna.
**) Legebatur ζωγραφίαν.

Ἀττικὸν χωρίον, ἐν ᾧ καθήμενοι δικάζουσιν. ἔνιοι δὲ διαιροῦσι. καὶ κατ' ἐρώτησιν δὲ εἶναι τὸ τοῦ φιλοσόφου, καὶ ἐν ἀποφάσει δύναται *).

209. Ἐπεὶ δικαστὰς οὐχ ὁρῶ] Κατηγορεῖ Ἀθηναίων ἐνταῦθα, ὡς περὶ τὰ δικαστήρια μόνα ἠσχολημένων, καὶ τοῦ στρατεύειν ἀμελούντων. τοῦτο δὲ καὶ Δημοσθένης ἔστιν ὅτε ποιεῖ.

213. Ἡδί] † Αὕτη. Ἤγουν ἰδού. †

Παρατέταται μακρά] Διὰ τὸ σχῆμα· λέγει **) δὲ τὸ ἐπίμηκες τῆς θέσεως. διὸ καὶ Μάκρις ἐκλήθη. ἐπιμήκης γὰρ ἦν. κλίνεται δὲ ἡ Μάκρις αὕτη διὰ καθαροῦ τοῦ ο. διὸ καὶ ὁ νησιώτης αὐτῆς, Μακριεύς. ἦν δὲ καὶ αἰγιαλὸς οὕτω λεγόμενος, κλινόμενος δὲ διὰ τοῦ δ. ἐλέγετο δὲ Μάκρις καὶ τῶν κυκλάδων μία, ἡ Ἴκαρος· ἀφ' ἧς νομίζουσί τινες εἰρῆσθαι καὶ τὸ Ἰκάριον πέλαγος ***).

214. Ὑπὸ γὰρ ἡμῶν παρετάθη] Εἰς φόρον ἐξετάθη, πλείονα φόρον παρέχουσα. δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἡπλῶσθαι. ἐκληρούχησαν δὲ Ἀθηναῖοι, κρατήσαντες αὐτῆς. πρὸς τὸν χρόνον δὲ ἀπήντησε καὶ τὸ μῆκος τοῦ πολέμου, τὸ σχῆμα τῆς θέσεως****) δεικνύντος αὐτῷ τοῦ φιλοσόφου. ἐπολιόρκησαν δὲ αὐτὴν Ἀθηναῖοι μετὰ Περικλέους, καὶ μάλιστα Χαλκιδέας καὶ Ἐρετριέας. οὕτω πρὸς τὸ παρατέταται †), ἐν ᾧ ἡ θέσις δηλοῦται, καὶ αὐτὸς ἐπήνεγκε τὸ παρετάθη· ἴσον τῷ ἐξετρυχώθη καὶ κατεπονήθη. ¶ Περικλέους δὲ στρατηγοῦντος, Ἀθηναίους ††) καταστρέψασθαι αὐτὴν πᾶσάν φησι Φιλόχορος· καὶ τὴν μὲν ἄλλην ἐπὶ ὁμολογίᾳ παρασταθῆναι * * * †††) Περικλῆς γὰρ αὐτὴν ὑπὸ τοὺς Ἀθηναίους ἐποίησεν, ἐν πολέμῳ νικήσας τοὺς Ἄβαντας. διὸ παρετάθη τοῖς φόροις καὶ ἐπεφορτίσθη· ὡς τῶν

---

*) Ita Reizio auctore edidimus. Postrema verba inde ab ἔνιοι δὲ legebantur post illa, τοῦ γέροντός φασιν.

**) Legebatur λέγω.

***) Scholion hoc depromptum est e commentariis Eustathii ad Dionysium Periegeten v. 520.

****) Ernestii correctio. Legebatur λέξεως.

†) Legebatur παρετέναται.

††) Hoc vocabulum omittitur.

†††) Παρασταθῆναι Ernestio debetur. Legebatur κατασταθῆναι. Reizius pro μὲν ἄλλην coniiciebat Οἰχαλίαν, vel Πεταλίαν. Sed additis lacunae signis, nihil mutandum.

Ἀθηναίων ἐπιτεινάντων τοὺς φόρους αὐτῆς. ℐ Ἄλλως. Τοῦτό φησιν ὁ Στρεψιάδης, οὐ νοήσας τὸ παρὰ τοῦ μαθητοῦ λεγόμενον τό παρατέταται μακρὰ πόῤῥω πάνυ ὅ τι νοεῖ. ὃ μὲν γὰρ τοῦτο εἴρηκεν, ὅτι μακρὰ καὶ ἐπιμήκης ἡ Εὔβοια, ὃ δὲ ἐπὶ αὐξήσεως τοῦτο φόρων ἐξέλαβε. παραστησάμενος γὰρ Περικλῆς τὴν Εὔβοιαν, ἐξέτεινε τοὺς αὐτῆς φόρους*) ἐπὶ πολύ. τοῦτο ἔδοξε τῷ Στρεψιάδῃ νοεῖν τὸ παρατέταται μακρὰ πόῤῥω πάνυ. καὶ διὰ τοῦτό φησιν, οἶδα· ὑπὸ γὰρ ἡμῶν **) καὶ Περικλέους παρετάθη.

Παρετάθη] Ηὐξήθη τοῖς φόροις. Gl. Vict.

216. Τοῦτο πάνυ φροντίζετε] Τοῦτο λέγει, ὅτι προςέκειτο Ἀθηναίοις. γράφεται μέγα, ἀντὶ τοῦ μεγάλως. τὸ δὲ φροντίζετε, ἀντὶ τοῦ μεταβουλεύεσθε. Ἐγγὺς δὲ ἡμῶν διὰ τοῦτό φησι, διὰ τὸ ἐν χωρογραφίᾳ σύνεγγυς παρεῖναι· ἐπεὶ οὐκ εἰσὶν οὗτοι ἀστυγείτονες.

217. Ἀπαγαγεῖν] Ἀποστῆσαι. Gl. Vict.

218. Οἰμώξεσθ' ἄρα] Συνεχῶς ὑπ' αὐτῶν ληϊζόμενοι. Glossa.

219. Φέρε, τίς] Ἀντὶ τοῦ ὑπόθου***). Ἀττικὴ δὲ ἡ σύνταξις. ℐ Κατὰ δὲ διάνοιαν, ἧς προτάσσεται, σημαίνει πλείονα τὸ φέρε. νῦν μὲν οὖν τὸ ἄγε δηλοῖ· ἐν ἄλλοις δὲ σημαίνει ἄλλο τι, ὥςπερ Δημοσθένης· φέρε ἂν λόγον†) ἡμᾶς ἀπαιτήσωσιν οἱ Ἕλληνες ὧν νῦν παρήκατε καιρῶν. ἐνταῦθα γὰρ βούλεται λέγειν, ὅτι ὑπερεθέμεθα. Κρεμάθρα δὲ λέγεται, διὰ τὸ μετέωρον εἶναι αὐτὴν κρεμωμένην. ἔστι δὲ σκεῦος, εἰς ὃ τὰ περιττεύοντα ὄψα εἰώθαμεν ἀποτίθεσθαι. ℐ Ἄλλως. Παρεγκύκλημα. δεῖ γὰρ κρεμᾶσθαι τὸν Σωκράτην ἐπὶ κρεμαστῇ καθήμενον, καὶ τοῦτον εἰςελθόντα καὶ θεασάμενον αὐτόν, οὕτω πυθέσθαι. Κρεμαστὴ δὲ λέγεται, διὰ τὸ οὕ-

---

*) Legebatur πόρους. Φόρους etiam Brunck. qui verba παραστησάμενος usque ad παρετάθη e MS. affert.

**) Legebatur ὑμῶν. Ἡμῶν etiam schol. MS. apud Brunckium.

***) Legebatur ἀντὶ τῆς ὑπό. Suidas: φέρε, οἷον ὑπόθου, ἄγε οὖν. ἀρχαία ἡ σύνταξις. Scripsit, puto, ut noster, Ἀττικὴ ἡ σύνταξις.

†) Aberat hoc vocabulum, et mox legebatur παρήκασθε. Truncavit scholiastes locum Demosthenis, qui legitur T. I. p. 98. ed. Reisk.

τως αὐτὴν ἀεὶ μετέωρον εἶναι κρεμαμένην. γελοίου δὲ χάριν ἐν τῷ τοιούτῳ παρήγαγεν αὐτὸν σχήματι.

220. *Αὐτός*] Τιμῶν τὸν διδάσκαλον, οὐκ εἶπε πρῶτον τὸ ὄνομα.

221. *Ἀναβόησον*] Τῷ μαθητῇ λέγει ὁ Στρεψιάδης καὶ τοῦτο. οἷον, οὐκ ἤκουσέ μου, αὐτὸς σὺ βόησον.

*Αὐτόν*] Ἐν εἰρωνείᾳ· καὶ οὐκ ὀκνεῖ τοῦ *αὐτὸς* μνημονεύειν Ἀριστοφάνης*).

224. *Ὦ Σωκρατίδιον*] Ἀντὶ τοῦ ὦ Σώκρατες, ὑποκοριστικῶς. διαβάλλει αὐτόν**).

*Τί με καλεῖς, ὦ 'φήμερε*] Ἀντὶ τοῦ ὦ θνητέ· ὦ ἐφήμερα φρονῶν, καὶ ὑπερφρονῶν τὰ τῶν ἀνθρώπων. ꞩ Ἄλλως. Ὦ ἄνθρωπε. ἐλέγετο δὲ ὁ Σωκράτης τὴν ὄψιν Σειληνῷ παρεμφαίνειν. σιμός τε γὰρ καὶ φαλακρὸς ἦν. περιέθηκεν οὖν αὐτῷ οἷον τοῦ παρὰ *Πινδάρῳ* Σειληνοῦ φωνήν. ὁ γάρ τοι *Πίνδαρος* (fragm. p. 85. ed. Schneid. p. 148. ed. Heyn. p. 632. seq. ed. Boeckh.) διαλεγόμενον παραγαγὼν τὸν Σειληνὸν τῷ Ὀλύμπῳ***), τοιούτους αὐτῷ περιέθηκε λόγους·

> *ὦ τάλας ἐφάμερε, νήπια βάζεις*
> *χρήματά μοι διακομπέων*†).

ἅμα δὲ ὡς ὑπερηφανοῦντος τοῦ Σωκράτους τὰ ἀνθρώπινα, καὶ ἐν θεοῖς ὄντος αὐτοῦ, διότι μετεωρολέσχης ἦν, οὕτως ἐφήμερον ἐποίησεν αὐτὸν καλοῦντα τὸν γέροντα.

226. *Ἀεροβατῶ καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον*] Ἐπιβαίνω τῷ ἀέρι. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ μετέωρον αὐτὸν ἐποίησε καθήμενον. τὸ δὲ *περισκοπῶ τὸν ἥλιον*, ἀντὶ τοῦ διανοοῦμαι καὶ περιεργάζομαι τὸν τούτου δρόμον††). ἔγκειται δὲ ἅμα καὶ

---

*) Haec putavimus huc referenda esse. Legebantur ad v. 240. vitiose scripta.

**) Apud Invernizium in addendis, ubi ὑποκοριστικῶς διαβάλλει αὐτὸν iuncta sunt.

***) Legebatur Ὀλυμπίῳ.

†) Vulgo hic et apud Suidam in ὦ 'φήμερε legitur νήπιε. Νήπια, ni fallor, iam Reizius correxerat. Pro βάζεις in scholiis erat βαδίζεις, ac tum διαπομπεύων.

††) Ita et hactenus etiam scholion libri Ravennatis. Vulgo postrema inde a τὸ δὲ περισκοπῶ absunt, et ante illa, ἐπιβαίνω τῷ ἀέρι, legitur: ἀντὶ τοῦ περιεργάζομαι τὸν ἥλιον, τὸν τούτου δρόμον. Sic Aldina. Vulgo καὶ τὸν τούτου δρόμον.

τὸ τοῖς πολλοῖς ἀσεβὲς διὰ τῆς λέξεως. ἴσον γὰρ τῷ καταφρονῶ. § Ἄλλως. Ὅτι περιφρονῶ εἶπε, καὶ οὐ περισκοπῶ· ἵν', ἐπειδὴ τὸ περιφρονῶ διπλοσήμαντόν ἐστι, καὶ ἀντὶ τοῦ περισκοπῶ, καὶ ἀντὶ τοῦ ὑπερφρονῶ*), ἀμφότερα εἰς τὸν Σωκράτην νοῶνται· ὅτι τε ἀέρα καὶ ἥλιον καὶ νεφέλας καὶ ὅσα τοιαῦτα ἐφρόντιζε καὶ ἐφιλοσόφει, καὶ ὅτι αἰθέριον ἑαυτὸν ἡγεῖτο, καὶ ὑπὲρ αὐτὸν μονονοὺ τὸν ἥλιον. ὁ Στρεψιάδης δὲ ἀντὶ τοῦ καταφρονῶ μόνον ἐνόησεν. ✠ Περιεργάζομαι καὶ περίσκοπῶ τὴν τοῦ ἡλίου πορείαν. Gl. Vict.

227. Ἔπειτ' ἀπὸ ταῤῥοῦ] Ἀττικῶς τὰ ἐξ οἰσύων πλέγματα οὕτω καλεῖται. τοὺς γὰρ καλάθους τοὺς γεωργικοὺς, ταλάρους**) καλοῦσι. νῦν δὲ τὴν κρεμάθραν οὕτως ἐκάλεσεν ἐφ' ἧς Σωκράτης ἐκρέματο. § Ἄλλως. Ταῤῥὸς μετέωρόν ἐστι ἰκρίον, ἐφ' ᾧ ἀλεκτορίδες κοιμῶνται. ἔφη δὲ***) ὑπερφρονεῖς ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, περινοεῖς καὶ περισκοπεῖς· ἵνα διαβάλῃ τὸν Σωκράτην ὑπερφρονοῦντα****) τῶν θεῶν. ✠ Ὑπερφρονεῖς. καταφρονεῖς. Gl. Vict.

228. Ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς] Ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς ἦν δυνατὸν ἄνθρωπον ὄντα διαγνῶναι τὰ θεῖα; ✠ Εἴπερ ἔξεστι περιφρονεῖν τοὺς θεοὺς δηλονότι. Schol. MS. apud Brunck.

✠ Εἴπερ] ἔδει καταφρονῆσαι ἐκείνους. Gl. Vict.

229. Ἐξεῦρον ὀρθῶς] Ἀκριβῶς.

Τὰ μετέωρα] Τὰ ὑψηλὰ καὶ οὐράνια. περὶ τούτων γὰρ τοῖς φιλοσόφοις τὰ ζητήματα†).

231. Λεπτὴν καταμίξας εἰς τὸν ὅμοιον ἀέρα] Ἀπολογεῖται πρὸς τὴν ἐρώτησιν τοῦ γέροντος ὁ Σωκράτης, λέγων τὴν αἰτίαν, δι' ἣν κρεμάμενος, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς φησὶ περιιδεῖν††) τὰ μετέωρα πράγματα. Ὅμοιον δὲ εἶπε τὸν ἀέρα, ἀντὶ τοῦ ὁμοιολεπτομερῆ. ψυχρὰν δὲ καὶ ματαίαν αὐτῷ†††) πεποίηκε παρέχοντα λύσιν.

---

*) Legebatur περιφρονῶ.
**) Ernestius corrigebat ταῤῥούς, quo non opus.
***) Particula addita ex Aldo.
****) Vulgo τὰ τῶν θεῶν. Priorem articulum omittit Aldina.
†) Sequebatur hic scholion, quod ad v. 232. pertinet.
††) Legebatur περιθεῖν.
†††) Sic Reizius. Legebatur αὐτῇ. Fortasse ταύτην scripsit.

*ἀλεκτρυόνα, καὶ τὴν πλάτανον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ὡς ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι Ξενοφῶν ἱστορεῖ, λέγων οὕτως· πολλάκις ἐθαύμασα, τίσι ποτὲ λόγοις ἔπεισαν Ἀθηναίους οἱ γράψαντες Σωκράτη, ὡς ἄξιος εἴη θανάτου τῇ πόλει. εἶθ' ὑποβὰς ὀλίγον, ἀδικεῖ γάρ, φησί, Σωκράτης τοὺς νέους διαφθείρων, καὶ ξένα δαιμόνια εἰςάγων. ἤτοι οὖν ὡς**) *τέλεον ἀναιροῦντος αὐτοῦ θεούς, τὸν λόγον ἐκδεκτέον· ἢ ὡς πολυπραγμονοῦντος, ποῖον ὀμόσει γένος θεῶν.* * * * *γεγονέναι* **) *πρῶτον μέν, τοὺς κατὰ Ὀφίωνα καὶ Εὐρυνόμην· δεύτερον δέ, τοὺς κατὰ Κρόνον καὶ Ῥέαν· οὓς τινας Ὅμηρος* (Iliad. V. 898.) *Οὐρανίωνας καλεῖ****)· *τρίτον δέ, τοὺς* †) *Διὶ τὴν ἀρχὴν καταλύσαντας τὴν ἐκείνων, οὓς Ὀλυμπίους κλήζομεν.* ¶ *Ἄλλως. Τοῦτό φησιν, ἐπεὶ ἐκεῖνος ὁ γέρων ἀσυναρτήτως εἶπεν, ὡς νομίσματα αὐτῷ καταθήσειν τοὺς θεούς, ἅμα ἐπιφέρει τὸ ποίους ὀμεῖ σὺ θεούς; οὐχ ὡς ἄλλοις αὐτὸς χρώμενος θεοῖς, ἀλλ' ὅτι ὤμοσεν, ὡς νόμισμα καταθήσειν τοὺς θεούς.*

250. *Σιδαρέοισιν*] *Τοῦ νομίσματος σημαίνοντος δύο, τό τε νόμιμον ἔθος, καὶ τὸ τύμμα τοῦ τετυπωμένου χαλκοῦ, ἢ χρυσοῦ, ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ ὁ Στρεψιάδης ἐδέξατο, καὶ οὐ πρὸς τὸ ὑπὸ Σωκράτους ῥηθὲν ἀπήντησεν, ἀλλ' ἔμιξεν ἀμφότερα. ἔδει γὰρ εἰπεῖν, τίσιν ὄμνυτε θεοῖς, ἢ τίνι χρῆσθε νομίσματι. λεπτοῖς δὲ νομίσμασι φαίνονται κεχρῆσθαι Βυζάντιοι. διὸ καὶ Δωρικῶς εἶπεν. ἔνιοι δὲ κατὰ πολυμάθειαν δωρίζουσιν. Πλάτων Πεισάνδρῳ·*

> *χαλεπῶς ἂν οἰκήσαιμεν ἐν Βυζαντίοις,*
> *ὅπου σιδαρέοις νομίζουσιν*††).

---

*) Legitur *ὡς εἰς.* *Ὡς* omisit Aldus.

**) Reizius supplebat: *φασὶ γὰρ τριπλάσιον γένος θεῶν.*

***) Abest *καλεῖ.*

†) *Τοὺς* Wolfius addidit: qui locum de iis intelligit, qui in gratiam Iovis imperium eorum, qui ante regnaverant, everterunt. Ernestius *καταλύσαντες.*

††) Sic edidi ex Reisigii emendatione in Coniect. p. 247. pro eo, quod legebatur, *ὅπου σιδαρέοισι νομίσμασι χρῶνται.* Petiit Reisigius eam emendationem ex grammatici libello de constructione verborum a me edito p. 384. et Georgio Lecapeno in Matthaei Lectt. Mosq. p. 71. qui sic scribunt: *νομίζω καὶ τὸ νομίσμασι χρῶμαι, δοτικῇ, ὡς Ἀριστοφάνης· Βυζάντιοι σιδήρῳ νομίζουσιν.* Addere

ϛ Ἄλλως. Ἐδόκει τὸ τῶν Βυζαντίων νόμισμα ἐλάχιστον εἶναι πάντων καὶ φαυλότατον, ἅτε σιδηροῦν ὑπάρχον· ἢ ὅτι ἐκεῖ μέταλλον ἦν, ἐν ᾧ ὤμνυον.

251. Βούλει τὰ θεῖα πράγματ'] Οὐχ ὡς θεοὺς ἡγούμενος τοὺς παρὰ τοῖς ἄλλοις νομιζομένους, τὰ θεῖα λέγει οὕτως· ἀλλ' οἷον τὰ ἀξιοθέατα, καὶ ὄντως μεγάλα καὶ τίμια.

254. Δαίμοσιν] Ὡς εἰ ἔλεγε, τοῖς καπνοῖς, ταῖς σκιαῖς, ταῖς ἡμετέραις θεαῖς. τὰ γὰρ μηδενὸς ἄξια, καπνοὺς καὶ σκιὰς καὶ νεφέλας ὀνομάζομεν. Εὔπολις ἐν Αὐτολύκῳ·

καπνοὺς ἀποφαίνει καὶ σκιάς.

ϛ Ἁρμοζόντως δὲ τῶν φιλοσόφων ἐπιγράφει ταύτας εἶναι θεάς, ἐπειδή, ὡς ἔφημεν, περὶ τὰ οὐράνια μᾶλλον ἐπτόηνται.

225. Σκίμποδα] Τὸν κράβατον σκίμποδα λέγει, Ἀττικῶς*). οἱ δέ φασι σκιμπόδιον. ἰδίως δὲ λέγουσιν τὸ χωλὸν κραβάτιον. σκιμβάζειν γὰρ τὸ χωλαίνειν παρὰ τοῖς παλαιοῖς εἴρηται· παρὰ τὸ σκιμβοὺς ἔχειν τοὺς πόδας**).

256. Τουτονὶ τοίνυν λαβέ] Καὶ τοῦτο παρεπιγραφή. καὶ γὰρ τὸν Σωκράτη περιθεῖναι δεῖ τὸν στέφανον αὐτῷ, κἀκεῖνον λαβεῖν.

258. Ὥςπερ με τὸν Ἀθάμανθ'] Ἀθάμας ἐκ Νεφέλης δύο παῖδας ἔσχεν, Φρύξον καὶ Ἕλλην. ἀφεὶς οὖν τὴν Νεφέλην θεὰν οὖσαν, θνητῇ γυναικὶ ἐμίγη. ζηλοτυπήσασα οὖν ἡ Νεφέλη, ἀπέπτη εἰς οὐρανόν, καὶ τὴν τοῦ ἀνδρὸς χώραν αὐχμῷ ἐκόλαζε. πέπομφεν οὖν θεωροὺς εἰς Ἀπόλλωνα Ἀθάμας, ἐρέσθαι περὶ τοῦ αὐχμοῦ. ἡ οὖν τούτου γυνὴ θέλουσα Φρύξον καὶ Ἕλλην ἀπολωλέναι, πέπεικε διὰ δώρων τοὺς θεωροὺς εἰπεῖν Ἀθάμαντι, ὡς οὐκ ἂν ἄλλως παύσασθαι τὸν αὐχμὸν ἔχρησεν ἡ Πυθία, εἰ μὴ τοὺς τῆς Νεφέλης θύσειεν παῖδας. ἀκού-

---

potuerat hoc Suidae: νομίζουσιν, ἀντὶ τοῦ νομίσμασι χρῶνται. Iungermanni ad Pollucem IX. 78. et Kusteri errorem Porsonus in Advers. p. 297. Fr. Aug. Wolfii ego in praefat. ad Dracon. Straton. p. 24. notavi. Quod olim posueram, ὅπου σιδαρέοισι τοῖς νομίσμασι χρῶνται, quae etiam Bentleii fuit Porsonique coniectura, id nescio an ne ferri quidem possit.

*) Scholion hoc hactenus et sic est in libro Ravennate. Editi λέγουσιν Ἀττικοί.

**) Σκιμβάζειν et σκιμβοὺς ex Ruhnkenii emendatione dedi pro σπιμπάζειν et σκαμβούς, petita ex Hesychio, apud quem legitur σκιμβός, χωλός.

σας οὖν Ἀθάμας μεταπέμπεται τοὺς παῖδας ἐκ τῶν ποιμνίων. εἷς οὖν κριὸς ἀνθρωπίνῃ χρησάμενος φωνῇ, λέγει Φρύξῳ καὶ Ἕλλῃ τὰ περὶ τῆς σφαγῆς. φευγόντων οὖν τούτων μετὰ τοῦ κριοῦ, ἡ μὲν Ἕλλη ἐν τῷ περαιοῦσθαι τὸν ἐν Ἀβύδῳ πορθμὸν ἀπεπνίγη πεσοῦσα ἀπὸ τοῦ κριοῦ. ὅθεν καὶ ἀπ' ἐκείνης Ἑλλήςποντος κέκληται. Φρύξος δὲ ἐποχούμενος τῷ κριῷ εἰς τὴν τῶν Κόλχων γῆν περισώζεται. ἔνθα καὶ τὸν κριόν, ὃς ὑπὸ τῶν θεῶν χρυσόμαλλος γέγονε, θύει τῷ Ἄρει ἢ τῷ Ἑρμῇ· καὶ κατοικήσας αὐτόθι, τοὔνομα καταλέλοιπε τῷ τόπῳ. ἐκ τούτου γὰρ ἡ Φρυγία οὕτως ἐκλήθη. Ἀθάμαντα δὲ ἡ Νεφέλη δίκην αὐτῇ δώσειν διὰ τοὺς παῖδας πεποίηκε· προςαχθεὶς οὖν στεφανηφορῶν, ἐν τῷ βωμῷ τοῦ Διὸς σφαγησόμενος ὑπὸ Ἡρακλέους σέσωσται. οὕτω γὰρ Σοφοκλῆς ἐν δράματι πεποίηκε. ¶ Ἄλλως. Ἐν Ἀθάμαντι Σοφοκλέους ὑπόκειται Ἀθάμας στεφανηφορῶν, ὥςπερ ἱερεῖον, δίκας εἰςπραττόμενος περὶ*) Φρύξου. ¶ Ἄλλως. Τοῦτο πρὸς τὸν ἕτερον Ἀθάμαντα Σοφοκλέους ἀποτεινόμενος λέγει. ὁ γάρ τοι Σοφοκλῆς πεποίηκε τὸν Ἀθάμαντα ἐστεφανωμένον καὶ παρεστῶτα τῷ βωμῷ τοῦ Διὸς σφαγιασθησόμενον. μέλλοντα δὲ ἀποσφάττεσθαι αὐτόν, παραγενόμενον Ἡρακλέα, καὶ τοῦ θανάτου ῥυόμενον, λέγοντα ὡς σώζοιτο ὁ Φρύξος, δι' ὃν ἔμελλεν ἐκεῖνος τεθνήξεσθαι. ἐπεὶ οὖν καὶ ὁ πρεσβύτης ἔστεπται, ὥςπερ παραδείγματι τῷ κατ' ἐκεῖνον χρώμενος, δεδοικέναι φησὶν ἐκείνῳ παραπλήσια.

259. Τοὺς τελουμένους] Τοὺς μυουμένους. ἐνδόξοις δὲ μυστηρίοις παραβάλλει τὰ τῶν φιλοσόφων μαθήματα, ἵνα ἔτι μᾶλλον πείθῃ προςέχειν τὸν γέροντα, ὡς θειοτέρῳ τῷ πράγματι.

261. Λέγειν γενήσει τρῖμμα] Ἱκανὸς καὶ δεινὸς ἔσῃ λέγειν. καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου (cap. 39. p. 269. Reisk.), ὡς ἰταμοῦ καὶ ἀναισχύντου ῥήτορος καθαπτόμενος Αἰσχίνου, περίτριμμα ἀγορᾶς αὐτὸν καλεῖ. ¶ Τρῖμμα δέ, τετριμμένος ἐν λόγοις. Κρόταλον δέ, εὔγλωττος, εὔστομος· ἡ μεταφορὰ ἐκ τοῦ κροτάλου. ¶ Ταῦτα δὲ λέγων λίθους συγκρούει ἄνωθεν αὐτοῦ. τρῖμμα οὖν εἶπε διὰ τὸ τρίβεσθαι τοὺς λίθους· κρόταλον δὲ διὰ τὸ κρούεσθαι αὐτόν· παιπάλη δὲ διὰ τὴν τραχύτητα· ἐπεὶ παίπαλα καλοῦ-

---

*) Ita recte Aldina. Vulgo παρά.

μεν τὰ δύςβατα. ꝗ Ἄλλως. Ταῦτα λέγων ἅμα ὁ Σωκράτης ὡς*) εἰς τὰ θύματα παρατρίβων ὀρεινοὺς λίθους καὶ κρούων πρὸς ἀλλήλους, συναγαγὼν τὰ ἀπὸ τούτων θραύματα, βάλλει τὸν πρεσβύτην, καθάπερ τὰ ἱερεῖα ταῖς οὐλαῖς οἱ θύοντες**). καὶ διὰ τοῦτο παίζει τοῖς ὀνόμασι. Τρῖμμα μέν, τὴν ἀπὸ τούτων ἐκπίπτουσαν λατύπην. καλοῦμεν δὲ καὶ τῶν ἀνθρώπων τοὺς κακεντρεχεῖς καὶ μὴ ἁπλοῦς τρίμματα, καὶ περιτρίμματα***) καὶ πολυκρότους, καὶ κρόταλα. ὅθεν καὶ τὸν πρῶτον στίχον Ὀδυσσείας οὕτως ἀξιοῦσι γράφειν τινές·

ἄνδρα μοι ἔννεπε Μοῦσα πολύκροτον.

Κρόταλον] Κυρίως ὁ σχιζόμενος κάλαμος, ὁ κατασκευαζόμενος ἐπίτηδες, ὥςτε ἠχεῖν, εἴ τις αὐτὸν δονοίη ταῖς χερσί, καθάπερ κρότον ἀποτελῶν. τρανὸς οὖν ἔσῃ, φησί, καὶ τὴν φωνὴν διηρθρωμένος, καθάπερ κρόταλον.

Παιπάλη] Παίπαλα καλοῦμεν τὰ τῶν χωρίων δύςβατα. Schol. MS. Rav. Λεπτολόγος. Glossa.

262. Ἔχ' ἀτρέμας] Μένε ἐφ' ἡσυχίας. βαλλόμενος γὰρ ὁ πρεσβύτης τῇ παιπάλῃ ἀποσείεται. διὸ παρακελεύει αὐτὸν μένειν. Παιπάλη δὲ κυρίως τὸ λεπτομερὲς τοῦ ἀλεύρου. ✠ Ἀτρέμας. ἡσύχως. Gl. Vict.

Οὐ ψεύσει γέ με] Τουτέστιν ἀπατήσεις. ὅτι μηδὲν ὧν ἐπαγγέλλεται Σωκράτης, ψεύδεται. πληρωθεὶς γάρ, φησί, τούτων, λέγω δὴ τῶν τριμμάτων τῶν λίθων καὶ τῆς λατύπης, ἣν ἔφαμεν παιπάλην καλεῖσθαι, γενήσομαι παιπάλη. ꝗ Ἄλλως. Τῇ χιόνι παττόμενος, ἐὰν ἔλθωσιν αἱ Νεφέλαι. λέγεται δὲ παιπάλη τὸ λεπτότατον τοῦ ἀλεύρου· ἀφ' οὗ παλύνειν, τὸ λευκαίνειν· ὡς τό (Iliad. X. 7.),

πολλὰς δὲ χιὼν ἐπάλυνεν ἀρούρας†).

ἐπεὶ οὖν ἐκεῖνος εἶπε, γενήσῃ τρῖμμα, κρόταλον, παιπάλη· αὐτὸς ἔπαιξε παρὰ τὴν παιπάλην. τουτέστι τὸ ἄλευρον, εἰπὼν καταπαττόμενος. ✠ Καταπαττόμενος ὑπὸ σοῦ ταῖς πληγαῖς διὰ τὰ μαθήματα, παιπάλη γενήσομαι. Glossa. ✠ Καταπαττόμενος. πληρωθεὶς τούτων. Παιπάλη γενήσομαι. ἀφανισθήσομαι καὶ εἰς οὐδὲν ἔλθω. Gl. Vict.

---

*) Ab Ernestio additum ὡς.

**) Aldina οἱ ταῖς οὐλαῖς θύοντες.

***) Legebatur πολυτρίμματα.

†) In Homero ὅτε πέρ τε χιών.

264. *Εὐφημεῖν χρή*] Ἡ συστηματικὴ αὕτη ἀμοιβαία τοῦ ὕμνου εἴςθεσις ἐστὶν ἐκ στίχων ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ιβ', ὧν τελευταῖος,

*ἐπακούσατε δεξάμεναι θυσίαν, καὶ τοῖς ἱεροῖσι χαρεῖσαι.*

καλεῖται δὲ τὸ μέτρον τοῦτο Ἀριστοφάνειον, ὡς εἴπομεν. τὰ τοιαῦτα δὲ εἴδη καλεῖται ἑτερόστροφα. ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι παράγραφος. ℐ Ἄλλως. *Εὐφημεῖν χρή.* Ταῦτα πρὸς τὸν Στρεψιάδην. παρακελεύεται γὰρ αὐτὸν σιωπᾶν καὶ εὐφημεῖν, ἵνα εὔξηται, καὶ μηδὲν βλάςφημον εἰπεῖν. ❖ *Εὐφημεῖν.* βοᾶν μετ' εὐφημίας. Gl. Vict.

265. *Ἀμέτρητ' ἀήρ*] Ἀκατάληπτε καὶ ἀναρίθμητε. τὸν δὲ ἀέρα προςεύχεται, ἐπεὶ αἱ νεφέλαι τούτου μέρη. ℐ Τοῖς*) φιλοσόφων λόγοις ἀέρα βούλεται εἶναι τὸ πᾶν· οἳ καὶ τὴν ἐν ἡμῖν ψυχὴν ἀέρα καὶ πνεῦμα ἐδογματίσαντο. ❖ *Ἀμέτρητ'.* ἄπειρε. Gl. Vict.

*Ὃς ἔχεις*] Ὃς παρείληφας τὴν γῆν καὶ βαστάζεις. δόξα γάρ τις ἐθρυλεῖτο τῶν φυσικῶν, ὅτι πλατεῖα οὖσα ἡ γῆ ὀχεῖται ἐν τῷ ἀέρι. ❖ *Μετέωρον.* κρεμαμείην. Gl. Vict.

266. *Λαμπρός τ' αἰθήρ*] Ἰδίως τὸ τοῦ ἡλίου φῶς αἰθὴρ καλεῖται, ἀπὸ τοῦ αἴθειν, ὅ ἐστι πυροῦν. θερμὸς γὰρ ὁ ἥλιος καὶ διάπυρος. διόπερ εὐκαίρως ὁ ποιητὴς τῷ ἐπιθετικῷ ἐχρήσατο, *Αἰθέρα λαμπρὸν* εἰπών.

*Σεμναί τε θεαί*] Οὐχ οὕτω λέγει τὰς Νεφέλας σεμνάς, ὡς τὰς Ἐριννύας, ἃς ἐκτρεπόμενοι πάντως ἂν ὀνομαστὶ λέγειν, Εὐμενίδας αὐτὰς καὶ σεμνὰς θεὰς προςηγόρευσαν. τὸ γὰρ σιωπηλὸν σεμνὸν νενόμισται.

*Βροντησικέραυνοι*] Ἀλλήλαις γὰρ προςερχομένων**) τῶν νεφελῶν, πῦρ ἐξάπτεται ἐκ τῆς πυκνῆς ἐκτρίψεως. ἰδίως δὲ κἀνταῦθα τῷ συνθέτῳ τούτῳ κέχρηται ἐπὶ τῶν Νεφελῶν, ἃς φησι τὴν ἀστραπὴν καὶ βροντὴν συγκρουομένας ἀποπέμπειν***). ℐ Δοκοῦσι γάρ πως αἱ νεφέλαι προδεικνύναι καὶ

---

*) Trendelenburgii haec correctio est. Legebatur *τούτου. Μερικοῖς.* Sed iam antea Toupius ad Longin. fragm. VII. p. 251. scribi volebat *τούτου μέρη. ἢ κατὰ τοὺς φιλοσόφων λόγους.*

**) Ita Kusterus. Legebatur, *ἀλλήλων γὰρ προερχομένων.*

***) Post *κέχρηται* sequebantur illa: *δοκοῦσι γάρ πως*, et post *ἐπιπέμπει* ea, quae hic collocavimus, sic scripta legebantur: *ἐκ τῶν Νεφελῶν φησὶ τὴν ἀστραπὴν καὶ βροντὴν συγκρουομένας ἀποπέμπειν.*

προσημῆναι ἡμῖν τούς τε ὄμβρους καὶ τὰς χαλάζας τοῦ οὐρανοῦ, ὅτε βροντᾷ, ἢ ἀστράπτει, ἢ ὅτε σκηπτοὺς ἐπιπέμπει.

267. *Ἄρθητε*] Φυσικώτερον ἐχρήσατο τούτῳ τῷ λόγῳ, ἄρθητε εἰπών, οἱονεὶ ἐπάρθητε. φασὶ γὰρ τὰς νεφέλας εἰς ὕψος αἴρεσθαι κατ' ὀλίγον ἀπὸ τῆς γῆς ἢ τῆς θαλάσσης.

*Τῷ φροντιστῇ*] Δύναται καὶ ἐπὶ τοῦ Σωκράτους καὶ ἐπὶ τοῦ πρεσβύτου νοεῖσθαι. ἐπὶ μὲν τοῦ Σωκράτους, ἵνα ᾖ παρακαλῶν αὐτῷ φανῆναι τὰς Νεφέλας· ἐπὶ δὲ τοῦ γέροντος, ὡς ἤδη συγκαταριθμοῦντος αὐτὸν τοῦ Σωκράτους τῷ τῶν φιλοσόφων συλλόγῳ.

268. *Μήπω γε, μήπω γε*] Ἐπαναδίπλωσις καλεῖται τὸ τοιοῦτον σχῆμα, τὸ δὶς τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι χρῆσθαι ἐμφανῶς. ἔστι δὲ παρεπιγραφή. διπλασιάσας γὰρ τὸ ἱμάτιον περιβαλέσθαι φησὶν αὐτὸ θέλειν ὑπὲρ τοῦ σκέπεσθαι καὶ ἧττον αὐτοῦ καθικέσθαι τὸν ὑετὸν τοῦ σώματος. ἡ γὰρ ἀρχὴ τῶν Διονυσίων χειμῶνος ἄγεται*). ✠ *Πτύξωμαι*. ἤγουν καλύψωμαι, συσπάσωμαι. τὸ πτύξασθαι ἐκ μεταφορᾶς εἴρηται τῶν ζωοφύτων, ἤτοι ὀστράκων, ἅπερ οἱονεὶ πτύχας, ἤτοι πύλας τὰ ὄστρακα ἔχοντα, καὶ ταῦτα συνάπτοντα, ἑαυτοῖς περιποιοῦσι τὸ ἀσφαλές. Schol. Vict.

269. *Τὸ δὲ μὴ κυνῆν*] Περικεφαλαίαν, ἀγροίκων φόρημα. οὕτω δὲ ἐκλήθη, ἐπειδὴ πρῶτον ἀπὸ κυνείων δερμάτων ἦν.

*Ἔχοντα*] Οὐ μωρὸν δηλονότι, οὐκ ἀνόητον; ἐλλιπὲς γὰρ εἴρηται.

270. *Ἐπ' Ὀλύμπου*] Ἀντιπαρατάττεται *Ὁμήρῳ* λέγοντι (Odyss. VI. 42.),

*Οὔλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἔμμεναι.*

*Χιονοβλήτοισι*] Τὰ γὰρ *ὑψηλὰ***) τῶν ὀρῶν πληροῦσθαί τε καὶ διατηρεῖν τὴν χιόνα πέφυκεν. εἰώθασι δὲ καὶ τὰ νέφη τούτοις ἐπικαθῆσθαι.

272. *Εἶτ' Ὠκεανοῦ πατρός*] Καὶ τοῦτο φυσικόν φησιν, ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ πάντα τὸν ἀέρα τὴν νοτίαν, τὴν ἰκμάδα καὶ τὸν ὑετὸν τούτοις ἐπιχορηγεῖν.

---

*) Inepte loquitur. Wolfius, ut e duobus erroribus unus tolleretur, pro ἀρχὴ scribendum putabat ἑορτή. Vide ad v. 310.

**) Post versum Homeri statim legebatur sic: χιονόβλητα γὰρ τὰ ὑψηλά, et quae sequuntur.

Νύμφαις] Λείπει ἡ σύν. ⁊ Ἤγουν, σὺν ταῖς Νύμφαις.

273. Προχοαῖς] Λείπει ἡ ἐπί. ἤγουν ἐπὶ ταῖς προχοαῖς τοῦ Νείλου. Πρόχοισιν *) δέ, ἀγγείοις. ✠ Ὑδρείαις. Gl. Vict.

274. Ἡ Μαιῶτιν λίμνην] Περὶ ταύτης Ἡρόδοτος (IV. 100. 120. 123.) μαρτυρεῖ, λίμνην εἶναι Σκυθίας. ἀπὸ τῶν ποταμῶν δὲ ἀρύονται ὕδωρ εἰς χρῆσιν. διὰ δὲ τὸ ἄδηλον, ἐκ διαφόρων τόπων καλεῖ αὐτὰς ἵνα πιστευθῇ **).

Νιφόεντα Μίμαντος] Τὸν ***) ἀεὶ νιφόμενον, χιονιζόμενον †). ὄρος Θρᾴκης ὁ Μίμας. καὶ Ὅμηρος (Od. III. 172.)·

παρ' ἠνεμόεντα Μίμαντα.

275. Χαρεῖσαι] Ἡδυνθεῖσαι. γράφεται δὲ φανεῖσαι. ✠ Παραγενόμεναι. Glossa quarti Reg.

276. Ἀέναοι Νεφέλαι] Ἡ ἐπεισόδιος αὕτη στροφὴ καὶ ᾠδὴ τοῦ χοροῦ κώλων ἐστὶ ις', ὧν τὰ πρῶτα δύο δακτυλικὰ πενθημιμερῆ, ἃ καλεῖται Ἀρχιλόχεια, ὡς Ἡφαιστίων φησί, διὰ τὸ τὸν Ἀρχίλοχον τούτοις χρήσασθαι ἐν ἐπῳδῷ ††)· ὡς τό,

ἐν δὲ Βατουσιάδης.

ἔχει δὲ τὸ πενθημιμερές, ὡς εἴρηται, πόδας δύο καὶ συλλαβήν. τὸ γ' ἀναπαιστικὸν ἑφθημιμερές, ὃ καλεῖται, ὡς εἴρηται, παροιμιακόν. ἔχει δὲ πόδας γ' καὶ συλλαβήν, ὡς εἴρηται. τὸ δ' δακτυλικὸν τετράμετρον ἀκατάληκτον· ὃ καλεῖται καὶ αὐτὸ Ἀρχιλόχειον. καὶ τούτῳ γὰρ οὕτως ἐν ἐπῳδοῖς ἐχρήσατο, ὡς Ἡφαιστίων φησί. τετράμετρον δὲ εἴρηται. διότι κατὰ μονοποδίαν μετρεῖται τὰ δακτυλικά. τὸ ε' ὅμοιον. τὸ ἕκτον δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ζ' ὅμοιον τῷ τετάρτῳ. τὸ η', τὸ θ', καὶ τὸ ι', ὅμοια. τὸ ια' ὅμοιον τῷ πρώτῳ. τὸ ιβ' ἀναπαιστικὸν πενθημιμερές. τὸ ιγ' δακτυλικὸν τρίμετρον κατὰ μονοποδίαν. τὸ ιδ' ὅμοιον τῷ δ'· τὸ ιε', ὅμοιον. τὸ ις' †††)

τηλεσκόπῳ ὄμματι γαῖαν,

ἀναπαιστικὸν ἑφθημιμηρές· ὃ καλεῖται, ὡς εἴρηται, παροιμια-

---

*) Hic quoque πρόχουσιν legebatur.

**) V. ad v. 279.

***) Τὸν recte Aldus. Vulgo τό. Etiam Suidas Μίμας, inquit, ὄρος Θρᾴκης, qui est Ioniae mons.

†) Hanc vocem addunt glossae Victorianae.

††) Vide Bentleium ad Horat. Epist. I. 19, 29.

†††) Legebatur τὸ ιε' ὅμοιον τῷ ις'.

κόν. ἔστι γὰρ κοινὴ συλλαβὴ τὸ πρ, διὰ τὸ ἔχειν ἔμπροσθεν φωνῆεν. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος, καὶ διπλῆ ἔσω νενευκυῖα, δηλοῦσα ἔχειν ἀνταπόδοσιν. ℈ Ἄλλως. Ἀέναοι Νεφέλαι. Μετὰ τὴν τοῦ Σωκράτους εὐχὴν αἱ Νεφέλαι παρακελεύονται δῆθεν ἑαυταῖς πεισθῆναι τῇ ἐπικλήσει καὶ συναθροισθῆναι, καὶ οὕτως ἐπιφανῆναι τῷ Σωκράτει. ἐκ τούτων δὲ ὁ χορὸς συνέστηκεν αὐτῷ. διόπερ καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἔχει τὸ δρᾶμα, Νεφέλαι, ἅτε ἐξ ἀέρος καὶ πνεύματος οὐσία παχυνομένη σωματοειδής. Ἀέναοι δέ, διὰ παντὸς νάουσαι, ὡς ἀέναος ποταμός, ὁ ἀδιαλείπτως ῥέων. τοῦ δὲ χοροῦ τὰς ἑκατέρωθεν λέγουσι παρόδους *), οὔσας ις´ κώλων. τῶν δὲ ὑποκριτῶν μέσων ὄντων, ἐκ στίχων ζ´ ἀναπαίστων τετραμέτρων καταληκτικῶν. ℈ Καλῶς δὲ εἶπεν Ἀέναοι. εἰσὶ γὰρ ὑδάτων μητέρες. Ἀρθῶμεν δέ, ἀναπηδήσωμεν. ✧ Ἀέναοι. ἀεὶ ῥέουσαι καὶ στάζουσαι. Gl. Vict. ✧ Μετὰ τὴν τοῦ Σωκράτους εὐχὴν αἱ Νεφέλαι παρακελεύονται ἀλλήλαις ὥςτε πεισθείσας τῇ ἐπικλήσει Σωκράτους συναθροισθῆναι καὶ οὕτως αὐτῷ φανῆναι. Τινὲς οὖν εἰς τὸ δροσερὰν φύσιν εὐάγητον προςτιθέασι τὸ ἀφεῖσαι, ἵνα ἐντεῦθεν τὰς αἰτιατικὰς συντάξωσι. τοῦτο δὲ ἐν οὐδενὶ τῶν ἀρχαίων βιβλίων εὕρηται, ἀλλ' οὐδὲ τὸ μέτρον **) ἀπαιτεῖ. συντάσσεται δὲ οὕτω· ὦ Νεφέλαι ἀέναοι, αἱ ἔχουσαι φύσιν δροσερὰν εὐάγητον, ἤγουν εὐκίνητον. Schol. cod. Leid.

278. Φύσιν εὐάγητον] Πανταχῇ ***) φερομένην, ἢ λαμπράν †). ✧ Πάντῃ φερόμενον. Εὐκίνητον· τοιοῦτο γὰρ τὸ ὕδωρ. Glossae.

279. Ὠκεανοῦ βαρυαχέος] Ἀκολούθως τοῖς ὑπὸ τοῦ Σωκράτους εἰρημένοις·

εἴτ' Ὠκεανοῦ πατρὸς ἐν κήποις.

ἀλλ' ὃ μὲν διὰ τὸ ἄδηλον, ἐκ διαφόρων αὐτὰς τόπων καὶ πηγῶν καλεῖ, ἵν' οὕτως τῆς ἀληθείας τυχεῖν δυνηθῇ. αἳ δέ, ἅτε

---

*) Ita Spanhemius e schol. ad Vesp. 270. et Hephaest. p. 69. eiusque scholiasta. Legebatur περιόδους.

**) Legebatur μέτρον sine articulo.

***) Legebatur πανταχοῦ.

†) Dubitabat Ruhnkenius an hic scholiastes εὐαύγητον legisset, iussitque conferri Hemsterhusium ap. Musgrav. Exerc. in Eurip. p. 84.

τῆς ἑαυτῶν γενέσεως γινώσκουσαι τὸ ἀκριβές, εὐθὺς διώρισαν, καὶ πόθεν αὐτὰς ἀρθῆναι δεήσει. 𝔍 Ἄλλως. Βαρυαχέος, τοῦ μέγα ἠχοῦντος. οἱ γὰρ βαρεῖς ποταμοὶ ῥέοντες μέγαν ἦχον ἀπεργάζονται.

281. Ἵνα τηλεφανεῖς] Ὅθεν, ἀφ' ὧν ἐστὶν ἰδεῖν τὰ πόῤῥω. τοῖς γὰρ εἰς ὕψος οὖσι καὶ τὰ μακρὰ καταφανῆ. τὸ δὲ ἵνα, ἀντὶ τοῦ ὅπου. ἢ τὸ ἵνα ἀφορώμεθα ἐστὶν ἀντὶ τοῦ ὅθεν. κέχρηται δὲ ἐπιῤῥήματι τῷ ἐν τόπῳ ἀντὶ τοῦ ἐκ τόπου.

284. ✠ Ζαθέων] θαυμαστῶν, ἄγαν θείων. Κελαδήματα. κρ..ν..τὰς βοάς. Gl. Vict.

285. Κελάδοντα] ἠχῶντα. Βαρύβρομον. μεγαλόψοφον. Gl. Vict.

286. Σελαγεῖται] Ἀντὶ τοῦ καταλάμπεται. ἔοικε δὲ λέγειν τὸν ἥλιον, ἐπεὶ καὶ *) οἱ τραγικοὶ εἰώθασι ὀφθαλμὸν ὀνομάζειν αὐτόν. 𝔍 Τοιαύτη δόξα ἐστὶ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις, ὄμμα αἰθέρος καλεῖν τὸν ἥλιον. ✠ Ὄμμα αἰθέρος τὸν ἥλιον ἔοικε λέγειν· ἐπεὶ καὶ οἱ τραγικοὶ εἰώθασιν οὕτως καλεῖν, ὀφθαλμὸν δηλαδή. ἔστι δὲ καὶ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις τοιαύτη δόξα, ὥστε ὀφθαλμὸν καὶ ἡγεμόνα τοῦ οὐρανοῦ καλεῖν. Schol. cod. Leid.

289. Ἀθανάταις ἰδέαις] Ἐπεὶ καὶ γυναικοειδεῖς εἰσιέναι μέλλουσι, τοῦτο λέγουσιν, ἐμπαρασκευαζόμεναι τὴν εἴσοδον, ὡς ὅμοιαι μὲν τοῖς ἄλλοις θεοῖς οὖσαι, περικείμεναι δὲ νέφους τινὰ φύσιν. 𝔍 Ἄλλως. Ἀθανάτας ἰδέας κεῖται. καί ἐστιν ἑνικὸν ἐν γενικῇ πτώσει. μέλλει δὲ τὰς Νεφέλας γυναικομόρφους εἰσάγειν, ἐσθῆτι ποικίλῃ χρωμένας, ἵνα τὰ τῶν οὐρανίων φυλάττωσι σχήματα. τὸ δ' ἐπιδώμεθα, ἀντὶ τοῦ ἐπισκέψωμεν. ἐπίδωμεν καὶ σκηψώμεθα. 𝔍 Ἐπιφανῶμεν, ἵνα γυναῖκας εἰσαγάγῃ τὰς τοῦ χοροῦ **).

290. ✠ Τηλεσκόπῳ] πόῤῥω ὁρῶντι. Gl. Vict.

291. Ὦ μέγα] Τὸ μερικὸν τοῦτο ἀμοιβαῖον σύστημα ἐκ στίχων ἐστὶν ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ζ. ὡς ἐῤῥέθη. λέγεται δὲ τοῦτο σύστημα κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερές, ὡς Ἡφαιστίων φησίν. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος.

---

*) Pro καί, quod recte habet Aldina, vulgo γάρ, unde male post ἥλιον punclo, post αὐτὸν commate interpungebatur.

**) Legitur: ἀντὶ τοῦ ἐπιφανῶμεν, ἐπισκέψωμεν, ἵνα γυναῖκας εἰσαγάγῃ τὰς τοῦ χοροῦ, ἐπίδωμεν καὶ σκεψώμεθα.

292. *Ἠσθου φωνῆς*] Ἐν ταῖς κωμῳδίαις τινὲς μηχαναί*), τὰ καλούμενα ἠχεῖα, ὧν ὁ κτύπος σχηματίζεται εἰς βροντῆς ἀπήχησιν. § Ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ σκηνῇ μηχάνημά τι, ὃ καλεῖται βροντεῖον, ἀμφορεὺς μεστὸς ψηφίδων ἀντιβαλλομένων εἰς χαλκοῦν λέβητα.

293. *Καὶ σέβομαί γ'*] Ἀντὶ τοῦ προςκυνῶ, ἢ καταπέπληγμαι. δεῖ δὲ καὶ τοῖς τούτου σχήμασιν ἐνδείκνυσθαι τὸ δεδιττόμενον, καὶ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τῶν Νεφελῶν ἐκπεπληγμένον. σέβεται δὲ ὡς σεβασμίας ὑπὸ θεῶν καὶ τιμωμένας. καὶ προςκυνῶν δὲ δῆθεν ταῦτα λέγει.

*Ἀνταποπαρδεῖν*] Ἀντὶ τοῦ κτυπῆσαι καὶ ἀντηχῆσαι. περὶ δὲ τὴν βροντὴν ἔπαιξεν, ὁμοιῶν αὐτῇ τῆς πορδῆς τὸν ἦχον.

294. *Πρὸς τὰς βροντάς*] Μηχανή ἐστιν, ὃ καλεῖται βροντεῖον, ὑπὸ τὴν σκηνήν· ὃ ἦν ἀμφορεύς, ἔχων ψηφῖδας θαλασσίας. ἦν δὲ λέβης χαλκοῦς, εἰς ὃν αἱ ψῆφοι κατήρχοντο **), καὶ κυλιόμενοι ἦχον ἀπετέλουν.

*Τετρεμαίνω*] Τρέμω, παραγώγως. ἐπίτηδες δὲ ἐξέτεινε τὴν λέξιν τερατευόμενος.

295. *Κεἰ θέμις ἐστί*] Καὶ εἰ εὐσεβές ἐστι, καὶ ὅσιον, καὶ εἰ μὴ εὐσεβές. ὡς ὑπὸ τοῦ φόβου προειλημμένος, καὶ μὴ δυνάμενος ἑαυτὸν ἀνασχεῖν ἔτι. ὁ γὰρ ἐπιστάμενος, ὅτι μὴ δέοντα ποιεῖ, εἶτα τοῦτο οὐδὲν ἧττον ποιῶν, ὑπὸ μείζονος ἀνάγκης ἐξαγόμενον ***) εἰς τὸ παρανομεῖν δείκνυσιν ἑαυτόν.

296. *Οὐ μὴ σκώψῃς*] Τοῦτο ὁμοῦ μὲν ὁ Σωκράτης, καὶ ὡς περιφρονῶν τὰ ἀνθρώπινα, πιστῶς λέγει, καὶ τοὺς τῆς κωμῳδίας ποιητὰς ἡγούμενος ἀθλίους, ὁμοῦ δὲ καὶ Ἀριστοφάνης, αὐτοῦ †) μὲν οὔ, τῶν δὲ ἄλλων κωμῳδιογράφων ἀτεχνοῦντων, ὡς καταλιπόντων μὲν τὴν ποίησιν, τοῦ δὲ σκώπτειν ἐχομένων.

*Οἱ τρυγοδαίμονες*] Οἱ ποιηταί· ἐπειδὴ τὴν τρύγα χριόμενοι, ἵνα μὴ γνώριμοι γένωνται, οὕτω τὰ αὐτῶν ᾖδον ποιήματα κατὰ τὰς ὁδοὺς ἁμάξης ἐπικαθήμενοι. διὸ καὶ παροι-

---

*) Μηχαναὶ additum a Nagelio e scholio ad v. 294.

**) Suidas habet κατήγοντο. Neutrum verbum in hac re placet. Ruhnken.

***) Ernestii correctio. Legebatur ἐξαγόμενος.

†) Sic Ernestius. Legitur αὐτός.

μία, ὡς ἐξ *ἀμάξης* λαλεῖ, ἤγουν ἀναισχύντως ὑβρίζει. ⁋ Τοῦτο δὲ ἐποίουν οἱ κωμικοὶ ποιηταί. ⁋ Ἄλλως. Οἱ κωμικοί, παρὰ τὸ κακοδαίμονες· ἐπεὶ πολλῇ *) τῇ αἰσχροποιΐᾳ ἐχρῶντο. Κακοδαίμονες δέ, παρ' ὅσον ἀφέμενοι τῶν θείων, περὶ τὸ σκώπτειν τρέπονται. ✥ Οἱ ἄλλοι κωμικοί. οὗτοι γὰρ ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτῶν ἀνθρώπους εἰςῆγον χέζοντάς τε καὶ ἕτερα αἰσχρὰ ποιοῦντας. λέγει δὲ δι' Εὔπολιν καὶ Κρατῖνον καὶ τοὺς ἄλλους. *τρυγοδαίμονας* δὲ τούτους καλεῖ, διότι πάντες οἱ κωμῳδοὶ τρυγὶ ἀνηλείφοντο. Scholion in marg. quarti Reg.

297. *Σμῆνος ἀοιδαῖς*] Κυρίως μὲν τὸ σύστημα τῶν μελισσῶν, ὅπερ ἐστὶν ἐσμός **). Ὅμηρος δὲ κέχρηται τῇ τροπῇ ἐπὶ εὐγλωττίας. ἐπαινῶν τὸν Νέστορα (Iliad. I. 249.)·

*τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.*

⁋ Τουτέστι σμῆνος τῶν Ἀριστοφάνους ᾠδῶν ***).

298. *Παρθένοι ὀμβροφόροι*] Ἡ ἀντῳδὴ αὕτη τοῦ χοροῦ κώλων ἐστὶν ὁμοίων τῇ ᾠδῇ δεκαέξ· ὧν ὁ τελευταῖος,

*καὶ μοῦσα βαρύβρομος αὐλῶν.*

ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ, ἡ μὲν καταρχὰς τοῦ κώλου, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος. καὶ ἀμφότεραι ἔξω νενευκυῖαι, δηλοῦσαι, ὅτι τέλος ἔσχε τὰ ἀποδιδόμενα †). τινὲς δὲ εἰς τὸ *παρθένοι* στίζουσι, τὸ παλίμβολον τῶν Νεφελῶν παριστάντες. ἄμεινον δὲ εἰς τὸ *ὀμβροφόροι* στίζειν. ⁋ Ἄλλως. Τοῦτο οὐχ ὑφ' ἓν ἀναγνωστέον, οὐδ' ὡς ἐπίθετον τῶν Νεφελῶν τὸ *ὀμβροφόροι* νῦν ἐκληπτέον· ἀλλ' ὡς αὐτὸ καθ' αὑτὸ τὸ ††) πρᾶγμα δηλοῦν. ἢ καὶ ἄμεινον μὲν ἂν εἴη ὑποστίζειν εἰς τὸ *παρθένοι*, συζευγνύναι δὲ τὸ *ὀμβροφόροι* τῷ ἐπιφερομένῳ· ἵν' ᾖ νοούμενον· ἔλθωμεν ἐπὶ τὴν Ἀθηναίων γῆν ὄμβρου γέμουσαι. καὶ γὰρ ἐν ἀμφοτέροις ἡ ἔννοια σώζεσθαι δύναται, ἀλλ' εὐφημότερόν ἐστιν, ὥςπερ προειρήκαμεν. ⁋ Αἱ Νεφέλαι παρακελευόμεναί φασιν, ὅλαι ὀμβρίας πληρωθεῖσαι τῇ τῶν Ἀθη-

---

*) Legebatur πολλοί.

**) Verba ὅπερ ἐστὶν ἐσμός legebantur post versum Homeri. Paullo aliter haec Suidas habet in σμῆνος.

***) Haec corrupta sunt, neque habet Suidas. Videtur sic ferme scripsisse: τουτέστι, σμῆνος ἔρχεται τῶν Νεφελῶν ᾀδουσῶν.

†) Sic Aldina. Vulgo ἀποδεδομένα.

††) Aberat τό.

ναίων ἐπισπεύσωμεν πόλει. ἡ δὲ τοιαύτη διαστολὴ ὑπεναντία τοῖς ἄνω γενήσεται προειρημένοις ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, ὡς χρὴ τὰς Νεφέλας τολοιπὸν εὐδίους εἶναι· δι' ὧν ἔφη, ἀλλ' ἀποσεισάμεναι νέφος ὄμβριον. ἐκεῖνο δὲ πρὸς τοῦτο ἀντιθετέον, ὅτι τὸ συμβαῖνον περὶ τὰς Νεφέλας αἰνιττόμενος ὁ ποιητής, παλίμβολόν τινα καὶ παλίνστροφον ἐποίησε τὴν γνώμην αὐτῶν, ἐπεὶ καὶ ἐκ τοῦ χειμῶνος εἰς εὐδίαν χωρεῖν, καὶ πάλιν ἐξ εὐδίας χειμάζειν πεφύκασι.

299. Λιπαρὰν χθόνα] Λιπαρὰς Ἀθήνας οὐκ ἀπεικότως καλοῦσι, μάλιστα μὲν καὶ διὰ τὸ δόξαι πλουτεῖν τὴν πόλιν· ἔπειτα δέ τοι καὶ διὰ τὴν τῶν ἡμέρων τροφῶν εὕρεσιν. παρ' οἷς ἔτι καὶ νῦν τὸ λιπαρὸν τῆς ἐλαίας φυτὸν δείκνυται. 𝔍 Ἄλλως. Λιπαράν, εὐθαλῆ, τὴν πᾶσι κομῶσαν. Πίνδαρος (Fragm. p. 51. ed. Schneid. p. 74. ed. Heyn. p. 579. ed. Boeckh.)·

λιπαραὶ καὶ ἀοίδιμοι, Ἑλλάδος ἔρεισμα,
κλειναὶ Ἀθᾶναι.

εὔανδρον δέ, τὴν ὑπ' ἀρίστων ἀνδρῶν παροικουμένην. Πολυήρατον δέ, πᾶσιν ἐράσμιον. ✠ Λιπαράν. εὔγαιον. Gl. Vict.

300. ✠ Πολυήρατον] τὴν πάνυ ἐπέραστον. Gl. Vict.

302. Οὗ σέβας] Ὅπου σεβάσμιά *) ἐστι καὶ ἄῤῥητα μυστήρια. ὅτι δὲ λίαν ἐσπούδαζον περὶ τὰ μυστήρια, δῆλον ἐκ τοῦ ψηφίσματος τοῦ κατὰ **) Μεγαρέων. 𝔍 Ἄλλως. Εἰκότως πρὸ πάντων σεμνολογοῦσι τὰ Ἐλευσίνια. κοινωνίαν γὰρ ἔχουσι πρὸς τὰς θεάς, ὅσον ἐκ τῆς τοῦ ἔτους φορᾶς, καὶ τῆς τῶν καρπῶν αὐξήσεως. αὗται δὲ τὸν Ἴακχον ἐχόρευσαν ταῖς θεαῖς Νεφέλαις μυστικαῖς, ὡς Ἡρόδοτος (VIII. 65.). φησὶ γὰρ ἐν τῇ παρὰ Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ, πολὺ λειπομένου τοῦ Ἑλληνικοῦ πλήθους τῶν νεῶν τῶν Περσικῶν, συμμαχῆσαι Ἀθηναίοις τὰς θεάς, μέγιστον τῆς συμμαχίας ἐπιδειξαμένας καὶ ἐναργέστατον τεκμήριον. μελλόντων γὰρ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων εἰς χεῖρας ἥξειν, πρῶτον μὲν πλεῖστον ὅσον κονιορτόν, αἰρόμενον ἀπὸ Ἐλευσῖνος ἐπὶ τὴν συμβολήν, παντὶ τῷ στρατῷ δῆλον γενέσθαι. εἶτα τοῦτον εἰς οὐρανὸν ἀνιόντα καὶ νέφος γινόμενον,

*) Ita Ernestius p. 21. Legitur σέβασμα.

**) Legebatur ἐκ τοῦ ψηφίσματος Μεγαρέων. Praepositionem addidit Ernestius p. 22. (addere debebat etiam articulum) qui Valesium laudat ad Harpocrat. v. Ἀνθεμόκριτος.

διὰ μέσου τοῦ στρατοπέδου χωροῦντα, τὸν Ἴακχον βοᾶν. μυστικὸς δὲ ὁ λόγος ὁ περὶ τὰ ἀπόῤῥητα μυστήρια. λίαν γὰρ αὐτοῖς τὸ μὴ ἐξαγγέλλεσθαι ταῦτα ἐσπουδάζετο.

303. Μυστοδόκος δόμος] Τὴν Ἐλευσῖνα λέγει, ἔνθα τὰ Δήμητρος καὶ Κόρης ἐπιτελεῖται μυστήρια. ❡ Μυστικός, καὶ ἱερός, τοὺς μύστας ἐπιδεχόμενος *). ✠ Τὴν Ἐλευσῖνα λέγει μυστικὴν καὶ ἱερὰν οἰκίαν καὶ τοὺς μύστας δεχομένην. ἐν αὐτῇ γὰρ τὰ μυστήρια τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Κόρης ἐτελοῦντο. Schol. cod. Leid.

304. Ἐν τελεταῖς ἁγίαις] Ἐν τελεσιουργίαις ὁσιωτάταις· τουτέστι, μυστηρίοις. εἰκότως δὲ τὰς Νεφέλας παρήγαγε πρῶτον σεμνολογούσας περὶ τῶν μυστηρίων, ἐπεὶ ἔχουσί τινα πρός τε θεὰς αὐτάς, καὶ τοὺς διὰ ταύτας καρποὺς τελειωμένους **) οἰκειότητα. εἰ γὰρ τῶν Νεφελῶν τὸ ὕειν, ἀδύνατον δὲ καρποὺς ἄνευ ὄμβρων γεωργεῖν, πῶς οὐκ οἰκεῖος ὁ περὶ τῶν θεῶν ταῖς Νεφέλαις λόγος;

305. Οὐρανίοις τε θεοῖς] Πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν καταχθονίων, ὧν ἡ Δημήτηρ καὶ Κόρη, τὸ οὐρανίοις τε θεοῖς ἐπήγαγεν, ὑπερβαλλόντως εὐσεβῆ βουλόμενος ἀποδεῖξαι τὴν πόλιν. αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι πόλεις ἑνὶ κεῖνται θεῷ· αἱ δὲ Ἀθῆναι πάντας ἀδιαφόρως τοὺς θεοὺς τιμῶσι. ✠ Δωρήματα.] ἡ γὰρ Δημήτηρ αὐτοῖς τὸν σῖτον ἔδωκε, καὶ Ἀθηνᾶ τὴν ἐλαίαν, καὶ Ποσειδῶν πρώτους εἶναι τὰ ναυτικά, καὶ ἄλλοι ἄλλα πάντα. ἢ τὰ δωρήματα θεοῖς ἀντὶ τοῦ θυσίαι νοητέον. Schol. Vict.

306. Ὑψερεφεῖς] Ὑψηλοί. Glossa. Ὑψηλὴν ὀροφὴν ἔχοντες. Gl. Vict.

307. Καὶ πρόςοδοι] Θρησκεῖαι περὶ τοὺς βωμοὺς πρόςοδοι τοῖς θεοῖς, καὶ προςελεύσεις. ✠ Πανηγύρεις. Gl. Vict.

308. Εὐστέφανοί τε] Παρὰ τὸ Ὁμηρικόν·

εἴ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα.

αὗται γάρ εἰσιν αἱ εὐστέφανοι θυσίαι, κοσμεῖν μὲν καὶ στεφανοῦν ναούς, πληροῦν δὲ τοὺς βωμοὺς ἱερῶν καὶ θυμιαμάτων. † Ἢ ὅτι στεφανηφοροῦντες τὰς θυσίας ἐτέλουν. †

† Θαλίαι] Εὐδαιμονίαι, εὐθηνίαι, ἀκμαί, εὐφροσύναι, πανηγύρεις. †

---

*) Μυστικός, et quae sequuntur, post λέγει collocata erant.
**) Aldus τελειουμένους.

309. *Παντοδαπαῖς ἐν ὥραις*] Διηνεκῶς, παντὶ καιρῷ. διὰ τὸ θρησκεύειν πάντας θεούς, καὶ πανηγυρίζειν ἀεί, θύουσι διαπαντὸς καὶ διηνεκῶς.

310. *Ἠρί τ' ἐπερχομένῳ*] Τὴν παροῦσαν ἑορτὴν λέγει· τουτέστι τὰ Διονύσια. ἀρχομένου γὰρ τοῦ ἦρος, ἄρχεται καὶ ἡ πανήγυρις. *Βρομία* δὲ *χάρις*, οἱ Διονυσιακοὶ *) ἀγῶνες, ἐν οἷς αἱ ἅμιλλαι τῶν χορῶν. ✠ Ἔαρι. τότε γὰρ ἐτελοῦντο τὰ Διονύσια. Glossa.

311. *Εὐκελάδων τε χορῶν*] Προςηύλουν γὰρ τοῖς τραγικοῖς καὶ τοῖς κωμικοῖς, ἐπηύλουν δὲ προηγουμένως τοῖς κυκλίοις χοροῖς. *εὐκελάδων* δέ, τῶν εὐμούσων καὶ ἡδέων χορῶν. *Ἐρεθίσματα* δέ, ἤγουν ἅμιλλαι, ἢ ὄργανα μουσικά. τοῖς γὰρ Διονυσίοις τοὺς κυκλίους **) χοροὺς ἵστασαν, καὶ ἠγωνίζοντο οἱ κωμικοὶ καὶ οἱ τραγικοὶ ποιηταί, ἀναγορεύοντες τὰ ὑπόγυιον αὐτοῖς πεποιημένα δράματα. ✠ *Ἐρεθίσματα*. ἅμιλλαι. Gl. Vict.

313. *Πρὸς τοῦ Διός*] Εἴςθεσις ***) διπλῆς ἀμοιβαίας καθόλου ἐκ στίχων ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ρκέ. ὧν τελευταῖος,

*διὰ τοὺς ἵππους τοὺς κοππατίας καὶ τὸν γάμον, ὅς μ' ἐπέτριψεν.*

καλεῖται δὲ τὸ μέτρον Ἀριστοφάνειον, ὡς εἴρηται. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα.

314. *Τοῦτο τὸ σεμνόν*] Λεληθότως, φασίν, ἑαυτὸν ἐπαινεῖ, σεμνὸν εἶναι λέγων τὸ μέλος. ἔστι γὰρ τοῦτο ἀληθές. ὃ δὲ τὸν ἔπαινον ἐπὶ τὰς Νεφέλας τρέπων, οὐκ οἴεται φορτικὸς εἶναι.

*Μῶν ἡρῷναι*] Ἀττικὴ ἡ συνίζησις †), τὸ ἡρῷναι· ὡς ἠΐθεοι, ᾔθεοι. ⁊ Κατὰ δὲ τὸ ἀρχαῖον καὶ σύνηθες αὐτῷ, ἐνθάδε τρισυλλάβως προήνεγκε τὸ *ἡρῷναι*.

315. *Ἀνδράσιν ἀργοῖς*] Διασύρει δὲ αὐτοὺς πάλιν. ὠφέλιμοι, φησί, τοῖς ἀνθρώποις ἀπράκτοις. οἱ γὰρ ἀργοὶ κεχήνασιν εἰς τὰς Νεφέλας. ✠ Τοῖς φιλοσόφοις καὶ ποιηταῖς,

---

*) Verba ἄρχεται usque ad Διονυσιακοὶ omiserat Kusterus.

**) Legebatur κυκλικούς. Mutatum e Bentleii sententia. V. Wüllneri dissertationem de cyclo epico p. 28.

***) Legebatur ἔκθεσις.

†) Legebatur σύνταξις.

οἳ μηδὲν ἄλλο μεταχειρίζονται, ἢ περὶ λόγων σχολάζουσιν. Glossa quarti Reg.

316. *Αἵπερ γνώμην*] Σύνεσιν καὶ φρόνησιν, ὡς τὰ δέοντα νοεῖν· *καὶ διάλεξιν*, λόγων ἐμπειρίαν· ὥςτε τὰ νοηθέντα φράζειν δύνασθαι. ✤ Ἐνθυμήματα. εὐπορίαν εἰς τὸ διαλέγεσθαι. Glossa quarti Reg.

*Νοῦν*] Σύνεσιν.

317. *Τερατείαν*] Ψευδολογίαν. ✤ Παραδοξολογίαν, ἀλαζονείαν. Glossae.

*Περίλεξιν*] Περιττολογίαν, περίφρασιν. ✤ Εὐπορίαν καὶ περιττότητα λόγων. Glossa quarti Reg.

*Κροῦσιν*] Ἀπάτην, δοκιμασίαν, παραλογισμόν. ✤ Ποικιλίαν καὶ στροφὰς λόγων, δι' ὧν τοὺς διαλεγομένους σοφιζόμεθα καὶ ἀπατῶμεν. Glossa quarti Reg.

*Κατάληψιν*] Εὕρεσιν. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ διεξοδικώτερον ἑρμηνευτέον ἂν εἴη πάλιν ἐπαναλαβόντας. *Διάλεξιν* τοίνυν, λόγων ἐμπειρίαν, ὡς ἔφαμεν, ὥςτε τὰ νοηθέντα δύνασθαι ἑρμηνεύειν. διαφέρει δὲ διάλεκτος καὶ διάλεξις. διάλεκτος μὲν γάρ ἐστι φωνῆς χαρακτὴρ ἐθνικός. διάλεξις δέ, τῆς συνήθους φωνῆς ἐπὶ τὸ σεμνότερον ἐκτροπή, καὶ ἐπὶ τὸ ἀγροικότερον. *Τερατείαν* δέ, τερατολογεῖν καὶ ἀπίθανα διηγεῖσθαι, καὶ λέγειν πράγματα ἐπέκεινα τῶν ἀνθρωπίνων. *Περίλεξιν* δέ, περιττῶς καὶ περιέργως περιτείνεσθαι διὰ λόγων, καὶ δύνασθαι ἑρμηνεύειν τὸ νοηθέν· ὅπερ ἐστὶ λοιπὸν ἔργον τῆς ἐξηγήσεως τοῦ λόγου. *Κροῦσιν* *), ἢ τὸν παραλογισμόν, καὶ τὴν ἀπάτην· τὸ συναρπάσαι τὸν ἀκούοντα· ἢ δοκιμασίαν· ἐπεὶ τὰ σαθρὰ κροτούμενα **) δοκιμάζεται. *Κατάληψιν*, τὴν γνῶσιν, καὶ αἴσθησιν, καὶ τὴν τέχνην. οὕτω γὰρ ὁριζόμεθα τὴν τέχνην, οἷον σύστημα ἐκ καταλήψεων ἐγγεγυμνασμένων, καὶ τὰ ἑξῆς. *κατάληψιν* δὲ εἰώθασιν οἱ μουσικοὶ λέγειν, ἐπειδὰν πλήξαντες τοῖς δακτύλοις ἢ τῷ πλήκτρῳ τὰς χορδάς, καταλάβωσι καὶ ἀποτείνωσι τὸν φθόγγον. ❡ Δείκνυσι δὲ ἐξ ὅσων συνέστηκεν ἡ ***)

---

*) Additum hoc vocabulum ab Ernestio p. 22.

**) Non opus Kusteri κρουόμενα. Quamquam διακρούειν in eadem re dicit scholiastes ad Ranas v. 78.

***) Aberat articulus, totumque scholion supra legebatur post verba τῆς ἐξηγήσεως τοῦ λόγου.

ῥητορική. δεῖ γὰρ νοεῖν, εἶθ' ἑρμηνεύειν, ὅπερ ἐστὶ λοιπὸν ἔργον τῆς ἐξηγήσεως τοῦ λόγου.

318. Πεπότηται] Ἀνέπτη καὶ ἀνεκουφίσθη, καὶ μετέωρα φρονεῖ ἤδη. ❖ Μετέωρος γέγονε. Glossa quarti Reg. et Vict.

319. Λεπτολογεῖν καὶ περὶ καπνοῦ στενολεσχεῖν] Ἀντὶ τοῦ, περὶ μηδενὸς καὶ κενῶν πραγμάτων. στενὸς γὰρ καὶ ἀμενηνὸς καὶ ἀσθενὴς ὁ καπνός. παρὰ δὲ τὸ στενὸν τὸ στενολεσχεῖν εἴληπται, τὸ μεταρσιολεσχεῖν, καὶ τὸ μηδὲν λέγειν *). καὶ τοῦτο δὲ τὸ λεπτολογεῖν διασυρμοῦ λέγει χάριν ὡς ἰσχνὰ τῶν φιλοσόφων ζητούντων ζητήματα **). § Ἢ ποικίλα καὶ λεπτὰ διεξέρχεσθαι, ὡς εἰς στενὸν κομιδῇ τοὺς διαλεγομένους καθιστᾶν, μὴ ἔχοντας ὅ τι ἀπολογήσονται. ❖ Περὶ τοῦ τυχόντος λεπτῶς φιλοσοφεῖν, μικρολογεῖν. Glossa.

322. Βλέπε νῦν] Καθ' ὑπερβατόν· βλέπε νῦν ***) δευρὶ πρὸς τὴν Πάρνηθα ἡσύχως· ὁρῶ γὰρ ἤδη κατιούσας αὐτάς. Πάρνης δὲ ὄρος τῆς Ἀττικῆς. τοῦτο καὶ ἀρσενικῶς λέγεται· ὡς τό,

> ἐς κόρακας ἥξω, φέρων τε δεῦρο τὸν Πάρνηθ' ὅλον †)·

καὶ θηλυκῶς, ὡς ἐνταῦθα. εἰκότως δὲ εἶπε πρὸς τὴν Πάρνηθα κατέρχεσθαι αὐτάς. πᾶσαι γὰρ αἱ τῶν ὀρέων κορυφαὶ διὰ τὸ ὕψος ἀεὶ συννεφεῖς φαίνονται.

323. Ἥσυχα] Ἡσύχως. Glossa cod. Brunck.

Χωροῦσ' αὗται] Τὸ χωροῦσι καθ' αὑτὸ ἀναγνωστέον, εἶτα ὡς τοῦ πρεσβύτου οὐχ ὁρᾶν λέγοντος, προστίθησι πλέον ἐκτείνων τὴν προφορὰν τοῦ λόγου, τὸ αὗται πάνυ πολλαί. εἶτα ὡς οὐδὲ οὕτως ὁρῶντος, πρὸς πλείονα γνῶσιν προστίθησι καὶ τόπον. § Τὴν δὲ τῶν λεγομένων ἐνάργειαν τῷ τῶν ὑπο-

---

*) Haec ita legebantur: παρὰ τὸ μεταρσιολεσχεῖν δὲ τὸ στενολεσχεῖν εἴληπται, καὶ τὸ μηδέν. Emendavimus e Suida in στενολεσχεῖν, ubi sic scriptum: παρὰ δὲ τὸ στενὸν εἴληπται τὸ στενολεσχεῖν.

**) Vide Suidam in λεπτολογεῖν.

***) Sic Aldina. Vulgo βλέπε νυν.

†) Affert hunc versum etiam Steph. Byz. in v. Πάρνης, sic: Ἐμφανὴς ἐν Πυραυνῷ, ἐς κόρακας ἥξω, φέρων δεῦρο τὸν Πάρνηθα ὅλον. Sed cod. Vratisl. et, ut videtur, etiam alii codd., φέρων τε δεῦρο τὸν Πάρνηθος ὅλον. Naekius in Choerilo p. 58. coniiciebat Ἐκφαντίδης, Meinekius in Curis crit. p. 45. Εὐφάνης.

κρινομένων σχήματι δείκνυσιν. δείκνυσι δὲ αὐτῷ ὄρος ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν Πάρνηθα, ἐξ οὗ κατέρχονται.

326. *Εἰ μὴ λημᾷς*] Τῶν Νεφελῶν πλησίον οὐσῶν, ἐκεῖνος μηδ' οὕτως ὁρῶν, τοῦτο νῦν προςέθηκεν, ἵν' ᾖ τὸ νοούμενον οὕτως· νῦν αὐτὰς ὁρᾷς, εἰ μὴ λήμας ἔχεις ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μεγάλας, ὡς κολοκύντας. λήμη δέ ἐστι τὸ πεπηγὸς δάκρυον. δέον δὲ εἰπεῖν ἐν λήμαις, ὁ δὲ κολοκύνταις εἶπε, δεικνύων τὴν ὑπερβολὴν τῆς λημότητος. ϑ Λείπει δὲ ἡ ἔν, ἵν' ᾖ, ἐν κολοκύνταις· ὡς τὸ νοσεῖν ἐν φρενίτιδι. ἀποδοκιμαστέοι δὲ οἱ νοοῦντες ἔξωθεν, ὁμοίας. οὐκ ὀρθῶς γὰρ ἐοίκασι λέγειν. ὁ δὲ *Λουκιανὸς* ἐν τῷ πρὸς ἀπαίδευτον καὶ πολλὰ βιβλία ὠνούμενον), c. 23. vol. III. p. 119.) οὐκ ὤκνησεν εἰπεῖν, χύτραις λημῶντες.

327. *Νὴ Δί' ἔγωγε*] Ἔξωθεν ὑπακούεται τὸ ὁρῶ ὡς ἀληθῶς. ἑώρα γάρ, πλησίον οὐσῶν.

330. *Ἴσθ' ὅτι*] Γίνωσκε. Glossa quarti Reg.

*Σοφιστάς*] Ἐν ἄλλοις, τοὺς πεπαιδευμένους· νῦν δὲ τοὺς μετεωρολέσχας λέγει, καὶ πάντας τοὺς ἀπὸ τῶν μαθηματικῶν ὁρμωμένους. καὶ θαυμαστὸν οὐδέν, ὅπου μηδὲ τοὺς αὐλητὰς οὕτω προσαγορεύειν*) ὤκνησαν**). *Πλάτων* γὰρ οὖν***) ὁ κωμικὸς ἐν δράματι Σοφισταῖς καὶ τὸν Ὀπούντιον αὐλητὴν Βακχυλίδην εἰς τοὔνομα κατέταξε τῶν σοφιστῶν. Καταχρηστικῶς †) δὲ νῦν ἐπὶ πάσης ἐπιστήμης παρέλαβε τὸ ὄνομα τῶν σοφιστῶν. † Σοφισταί, οἱ ῥήτορες καὶ οἱ ἀπατεῶνες· καὶ οἱ διδάσκαλοι, καὶ ὅσοι τῶν φιλοσόφων ῥητορικῶς ἔγραψαν. ἐνταῦθα δὲ σοφιστὰς τοὺς διδασκάλους νόει· ὡς τοὺς ἄλλους σοφίζοντας. †

331. *Θουριομάντεις*] Ἀπὸ τοῦ γενικοῦ ἐχώρησεν ἐπὶ τὸ κατ' εἶδος. εἰπὼν γὰρ ὅτι πάντας αἱ Νεφέλαι τρέφουσι τοὺς σοφιστάς, ἐπήγαγέ τινας ††). *Θουριομάντεις* δὲ οὐ τοὺς ἀπὸ Θουρίου μάντεις, ἀλλὰ τοὺς εἰς Θούριον πεμφθέντας ἐπὶ τὸ κτίσαι αὐτήν. ἐπέμφθησαν δὲ δέκα ἄνδρες· ὧν καὶ

---

*) Legebatur, οὕτως ἀγορεύειν. Vide Suidam in σοφιστής.

**) Suidas ὤκνησεν.

***) Scripserat, credo, Πλάτων γοῦν.

†) Legebatur καταχωρῶν δὲ νῦν πάσης ἐπιστήμης, quod frustra tentatum ab Ernestio p. 22. e Suida emendavimus.

††) Legebatur τίνας καὶ τίνας. Mutatum e Suida in Θουριομάντεις.

Λάμπων ἦν ὁ μάντις, ὃν ἐξηγητὴν ἐκάλουν. ἦν δὲ καὶ τῶν πολιτευομένων πολλάκις. λόγους δὲ συνεχῶς εἰςάγειν ἐφαίνετο περὶ τῆς εἰς Θούριον ἀποικίας. ἁλούσης γὰρ Συβάρεως, Θούριοι ἐκλήθησαν ἀπὸ κρήνης Θουρίας· ὕστερον δέ, Κωπίαι *). λέγεται καὶ Θουρία καὶ Θούριον· ὡς ἐν τῷ Ἡροδότου ἐπιγράμματι (Steph. Byzant. in Θούριοι. Brunck. Anal. vol. III. p. 263. epigr. 533.)·

Ἡρόδοτον Λύξεω κρύπτει κόνις ἥδε θανόντα,
Ἰάδος ἀρχαίης ἱστορίης πρύτανιν.
Δωριέων πάτρης βλαστόντ' ἄπο, τῶν ἄρ' ἄπλητον
μῶμον ὑπεκπροφυγών, Θούριον ἔσχε πάτρην **).

τὸ ἐθνικὸν ὁμωνύμως Θούριοι καὶ Θουριακοί. καὶ Θουρῖνος οἶνος, ὡς Στράβων (VI. p. 404). Παυσανίας δὲ Ἄνθειαν αὐτὴν καλεῖ ***). ϑ Ἄλλως. Πολλῶν γενομένων μάντεων †) ἐπὶ τῆς εἰς Θουρίαν ἀποικίας, τούτους δὲ ἔφη τρέφεσθαι ἐκ τῶν Νεφελῶν, ὡς διὰ τῶν οἰωνῶν τῶν ἐν τῷ ἀέρι μαντευομένους, καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ νέφη ἀποβλέποντας.

Ἰατροτέχνας] Καὶ ἰατροὶ περὶ ἀέρων ††) καὶ ὕδατος συνέγραψαν. ὕδατα δέ εἰσι καὶ αἱ νεφέλαι. σύνταγμα δέ ἐστιν Ἱπποκράτους περὶ ἀέρων, τόπων, καὶ ὑδάτων.

Σφραγιδονυχαργοκομήτας] Τοὺς κόμῃ καὶ περιττοῖς δακτυλίοις τὰς χεῖρας κοσμουμένους μέχρι τῶν ὀνύχων, ὡς ὑπὸ τῶν δακτυλίων σκέπεσθαι τοὺς δακτύλους †††). ϑ Τῶν

---

*) Legebatur Ἀπίαι. Κωπίαι est e Stephano Byzant. in Θούριοι.

**) Legebatur v. 2. ἱστορικῆς, quod iam correxerat Camerarius, et v. 4. τῷ γὰρ ἄπλητον, emendatum a Brunckio. Berkelius legebat τὸν γὰρ ἄπλητον. Atque ita affert Taylorus in vita Lysiae p. 34. Sed Ruhnkenius ad Hom. hymn. Cer. 83. quod MSS. Stephani Byz. ἄπλητος habeant, sic scribit: τῶν δ' ἄρ' ἄδηκτος μῶμον ὑπεκπροφυγών. At si ἄδηκτος fuisset, mansisset in patria, non eam reliquisset.

***) Pausanias IV. 31. de Thuria Messeniae loquitur, quam male huc traxit scholiastes. Vide Berkel. ad Steph. l. l. et Wesseling. ad Antonin. Itiner. p. 118.

†) Ita Ernestius p. 22. Legebatur μαντειῶν.

††) Suidas in ἰατρὸς addit ὀρνέων.

†††) Τοὺς δακτύλους additum e Suida in σφραγίς.

ὀνύχων ἐπιμελουμένους, καὶ ὁσημέραι ξύοντας αὐτοὺς ὑπὲρ τοῦ ἐκλάμπειν ἄγαν· ὃ πάσχουσιν οἱ τῷ καλλωπίζεσθαι σχολάζοντες μόνον*).

332. Κυκλίων τε] Αἰνίττεται εἰς τοὺς περὶ Κινησίαν καὶ Φιλόξενον καὶ Κλεομένη, καὶ τούτους εἶναι τῶν σοφιστῶν βούλεται, διθυραμβοποιοὺς χρηματίσαντας. τῶν γὰρ κυκλίων χορῶν εἰσὶν οὗτοι διδάσκαλοι. Ἀισματοκάμπτας δὲ, ὅτι διὰ τὸ ἁρμονίᾳ μὴ **) ὑποπίπτειν αὐτῶν τὰ συγγράμματα, καμπὰς ἔχουσι πλείονας, ἃς μουσικοὶ καλοῦσι στροφὰς καὶ ἀντιστρόφους ***) καὶ ἐπῳδούς. διὸ καὶ ἐν τραγῳδίαις τὰ χορικά. Ϡ Ἄλλως. Οἱ παλαιοὶ διαφθορὰν μουσικῆς ἡγοῦντο εἶναι τοὺς διθυράμβους. καὶ προελθὼν αὐτῶν μᾶλλον καθάψεται λέγων·

> εἰ δέ τις αὐτῶν βωμολοχεύσαιτ' ἢ κάμψειέν
> τινα καμπήν,
> οἵας οἱ νῦν τὰς κατὰ Φρῦνιν ταύτας τὰς
> δυςκολοκάμπτους,
> ἐπετρίβετο τυπτόμενος πολλάς, ὡς τὰς Μού-
> σας ἀφανίζων.

Καλλίμαχος δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀποτεινόμενος, οὕτω πως †) αὐτῶν καθάπτεται (fragm. CCLXXIX.)·

> νόθοι δ' ἤνθησαν ἀοιδαί.

Ἀισματοκάμπτας] Τοὺς διθυραμβοποιούς ††), ἐπεὶ καμπὰς τὰς περιῳδὰς λέγουσι. Schol. cod. Rav. † Οἱ λυρικοὶ ποιηταὶ χοροῖς καὶ αὐλοῖς καὶ λύραις τὰ ποιήματα ᾖδον. καὶ νῦν μὲν οἱ τούτων χορευταὶ ἐνταυθοῖ τὰς μετακλίσεις καὶ τὰς καμπὰς ἐποιοῦντο, νῦν δὲ ἐνταυθοῖ, ἀκολουθοῦντες τῷ ᾄσματι. λέγει οὖν τοὺς τοιούτους ποιητὰς ᾀσματοκάμπτας. †

---

*) Tibicines intelligit Lessingius in epistolis antiquariis, ep. 23. v. Plin. XXXVII. 3.

**) Legebatur ἐν ἁρμονίᾳ ὑποπίπτειν. Mutatum e Suida in κυκλίων.

***) Verba καὶ ἀντιστρόφους addita ex Aldina et Iuntina, et Suida in κυκλίων.

†) Legebatur οὕτως περί. Mutatum e Suida in κυκλίων. Nagelius οὕτω περ. Valckenarius ad Callim. Fr. p. 297. tacitus οὕτως sine περὶ posuit.

††) Legitur διθυράμβους.

*Μετεωροφένακας*] Τοὺς διὰ τῶν μετεώρων ἀπατῶντας. φενακίζειν γάρ ἐστι τὸ ἀπατᾶν. περὶ δὲ τῶν φιλοσόφων λέγει.

333. † *Μουσοποιοῦσι*] Ποιητικῇ ὑμνοῦσι. †

334. *Ταῦτ' ἄρ' ἐποίουν*] Λείπει ἡ διά. μιμεῖται δὲ τοὺς διθυράμβους. τὸ δὲ *στρεπταίγλαν*, εἰς τὸ διεστραμμένον αὐτῶν. § Τὴν ἔμπροσθεν οὖσαν τῆς αἴγλης τοῦ ἡλίου καὶ σκοτίζουσαν. νεφέλης γὰρ ἐπιτεθείσης τῷ ἡλίῳ, οὐκέτι τὰς ἀκτῖνας εἰς τὴν γῆν ἀφίησι. ταῦτα δὲ εἰς *Φιλόξενον* τὸν διθυραμβοποιόν. τὸ γὰρ *στρεπταίγλαν* οὗτος*) εἶπεν. ἐπεὶ οὖν συνθέτοις καὶ πολυπλόκοις οἱ διθυραμβοποιοὶ χρῶνται λέξεσιν, κατὰ τὸν τῶν ἐκείνων ζῆλον καὶ αὐτὸς τοιαύταις χρῆται. χρῆται δ' οὖν ἄντικρυς τῷ ἐξεστραμμένῳ**). § Ἔστι δὲ ἡ γενικὴ τὸ *ὑγρᾶν Νεφελᾶν*, καὶ *στρεπταιγλᾶν*, εἴπερ οὕτω γράφεται οὐ πρός τι συνταττόμενον. ἀλλ' οὕτως ἦν ἐν τοῖς ποιήμασιν ἐκείνοις. διὸ καὶ αὐτὸς οὕτως ἔθηκεν. οἳ δέ, πρὸς τὸ *δάϊον ὁρμάν*· τουτέστι ταχυτάτην· ἑνὸς τὸ πᾶν εἶναι φάσκοντες. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ περὶ τοῦ *δροσερᾶν Νεφελᾶν*. εἰ***) δὲ *στρεπταιγλᾶν*, πρὸς τὸ ὑγρᾶν Νεφελᾶν. ❖ *Στρεπταίγλαν*. ταχυτάτην. Gloss. Vict.

335. *Πρημαινούσας τε θυέλλας*] Τουτέστι συστροφὰς ἀνέμου. *Πρημαινούσας* δέ, ἀντὶ τοῦ μαινομένας, καὶ λάβρως φυσώσας. πρῆσαι γὰρ τὸ φυσῆσαι.

336. *Γαμψοὺς οἰωνούς*] Ἤτοι τὰς καμπτούσας καὶ πλαγίους νεφέλας. ἢ τὰς ὀρνίθων ὄψεσιν εἰκασμένας. γαμψοὺς γὰρ ἐκάλουν τοὺς ὄρνιθας. αὐτίκα γοῦν καὶ αὐτὸς τῷ *γαμψούς*, *οἰωνοὺς* ἐπήγαγεν. *Ὅμηρος*·

*οἰωνοῖσί τε πᾶσι.*

*Ἀερονηχεῖς*] Τὰς ἐν τῷ ἀέρι νηχομένας. παρόσον ἐν αὐταῖς νήχεται τὰ ὄρνεα, ἢ δίκην ὀρνέων ἵπτανται αἱ νεφέλαι. ταῦτα δὲ πάντα ἔκ τινων ποιητῶν εἰσίν, ἄλλο ἄλλου γράψαντος, καὶ τοῦ μὲν τοῦτο, τοῦ δὲ ἐκεῖνο.

337. *Εἶτ' ἀντ' αὐτῶν*] Τουτέστιν, ἀντὶ τούτων, ὧν

---

*) Legebatur αὐτός. Vide Suidam in στρεπταίγλαν.

**) Postrema Suidas in στρεπταίγλαν sic habet: δηλοῖ οὖν ἄντικρυς διὰ τὸ ἐξεστραμμένον τὴν ἀηδίαν τούτων τῶν ἐν τοῖς συνθέτοις.

***) Ex Ald. et Iunt. εἰ scripsi pro οἱ.

ἐποίουν εἰς τὰς νεφέλας. διὰ τοῦτο ἤσθιον τοὺς κεστρέας καὶ τὰ ὀρνίθεια κρέα.

338. Κεστρᾶν τεμάχη] Ἰστέον, ὅτι οὐχ οἱ αὐτοὶ τοῖς κεστρεῦσιν ἰχθύσιν αἱ κεστρέαι. ἄλλοι μὲν γὰρ τὰς μυραίνας ἀξιοῦσι καλεῖν· οἳ δέ, ἄλλο τι διάφορον ἰχθύων γένος. νῦν μέντοι κεστρεῖς καλοῦμεν τοὺς κεφάλους.

Τεμάχη μεγαλᾶν ἀγαθᾶν] Τουτέστι, τιμίων καὶ λαμπρῶν. ἐπὶ ἰχθύων τὸ τέμαχος, καὶ ἐπὶ πλακοῦντος· ἐπὶ δὲ κρεῶν οὐκέτι. ἐδώρισε δὲ μιμούμενος τοὺς διθυράμβους. τὸ δὲ ὅλον τείνει πρός τε τοὺς παρὰ τοῖς χορηγοῖς ἑστιωμένους, καὶ πρὸς τοὺς ἐν πρυτανείῳ ἀεὶ δειπνοῦντας.

Κρέα τ᾽ ὀρνίθεια] Καταχρηστικῶς ἐπὶ ὀρνέων κρέα εἶπεν. τούτων δὲ μέμνηται τῶν ᾠκειωμένων *) νεφέλαις ὑδάτων καὶ ὀρνέων. ταῦτα δέ φησιν, ἐπεὶ ἐν πρυτανείῳ τινὲς αὐτῶν ἐσιτοῦντο καὶ τῶν χρησμολόγων καὶ τῶν μάντεων. βέλτιον μέντοι ὑφ᾽ ἓν ἀναγινώσκειν, κρέατ᾽ **) ὀρνίθεια, ἵνα ὁ ποιητὴς μνημονεύῃ τῶν ταῖς Νεφέλαις προςῳκειωμένων, τῶν τε ἐνύγρων καὶ τῶν πτηνῶν.

339. Διὰ μέντοι τάςδ᾽ οὐχὶ δικαίως] Οὐ δικαίως, φησίν, ἠξιοῦντο τῆς τιμῆς καὶ τῶν δείπνων, διὰ ταῦτα τὰ εἰς τὰς Νεφέλας ὑπ᾽ αὐτῶν γραφόμενα. οὐδὲν γὰρ ἀξιόλογον ἐποίουν.

340. Εἴξασι] Ὡμοιώθησαν. Glossa.

341. † Φέρε ποῖαι γάρ τινες] Δείκνυσιν ἐνταῦθα ὁ Σωκράτης, ὡς ἐν ὅσῳ τις βλέπει τὰς Νεφέλας, τοῦτο τὸ σχῆμα ἐχούσας, μεταστραφεὶς ἀλλοίας ὁρᾷ. †

343. Αὗται δὲ ῥῖνας ἔχουσιν] Εἰςεληλύθασιν οἱ χορευταὶ προςωπεῖα περικείμενοι μεγάλας ἔχοντα ῥῖνας, γελοῖα καὶ ἀσχήμονα. διόπερ φησὶν εἰκὸς αὐτὰς μὴ ἑωρακέναι, διὰ τὸ μὴ νεφελῶν, ἀλλὰ γυναικῶν ὄψεις ἔχειν· ὃ τὴν ἀγνωσίαν αὐτῷ παρεῖχε. δῆλον οὖν ὅτι ὁπόσα ἐν τοῖς ἄνω λέλεκται χορικά, οὐκ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὄντως λέλεκται. τοῦ χοροῦ δὲ ἔξω ἑστῶτος καὶ κρυπτομένου, ἡ φωνὴ μόνη τοῖς ἔνδον ἐξηκούετο. οὐ γὰρ ἠδύναντο ἐντὸς εἶναι τῆς σκηνῆς αἱ μὴ καταπτᾶσαι μηδέπω. προειρήκαμεν δὲ τῶν Νεφελῶν εἶναι.

*) Sic Aldus. Vulgo, ut mox, προςῳκειωμένων.

**) Legebatur κρέα τ᾽ ὀρνίθεια. Aldus haec tria vocabula in unum coniunxit.

344. *Ἀπόκριναι.*] ἐμοὶ δή. Glossa Vict.

345. *Κενταύρῳ ὁμοίαν*] Τὸ συμβαῖνον γίνεσθαι περὶ τὰς νεφέλας διηγεῖται. πολλάκις γάρ εἰσι νέφη παρομοιούμενα ζώοις ἢ φυτοῖς, ἢ ἀνθρωποειδῆ γιγνόμενα, ἢ ἄλλην τινὰ τοιαύτης ὄψεως ἀποπέμποντα εἰκόνα. φησὶν οὖν, οὐ χρή σε θαυμάζειν, εἰ αἱ Νεφέλαι γυναικῶν ἔχουσι μορφάς· καὶ γὰρ*) ἐν τῷ οὐρανῷ πολλὰς ἔχουσιν εἰκόνας. τούτων δὲ ἐμνημόνευσεν ἐκείνων εἵνεκα μόνον, δι' ὧν λοιδορῆσαί τινας τῶν πολιτευομένων βούλεται.

347. *Κομήτην*] Κλεῖτον λέγει, ὃς ἦν ἐπὶ κόμῃ σκοπτόμενος.

348. *Ἄγριον*] Ἀγρίους δὲ καὶ κολλοποδιώκτας**) ἐκάλουν τοὺς τὰς ἀπηγορευμένας πράξεις ποιοῦντας, τοὺς παιδεραστάς. Ἱερώνυμον δὲ λέγει τὸν διθυραμβοποιόν, ὃς Ξενοφάντου μὲν ἦν παῖς, περὶ παῖδας δὲ ἄγαν ἐπτόητο. λάσιον δὲ εἶχε τὸ σῶμα. ἐπεὶ οὖν καὶ οἱ Ἱπποκένταυροι λάσιον εἶχον τοῦ σώματος τὸ τῶν ἵππων μέρος***), ὥστε καὶ ὁ πρὸς τοὺς Λαπίθας πόλεμος δι' ἀκρασίαν ἔρωτος αὐτοῖς συνέστη, εὐλόγως τῶν ἐρωμανῶν τινὰ θεωμένας, ἐξομοιοῦν αὐτὰς τῇ τῶν Κενταύρων ἰδίᾳ τὰς Νεφέλας παρήγαγεν. ✥ Ἀγρίους τοὺς παιδεραστὰς ἐκάλουν. Schol. MS. Rav. Τὸν Ξενοφάντου υἱὸν Ἱερώνυμον λέγει. Glossa Vict. Ἱερομνήμων ἦν υἱὸς τοῦ Ξενοφάντου, διθυραμβοποιὸς ποιητής· ἦσαν δέ τινες ἄγαν ἐπτοημένοι πρὸς αὐτὸν αἰσχρῷ ἔρωτι. Schol. cod. Leid.

350. *Σίμωνα*] Οὗτος κεκωμῴδηται παρὰ *Ἀριστοφάνει* ὡς χρεωφειλέτης. τίνι, φησίν, αἱ Νεφέλαι ἑαυτὰς ἂν εἰκάσειαν, ἐὰν ἀφομοιώσασθαι θελήσωσιν ἑαυτὰς Σίμωνι, διαρπάζοντι καὶ νοσφιζομένῳ τὰ κοινά. σοφιστὴς δὲ ὁ Σίμων ἦν, καὶ τῶν ἐν πολιτείᾳ διαπρεπόντων τότε· καὶ πάντως τῶν δημοσίων τι ἐνοσφίσατο χρημάτων. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ *Εὔπολις* ἐν Πόλεσι, διαβάλλων αὐτὸν ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐγκλήμασιν οὕτως†)·

---

*) Γὰρ additum ex Aldina.

**) Legebatur καλοποδιώκτας, hic, et apud Suidam in ἀγρίους. Emendavit etiam Porsonus.

***) Lacunam hic putat Ernestius p. 23. esse, ita ferme supplendam, οὕτως δὲ ἐρωμανεῖς ἦσαν. Non opus videtur.

†) Verba σοφιστὴς ὁ Σίμων ἦν usque ad ἐγκλήμασιν etiam in cod. Rav. atque ita, ut edidimus, leguntur. In vulgato scholiasta,

ἐξ Ἡρακλείας ἀργύριον ὑφείλετο. κωμῳδεῖται δὲ νῦν, ἵν' ἢ παύσηται ἁρπάζων, ἢ ἀκούσαντες οἱ Ἀθηναῖοι εἰς εὐθύνας ἀγάγωσιν ὧν κατεδήδοκε.

352. Κλεώνυμον] Τοῦτον ὡς δειλὸν καὶ ἐπὶ τῆς παρατάξεως ῥίψαντα τὴν ἀσπίδα οἵτε ἄλλοι κωμῳδοὶ διαβάλλουσι πάντες, καὶ ἐν τοῖς Σφηξὶν αὐτός *). 𝔖 Ὡς δειλὸς δὲ ἐν πολλοῖς κωμῳδεῖται. τὸ δὲ ἐχθὲς προςέθηκεν ὡς ὑπόγυιον τοῦ Κλεωνύμου ῥιψάσπιδος γεγενημένου, τῷ καιρῷ χρώμενος εἰς αἰσχύνην τοῦ δεδρακότος. πλείονα γὰρ τὴν συμφορὰν τὰ πταίσματα ἔχει τὰ ὑπόγυια.

353. Δειλότατον] Δειλότατον γὰρ τὸ τῶν ἐλάφων γένος. καὶ Ὅμηρος (Iliad. I. 225.) κραδίην δ' ἐλάφοιο. Schol. cod. Rav.

354. Καὶ νῦν ὅτι Κλεισθένη] Καὶ νῦν, φησί, διὰ τὸν Κλεισθένη ἐγένοντο γυναῖκες. οὗτος δὲ ἐπὶ κιναιδίᾳ διαβάλλεται. τοῦτον δὲ ὡς γυναικιζόμενον οὐκ Ἀριστοφάνης διαβάλλει μόνον, ἀλλὰ καὶ Κρατῖνος ἐν Πυτίνῃ, λέγων οὕτως ἐν ἐπεισοδίῳ·

λ ηρεῖς ἔχων· γελοῖος ἔσται Κλεισθένης κυβεύων
ἐν τῇδε τοῦ κάλλους ἀκμῇ.

τοῦτον ἰδοῦσαι**), φησίν, αἱ Νεφέλαι, εἰς γυναῖκας μετεμόρφωσαν ἑαυτάς.

357. Χαῖρ' ὦ πρεσβῦτα] Νῦν οὐχ ὡς σεμνόν τινα προςηγόρευσαν διὰ τὸν χρόνον, ἀλλ' ἀνόητον. τοὺς γὰρ δη-

---

omisso fabulae indice, scriptum: Εὔπολις, ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς διαβάλλων αὐτὸν ἐγκλήμασιν οὕτως.

*) V. 19. 20. 592. 822. Suidas in Κλεώνυμος affert e Pace v. 444 seqq. Legebatur ὁ αὐτός.

**) Legebatur: λέγων οὕτως, ληρεῖς ἔχων, γράφ' αὐτὸς ἐν ἐπεισοδίῳ. γελοῖος ἔσται Κλεισθένη κυβεύων ἐν τῇ τοῦ κάλλους ἀκμῇ. Τοῦτον ἰδοῦσαι, et quae sequuntur. Emendavit ex parte Piersonus ad Moerin p. 391. Sed ἐν τῇδε τοῦ κάλλους ἀκμῇ sic scripsit et Cratini verbis continuavit Bentleius. Suidas in Κλεισθένους ἀκρατέστερος: οὗτος ἐπὶ κιναιδίᾳ διεβέβλητο καὶ ἐγυναικίζετο. καὶ Κρατῖνος· ληρεῖς ἔχων. γράφων αὔτ' ἐν ἐπεισοδίῳ, γελοῖος ἔσται Κλεισθένης κυβεύων. Idem in Κλεισθένην ὁρῶ: οὗτος ἀεὶ ἐξυρᾶτο. λέγεται οὖν ἐπὶ τῶν ἀεὶ ξυρωμένων. ἦν δὲ Σιβυρτίου· καὶ τοῦτο ἔπραττε διὰ τὸ νέος φαίνεσθαι ἀεί.

θεν ἀρχαίους καὶ παλαιοὺς πρεσβύτας ἔλεγον *). Παλαιγενές. Οὐκ ἐπὶ σεμνῆς προςηγορίας τοῦτο παρείληφεν, ἀλλ' ἀνόητον δεῖξαι βουλόμενος. τοὺς γὰρ εὐήθεις καὶ ἀνοήτους ἀρχαίους καὶ παλαιοὺς ἐκάλουν. Schol. cod. Leid.

Θηρατά] Ἀντὶ τοῦ ἰχνευτὰ λόγων, ἢ ζηλωτά, ἢ μετιὼν λόγους.

358. Ὅ τι χρήζεις] Ὅ τι βούλει **). Σωκράτει δὲ λέγουσι. τὸ δὲ λεπτοτάτων λήρων, ἀντὶ τοῦ συνεστωτάτων, καὶ δυςπαρακολουθήτων λόγων.

360. Πλὴν ἢ Προδίκῳ] Οὕτως ἡ ἀκολουθία εἶχε τοῦ λόγου, πλὴν ἢ Προδίκῳ καὶ σοί. ὁ δὲ ἄλλως τὸν λόγον ἐσχημάτισε, τὸ μὲν σοὶ καταρχὰς οὐκ εἰπών, ἔπειτα δὲ ἐπενεγκών. μέμνηται δὲ νῦν τοῦ Προδίκου, διασύρων, ὅτι μεγίστην δόξαν εἶχε περὶ αὐτοῦ, ὡς ὑπὲρ πάντας ὢν***) τῇ σοφίᾳ. σοφιστὴς δὲ ἦν ὁ Πρόδικος, Κεῖος †) τὸ γένος. ἤκμασε δὲ κατὰ τοὺς χρόνους Σωκράτους. πρῶτος δὲ οὗτος τὴν πεντηκοντάδραχμον ἐπίδειξιν ἐποιήσατο. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ, καὶ Ξενοφῶν ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν (II. 1, 21.)· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς·

τοῦτον τὸν ἄνδρ' ἢ βιβλίον διέφθορεν,
ἢ Πρόδικος, ἢ τῶν ἀδολεσχῶν εἷς γέ τις††).

διαβάλλει δὲ αὐτὸν καὶ ἐν Ὄρνισιν οὕτω (v. 692.)·

---

*) Ruhnkenius scribendum putabat: τοὺς γὰρ εὐήθεις ἀρχαίους καὶ παλαιοὺς καὶ πρεσβύτας ἔλεγον.

**) Legebatur βούλοιο.

***) Sic edd. vett. Postea ὄντος edidere.

†) Ita Suidas in Πρόδικον recte. Notum e Platonis Protagora vol. III. p. 97. 147. 150. ed. Bip. Legebatur Χῖος. Suidam multo integrioribus scholiis usum esse, monuit Hemsterhusius Append. animadv. in Lucian. p. 3.

††) Scholiastes et Suidas τὸν ἄνδρα τοῦτον ἢ βιβλίον. Brunckius ἢ delevit. Dindorfius in fragmentis τὸν ἄνδρα τόνδ' ἢ edidit. Reliqua occupata erant a Toupio ad Suidam vol. III. p. 163. Διέφθειρεν et apud scholiasten et apud Suidam erat, sed hic et Proclus MS. apud Ruhnkenium ad Xenoph. Mem. Socr. I. 2, 31. apud quem posterior versus cum fragmento Eupolidis commixtus est, recte εἷς γέ τις, quod in scholiis erat εἴςφρησις. His non offensum Ruhnkenium iure vituperavit Schaeferus. Fragmentum illud Eupolidis, cuius initium etiam in Etym. M. p. 18, 9. exstat, apud Olympiodo-

*παρ' ἐμοῦ Προδίκῳ κλάειν εἴπητε τολοιπόν**). διδάσκαλος δὲ ἦν οὗτος καὶ Θηραμένους**), τοῦ ἐπικαλουμένου Κοθόρνου, ὃς τῆς τῶν τριάκοντα τυραννίδος συμμετέσχεν. (Κόθορνος δὲ ἐκαλεῖτο, ἐπεὶ καὶ τοῖς τριάκοντα συνέσπευδε, καὶ τῷ πλήθει)***). καὶ πλάττει τὸν Ἡρακλέα τῇ ἀρετῇ καὶ τῇ κακίᾳ συντυγχάνοντα, καὶ καλουσῶν ἑκατέρων ἐπὶ τὰ ἤθη αὐτῶν, προςκλῖναι τῇ ἀρετῇ τὸν Ἡρακλέα, καὶ τοὺς ἐκείνης ἱδρῶτας προκρῖναι τῶν προςκαίρων τῆς κακίας ἡδονῶν. ϑ Ἄλλως. Ἐπὶ καθαιρέσει Σωκράτους τὸν Πρόδικον νῦν μέγαν ἀποφαίνει διαφερόντως. οὗτος δὲ σοφιστὴς ἦν μετεωρολόγος. ἐπὶ κιναιδίᾳ δὲ διεβάλλετο †). *Πλὴν ἤ.* εἰ μή. *γνώμης.* συνέσεως. Glossae Vict.

361. *Βρενθύει*] Ἀποσεμνύνεις σεαυτὸν ἐν τῷ σχήματι, καὶ ταυρηδὸν ὁρᾷς. ϑ Ἄλλως. Σεμνύνῃ καὶ μέγα φρονεῖς. οἱ γὰρ ἐπιδεδωκότες αὐτοῖς††) σοβαρῶς πεφύκασι βαδίζειν. ὡς τοῦ μὲν Προδίκου ὄντος σοφοῦ, τοῦ δὲ Σωκράτους κενὴν μόνον ἐπὶ σοφίᾳ δόξαν καρπουμένου†††).

*Καὶ τὠφθαλμὼ παραβάλλει*] Ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν σεμνὴν τὴν ὄψιν ἔχεις. εἰσὶ γὰρ ἀνθρώπων τινὲς τοιοῦτοι σεμνοὶ μὲν φανῆναι, οὐ κατὰ τὴν ὄψιν δὲ ἔχοντες καὶ τὰ ἐπιτη-

---

rum, citatum a Wyttenbachio ad Plat. Phaedon. p. 175. sic legitur: *τί δῆτα ἐκεῖνον τὸν ἀδολέσχην καὶ πτωχόν, ὅ τ' ἄλλα μὲν πεφρόντικεν, ὁπόθεν καταφαγεῖν ἔχοι, τούτου κατημέληκε.* Male hos versus tentarunt Wyttenbachius et Reisigius in praefat. p. 28. Verba *τί δῆτ' ἐκεῖνον* Dindorfius suspicabatur ex Nub. v. 181. sumpta esse. Fragmentum ita corrigendum videtur:

> *μισῶ δ' ἐγὼ καὶ Σωκράτην τὸν πτωχὸν ἀδολέσχην,*
> *ὃς τἄλλα μὲν πεπρόντικεν . . . . . .*
> *ὁπόθεν δὲ καταφαγεῖν ἔχοι, τούτου κατημέληκεν.*

*) Sic, ut in scholiis est, etiam ed. Lips. ex Ravennate libro, ut videtur. Vulgo in Avibus *Προδίκῳ παρ' ἐμοῦ.*

**) Verba *καὶ Θηραμένους* addidi e Suida in *Πρόδικος.*

***) Verba *καὶ τῷ πλήθει* necessario addenda erant e Suida in *Πρόδικος.* Vide hunc etiam in *Κόθορνος.*

†) Haec verba, *ἐπὶ κιναιδίᾳ δὲ διεβάλλετο,* Ruhnkenius e scholio v. 354. huc inculcata esse censet.

††) Vide ad Viger. p. 738. n. 132.

†††) Hoc scholion inde ab *ἄλλως* legebatur infra post *Πλάτων,* quem errorem iam indicaverat Hemsterhusius ad Lucian. vol. I. p. 367. seqq. Etiam Suidas haec habet in *βρενθύεσθαι.*

δεύματα. οὕτω δὲ ἐβάδιζε Σωκράτης. καὶ Πλάτων περὶ αὐτοῦ· ταυρηδὸν ὑποβλέψας, ὥςπερ εἰώθει*). ✠ Ἴδιόν ἐστι τῶν ἀλαζόνων τὸ μὴ ἔχειν ἀεὶ τὸ βλέμμα ἐπὶ ταὐτοῦ, ἀλλ' ἄνω καὶ κάτω κινεῖν, καὶ νῦν μὲν ἐνταῦθα, νῦν δ' ἄλλοσε μεταφέρειν. Schol. quarti Reg.

370. † Καί τοι 'χρῆν] Ἀντὶ τοῦ, καί τοι ἐχρῆν. †

Αἰθρίας ὕειν αὐτόν] Εἰ τὸ βρέχειν ἦν, φησίν, ἐν τῇ τοῦ Διὸς ἐξουσίᾳ, καὶ μὴ τῶν Νεφελῶν ἦν τοῦτο τὸ ἔργον, ἐχρῆν αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν ὕειν ἄνευ Νεφελῶν. 𝔊 Ἄλλως. Δοκεῖ τῆς κατὰ Μύσκελλον**) ἱστορίας ἔχεσθαι τὸ λεχθέν. Μυσκέλλῳ γάρ φασι χρησμὸν δοθῆναι, κτίζειν πόλιν, ὅπου ἂν αὐτὸν ἐξ αἰθρίας ὑετὸς λάβῃ· ὁ δὲ ᾤετο οὐκ ἄν ποτε ὑπ' αὐτοῦ κτισθήσεσθαι πόλιν, διὰ τὸ ἀδύνατον τοῦ χρησμοῦ. παραγεγενημένου δ' αὐτοῦ περὶ Ἰταλίαν, καὶ ἀμηχανοῦντος περὶ τὴν κτίσιν, παρακαθίσασαν τὴν παλλακίδα δακρύειν ἐπ' αὐτῷ ὀδυρομένην, καὶ τέλος εἰληφέναι τὸ χρηστήριον. διὸ καὶ εὐθὺς ἔκτισε τὴν πόλιν. ✠ Καίτοι χρῆν αἰθρίας οὔσης. εἰ τὸ ὕειν, φησίν, ἔργον ἦν τοῦ Διός, ἔδει αὐτὸν ὕειν μηδαμῶς τῶν νεφελῶν φαινομένων. ἴσως δὲ δοκεῖ τὸ λεχθὲν ἔχεσθαι τῆς κατὰ Μύσκελον ἱστορίας. ὁ Μύσκελος γὰρ χρησμὸν δεξάμενος, κτίσαι πόλιν ὅπου ἂν αὐτὸν ὑετὸς καταλάβοι αἰθρίας οὔσης, ᾤετο μηδέποτε ἂν κτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ πόλιν, διὰ τὸ ἀδύνατον τοῦ χρησμοῦ. παραγενόμενος δὲ περὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ μηχανώμενος***) περὶ τὴν κτίσιν τῆς πόλεως, πα-

---

*) Legebatur Σωκράτης καὶ Πλάτων. Inde quae sequuntur addidi e Suida in τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλῃ. Plato etiam in Symposio c. 36. huius rei meminit, ubi pariter ac Diog. Laert. II. 28. in Aristophane activam formam παραβάλλεις invenisse videtur. Athenaeus quidem V. p. 216. A. ubi de Socrate βρενθυόμενος καὶ παραβάλλων dicit, non Aristophanem, sed Platonis locum spectavit. Contra mediam formam agnoscunt in hoc loco Aristophanis Suidas in τὼ ὀφθαλμώ, et Eustathius ad Iliad. I. p. 768, 10. Sed Philodemus περὶ κακιῶν in volum. Herculanens. I. fol. 22.

ΟΝΟΑΡΙCΤΟΦΑΝΗCΙΟΝΒΡΕΝΟΥ
....ΕΝ..ΑΙCΙΝΟΔΟΙCΚΑΙΤ....
Θ..ΔΜΩΠ..ΡΑΒΑΔΚΕΙCΕΚΩ
ΔΕΙ

**) Μύσκελος apud Suidam in Μύσκελος, ubi eadem ferme narrantur.

***) Legendum esse ἀμηχανῶν monuit Dobraeus.

ρακαθίσασαν τὴν παλλακίδα*) δακρύουσαν καὶ ὀδυρομένην, καὶ τέλος ὑπολαβὼν τὸν χρησμὸν εἰληφέναι, ἔκτισε τὴν πόλιν Schol. cod. Harl. 5. ap. Dobraeum (p. 119)

372. *Προςέφυσας*] Ἥρμοσας. καλῶς καὶ ὡς ἔδει προςήρμοσας. Glossa.

373. *Τετρεμαίνειν*] Κατὰ ἀναδιπλασιασμόν. ἀντὶ τοῦ, φρίττειν καὶ δεδιέναι. τὸ γὰρ τρέμειν καὶ πάλλεσθαι τὸ σῶμα τῶν ἄγαν εὐλαβουμένων.

376. *Κρημνάμεναι*] Κρεμάμεναι ἐκ τοῦ ἀέρος. ℐ Οἷον, ἐπικρεμάμεναι ἀλλήλαις καὶ ἐπιβαρούμεναι· περισσὸν δὲ τὸ εἶτα.

377. *Παταγοῦσιν*] Ἠχοῦσιν. Ὅμηρος (Iliad. XIII. 283.)·

πάταγος δὲ διὰ στόμα γίνετ' ὀδόντων.

379. *Αἰθέριος δῖνος*] Καὶ τοῦτο ἐθρυλεῖτο παρὰ τοῖς φυσικοῖς. τουτέστι δίνησις ἡ αἰθερία. ταῦτα δὲ ἐκ τῶν Ἀναξαγορείων**) λαμβάνει.

380. *Δῖνος νυνὶ βασιλεύων*] Ἐγγύθεν ἔλαβεν ἐκ τοῦ Διός· ὥςπερ εἰ ἔλεγε, μὴ βασιλεύειν τὸν Δία, ἀλλὰ Δῖνον. ℐ Οὐχ ὅτι τὴν δίνησιν ὑποβάλλει, ἐκ τούτου Δῖνος εἶπεν, ἀλλὰ κεραμεοῦν ἐστὶ βαθὺ ποτήριον, ὃ καλεῖται δῖνος, ὅπερ ἄνω εὐρύτερον ὄν, κάτω εἰς ὀξὺ λήγει. τὸ γὰρ γελοῖον ἐκ τούτου εἰς τὴν τοῦ Δῖνος παρείληφε διάνοιαν. ✠ Δῖνος. Δῖνος κυρίως ὁ τόρνος· ἐνταῦθα δὲ ἡ τοῦ οὐρανοῦ κίνησις, ἀφ' οὗ δίνη ἡ συστροφή, καὶ δινεῖν τὸ συστρέφειν. ὁ μὲν οὖν Σωκράτης δῖνον εἶπε τὴν τοῦ οὐρανοῦ ἢ τοῦ ἀέρος συστροφὴν καὶ κίνησιν καὶ περιφοράν. ὁ δὲ Στρεψιάδης ποτήριόν τε ἐνόησε κεραμοῦν, δῖνον καὶ τοῦτο καλούμενον παρ' Ἀττικοῖς, τὸ λεγόμενον καύκιον. Schol. Vict.

384. *Ἀπὸ σαυτοῦ 'γώ σε διδάξω*] Εἰς τὸ σαυτοῦ τελείαν στικτέον, ἐπεὶ σύνθετόν ἐστι, καὶ ἀμετάβατον γίνεται ὑφ' ἓν λέγουσι***).

385. *Ζωμοῦ Παναθηναίοις*] Ἐν τοῖς Παναθηναίοις αἱ Ἀττικαὶ τοῖς Ἀθηναίοις πόλεις ἔπεμπον βοῦς. ὅθεν ἡ δα-

*) Idem monuit addendum esse ἰδών.

**) Vide Wielandii Museum Atticum II. 3. p. 62.

***) Vide Apollon. Alex. de Syntaxi II. 19. 20.

φίλεια τῶν κρεῶν. ϑ Ἄλλως. Ἤδη πότ' ἐν τοῖς Παναθηναίοις ἐκόρεσάς σου ζωμοῦ τὴν γαστέρα. τὰ δὲ Παναθήναια ἑορτὴν παρ' Ἀθηναίοις εἶναι μεγίστην παρὰ πάντων ᾄδεται. ἐπεὶ οὖν ἐν τοῖς Παναθηναίοις πᾶσαι αἱ ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν ἀποικισθεῖσαι πόλεις*) βοῦν τυθησόμενον**) ἔπεμπον, συνέβαινεν ἄδειαν εἶναι τῶν κρεῶν, ὥςτε πληροῦσθαι πάντας καὶ παρὰ τὸ δέον ἐσθίοντας διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν κρεῶν***). ✠ Παναθηναίοις. Τὰ Παναθήναια ἑορτὴ τῶν Ἀθηνῶν ἦν πασῶν τῶν ἐν Ἀθήναις τελουμένων ἑορτῶν ἡ μεγίστη, ἐν ᾗ ζῴων πολλῶν σφαττομένων, ὡς πασῶν τῶν ἀποικισθεισῶν ἀπ' Ἀθηνῶν πόλεων πεμπούσης ἑκάστης ἀνὰ ἕνα βοῦν εἰς τὴν θυσίαν καὶ ἕτερα ἱερεῖα, οἱ μὲν τῆς καλλίονος μοίρας ἄνθρωποι τὰ κρέατα ἤσθιον, οἱ πένητες δὲ τοὺς ζωμοὺς σὺν τμήματι ἄρτου βραχυτάτῳ. Schol. Vict.

Εἶτ' ἐταράχθης] Εἶτα συνέβη κινηθῆναι καὶ διαταραχθῆναι τὴν γαστέρα.

386. Καὶ κλόνος ἐξαίφνης] Καὶ στρόφος τις καὶ ἴλιγξ †) αὐτῇ συνέπεσε. Διεκορκορύγησε δέ, ἀντὶ τοῦ ἤχησε. κορκορυγεῖν γάρ ἐστι τὸ τὴν γαστέρα λαλεῖν μόνον. ϑ Ἢ ἐμιμήσατο τῇ φωνῇ τῶν ἐντέρων τὸν ἦχον.

391. Τυνουτουΐ] Ποσοῦ ††). συναγαγὼν δὲ τοὺς δακτύλους ἐρεῖ. τύνον γάρ, τὸ μικρόν. ὅτε δὲ ἔλαβεν ὁμολογοῦντα τὸν πρεσβύτην, τότε προσάγειν αὐτὸν ἐπεχείρει τῇ συγκρίσει· καί φησι, θαυμάζεις, εἰ βροντῶσιν αἱ Νεφέλαι πάντα κατέχουσαι τὸν οὐρανόν, ὅτε ἀπὸ μικρᾶς οὕτω τῆς σῆς οὔσης κοιλίας τοσοῦτος ἦχος ἀπὸ τῶν πορδῶν γίνεται;

393. Τὼ 'νόματ' ἀλλήλοιν] Διὰ τοῦτο καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνόματα ἀλλήλοις εἶναι δοκεῖ προςφερῆ καὶ ὅμοια, τῆς βροντῆς καὶ τῆς πορδῆς. ϑ Ἔπαιξε δὲ παρὰ τὸ ὁμοιοκατάληκτον.

---

*) Sic Aldus. Vulgo πόλεις post πᾶσαι.

**) Sic Aldus. Vulgo θυσόμενον. Cod. Leid. τεθυσόμενον.

***) Cod. Leid. συνέβαινεν ἀφθονίαν εἶναι κρεῶν, ὥςτε κορέννυσθαι πληρουμένους τοὺς βουλομένους κρεάτων τε καὶ ζωμῶν.

†) Legebatur εἶλιξ. Mutatum e Suida in διεκορκορύγησεν. Vide schol. ad Acharn. 581.

††) Sic scripsi. Aldus enim ποσόν. Vulgo: τὸ τυνουτονὶ ποσὸν δηλοῖ.

395. *Καὶ καταφρύγει*] Λέγεται γὰρ ὅτι πολλάκις ὁ κεραυνὸς ἁψάμενος οὐκ ἀναιρεῖ, ἀλλὰ περιφλέγει μόνον. § Ἄλλως. *Καταφρύγει*, καταίθει. *Περιφλύει* δέ, περικαίει ἐπιπολῆς. τὸ δὲ ζῶντας, τινὲς ἀντὶ τοῦ πλουσίους ἤκουσαν. ♦ Κατακαίει. *Τοὺς ζῶντας*, τοὺς πλουσίους. *Περιφλύει*, ἐξ ἐπιπολῆς καίει. Glossae Br. *Τοὺς δὲ ζῶντας περιφλύει.* Ἤγουν τοὺς μὴ ἀποθανόντας μετρίως καίει. Glossa cod. Leid.

397. *Κρονίων ὄζων*] Οἷον ἀρχαϊκῆς εὐηθείας ὀδωδώς. ἔστι δὲ Κρόνια παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἑορτή, τὰ παρὰ Ῥωμαίοις καλούμενα Σατουρνάλια. ἢ Ἀπατούρια*). ♦ Ἀρχαϊκῆς**) εὐηθείας πνέων. ἔστιν δὲ Κρόνια παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἑορτή. ἤγετο δὲ ἑκατομβαιῶνι μηνί. καὶ Κρονίους τοὺς λήρους ἐκάλουν. Schol. MS. Rav.

*Βεκκεσέληνε*] Σεσόγχωσις ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων, κοσμοκράτωρ γεγονώς, ἠθέλησε γνῶναι τοὺς ἀρχαιοτέρους τῶν ἀνθρώπων. καὶ τροφόν τινα γλωττοτομήσας ἀπέκλεισε μετὰ βρέφους. αὐξηθέντος οὖν καὶ βοῶντος βέκ, ἤκουσε καὶ ἔγνω ὁ βασιλεύς, ὅτι ἀρχαιότεροι ἦσαν οἱ Παφλαγόνες. παρ' αὐτοῖς δὲ ὁ ἄρτος βὲκ λέγεται. συνθέτως δὲ εἶπε τὴν λέξιν βεκκεσέληνε· ἐπεὶ καὶ οἱ Ἀρκάδες προσέληνοι ἐλέγοντο. *Ἀπολλώνιος* (IV. 264.)·

*Ἀρκάδες, οἳ καὶ πρόσθε σεληναίης ὑδέονται.* τοῦτο δὲ τοὔπος οἱ περὶ τὸν *Λούκιλλον* τὸν Ταῤῥαῖον, καὶ *Σοφόκλειον*, καὶ *Θέωνα* ἑρμηνεύοντες, τάδε φασίν***)· οἱ Ἀρκάδες δοκοῦσι πρὸ τῆς σελήνης γεγονέναι· ὡς καὶ *Εὔδοξος* ἐν τῇ Περιόδῳ. *Θεόδωρος* δὲ ἐν τῇ εἰκοστῇ δευτέρᾳ ****), ὀλίγῳ πρότερόν φησι τοῦ πρὸς τοὺς†) Γίγαντας πολέμου Ἡρακλέους τὴν σελήνην φανῆναι. καὶ *Ἀρίστων*††) ὁ Χῖος ἐν ταῖς Κτίσεσι†††), καὶ *Διονύσιος* ὁ Χαλκιδεὺς

---

*) Errorem notavit Buttmannus in Comment. Acad. Berolin. a. 1814. p. 183.

**) Legitur ἀρχαίας καί.

***) Vide Rutgersium in Var. Lectt. IV. 18.

****) Schol. Apollon. ἐν εἰκοστῷ ἐννάτῳ.

†) Articulus additus e schol. Apollon.

††) Sic recte schol. Apollonii. Hic legebatur Ἀριστίας.

†††) Emendatio Rutgersii. Hic et in schol. Apollon. legebatur Θέσεσι.

ἐν πρώτῳ Κτίσεως, ὅς*) καὶ ἔθνος φησὶν Ἀρκαδίας Σεληνίτας εἶναι· Μνασέας δέ φησι Προσέληνον Ἀρκάδων**) βασιλεῦσαι. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῇ Τεγεατῶν πολιτείᾳ φησὶν, ὅτι βάρβαροι τὴν Ἀρκαδίαν ᾤκησαν, οἵτινες ἐξεβλήθησαν ὑπὸ τῶν νῦν Ἀρκάδων***) πρὸ τοῦ ἐπιτεῖλαι τὴν σελήνην. διὸ καὶ προςωνομάσθησαν****) προσέληνοι. Δοῦρις δὲ ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τῶν Μακεδονικῶν Ἀρκάδα φησὶν, ἀφ' οὗ ἡ Ἀρκαδία καλεῖται, Ὀρχομενοῦ υἱόν. διὸ καὶ πόλιν*****) τῆς Ἀρκαδίας Ὀρχομενόν. τινὲς δέ φασιν Ἐνδυμίωνα εὑρηκέναι τὰς περιόδους τῆς σελήνης, ὅθεν καὶ προσελήνους τοὺς Ἀρκάδας κληθῆναι. Ἀρκὰς γὰρ ὁ Ἐνδυμίων†). ἔνιοι δὲ ὑπὸ Τυφῶνος· ὑπὸ δὲ Ἄτλαντος καὶ††) Ξεναγόρας εἴρηκεν. Ϛ Ἄλλως†††). Ἀντὶ τοῦ, ἀρχαῖε καὶ μωρέ. τοὺς γὰρ μωροὺς ἀρχαίους ἐκάλουν, ἀπὸ τῆς ἱστορίας, τοὺς Ἀρκάδας κατὰ τοὺς πρὸ σελήνης χρόνους ἐν ταῖς ἐρήμοις διάγειν, ἢ ὑπὸ ταῖς ὕλαις ἐκ τῶν ἀποπιπτόντων καρπῶν διαζῆν. φιλονεικησάντων δέ ποτε Ἀρκάδων καὶ τῶν Φρυγῶν καὶ Περσῶν περὶ τῆς ἀρχαιότητος, καὶ εἰς κρίσιν ἐλθόντων, Ψαμμήτιχος ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου λαβὼν δύο ἀρτίτοκα παιδία, ἔν τινι ἀπέκλεισε τόπῳ, καὶ αἶγας††††) ἐποίησε ταῦτα θηλάζειν. ἄλλοι δέ φασιν, οὐκ αἶγας, ἀλλὰ τὰς ἑαυτῶν μητέρας, ἐκτετμημένας τὰς αὐτῶν γλώττας, ἵνα μὴ δύνωνται διδάσκεσθαι, ὁμιλουσῶν ἀλλήλαις, τὰ παιδία. ἔπειτα μετὰ τριετῆ χρόνον ἐκέλευσε σιωπῶντα ἄνδρα εἰςελθεῖν πρὸς αὐτά. εἰςελθόντος δὲ αὐτοῦ προςεπήδησαν τὰ παιδία, λέ-

---

*) Ὅς addidi. Scholiastes Apollonii sic: ἐν πρώτῳ Κτίσεως τὰ αὐτά φασι, καὶ ἔθνος δὲ Ἀρκαδίας Σεληνίτας εἶναι.

**) Schol. Apollon. πρὸ σελήνης Ἀρκάδας. Conf. Valck. Animadv. ad Ammon. p. 168.

***) Schol. Apollon. ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων ἐπιθεμένων αὐτοῖς.

****) Schol. Apollon. κατωνομάσθησαν.

*****) Sic schol. Apollon. Hic legebatur ποταμόν. Vide Wassium ad Thucyd. V. 61. et O. Müllerum in Orchomeno p. 430. atque in Doriensium vol. II. p. 441.

†) Verba Ἀρκὰς γὰρ ὁ Ἐνδυμίων addita e schol. Apollon.

††) Καὶ abest in schol. Apollon.

†††) Quae sequuntur, nonnihil mutata habet Suidas in βεκκεσέληνε.

††††) Aldus αἶγα.

γοντα βὲκ*). ἔστι δὲ τοῦτο Φρυγιστὶ ἄρτος. ἐκ τούτου Φρύγες ἐφάνησαν ἀρχαιότεροι. ἀπὸ ἱστορίας οὖν εἴρηται ἡ λέξις. ἔστι δὲ παρ' Ἡροδότῳ (II. 2.), ἔνθα περὶ Ψαμμητίχου φησί. ℈ Δέον δὲ εἰπεῖν προσέληνε, τὸ βὲκ παρέπλεξεν. ὅπερ ἐστὶ κατὰ Φρύγας ἄρτος. ℈ Οἷον σεληνόβλητε καὶ ἀπόπληκτε.

399. *Σφόδρα γ' εἰσ' ἐπίορκοι*] Οὗτοι, οὓς εἶπεν, ὡς ἐπίορκοι καὶ εἰς ἀλλήλους κακοὶ κωμῳδοῦνται.

400. *Καὶ Σούνιον ἄκρον Ἀθηναίων*] Χάρις ἐστὶν ἐκ στίχου τοῦ ἀλλοτρίου**), ὡς ἔφη *Διονύσιος* ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας. οὐκέτι γὰρ ὁ Ζεὺς κωμῳδεῖσθαι δοκεῖ, ἀλλ' *Ὅμηρος*, καὶ ὁ στίχος ὁ Ὁμηρικός***). ✠ *Σούνιον*. Τόπος τῆς Ἀττικῆς, ἀκρωτήριον ὢν τῆς Ἀτλαντίδος φυλῆς. Schol. MS. Rav.

401. *Τὰς δρῦς γε τὰς μεγάλας*] Ἐπειδὴ τοῖς ὑψηλοῖς καὶ τοῖς δένδροις ἐμπίπτει ὁ κεραυνός. σημειωτέον δὲ ὅτι Πελοποννήσιοι ἀρσενικῶς λέγουσι τοὺς δρῦς.

402. *Οὐκ οἶδ', ἀτάρ*] Ἐστενοχωρήθη ὑπὸ τῶν Σωκράτους λόγων.

403. *Ξηρός*] Εὔδιος, καὶ θερμός, καὶ μηδεμίαν ὑγρασίαν†) ἔχων. φησὶ δὲ ὅτι ἄνεμος ἐμπεσὼν ταῖς Νεφέλαις, καὶ ὑπό τινος ἀνάγκης ἐλαυνόμενος, σφοδρότερον πνεύσας καὶ διαῤῥήξας ἀποῤῥήγνυσιν ἐξ αὐτῶν τὸν κεραυνόν. *Κατακλεισθῇ* δὲ ἀντὶ τοῦ στενοχωρηθῇ, συσχεθῇ, καὶ μεῖζον καὶ σφοδρότερον πνεύσῃ. ἐντεῦθεν δὲ δῆλον, ὡς πυκνότατόν ἐστι τὸ τῶν νεφῶν σῶμα. εἰ γὰρ ἦν ἀραιόν, διεφορεῖτ' ἂν ὁ ἄνεμος κατ' ὀλίγον.

404. *Ὥσπερ κύστιν*] Τὴν κοιλίαν, τὴν φῦσαν. εἴρηται δὲ φῦσα, ἀφ' οὗ πάσχειν πέφυκε. κύστις δὲ κοιλίας διενήνοχε. τὸ μὲν γὰρ τῆς ὑγρᾶς περιττώσεως δεκτικὸν μόριον ὀνομάζεται κύστις· τὸ δὲ τῆς ξηρᾶς, κοιλία· ὡς *Ἀριστοτέλης* περὶ ζῴων ἱστορίας α' (cap. V.). *Ῥήξας* δέ, διασκεδάσας, διασκορπίσας††).

---

*) Suidas βέκκος. Herodotus βέκος.

**) Legebatur τοῦ ἀλλοτρίου.

***) Legebatur, καὶ ὁ στίχος Ὁμηρικός.

†) Ald. et Iunt. θερμασίαν. Correctum in Bas.

††) Ruhnkenius scholiastam ῥίψας legisse putabat.

405. ✠ Σοβαρός. αὐθάδης, ὑπερήφανος. Gloss. Vict.

406. ✠ Ῥοίβδου. ψόφου. ῥύμης. ὁρμῆς. Gloss. Vict.

407. ✠ Ἀτεχνῶς. ἀμελῶς, ἀμαθῶς. Gloss. Vict.

Διασίοισιν] Ἀθήνησιν ἑορτὴ Μειλιχίου Διός· ἄγεται δὲ μηνὸς ἀνθεστηριῶνος η' φθίνοντος. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ἀχαρνεὺς τὰ Διάσια διακρίνει ἀπὸ τῆς τοῦ Μειλιχίου Διὸς ἑορτῆς, καὶ προςαγορεύεσθαι αὐτὰ λέγει, καθάπερ τινές φασιν, ἀπὸ τοῦ διαφυγεῖν αὐτοὺς εὐχαῖς τὰς ἄσας*). ϑ Ἄλλως. Ἑορτὴ Διὸς τὰ Διάσια Ἀθήνησιν, ἐν ᾗ πανδημεὶ ἔξω τείχους συνόντες ἑορτάζουσιν.

408. ✠ Ξυγγένεσιν. ἤγουν τοῖς συμπεφυκόσι κοπρίοις. Gloss. Vict.

Κᾆτ' οὐκ ἔσχων] Οὐκ ἔσχαζον. Ἀττικῶς ἔκλινεν. οὐκ ἐκέντουν, οὐκ ἔσχασα**). ποιοῦσι δὲ τοῦτο, ἵνα μὴ διαῤῥαγῇ. ϑ Ἄλλως. Οὐκ ἔσχαζον. εἰώθασι δὲ κεντεῖν καὶ σχάζειν, δίοδον χαριζόμενοι τῷ πνεύματι. ἔστι δὲ ἀπὸ τοῦ σχάω, σχῶ. ἐξ οὗ τὸ σχάζω· ὡς ἀπὸ τοῦ χλοῶ, χλοάζω, καὶ χνοῶ, χνοάζω. ✠ Ἔσχων, ἔσχασα. Glossa cod. Brunck.

409. Ἡ δ' ἄρ' ἐφυσᾶτο] Ὠγκοῦτο ἐπαιρομένων τῶν ἀρτύσεων. Διαλακήσασα δέ, διαῤῥαγεῖσα. λακὶς γάρ, τὸ σχίσμα. ✠ Ἠχήσασα. Gl. cod. Leid.

410. Προςετίλησε] Προςεῤῥάντισεν. οἰκείως δὲ νῦν τῷ προςετίλησε χρῆται, ὡς ἐπὶ κοιλίας.

413. ✠ Ταλαίπωρον. ἐπίπονον, τλητικόν. Gloss. Vict.

415. Μήτε ῥιγῶν] Ἐν γὰρ μόνῳ τῷ τρίβωνι ἐχείμαζον οἱ φιλόσοφοι, μηδὲν ἐσθίοντες. ✠ Ἀριστᾶν. εὐωχεῖσθαι, τρυφᾶν. Gloss. Vict.

416. Οἴνου τ' ἀπέχει] Τὸ αὐτὸ οὐκ ἐποίει***) Σωκράτης, ἀλλὰ πίνειν μὲν αὐτόν φασι πλεῖστον, νήφειν δὲ καὶ τὰ συνήθη πράττειν.

---

*) Hoc scholion sic edidimus ex libro Ravennate, in quo καὶ ante προςαγορεύεσθαι omissum. Vulgo post Διὸς legitur μηνὸς ἀνθεστηριῶνος φθίνοντος. Deinde διακρίνει τὰ Διάσια, et post ἑορτῆς sic: ὠνομάσθαι λέγων. ὡς δέ τινες, ἀπὸ τοῦ φυγεῖν αὐτοὺς ταῖς εὐχαῖς τὰς ἄτας. Vltimum vocabulum pridem emendaverant critici. Vide Hemsterhusium ad Luciani schol. T. I. p. 113.

**) Legebatur οὐκ ἐκίνουν. οὐκ ἔσχισα. Ita etiam mox κεντεῖν καὶ σχίζειν erat, et in Glossa cod. Brunckii ἔσχισα.

***) Sic Wolfius pro εἶπε.

417. ✤ *Δεξιόν.* εὐφυῆ. Gloss. Vict.

*Ἀνοήτων*] Τῶν ἀφροδισίων· τῆς τοιαύτης λαγνείας. ἀνοηταίνειν γὰρ καὶ μωραίνειν τὸ ἀφροδισιάζειν ἔλεγον*). ✤ Ἀφροδισίων, καὶ πάντων τῶν ἐκ μωρίας γινομένων. Glossa.

418. *Τῇ γλώττῃ πολεμίζων*] Τῇ γλώττῃ πολεμοῦσι τοῖς ἐναντίοις**) οἱ ῥήτορες. ἐκ τούτων δὲ δείκνυσι τῶν τριῶν, ὡς οὗτος ἄριστος ἐν ἀνθρώποις, ὃς ἔν τε πράξει καὶ βουλῇ καὶ λόγῳ τοὺς ἄλλους νικᾷ. τὸ δὲ *δυςκολοκοίτου*, δυςκόλως κεῖσθαι ἑώσης. *Τρυσιβίου* δέ, κεκολασμένης καὶ καταπονούσης τὸν βίον. ✤ *Γλώττῃ πολεμίζων.* διαλεγόμενος, Gloss. Vict.

420. *Θυμβρεπιδείπνου*] Θύμβρα, εἶδος λαχάνου. ἀφ' οὗ δῆλον, ὅτι λάχανα μόνον ἤσθιον εὐτελῆ***). † Ἐκ δὲ τοῦ λαχάνου τούτου καλοῦμεν τὸν εὐτελῶς καὶ φειδωλῶς ζῶντα, θυμβρεπίδειπνον. † ✤ Εὐτελοῦς περὶ τὰς τροφάς. Glossa. Θρύμβον δειπνούσης. Gloss. cod. Leid. *Τρυσιβίου.* τρύσις, νόσος, πόνος. Gloss. Vict.

421. *Ἐπιχαλκεύειν*] Παίεσθαι†), οἱονεὶ ἄκμων.

423. *Τὸ Χάος τουτί*] Χάος λέγει τὸν ἀέρα· παρὰ τὸ κεχύσθαι. ἐτίμων δὲ καὶ τὴν γλῶτταν καὶ ἤσκουν τὴν πολυλογίαν. ✤ *Γλῶτταν*, τὴν στωμυλίαν. Glossa.

424. *Οὐδ' ἂν διαλεχθείην*] Ἀντὶ τοῦ, οὐδὲ προςείποιμι.

426. *Οὐκ ἀτυχήσεις*] Οὐκ ἀποτεύξῃ. ἀντὶ τοῦ τεύξῃ, ὧν ἐθέλεις. *Δεξιὸς* δέ, ἀντὶ τοῦ πεπαιδευμένος.

431. *Γνώμας μεγάλας*] Δημηγορίας.

433. *Ὅσ' ἐμαυτῷ*] Χάριν ἐμαυτοῦ. Glossa.

434. *Στρεψοδικῆσαι*] Στρέψαι τὰς δίκας. πρὸς ταύτην δὲ τὴν λέξιν καὶ τὸ ὄνομα πεποίηται τῷ γέροντι Στρεψιάδης. τὸ δὲ τοὺς χρήστας διολισθεῖν, τοὺς δανειστὰς ἐκ-

---

*) Legebatur, τὸ γὰρ ἀνοηταίνειν, μωραίνειν, διὰ τὸ ἀφροδισιάζειν ἔλεγον. Suidas in ἀνόητα: μωραίνειν γὰρ τὸ ἀφροδισιάζειν ἔλεγον.

**) Τοὺς ἐναντίους edd. vett.

***) Ernestius εὐτελεῖς. Wolfius ἤσθιεν. Suidas in θυμβρεπιδείπνου, ἀφ' οὗ δηλοῖ, ὅτι λάχανα μόνα τρώγουσιν εὐτελῆ. Ita scribendum pro τρωγούσης.

†) Legebatur παιδεύεσθαι.

φυγεῖν. ✠ Διὰ στροφῆς καὶ ποικιλίας λόγων τὸ δίκαιον διαφθεῖραι. Glossa. Διολισθεῖν. ἐκφυγεῖν. Gloss. Vict.

435. Προπόλοισι] Πρόσφυξι καὶ θεράπουσι. λέγει δὲ τοῖς φιλοσόφοις. Πιέζει δέ, στενοχωρεῖ, ἀναγκάζει. ✠ Προπόλοισιν. ὑπηρέταις, νεωκόροις. Gloss. Vict.

437. Τοὺς κοππατίας] Μετὰ τοῦ χαράγματος ϛ *). ϑ Τοὺς ἐκκεκοφότας αὐτοῦ τὴν οὐσίαν δηλοῖ.

Ὅς μ' ἐπέτριψεν] Ὅς αἴτιός μοι πάντων τῶν συμβάντων κακῶν· ἢ δι' ὃν ἐδυστύχησα. ✠ Ἠφάνισεν. Gloss. Vict.

438. Νῦν οὖν χρήσθων] Ἡ ἔκθεσις τῆς διπλῆς κώλων ἐστὶν ὁμοίων ἀναπαιστικῶν ιη'. ὧν τὸ πρῶτον τρίμετρον βραχυκατάληκτον **)· τὰ δὲ ἑξῆς δίμετρα ἀκατάληκτα, πλὴν τοῦ δωδεκάτου καὶ ἑπτακαιδεκάτου, ἀναπαιστικῶν βάσεων παρατελεύτων καλουμένων, καὶ τοῦ τελευταίου ἐφθημιμεροῦς ὄντος, καὶ παροιμιακοῦ, ὡς εἴρηται, καλουμένου. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι.

440. Χρήσθων] Κατὰ δυϊκὴν προφοράν. ϑ Ὡς δυϊκὸν ἔχον τὸν σχηματισμόν. πληθυντικῶς δὲ νῦν λέλεκται, χρήσθωσαν. Ἀττικὴ δὲ ἡ τοιαύτη σύνταξις· οἷον ποιούντων ἐκεῖνοι, ἀντὶ τοῦ ποιείτωσαν, φρονούντων, ἀντὶ τοῦ φρονείτωσαν. ὡς καὶ ἐνταῦθα νῦν φησί, τὴν ἐξουσίαν αὐτοῖς παραδίδωμι τοῦ ἐμαυτοῦ σώματος.

441. Τύπτειν] Ὑπὲρ τοῦ πιστεύεσθαι ἐμμένειν αὐτὸν τοῖς ὑποκειμένοις, προσέθηκε πλέον, ἢ ἐκεῖνοι προσέταξαν. ὁ γὰρ τὸ μεῖζον ἐπαγγελλόμενος ὑπομένειν, πῶς οὐκ ἂν τὸ ἧττον ἐνέγκοι ῥᾳδίως.

442. Ἀσκὸν δέρειν] Ἀντὶ τοῦ, τὸ σῶμα ἐκδέρειν, εἰ δέοι καταφρονήσειν ἐκδερομένου τοῦ σώματος. ✠ Αὐχμεῖν. ξηραίνεσθαι, ἀλουτιᾶν. Gloss. Vict.

445. Ἴτης] Ἰταμός, ἀναιδής, καὶ δι' αὐτῶν χωρῶν τῶν πραγμάτων. ✠ Ὁρμητικός. Glossa.

446. Βδελυρός] Καὶ τὸν πόρνον οὕτως ἐκάλουν· ὡς ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου Αἰσχίνης· καὶ τὸν μίσους ἄξιον. καὶ τὸ μισεῖσθαι, βδελύττεσθαι. ἢ τὸν ἀνελεύθερον. τὸ δὲ ψευδῶν

*) Legebatur καί.

**) Scholiastes enim in Aristophane legebat:
νῦν οὖν χρήσθων ἀτεχνῶς, ὅ τι βούλονται.

*συγκολλητής*, *ἀντὶ τοῦ ψευδοπλάστης*. ✠ *Μιαρός*. Glossa. *Θρασύς*, *ἰσχυρός*. Gloss. Vict. *Ξυγκολλητής*. *συῤῥαφεύς*. Gloss. Vict.

447. *Εὑρησιεπής*] *Ἐφευρετὴς λόγων*. Glossa membr. Reg. *Περίτριμμα δικῶν*] *Τετριμμένος περὶ τὰς δίκας*. Glossa.

448. *Κύρβις*] *Ἡ σανίς*, *ἔνθα ἦσαν οἱ νόμοι γεγραμμένοι. λέγει οὖν, εἰ τά τε ἄλλα δόξαιμι τοῖς πολλοῖς, καὶ ἔμπειρος εἶναι τῶν νόμων καὶ τῶν λόγων, ἡδέως ἂν ὑπομείναιμι πᾶν ὁτιοῦν παθεῖν*. § *Ἄλλως*. *Κύρβις*, *ὁ περίεργος*, *ὃν οὐκ ἔστι λαβεῖν. ἢ μνήμων. καὶ γὰρ αἱ κύρβεις πρὸς μνήμην εἰργάζοντο*. *Ἀπολλόδωρος δέ φησι, πᾶσαν δημοσίαν γραφὴν καὶ νόμους κύρβιν καλεῖσθαι· ὅτι οἱ ἀρχαῖοι λίθους ἱστάντες, τὸ δόξαν ἀνέγραφον ἐν αὐτοῖς* *)· *οὓς ἀπὸ μὲν τῆς στάσεως, στήλας, κύρβεις δὲ ἀπὸ τῆς εἰς ὕψος ἀνατάσεως ἐκάλουν* **). *ὕστερον δὲ τὰ ξύλα* ***) *λελευκωμένα γράφοντες, ὁμοίως ἐκάλεσαν*. § *Κύρβις οὖν ἡ περιέχουσα τὰς ἱερὰς γραφὰς στήλη· ἢ ὡς Ἐρατοσθένης φησίν, ἄξων Ἀθήνησιν οὕτω καλούμενος, ἐν ᾧ οἱ νόμοι περιέχονται*. *Πλούταρχος δὲ ἐν τῷ Σόλωνος βίῳ* (c. 25. p. 92.) *περὶ αὐτοῦ λέγων*, *ἰσχὺν δέ, φησί, τοῖς νόμοις πᾶσιν εἰς ἑκατὸν ἔδωκεν ἐνιαυτούς, καὶ κατεγράφησαν* †), *εἰς ξυλίνους ἄξονας ἐν πλαισίοις περιέχουσι στρεφομένους· ὧν ἔτι καθ'*

---

*) Legebatur *τὸ δόξαν ἀναγράφοντες*· quod emendavimus e schol. Apollonii ad IV. 280. qui sic habet, *εἰώθεσαν τὰ δόξαντα ἐν αὐτοῖς ἀναγραφεῖν*. Ac pleraque, quae hic leguntur, et scholiastes Apollonii habet, et Suidas in *κύρβεις*, et Harpocration in eodem vocabulo, ad quem videndus Valesius, et Etymologus M. p. 547. de quo disputavit Ruhnkenius ad Timaeum v. *κύρβις*, p. 170. Vide etiam Heynium in fragmentis Apollodori p. 1058. seqq. sive 397. ed. sec.

**) Verbum ex Harpocratione additum. Suidas *καλεῖσθαι* post *στήλας*. In initio legebatur, *οὓς μὲν ἀπὸ τῆς στάσεως*. Harpocration et Suidas *ὡς ἀπὸ μέν*. Deinde pro *ἀναβάσεως* scripsimus *ἀνατάσεως*, quod firmat Suidas, in quo p. 401. scriptum *εἰς ὕψος ἀνατεταμένας*. Hic autem idem Suidas *παρατάσεως* habet, et Harpocration *ἀναστάσεως*. *Ἀνατάσεως* etiam Ernestius in praef. et ad Hom. vol. V. p. 123.

***) Heynius l. c. *εἰς τὰ ξύλα*.

†) Sic Ald. Ex Iuntinae *ἐκατεγράφησαν* deinde editum *ἐγκατεγράφησαν*.

ἡμᾶς ἐν πρυτανείῳ λείψανά τινα διεσώζετο· καὶ προςηγορεύθησαν, ὡς Ἀριστοτέλης φησί, κύρβεις. καὶ Κρατῖνος ὁ κωμικὸς εἴρηκέ που·

πρὸς τοῦ Σόλωνος καὶ Δράκοντος, οἷσι νῦν
φρύγουσιν ἤδη τὰς κάχρυς *) τοῖς κύρβεσιν.

ἔνιοι δέ φασιν ἰδίως, ἐν οἷς ἱερὰ καὶ θυσίαι περιέχονται, κύρβεις, ἄξονας δὲ τοὺς ἄλλους ὀνομάσθαι. ✤ Κύρβις, νόμων πλήρης. Glossa.

Κρόταλον] Εὔστομος καὶ εὔγλωττος, ὡς τὰ κρόταλα. ϑ Λάλος. ✤ Πολυλόγος. Glossa.

Κίναδος] Εἶδός τι θηρίου. καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ στεφάνου· τοῦτο δὲ καὶ φύσει κίναδος τἀνθρώπιόν ἐστιν. οἱ δὲ πᾶν μὲν θηρίον κίναδος ἀξιοῦσι καλεῖσθαι· ἰδίως δὲ τὴν ἀλώπεκα. καὶ Σοφοκλῆς (Ai. 103.)·

ἢ τοὐπίτριπτον κίναδος ἐξήρου μ' ὅπου.

κακοῦργος οὖν, φησίν, ὡς ἀλώπηξ. τινὲς δέ, κίναδος, ζῷον μικρόν, τὸ αἰδοῖον εἰςωθοῦν καὶ ἐξωθοῦν. ✤ Πανοῦργος. Glossa.

Τρύμη] Ὁ περιτετριμμένος **) ἐν τοῖς πράγμασιν, ὃν ἡμεῖς τρύπανον καλοῦμεν. ϑ Τρῦμα καὶ τρῆμα τὴν ὀπήν φασι. θέλει οὖν εἰπεῖν, λεπτολόγος καὶ εὔστομος, ὡς τρύπανον. ϑ Τρύμη οὖν τρύπανον, ὡς πάντων περιγενόμενος ***). ἢ τρυσσὸς †) καὶ ταλαίπωρος. ἢ τρυμαλιά. ✤ Λεπτολόγος. Glossa.

449. Μάσθλης] Ἰδίως καλεῖται ὁ ἱμάς ††), ὁ κατειργασμένος καὶ ἔκλυτος. ϑ Μάσθλης οὖν, ὁ πολυγνώμων, καὶ μηδὲν βέβαιον, μηδὲ σταθερὸν γινώσκων, ἀλλ' ἄλλο μὲν νοῶν, ἄλλο δὲ ποιῶν, οἱονεὶ τοὺς τρόπους ἔκλυτος. ϑ Μάσθλης οὖν, ὁ μεμαλαγμένος λῶρος. λέγει οὖν τὸν ὀλισθηρὸν καὶ διαβατικόν. ✤ Μεμαλαγμένος. Glossa.

Εἴρων] Πάντα παίζων, ὑποκριτής, εἰρωνευόμενος.

Γλοιός] Τὸ αὐτὸ δηλοῖ τῷ μάσθλης. εἴληπται δὲ ἡ με-

---

*) Legebatur κάγχρυς. De his versibus Valkenar. Diatrib. de fragm. Eur. p. 221. Pierson. ad Moerin p. 213.

**) Suidas, ὁ τετρυμένος σφόδρα, καὶ πεπειρονημένος ἐν τοῖς πράγμασιν.

***) Legebatur περιγενόμενον.

†) Legebatur τριός. Τρυσσὸς Hesychio est νοσερός, ἀσθενής, λεπτός, id quod hoc loco voluit scholiastes.

††) Ita Ruhnkenius, Suidam conferri iubens. Legebatur ἱταμός.

ταφορὰ ἀπὸ τοῦ ἐν τοῖς βαλανείοις ἐλαίου πεπηγότος, ὅπερ τοὺς ἐπιλαμβανομένους διολισθαίνειν πέφυκε. τοιοῦτος οὖν ὁ πρεσβύτης εὔχεται γενέσθαι τοὺς τρόπους, ἵνα διολισθαίνειν καὶ φεύγειν δύνηται τοὺς δανειστάς. καὶ μέχρι δεῦρο δὲ *) τοὺς τῇ γνώμῃ σκάζοντας, καὶ μηδὲν σταθερὸν φρονοῦντας, ἀλλὰ ἄλλα μὲν ἐπαγγελλομένους, ἄλλα δὲ πράσσοντας, διὰ τὸ τῆς γνώμης ὀλισθηρὸν καὶ ἄπιστον, γλοιοὺς καλοῦμεν. 9 Ἡ γλοιὸς λέγεται ὁ ῥύπος τοῦ ἐλαίου. λέγει οὖν τὸν ῥυπαρὸν τοὺς τρόπους. 9 Ἄλλως. Γλοιὸς ἐπὶ τοῦ ῥυπαροῦ καὶ μιαροῦ **) καὶ μικρολόγου παραλαμβάνεται. καὶ γὰρ ὁ ῥυπαρὸς διὰ τὴν ἄσκησιν σύνεγγυς τῷ γλοιῷ. ἐπὶ δὲ τὸ ἦθος μετενεχθὲν, τὸν μοχθηρὸν δηλοῖ, καὶ ὀλισθηρόν, καὶ εὐμετάβολον. 9 Γλίσχρος. Glossa.

450. Κέντρων] Φανερὸς κλέπτης. ὅτι βασανιζομένοις αὐτοῖς κέντρα προςφέρουσιν. ἢ κέντρων, τουτέστι χαλεπός, καὶ φρικτός. καθὸ καὶ τοὺς ἡνιόχους κεντροτύπους καλοῦμεν τοὺς τοῖς κέντροις τύπτοντας. 9 Κέντρων δέ ἐστι τὸ ἐπισασσόμενον τοῖς ὄνοις ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων συῤῥαφὲν σακκίων. 9 Καὶ ἐπίσαγμα τῶν ὄνων. 9 Ἄλλως. Οἱ ἐκ πολλῶν συνηθροισμένοι. ἐπεὶ τοιαῦτά τινα τοῖς ὑποζυγίοις ῥαπτόμενα *) καλοῦνται κέντρωνες. οἳ δὲ τὸν λοίδορον ἀκούουσιν· οἱονεὶ κεντροτύπος, ὁ κεκεντρωμένος καὶ φρικτός. ✠ Πλήττων. Glossa.

Στρόφις] Ἀπὸ τοῦ στρόφιγγος ἡ μεταφορά. οἷον εὔστροφος καὶ εὐκίνητος ἐν τοῖς πράγμασι. λέγεται δὲ στρόφιγξ τὸ **) τοῖς σωλῆσιν ἐμβαλλόμενον, ὥςτε τὴν τοῦ ὕδατος ἐπέχειν, ὅτε τις θελήσει, καὶ αὖ πάλιν ἀνιέναι φοράν. ✠ Στρέφων τὰ πράγματα. Glossa.

Ἀργαλέος] Λυπηρός. Glossa.

---

*) Legebatur μέχρι δὲ τῆς δεῦρο τούς. Correctum e Suida in γλοιός.

**) Legebatur μικροῦ, ab Harlesio e Suida emendatum. Ruhnkenius γλίσχρου.

***) Legebatur οἱ ἐκ τῶν ἄλλων συνηθροισμένοι ἐπὶ τοιαῦτά τινα τοῖς ὑποζυγίοις ῥιπτούμενα. Mutatum e Suida, qui sic habet: ὁ ἐκ πολλῶν συνεῤῥαμμένος· ἐπεὶ τοιαῦτα τοῖς ὑποζυγίοις συῤῥάπτοντες, καλοῦσι κέντρωνας. Nisi ad συνηθροισμένοι addendum est λόγοι. Sequitur enim apud Suidam, ὡςαύτως καὶ λόγους ἐκ διαφόρων συνειλεγμένους, καὶ ἕνα σκοπὸν ἀπαρτίζοντας.

†) Sic Ald. Καὶ Kusterus.

451. *Ματιολοιχός*] Ἤτοι ὁ κρουσιμέτρης. μάτιον γάρ, εἶδος μέτρου. ἢ ὁ φειδωλός, καὶ σμικρολόγος, ἢ ὁ μυκτηριστής. ὀξύνει δὲ Ἡρωδιανός. § Ἢ μάταιον, τὸ ἐλάχιστον. ἤτοι τὸν μάταια βουλευόμενον καὶ λοχῶντα. ✠ Σμικρολόγος, φειδωλός, καὶ οὐ προϊέμενός τι τῶν αὐτοῦ. Glossae. Ἐκ μεταφορᾶς τῶν μασώντων. Gloss. cod. Leid.

457. *Λῆμα μὲν πάρεστι*] Ἐπέκθεσις τῆς διπλῆς ἀμοιβαία, ἐκ κώλων κ', ὧν τὸ πρῶτον, τροχαϊκὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ δεύτερον, τροχαϊκὸν τρίμετρον καταληκτικόν. τὸ τρίτον, δακτυλικὸν πενθημιμερές. τὸ τέταρτον, ἀναπαιστικὸν πενθημιμερές. τὸ πέμπτον, τροχαϊκὸν δίμετρον βραχυκατάληκτον, ὃ καλεῖται Φερεκράτειον ἀτελές. τὸ ἕκτον, ἰαμβικὴ βάσις. τὸ ἕβδομον, ἀναπαιστικὸν δίμετρον βραχυκατάληκτον. τὸ ὄγδοον, ὅμοιον. τὸ ἔνατον, ἰαμβικὸν πενθημιμερές, ὃ προῦχον καλεῖται. τὸ δέκατον, ὅμοιον τῷ τρίτῳ. τὸ ἑνδέκατον, ὅμοιον τῷ ἕκτῳ. τὸ δωδέκατον, τροχαϊκὸν πενθημιμερές. τὸ τρισκαιδέκατον, ἀναπαιστικὴ βάσις. τὸ τεσσαρεσκαιδέκατον, ὅμοιον τῷ ἐνάτῳ. τὸ πεντεκαιδέκατον, δακτυλικὸν ἑφθημιμερές, ὃ Ἀλκμάνειον καλεῖται. τὸ ἑκκαιδέκατον, ὅμοιον τῷ τετάρτῳ. τὸ ἑπτακαιδέκατον, ὅμοιον τῷ τρίτῳ. τὸ ὀκτωκαιδέκατον, ὅμοιον τῷ ἐνάτῳ. τὸ ἐννεακαιδέκατον, ὃ παρατέλευτον, ὀνομάζεται δακτυλικὴ βάσις. τὸ εἰκοστόν, ὅμοιον τῷ πεντεκαιδεκάτῳ. ✠ *Λῆμα*. φρόνημα, ἀξίωμα. Gloss. Vict.

460. *Οὐρανόμηκες*] Μέγιστον· παρὰ τό (Iliad. X, 212. ubi ὑπουράνιον.),

ἐπουράνιον κλέος εἴη.

πάλιν δὲ ὡς φιλόσοφος ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ τὴν λέξιν παρήγαγε, διὰ τὸ διδάσκειν τὰ οὐράνια.

464. ✠ *Τοῦτο*. τὸ ζῆσαι βίον τοιοῦτον. Gloss. Vict.

467. ✠ *Ἀνακοινοῦσθαι.*] Τὸ *ἀνακοινοῦσθαι* πρὸς τὸ *πράγματα* σύναπτε καὶ *ἀντιγραφάς*. εἰκότως δὲ εἶπε *τῇ σῇ φρενί*, δεικνὺς ἐντεῦθεν, ὡς ἄλλος μὲν ἂν τις οὐδενὸς ἄξια ταῦτα ἐλογίσατο, σὺ δὲ πλείστου ἄξια. Schol. Vict.

469. *Πράγματα κἀντιγραφάς*] Οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὰς δίκας πάσας. *Πράγματα κἀντιγραφάς*, διὰ τὰς ἀντιθέσεις καὶ λύσεις τῶν ἐπιφερομένων. τὸ δὲ ἑξῆς, ἀνακοινοῦσθαι τὰ πράγματα καὶ τὰς ἀντιγραφάς.

470. *Ἄξια σῇ φρενὶ*] Τὰ ἄξια πράγματα σὺν τῇ σῇ φρενὶ βουλευσομένους.

472. *Ἀλλ' ἐγχείρει*] Ἐν ἐκθέσει δίστιχον ἀναπαιστικὸν τετράμετρον καταληκτικόν· εἰώθασι γὰρ μετὰ τὰς τοιαύτας περιόδους ἐπάγειν δίστιχον. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μὲν ἐπεκθέσεως δύο συνήθως διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι· τῆς δὲ διστιχίας παράγραφος. καλεῖται δὲ ταῦτα πολυσχημάτιστα, διὰ τὸ διάφορα δέχεσθαι μέτρα. τὰ δ' ἐφεξῆς λβ' ἰαμβικά εἰσιν ἀκατάληκτα τρίμετρα· ὧν τελευταῖον,

*χώρει, τί κυπτάζεις ἔχων περὶ τὴν θύραν.*

ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. ♣ *Ἐγχείρει.* ἀρχὴν ποίει. Gloss. Vict.

477. † *Τειχομαχεῖν μοι διανοεῖ*] Ἐντεῦθεν παρίστησι τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν. τὸ γὰρ μηχανὰς οὐχ ὡς ὁ Σωκράτης, οὕτω καὶ αὐτὸς ἐνόησεν, ἀλλ' εἰς τειχομαχικὰ ὄργανα. ἐξεπίτηδες καὶ ὁ ποιητὴς ταύτην τὴν λέξιν ἔθηκεν † *).

480. *Ὀφείλεται*] Χρεωστεῖταί μοι δάνεισμα παρ' ἑτέρου. Glossa.

483. *Ἀποστερεῖν δ' ἔνι*] Πρὸς ὁμοιοκατάληκτον, καὶ πρὸς τὸ αὐτοῦ ὁ γέρων βούλευμα. τοῦτο **) γὰρ αὐτῷ σπουδάζεται τὸ ἀποστερεῖν τοὺς δανειστάς.

484. *Ἀμέλει*] Παρέλκει. Ἀττικὴ δὲ ἡ φράσις. ἀντὶ τοῦ, μὴ ἀθύμει.

486. *Συναρπάσει*] Ἀττικοῦ δευτέρου προσώπου ἀντὶ τοῦ συναρπάσῃ. ἔπαιξε δὲ διὰ τοῦ ὑφαρπάσαι ***), αἰνιττόμενος τὴν κυνικὴν φιλοσοφίαν. ἴσως δὲ κἀκεῖνος ἐκ τῶν κυνικῶν φιλοσόφων ἔλαβε τὸ κυνηδόν.

492. ♣ *Δικάζομαι.* εἰς δικαστήριον ἀπέρχομαι. Gloss. Vict.

493. *Ἴθι νῦν κατάθου*] Ὅπερ ἐποίουν ἐπὶ τῶν μυουμένων τὰ μυστήρια. § Ἀποδῦσαι δὲ αὐτὸν βούλεται τὴν ἐσθῆτα. ὡς μέλλων δὲ ἐκεῖνος τύπτεσθαι, φησίν, *ἠδίκηκά τι;* ὁ δὲ τερατευόμενος ὡς ἐπὶ τῶν μυουμένων, γυμνὸν εἰσάγει αὐτόν.

---

*) Pro postremis quattuor verbis schol. Vict. διλημμάτους τίθησι λέξεις.

**) Ald. τούτου.

***) Verba ἔπαιξε δὲ διὰ τοῦ ὑφαρπάσαι omissa erant in ed. Kusteri.

495. *Ἀλλ' οὐχὶ φωράσων*] Ἔθος ἦν τοὺς εἰςιόντας εἰς οἰκίαν τινὸς ἐπὶ τῷ ἐρευνῆσαι, γυμνοὺς εἰςιέναι, ἵνα μή τι ὑπὸ τὰ ἱμάτια κρύψαντες λάθωσιν. ἢ ἵνα μὴ ὑπὸ ἔχθρας λάθωσιν ὑποβαλόντες τὸ ζητούμενον, καὶ ζημίας αἴτιοι τούτῳ γένωνται. 𝔊 Οἱ γοῦν μέλλοντες εἰςιέναι, ἵνα ἐπιθεάσωνται τὰ †) χρήματα τοῦ δημοσίου, ἢ κατ' ἔρευναν, γυμνοὶ εἰςῄεσαν, ἵνα μή τι ἀποκρύψωνται. ✠ Ἔθος ἦν τοῖς τότε φιλοσόφοις ἓν χιτώνιον ἐνδεδυμένους καὶ ἡμιγύμνους καθημένους φιλοσοφεῖν. κατὰ τοῦτο οὖν τὸ ἔθος *κατάθου* εἶπεν ὁ Σωκράτης τῷ Στρεψιάδῃ τὸ *ἱμάτιον*, ἤγουν ἀπόδυσαι. ὁ Στρεψιάδης δὲ ὑπολαβὼν ὅτι ἀποδύσασθαι τοῦτο κελεύει, ἵνα τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ δῆθεν ἀφέληται, ἢ γυμνωθέντα τούτου ††) ἱμᾶσι τύψῃ, *ἠδίκηκά τι* †††), φησί, καὶ διὰ τοῦτο βούλει ἀφαιρεῖσθαί μου τὸ ἱμάτιον. Schol. Vict.

500. *Ἡμιθνὴς γενήσομαι*] Ἐπεὶ ἰσχνὸς καὶ ὠχρὸς τὴν ἰδέαν ὁ Χαιρεφῶν, ἅτε φιλοσοφίᾳ συντετηκώς· παρὸ ἐκαλεῖτο νυκτερὶς καὶ πύξινος. ✠ Ἰστέον ὅτι ἰσχνὸς καὶ ὠχρὸς τὴν ἰδέαν ὁ Χαιρεφῶν ἦν, ἅτε φιλοσοφίᾳ συζῶν, καὶ ἐκ ταύτης συντετηκὸς ἔχων τὸ σῶμα. διὸ καὶ νυκτερὶς ἐκαλεῖτο, διὰ τὸ ἰσχνόν. Schol. MS. Brunck.

503. *Μελιτοῦτταν*] Μάζαν τῷ μέλιτι δεδευμένην. ἔφερον δέ, ὡς ἐδόκουν, τοῖς ὄφεσιν.

504. *Ὥςπερ ἐς Τροφωνίου*] Ὁ Τροφώνιος ἐγένετο λιθοξόος ἄριστος, ὃς κατεσκεύασεν ἱερὸν ἐν τῇ Λεβαδείᾳ τῆς Βοιωτίας ὑπὸ γῆν, καὶ καλεῖται Τροφωνίου. ἐκεῖ οὖν οἱ μυούμενοι καθέζονται ἐπὶ τοῦ στόματος γυμνοί, καὶ ἁρπάζονται ὑπό τινων πνευμάτων, καὶ φέρονται ὑπὸ τὴν γῆν. ἐπειδὴ δὲ ἀπαντῶσι δαίμονες καὶ ὄφεις καὶ ἄλλα τινὰ ἑρπετά, βαστάζουσι πλακοῦντά τινα, καὶ ῥίπτουσιν ἐπὶ τῷ ἐκφυγεῖν. καὶ μετὰ τὴν μύησιν δι' ἄλλου *) στόματος ἀναῤῥιπτοῦνται. 𝔊 Ἄλλως.

*) Aberat articulus.

**) Scriptum est *γυμνασθέντα τοῦτο*.

***) Delevi *διὸ καί*, quod scriptum est ante *ἠδίκηκά τι*.

†) Ernestius volebat *δι' αὐτοῦ*, (certe *διὰ τοῦ αὐτοῦ*,) quod sic Pausanias, qui ipse oraculum Trophonii adiit, IX. 39. At contra Philostratus Vit. Apollon. VIII. 19. *ἀναδίδωσι δ' ἡ γῆ τοὺς μὲν οὐ πόῤῥω, τοὺς δὲ ποῤῥωτάτω. καὶ γὰρ ὑπὲρ Λοκροὺς ἀναπέμπονται, καὶ ὑπὲρ Φωκέας, οἱ δὲ πλεῖστοι περὶ τὰ Βοιωτῶν ὅρια.* Vide ibi Olearium.

Οὕτως ὁ *Χάραξ*. Ἀγαμήδης ἄρχων Στυμφάλου *) τῆς Ἀρκαδίας, ἐγάμει Ἐπικάστην, ἧς παῖς ἦν Τροφώνιος σκότιος. οὗτοι τοὺς τότε ὑπερεβάλλοντο πάντας εὐτεχνίᾳ, τόν τε ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος ναὸν ἐργολάβησαν· ἐν Ἤλιδι δὲ ταμιεῖον χρυσοῦν κατεσκεύασαν Αὐγείᾳ· ᾧ καταλείψαντες ἁρμὸν λίθου, νυκτὸς εἰσιόντες ἔκλεπτον τῶν χρημάτων ἅμα Κερκύωνι, ὃς ἦν γνήσιος Ἀγαμήδους καὶ Ἐπικάστης υἱός. ὡς δὲ ἠπόρει λίαν Αὐγείας, ἐπιδημήσαντα Δαίδαλον αὐτόσε **) κατὰ φυγὴν Μίνωος ἐλιτάνευσεν ἐξιχνεῦσαι τὸν φῶρα. ὁ δὲ παγίδας ἔστησεν. αἷς περιπεσὼν Ἀγαμήδης ἀναιρεῖται. Τροφώνιος δὲ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τεμὼν πρὸς τὸ μὴ γνωρισθῆναι, ἅμα Κερκύωνι φεύγει εἰς τὸν Ὀρχομενόν. Αὐγείου δὲ κατὰ κέλευσιν Δαιδάλου ὑπὲρ τῆς τῶν αἱμάτων ἐκτίσεως ***) ἐπιδιώκοντος, καταφεύγουσιν, ὁ μὲν Κερκύων εἰς Ἀθήνας· ὡς *Καλλίμαχος* (fragm. CXLIII.),

ὅς ῥ' ἔφυγεν μὲν
Ἀρκαδίην, ἡμῖν δὲ κακὸς παρενάσσατο γείτων.

ὁ δὲ ἕτερος εἰς Λεβάδειαν τῶν Βοιωτῶν, οὗ κατορυχὴν ποιησάμενος οἴκησιν διετέλει. τελευτήσαντι δὲ αὐτῷ μαντεῖον ἀτρεκὲς ἐφάνη αὐτόσε. καὶ θύουσιν αὐτῷ ὡς θεῷ. περιέλιπε δὲ υἱὸν Ἄλκανδρον. 9 Ἄλλως. Ἐν μὲν τοῖς *παλαιοῖς ἀντιγράφοις* οὕτως εὗρον. πρῶτον μέν, ὅτι οἱ περὶ Ἀγαμήδην υἱοὶ †) Ἀπόλλωνος καὶ Ἐπικάστης· οἳ δὲ Διὸς καὶ Ἰοκάστης· οἳ δὲ Ἐργίνου. εἶτα ὡς Δαίδαλος μὲν τὸ τεχνίον ἐποίησεν, αὐτοὶ δὲ ††) κεκλοφότες ἑάλωσαν· καὶ τῷ ἑτέρῳ φεύγοντι διέσχεν ἡ γῆ, καὶ ἐδέξατο περὶ Λεβάδειαν. ὕστερον δὲ Βοιωτοῖς λιμώττουσιν ἔχρησεν ὁ θεὸς Τροφώνιον τιμᾶν. οἳ δὲ ἀγνοοῦντες, ὅπη εἴη τὸ μνῆμα, σμήνει μελισσῶν προςέτυχον †††) ἐξ ὑποῤῥῶγός τινος ἀνιουσῶν· καὶ στοχασάμενοι τοῦτον εἶναι τὸν τόπον, ἔκριναν ἐκεῖσε δεῖν τινὰ κατελθεῖν θεασόμενον· ὃς εὑρὼν δύο δράκοντας, προςήγαγε μελιτούττας καὶ οὐκ ἠδικήθη. ἐξ

---

*) Legebatur Στυμφέλου.

**) Legebatur ὑπὲρ τὴν τῶν αἱμάτων ἔκτοσε. Postremam vocem Portus mutavit in ἔκλυσιν.

***) Aldus ἔκχυσιν.

†) Sic Aldus. Vulgo υἱόν. Harlesius οἱ μὲν Ἀγαμήδην υἱὸν legendum putabat.

††) Aberat δέ.

†††) D. Heinsius περιέτυχον.

οὗ τὸ ἔθος ἐγένετο. οἱ δὲ βουλόμενοι χρηστηριασθῆναι, ἁγνεύοντες ὡρισμένως καὶ στολῇ κεκοσμημένοι θεοπρεπεῖ, κατίασι λόγχας ἔχοντες, πρὸς τὸ βάλλειν τοὺς ὄφεις, καὶ μὴ ἀδικηθῆναι ὑπ' αὐτῶν. καὶ πολλοὶ μὲν αὐθημερὸν ἀνεπέμφθησαν *)· οἳ δὲ διὰ πλειόνων ἡμερῶν **). ἐν δὲ τοῖς νεωτέροις οὕτως· ὁ Τροφώνιος ἀνὴρ ἦν πάνυ φιλόδοξος. ποιήσας οὖν ἐν Λεβαδείᾳ τῆς Βοιωτίας ὑπόγειον οἴκημα, εἰςελθὼν ἐμαντεύετο, καὶ λιμαγχονηθεὶς ἀπέθανεν. ἐγκατοικῆσαν δὲ δαιμόνιόν τι τὰς μαντείας ἐτέλει. εἰςήρχοντο οὖν ἐντὸς οἱ χρησόμενοι, ἔχοντες ἐν ταῖν χεροῖν πόπανα, ἵνα τοῖς ἐκεῖ ἐμφιλοχωροῦσιν ὄφεσι διδόντες, μηδὲν ὑπ' αὐτῶν δυςχερὲς πάσχωσιν. ὁ δὲ εἰςιὼν ἐκεῖσε τὸ λοιπὸν οὐκ ἔτι ἐγέλα, διὰ τὴν τῶν ὄφεων ἔκπληξιν. ὅθεν καὶ παροιμία ἐπὶ τῶν ἀγελάστων καὶ συνωφρυωμένων, ἐς Τροφωνίου μεμάντευται. ✠ Ἐν Λεβαδείᾳ ἱερόν ἐστι Τροφωνίου, ὅπου ὄφις ἦν ὁ μαντευόμενος, ᾧ οἱ κατοικοῦντες πλακοῦντας ἔβαλλον ***) μέλιτι δεδευμένους. Schol. MS. Rav.

505. *Τί κυπτάζεις ἔχων*] Ἀττικῶς περιττεύει τὸ ἔχων. τὸ δὲ κυπτάζεις, στραγγεύῃ, διατρίβεις. ✠ Χρονίζεις, διατρίβεις. Gloss. Vict.

*Περὶ τὴν θύραν*] Βαρέως διακείμενος εἰς τὸ εἰςιέναι δι' αὐτῆς.

506. *Ἀλλ' ἴθι χαίρων*] Τοῦτο διὰ τὸ εἰςάγεσθαι τὸν χορὸν ἐξιόντων τῶν ὑποκριτῶν ὀνομάζεται κορωνίς. διὰ δὲ τὸ προτίθεσθαι τῆς παραβάσεως κατὰ τὸ ἔθος, ὀνομάζεται κομμάτιον, κώλων ὀκτώ. ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἀναπαιστικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον, ἢ χοριαμβικὸν δίμετρον ὑπερκατάληκτον ἐπιμεμιγμένον †) δισπονδείῳ. τὸ δεύτερον ἀναπαιστικὸν μονόμετρον. τὸ τρίτον καὶ τὸ ἑξῆς καὶ τὸ ††) ἕβδομον καὶ τὸ μετ' αὐτό,

---

*) Legebatur ἐπέμφθησαν. Mutatum e Suida in Τροφώνιος.

**) Ἡμερῶν additum e Suida.

***) Huc usque hoc scholion etiam in Suida legitur.

†) Sic Aldina. Vulgo μεμιγμένον.

††) Aberat articulus. Caeterum de septimo versu scholiastes fallitur, qui ipsi est,

πράγμασι χρωτίζεται,

choriambicus ille quidem dimeter catalecticus, sed in Creticum, non in Bacchium. Nisi quis existimet, scholiasten in Aristophane pro χρωτίζεται glossam habuisse, qua hoc verbum interpretatur Suidas, πλησιάζει.

χοριαμβικὰ δίμετρα καταληκτικὰ εἰς ἀμφίβραχυν περαιούμενα, ἢ βακχεῖον, διὰ τὸ ἀδιάφορον, Ἀριστοφάνεια καὶ αὐτὰ καλούμενα. τὸ πέμπτον, χοριαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ἕκτον, ἀπὸ ἰαμβικῆς βάσεως εἰς χοριαμβικὴν ὑπερκατάληκτον. ✠ Τὸ συστηματικὸν τόδε ἐκ κώλων συνίσταται η'. τὸ α', χοριαμβικὸν δίμετρον ἐκ χοριάμβου, σπονδείου, καὶ ἀμφιμάκρου; τὸ β', δακτυλικὸν μονόμετρον. τὸ γ', χοριαμβικὸν μονόμετρον ἐκ χοριάμβου καὶ βακχείου. τὸ δ', ὅμοιον τῷ γ'. τὸ ε', ἐκ β' χοριάμβων. τὸ ς', ἐκ διϊάμβου, χοριάμβου, καὶ συλλαβῆς. τὸ ζ', ἐκ χοριάμβου καὶ ἀμφιμάκρου. τὸ η', ἐκ χοριάμβου καὶ βακχείου. εἶτα ἡ παράβασις ἐκ τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν μέ' συνισταμένη, ὧν τελευταῖος,

ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας εὖ φρονεῖν δοκήσετε.

λέγεται δὲ τροχαϊκὸν τοῦτο τὸ μέτρον, οὐχ ὅτι μόνον τροχαίους ἔχει, ἀλλ' ἐκ τοῦ πλεονάζοντος καὶ μάλισθ' ὅτι ἐκ παντὸς τὸν ζ' πόδα τὸν πρὸ τῆς καταληκτικῆς συλλαβῆς τροχαῖον ἔχει. παράβασις δὲ λέγεται τοῦτο τὸ σύστημα, ὅτι οἱ ποιηταὶ ὡς ἐκ στόματος τοῦ χοροῦ ἐξέφαινον πρὸς τοὺς θεατὰς ἃ ἐβούλοντο γενέσθαι αὐτοῖς, ὡς οἰκείοις προσώποις τοῖς χοροῖς κεχρημένοι· ὅπερ καὶ νῦν οὗτος ποιεῖ δι' αἰτίαν τοιαύτην. νόμος ἦν Ἀθηναίοις μήπω τινὰ ἐτῶν λ' γεγονότα μήτε δρᾶμα ἀναγινώσκειν ἐν θεάτρῳ, μήτε δημηγορεῖν. τούτῳ τῷ νόμῳ καὶ ὁ κωμικὸς οὗτος εἰργόμενος πρότερον διὰ τὸ μὴ τριακονταετὴς ἔτι ὑπάρχειν, ποιῶν δράματα διὰ *) Φιλωνίδου καὶ Καλλιστράτου ἀνεγίνωσκεν εἰς τὸ θέατρον, ὧν ἓν ἦν τὸ τῶν Δαιταλέων λεγόμενον, ἐν ᾧ δύο εἰςήγαγε μειράκια διαλεγόμενα, σῶφρον τε καὶ αἰσχρόν. καὶ πολλοῖς τῶν θεατῶν ἐπῃνέθη, οὐ μέντοι καὶ νενίκηκεν ἐν τούτῳ ὁ ποιητής. ἐπιβὰς δὲ ἤδη τοῦ λ' ἔτους, καὶ τοῦτο δὴ τὸ τῶν Νεφελῶν ποιήσας, δι' ἑαυτοῦ διδάσκει, καὶ αἰτεῖ παρὰ τῶν θεατῶν ἃ δεῖ γενέσθαι αὐτῷ, ἤτοι τὸ νικῆσαι τῷ δράματι. Schol. Vict. Ἴθι. πορεύου, ἐλθέ. Gloss. Vict.

512. † Χρωτίζεται] Ἀντὶ τοῦ χρωματίζεται. αὐτὸς δὲ ὁ χρωματισμὸς εἰς πρόςωπον γίνεται. αὐτὸς γὰρ κατὰ νοῦν ἐχρωματίζετο, διὰ τοῦτο ἐπήγαγε, τὴν αὐτοῦ φύσιν, ἵν' ᾖ

*) Editum καὶ pro διά. Non fecit huius scholii mentionem Dindorfius in fragmentis Aristophanis p. 39. 40.

ὅλον καὶ μέρος, διὰ μὲν τοῦ χρωματίζεται νοουμένου τοῦ ὅλου, διὰ δὲ τοῦ τὴν αὐτοῦ φύσιν, τοῦ μέρους † *).

513. ✠ Ἐπασκεῖ. παιδεύεται. Gloss. Vict.

514. Ὦ θεώμενοι] Ἡ παράβασις δοκεῖ μὲν ἐκ τοῦ χοροῦ λέγεσθαι. εἰςάγει δὲ τὸ ἑαυτοῦ πρόςωπον ὁ ποιητής. παράβασις δέ ἐστιν, ὅταν ἐκ τῆς προτέρας στάσεως ὁ χορὸς μεταβάς, ἀπαγγέλλῃ πρὸς τὸν δῆμον ἀφορῶν. εἴδη δὲ παραβάσεων ἑπτά· ἁπλᾶ μὲν τρία, κατὰ δὲ σχέσιν τέσσαρα. τὰ μὲν οὖν ἁπλᾶ ἐστι ταῦτα· κομμάτιον· παράβασις ὁμωνύμως, ἣ καὶ ἀνάπαιστος καλεῖται, ἐπεὶ πολλάκις ἐν ταύτῃ τῷ ἀναπαίστῳ χρῆται· πνῖγος, ὃ καὶ μακρόν. τὰ δὲ κατὰ σχέσιν, στροφή, ἀντίστροφος, ἐπίῤῥημα, ἀντεπίῤῥημα. συνεμπίπτουσι γὰρ ἀλλήλοις κατὰ τὸ μέτρον καὶ τὰ κῶλα. ἡ γὰρ στροφὴ ἔχει ὁμοίαν ἑαυτῇ τὴν ἀντίστροφον· καὶ τὸ ἐπίῤῥημα ὡςαύτως τὸ ἀντεπίῤῥημα· τινὲς δὲ προςτιθέασι καὶ ᾠδὴν καὶ ἀντῳδήν. ἔχουσι γὰρ καὶ ταῦτα σχέσιν πρὸς ἄλληλα. ἡ μὲν οὖν παράβασις ἡ ἐκ τούτων συγκειμένη, τελεία ἐστί. εἰσὶ δὲ καὶ ἀτελεῖς παραβάσεις. ἑπτὰ δὲ ὄντων τῶν τῆς παραβάσεως μερῶν, ἐφ' ἕκαστον τῶν ἀπολελυμένων τριῶν τίθεται ἡ παράγραφος. οὐχ ἧττον δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μέλους καὶ τοῦ ἐπιῤῥήματος, ἂν μηδὲν ἀποδιδῶται. ἐὰν δὲ ἐνῇ **) τὰ ἀνακυκλούμενα, τό τε ἀντίστροφον τοῦ μέλους, καὶ τὸ ἀντεπίῤῥημα, ἐπὶ τοῦ ἐπιῤῥήματος τίθεται ἡ ἔσω νενευκυῖα διπλῆ ὑπὲρ τοῦ δηλῶσαι, ὅτι ἔστι τὰ ἀνταποδιδόμενα· ἐπὶ δὲ τοῦ ἀντεπιῤῥήματος, ἡ ἔξω νενευκυῖα. ἐν δὲ τοῖς ἀποδιδομένοις πάλιν ἐφ' ἑκάστης στροφῆς παράγραφος. ἐπὶ δὲ τοῦ τελευταίου κώλου δύο διπλαῖ· ἡ μὲν καταρχάς, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος, ἀμφότεραι μέντοι ἔξω νενευκυῖαι, δηλοῦσαι ἡμῖν, ὅτι ἀνταποδίδοται. τὸ δὲ μέτρον ἀσύστατον Εὐπολίδειον καλούμενον, στίχων τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν μέ, ὧν τελευταῖος,

ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας εὖ φρονεῖν δοκήσετε.

τὸ δὲ τροχαϊκὸν μέτρον κατὰ πᾶσαν μὲν χώραν δέχεται τρο-

---

*) Exstat hoc scholion etiam in Victorianis.

**) Legebatur ᾖ. Scripsi ἐνῇ ex Hephaestione. Nam quae inde a v. ἑπτὰ δὲ ὄντων, pro quibus Ald. ἑπτὰ δὴ ὄντων, leguntur, e fragmento Hephaestionis p. 75. ducta sunt, quod emendatius e cod. S. Marci edidit Villoisonus in prolegom. ad Iliadem p. 59. seq. Ibi pro ἐνῇ scriptum ἔνι.

χαῖον καὶ σπονδεῖον· πλὴν τῆς παρατελεύτου, μὴ ὄντος τοῦ μέτρου χωλοῦ. καὶ κατὰ μὲν τὰς περιττὰς τρίβραχυν καὶ δάκτυλον, εἰ τύχοι. τῶν δ' ἀρτίων τὰς μὲν ἑτέρας ἀνάπαιστον, καὶ οὓς ἔφην ἐγχωρεῖν πάσῃ χώρᾳ. ἰδίως δὲ τὴν τετάρτην ἐν τούτοις ἴαμβον. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. Ἐχρῆν δὲ τὴν λέξιν ὑπὸ τοῦ χ σημειοῦσθαι. ἐχρήσατο γὰρ μετοχῇ ἀντὶ ὀνόματος. Διπλῆ εἴσθεσις εἰς τὴν παράβασιν. οὐχ ἡ αὐτὴ δέ ἐστιν, οὐδὲ τοῦ αὐτοῦ μέτρου τοῦ ἐν ταῖς Νεφέλαις πρώταις, ἀλλ', ὡς ὀλίγῳ πρότερον εἴρηται, τοῦ καλουμένου Εὐπολιδείου. ✥ Κατερῶ. ἀργόν. ἐρῶ*). Ἐλεύθερος. μετὰ παῤῥησίας. Gloss. Vict.

515. Νὴ τὸν Διόνυσον] Ἐπεὶ ἐν Διονυσίοις παρῆλθε τὸ δρᾶμα. ϑ Καὶ γὰρ ἐν τοῖς Διονυσιακοῖς ἀγῶσι τὰ δράματα ἤγετο καὶ ἐδιδάσκετο. ✥ Διόνυσον. συνίζησις. Gloss. Vict.

519. Ἀναγεῦσ' ὑμᾶς] Διατάξαι **) τὸ δρᾶμα. ὡς ἐπὶ βρώματος δὲ εἶπεν. ✥ Ἀναγεῦσαι. δεῖξαι ὑμῖν ταύτην. Gloss. cod. Leid. Ἠξίωσα. ἀξίους ἔκρινα τῆς κωμῳδίας ἐκείνης. Ἀναγεῦσαι. φαγεῖν. Ἢ παρέσχε μοι. εἰς ἣν πολλὰ ἐμόγησα. Gloss. Vict.

520. Ὑπ' ἀνδρῶν] Τῶν κριτῶν. τοῦτο ἐπὶ τῶν προτέρων Νεφελῶν. ✥ Βασκάνων κριτῶν. Gloss. Vict.

521. Ταῦτ' οὖν ὑμῖν μέμφομαι] Ἐπεὶ οὐ Κρατίνου, ἀλλ' Ἀμειψίου δεύτερος ὤφθη ***).

524. Οἷς ἡδὺ καὶ λέγειν] Ἢ οἷς ἐπιδείκνυσθαι ἡδύ ἐστιν †). ϑ Ἢ ἐλλογίμοις.

525. Χὠ σώφρων] Πρῶτον δρᾶμα γράψας ἐξέθηκεν ὁ ποιητὴς τοὺς Δαιταλεῖς, ἐν ᾧ σῶφρον μειράκιον εἰςάγει καὶ ἕτερον ἄχρηστον ††). εὐδοκίμησε δὲ σφόδρα ἐν τούτῳ τῷ δράματι. ✥ Καταπύγων. κίναιδος, ἀσελγής, λάγνος †††), μαλακός. Gloss. Vict.

---

*) Scriptum erat ἀργὸν ἐρῶ. Abundare dicit praepositionem.

**) Ruhnkenius δεῖξαι scribendum putabat ex glossa cod. Leid. quae statim hic sequitur.

***) Vide Geelium in Bibl. crit. nov. vol. IV. p. 8.

†) Hoc scholion ita legitur in libro Rav. Vulgo, εἰς (scribe οἷς) τὸ ἐμὲ ἐπιδείκνυσθαι ἡδύ ἐστιν.

††) Haec leguntur etiam in libro Rav. et ita, ut edidimus. Vulgo, τὸ πρῶτον δρᾶμα γράψας ὁ ποιητὴς ἐξέθηκε. Articulum ante πρῶτον etiam Aldina omittit.

†††) Scriptum erat δα...νος.

*Ἄριστ' ἠκουσάτην*] Ἀντὶ τοῦ ηὐδοκίμησαν. οὐ γὰρ τότε ἐνίκησεν, ἐπεὶ δεύτερος ἐκρίθη ἐν τῷ δράματι. διόπερ ἔστι μὲν αὐτὸ πρῶτον τῶν δραμάτων, ὑπὸ δὲ αἰδοῦς οὐ δι' ἑαυτοῦ ἐπεδείξατο αὐτό.

526. *Κοὐκ ἐξῆν πώ μοι*] Οὔπω ἐπέτρεπον ἐμαυτῷ τὸ λέγειν δημοσίᾳ διὰ τὸ νέον τῆς ἡλικίας. οὐ γὰρ πρῶτον δι' ἑαυτοῦ καθίει τὰ δράματα ὁ ποιητής, εὐλαβούμενος· ἀπὸ δὲ τῶν Ἱππέων ἤρξατο εἰςιέναι. νόμος δὲ ἦν μὴ εἰςελθεῖν τινὰ ποιητῶν *) μήπω τεσσαράκοντα ἔτη γεγονότα· ὡς δέ τινες, τριάκοντα **). ✠ Οὔπω ἐπέτρεπον ἐμαυτῷ λέγειν διὰ τὴν αἰδῶ. οὐ γὰρ διὰ ἑαυτοῦ ἐξ ἀρχῆς καθῆκε τὰ δράματα ὁ ποιητής, εὐλαβὴς ὤν. ἀπὸ δὲ τῶν Ἱππέων ἤρξατο διὰ ἑαυτοῦ εἰςιέναι. Schol. MS. Rav.

527. *Ἐξέθηκα*] Ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν λάθρα τικτουσῶν καὶ φοβουμένων γνωσθῆναι γυναικῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἔξω ῥιπτουσῶν τὰ βρέφη, ἵν' ἰδών τις ἀνέλοιτο. *Εὐριπίδης*· (Phoen. 25.)

*δίδωσι βουκόλοισιν ἐκθεῖναι βρέφος.*

λέγει οὖν Ἀριστοφάνης, ὡς ἐπειδὴ παρανόμως ταύτην τὴν κωμῳδίαν ἔτεκον, ὥςπερ τι βρέφος ἔξω ἔῤῥιψα.

*Παῖς δ' ἑτέρα*] Φιλωνίδης ***) καὶ Καλλίστρατος. οὐ γὰρ δι' ἑαυτοῦ ἐδίδαξε τοὺς *Δαιταλεῖς*, πρῶτον αὐτοῦ δρᾶμα. τὸ δὲ, ἀνείλετο λαβοῦσα, ἢ ἐκ παραλλήλου ὡς τὸ,

*ἁγνεύσας ἐκάθηρεν.*

ἢ τὸ μὲν *λαβοῦσα*, διὰ τὴν ἐκ τῆς γῆς ὑπὸ τῶν χειρῶν ἄρσιν, τὸ δὲ *ἀνείλετο* διὰ τὴν ἀναδοχὴν καὶ εἰςποίησιν. ✠ Δηλονότι ὁ Φιλωνίδης καὶ ὁ Καλλίστρατος, οἱ ὕστερον γενόμενοι ὑποκριταὶ τοῦ Ἀριστοφάνους. Schol. MS. ✠ *Ἀνείλετο.* ἀνεδέξατο. Gloss. Vict.

528. ✠ *Ἐξεθρέψατε.* ἄριστον καὶ καλὸν ἐκρίνατε. *Κἀπαιδεύσατε.* ἐπῃνέσατε. Gloss. Vict.

529. † *Πιστὰ παρ' ὑμῖν*] Ἤγουν μεγάλη πίστις ἐστὶ

---

*) Pro ποιητῶν legebatur εἰπεῖν. Correctio Nagelii est.

**) V. Schoemann. de comitiis Athen. p. 106. et Geelium in Bibl. crit. nov. vol. IV. p. 12.

***) Emendatio Kusteri pro Κλεωνίδης.

μοι πρὸς ὑμᾶς καὶ πληροφορία. εἴρηται δὲ ἐκ μεταφορᾶς τῶν τὰς φιλίας δι' ὅρκου ποιούντων † *).

530. Νῦν οὖν Ἠλέκτραν] Αἰσχύλος ἐποίησε δρᾶμα Χοηφόρους· ἐν ᾧ Ἠλέκτρα παραγινομένη εἰς τὸν τάφον τοῦ πατρός, ἐκ τοῦ πλοκάμου τὸν ἀδελφὸν ἐγνώρισεν. § Αὕτη, φησίν, ἡ κωμῳδία ἀδελφὴ οὖσα τῆς πρώτης (ὡς ἐν τοῖς Χοηφόροις Αἰσχύλου Ἠλέκτρα, ἐκ τοῦ πλοκάμου τὸν ἀδελφὸν ἐπιγνοῦσα παραγενόμενον **) πρὸς τὸν τάφον, ὅπως αὐτὸν γνωρίσῃ, ἦλθεν) εἰς ζήτησιν ἦλθε τῶν τότε θεατῶν. ἐπιγνώσεται γάρ, ἐάν τι ξύμβολον ἴδῃ ἐκείνων. † Ἡ Χρυσόθεμις ἀπελθοῦσα θῦσαι τῷ πατρί, καὶ τὸν Ὀρέστου πλόκαμον ἐνταῦθα εὑροῦσα, εἶπε τοῦτο τῇ Ἠλέκτρᾳ. ἡ δὲ ἀπελθοῦσα ἐγνώρισεν αὐτὸν ὄντα Ὀρέστου· εἰ καὶ Σοφοκλῆς τοῦτο οὐ λέγει. λέγει οὖν ὁ ποιητής, ὅτι, εἰ ἐπαινεθήσεται παρ' ὑμῶν ἡ νῦν κωμῳδία, γνώσεται ὅτι ὑμεῖς ἐστὲ οἱ καὶ τὴν πάλαι αὐτῆς ἀδελφὴν ἐπαινέσαντες †.

531. ✠ Θεαταῖς οὕτω σοφοῖς. ἤγουν καθὼς εἰς τὸ δρᾶμα ἐκεῖνον ἐφάνητε. Gloss. Vict.

532. Τἀδελφοῦ τὸν βόστρυχον] Ὅ ἐστι, σύμβολον καὶ ἔπαινον ἐκείνων ἐπιγνώσεται, ἐὰν ἴδῃ.

534. Οὐδὲν ἦλθε] Παρέλκει τὸ δεν· ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ· οὐδὲν ἔτισε. θέλει δὲ εἰπεῖν, οὐκ ἦλθε συνήθως.

Σκύτινον] Διεζωσμένοι γὰρ δερμάτινα αἰδοῖα οἱ κωμικοὶ εἰσῄεσαν τοῦ γέλωτος χάριν. θέλει δὲ εἰπεῖν αὐτοὺς φορτικῶς χαριεντιζομένους. ✠ Δερμάτινον ἱμάτιον μακρόν, καθώς τινες ἕτεροι κωμικοὶ ποιοῦσιν. Gloss. Vict.

535. Ἐρυθρόν] Ἢ ἐρυθρὸν ἐξ ἄκρου. ἢ ἐξ ἄκρου παχύ. ταῦτα γὰρ οἱ κωμικοὶ εἰσῆγον διὰ γέλωτα. ✠ Ἵν' ᾖ γέλως. Τοῦτο φησὶ διὰ τὸν Ἕρμιππον καὶ τὸν Σιμέρμωνα τὸν τούτου ὑποκριτήν. Schol. MS.

536. Τοὺς φαλακρούς] Εὔπολις·

τοὺς Ἱππέας
συνεποίησα τῷ φαλακρῷ τούτῳ, κἀδωρησάμην ***).

*) Exstat hoc scholion etiam in Victorianis.

**) Legebatur καὶ παραγενόμενον, correctum ab Reizio.

***) Legebatur: Εὔπολις,
ἔσκωψα τοὺς φαλακρούς, τοῦτο δ' ἐδωρησάμην.

*Οὐ κόρδαχ' εἵλκυσε*] Ἔστι δὲ ὀρχήσεως κωμικῆς εἶδος ἀσχήμονος. εἰσὶ δὲ τρία εἴδη ὀρχήσεως· ἐμμέλεια μέν, τραγική σικιννὶς δέ, σατυρική· κόρδαξ δέ, κωμική, ἥτις αἰσχρῶς κινεῖ τὴν ὀσφύν *). ✠ *Κόρδακα* τὸ λεγόμενον ἰδιωτικῶς καριδᾶν λέγει. τὸ δὲ *εἵλκυσεν* ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ θεάτρῳ **) εἰςήγαγε νόει. Schol. MS. *Κόρδαχ' εἵλκυσεν*. ἀσεμνῶς ὠρχήσατο. Gloss. Vict. Τρία εἴδη ὀρχήσεως, ὡς καὶ *Ἡσύχιος* ὁ ἰλούστριός φησιν, ἐμμέλεια, κ. τ. λ. Schol. Cant. 2.

537. *Οὐδὲ πρεσβύτης ὁ λέγων*] Ὡς *Εὔπολις* ἐν τοῖς Προςπαλτίοις ***). ἢ ὡς εἰς τοῦτο τὸ μέρος εὐεπίφορον ὄντα τὸν *Ἕρμιππον*. οἱ δὲ Σιμέρμωνα τὸν ὑποκριτήν †). καὶ γὰρ ἐκεῖνος τοῦ γελᾶν χάριν τοὺς ἐγγὺς ἑστῶτας ἔτυπτε τῇ βακτηρίᾳ. τὸ δὲ *ἀφανίζων*, ὅ ἐστιν ἐκτοπίσας, καὶ ἀποφυγὼν τὰ σκώμματα, δι' ὧν ἔδει σωφρονίζειν τοὺς κακῶς πράττοντας. ἐκτὸς ἑαυτοῦ ποιῶν τὰ πονηρὰ σκώμματα, ἢ τὸ *ἀφανίζων*, ἀντὶ τοῦ ἀφανεῖς ποιῶν, τουτέστι περικαλύπτων τῷ γέλωτι, τὰς εἰκῇ διεσκεμμένας αὐτοῦ κωμῳδίας, καὶ εὐτελῶς πεπλασμένας. ἰστέον δέ, ὅτι πάντα ὅσα ἂν λέγῃ εἰς ἑαυτὸν τείνει. τοὺς μὲν γὰρ φάλητας εἰςήγαγεν ἐν τῇ *Λυσιστράτῃ*· τὸν δὲ κόρδακα ἐν τοῖς *Σφηξί*· τοὺς δὲ φαλακροὺς ἐν *Εἰρήνῃ*· τὸν δὲ πρεσβύτην ἐν *Ὄρνισι*· τὰς δὲ δᾷδας καὶ τὸ *ἰοὺ ἰοὺ* ἐν *Νεφέλαις* τοπρῶτον. ✠ Τοῦτο φησὶ διὰ τὸν

---

Prima verba manifesto sunt Aristophanis, eaque ipsa, quae interpretari volebat scholiastes. Quare locum Eupolidis e scholio ad v. 550. emendavimus. Nam Aldus et illic et hic pro ἐδωρησάμην habet ἀδωρησάμην. Metrum autem Eupolideum est, quo haec ipsa Aristophanis scripta est parabasis.

*) Plenius hoc scholion editum ex libro Ravennate. Vulgo his verbis incipit, τρία εἴδη, et deinde sic scriptum est, σικυνίς, σατυρική· κόρδαξ, κωμική. Vtrubique Ravennas δὲ addit, in quo scriptum σικυννίς, et τραγικῆς, σατυρικῆς, κωμικῆς: postrema autem, ἥτις αἰσχρῶς κινεῖ τὴν ὀσφύν, omittit.

**) Apud Brunckium in duobus codd., quorum in altero ἐσώτερον et καρυδᾶν, in altero καριδάν. Vide addenda notarum eius p. 202.

***) Legebatur Προςπαταλίοις. Vide Casaubonum in animadv. ad Athen. VII. 22.

†) Quae sequuntur, legebantur ad v. 538. Pro Σιμέρμωνα scriptum erat Σισέρμιον, quod mutavi e scholio MS. quod infra legitur.

Ἕρμιππον, καὶ τὸν Σιμέρμωνα, τὸν τούτου ὑποκριτήν *). Schol. MS. Ὁ Σιμέρμων **). Gloss. Cant. 3. Σιμέρμων ***) τις ἕτερος κωμικὸς ἔν τινι αὐτοῦ δράματι εἰςῆξε πρεσβύτην τινὰ βακτηρίαν κρατοῦντα, κ. τ. λ. Schol. Cant. 3.

539. Οὐδ' εἰςῆξε δᾷδας] Οὐκ ἔστι δῆλος, τίνι παρονειδίζει· ἀλλ' ἴσως ἑαυτῷ, ἐπεὶ πεποίηκεν ἐν τῷ τέλει τοῦ δράματος καιομένην τὴν διατριβὴν Σωκράτους, καί τινας τῶν φιλοσόφων λέγοντας ἰοὺ ἰού. ἐν δὲ ταῖς πρώταις Νεφέλαις τοῦτο οὐ πεποίηκε. ποιήσει δὲ αὐτὸ μετὰ λόγου· οὗτοι δὲ ἀκαίρως.

540. Ἀλλ' αὐτῇ] Τῇ ἐπινοίᾳ τῆς ὑποθέσεως καὶ οἰκονομίᾳ, καὶ τῇ χάριτι τῶν ἐπῶν θαῤῥοῦσα. ❖ Ἐλήλυθεν. εἰς τὸ θέατρον. Gloss. Vict.

541. Οὐ κομῶ] Οὐ σεμνύνομαι. χαριέντως δὲ λέγει, ἐπεὶ φαλακρὸς ἦν. ❖ Ἐπαίρομαι. Gloss. Vict.

542. Δὶς καὶ τρίς] Καί τοι καὶ αὕτη δεύτερον εἰςήχθη. ἀλλ' ἴσως διαφόρως. δοκοῦσι δὲ καὶ οἱ ἄλλοι κωμικοὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν λημμάτων τὰ αὐτὰ εἰςάγειν δράματα.

543. ❖ Καινάς· νέας. Σοφίζομαι. σοφὸς φαίνομαι, ἢ μηχανῶμαι. Gloss. Vict.

545. Ὃς μέγιστον ὄντα] Ὥςπερ ζῶντος αὐτοῦ διαλέγεται, ἐν οἷς φησί, Κλέωνα τὸν λάρον. (v. 587.) καὶ Ἀνδροτίων δέ φησιν αὐτὸν ἐπὶ Ἀλκαίου τεθνάναι, δυσὶν ἔτεσιν ὕστερον Ἰσάρχου, ἐφ' οὗ †) αἱ πρῶται Νεφέλαι ἐδιδάχθησαν. πῶς οὖν δύναται καὶ τοῦ Μαρικοῦ μεμνῆσθαι, ὃς ἐδιδάχθη μὲν πρὸ τῶν Νεφελῶν, ὡς καὶ νῦν αὐτός φησιν, ἐκεῖ δὲ ὁ Εὔπολις ὡς τεθνηκότος Κλέωνος μέμνηται. ἢ ἐπεὶ οὐ φέρονται αἱ διδασκαλίαι τῶν δευτέρων ††) Νεφελῶν, οὐδὲν δυνάμεθα διαρθρῶσαι, εἰ Εὔπολις ἐπλάσατο τὴν Κλέωνος τελευτὴν ἐν Μαρικᾷ. ℈ Κλέων ἀποθνήσκει ἐπὶ Ἀμεινίου †††). πρὸ τούτου δὲ Ἴσαρχος, ἐφ' οὗ αἱ Νεφέλαι εἰςήχθησαν. ὁ μέντοι

---

*) Brunckius hoc scholion affert ad illa v. 535 ἵν' ᾖ γέλως.

**) Cod. Σιμέρμνων.

***) Cod. Σιμέρμνω.

†) Plena interpunctione post ὕστερον facta legebatur Ἴσαρχος δέ φησιν, ἀφ' οὗ. Correxit Kusterus e sequente scholio. Caeterum conf. Clinton. in Fast. Att. p. 68.

††) Legebatur τῶν δύο Νεφελῶν. Emendavit Elmsleius in Diar. class. fasc. XI. p. 136. monens scriptum fuisse τῶν β' Νεφελῶν.

†††) Legebatur Ἀμινίου, et mox Ἀμινίαν.

*Ἀνδροτίων* ἐπὶ Ἀλκαίου φησὶ τοῦ μετὰ Ἀμεινίαν τὸν Κλέωνα δυσὶν ὕστερον ἔτεσι τεθνάναι τῆς τῶν Νεφελῶν διδασκαλίας. εἰκότως οὖν ὡς ἔτι περιόντι τῷ Κλέωνι λοιδορεῖται ὁ Ἀριστοφάνης, οὐ μόνον ἐν τοῖς προκειμένοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς· (v. 587.)

*ἢν Κλέωνα τὸν λάρον δώρων**).

*Ἔπαισ' ἐς τὴν γαστέρα*] Ἔτυψα. ἔγραψε γὰρ κατ' αὐτοῦ τοὺς *Ἱππέας*. ἔτυψα ἐν τοῖς *Ἱππεῦσιν*. ✠ Ἔτυψα, ἢ ὅτι γαστρίμαργος ἦν, ἢ διὰ τὸ σφετερίζεσθαι πολλὰ τῶν κοινῶν. Gloss. Vict.

546. *Κοὐκ ἐτόλμησ' αὖτις*] Ἀντὶ τοῦ ἠρκέσθην τῇ πρώτῃ κωμῳδίᾳ. ✠ *Ἐπεμπήδησα*. δεύτερον ἐκωμῴδησα. Gloss. Vict.

547. *Λαβήν*. ἀφορμὴν μέμψεως. Gloss. Vict.

548. *Κολετρῶσ' ἀεί*] Κατὰ τοῦ κόλου τύπτουσιν. ἢ καταπατοῦσιν. ἀπὸ τῶν τὰς ἐλαίας πατούντων, ὃ δὴ λέγουσι κολετρᾶν**). ἢ τὸ ἐνάλλεσθαι τῇ κοιλίᾳ, καὶ τύπτειν εἰς τὴν γαστέρα. κόλον γὰρ τὸ παχὺ ἔντερον. ✠ Ὑβρίζουσιν. Glossa. Ὃ φασὶν ἰδιωτικῶς κλοτζοκοποῦσι***). Gloss. MS. C.

*Καὶ τὴν μητέρα*] Τὴν Ὑπερβόλου, τὴν δοκοῦσαν†). ἐν ταῖς Ἀρτοπώλισι πολλὰ κατ' αὐτοῦ εἶπεν Ἕρμιππος. ✠ *Μητέρα*. ἀρτοπώλιδα. Gloss. Vict.

549. *Παρείλκυσεν*] Εἰς τὸ θέατρον εἰσήγαγεν. Glossa. Δῆλον δέ, ὅτι πρότερος ὁ Μαρικᾶς ἐδιδάχθη τῶν δευτέρων

---

*) Hoc scholion legebatur ad v. 548. post illud scholion, quod ad v. 550. retulimus. De re ipsa vide Spanhem. p. 272. Corsinum in Fastis Atticis T. III. p. 240. seq. scholiasten Luciani T. I. p. 144. qui Cleonem Aminia archonte interiisse tradit. Sed Hemsterhusius ibi ex Diodoro XII. qui valde dissentit a Thucydide V. 10. et Wesselingius ad Diodorum p. 530. probant Androtionis sententiam, qua Cleo Olymp. LXXXIX. 3. Alcaeo archonte mortuus perhibetur.

**) Verba ὃ δὴ λέγουσι κολετρᾶν, (editum κοκέτρειν) e Victorianis accessere.

***) In Brunckii cod. τζαλαπατοῦσι. In quarto Reg. κλοτζοκουποῦσιν.

†) Legebatur, τὴν δοκοῦσαν ἐν ταῖς Ἀρτοπώλισι. πολλὰ κατ' αὐτοῦ εἶπεν Ἕρμιππος. Hemsterhusius ad Plutum p. 379. frustra fore ratus, qui sola distinctione opem ferre vulgatae scripturae vellet, legendum putat, τὴν δοιδυκοῦσαν vel δοιδυκίζουσαν ἐν ταῖς Ἀρτοπώλισιν, ἵνα πολλὰ κατ' αὐτοῦ εἶπεν Ἕρμιππος.

Νεφελῶν. Ἐρατοσθένης δέ φησι, Καλλίμαχον ἐγκαλεῖν ταῖς διδασκαλίαις, ὅτι φέρουσιν ὕστερον τρίτῳ ἔτει τὸν Μαρικᾶν τῶν Νεφελῶν, σαφῶς ἐνταῦθα εἰρημένου, ὅτι πρότερον καθεῖται. λανθάνει δ' αὐτόν, φησίν, ὅτι ἐν μὲν ταῖς διδαχθείσαις οὐδὲν τοιοῦτον εἴρηκεν· ἐν δὲ ταῖς ὕστερον διασκευασθείσαις εἰ λέγεται, οὐδὲν ἄτοπον. αἱ διδασκαλίαι δὲ δῆλον ὅτι τὰς διδαχθείσας φέρουσι. πῶς δ' οὐ συνεῖδεν, ὅτι καὶ ἐν τῷ Μαρικᾷ προτετελεύτηκε Κλέων, ἐν δὲ ταῖς Νεφέλαις (v. 877.) λέγεται εἰς τὸν θεοῖσιν ἐχθρόν, τὸν βυρσοδέψην *).

550. Ἐκστρέψας] Πάντα τὰ ἐμά, φησίν, ἔλαβεν. Εὔπολις δὲ ἐν τοῖς Βάπταις τοὐναντίον φησίν, ὅτι συνεποίησεν Ἀριστοφάνει τοὺς Ἱππεῖς. λέγει δὲ τὴν τελευταίαν παράβασιν. φησὶ δέ,

κἀκείνους τοὺς Ἱππέας
συνεποίησα τῷ φαλακρῷ τούτῳ, κἀδωρησάμην**).

551. ◈ Γραῦν μεθύσην. τὴν μητέρα Ὑπερβόλου. Ἦν. γραῦν. Gloss. Vict.

552. Φρύνιχος] Φέρεται Ὑπεύθυνος ***) Φρυνίχου. μήποτε οὖν, ἐκείνην φράζων ὡς γραῦν ἐκκειμένην τῷ κήτει, καὶ ἴσως ἐν ὑπερβολῇ ἂν λέγοι, αὐτὸς ὅτι τὸ κῆτος †).

---

*) Quae hinc sequebantur vide ad v. 550.

**) Verba Εὔπολις, et quae sequuntur, ad v. 548. legebantur post illa, τὸν βυρσοδέψην, quae nunc ad v. 549. relata sunt. Ἀριστοφάνει correxit Kusterus pro Ἀριστοφάνης. Deinde legebatur, φησὶ δὲ κἀκεῖνος, τοὺς Ἱππέας συνεποίησα τῷ φαλακρῷ ἐδωρησάμην. Aldina ἀδωρησάμην, ut ad v. 536. e quo scholio postrema verba emendavimus. Caeterum vide Süvernii diss. de Nubibus p. 36.

***) Ὑπεύθυνος littera maiore scripsimus. Videtur enim fabulae nomen esse. Alioquin haec intelligi nequeunt. Convelli hoc argumentum eo, quod hoc nomen non est in decem fabulis, quas scripsisse Phrynichum accepimus, censet Meinekius in Specim. secundo Quaestt. scen. p. 8. Non ego quidem Phrynicho vindicem Ὑπεύθυνον fabulam: sed quidni scholiastes, cuius aperta videtur sententia esse, aut ipse errare, aut ab alio in errorem coniici potuit? Andromedae quum hic mentionem faciat scholiastes, memorabile est Phrynichi tragici eo nomine fabulam fuisse.

†) Post κήτει punctum erat. Deinde legebatur, καὶ ἴσως ἐν Ὑπερβόλῳ ἂν λέγοι αὐτός, ὅτι τὸ κῆτος ἤσθιεν. Ἄλλως. Εἰσῆγε etc. Videndum est, inquit scholiastes, ne poeta, fabulam Phrynichi

Ἤσθιεν] Εἰςῆγε γραῦν Φρύνιχος ὑπὸ κήτους ἐσθιομένην, κατὰ μίμησιν Ἀνδρομέδας, διὰ γέλωτα τῶν θεατῶν. ἦν δὲ καὶ αὐτὸς κωμῳδίας ποιητής.

553. Εἶθ' Ἕρμιππος] Ἕρμιππος μὲν δρᾶμα οὐκ ἐποίησεν εἰς Ὑπέρβολον. ἔοικε δὲ τὸ εἰς τὰς*) Ἀρτοπώλιδας λεχθὲν κατ' αὐτοῦ σημαίνειν.

554. ✠ Ἐρείδουσιν. ἑδραιοῦσι τὰς ἑαυτῶν κωμῳδίας. Gloss. Vict.

555. Τῶν ἐγχέλεων] Ἀντὶ τοῦ λέξεων εἰπεῖν, ἐγχέλεων ἔφη· παρόσον ἐν τοῖς Ἱππεῦσιν ἐμνήσθη τῶν ἐγχέλεων· (v. 864.)

ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας**).

τὸ δὲ διὰ παραβολῆς εἰκάζειν τῆς πόλεως τὰ πράγματα ἐξ αὐτοῦ φησὶν εἰληφέναι τοὺς ἄλλους ὁ Ἀριστοφάνης. ✠ Ἐγχέλεων. δρᾶμα οὕτω καλούμενον. Gloss. Vict. Ἐν τῷ τῶν Ἐγχέλεων δράματί φησιν ὁ Ἀριστοφάνης, ὅτι οἱ βουλόμενοι θηρεῦσαι ἐγχέλεις, εἰ μὴ ταράξωσι τὸ ὕδωρ, αὐτὰς οὐκ ἰσχύουσιν. Schol. Vict.

556. Τούτοις γελᾷ] Οἷον, εἴ τις ἐκείνοις τέρπεται, καὶ ἡδέως ἀκούει, τοῖς ἐμοῖς μὴ προςίτω. ✠ Ἥδεται. Gloss. Vict.

557. Εὑρήμασι. νοήμασι καὶ ποιήμασι. Gloss. Vict.

558. Εὖ φρονεῖν] Παρ' ὑπόνοιαν. δέον γὰρ εἰπεῖν, ἐλεύσεσθε, ἐπήνεγκεν, ὅτι φρόνιμοι δόξετε εἶναι, καὶ εὔνοοι***), καὶ εὐφρονοῦντές μοι, διὸ ἐπισημειοῦσθαι τὴν λέξιν ἔδει τῷ †) χ. ✠ Ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας. εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα ἐνιαυτούς. Gloss. Vict.

559. Ὑψιμέδοντα μὲν] Τοῦτο ᾠδὴ καὶ στροφὴ ὀνομάζεται, διὰ τὸ στροφήν τινα ποιεῖσθαι τὸν χορὸν ἀπὸ τοῦ πρὸς

---

tamquam vetulam pistrici obiectam dicens, etiam per hyperbolen significet, ipsum Eupolidem pistricem esse. Ἤσθιεν non scholiastae, sed Aristophanis verbum est, in quo interpretando occupatur sequens scholion. Ὑπερβολὴν et Ὑπέρβολον etiam permutata in scholiaste Luciani T. I. p. 143.

*) Εἰς τὰς scripsi pro πλείστας. Hemsterhusius ad Plutum p. 379. κατὰ τάς.

**) Legebatur πεπόνθασι.

***) Legebatur εὔνομοι. Correxit Ruhnkenius.

†) Legebatur τό.

τοὺς θεατὰς ὁρᾶν καὶ ᾄδειν, ἐπὶ τὸ ᾄδειν*) εἰς ἕτερον ἀφορῶντα μέρος. ἔστι δὲ ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἰς θεοὺς ἡ ᾠδή. ἔστι δὲ ἡ παροῦσα στροφὴ κώλων ιβ΄. ὧν τὸ πρῶτον, χοριαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον, ἐπιμεμιγμένον διϊάμβῳ. τὸ β΄, ὅμοιον. τὸ τρίτον, δίμετρον καταληκτικόν, ἐπιμεμιγμένον βακχείῳ, ὃ καλεῖται ἑφθημιμερές. τὸ τέταρτον καὶ τὸ πέμπτον, τῷ πρώτῳ ὅμοια. τὸ ἕκτον, τρίμετρον ἐκ διϊάμβου, χοριάμβου**) καὶ βακχείου. τὸ ἕβδομον, δακτυλικὸν τετράμετρον. τὸ ὄγδοον, δακτυλικὸν πεντάμετρον. τὸ ἔνατον, δίμετρον, ἐξ ἐπιτρίτου τρίτου καὶ χοριάμβου. τὸ δέκατον, ὅμοιον, ἐκ δισπονδείου καὶ χοριάμβου, ἢ δακτυλικὸν ἑφθημιμερές, τῆς σι ἀντὶ μακρᾶς λογιζομένης. τὸ ἑνδέκατον, ἀντισπαστικὸν***) δίμετρον ἀκατάληκτον, τὸ καλούμενον Γλυκώνειον, ἐκ διτροχαίου καὶ διϊάμβου. ὡς ἔχει τὰ Γλύκωνος·

κάπρος ἠνίχ' ὁ μαινόλης
Κυπρίδος θάλος†) ὤλεσε.

τὸ δυοκαιδέκατον, ἀντισπαστικὸν δίμετρον καταληκτικόν, τὸ καλούμενον Φερεκράτειον ἑφθημιμερές, ἐξ ἐπιτρίτου καὶ βακχείου, ὡς ἔχει τὰ Φερεκράτους·

ἄνδρες πρόσχετε τὸν νοῦν
ἐξευρήματι καινῷ,
συμπτύκτοις††) ἀναπαίστοις.

καλεῖται δὲ ταῦτα πολυσχημάτιστα, διὰ τὸ διάφορα δέχεσθαι μέτρα. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος, † καὶ διπλῆ ἔσω νενευκυῖα † δηλοῦσα ἔχειν ἀνταπόδοσιν. ✠ Ὕμνος εἰς τοὺς θεοὺς ἀπὸ χοροῦ. Schol. Vict.

560. Ζῆνα] Τὸν Δία ἐπικαλοῦνται, ὃν οἱ φιλόσοφοι εἶναι οὐκ ἔφασκον, ἀλλὰ ταύτας εἶναι τὸ πᾶν διεβεβαιοῦντο. εἰκότως οὖν καὶ διὰ τούτων σκώπτει τοὺς φιλοσόφους. ὃν γὰρ εἶναι οὐκ ἐδόξαζον, αἱ νομιζόμεναι ὑπ' αὐτῶν Νεφέλαι τοῦτον ἐπικαλοῦνται. ✠ Ζῆνα. τὸν Δία. Χορόν. ἤτοι εἰς ἡμᾶς ἐλθεῖν. Gloss. Vict.

---

*) Absunt verba ἐπὶ τὸ ᾄδειν.
**) Legebatur χοριαμβικοῦ.
***) Hoc vocabulum omiserat Kusterus.
†) Legebatur θάλλος. Veram lectionem habet Hephaestio p. 33.
††) Legebatur συμπτύστοις. Mutatum ex Hephaestione p. 33.

561. ❖ *Κικλήσκω.* ἀπὸ τοῦ κλῶ τοῦ σημαίνοντος τὸ καλῶ γέγονε κλήσω ὁ μέλλων, καὶ πλεονασμῷ τοῦ κ καὶ ἀναδιπλασιασμῷ κικλήσκω, ὡς τρώσω τιτρώσκω. Gloss. Vict.

562. *Τόν τε μεγασθενῆ*] Ὅτι ἔθος τοῖς ποιηταῖς ἀπὸ Διὸς ἄρχεσθαι. μέτα δέ, τὸν Ποσειδῶνα ὑμνεῖν. καὶ αὐτὸς δὲ τὴν Ὁμηρικὴν τάξιν τῆς ἡλικίας δηλοῖ.

*Ταμίαν*] ❖ Ἤγουν φύλακα. τὸν Ποσειδῶνα φησίν, ὃς τούς τε σεισμοὺς καὶ τὰς ἐν θαλάσσῃ τρικυμίας ποιεῖ· τὰς μέν, ὡς κύριος ὢν τῶν ἀνέμων, σείει δὲ τὴν γῆν διὰ τῶν αὐτῶν τούτων ἀνέμων, εἰςιόντων ἐς τοὺς ἀδήλους πόρους αὐτῆς. Schol. MS.

563. *Γῆς τε καὶ ἁλμυρᾶς*] Δοκεῖ γὰρ Ποσειδῶν οὐ τὴν θάλασσαν κινεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν. ἔχει δὲ καὶ κοινωνίαν πρὸς αὐτάς, ὡς δεσπόζων ὑγρᾶς οὐσίας. εἰκότως οὖν τῶν θεῶν τούτων ἐμνημόνευσε· τοῦ μὲν Διός, ὅτι γενάρχης*)· τοῦ δὲ Ποσειδῶνος, ὅτι τῶν ὑγρῶν δεσπότης· Ἀέρος δέ, ὅτι πατήρ· Ἡλίου δέ, ἐπεὶ διάπυρος ὤν, τὴν ἰκμάδα ἐπισπώμενος**) ἐργάζεται νεφέλην.

564. ❖ *Ἄγριον.* ἰσχυρότατον. *Μοχλευτήν.* κινητήν. Gloss. Vict.

565. ❖ *Μεγαλώνυμον.* μεγαλόδοξον. *Πατέρα.* ἐν τούτῳ γὰρ αἱ νεφέλαι συνίστανται. Gloss. Vict.

566. *Αἰθέρα*] Ἀντὶ τοῦ ἀέρα· ὁ γὰρ αἰθὴρ διακαὴς ὤν, ἀνέφελός ἐστι. καὶ ἐκ τοῦ βιοθρέμμονος δῆλον, ὅτι ἀήρ, οὐχὶ αἰθήρ. ἢ ἐπειδὴ τὰ ζῷα ἐν τῷ ἀέρι ἔχει τὴν ζωήν. *βιοθρέμμονα* δέ, ἐπειδὴ ἀρδεύει τὴν γῆν. ❖ Τὸν βίου καὶ ζωῆς παρεκτικόν. Gloss. Vict.

567. *Τόν θ' ἱππονώμαν*] Τὸν ἥλιον, τὸν ἐλαύνοντα καὶ νωμῶντα τὸ ἅρμα, καὶ τοὺς ἵππους ἡνιοχοῦντα. ἐξ αὐτοῦ δὲ δοκοῦσι συνεστάναι. διάπυρος γὰρ ὤν, ἕλκει εἰς ἑαυτὸν τὴν τῆς θαλάσσης ὑγρότητα, ἐξ ἧς αἱ νεφέλαι. ❖ Τὸν ἵππους κινοῦντα ἥλιον. Gloss. quarti Reg. *Τὸν ἥλιον τὸν τοὺς ἵππους κινοῦντα.* Gloss. Vict.

569. ❖ *Πέδον*] ἔδαφος. Gloss. Vict.

571. *Ὦ σοφώτατοι θεαταί*] Τοῦτο ἐπίῤῥημα ὀνομά-

---

*) Ald. et Iunt. γεννάρχης.

**) Sic recte eaedem. Vulgo ἐπισπώμενον.

ζειν, διὰ τὸ ἐπιῤῥέπειν αὖθις τὸν χορὸν πρὸς τοὺς θεατάς, καὶ χρηστά τινα συμβουλεύειν αὐτοῖς, ἢ σκώπτειν τοὺς πονηρούς. ἔστι δὲ ἐκ στίχων τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν, ὧν τελευταῖος·

ἐπὶ τὸ βέλτιον τὸ πρᾶγμα τῇ πόλει συνοίσεται.

ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔσω νενευκυῖα, δηλοῦσα ἔχειν ἀνταπόδοσιν.

576. Μηδενὶ ξὺν νῷ] Σὺν μηδεμιᾷ κρίσει· μετ' οὐδενὸς νοῦ, ἀλλ' ἀσυμφόρως, καὶ ἀκαίρως, μετὰ μηδενὸς λογισμοῦ. οἷον προπετῶς. ἐκ τῶν πρώτων δὲ Νεφελῶν ἐστὶ ταῦτα. τεθνεὼς γὰρ ἦν νῦν ὁ Κλέων.

Βροντῶμεν ἢ ψεκάζομεν] Δῆλον ἐντεῦθεν ποιοῦσαι, ὡς οὐκ ἀποδεχόμεθα ταύτην, ὡς ἀλυσιτελῆ τῆς πόλεως. Glossa.

577. Βυρσοδέψην. σκυτοτόμον, τὸν τὰς βύρσας θεραπεύοντα καὶ μαλάσσοντα καὶ ἐμβρέχοντα. Gloss. Vict.

578. Τὰς ὀφρῦς συνήγομεν] Συννέφειαν ἐποιήσαμεν, καὶ ἐχαλεπήναμεν, ἢ ἐστυγνάσαμεν. ꝯ Ἄλλως. Ἐπεὶ ὁ Κλέων τοιοῦτος*). εἶπε δὲ ἀνωτέρω, ὅτι πάντας μιμοῦνται.

579. Βροντὴ δ' ἐῤῥάγη] Παρὰ τὰ ἐκ Τεύκρου**) Σοφοκλέους·

οὐρανοῦ δ' ἄπο
ἤστραψε, βροντὴ δ' ἐῤῥάγη δι' ἀστραπῆς.

580. Ἡ Σελήνη δ' ἐξέλιπεν] Ἐπειδὴ ἔκλειψις ἐγένετο σελήνης τῷ προτέρῳ ἔτει ἐπὶ Στρατοκλέους βοηδρομιῶνι***).

581. Τὴν θρυαλλίδα] Τὴν ἀκτῖνα εἰς ἑαυτὸν συστείλας. ἀπὸ τοῦ λύχνου δὲ ἡ μεταφορά. οὐχ ὡς τοῦ ἡλίου ἐκλείψαντος, ἀλλ' ὡς ἀπειλοῦντος ἐκλείψειν, εἰ στρατηγήσει Κλέων. οἷον παρ' Ὁμήρῳ· (Odyss. XII. 383.)

δύσομαι εἰς ἀΐδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.

---

*) Vide schol. Luciani T. I. p. 144.

**) Sic tacite pro Τεύκρων Brunckius in fragm. Soph.

***) Male Harlesius scholiasten reprehendit, qui verba Aristophanis ad primam expeditionem Cleonis ad Pylum referat, ubi ille secunda fortuna usus est, non ad alteram expeditionem in Thraciam, ubi, afflictis Atheniensium rebus, periit. Nam sane de prima expeditione loquitur Aristophanes, qui haec et vivo Cleone scripsit, (vide schol. ad v. 587.) et proverbio usus est v. 583. quod aliter non modo nulla cum vi, sed prorsus inepte adhibuisset. Suidas: Ἀθηναίων δυςβουλία, ἐπὶ τῶν παρ' ἐλπίδας καὶ ἀναξίως εὐτυχούντων.

ἡλίου δὲ ἐγένετο κατά τινα τύχην ἔκλειψις Κλέωνος χειροτονουμένου.

583. *Δυςβουλίαν*] Τὴν οὐκ ὀρθῶς βουλήν. ἀποτυχόντα φασὶ Ποσειδῶνα τῆς χώρας, τὸ κακῶς βουλεύεσθαι ἐνσκῆψαι αὐτοῖς· τὴν δὲ Ἀθηνᾶν παρασχεῖν τὸ κακῶς βουλευθὲν ἀποκλῖναι καλῶς*). καὶ ἦν τοῦτο λεγόμενον ἐπιχώριον. Εὔπολις·

ὦ πόλις, πόλις,
ὡς εὐτυχὴς εἶ μᾶλλον ἢ καλῶς φρονεῖς**).

§ Ἄλλως. Φασίν, ὅτι Ποσειδῶν ἡττηθεὶς τῇ Ἀθηνᾷ***), δυςβουλίαν ἐπέβαλεν Ἀθηναίοις, Ἀθηνᾶν δὲ τὰ βουλευόμενα καλῶς μεταβάλλειν.

585. *Ἅττ' ἂν ὑμεῖς*] Ὅσα Ἀθηναῖοι κακῶς ἐβουλεύσαντο, δι' ὑπερβάλλουσαν εὐτυχίαν εἰς τὸ χρήσιμον ἀπέβαινε†) καὶ εἰς τὸ καλόν· αἰνίττεται δὲ εἰς Ἀθηνᾶν.

586. *Ξυνοίσει*] Λυσιτελήσει, ὠφελήσει. Glossa.

587. *Τὸν λάρον*] Ὅτι ὁ λάρος τοιοῦτος. καὶ ἐν Ἱππεῦσι· (v. 956.)

λάρος κεχηνὼς ἐπὶ πέτρας δημηγορῶν.

ταῦτα δὲ ἀπὸ τῶν προτέρων Νεφελῶν. τότε γὰρ ἔζη ὁ Κλέων. ἐπὶ δὲ τούτων τέθνηκε. καὶ γὰρ Εὔπολις μετὰ θάνατον Κλέωνος τὸν Μαρικᾶν ἐποίησεν. καὶ μὴν ὡς μετὰ θάνατον Κλέωνος φαίνεται γεγραφὼς τὸ δρᾶμα, ὅπου γε τοῦ Μαρικᾶ Εὐπόλιδος μέμνηται, ὃς ††) ἐδιδάχθη καθ' Ὑπερβόλου μετὰ τὸν Κλέωνος θάνατον. § Ταῦτα δὲ ὡς ἔτι ζῶντος Κλέωνος λέγεται. δῆλον οὖν, ὅτι κατὰ πολλοὺς τοὺς χρόνους διεσκεύασε τὸ δρᾶμα· καὶ ταῦτα μὲν οὐ πολλῷ ὕστερον· ἐν οἷς δὲ Εὐπόλιδος μέμνηται καὶ τῶν εἰς Ὑπέρβολον κωμῳδιῶν, πολλῷ †††).

---

*) Legebatur βουλεύεσθαι μὲν ἀποκλῖναι δὲ καλῶς. Correximus e Suida in Ἀθηναίων δυςβουλία.

**) Ita Eupolidis verba ex Athenaeo p. 425. emendata iam ab Ernestio. Legebatur ὡς εὐτυχεῖς μᾶλλον.

***) Kusterus τῆς Ἀθηνᾶς.

†) Ald. Iunt. ἀπέφαινε.

††) Legebatur ὅ.

†††) Haec ex Aldina emendavimus, in qua plane, ut edidimus, scriptum. Vulgo verba, καὶ ταῦτα μὲν οὐ πολλῷ ὕστερον, ut

590. *Ξυνοίσεται*] Συνδραμεῖται. Glossa.

591. *Ἀμφί μοι ἄναξ*] Ἡ ἀντῳδὴ αὕτη καὶ ἀντιστροφὴ ὁμοία ἐστὶ τῇ ᾠδῇ καὶ στροφῇ κατά τε τὰ κῶλα καὶ τὰ μέτρα. μιμεῖται δὲ τῶν διθυραμβοποιῶν*) τὰ προοίμια. συνεχῶς γὰρ χρῶνται ταύτῃ τῇ λέξει· διὸ καὶ ἀμφιάνακτας αὐτοὺς ἐκάλουν. ἔστι δὲ *Τερπάνδρου*

*ἀμφί μοι αὖτε ἄναχθ' ἑκαταβόλον ᾀδέτω ἁ φρήν***).

λείπει δὲ τὸ ἔσο, ἢ τὸ χόρευσον, ἤ τι τοιοῦτον. καὶ τὸ προοιμιάζεσθαι δὲ ἀμφιανακτίζειν ἔλεγον. εἰκότως δὲ μετὰ τὸν ἥλιον ἀνυμνοῦσι τὸν Ἀπόλλωνα. ὅτι δὲ ὁ αὐτός ἐστιν ἥλιος καὶ Ἀπόλλων, δῆλον. τὸ δὲ *αὖτε*, ἀντὶ τοῦ πάλιν. ὥςπερ γὰρ ἀναλαμβάνων πρὸς τὸ ἄνω λέγει ἀντίστροφον. ἔφαμεν γὰρ ἐν τοῖς χορικοῖς γίνεσθαι τὰς στροφὰς καὶ τὰς ἀντιστρόφους καὶ ἐπῳδούς, ἅ τινες καλοῦσιν ἐπιῤῥήματα. καὶ ἐνταῦθα οὖν τὴν ἀντίστροφον ἐπήγαγεν ὁ ποιητής, ὥςπερ ἀναστρέφων ἐπὶ τὸ ἐξαρχῆς μέλος, ὅθενπερ ἐξετράπη εἰς τὸ ἐπίῤῥημα. ἀρξάμενος γὰρ ὑμνεῖν τοὺς θεούς, καὶ παραγενόμενος μέχρι τοῦ Ἡλίου***), ἐπήγαγε τὴν ἐκτροπήν, τουτέστι τὸ ἐπίῤῥημα, ἀπὸ τοῦ,

*ὦ σοφώτατοι θεαταί*.

οὔτε γὰρ ἡ διάνοια τοῖς προειρημένοις ἀκόλουθος, οὔτε τὸ μέτρον τοῦ λόγου. πάλιν οὖν ἐπαναστρέφων ἐπὶ τὸν ὕμνον, τῇ τῶν θεῶν χρῆται ἐπαναστροφῇ. εἰ γοῦν τις τὰ ἐν μέσῳ ἅπαντα ἀφελὼν ἐπὶ ταῦτα ἔλθῃ, οὔτε ὁ λόγος οὔτε ὁ νοῦς ἐπιζητήσειεν ἂν ἄλλο τι†), ἀλλὰ μᾶλλον ἡ ἀκολουθία οὕτω

---

parenthesis, uncis includebantur, ac deinde ἐν οἷς τε et κωμῳδιῶν πολλῶν legebatur.

*) Legebatur διθυράμβων. Emendatum ab Ernestio.

**) Legebatur, ἀμφ' ἐμοὶ ἄνακτα ἑκατηβόλον. Plenius Suidas in ἀμφιανακτίζειν: ἀμφί μοι αὐτὸν ἄναχθ' ἑκατηβόλον ᾀδέτω φρήν. Nomum Terpandri heroico carmine scriptum notavit Photius cod. 239. p. 985. laudatus iam Kustero et Ernestio, qui propterea articulum addendum monuit. Αὖτε autem pro αὐτὸν scribendum fuit. Sic Periander apud Suidam ibidem:

ἀμφί μοι αὖθις ἄνακτα.

et in Homerico hymno Solis, qui est XXXII.

ἥλιον ὑμνεῖν αὖτε, Διὸς τέκος, ἄρχεο, Μοῦσα.

***) Sic scribendum sine controversia. Legebatur ὅλου.

†) ἄλλο τι ex Ernestii sententia additum. Adieci ego ἄν.

φυλάττοιτο τόν θ' ἱπ π ο ν ώ μ α ν, ὃ ς ὑ π ε ρ λ ά μ π ρ ο ι ς ἀ κ τ ῖ σ ι· καὶ τὰ ἑξῆς. 𝔖 Ἀ μ φ ί μ ο ι α ὖ τ ε, Φ ο ῖ β' ἄ ν α ξ. Φησὶν οὖν, ἀλλά σου πάλιν, ὦ Ἄπολλον, ἕξομαι, καὶ τῶν σῶν ἐπαίνων. οὐ μὴν ἁπλῶς ἐπὶ τὴν ἀντίστροφον ἐλθών, θεοῦ τινὸς ἐμνημόνευσεν, ἀλλὰ μετὰ τὸν Ἥλιον εὐθὺς τὸν Ἀπόλλωνα εἶπεν*), ἐπεί τινες τὸν Ἥλιον τὸν αὐτὸν εἶναί φασι τῷ Ἀπόλλωνι. ὅτι δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ ὁ ποιητὴς κατακολουθῶν, μετὰ τὸν Ἥλιον ἐπὶ τὸν Ἀπόλλωνος ἔρχεται ὕμνον. φανερὸν ποιεῖ αὐτός, λέγων, ἀ μ φ ί μ ο ι α ὖ τ ε, Φ ο ῖ β' ἄ ν α ξ, τουτέστι πάλιν. οὐδαμοῦ γὰρ οὖν**) τοῦ Ἀπόλλωνος μέμνηται. τί οὖν ἔδει μνημονεῦσαι αὐτοῦ***) αὖτε, εἰ μὴ τῆς προειρημένης διανοίας εἴχετο; τὸ δὲ μέτρον ἀντῳδὴ καὶ ἀντιστροφή. ἔστι δὲ τὸ μέτρον καὶ ἡ ποσότης ὁμοία τῇ στροφῇ. ὡμοίωται δὲ καὶ τὸ ἐπίῤῥημα καὶ τὸ ἀντεπίῤῥημα. 𝔖 Τὸ δέ, ἀ μ φ ί μ ο ι, ἐπῳδός ἐστι. τὸ αὐτὸ δὲ μέτρον τῷ μέλει τῷ πρώτῳ· καὶ ἑξῆς οὕτω†).

592. Κ υ ν θ ί α ν ἔ χ ω ν] Περιφραστικῶς τὴν Κύνθον. ἔστι δὲ ὄρος Δήλου ἡ Κύνθος. τὸ δὲ ὑ ψ ι κ έ ρ α τ α π έ τ ρ α ν ἐστὶ ††) παραγώγως ἀντὶ τοῦ ὑψηλήν. μεταπλασμὸς δέ ἐστιν, ἀντὶ τοῦ ὑψικέρατον.

594. Ἥτ' Ἐ φ έ σ ο υ] Μετὰ τὸν Ἥλιον εὐθὺς ἡ Ἄρτεμις, ἧς ἡ Ἔφεσος. † Π ά γ χ ρ υ σ ο ν δὲ ο ἶ κ ο ν λέγει, τὸν πολυτελέστατον ναόν· ὃς ἦν εἰς τῶν ἑπτὰ θεαμάτων† †††).

595. Ἐ ν ᾧ κ ό ρ α ι] Ἔνθα σε αἱ παρθένοι Λυδῶν τιμῶσιν, ὦ Ἄρτεμι. ὅτι τῆς Λυδίας τοπαλαιὸν ἡ Ἔφεσος.

600. Σ ὺ ν π ε ύ κ α ι ς] Μετὰ δᾴδων. παρὰ τὸ Εὐριπίδειον·

> Δ ι ό ν υ σ ο ς, ὃ ς π ε ύ κ α ι σ ι καὶ ν ε β ρ ῶ ν δ ο ρ α ῖ ς
> κ α θ α π τ ὸ ς ἐν π ε ύ κ α ι σ ι Π α ρ ν α σ σ ὸ ν κ ά τ α

---

*) Aberat hoc verbum.

**) Legebatur νῦν.

***) Legebatur τοῦ. Emendatum ab Reizio.

†) Haec ad v. 592. sic legebantur: τὸ δὲ ὑψικέρατα πέτραν ἐπῳδός ἐστι, etc. Vidit vitium Ernestius.

††) Legebatur ἔστι δέ, quoniam male intrusa erant ea, quae scholiis ad superiorem versum adiecimus.

†††) Haec postrema sunt etiam in Victorianis.

πηδᾷ χορεύων παρθένοις σὺν Δελφίσιν*).

Σελαγεῖ] Μετὰ λαμπάδων καὶ πυρὸς χορεύει. διάπυρος γὰρ ὁ θεός. καὶ ὁ Ζεὺς διὰ πυρὸς τῇ Σεμέλῃ συνῆλθεν. οὐ γὰρ ἀργῶς παρέλαβεν ὁ ποιητής.

601. Βάκχαις Δελφίσι] Ταῖς τὴν Δελφικὴν χώραν κατοικούσαις. κἀκεῖ γὰρ ἐτιμᾶτο ὁ Διόνυσος. ✠ Ἐμπρέπων. διαπρέπων. Gloss. Vict.

602. Κωμαστής] Ὅτι καὶ μεθύοντες βακχεύονται, καὶ ὥςπερ ἐκμαίνονται. ✠ Τρυφῶν μετ' ᾠδῆς. Gloss. Vict.

603. Ἡνίχ' ἡμεῖς] Τὸ ἀντεπίῤῥημα τοῦτο ὅμοιόν ἐστι τῷ ἐπιῤῥήματι. καὶ τοῦτο γὰρ ἐκ στίχων ἐστὶ τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν εἴκοσι. ἐνταῦθα μέντοι ὁ ἐπὶ τῆς τετάρτης χώρας ἴαμβος, ἐξέλιπεν (v. 580.). ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα.

604. Ξυντυχοῦσα] Οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα τὸ συντυχοῦσα ἀντὶ τοῦ συναντήσασα, ὥς τινες οἴονται, συντάσσοντες πρὸς τοῦτο τὸ ἡμῖν· ἀλλὰ τὸ συντυχοῦσα λέγε ἀντὶ τοῦ κατὰ τύχην φανεῖσα καὶ εὑρεθεῖσα, συντάσσων τὸ ἡμῖν πρὸς τὸ ἐπέστειλεν. ἐντυγχάνει γὰρ τῷδε ὁ δεῖνα, λέγε· συντυγχάνει δέ, ἀντὶ τοῦ κατὰ τύχην συμβαίνει. καὶ Θουκυδίδης, οὕτω ποι ξυντυχόν, ἤτοι συμβάν. οἱ δὲ ἄλλως λέγοντες ἁμαρτάνουσιν. Schol. MS.

605. Πρῶτα μὲν χαίρειν] Τὸν Κλέωνά φασιν ἀπὸ τῆς Πύλου καὶ Σφακτηρίας τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιστέλλοντα, χαίρειν προθεῖναι**)· ὅπερ γέγονεν ἐν χρήσει. Πλάτων μέντοι ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπιστολῶν τὸ εὖ πράττειν προὔθηκεν. οἱ δὲ Πυθαγόρειοι τὸ ὑγιαίνειν. καὶ τό γε τριπλοῦν τρίγωνον τὸ δι' ἀλλήλων, τὸ πεντάγραμμον, ᾧ συμβόλῳ πρὸς τοὺς ὁμοδόξους ἐχρῶντο, ὑγεία πρὸς αὐτῶν ὠνομάζετο***). ℑ Ἄλλως. Ἀρχαῖον ἦν ἔθος, προ-

*) Legebatur χορεύων σὺν παρθένοις. Emendatum e schol. ad Ran. 1244. ubi ipse Aristophanes hos versus affert. Sunt autem exordium Hypsipylae.

**) Sic Ernestius. Legebatur προςθεῖναι.

***) Luciani verba esse in libro pro lapsu inter salutandum c. 5. vol. I. p. 729. adnotavit Dindorfius.

τάσσειν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς *χαίρειν*. οὐ γάρ, ὥς τινες, Κλέων οὕτω*) πρῶτος ἐπέστειλεν Ἀθηναίοις ἐκ Σφακτηρίας.

610. ✠ *Φῶς σεληναίης*. Ἀττικῶν ἐστιν κτητικὰ λαμβάνειν ἀντὶ πρωτοτύπων, ὡς καὶ *παρθενική*, ἡ παρθένος. Schol. Vict.

611. *Ἄλλα τ' εὖ δρᾶν*] Καὶ εἰς ἄλλα φησὶν ἡμᾶς εὐεργετεῖν· οὐ παρατηρεῖν δὲ ὑμᾶς ἀκριβῶς τὰς κατὰ σελήνην ἡμέρας.

612. *Κυδοιδοπᾶν*] Συνταράττειν. γίνεται δὲ ἐξ ἑκατέρου. ἐὰν μὲν διὰ τοῦ κ παρὰ τὸ κυκᾶν· ἐὰν δὲ διὰ τοῦ δ, παρὰ τὸν κυδοιμόν. ✠ Ταράσσειν, ἀνατρέπειν. καὶ γὰρ ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τεταγμένον ἦν τὸν Δία τιμᾶν, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τὸν Ποσειδῶνα, καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς καθεξῆς. οὗτοι δέ, ὅτε ἔδει τῷ Διὶ θύειν, τῷ Ποσειδῶνι ἔθυον· ὅτε δὲ τῷ Ποσειδῶνι, ἑτέρῳ θεῷ ἔθυον. καὶ διὰ τοῦτο λέγει τὸ *κυδοιδοπᾶν*. Schol. MS. *Κυδοιδοπᾶν* γίνεται ἀπὸ τοῦ *κύδος* ἀρσενικῶς, ὃ σημαίνει τὴν λοιδορίαν, καὶ τοῦ ὄψ, ὀπός, ἡ φωνή. γίνεται οὖν κυδοπᾶν Ἀττικῷ διπλασιασμῷ μετὰ τῆς τοῦ ι προςθήκης κυδοιδοπᾶν. *κύδος* γὰρ ἀρσενικῶς τὴν λοιδορίαν, ἐξ οὗ καὶ τὸ *κυδάζω*, τὸ λοιδορῶ, ὡς παρὰ *Σοφοκλεῖ* (Aiac. v. 722.),

*κυδάζεται τοῖς πᾶσιν Ἀργείοις ὁμοῦ.*

*κῦδος* δὲ οὐδετέρως, ἡ δόξα, ἐξ οὗ καὶ *κύδιστος*, ὁ ἐνδοξότατος. Schol. Vict.

614. *Ψευσθῶσιν*] Ἀποτύχωσιν, ἢ μὴ δέξωνται τὰς θυσίας εὐτάκτως.

615. *Κατὰ λόγον τῶν ἡμερῶν*] Διὰ γὰρ τὸ πλανᾶσθαι τὴν τάξιν τῶν ἡμερῶν, ὑπερβαίνειν τὰς δεήσεις καὶ τὰς ἑορτὰς ἀνάγκη.

617. *Ἀπαστίαν*] Ἀγευστίαν· παρὰ τὸ πάσασθαι. ✠ Νηστείαν, ἀσιτίαν. Glossae.

618. *Μέμνονα*] Μέμνων δὲ**) καὶ Σαρπηδὼν υἱοὶ ὄντες Διός, ἀποθανόντες ἐν Τροίᾳ, οὕτω παρὰ θεοῖς ἐτιμήθησαν, τοῦ πατρὸς νομοθετήσαντος, ὡς τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἀπέθανον, ἐν πένθει καὶ νηστείᾳ τοὺς θεοὺς διάγειν κατ' ἔτος.

619. *Λαχὼν Ὑπέρβολος*] Εἰς τὴν σύνοδον τῶν Ἀμφικτυόνων πεμφθῆναι εἰς τὴν πυλαίαν. κατὰ πόλιν δ' ἔπεμπον

---

*) Reizius volebat οὗτος, quod Aldus habet. Vulgo οὕτως.
**) *Δέ*, quod Aldus habet, vulgo omissum.

τοὺς θύσοντας καὶ συνεδρεύσοντας· καὶ ἦσαν οἱ πεμπόμενοι πυλαγόραι καὶ ἱερομνήμονες. λέγουσι δὲ ὅτι Πυλάδης πρῶτος ἐκρίθη ἐπὶ τῷ Κλυταιμνήστρας φόνῳ, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοὔνομα σχεῖν τὸν τόπον. ἀπῄεσαν δὲ εἰς Δελφοὺς ἐπίσκοποι τῶν ἀναλισκομένων ἐν ταῖς θυσίαις. 𝔊 Ἱερομνήμονας ἔπεμπον εἰς πυλαίαν, καὶ πυλαγόρας. Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις (Thesm. sec. fragm. XIII. ap. Brunck. VII. ap. Dindorf.)·

ἀγαθὰ μεγάλα τῇ πόλει
ἥκειν φέροντάς φασι τοὺς πυλαγόρας,
καὶ τὸν ἱερομνήμονα.

καὶ εἰσὶν οἷον ἱεροὶ*) γραμματεῖς. μνήμονας γὰρ τούτους ἐκάλουν (Odyss. VIII. 163.)·

φόρτου τε μνήμων καὶ ἐπίσκοπος ᾖσιν ὁδαίων.

620. † Τῆτες] Ἐν τῷδε τῷ ἔτει. οἱ δὲ Δωριεῖς σατὲς φασιν. ὅθεν σατανίους πυρούς, τοὺς μὴ τελεςφοροῦντας, ἀλλὰ πρὸ ὥρας θεριζομένους. †

Τῆτες ἱερομνημονεῖν] Ἐξέπεμπον γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι εἰς Δελφοὺς ἱερομνήμονας, οἳ πρὸ πυλαγόρου προεστήκεσαν τῶν ἱερῶν**) τοῦ θεοῦ. οὐδεὶς δ' ἱστόρησε κατ' ἐκεῖνον τὸν ἐνιαυτὸν ἱερομνήμονα εἶναι τὸν Ὑπέρβολον. οὐδέπω γὰρ διέπρεπε Κλέωνος ἔτι ζῶντος. ✠ Πυλαγόραι, οἱ προεστῶτες τῆς πυλαίας. πυλαία δέ ἐστιν ἡ εἰς Πύλας, τὰς Θερμοπύλας, γινομένη σύνοδος τῶν Ἀμφικτυόνων. Gloss. Vict.

621. Μᾶλλον γὰρ οὕτως εἴσεται] Τότε γὰρ μαθήσεται, ὅτι καλόν ἐστι ζῆν αὐτόν, ὡς πρότερον, καὶ ὡς ἂν ἄξιον***) ἦν.

623. Μὰ τὴν ἀναπνοὴν] Ὑποχωρήσαντος τοῦ χοροῦ, εἰςίασιν αὖθις οἱ ὑποκριταί. ἔστιν οὖν ἡ παροῦσα εἴςθεσις τῆς διπλῆς ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων ογ', ὧν τελευταῖος,

οἵαν δίκην τοῖς κόρεσι δώσω τήμερον.

ἐπὶ τῷ τέλει διπλῇ ἔξω νενευκυῖα. δυςφορεῖ δὲ Σωκράτης ἐπὶ

---

*) Legebatur ἱερεῖς, mutatum ab Ernestio. De hoc scholio v. van Dale ad Marm. p. 458. qui multa de hieromnemonibus et pylagoris congessit.

**) Emendatio Ernestii. Legebatur ἡμερῶν.

***) Pro ἂν ἄξιον legebatur ἀνάξιος.

τῇ τοῦ Στρεψιάδου ἀμαθίᾳ. ἐντεῦθεν δέ φασι τὸν Ἀριστοφάνη χαριζόμενον *) τοῖς περὶ Ἄνυτον καὶ Μέλητον γεγραφέναι τὸ δρᾶμα, διαβάλλοντα εἰς ἀθεΐαν τὸν Σωκράτη διὰ τῆς πολυμαθίας· καὶ τοὺς φιλοσόφους ἁπλοϊκῶς**) διαβάλλειν. ϑ Ἐπεὶ καὶ οὕτω ***) προεῖπε, μὴ ἡγεῖσθαι θεούς, πλὴν τὸ Χάος καὶ τὴν Ἀναπνοὴν καὶ τὸν Ἀέρα. ✠ Ἀναπνοὴν λέγει τὴν τοῦ ἀέρος ἀνάπνευσιν, ἣν ἀναπνέουσιν ἄνθρωποι· χάος δὲ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ὁ ἀήρ. Glossa.

625. Ἄπορον] Ἀφυῆ. Glossa.

Σκαιόν] Σκαιοὺς τοὺς ἀμαθεῖς καὶ δυςπαρακολουθήτους ἔλεγον· ἢ τοὺς μωρούς, ἀπὸ τῆς σκαιᾶς. ✠ Ἀπαίδευτον, φαυλόνουν. Glossa.

626. Σκαλαθυρμάτι' ἄττα] Σκαλεύματα σμικρά, καὶ λεπτὰ παντάπασι νοήματα καὶ μαθήματα, σκαριφήματα. ἔγκειται δὲ καὶ τὸ ἄθυρμα, οἱονεὶ παίγνια, καὶ οὐδὲν ἀξιόπιστα. ἐκ τούτου δὲ διαβάλλει Σωκράτη, ὡς εὐτελῆ εἰσιν ἃ διδάσκει, καὶ οὐδενὸς ἄξια λόγου. ✠ Μικρὰ καὶ εὐτελῆ παίγνια. Glossa.

629. Ἔξει] Ἀντὶ τοῦ ἔξελθε. ἔστιν εἴω, τὸ πορεύομαι. οὗ παράγωγον, εἶμι. ὁ παρατατικός, εἶν, εἷς, εἶ. καὶ ὥςπερ ἐν τοῖς εἰς ω τὸ τρίτον πρόςωπον τοῦ ὁριστικοῦ παρατατικοῦ δεύτερόν ἐστι προςτακτικοῦ †)· οὕτω καὶ ἐν τοῖς εἰς μι σχηματίζουσιν οἱ Αἰολεῖς καὶ οἱ Ἀθηναῖοι. οἷον, ἵστη μέγα κῦμα ††) (Iliad. XXI. 313.)· ἀντὶ τοῦ, ἵσταθι. Ἀριστοφάνης (Av. 1310.)·

καὶ τοὺς κοφίνους ἅπαντας ἐμπίμπλη πετρῶν.

ἀντὶ τοῦ ἐμπίμπληθι. οὕτως οὖν καὶ ἐκ τοῦ εἶ τρίτου προςώπου τοῦ ὁριστικοῦ παρατατικοῦ ἐν συνθέσει, ἔξει, προςτακτικόν. ἢ ἀπὸ τοῦ εἴω, οὗ ὁ δεύτερος ἀόριστος, ἴον, ἴες, ἴε· καὶ μετὰ τῆς ἐξ, ἔξιε, καὶ κατὰ μετάθεσιν καὶ συναίρεσιν, ἔξει. ὡςαύτως καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν προθέσεων μέτει καὶ δίει·

---

*) Ita Kusteri ed. Veteres χαριεντιζόμενον. Mox legebatur Μέλιτον.

**) Sic Ernestius. Legebatur ἁπλοϊκούς.

***) Legebatur οὔπω. Aldina οὔπω.

†) Ald. προςτακτικόν. Omnia haec a Favorino in Aldi Hortis Adonidis fol. 54. recto exscripta esse adnotavit Dindorfius.

††) Legebatur μετὰ κῦμα.

πλὴν τοῦ πάρει, καὶ σύνει. ἐνταῦθα γὰρ αἱ προθέσεις τῷ εἶ ἀντὶ τοῦ ὑπάρχεις συνδοιάζονται.

Τὸν ἀσκάντην] Σκίμποδα. δίφρου εἶδος· ἢ τὸν κράβατον. ✠ Τὸν σκάμνον, τὸν σκίμποδα. Glossa.

634. Πότερα περὶ μέτρων] καλῶς διέστησεν. οὐ γὰρ εἴ τι μέτρον ἐστίν, ἤδη καὶ ἔπος. εἴ τι δὲ ἔπος, ἤδη πάντως καὶ ῥυθμὸς καὶ μέτρον. σημειωτέον δ', ὅτι καὶ ταῦτα τῶν κυκλικῶν μαθημάτων, καὶ ὅτι πατὴρ μέτρου ῥυθμός, καὶ ὅτι ἀρχαία ἡ τῶν μέτρων καὶ ῥυθμῶν διδασκαλία. ϑ Διαφέρει δὲ μέτρον καὶ ῥυθμός*).

635. Περὶ τῶν μέτρων] Λείπει τὸ θέλω μαθεῖν. διαβολὴ δὲ τὸ πᾶν, ὅτι τὰ μὴ οἰκεῖα τῇ τέχνῃ ἐπαγγέλλεται διδάσκειν. οὔτε γὰρ ποιητής ἐστιν, οὔτε μουσικός**). ὡς ἄγροικος δὲ ὁ πρεσβύτης ἀπεκρίνατο, περὶ τῶν γεωργικῶν δεξάμενος. ✠ Ἀκούσας περὶ μέτρων ὁ Στρεψιάδης, τὸ δημοτικὸν μέτρον, ᾧ μετροῦσι τὰ σπέρματα, σκαιῶς ὑπείληφεν, διὸ περὶ μέτρων φησίν, ἔγωγε. καὶ ἐκ τούτου διαβάλλει τὸν Σωκράτην, ὅτι τὰ μὴ οἰκεῖα τῇ τέχνῃ ἐπαγγέλλεται διδάσκειν. οὔτε γὰρ ποιητὴς ἦν, οὔτε μουσικός. Schol. cod. Brunck.

636. Ἀλφιταμοιβοῦ] Τοῦ ἀντικαταλλάσσοντος καὶ πιπράσκοντος ἄλφιτα. ϑ Ἢ τοῦ ἀμείβοντος ἀντὶ ἀργυρίου ἄλφιτα. οὕτω καὶ ἀργυραμοιβοί, οἱ ἀντὶ ἀργυρίου κέρματα ἀμείβοντες.

Παρεκόπην] Ἐζημιώθην· ἀντὶ τοῦ ἐπλάνησέ με τῇ μέτρων ποσότητι δύο χοίνικας. ✠ Ἠπατήθην. Gloss. Vict.

637. Κάλλιστον μέτρον] Διαβάλλει Σωκράτη. οὐ γὰρ ποιητικὴν ἢ μουσικὴν ἐπηγγέλλετο διδάσκειν. ὁ δὲ τὰ προσόντα μὴ λέγων, χαριζόμενος δὲ μὴ προσόντα, ἀμφοτέρων ἐκεῖνος ἀποστερεῖται, ὁ τοὺς λόγους ἀμφοτέρων ἀποφαίνων ἀλλοτρίους καὶ ἀπείρους.

---

*) Verba διαφέρει δὲ μέτρον καὶ ῥυθμὸς legebantur post μαθημάτων. Transposita Reizii monitu. Longinus fragm. III. 1. μέτρου δὲ πατὴρ ῥυθμὸς καὶ θεός. Ibidem 3. quum de hoc Aristophanis loco dixisset, addit, εἰς ἑκάτερον γοῦν παράδειγμα σημειωτέον, ὅτι ῥυθμὸς μέτρου διαφέρει, καὶ ὅτι ἴσασιν ἐν διδασκαλίᾳ οἱ παλαιοὶ τὴν τῶν μέτρων θεωρίαν.

**) Legebatur κωμικός. Correctum ab Ernestio.

639. Ἡμιεκτέου] Τοῦ τετραχοινίκου. ὁ γὰρ μέδιμνος χοίνικας ἔχει μη΄. τούτων τὸ ἕκτον, ὀκτώ. τὸ ἥμισυ τοῦ ἕκτου, τουτέστι τῶν ὀκτὼ, τὰ τέσσαρα, ὃ καλεῖται τετράμετρον. ὁ οὖν ἡμίεκτος τέσσαρας ἔχει χοίνικας. § Ἔπαιξε*) δὲ πάλιν εἰπών, οὐδὲν κάλλιον ἡγοῦμαι ἡμιεκτέου μέτρου· τουτέστι τεσσάρων χοινίκων. τούτου οὖν τὸ ἕκτον ἐστὶν ὀκτὼ χοίνικες. τὸ δὲ ἡμίεκτον, τουτέστι τὸ δωδέκατον τῶν ὀκτὼ πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα, χοίνικες τέσσαρες. παρατηρητέον δέ, ὅτι διὰ τοῦ ε δεῖ γράφειν, ἡμιεκτέου· οὐ κατὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν διὰ διφθόγγου, ἡμιεκταίου.

640. Περίδου νῦν ἐμοί] Ἀντὶ τοῦ, συνθήκας ποίησον. παρὰ τὸ Ὁμηρικόν (Iliad. XXIII. 485.)·

δεῦρό γε νῦν τρίποδος περιδώμεθα**).

γίνεται δὲ οὕτω· δίδημι τὸ δεσμεύω. ὁ μέλλων, διδήσω· ὁ δεύτερος ἀόριστος, ἔδην· ὁ ***) μέσος, ἐδέμην, ἔδεσο, καὶ ἀποβολῇ τοῦ σ, ἔδεο· καὶ τὸ προςτακτικόν, δοῦ καὶ περίδου. καὶ Ὅμηρος (Iliad. XI. 105.)·

δίδη†) μόσχοισι λύγοισιν.

ὡς ἄγροικος δὲ πάλιν. ὃ μὲν γὰρ τὸ τῶν ποιημάτων ἔλεγε μέτρον· ὃ δὲ ὡς ἐπὶ τῶν γεωργικῶν ἐδέξατο.

641. Εἰ μὴ τετράμετρον] Πρὸς τὸ τετράμετρον ἀπήντησε. τὸ ἡμιεκτέον μέτρον ἐστὶ τέσσαρα, ὡς πλεονάκις ἴσως τοῦ δέοντος εἴρηται.

643. Ταχὺ δ' ἄν] Ἐν εἰρωνείᾳ. λέγει δὲ εἰς τὸ κιθαρίζειν. ταχὺ συνηθείης, φησί, μεταλαμβάνειν††) τὸ κιθαρίζειν.

645. Κομψόν] Ἀντὶ τοῦ πιθανὸν καὶ εὔχαριν ἐν συνόδῳ καὶ τῇ πρὸς ἑτέρους κοινωνίᾳ. § Πιθανὸν καὶ ἀστεῖον φαίνεσθαι τοῖς συνοῦσιν. ✠ Πιθανὸν καὶ ἡδύν. Glossa.

646. Ἐπαΐειν] Αἰσθάνεσθαι†††). Glossa.

---

*) Kusteri ed. ἔπαιζε.

**) Apud Homerum δεῦρό νυν ἢ τρίποδος περιδώμεθον.

***) Addidi articulum.

†) Legebatur δίδει.

††) Legebatur αἰσθάνεσθαι καὶ μεταλαμβάνειν. Glossa ad v. 646. apud Brunckium ostendit, male hic interpositam esse interpretationem verbi ἐπαΐειν.

†††) Vide notam ad schol. v. 643.

651. **Κατενόπλιον**] **Εἶδος ῥυθμοῦ πρὸς ὃν ὠρχοῦντο σείοντες τὰ ὅπλα. ἔστι δὲ ὁ ἐν ἡμιολίῳ *)· ἡ γὰρ μακρὰ πρὸς τὰς δύο βραχείας ἴσον· καὶ ἔχει ῥυθμὸν ἐκ τριποδίας ἀναπαιστικόν, ὃς δέχεται πάντας τοὺς δισυλλάβους πόδας. οἱ δὲ ἐνόπλιον, τὸν ἀμφίμακρον, ὃς καὶ Κρητικὸς **) καλεῖται· ἀπὸ**

---

*) Meibomius ad Aristidem Quintilianum p. 264. ita hunc locum integrandum censet: *ἔστι δὲ ὁ μὲν κατὰ δάκτυλον ἐν ἴσῳ λόγῳ, ὁ δὲ κατ' ἐνόπλιον ἐν ἡμιολίῳ.* Non necesse. Hemiolium dicit e tribus pedibus constantem, propterea quod bini pedes dipodiam anapaesticam efficiunt. Sic versus ithyphallicus *τροχαϊκὸς ἡμιόλιος* dicitur ab Hephaestione p. 48. v. schol. eius p. 52. Quae sequuntur, ita legebantur: *ἡ γὰρ μακρὰ πρὸς τὰς δύο βραχείας ἴσόν τι ἔχει ῥυθμὸν ἐκ τριποδίας ἀναπαιστικόν.* Meibomius *ἴσόν τινα.* Harlesius *ἡ γὰρ μακρὰ θέσις πρὸς τὰς δύο βραχείας ἄρσεις*, ex Aristide p. 36. Nihil horum verum. Quare nos aliter locum emendavimus. Hemiolium rhythmum dicit, qui e duobus dactylis et spondeo constat, ut recentior scholiastes et enarrator Hephaestionis p. 91. de versu heroico: *κατ' ἐνόπλιον μὲν οὖν ἐστὶ τὸ ἔχον δύο δακτύλους καὶ ἕνα σπονδεῖον, οἷον,*

*ὣς φάτο δακρυχέων, τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ.*

Hunc rhythmum ne quis dubitet hemiolium esse, addit haec: *ἡ γὰρ μακρὰ πρὸς τὰς δύο βραχείας ἴσον*, quo ostendat spondeum parem esse dactylo, atque idcirco etiam dimidiatam dipodiam anapaesticam. Confundit enim numerum *κατ' ἐνόπλιον*, qui in versu heroico dicitur, cum eo, qui vocatur *προσοδιακός*. Propterea haec adiicit, *καὶ ἔχει ῥυθμὸν ἐκ τριποδίας ἀναπαιστικόν*, dactylis scilicet in prima et secunda sede anapaesti vicem sustinentibus. Prosodiacus enim versus spondeo constat et duobus anapaestis, quem grammatici Ionico maiore et choriambo metiuntur:

— — ◡ ◡ | — ◡ ◡ —

*αὐτὰ δὲ σύ, Καλλιόπα.*

Vide Hephaestionem p. 49. et scholiasten eius p. 52. De eodem prosodiaco *κατ' ἐνόπλιον* illa sunt intelligenda: *ὃς δέχεται πάντας τοὺς δισυλλάβους πόδας.* Sed imperitus homo ita loquutus est, quasi in eadem sede omnes pedes bisyllabi admitterentur. Verum nihil aliud vult, quam reperiri in isto versu pedes bisyllabos omnes, si binae semper syllabae coniungantur:

— — | ◡ ◡ | — ◡ | ◡ —

id quod alius scholiastes clarius sic dixit: *ὁ δὲ ἐνόπλιος, ὁ καὶ προσοδιακὸς καλούμενος ὑπό τινων, σύγκειται ἐκ σπονδείου καὶ πυῤῥιχίου καὶ τροχαίου καὶ ἰάμβου.* Vide Elem. doctr. metr. p. 351. seq

**) Apud Suidam in *κατ' ἐνόπλιον* legitur *Κουρητικός*: sed

τοῦ εἰς τοὺς Κούρητας ἀεὶ γινομένου *) μέλους. τούτῳ γὰρ τῷ μέτρῳ προςωρχοῦντο σείοντες τὰ ὅπλα. καλεῖται δὲ ἐνόπλιον. . . . **) † Κατ' ἐνόπλιον, ὁ μετὰ δύο δακτύλους ἔχων σπονδεῖον κατὰ τὸ πάλιν καὶ πάλιν· οἷον,

ὣς φάτο δακρυχέων, τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ·

λέγοιτο δ' ἂν ἴσως κατ' ἐνόπλιον, διὰ τὸ πρέπειν μὲν ῥυθμὸν τοιοῦτον καὶ τοῖς ἄλλοις κινουμένοις μετὰ συντονίας· ἐπὶ πλέον δὲ τοῖς μεθ' ὅπλων σεμνῶς πηδῶσι καὶ πυῤῥιχίζουσι † ***).

Κατὰ δάκτυλον] Ἀριθμητικόν ἐστι μέτρον †). ἔστι δὲ ῥυθμοῦ καὶ κρούματος εἶδος τὸ κατὰ δάκτυλον, ᾧ χρῶνται οἱ αὐληταί. ¶ Ὁ κατὰ δάκτυλον ῥυθμός ἐστιν ὁ ἐν ἴσῳ λόγῳ ††)· ὁ δὲ ἐνόπλιος, ὁ †††) καὶ προςοδιακὸς καλούμενος ὑπό τινων, σύγκειται ἐκ σπονδείου καὶ πυῤῥιχίου καὶ τροχαίου καὶ ἰάμ-

---

scholiastes Hephaestionis p. 83. sic vocat tertium paeonem. Idem p. 82. palimbacchium nominat ἐνόπλιον. V. Plat. de rep. III. p. 400. B. schol. Plat. p. 401. Aristot. fr. rhythm. p. 300. Aristid. Quint. p. 34 — 40.

*) Ita Ernestius e Suida, in quo scriptum: ἀπὸ τοῦ ἀεὶ τὰ εἰς τοὺς Κούρητας γενόμενα μέλη τούτῳ τῷ ῥυθμῷ γίνεσθαι. Legebatur ἀναγομένου.

**) Legebatur, καλεῖται δὲ ἐνόπλιον κατὰ δάκτυλον, ᾧ χρῶνται (ζήτει τίνες. ἴσως δὲ λείπει τὸ οἱ αὐληταί.) Meibomius ὅθεν καὶ καλεῖται κατ' ἐνόπλιον. Κατὰ δάκτυλον, ᾧ χρῶνται οἱ αὐληταί. Alii aliter. Nos lacunae signa apposuimus, et delevimus reliqua, quae nata sunt ex repetitione scholii, quod deinde legitur.

***) Hoc Iuntinae scholion est etiam in Victorianis.

†) Meibomius ἀναπαιστικόν, male. Suidas κατὰ δάκτυλον· εἶδος ἀριθμητικόν, ἢ γεωμετρικόν, ἢ ῥυθμοῦ καὶ κρούματος τὸ κατὰ δάκτυλον, ᾧ ἐχρῶντο οἱ αὐλοῦντες πρὸ τοῦ νόμου. In quo post κρούματος e scholio nostro addendum εἶδος. Contra e Suida scholiasten emendavimus, in quo legebatur, ῥυθμὸς κρούματος εἶδος κατὰ δάκτυλον. Vide etiam Hesychium. Reuvens in Collectaneis litterariis p. 116. seq. corrigendum putabat: ῥυθμικόν ἐστι μέτρον. ἔστι δὲ ῥυθμὸς κρούματος εἶδος, etc. Santenius autem ad Terent. Maur. p. 84. defendit ἀριθμητικὸν ex iis quae Pollux II. 157. et Favorinus in ἐπὶ δακτύλων θεῖναι habent, scribique deinde vult ἔστι καὶ ῥυθμοῦ καὶ κρούματος εἶδος.

††) Recte Meibomius ἐν ἴσῳ λόγῳ. Legebatur λόγος. Ἴσον λόγον vocant, si altera pars pedis prioris mensuram aequiparat, quod est in dactylo et anapaesto. Vide schol. Hephaest. p. 11.

†††) Aberat ὁ. Deinde legebatur προςῳδιακός.

βου· συνεμπίπτει δὲ οὗτος ἤτοι τριποδίᾳ ἀναπαιστικῇ, ἢ βάσεσι δυσίν, Ἰωνικῇ καὶ χοριαμβικῇ *).

649. Τίς ἄλλος] Τὴν παραγραφὴν**) ἐατέον μεταξὺ τοῖν δυοῖν, ὡς ἐν τοῖς πλείστοις σχεδὸν φέρεται. ὁ πρότερος Σωκράτους·

τίς ἄλλος ἀντὶ τουτουὶ τοῦ δακτύλου;

καὶ τάχα εἴη λέγων τῷ γέροντι· ἕτερόν τινα εἶναι δάκτυλον νομίζεις, ἢ τοῦτον; δεικνὺς αὐτῷ ἕνα τῶν δακτύλων τῶν αὐτοῦ. ὅταν γὰρ περὶ ῥυθμῶν, οὐ περὶ τούτου τοῦ δακτύλου φησίν, ἀλλὰ περὶ ἑτέρου. . . . ***) ὡς ἄγροικος, καὶ οὗτος ἐρεῖ οὐδὲν ἧττον· δείξει δὲ †) τὸν μέσον δάκτυλον ἀσελγαινόμενος. ἐὰν δὲ περιαίρηται ††), ἀμφότεροι ἔσονται τοῦ γέροντος ἀσυνδέτως εἰρημένοι. ℑ Ἄλλως. Δεικνύει τὸν μέσον δάκτυλον αἰσχρῶς. οὐδείς, φησίν †††), ἔστιν ἄλλος ἀντὶ τούτου τοῦ δακτύλου. καὶ γὰρ παιδίῳ μοι ὄντι πάλαι ὁ αὐτὸς ἦν, καὶ νῦν δὲ γεγηρακότι. ✥ Τουτουί. τὴν πόσθην αὐτοῦ ἔδειξε. Gloss. Vict.

651. Ἀγρεῖος. ἄγροικος. Gloss. Vict. Ὦ ὀξυρέ. ὀξυρὸς καὶ οἰζυρός, ὁ ταλαίπωρος καὶ ἄθλιος· καὶ οἰζύ, ἡ ταλαιπωρία. Schol. cod. Leid. Ὦ ιζυρέ. ὥςπερ ἀπὸ τοῦ αἶ θρηνητικοῦ μορίου καὶ ἐπιῤῥήματος γίνεται ῥῆμα αἰάζω, τὸ θρηνῶ, καὶ ἐξ αὐτοῦ Αἴας καὶ αἰανός, ὁ σκοτεινός· οὕτως καὶ ἀπὸ τοῦ οἶ θρηνητικοῦ ἐπιῤῥήματος γίνεται μὲν τὸ οἰμώζω, καὶ ἐξ αὐτοῦ οἰμωγή, ὁ θρῆνος, γίνεται δὲ καὶ τὸ οἴζω, ὃ σημαίνει τὸ θρηνῶ, κατὰ δὲ διάλυσιν καὶ μεταπλασμὸν ὀϊζύω, καὶ ἐξ αὐτοῦ ὀϊζυρὸς καὶ ὀϊζύς. Schol. Vict.

657. Κύων, ἀλεκτρυών] Ἔπαιξε, τὴν ἀλεκτρυόνα ὡς τετράπουν καταριθμήσας. καὶ ταῦτα δὲ γελοίου χάριν παρεί-

---

*) Sic recte Reizius. Vide Hephaestionem p. 49. et scholia ad eum p. 52. Legebatur ἀναπαιστικῇ καὶ Ἰωνικῇ.

**) Ernestiius περιτροπήν. Legebatur παρατροπήν.

***) Lacunam hic esse indicavi. Videtur hoc ferme excidisse: ο δὲ δεύτερος Στρεψιάδου.

†) Addidi δέ, et scripsi δείξει. Legebatur δείξειν, nulla facta inde ab ὡς γὰρ interpunctione. Καὶ οὗτος οὐδὲν ἧττον, scilicet δάκτυλος.

††) Sic recte Aldina. Kusteri ed. περιαίρεται.

†††) Legebatur οὐδεὶς φήσει, ὡς.

ληπται. ἢ καὶ πρὸς τὴν ἀθεότητα Σωκράτους, ὅτι κατ' αὐτῶν ὄμνυσιν.

659. Ἀλεκτρυόνα κατὰ ταυτό] Οὐκ ἂν ἄλλως λέγοιτο τοῦτο, εἰ μὴ ἐν ἔθει ἦν τότε καὶ τὴν θήλειαν ἀλεκτρυόνα λέγειν. σαφὲς δὲ γίνεται ἐν Ἀμφιαράῳ·

γύναι, τί τὸ ψοφῆσάν ἐστιν; ἀλεκτρυὼν*)
τὴν κύλικα καταβέβληκεν. οἰμώξουσά γε.

καὶ ἐν τῷ Πλάτωνος Δαιδάλῳ·

ἐνίοτε πολλαὶ τῶν ἀλεκτρυόνων βίᾳ
ὑπηνέμια τίκτουσιν ᾠὰ πολλάκις**).

Καὶ***),

ὁ δὲ παῖς ὅδ'†) ἔνδον τὰς ἀλεκτρυόνας σοβεῖ.

Οἱ Ἀττικοὶ δὲ οὕτω καὶ τὰς θηλείας ἐκάλουν, καὶ Θεόπομπος††). λέγουσι δ' αὐτὴν καὶ ἀλεκτρύαιναν.

663. Νὴ τὸν Ἀέρα] Μιμεῖται καὶ αὐτὸς τοὺς φιλοσόφους, καὶ κατὰ τοῦ ἀέρος ὄμνυσιν.

669. Ὥςπερ καὶ Κλεώνυμον] Σύ, φησί, τὴν κάρδοπον καλεῖς ἀρσενικῶς, δέον θηλυκῶς· ὥςπερ Κλεώνυμον ἄῤ-

---

*) Legebatur ἡ ἀλεκτρυών. Vnde Brunckius in fragm. ἔσθ'; ἡ 'λεκτρυὼν edidit.

**) Athenaeus p. 374. et ex eo Eustathius ad Odyss. p. 1479. et Suidas in ὑπηνέμια ex Aristophanis Daedalo haec afferunt. Ernestius e Clem. Alex. Strom. VI. p. 628. qui Aristophanem et Platonem in Daedalo se invicem compilasse tradit, in utriusque Daedalo haec lecta videri observat. Vult autem verbum ἐνίοτε non poetae esse, sed scholiastae, idque etiam Athenaeus omisit. Sic etiam Brunckius censet, quod ἐνίοτε et πολλάκις sibi repugnent. Sed quum Suidas quoque servet ἐνίοτε, in quo hoc verbum necessario tribuendum est poetae, recessimus ab Ernestii et Brunckii sententia. Certis temporibus, inquit, multae gallinae perpetuo irrita pariunt ova. Verno tantum tempore haec fieri auctor est Plinius X. 80. Porro βίᾳ abest in scholiis, quod habent Suidas et Athenaeus, sed hic post ὑπηνέμια, quod verbum in scholiis ὑπήνεμα scriptum.

***) Καὶ hic collocavimus, quod legebatur ante praecedentem versum.

†) Additum pronomen, quod aberat, iam ab Heinsio et a Porsono.

††) Excidit locus Theopompi e Pace, quem servavit Athenaeus p. 374.

ἄχθομαι δ' ἀπολωλεκὼς
ἀλεκτρυόνα τίκτουσαν ᾠὰ πάγκαλα.

ῥενα καλοῦσί τινες, οὐδὲν διαφέροντα τῇ αἰσχύνῃ τῶν γυναικῶν. ✣ Ἡ πρὸς τὸ φράσον στίξον καὶ τὸ λοιπὸν κατ' ἐρώτησιν λέγε· ἢ τὸ ὅλον ἓν ἔστω. Schol. Cant. 1.

670. Ταυτὸν δύναταί σοι] Οἷον τὸ αὐτὸ γένος. σημαίνει δὲ τὴν κατάληξιν. ℈ Ὅ ἐστι, δοκεῖ σοι ὁμοιοκατάληκτον εἶναι. ἅμα δὲ καὶ ὡς γυναικώδη σκώπτει τὸν Κλεώνυμον, καὶ ὡς ἀδηφάγον διασύρει, τῷ ἀλφίτων δεκτικῷ λέγων ὅμοιον. τῶν πολιτευομένων δὲ εἷς ἦν· καὶ ὡς γυναικιζόμενον αὐτὸν οἱ ποιηταὶ διαβάλλουσιν.

672. Ἀλλ' ἐν θυείᾳ] Ἀδηφαγίας ὑπερβολή. ὡς πένητα δὲ καὶ παράσιτον διαβάλλει αὐτόν, καὶ ἀποροῦντα μάκτρας. μάκτρα δὲ ἡ μικρὰ *) θυεία, ἡ δὲ κάρδοπος **), μεγάλη. ℈ Ἀδηφαγίας δὲ ἔχει διαβολὴν κατὰ τοῦ Κλεωνύμου. τρόπου γὰρ μάκτρας ἔνδον ὁ Κλεώνυμος.

674. † Τὴν Σωστράτην] Πάλιν ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς σκώπτει τὸν Σώστρατον, Σωστράτην εἰπών, διότι λίαν ἀσελγὴς ἦν καὶ θηλυδρίας † ***).

676. Καρδόπῃ, Κλεωνύμῃ] Τοῦτον ἤδη ὡς κίναιδον διασύρει, ἐπεὶ ῥίψασπις καὶ δειλός. ἐν ἐρωτήσει δὲ ὁ λόγος, καὶ λείπει τὸ ὡς· ἵν' ᾖ, ἐκεῖνο δ' ἦν ὀρθῶς, ὡς καρδόπη, καὶ Κλεωνύμη λέγειν. ℈ Ὅμοιον δὲ ἦν τὸ λέγειν καρδόπην, ὡς Κλεωνύμην.

684. Οὐκ ἄῤῥεν'] Οὐκ ἄῤῥενα ταῦτα ἡμεῖς ἡγεῖσθε. Gloss. quarti Reg.

687. Γυναῖκα τὴν Ἀμυνίαν] Πρὸς τὴν κατάληξιν τοῦ ὀνόματος ἔπαιξε. καὶ εἰς διαβολὴν τοῦ ἀνδρός. ἐνταῦθα μὲν εἰς δειλίαν μόνον καὶ μαλακίαν. Κρατῖνος δὲ ἐν Σεριφίοις †), ὡς ἀλάζονα καὶ κόλακα καὶ συκοφάντην. Εὔπολις δέ, ὡς παραπρεσβευτὴν ††)· ὅπερ καὶ ἐν τοῖς Σφηξὶ φαίνεται (v. 1271. Brunck.).

---

*) Μικρὰ addidit Ernestius.

**) Legebatur καρδόπη.

***) Habet hoc scholion etiam Victorius.

†) Legebatur Κράτης δὲ ἐν Δεῤῥίφοις. Iam pridem emendatum e schol. ad Vesp. 74. v. Ernest. praef. p. 28. et Iungerm. ad Pollucem VII. 69. Male autem scripsere Σερίφοις. Haud dubie enim fabulae nomen fuit Σερίφιοι, quod passim occurrit. Alterum non minus frequens, sed errore scripturae.

††) Sic recte Ernestius e schol. ad Vesp. 1263. Legebatur παραπρεσβύτην.

690. *Κατακλινείς*] Τοῦτο κοινόν. τὸ γὰρ κατακλιθεὶς Ἀττικόν. † Ἰωνικῶς δὲ κατακλινθεὶς †.

691. *Ἐκφρόντισόν τι*] Ἀντὶ τοῦ, σκέψαι καὶ διανοήθητι περὶ τῶν ἰδίᾳ σοι συμφερόντων πραγμάτων.

692. *Μὴ δῆθ' ἱκετεύω*] Παρεπιγραφή. ποιήσει γὰρ τὸ προςταχθέν. εἶτα καταβρωθεὶς ἀρνηθήσεται.

694. *Οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα*] Εἰ μὴ ἐπὶ τοῦ ἀσκάντου σκέψῃ. τοῦτο, φησί, πάντως δέδοκται. οὐκ ἀνίημί σε ἑλόντα ποιῆσαί τι.

695. *Τήμερα*] Ὡς ἐν Ὁλκάσιν·

*ἰὼ Λακεδαῖμον, τί ἄρα πείσει τήμερα;*

τήμερος *), ὁσημερινός. καὶ ἔστι τεταγμένον ἐπὶ σώματος, τὸ δὲ τήμερον ἐπὶ χρόνου λέγεται.

696. *Φρόντιζε δὴ καὶ διάθρει*] Ἐκάθισεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἀσκάντου. τὸ δὲ δὴ ἰσοδυναμεῖ τῷ νῦν. Ἔκθεσις τῆς διπλῆς ἀμοιβαία ἐκ στίχων καὶ κώλων δύο πρὸς τοῖς εἴκοσιν· ὧν τὸ πρῶτον δίμετρον ἐκ διϊάμβου καὶ χοριάμβου. τὸ δεύτερον, δίμετρον ἐκ χοριάμβου καὶ βακχείου. τὸ τρίτον, ἰαμβικὸν πενθημιμερές. τὸ τέταρτον ἐκ διϊάμβου καὶ χοριάμβου τρίμετρον βραχυκατάληκτον. τὸ πέμπτον ἐκ διϊάμβου καὶ διτροχαίου **) ταυτοπαθές. τὸ ἕκτον τρίμετρον ἐκ διϊάμβων καὶ κατὰ τὸ μέσον χοριάμβου ***). τὸ ἕβδομον, ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ὄγδοον δίμετρον ἀντισπαστικὸν βραχυκατάληκτον, ἢ ἐκ δυοῖν βακχείοιν ἀκατάληκτον. τὰ ἑξῆς δύο ἰαμβικὰ τρίμετρα. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἀναπαιστικὰ δίμετρα καταληκτικὰ εἰς δισύλλαβον· πλὴν τοῦ πεντεκαιδεκάτου, μονομέτρου ὄντος. ὁμοίως καὶ τοῦ ἑπτακαιδεκάτου, καὶ εἰκοστοῦ πρώτου (ἀναπαιστικαὶ γὰρ βάσεις) καὶ τοῦ τελευταίου ἀναπαιστικοῦ μὲν ὄντος ἑφθημιμεροῦς, παροιμιακοῦ δέ, ὡς πολλάκις εἴρηται, καλουμένου. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα πολυσχημάτιστα. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ ὡς ἐν τοῖς προφθᾶσιν. ἰστέον δὲ ὅτι τὰς ἐκθέσεις τῶν διπλῶν οὐκ ἀεὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ μέτρου ἐκφέρουσιν, ἀλλὰ

---

*) Hoc vocabulum aberat, deinde legebatur ὁσημερινός, et τεταγμένως. Correximus e Suida in τήμερος.

**) Recte sic Ernestius. Legebatur τροχαίου.

***) Recte sic Ernestius. Legebatur διτροχαίου.

*Αἰόλος, ποικίλος, ἢ εὐκίνητος, ἀπὸ τοῦ αἰολεῖν, ὅ ἐστι κινεῖν.* Gloss. Vict.

729. *Ἀρνακίδων*] *Ἀρνακὶς λέγεται, τὸ τοῦ ἀρνὸς κώδιον. ἔπαιξε δὲ πρὸς τὸ ἀρνεῖσθαι.* § *Δέον εἰπεῖν, τίς ἄν μοι περιβάλοι ἐξ ἀρνακίδων σισύραν, ἔπαιξε, παρονομάσας**) *ἀπὸ τῶν ἀρνῶν καὶ τοῦ ἀρνεῖσθαι***) *τὸ ἐξ ἀρνακίδων. τὸ δὲ ἀποστερητίδα, ἅμα μὲν ἀπὸ τοῦ ἀποστερεῖν τοὺς δανειστάς****), *ἅμα δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ περιβόλαιον.* ✠ *Ἀρνακίς, τὸ τοῦ ἀρνὸς κώδιον. παίζει δὲ ἐνταῦθα, γνώμην ἐξ ἀρνακίδων εἰπὼν ἀποστερητίδα, ἤγουν γνώμην ἐξ ἀρνήσεως καὶ ἀποστερήσεως. ὤφειλε δὲ εἰπεῖν· τίς ἂν δῆτ' ἐπιβάλοι καὶ ἐπιθήσει σκέπασμα ἐξ ἀρνακίδων, ὡς ἂν γνώμην εὕροιμι ἀποστερητικήν; ὁ δὲ παίξας οὕτως ἐξήνεγκεν.* Schol. MS.

732. *Ἔχεις τι*] *Ἐπειδὴ προεῖπεν αὐτῷ, ἀναρτήσας τὴν φροντίδα, ὡς ἐπὶ ὀρνιθοθήρου, εἶπε τὸ ἔχεις.* § *Ὡς ἐπὶ τῶν ἀγρευόντων* †) *ἤτοι ὄρνιν, ἢ ἰχθύν, εἶπε τὸ ἔχεις τι. ἀναρτῆσαι γὰρ αὐτῷ ἐκέλευσε τὴν διάνοιαν καὶ τὴν φροντίδα.* § *Ἄλλως. Χαριέντως τὸ ἔχεις τι, τῇ τῶν ἀγρευτῶν λέξει χρώμενος. τοῖς γὰρ ἁλιεῦσιν ἢ ὀρνιθαγρευταῖς οὕτω φασίν, ἔχεις τι;*

733. *Τὸ πέος*] *Παρεπιγραφή. δεῖ γὰρ αὐτὸν καθέξεσθαι ἔχοντα τὸ αἰδοῖον, καὶ μιμεῖσθαι τὸν δερμύλλοντα ἑαυτόν.*

734. † *Τι φροντιεῖς*] *Φροντίζω, τὸ φροντίδα ἔχω, κοινῶς μὲν γενικῇ συντάσσεται, Ἀττικῶς δὲ μετὰ αἰτιατικῆς, ὡς ἐνταῦθα, ἢ ἐν τῷ, βολβοὺς ζητεῖτε; μὴ τοῦτο φροντίζετε* (v. 190.). †

736. *Αὐτὸς ὅ τι βούλει*] *Διαβάλλει αὐτόν, ὡς μὴ παρέχοντα εὕρημα τοῖς μαθηταῖς.*

---

*) Legebatur *ἔπαιξεν ὀνομάσας*. Correximus locum e Suida in *ἀρνακίδα*, qui ipse quidem corruptus est, sed similiter, ut hic locus, emendari debet. In eo sic legitur: *ἔπαιξε δὲ πρὸς τὸ ἀρνεῖσθαι, παρονομάσας ἀπὸ τῶν ἀρνῶν καὶ τοῦ ἀρνεῖσθαι τοὺς δανειστάς. τὸ δὲ ἀποστερητίδα ἅμα μὲν ἀπὸ τοῦ ἀποστερεῖν, ἅμα δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ περιβόλαιον.*

**) Legebatur *ἀπὸ τῶν ἀρνῶν τὸ ἀρνεῖσθαι τοὺς δανειστάς.*

***) Omissis vocabulis *τοὺς δανειστάς*, legebatur, *ἅμα μὲν καὶ πρὸς τὸ ἀπὸ τοῦ ἀποστερεῖν.*

†) Sic e Suida dedimus. Vulgo *ὡς τῷ τῶν ἀγρεύντων.* Aldina, *ὡς ἐπὶ τῶν ἀγρώντων.*

739. Σχάσας] Κατασπάσας *), στήσας, ἀτρεμήσας. καὶ Πίνδαρος (Pyth. X. 79.)· κώπαν σχάσας· ἀντὶ τοῦ ἀτρεμήσας. ἔνιοι δὲ σχάσας, ἀντὶ τοῦ ἁπλώσας. ❖ Ὄπισθεν μὲν ἔλεγε παθητικῶς σχασάμενος· (v. 108.) νῦν δὲ σχάσας. ἔοικε δὲ ἀμφότερα ἐν χρήσει. ἔστι δὲ καὶ σχάζειν τὸ τέμνειν τὴν φλέβα, ὡς Ξενοφῶν (Hist. Gr. V. 4, 58.)· σχάζει τὴν παρὰ τῷ σφυρῷ **) φλέβα. Schol. Cant. 3.

740. Λεπτὴν] Ἀκριβῆ. ἔνθεν ***) καὶ λεπτολόγος.

Περιφρόνει] Ἐρεύνα.

741. Διαιρῶν] Ἀκριβῶς καὶ ἐπιμελῶς καταμερίζων, περὶ οὗ τὴν σκέψιν ποιῇ· ἀναπτύσσων, δοκιμάζων, καὶ διακρίνων τὰ πράγματα †), οἷον διαίρεσιν αὐτῶν ποιῶν. ꟿ Ἄλλως. Ὡς ἐπὶ τῶν νομισμάτων ††) ἐχρήσατο. ὡςεὶ ἔλεγε κατὰ κεφάλαιον ἐκζητῶν. † Ὁ γὰρ σκεπτόμενος οὕτω, διαιρεῖ τὴν βουλήν· οἷον, εἰ τόδε ποιήσω, τόδε ἀπαντήσει· καὶ εἰ τόδε, τόδε † †††).

742. Ἔχ' ἀτρέμα] Ἐφ' ἡσυχίας μένε· ὡς αὐτοῦ κινουμένου διὰ τοὺς κόρεις. † Ἄλλως. Ἰστέον ὅτι οἱ Ἀττικοὶ πάντα τὰ ἑνικά τε καὶ πληθυντικὰ τρίτα πρόςωπα τῶν ῥημάτων καὶ τὰς τῶν ὀνομάτων δοτικὰς τῶν πληθυντικῶν συμφώνου καὶ φωνήεντος ἐπιφερομένου μετὰ τοῦ ν γράφουσιν, ὡς ἔστι σαφῶς συμβαλεῖν ταῖς τοῖς πάλαι σοφοῖς πεπονημέναις ἐντυγχάνοντα βίβλοις. οἱ δὲ Ἴωνες δίχα τοῦ ν. τούτοις οὖν καὶ ἀμφοτέροις οἱ ποιηταὶ παρακολουθοῦντες, καὶ δὴ καὶ τῇ ἀνάγκῃ τοῦ μέτρου ἑπόμενοι, πολλάκις συμφώνου μὲν ἐπιφερομένου μετὰ τοῦ ν γράφουσι· πολλάκις δὲ καὶ φωνήεντος ἐπιφερομένου δίχα τοῦ ν. τοιοῦτον δή τι τῇ τοῦ μέτρου ἀνάγκῃ καὶ ἐν τοῖς ν καὶ εἰς ς λήγουσιν ἐπιῤῥήμασι ποιεῖν εἰώθασιν, οἷον τὸ πρόσθεν, νέρθεν, ὑπένερθεν· τὸ οὕτως, αὖθις, πολλάκις,

---

*) V. D. Misc. obss. Belg. vol. III. p. 106. καταπαύσας legendum putat. Vide scholia ad v. 107.

**) Eadem fere in Cant. 5. ubi παρὰ τῷ μηρῷ.

***) Legebatur ἔνθα καὶ λεπτολόγος ἔρευνα. Mutatum e Suida in λεπτὴν πλέκει.

†) Sic recte Kusterus e Suida. Edd. vett. ποιήματα.

††) Hoc dedimus e Toupii coniectura ad Suidam in διαιρῶν, vol. III. p. 52. quam hausit e schol. ad Ran. 78. Legebatur μίμων. Suidas haec neque in διαιρῶν, neque in σκοπῶν habet.

†††) Exstat hoc scholion etiam in Victorianis.

εὐθύς, ταχύς, ἀτρέμας, καὶ τοῖς ὁμοίοις. τοῦτο δὲ οὕτως ἔχον εὑρήσεις ἀκριβῶς σκοπῶν. †

743. Ἀφεὶς ἄπελθε] Ἔασον*) τὸ ἀπορούμενον· ἔπειτα πάλιν ἀνασκοπεῖν καὶ οἷον ἀνοίγειν ἀποπειρῶ. τὸ γὰρ ἀναζυγοῦν ἐστὶ τὸ ἔξωθεν ἀνοίγειν τὴν θύραν. ἔνιοι δὲ ζυγώθρισόν, συνάρμοσον, σύμπλεξον**). Κίνησον δὲ αὖθις, ἀντὶ τοῦ καὶ δεύτερον καὶ τρίτον ἐπίστησον· περὶ τῶν αὐτῶν ζυγοστάτησον, ἴσωσον.

744. Κίνησον αὖθις] Ὑποτίθεται πῶς δεῖ φροντίζειν, καὶ τίνα τρόπον. φησὶ γάρ, ἐὰν ὑπεισέλθῃς, ἔτι μὴ ἀμελήσῃς, ἀλλὰ πολλάκις αὐτὸ μέτελθε· καὶ οὕτως εἰς ἓν συμφορήσας τὴν ἀρίστην γνώμην ἑλοῦ.

† Ζυγώθρισον] Ἀπὸ τοῦ ζυγὸς γίνεται, καὶ τοῦ ἀθερίζω, τὸ ἀποδοκιμάζω, ζυγοαθέρισον, καὶ κατὰ συγκοπὴν τοῦ ε, καὶ κρᾶσιν τοῦ ο καὶ α εἰς ω μέγα, ζυγώθρισον. † Σκόπησον, μελέτησον· μεταφορικῶς. Glossa.

745. Ὦ Σωκρατίδιον] Ἐνθυμηθεὶς ἐξανίσταται βοῶν.

748. Γυναῖκα φαρμακίδ'] Ὡς νῦν τὰς φαρμακίδας Θετταλὰς καλοῦσι. ϑ Διαβάλλονται γὰρ οἱ Θετταλοὶ ὡς γόητες. καὶ μέχρι δὲ νῦν αἱ***) φαρμακίδες παρ' ἡμῖν Θετταλαὶ καλοῦνται. φασὶ δὲ ὅτι Μήδεια φυγοῦσα κίστην ἐξέβαλε φαρμάκων ἐκεῖ, καὶ ἀνέφυσαν. τὸ δὲ Θεττάλην Ἀττικοὶ βαρύνουσιν οἱ κατὰ Μένανδρον†), ὡς δαμάλην.

750. Λοφεῖον στρογγύλον] Τὴν τοῦ κατόπτρου θήκην. ἢ τὴν θήκην τοῦ λόφου τῆς περικεφαλαίας. περιφερὴς δὲ αὕτη. ✤ Λοφεῖον. ἀγγεῖον. Glossa.

751. Ὥςπερ κάτοπτρον] Ὁ γὰρ τῆς σελήνης κύκλος στρογγυλοειδής, καθάπερ καὶ ἔςοπτρα††). καὶ φασὶ τοὺς περὶ

---

*) Kusteri ed. ἄπελθε ἐάσας. Dedimus ἔασον ex Aldina et Suida in ζυγώθρισον. Ἄπελθε Aristophanis verbum est.

**) Suidas σύμπηξον.

***) Articulus et hic et apud Suidam in Θετταλὴ γυνὴ male ante Θετταλαὶ collocatus erat.

†) Ernestius legendum putabat, καὶ οἱ κατὰ Μένανδρον. Menandri Thessalam commemorat Steph. Byz. in Θεσσαλία, ubi vid. Berkel. Suidas generatim Atticos nominat, testimoniumque ex hoc ipso Aristophanis loco petit.

††) Emendatio Kusteri. Antea legebatur ἔποπτα. Suidas in Θετταλὴ γυνὴ habet ἔςοπτρον.

τὰ τοιαῦτα δεινοὺς οὕτω κατάγειν τὴν θεόν. ἔστι δὲ καὶ Πυθαγόρου παίγνιον διὰ τοῦ τοιούτου κατόπτρου. πληροσελήνου*) τῆς σελήνης οὔσης, εἴ τις ἔσοπτρον**) ἐπιγράψειεν αἵματι ὅσα βούλεται, καὶ προειπὼν ἑτέρῳ στῆναι κατόπιν αὐτοῦ, δείκνυσι***) πρὸς τὴν σελήνην τὰ γράμματα, κἀκεῖνος ἀτενίσας****) ὁ πλησίον εἰς τὸν τῆς σελήνης κύκλον, ἀναγνοίη πάντα τὰ ἐν τῷ κατόπτρῳ γεγραμμένα, ὡς ἐπὶ τῆς σελήνης γεγραμμένα.

753. Μηκέτ' ἀντέλλοι] Πρὸς τὸ προειρημένον ὑπ' αὐτοῦ (v. 17.),

ὁρῶν ἄγουσαν τὴν σελήνην εἰκάδας.

† Τελουμένης γὰρ σελήνης οἱ τόκοι ἐδίδοντο. εἰ γοῦν οὐκ ἀνατέλλοι, πῶς ἂν οἱ δανεισταὶ γνόντες τὸν μῆνα τελούμενον ἀπαιτήσαιεν τοὺς τόκους; †

754. Τίη τί δή] Παράλληλα. καὶ παρ' Ὁμήρῳ (Iliad. XXIII. 409.)·

τίη λείπεσθε, ἄριστοι†).

755. Ἀργυρίων] Οὕτως ἡ γραφὴ ἀργύρια††) παρὰ Φρυνίχῳ κεῖται· ὅτι οἱ κωμικοὶ πληθυντικῶς φασίν. οἱ ῥήτορες ἑνικῶς. καὶ Σώφρων πληθυντικῶς· ἀργυρίων δεήσῃ.

756. † Προβαλῶ] Προθήσω, εἰς ὃ δεῖ σε μηχανὴν εὑρεῖν. †

757. Πεντετάλαντός τις δίκη] Κατηγορία†††) πέντε σε δυναμένη ζημιῶσαι τάλαντα. Ἀττικῶς δὲ τοῦ ἀριθμοῦ τὸ πέντε ἐφύλαξε. † Ἄλλως. Ἰστέον ὅτι ἐν τοῖς δικαστηρίοις††††)

---

*) Sic e Suida scripsimus. Legebatur προσελήνου.

**) D. Heinsius εἰς ἔσοπτρον.

***) Suidae lectionem sequuti sumus. In scholiis legebatur σταίη κατόπιν αὐτοῦ, δεικνύς. Vnde Ernestius corrigebat καὶ μὴ προειπὼν ἑτέρῳ.

****) Sic dedimus e Suida. Vulgo ἀτενίσειε. Aldina ἀτενίσαι.

†) Legebatur τίη τί δὴ λείπεσθαι, ἄριστοι. Apud Homerum φέριστοι est.

††) Legebatur ἀργυρίων. Vide notam ad contextum Aristophanis.

†††) Legebatur εἰ κατηγοροίη. Vnde male Ernestius p. 30. εἰ κατηγοροίη σέ τις δίκην πέντε δυναμένην ζημιῶσαι τάλαντα.

††††) Sic Ernestius p. 30. Legebatur δικασταῖς.

οἱ δανεισταὶ ἐρχόμενοι ἔλεγον, ὡς ὁ δεῖνα αὐτοῖς ὀφείλει. εἶτα ὁ τοῦ δικαστηρίου γραμματεὺς ἔγραφε τοῦτο. καὶ μετὰ ταῦτα ὁ ὀφείλων καλούμενος ἀπῃτεῖτο τὸ δάνειον. †

760. † Εἶλε τὴν γνώμην] Εἰλῶ, τὸ στρέφω παρὰ τοῖς κοινοῖς, περισπωμένως. εἴλω δέ, βαρυτόνως, παρὰ τοῖς ποιηταῖς. † ¶ Στρέφε. Glossa cod. Brunck. et quarti Reg. Ἀπόκλειε. Glossa membr. Reg.

761. ☩ Ὑποχάλα. ὥςπερ ἀπὸ ὕψους τινὸς καταβίβαζε. Schol. Cant. 3.

762. Μηλολόνθην] Οὕτω γράφουσιν οἱ ἀκριβέστεροι. τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι ζωΰφιόν ἐστι χρυσίζον κανθάρῳ ὅμοιον, ὃ λαμβάνοντες οἱ παῖδες ἀποδεσμοῦσι λίνῳ, καὶ ἐκπεταννύουσιν. ¶ Ἄλλως. Τὸν χρυσοκάνθαρον. οὕτως οὖν, φησί, δῆσόν σου τὴν γνώμην, ἵν', ὅταν ἁρπάσῃς ἐκ τοῦ ἀέρος τὴν γνώμην, πάλιν ἐπισπάσῃ αὐτήν.

765. † Τοῖσι φαρμακοπώλαις] Φαρμακοπῶλαι κυρίως οἱ τὰ φάρμακα πιπράσκοντες, τά τε*) λυσιτελοῦντα καὶ τὰ θανάσιμα. παρὰ τοῖς παλαιοῖς δὲ καὶ οἱ τοὺς τιμαλφεῖς, τουτέστι πολυτίμους, λίθους πιπράσκοντες, φαρμακοπῶλαι ἐλέγοντο. οὐδεὶς γὰρ τῶν τοιούτων λίθων, ὃς οὐκ ἔχει καινοτέραν**) δύναμιν. †

767. Τὴν ὕαλον λέγεις] Κατασκεύασμά ἐστιν ὑάλου τροχοειδές, παχύ, εἰς***) τοῦτο τεχνασθέν, ὅπερ ἐλαίῳ χρίοντες καὶ ἡλίῳ†) θερμαίνοντες, προςάγουσι θρυαλλίδα, καὶ οὕτως ἅπτουσι. τοῦτο οὖν, φησίν, εἰ ὑφάψαιμι διὰ τῆς ὑέλου††), καὶ προςαγάγοιμι†††) τῇ δέλτῳ τὸ πῦρ τῇ τοῦ γραμματέως, ἀφανίσαιμι τὰ γράμματα τῆς δίκης. ὅτι δὲ ὕαλος θηλυκῶς, καὶ διὰ τοῦ α. διὸ τὸ χ. Ὅμηρος δὲ οὐκ οἶδε τὸ ὄνομα, ἀλλὰ παρ' αὐτῷ καὶ τοῖς ἀρχαίοις ἤλεκτρος μέν ἐστιν· ὕα-

---

*) Legebatur γε.

**) Non placet Nagelii κρατεράν.

***) In Aldina abest εἰς. Sed habet etiam Suidas in ὑάλη. Confer Philemonis lexicon v. ὕαλος.

†) Aberat ἡλίῳ. Additum e Suida, in quo legitur ἐλαίῳ χρίσαντες καὶ ἡλίῳ θερμήναντες.

††) Sic Aldina. Vide Thom. M. p. 862. et Moerin p. 373. eorumque interpretes. Vulgo ὑάλου. Suidas ἠλέκτρου.

†††) Sic e Suida dedimus. Legebatur προςάγοιμι.

λος δὲ οὔ. † Ἄλλως. Ὕαλον ὑμεῖς μὲν ἀρτίως τὸ ἐκ βοτάνης τινὸς κεκαυμένον*) καὶ διὰ πυρὸς τηκόμενον εἰς κατασκευὴν ἀγγείων τινῶν λέγομεν. οἱ παλαιοὶ δὲ τὴν διαφανῆ λίθον, τὸν**) ἰδιωτικῶς λεγόμενον κρύον, ἐοικότα δὲ ὑάλῳ. †

772. Νὴ τὰς Χάριτας] Οὐχ ἁπλῶς***) ὄμνυσι κατὰ τῶν Χαρίτων. ὀπίσω γὰρ τῆς Ἀθηνᾶς ἦσαν γλυφεῖσαι αἱ Χάριτες ἐν τῷ τοίχῳ, ἃς ἐλέγετο ὁ Σωκράτης γλύψαι. τὸ γὰρ πρῶτον λιθογλύφος ἦν τὴν τέχνην. αἰνίττεται οὖν αὐτοῦ του Σωκράτους εἰς τὴν πρώτην τέχνην. † Ἄλλως. Τῷ μὲν φαινομένῳ ἀρεσκόμενος Σωκράτης δείκνυται τῷ τοῦ Στρεψιάδου νοήματι, καὶ ὄμνυσι τὰς Χάριτας, ὅτι σοφῶς τοῦτο τὸ νόημα ἐπενόησε τὸ τῆς τοῦ χάρτου τεφρώσεως. Χαρίτων γὰρ ἔργα καὶ δῶρα σοφία. ἐσχηματισμένως δὲ τοῦ Σωκράτους καθάπτεται ὁ ποιητής, κωμῳδῶν†) τοῦτον ὡς λιθοξόον. Σωφρονίσκου γὰρ λιθοξόου ἦν υἱὸς Σωκράτης, καὶ τῆς λαξευτικῆς μετέσχε τέχνης, καὶ ἀνδριάντας λιθίνους ἐλάξευε, καὶ ἀγάλματα δὲ τῶν τριῶν Χαρίτων εἰργάσατο††), Πειθοῦς, Ἀγλαΐας, καὶ Θαλείας· καὶ ἦσαν ὄπισθεν τῆς Ἀθηνᾶς ἐγγεγλυμμένα τῷ τοίχῳ. †

† Οἴμ' ὡς ἥδομαι] Τὸ οἴμοι καὶ ᾤμοι, ποτὲ μὲν ἐπ' εὐφροσύνῃ κείμενον εὕρηται, ποτὲ δὲ ἐπὶ λύπης. καὶ ἐπ' εὐφροσύνῃ μέν, ὡς ἐνταῦθα, οἴμ' ὡς ἥδομαι· καί (v. 925.), ᾤμοι σοφίας, ἧς†††) ἐμνήσθης. ἐπὶ δὲ λύπης ὡς τό, οἴμοι τάλας· καί (Plut. 850.),

οἴμοι κακοδαίμων, ὡς ἀπόλωλα δείλαιος.

καί (v. 926.), ᾤμοι μανίας τῆς σῆς, πόλεώς τε. †

773. Διαγέγραπται] Κατέξυσται, ἀνῄρηται. ἀπὸ τῆς τοῦ γραμματέως δέλτου, ὅπου αἱ δίκαι ἀνεγράφοντο, καὶ αἱ εἰςαγωγαὶ τῶν δικῶν. ✠ Ἀπήλειπται, ἠφάνισται. Glossae.

775. Ἀποστρέψαις] Ἀποδιώξαις. Glossa.

---

*) Legebatur κεκαυμένης.

**) Legebatur αὐτόν.

***) Iacobsius ad Anthol. Pal. vol. III. p. 122. οὐκ ἄλλως. Non opus.

†) Legebatur ὁ κωμῳδῶν.

††) Sic bene Ernestius, p. 30. Legebatur τριηργάσατο. Sed idem male ἐλάξευσε paullo ante.

†††) Omissum erat ἧς.

*Ἀντιδικῶν*] Κατηγορῶν καὶ ἐναντιούμενος. τοῖς γὰρ γραψαμένοις καὶ μὴ ἀποδείξασιν ἐπεβάλλετο χρηματικὴ ζημία, καὶ εἰ μὴ κατὰ τὸ ὡρισμένον ἐξέτισεν, ὑπερήμερος γενόμενος ἐξέτιε τετραπλῆ. οἱ δὲ μὴ ἔχοντες τῖσαι, καθείργνυντο εἰς τὸ δεσμωτήριον*). πολλοὶ δὲ τοῦτο πεπόνθασιν, ὡς ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Ἀριστογείτονος. ✥ Ἀντεγκαλῶν, ἀντιλέγων. Glossa.

782. *Ὑθλεῖς*] Ληρεῖς, φλυαρεῖς. Glossa. ✥ Ὕθλος, φλυαρία, μωρία, ληρό... Gloss. Vict.

*Ἄπαιρε*] Ἄπελθε. Glossa cod. Brunck. Ἄπεῤῥ'. ἀποφθείρου, πορεύου μετὰ φθορᾶς. Gloss. Vict.

787. *Τίς ἦν ἐν ᾗ*] Ὡς ἐπιλανθανόμενος. θέλει δὲ εἰπεῖν τὴν κάρδοπον.

789. *Ἐπιλησμότατον*] Ἔδει εἰπεῖν ἐπιλησμονέστατον. Ἄλεξις δὲ ἐπιλήσμη φησί, Κρατῖνος δὲ ἐπιλησμοσύνη**).

791. † *Γλωττοστροφεῖν*] Τὴν γλῶτταν στρέφειν, δι' ἧς ἂν τοὺς δανειστὰς ἀποκρούσωμαι. †

798. *Εὐσωματεῖ*] Ἐκ τοῦ ἐναντίου συγκατατίθεται. δέον γὰρ ἂν μανθάνειν τοιοῦτον ὑγιαίνοντα. εἰ μὴ ἄρα τοῦτο λέγει, ὅτι φοβοῦμαι αὐτόν. ✥ Ναί, ἄκων ἐπιτρέπω. Glossa quarti Reg.

799. *Εὐπτέρων*] Ἀντὶ τοῦ εὐγενῶν. ἀπὸ τῶν ὀρνέων. ἢ κούφων, ὧν ὁ λογισμὸς ἵπταται. φρονουσῶν τὰ Κοισύρας· ἀντὶ τοῦ, μεγάλα φρονουσῶν. ❡ Εὐπτέρων δὲ τῶν εὐγενῶν. ἡ μεταφορὰ ἐκ τῶν ὀρνέων. ἢ τῶν μετεώρων καὶ ὑπερηφάνων. ἢ ἐπηρμένων. ὡς δραπετίδας δὲ αὐτὰς διαβάλλει***). ✥ Εὐγενῶν, ἐπηρμένων. Glossa.

*Τῶν Κοισύρας*] Ἐκ ταύτης γὰρ ἡ τούτου γυνὴ κα-

---

*) Sic Ernestius p. 30. Legebatur δικαστήριον.

**) Legebatur ἡ λέξις δὲ ἐπιλήσμη. φησὶ δὲ Κρατῖνος Ἐπιλήσμονι. Mutatum e Suida in ἐπιλησμότατον, ubi scriptum: Ἄλεξις δὲ ἐπιλήσμη. Κρατῖνος ἐπιλησμοσύνη. Abreschius in Act. Trai. I. p. 229. ἐπιλησμονή.

***) Legebatur, ὡς δραπέτας δὲ αὐτοὺς διαβάλλει. Ernestius p. 12. haec cum iis, quae vulgo sequuntur, ad v. 811. reiiciebat, quo non pertinent. Itaque emendavimus. Sed quae postea legebantur, ea vide ad v. 811.

τήγετο. Glossa. ꟹ Ἐκ ταύτης τῆς Κοισύρας ἡ τούτου γυνή. καὶ διὰ τοῦτο εὐγένιζεν ἑαυτήν. Glossa cod. Brunck.

800. † Ἀτὰρ μέτειμι] Καὶ δὴ μετέλθω, μεταχειρίσομαι, εἴ πως δυνηθῶ πεῖσαι αὐτόν. † Μετελεύσομαι. Gloss. Vict.

801. Ἐξελῶ] Ἐξελάσω. Glossa Brunck.

803. Ἆρά γ' αἰσθάνει] Κορωνὶς καὶ εἴςθεσις χοροῦ μεσῳδικὴ κώλων διαφόρων δέκα. τούτων τὸ μὲν πρῶτον, δίμετρον ἀντισπαστικὸν ἐκ διτροχαίου καὶ παλιμβακχείου. τὸ δεύτερον, ἐξ ἀντισπάστου καὶ ἀμφιβράχεος. τὸ τρίτον, ἐξ ἐπιτρίτου τρίτου καὶ ἰάμβου*) δίμετρον βραχυκατάληκτον. τὸ τέταρτον, δίμετρον ἐκ διτροχαίου καὶ ἀμφιβράχεος. τὸ πέμπτον, τροχαϊκὸν δίμετρον ἀκατάληκτον, ἀδιαφόρου τῆς τελευταίας οὔσης. τὸ ἕκτον, ἰαμβικὸν δίμετρον**) ἀκατάληκτον. τὸ ἕβδομον, ἐκ χοριάμβου καὶ διϊάμβου δίμετρον. τὸ ὄγδοον, χοριαμβικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ἔνατον, ὅμοιον τῷ ἕκτῳ, ἐχούσης ἀνάπαιστον τῆς ἀρχούσης. τὸ δέκατον, χοριαμβικὸν δίμετρον καταληκτικόν, εἴτ' οὖν ἐκ χοριάμβου καὶ βακχείου.

808. Ἐκπεπληγμένου] Ἀντὶ τοῦ, ἐπαινοῦντος. λείπει δὲ τὸ σέ. ꟹ Οἱονεὶ ἐκπλήκτου καὶ μέγα φρονοῦντος. ✤ Ἐξεστηκότος καὶ ἄγαν προθυμουμένου. Glossa.

809. Ἐπηρμένου] Μετεώρου καὶ ἑτοίμου πᾶν ποιήσειν, ὃ ἂν κελεύῃς. Glossa.

810. † Γνοὺς ἀπολέψεις] Οἱ λέγοντες τὸ***) γνοὺς ἀντὶ τοῦ αἴσθησιν λαβών, ἵνα συντάσσωσι τὴν γενικήν, οὐ καλῶς λέγουσιν†). ἐστὶ γὰρ αὕτη ἡ γενικὴ πρὸς τὸ ἀπολάψεις, οὕτω· σὺ δὲ ἀπολάψεις, ἀντὶ τοῦ ††) ἀποκέρδησον, ταχέως ὅ τι πλεῖστον δύνασαι ἀνδρὸς ἐκπεπληγμένου καὶ φανερῶς ἐπηρμένου. εἶτα ὕστερον ἐπάξεις †††) τὸ γνούς, ἀντὶ τοῦ, οὕτως ἔχοντα αὐτὸν νοήσας. ἔστι δὲ ἀπολάψεις ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ προςτακτικοῦ. δείκνυται γὰρ ἐκ τῆς κατα-

---

*) Addidi verba καὶ ἰάμβου.

**) Δίμετρον recte Aldina addit.

***) Articulum addidimus e MS. Reg. unde idem scholion Brunckius edidit in addendis p. 205.

†) MS. ἵνα τὴν γενικὴν συντάξωσι, ληροῦσιν.

††) MS. ἀπολάψεις καὶ ἀποκέρδησον.

†††) MS. ἐπαγάγῃς.

σκευῆς, ὅτι τοῦτο αἱ Νεφέλαι αὐτῷ ἐπιτάττουσι. † 𝔍 Ἀποκέρδησον, ἐμφορηθῇς. Glossa.

Ἀπολέψεις] Ἀπολεπίσεις. ἐὰν δέ, ὡς ἐν*) τοῖς πολλοῖς, ἀπολάψῃς, ἐκπίῃ· ἀπὸ τῶν κυνῶν ἡ μεταφορά, ἣ ὅσα λάπτοντα πίνει. καταστρέφει δὲ εἰς τὸ ἀποκερδανεῖς, ἢ ἀφαρπάσεις, ἀποσπάσεις. Ὅμηρος (Iliad. XVI. 161.)·

λάψαντες**) γλώσσῃσιν ἀραιῇσιν μέλαν ὕδωρ.

811. Φιλεῖ γάρ πως] Ἔθος ἔχει, συμβαίνει γὰρ ἄλλως αποβαίνειν, ἢ προσδοκᾷ τις. ἀντὶ τοῦ εὐμετάβλητοί εἰσιν οἱ ἐξ ἐπιθυμίας ἀλόγου τινὶ συμβαλόντες. εὐμετάβλητοι γὰρ αἱ τῶν τοιούτων ἀνδρῶν γνῶμαι. 𝔍 Ἀσύμβουλοι***) δέ, φησίν, ὅτι καὶ ταχέως μεταβαλλόμενοι ἐπιθυμίας ἥττους ἁλίσκονται.

813. Οὔτοι μὰ τὴν Ὁμίχλην] Κορωνὶς ἑτέρα ὁμοία, οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι οε΄, ὧν τελευταῖος,

πρὸς πάντα τὰ δίκαι' ἀντιλέγειν δυνήσεται.

ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς, καὶ ἑξῆς τὸ χοροῦ· ὤφειλε γὰρ κἀνταῦθα θεῖναι χορόν, ἄχρις ἂν οἱ λόγοι ἐξέλθωσι.

814. Κίονας] Ὡς ἅπαντα καταφαγόντος τοῦ Μεγακλέους. 𝔍 Ὡς εἰ ἔλεγε τὸν πλοῦτον. ἐμφαίνει δὲ διὰ τούτων, ὡς οὐδὲν αὐτῷ κατελείφθη, εἰ μὴ ἡ αὐλὴ Μεγακλέους†). 𝔍 Λέγει δὲ ὅτι πάντα κατηναλωκώς, καταλέλοιπε μόνους††) τοὺς λίθους τῆς οἰκίας· αἰνίττεται οὖν εἰς τὴν ἀσωτίαν τοῦ υἱοῦ, ὅτι πάντα κατηνάλωσεν αὐτοῦ, καὶ οὐδὲν ἔτι ὑπολείπεται. † Ἄλλως. Ἐντεῦθεν δῆλον, ὅτι ἐν κίοσιν ἵστατο ὁ οἶκος αὐτοῦ. δείκνυται δὲ ὅτι μόνοι οὗτοι ὑπελείφθησαν αὐτῷ τῶν ἄλλων καταναλωθέντων παρ' αὐτοῦ. †

818. Δία νομίζειν] Εἶγε καὶ αὐτὸς ἐπετιμήθη ἐπὶ τούτοις παρὰ Σωκράτους. ταυτὰ δὲ†††) πειρᾶται τὸν υἱὸν δι-

---

*) Addidi ἐν.

**) Apud Homerum λάψοντες legitur.

***) Haec legebantur ad v. 799. post διαβάλλει. Huc pertinere monuit Ernestius p. 12.

†) Mendose scripta haec leguntur apud Suidam v. ἀλλ' ἔσθιε.

††) Μόνους Ernestius p. 30. addendum monuit e Suida in ἀλλ' ἔσθι' ἐλθών, vol. I. p. 106.

†††) Scholion hoc legebatur ad v. 816. Plena interpunctione post Σωκράτους facta, ταῦτα δὲ scriptum erat. Ernestius p. 30. deleto δέ, virgula interpungens, ταυτὰ correxit.

δάσκειν. καταγελᾷ δὲ αὐτοῦ, ὡς μὴ δεόντως μήτε Δία ὀμνύντος, μήτε νομίζοντος. τοῦ δὲ Δία τὸ α ἐκτείνεσθαί φησι Σύμμαχος Ἀττικῶς. ἐνδεῖ δὲ τοῦ*) χ.

Τηλικουτονί] Οἷον, τελείαν ἔχοντα τὴν ἡλικίαν, καὶ ὀφείλοντα πάντα εἰδέναι. ✠ Σὲ ἤδη τελείαν ἔχοντα ἡλικίαν. Gloss. Vict.

820. Ἀρχαϊκά] Μωρά, εὐήθη, λῆρα. † Ἀρχαῖοι οἱ μωροὶ ἐκαλοῦντο ἀπὸ τῶν ἐπὶ τοῦ Κρόνου ἐκείνων ἀρχαίων καὶ ἀπραγμόνων ἀνδρῶν. †

823. Ὅπως δὲ τοῦτο] Ὡς ἐπὶ τούτῳ φθονούντων**) τῶν διδασκάλων· ὡς καὶ αὐτὸς παρηγγέλθη (v. 144.)· νομίσαι δὲ ταῦτα χρὴ μυστήρια. †Ἄλλως. Τηρεῖ τὰς παραινέσεις, ἃς παρήνεσεν αὐτῷ πρότερον μαθητὴς Σωκράτους. † Ὅρα. Glossa.

824. Ἰδοὺ τί ἔστι] Πλησιάσας αὐτῷ φησὶ τὸ ἰδού.

828. Αἰβοῖ] Γελῶν λέγει τὸ αἰβοῖ. ἔστι γὰρ ἐπίῤῥημα σχετλιαστικόν.

829. Ὁ Μήλιος] Παρ' ἱστορίαν. Ἀθηναῖος γὰρ ὁ Σωκράτης. ἀλλ' ἐπεὶ Διαγόρας, Μήλιος ὤν, διεβάλλετο ὡς θεομάχος, καὶ τὸν Σωκράτη δὲ ὡς ἄθεον διαβάλλει, διὰ τοῦτο Μήλιον αὐτὸν ἔφη. ϑ Ἄλλως. Ὁ Μήλιος, ἀντὶ τοῦ ὁ ἀσεβής. Διαγόρου***) γὰρ τοῦ Μηλίου μαθητὴς ὁ Σωκράτης. διεβέβληντο δὲ ἐπὶ ἀθεΐᾳ οἱ Μήλιοι ἀπὸ Διαγόρου, ὃς χρήματα παραθέμενός τινι, καὶ ἀποστερηθεὶς, εἰς ἀθεΐαν ἐτράπη· διότι†)

---

*) Sic Ernestius. Legebatur τό. Caeterum vide adnotationem ad ipsius fabulae v. 816.

**) Legebatur ἐπὶ τῶν φρονούντων διδασκάλων. Ernestius p. 30. ἐπὶ μέγα φρονούντων. Nostra emendatio certissima. Vide scholia ad v. 141.

***) Legebatur Ἀρισταγόρου. Suidas in Σωκράτης Aristagoram dithyrambicum poetam commemorat. Verum scholiastes ad Ran. 323. ubi Aristophanes Diagorae cuiusdam meminit, sic scribit: διθυραμβοποιὸς ὁ Διαγόρας ποιητής, συνεχῶς Ἴακχε Ἴακχε ᾄδων. ἢ κωμικὸς διθυραμβικά, τουτέστι Διονυσιακὰ δράματα ποιῶν. Quare hic et apud Suidam pro Aristagora Diagoras restituendus. Vide infra schol. cod. Leid. et Harl. Aristagorae, comici poetae, Mammacythum simul cum tribus versibus heroicis inde forsitan depromptis commemorat Athenaeus p. 571. sed dubitat de lectionis veritate Casaubonus, quod Aristagoras comicus alibi non occurrat.

†) Legebatur ἢ διότι. Ἢ delendum vidit Ernestius p. 31.

*Μῆλον ἐπολέμησαν Ἀττικοί. οἱ δέ, ἐπειδή τις Διαγόρας* *) *διθυραμβοποιὸς ἐξωρχήσατο τὰ Ἐλευσίνια· οἱ δὲ Μήλιον, τὸν καταπραΰνοντα τῇ διδαχῇ τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν***)· *οἱ δὲ τὸν κομῶντα, τὸν δασύν.* 𝔍 *Ἄλλως. Ὁ Μήλιος. Τινὲς ἐξεδέξαντο τὸν τὰς τῶν εἰσιόντων ψυχὰς ὀξύνοντα****) *πρὶν εἰσελθεῖν ἠγριωμένας· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀλόγων θηρίων. μῆλα γάρ, τὰ θρέμματα. οἱ δὲ εἰς τὸ δασὺ καὶ αὐχμηρὸν νοοῦσιν αὐτό. οἱ δὲ παρέλαβον οὕτω. Διαγόρας ὁ Μήλιος, ὃς τὸ πρότερον ἦν θεοσεβής, παρακαταθήκην δὲ* †) *ὑπό τινος ἀποστερηθείς, ἐπὶ τὸ ἄθεον ἐξέδραμεν, ἐφ' ᾧ οἱ Ἀθηναῖοι ἀγανακτήσαντες τὴν Μῆλον ἐκάκωσαν.* 𝔍l *Ἄλλως. Διαγόρας γέγονέ τις βλάσφημος εἰς τὸ θεῖον, Μήλιος. καί ποτε, φασίν, ἐν πανδοκείῳ εὑρεθείς, καὶ μὴ εὑρὼν ξύλα, ἀλλ' ἄγαλμα Ἡρακλέους· ἄγε, φησί, τρισκαιδέκατον ἡμῖν ἐπιτέλει ἆθλον, καὶ ἕψησον τὸν φακόν.* ✠ *Ἄλλοι δέ φασιν ὡς οὗτος ὁ Διαγόρας διδάσκαλος ἦν Σωκράτους.* Schol. cod. Leid. et Cant. 2.

832. *Πείθειν*] *Οὐκ ἔστι τὸ πείθειν ἀντὶ τοῦ πείθεσθαι, ὥς τινές φασιν, ἵνα τὴν δοτικὴν συντάξωσιν· ἀλλ' ἔστιν ἡ τοιαύτη δοτικὴ πρὸς τὸ ἐλήλυθας, οὕτω· σὺ δὲ εἰς τοσοῦτον τῶν μανιῶν ἐλήλυθας ἀνδράσι χολῶσιν, ὥστε πείθειν αὐτούς σε, τουτέστιν, οὕτω τῆς αὐτῶν μανίας μετέσχες, ὥστε καὶ πείθειν σε περὶ τῶν ματαίων.* Schol. C.

834. *Ὑπὸ τῆς φειδωλίας*] *Ὡς κομῶντας διαβάλλει τοὺς φιλοσόφους. ταῦτα δὲ ἐποίουν οἱ φιλόσοφοι διὰ καρτερίαν. ὁ δέ φησιν, ὅτι οὐ διὰ ἀρετὴν ἐποίουν, ἀλλὰ διὰ σμικρολογίαν. ἃ γοῦν ὑπ' ἐγκρατείας ἐποίουν οὗτοι, οὗτος ὑπὸ φειδωλίας φησίν· ἅμα δέ, δοκῶν ἐπαινεῖν, ψέγει. ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν καρτερίας εἶπε φειδωλίας.*

837. *Καταλούει μοὺ*] *Ἐντρυφᾷς, καταναλίσκεις τὴν περιουσίαν.* 𝔍 *Τὸ δὲ καταλούει, καταναλίσκεις εἰς λουτρά· ἤδη γὰρ ὥσπερ τεθνεῶτός μου καταλούει. ἐπεὶ ἔθος ἦν μετὰ τὴν ἐκκομιδὴν τοῦ νεκροῦ λούεσθαι τοὺς κατ' οἶκον*

---

*) Hic quoque legebatur *Ἀρισταγόρας*.

**) Ernestii emendatio. Legebatur *τῶν Μηλίων*, quae verba Suidas omittit.

***) Hoc verbo etiam Suidas utitur: quo minus cum Ernestio p. 31. *πραΰνοντα* corrigendum. *Ὀξύνειν* est *erudire*.

†) *Δὲ* additum e Suida.

καθαρμοῦ χάριν *). ℑ Ἄλλως. Δαψιλῶς ἀναλίσκεις μοὺ τὸν βίον. ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐκχυνομένων ὑδάτων ἐν τοῖς βαλανείοις. ἢ ἐντρυφᾷς, ὡς καὶ τοῦ βαλανείου διὰ τρυφὴν ὄντος. ✠ Δαπανᾷς, ἀφανίζεις. Glossa.

840. Ἀληθες] Ἐὰν μὲν προπαροξυτόνως, αὐτὸ τὸ ἀληθὲς λέγει· ἐὰν δὲ ὀξυτόνως, τὸ πρᾶγμα δηλοῖ τὸ μετέχον τῆς ἀληθείας.

844. Παρανοίας] Παραφροσύνης. Glossa.

Εἰςαγαγών] Πρὸς τὸν πατέρα δικάσομαι καὶ δείξας αὐτὸν μαινόμενον, οὕτω τὴν μανίαν παύσω. ℑ Ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ δικαστήριον εἰςαγαγὼν κατηγορήσω ὡς παραφρονοῦντος. ✠ Εἰς δικαστήριον. Glossa.

Ἕλω] Νικήσω, λαβῶ. Glossa.

845. Σοροπηγοῖς] Τουτέστι, τοῖς ποιοῦσι σοροὺς τοῖς νεκροῖς. χλευάζει δὲ τὸν πατέρα ὡς πρεσβύτην καὶ γειτονεύοντα τῷ θανάτῳ. ℑ Ἄλλως. Τοῖς σοροποιοῖς, τοῖς τὰς**) σοροὺς τῶν ἀποθνησκόντων ποιοῦσι. ἄλλην ἴασιν οὐχ ἕξει ἢ τὸν θάνατον· καὶ δέον αὐτῷ πρὸς τὸ θανεῖν ***) τὰ ἐπιτήδεια κατασκευάζειν. ✠ Τοῖς νεκροθάπταις· ἄξια γὰρ θανάτου πράττει. Glossa.

852. Τοὺς γηγενεῖς] Διὰ τὸ ὠχροὺς καὶ νεκρώδεις εἶναι. ἢ ἀσεβεῖς καὶ θεομάχους, διὰ τοὺς γίγαντας. ✠ Γηγενεῖς αὐτοὺς καλεῖ, ὡς ὑπὸ γῆν διατρίβοντας· ἢ ὡς ἀσεβεῖς καὶ θεομάχους. τοιοῦτοι γὰρ ἦσαν καὶ οἱ γίγαντες. Schol. MS.

856. Καταπεφρόντικα] Εἰς τοὺς φροντιστὰς ἠνάλωσα. ὡς εἰ ἔλεγε, καταπεφρόνηκα. ἢ εἰς τὴν παίδευσιν καταδεδαπάνηκα. ✠ Τοῖς φροντισταῖς ἀφῆκα. Glossa quarti Reg.

857. Τέτροφας] Κατέφαγες, ἐτράφης. Glossa.

858. Ὥςπερ Περικλέης] Περικλῆς πολλῶν ὄντων χρημάτων ἐν τῇ ἀκροπόλει, εἰς τὸν πόλεμον τὰ πλεῖστα ἠνάλωσε. φασὶ δὲ ὅτι καὶ λογισμοὺς διδούς, τάλαντα εἴκοσιν ἁπλῶς εἶπεν †) εἰς τὸ δέον ἀνηλωκέναι. φησὶ δὲ Ἔφορος, ὅτι μετὰ

---

*) Verba ἐπεὶ usque ad χάριν legebantur post ὄντος.

**) Edd. vett. τούς.

***) Ernestius p. 31. praeter necessitatem θάπτειν.

†) Legebatur εἰπεῖν. Mutatum e Suida in δέον, qui primum scholion, sed paullo aliter, descripsit. Vide hunc etiam in ἔφοροι, et εἰς τὸ δέον. Decem talenta numerat Plutarchus in Pericle. Eum

ταῦτα μαθόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, Κλεανδρίδην *) μὲν ἐδήμευσαν, Πλειστιάνακτα δὲ ιε' ταλάντοις ἐζημίωσαν, ὑπολαβόντες δωροδοκήσαντας αὐτούς, διὰ τὸ φείσασθαι τῆς λοιπῆς Ἀθηναίων γῆς, ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Περικλέα, μὴ θελήσαντα γυμνῶς εἰπεῖν, ὅτι δέδωκα τοῖς Λακεδαιμονίων βασιλεῦσι τὸ ἐνδεές. ϑ Ἄλλως. Περικλῆς, Ἀθηναίων στρατηγός, χρήματα τοῦ δημοσίου λαβὼν εἰς τὸ κατασκευάσαι ὁλόχρυσον ἄγαλμα τῇ Ἀθηνᾷ, ἐλεφάντινον ποιήσας, τὰ πολλὰ ἐσφετερίσατο, συμποιησάμενος μετὰ Φειδίου τοῦ πλάστου. ἐπεὶ δὲ κατακρινόμενος ὡς πλεῖστα ἀναλώσας, ἠρωτᾶτο, ποῦ ἀνηλώθη, ὑπὸ μεγαλονοίας ἔλεγεν, εἰς τὸ δέον ἀνήλωσα. ϑ Ἄλλως. Περικλῆς τοῖς ἐφόροις Λακεδαιμονίων Κλεανδρίδῃ **) καὶ Πλειστιάνακτι χρήματα δέδωκεν ὑπὲρ προδόσεως, καὶ τούτων ἀπαιτούμενος ὑπὸ τῆς πόλεως λόγον, οὐκ ἀξιῶν ἑαυτόν τε καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους καταισχύνειν, ἔλεγεν, εἰς τὸ δέον ἀνήλωσα. τοῦτο δὲ γνόντες Λακεδαιμόνιοι τὸν μὲν Κλεανδρίδην ἐφόνευσαν, τὸν δὲ Πλειστιάνακτα δεκαπέντε ταλάντοις ἐζημίωσαν, οἰηθέντες αὐτούς, διὰ τὸ φείσασθαι τῆς λοιπῆς Ἀθηναίων γῆς, δωροδοκήσαντας ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναχωρῆσαι.

859. Ἴθι, βάδιζε. πορεύου, παραγένου. Gloss. Vict.

Εἶτα τῷ πατρί] Ἀντὶ τοῦ, ἔχεις ἀπολογίαν, ὅτι τῷ πατρὶ πειθόμενος ἐξήμαρτες. ὠφελήθητι καὶ ἁμάρτανε δι' ἐμέ.

861. Τρανλίσαντι] Ψελλίσαντι. ἀντὶ τοῦ ἄσημον ἀφιέντι φωνήν. Ἡλιαστικὸν δέ, ἀντὶ τοῦ ἐκκλησιαστικόν ***). ἡλιαία δέ, τὸ δικαστήριον, διὰ τὸ ὑπαίθριον εἶναι καὶ τῷ ἡλίῳ βάλλεσθαι. οὐκ ἵστατο δὲ τῶν δικαστικῶν †) ὁ μισθός.

---

vide cap. 22. 23. p. 634. seq. ed. Reisk. Adde Thucyd. II. 21. et grammaticum in Bibl. Coisl. p. 608.

*) Κλέανδρον Suidas in δέον. Cleandridam idem in ἐς τὸ δέον. Vid. Duker. ad Thucyd. VI. 93.

**) Legebatur Κλεάνδρῳ.

***) Dukerus et Ernestius p. 31. δικαστικόν. Scholiastae errorem esse monuit Boeckhius in Oecon. publ. Athen. vol. I. p. 248. et inde Schoemann. de comit. p. 69. Vide etiam praefationem nostram.

†) Kusterus scribendum putat aut τῶν δικαστῶν, aut ὁ δικαστικὸς μισθός, ut in schol. ad Ran. 140. et ad Equit. 255. et apud Suidam in ἡλιασταὶ est. Earumque coniecturarum alterutram veram censet Ernestius p. 31. Sed ita schol. ad Plut. 329. οὐχ

863. *Διασίοις*] Ἑορτὴ τοῦ Διός. Ἅμαξις δέ, τὸ μικρὸν ἁμάξιον, ἢ πλακοῦντος εἶδος. ✠ Διάσια, ἑορτὴ τοῦ Διὸς παρ' Ἀθηναίοις. ἅμαξις δὲ πλακοῦντος εἶδος, ἣν νῦν κοπτὴν φαμέν. Σύμμαχος δὲ τὸ μικρὸν ἁμάξιον. Schol. MS. Rav.

864. *Ἀχθέσει*] Προαναφωνεῖ αὐτῷ, ἃ μέλλει ποιήσειν. 𝔖 Ἀντὶ τοῦ, λυπηθήσῃ ποτέ, ἂν μάθω. τοῦτο δὲ λέγει πεισθεὶς τῷ πατρί. διὸ καὶ ὁ πατὴρ ἐπιφέρει, εὖ γ' ὅτι ἐπείσθης.

867. *Νηπύτιος γάρ*] Ἀντὶ τοῦ νήπιος. ἐπεκτείνει δὲ τὸ ὄνομα ὁ Σωκράτης, ἵνα καταπλήξῃ τὸν νεώτερον νῦν εἰςελθόντα. ✠ Ἄφρων, ἀνόητος. Gloss. Vict.

868. *Καὶ τῶν κρεμαθρῶν*] Λέγει δὲ τῶν ὀργάνων τῶν ἀστρονομικῶν καὶ γεωμετρικῶν. 𝔖 Κρεμάθρα γὰρ ἐν τῷ φροντιστηρίῳ καταφαίνεται. 𝔖 Ἐπεὶ αὐτὸς ἐπὶ κρεμάθρας ἦν *).

869. *Αὐτὸς σὺ τρίβων*] Ἀλλὰ σύ γ' αὐτὸς ἐκ τῶν κρεμαστῶν δηλονότι τετριμμένος εἴης ἀεὶ κρεμάμενος **).

871. *Ἰδοὺ κρέμαιό γε*] Διώκων ὁ Σωκράτης τῇ φωνῇ ἐρεῖ ***) μιμούμενος, ὅτι κακῶς τῷ στόματι εἶπε τὸ κρέμαιό γε.

872. *Καὶ τοῖσι χείλεσιν διεῤῥυηκόσι*] Τῇ φωνῇ μιμούμενος ὁ Σωκράτης φησὶ διακεχηνόσι †) τοῖς χείλεσι. ✠ Διακεχηνόσι. Glossa.

874. *Κλῆσιν*] Τὴν μαρτυρίαν. Χαύνωσιν δέ, λύσιν τῶν δικῶν, καὶ οἷον ἀπάτην, καὶ κενὰ ††) ῥήματα, ἀναπείθοντα τοὺς ἀκούοντας. 𝔖 Ἄλλως. Χαύνωσιν ἀναπειστηρίαν, ὅταν τοῦ ἀντιδίκου προβάλλοντος λόγους πιθανούς, εἰς τοὐναντίον τις αὐτοὺς περιτρέψῃ, καὶ χαύνους καὶ ἀσθε-

---

ἵστατο τοῦ δικαστικοῦ ὁ μισθός, ubi de v. ἵστατο vid. Hemsterh. Τὰ δικαστικὰ sunt sportulae. Vide Casaubonum ad Athen. VI. 8.

*) Haec omnia legebantur ad v. 869. post κρεμάμενος. Errorem vidit Ernestius p. 11. Postrema sic scripta sunt in edd. κρεμάθρα γὰρ ἐν τῷ φροντιστηρίῳ γράφεται, ἐπεὶ αὐτὸς ἐπὶ κρεμάθρας. Duo diversa scholia sunt.

**) Haec male legebantur ad v. 867. post εἰςελθόντα. Monuit Ernestius p. 11.

***) Sic scribendum coniecit Ernestius p. 31. Legebatur ἔριν.

†) Sic recte Ernestius p. 31. pro διακεχηνώς.

††) Legebatur οἷον ἀπάτῃ τὰ κοινά. Mutatum e Suida in ἀναπειστηρίαν et χαύνωσιν.

νεῖς ποιήσῃ, διὰ τῶν λόγων αὐτοῦ ἀναπείσας τοὺς δικαστάς, ὡς ἄρ' ἀληθῆ λέγει.

875. Καί τοι ταλάντου] Ἀξιοπιστεύονται *) ἀεὶ οἱ διδάσκαλοι λέγοντες, ἔλαττον τοῦδε οὐ λαμβάνω ἐπὶ τούτῳ τῷ ἀναγνώσματι. καὶ ἐπαγγέλλονται προνοήσασθαι τῶν κοινῶν μαθημάτων, ὅσων προνοοῦσι μάλιστα.

876. Θυμόσοφός ἐστι] Ἐκ φύσεως ἔχει σοφίαν. 𝔍 Ἐκ τοῦ ἰδίου θυμοῦ σοφός, καὶ οὐκ ἐκ μαθήσεως.

880. Σιδίων] Ἐκ τῶν λεπύρων τῶν ῥοιῶν· τὰ παιδία **) ἐκ μὲν τῶν δερμάτων περιέτεμνον τροχοὺς καὶ ἁμάξια, ἐκ δὲ τῶν ῥοιῶν ***) ὅταν καταφάγωσι τὰ ἐντός, ἐκ τῶν λεπύρων βατράχους γλύφουσιν. εἶτα τὸ πῶς δοκεῖς θαυμάζων προφέρεται καθ' ἑαυτόν †). βούλεται δὲ αὐτὸν ὡς ἐκ παιδὸς ἀποδεῖξαι εὐφυᾶ, καὶ γλύφειν ἀστείως δυνάμενον.

881. Μαθήσεται] Γνώσεται, ὅντινα δεῖ μαθεῖν. Glossa quarti Reg.

882. Τὸν ἥττονα. Ὃς τἄδικα λέγων ἀνατρέπει τὸν κρείττονα. Gloss. Vict.

888. Χώρει δευρί. δεῖξον σαυτόν] Διπλῆ κορωνίς, ἀποχωρησάντων ὑποκριτῶν. μέλος δὲ τοῦ χοροῦ οὐ κεῖται ἀλλὰ γέγραπται μὲν ἐν μέσῳ ὁ χορός, καὶ ἕπεται εἴςθεσις ἀναπαιστικὴ ††) τῶν ὑποκριτῶν· διὸ καὶ †††) τὰ πρόςωπα οὐ τελείας ἔχει τὰς συζυγίας. ὑπόκεινται δὲ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐν πλεκτοῖς οἰκίσκοις οἱ λόγοι, δίκην ὀρνέων διαμαχόμενοι. 𝔍 Τοῦ δὲ χοροῦ τὸ πρόςωπον ἐκλέλοιπεν. ἐπιγραφὴ δὲ φέρεται χοροῦ. ὁ δὲ κρείττων λόγος καὶ ὁ ἥττων διαλέγονται. 𝔍 Ἄλλως. Χώρει δευρί. Εἴςθεσις διπλῆς κατὰ σχῆμα δικανικὸν ἐκ κώλων ἀναπαιστικῶν με΄. ὧν τὸ κη΄, τὸ λε΄, καὶ τὸ λθ΄, μονό-

---

*) Suidas in ἀναπειστηρίαν sic scribit: ὁ δὲ Ὑπέρβολος ἐκωμῳδεῖτο ὡς ἀπαίδευτος καὶ ὀψιμαθής. Tum sequitur hoc scholion ita, ut illud inde emendavimus, nisi quod ἀεὶ abest, et ἔλαττον σου δὲ legitur. In scholiasta legebatur ἀξιόπιστόν τι, et ἐλαττοῦνται τόνδε. De verbo ἀξιοπιστεύεσθαι v. Lobeck. ad Phryn. p. 567.

**) Τὰ παιδία et περιέτεμνον additum e Suida in σίδια.

***) Omissis verbis ἐκ δὲ τῶν ῥοιῶν, quae e Suida addidimus, legebatur ὅταν δέ.

†) Verba καθ' ἑαυτὸν non habet Suidas in πῶς δοκεῖς.

††) Legebatur εἰς θέσιν ἀναπαιστικήν.

†††) Sic Ernestius p. 32. Legebatur καὶ διά.

μετρα ἀκατάληκτα. τῶν δύο προςώπων ὡς ἐπιτοπλεῖστον δίμετρον κῶλον ἀποτελούντων, ὧν τὸ τελευταῖον,

κλαύσει· τὴν χεῖρ' ἐπιβάλλεις,

ἑφθημιμερές. ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ κη' κῶλον τετράβραχυν ἔχει, ἤτοι προκελευσματικόν, τὸν πρῶτον πόδα ἀντὶ ἀναπαίστου. διαλύεται γὰρ ἡ μακρὰ τοῦ ἀναπαίστου εἰς δύο βραχείας, ὡς καὶ τοῦ ἰάμβου καὶ τοῦ τροχαίου καὶ τῶν λοιπῶν τετρασυλλάβων ποδῶν. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα.

890. *Ἴθ' ὅποι χρήζεις*] Τοῦτο ἐκ Τηλέφου *Εὐριπίδου*·

ἴθ' ὅποι χρήζεις· οὐκ ἀπολοῦμαι
τῆς σῆς *) Ἑλένης οὕνεκα.

891. *Ἐν τοῖς πολλοῖσι*] Ἐνώπιον πολλῶν. Glossa. Ἐνώπιον πολλῶν παρόντων. Gloss. Vict.

896. *Διὰ τουτουσί*] Ὡς παρορωμένου τοῦ δικαίου παρὰ Ἀθηναίοις. διὸ καὶ μωροὺς αὐτοὺς εἶπεν. 𝔍 Διαβάλλει τοὺς Ἀθηναίους, ὡς ἀδικίᾳ χαίροντας, τὸ δὲ δίκαιον παρορῶντας. Schol. quarti Reg.

905. ✡ *Τὸν πατέρα οὐκ ἀπώλεσε δήσας*. Τὸν πατέρα αὐτοῦ Κρόνον οὐκ ἔφθειρε δεσμεύσας. Gloss. Harl. 5.

907. *Χωρεῖ*] Αὔξει, προβαίνει. Glosaa.

*Δότε μοι λεκάνην*] Ἵνα τὴν χολὴν ἐμέσω. ὡς ναυτιῶν ὑπὸ τῆς ἐκείνου ψυχρίας. 𝔍 Ἢ ἵνα ἐμέσω. χολὴ γάρ μοι ἐπιπλέα **) διὰ τὰ αὐτοῦ ῥήματα.

908. *Τυφογέρων*] Μάταιος γέρων, κενόδοξος. Glossa.

*Ἀνάρμοστος*] Ἀηδής, ἀνεπιτήδειος. Glossa. Ἄῤῥυθμος, ἀηδής, ἄμουσος. Gloss. Vict.

909. ✡ *Ἀναίσχυντος*. Ἀναιδής. Gloss. Vict.

910. *Ῥόδα μ' εἴρηκας*] Ἀντὶ τοῦ, ἐμοὶ τὰ ὑπὸ σοῦ εἰρημένα ῥόδα ἐστί.

*Βωμολόχος*] Κακοῦργος, ἀσεβής. παρὰ τοὺς λοχῶντας τὰ ἐν τοῖς βωμοῖς ἐπτιθέμενα *) θύματα, ἢ τοὺς θύσαντας, ἵνα αἰτήσαντες λάβωσί τι. βωμολοχία δὲ κυρίως ἡ περὶ τὸ ἐν παιδιᾷ ἡδύ, ὡς *Ἀριστοτέλης* ἐν δευτέρῳ Ἠθικῶν (cap. VII.),

---

*) Σῆς vulgo omissum recte addunt Ald. et Iunt.

**) Legebatur ἐπιπλέει.

***) Aldus ἐπιθέμενα.

ὑπερβολή. βωμολόχοι τοίνυν οἱ *) ἐν τοῖς βωμοῖς ἐρχόμενοι **), καὶ ἀντὶ τοῦ τὸ θεῖον εὐχαῖς ἐξιλεοῦν, πολλοῖς τισὶ λόγοις χρώμενοι καὶ ματαίοις.

911. Κρίνεσιν] Ὡς ἀπὸ τοῦ τὸ κρίνος ***) κατὰ μεταπλασμόν. ✣ Κρίνεσι. Κρίνον κοινῶς· κρίνος Ἀττικῶς, καὶ κλίνεται τοῦ κρίνεος, νους. ἡ δοτικὴ τῶν πληθυντικῶν τοῖς κρίνεσίν ἐστι. Πατραλοίας. πατροτύπτης. Gloss. Vict.

913. Προτοῦ γ'] Προτοῦ χρυσῷ †). μολίβδῳ δέ, ἀτιμίᾳ· ὡς νυνὶ μᾶλλον τῶν κακῶν ἀνθούντων. διὸ καὶ ἐκεῖνος ἐπιφέρει·

νῦν δέ γε κόσμος τοῦτ' ἐστὶν ἐμοί.

916. Διὰ σὲ δὲ φοιτᾶν] Τοῦ αὐτοῦ δεῖν πάντα εἶναί φασι τοῦ ἥττονος λόγου. οὐ θέλει γάρ, φησί, τὰ μειράκια διὰ τὴν σὴν εὐήθειαν φοιτᾶν, ὡς μαθησόμενα τὰ χρήσιμα μαθήματα.

920. Αὐχμεῖς. πτωχεύεις. αἰσχρῶς. ἀτίμως. Gloss. Vict.

922. Τήλεφος εἶναι] Διαβάλλει Εὐριπίδην, ὡς πτωχὸν εἰςενεγκόντα τὸν Τήλεφον. ℐ Τοῦτον γὰρ Εὐριπίδης ὡς πτωχὸν εἰςήγαγε· περὶ οὗ καὶ κωμῳδεῖται. ℐ Ἄλλως. Ὁ Τήλεφος βασιλεὺς ἦν Μυσίας, ὃν πλανηθέντων, ὅτε εἰς Τροίαν ἀπήρχοντο, τῶν Ἑλλήνων, καὶ ††) δῃούντων τὴν αὐτοῦ γῆν ἀντὶ τῆς Τροίας, Ἀχιλλεὺς ἔτρωσεν· καὶ πάλιν ἀποροῦντα τοῦ θεραπεύσοντος, τῆς Πυθίας ὁ τρώσας ἰάσεται ἀνελούσης, παραγενόμενον εἰς Θετταλίαν τῷ χρησμῷ πεισθεὶς θεραπείας ἠξίωσε. δυςτυχήσαντα δὲ ὕστερον πεποίηκεν Εὐριπίδης ἐν δράματι πήραν ἔχοντα, καὶ προςαιτοῦντα. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν, ἄρτους καθαροὺς †††) ἢ ξηροὺς τρώγων, Πανδελετείους

---

*) Articulus additus ex Aldina.

**) Ruhnkenius ad Timaeum v. βωμολόχος scribit ἑζόμενοι, quo non opus.

***) Legebatur ἀπὸ τοῦ κρίνος. Aldus τῶν κρίνου. Emendavimus e Suida in κρίνεσιν.

†) Aldus πρὸ τοῦ χρυσοῦ.

††) Καὶ collocatum erat ante τῶν Ἑλλήνων, quae verba Ruhnkenius post πλανηθέντων collocanda censuit. In Telephi res argumenti natura delatus, non iniucunda cognitu attulit Henr. Ed. Fossius in commentatione de Gorgia Leontino p. 85. seqq.

†††) Ruhnkenius κραύρους, de qua voce dixit ad Timaei lex. p. 168.

γνώμας εἶπε, διαβάλλων αὐτὸν κατ' ἄμφω, καὶ ὡς ἄτιμον, καὶ ὡς πανοῦργον. ἐπὶ γὰρ πανουργίᾳ διεβεβόητο ὁ Πανδέλετος. συκοφάντης δὲ ἦν καὶ φιλόδικος, γράφων ψηφίσματα *). § Πανδελετείους οὖν οὕτως εἶπεν, ἀντὶ ἄρτων πανουργίαν σιτούμενος· μέμνηται τοῦ Πανδελέτου καὶ Κρατῖνος Χείρωσιν **). οὗτος καὶ ψηφίσματα ἔγραψε. διαβάλλει δὲ τοὺς ῥήτορας ὡς ἐκ τῶν πτωχῶν πλουτοῦντας. ✠ Πανδελετείους δυςτρόπους. ὁ Πανδέλετος τῶν περὶ τὰ δικαστήρια ἐστὶ διατριβόντων συκοφαντῶν. Schol. cod. Rav. Παρ' ὑπόνοιαν, ἀντὶ τοῦ ἄρτους. Gloss. Vict.

928. Λυμαινόμενον] Ἀντὶ τοῦ ἐνυβρίζοντα. οὕτω δὲ Ἀττικοῖς ***) σύνηθες, οὐχί, τὰ μειράκια λυμαινόμενον· πρὸς ὃ καὶ τὸ χ.

929. ✠ Τοῦτον. τὸν Φειδιππίδην. Gloss. Vict.

Κρόνος] Ἀρχαῖος, λῆρος. ✠ Ἄφρων. Glossa. Μωρός, ἀφυής. Gloss. Vict.

933. Ἐπιβάλλεις. αὐτῷ. Gloss. Vict.

934. Παύσασθε μάχης] Ἔκθεσις τῆς διπλῆς συστηματική, εἰς δύο περιόδους διῃρημένη ἐκ κώλων ὁμοίων ἀναπαιστικῶν ιε'· ὧν τῆς πρώτης περιόδου κῶλα δίμετρα ἀκατάληκτα ε'. καὶ ἐν ἐκθέσει †) ἕτερα δύο ὅμοια δίμετρα ἀκατάληκτα, τῆς δὲ δευτέρας περιόδου κῶλα ὀκτώ· ὧν τὸ πρῶτον μονόμετρον ἀκατάληκτον. τὰ ἑξῆς ἕξ, δίμετρα ἀκατάληκτα· τὸ δὲ τελευταῖον, ἐφθημιμερές, ὃ καλεῖται παροιμιακόν. ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ πρώτου συστήματος παράγραφος· ἐπὶ δὲ τῷ τέλει ††) τοῦ δευτέρου δύο διπλαῖ, ἣ μὲν ἐν ἀρχῇ τοῦ κώλου, ἣ δὲ κατὰ τὸ τέλος.

---

*) Legebatur γράφων ψήφων ψηφίσματα. Ψήφων Suidae et sequentis scholii auctoritate deletum.

**) Aldina χείροσιν, ut in scholiis ad Vesp. 1231. ad Aves 767. apud Suidam in οὐρανία αἴξ, et alibi. Χείρωσιν vulgo Suidas in Πανδελετείους γνώμας et Ῥαδαμάνθυος, et Athenaeus p. 553. Vide Casaub. XII. 13. Schweigh. ad Athenaeum vol. V. p. 162. VI. p. 14. Gaisford. ad Hephaest. p. 17.

***) Sic pridem critici hic et in Suida v. λυμαινόμενον pro αὐτοῖς. V. Ernest. p. 31. Ἀττικὸς et αὐτὸς confundi observavit Hemsterhusius ad Plut. p. 256.

†) Legebatur εἰςθέσει.

††) Τῷ τέλει recte addit Aldina.

939. *Κρίνας φοιτᾷ*] Ἀντὶ τοῦ φοιτήσῃ. ἐὰν δὲ ᾖ φοιτᾶν ἀπαρεμφάτως, λείπει ποιήσω· ὡς τό, τὸν παῖδα φοιτήσω τῷ ἐλλογιμωτάτῳ. ✥ Ἐκλεξάμενος ἕνα ὑμῶν παρ' αὐτῷ. Gloss. Vict.

948. *Ὑπ' ἀνθρηνῶν*] Οἱ ποιηταὶ τὰς μελίσσας οὕτω συνεχῶς λέγουσιν. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης (Hist. Anim. IX, 40. 42.) συγγενῆ τῇ μελίσσῃ τὴν ἀνθρήνην φησί *). κοινότερον δὲ ἐπὶ τῶν μελισσῶν τὰς ἀνθρήνας λέγουσιν. ἔστι δὲ εἶδος μελίσσης, ὅμοιον σφηξί.

950. *Νῦν δείξετον*] Εἴσθεσις μέλους χοροῦ προῳδική, στροφῆς λόγον ἔχουσα. ἔχει γὰρ καὶ ἀντιστροφὴν τό,

ὦ καλλίπυργον σοφίαν,

ἐκ κώλων χοριαμβικῶν διαφόρως κεκολλημένων ί. ὧν τὸ πρῶτον, δίμετρον ἀκατάληκτον, ἐξ ἐπιτρίτου τρίτου καὶ χοριάμβου. τὸ δεύτερον, ἐκ χοριάμβου καὶ ἀμφιβράχεος. τὸ τρίτον, ἐκ διϊάμβου καὶ χοριάμβου. τὸ τέταρτον, ἐκ χοριάμβου καὶ βακχείου. τὸ πέμπτον, ἀντιστρόφως τῷ πρώτῳ, ἐκ χοριάμβου καὶ ἐπιτρίτου τρίτου. τὸ ἕκτον, ἐξ ἀντισπάστου **) καὶ κρητικοῦ, εἴτ' οὖν ἀμφιμάκρου. τὸ ἕβδομον, χοριαμβικὸν τρίμετρον βραχυκατάληκτον. τὸ ὄγδοον, ἐξ ἀντισπάστου καὶ ἰάμβου, διὰ τὸ ἔχειν τὸν ὅλον πόδα τὸν τετρασύλλαβον, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ, τὰς δύο δηλαδὴ συλλαβάς, ἡμιόλιον καλούμενον. τὸ ἔνατον, ἐκ χοριάμβου καὶ διϊάμβου. τὸ δέκατον, ἐκ χοριάμβου καὶ ἀμφιβράχεος.

*Τὼ πισύνω*] Οἱ θαῤῥοῦντες. *Φροντίσι*, σκέψεσι. *Γνωμοτύποις*, ταῖς κατὰ νοῦν τυπουμέναις. Glossae.

957. *Ἀνεῖται*] Κεῖται, δέδοται· νῦν πρόκειται ἡμῖν ὑπὲρ ἁπάσης τῆς σοφίας κινδυνεῦσαι. ἤγουν παράστασις καταλέλειπται.

922. *Λέξω τοίνυν*] Εἴσθεσις διπλῆς περιοδικῆς ἀμοιβαίας μονοστροφικῆς ὑφ' ἕν, διὰ τὸ εἰς μῆκος ἐκτείνεσθαι τὴν περίοδον ἐκ στίχων ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν μζ, ὧν τελευταῖος,

---

*) Haec habet etiam liber Ravennas ita, ut edidimus, nisi quod pro Ἀριστοτέλης scriptum Ἀριστοφάνης. Vulgo, οὕτως οἱ ποιηταὶ τὰς μελίσσας συνεχῶς. V. schol. ad Vesp. 1075.

**) Legebatur ἀντισπαστικοῦ.

ἦρος ἐν ὥρᾳ χαίρων, ὁπόταν πλάτανος πτελέᾳ ψιθυρίζῃ.

τοῦτο δὲ τὸ μέτρον Ἀριστοφάνειον καλεῖται, ἐπεὶ αὐτο ἄγαν Ἀριστοφάνης ἀπεδέχετο, ὡς εὖ πεποιημένον *). ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι παράγραφος· ἐπὶ δὲ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα.

963. *Λέγων ἤνθουν*] Εὐδοκίμησα λέγων **).

*Γρύξαντος*] Μουγγρίσαντος. Glossa.

965. *Εἰς κιθαριστοῦ*] Οὕτως Ἀττικοί. ἐσπούδαζον γὰρ περὶ τὴν κιθάραν οἱ Ἀθηναῖοι τότε ***), μὴ φροντίζοντες τοῦ καλύπτεσθαι.

966. *Κωμήτας*] Τὸ χ, ὅτι κωμήτας τοὺς ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀμφόδου καὶ τόπου ἔλεγεν.

*Κριμνώδη*] Ἀντὶ τοῦ, παχεῖαν σύστασιν ἔχοντα· παρὰ τοὺς κρίμνους. οὗτοι γὰρ παχύτεροι τῶν ἀλεύρων. 𝔖 Κρίμνος γὰρ εἶδος ἀλεύρου. ✤ *Κριμνώδη*. Γράφεται καὶ *κριμνώδη* καὶ *κρυμώδη*. καὶ *κριμνώδη* μέν, ἤγουν μέγιστα καὶ παχέα δίκην κρίμνων, ἤγουν κριθῶν. οἱ δὲ κρίμνον φασὶ τὰ παχύτερα τῶν ἀλεύρων· τὰ γὰρ παχύτερα τῶν ἀλεύρων καὶ πιτυρώδη καὶ κριθώδη. εἰ δὲ γράφεται *κρυμώδη*, ἀντὶ τοῦ ψυχρότερα. Schol. Vict. *Κριμνώδη*. Κρίμμα εἶδος ἀλεύρου, ἐξ οὗ ἡ παιπάλη γίνεται. τοῦτο ἄλευρον. Schol. Rav. Ψυχρότατα. Glossa quarti Reg.

967. *Τὼ μηρὼ μὴ ξυνέχοντας*] Ἀντὶ τοῦ, ἀνειμένως ἑστῶτας, πρὸς τὸ μὴ θλίβειν τὸ μόριον. 𝔖 Μὴ ἐκθλίβοντας τὰ αἰδοῖα ἐκ τοῦ συνέχειν τοὺς μηρούς.

968. *Παλλάδα*] Εἴδη ᾀσμάτων ἀμφότερα, τὸ *Παλλάδα περσέπολιν δεινὰν* †), καὶ τὸ *τηλέπορόν τι βόαμα*,

---

*) Legebatur sic: τοῦτο δὲ τὸ μέτρον Ἀριστοφάνειον καλεῖται, ἐπεὶ εὐδοκίμησε λέγων, ὡς, ὅτε ἐγὼ τὰ δίκαια λέγων ἤνθουν, καὶ σωφροσύνη 'νενόμιστο. τοῦτ' οὖν ἄγαν Ἀριστοφάνης ἀπεδέχετο, ὡς εὖ πεποιημένον. Duo scholia pessime commixta. Emendationem nostram firmant, quae Hephaestio et scholiastes ad Plutum 487. de metro Aristophaneo dixere. Versus ὅτ' ἐγώ, non exempli loco allatus erat, sed ut eum interpretaretur scholiastes. Explicat autem verbum ἤνθουν.

**) Vide ad superius scholion.

***) Μανθάνειν, quod post τότε legebatur, Ernestius p. 32. tollendum monuit.

†) Legebatur περσέπτολιν, ut etiam infra semper et apud Sui-

τὸ μὲν οὖν πρότερον Λαμπροκλέους εἶναί φασιν Ἀθηναίου, τοῦ Μίδωνος υἱοῦ. ἔχει δὲ οὕτως·

Παλλάδα περσέπολιν κλήζω *) πολεμαδόκον
ἁγνάν,
παῖδα Διὸς μεγάλου δαμάσιππον.

τὸ δὲ τηλέπορόν τι βόαμα μὴ εὑρίσκεσθαι ὅτου πότ' ἐστίν. ἐν γὰρ ἀποσπάσματι εὑρεῖν Ἀριστοφάνη ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ. τινὲς δέ φασιν αὐτὸ Κυδίου Ἑρμιονέως,

τηλέπορόν τι βόαμα **) λύρας.

9 Ἄλλως. Οὕτως Ἐρατοσθένης. Φρύνιχος αὐτοῦ τούτου τοῦ ᾄσματος μέμνηται, ὡς Λαμπροκλέους ὄντος, τοῦ Μίδωνος υἱοῦ ἢ μαθητοῦ. ἔχει δὲ οὕτως·

Παλλάδα περσέπολιν, δεινὰν θεόν, ἐγρεκύ-
δοιμον,
ποτικλήζω, πολεμαδόκον, ἁγνάν,
παῖδα Διὸς μεγάλου δαμάσιππον ***).

---

dam in τηλέπορον; tum θεὰν pro δεινάν. Suidas autem Ἀθάναν. Afferunt etiam Tzetzes Chil. I. 683. et schol. Aristid. p. 538. Dind. 203. Frommel. Et hic scholiastes quidem habet: Παλλάδα περσέπτολιν κλεισοπολεμοδόκον, ἁγνὴν παῖδα Διὸς μεγάλα δαμνηπῶλον ἄϊστον παρθένον. Sed in aliis eius codd. est ἁγνὰν et ἁγίαν et μεγάλαι et μεγάλην et ἄριστον. Apud Tzetzam prior versus sic ut in scholiis Aristophanis scriptus, alter hoc modo: παῖδα Διὸς μεγάλου, δαμόπωλον, ἄϊστον παρθένον. Kleinius ad fr. Stesichori p. 137. ex Tzetza δάμνοπλον affert, de qua scriptura nihil adnotavit Kiesslingius. Mihi haec scribenti non ad manus erat editio princeps. Disseruerunt, sed ut nihil promoverent, de hoc fragmento et Kleinius et Blomfieldius in Museo critico Cantabr. fasc. VI. p. 267. sive in Gaisfordii poet. min. ed. Lips. vol. III. p. 344. Nec profecto ex tam corruptis pannis certum quid confici potest. Quamquam illud quidem non dubitandum videtur, quin versus omnes fuerint heroici. Vnde, si coniecturae locus conceditur, sic fere haec scripta fuisse suspicere:

Παλλάδα περσέπολιν, δεινὰν θεόν, ἐγρεκύδοιμον,
ἀοιδαῖσι ποτικλήζω, πολεμαδόκον, ἁγνάν,
παῖδα Διὸς μεγάλου, δαμνήπωλον, δαμάσιππον,
παρθένον.

Δαμνήπωλον et δαμάσιππον coniuncta non magis offensioni esse cuiquam poterunt, quam Sophoclis illud de Colono, εὔπωλον, εὔιππον.

*) Legebatur κληΐζω, et mox in edd. vett. ἁγνόν.

**) Legebatur Κυδίου et βόημα. Vide p. seq.

***) Legebatur δεινὴν et ποτικληΐζω.

καὶ κατὰ *Λαμπροκλέα* ὑποτίθησι κατὰ λέξιν. τὸ δὲ *τηλέπορον βόημα*, *Κυδίου* *) τοῦ Ἑρμιονέως κιθαρῳδοῦ ἀπό τινος τῶν ᾀσμάτων,

*τηλέπορόν τι βόαμα λύρας.*

❖ Ἀρχὴ ᾄσματος *Φρυνίχου*. ὡς *Ἐρατοσθένης* φησί. *Φρύνιχος* δὲ αὐτοῦ τούτου μνημονεύει ὡς *Λαμπροκλέους* ὄντος,

*Παλλάδα περσέπολιν κλῄζω πολεμαδόκον ἁγνάν.*
Schol. MS. Rav.

969. *Τὴν ἁρμονίαν*] Τὴν κιθάραν, ὡς συντόνου οὔσης τῆς παλαιᾶς ἁρμονίας, οὐκ ἀνειμένης, ὡς οἱ νέοι ἐπενόησαν.

970. *Βωμολοχεύσαιτο*] Φλυαρήσαι. Glossa.

*Κάμψειεν*] Ἀντὶ τοῦ, εἰ κακοηθεύσαιτο· κεκλασμένῃ τῇ φωνῇ τὴν ᾠδὴν ἀνενέγκοιτο **)· οἷον καταισχύνων τῷ μαλθακῷ τῆς φωνῆς. ❖ Ἐν κεκλασμένῃ τῇ φωνῇ τὴν ᾠδὴν προφέροι ***), παρηχήσειε παρήχησιν τοῦ μέλους. Glossa.

971. *Κατὰ Φρῦνιν*] Ὁ Φρῦνις κιθαρῳδὸς Μιτυληναῖος. οὗτος δὲ δοκεῖ πρῶτος παρὰ Ἀθηναίοις κιθαρῳδικῇ νικῆσαι Παναθήναια ἐπὶ Καλλίου ἄρχοντος. ἦν δὲ Ἀριστοκλείτου †) μαθητής. ὁ δὲ Ἀριστόκλειτος τὸ γένος ἦν ἀπὸ Τερπάνδρου. ἤκμασε δ' ἐν τῇ Ἑλλάδι κατὰ τὰ Μηδικά. παραλαβὼν δὲ τὸν Φρῦνιν αὐλῳδοῦντα, κιθαρίζειν ἐδίδαξεν. ὁ δὲ *Ἴστρος* Ἱέρωνος αὐτόν φησι μάγειρον ὄντα σὺν ἄλλοις δοθῆναι τῷ Ἀριστοκλείτῳ. ταῦτα δὲ σχεδιάσαι ἔοικεν· εἰ γὰρ ἦν γεγονὼς δοῦλος καὶ μάγειρος Ἱέρωνος, οὐκ ἂν ἀπέκρυψαν οἱ κωμικοί, πολλάκις αὐτοῦ μεμνημένοι ἐφ' οἷς ἐκαινούργησε κλάσας τὴν ᾠδὴν παρὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος, ὡς Ἀριστοφάνης φησί, καὶ *Ἀριστοκράτης* ††). ꝯ Καθὸ πρῶτος τὴν ἁρμονίαν ἔκλασεν ἐπὶ τὸ μαλθακώτερον. ἦν δὲ γύννις καὶ ψυχρός.

---

*) Sic Bernhardy apud Buttmannum in nova ed. Heindorfii dialogorum selectorum Platonis vol. I. p. 67. ubi videnda, quae adnotavit Buttmannus. Legebatur *Κυδίδου*.

**) Suidas in *βωμολοχεύσαιτο* habet *προενέγκοιτο*. Paullo ante edd. vett. *κακοηθεύσοιτο*.

***) Legebatur *παραφέρει*.

†) Suidas in *Φρῦνις*, paullo auctior scholiasta nostro, hunc *Ἀριστοκλείδην* vocat.

††) Burgesius in Diar. class. XLIV. p. 280. *Φερεκράτης*. Valckenarius apud eumdem Ἀριστόξενος.

972. *Πολλάς*] Πληγὰς δηλονότι.

973. *Ἐν παιδοτρίβου*] Εἰς τὸν τόπον, ὅπου γυμνάζονται καὶ διατρίβουσιν οἱ παῖδες.

*Προβαλέσθαι*] Τουτέστιν, εὐκοσμίως καθεσθῆναι· ὡς μηδὲν τοῖς περιεστῶσιν ὑποδεῖξαι ἄκοσμον. ✥ Ἐνδύσθαι, περιβαλέσθαι. Προαγαγεῖν, προτείνειν.

974. *Ἀπηνές*] ἀναίσχυντον, ἀπαίδευτον. Glossa. Σκληρόν. Glossa Vict.

975. *Συμψῆσαι*] Ἀντὶ τοῦ συγχέαι τὴν κόνιν, ὡς μὴ σημεῖον ἢ τύπον ἀπολείπεσθαι ταῖς καθέδραις. ἐν γὰρ ψάμμῳ λεπτοτάτῃ ἐγυμνάζοντο. κατέψων δὲ τὸν τόπον, ὅπου ἐκαθέζοντο, ἵνα μὴ σημεῖον τῆς ἥβης ἑαυτῶν καταλείψειαν τοῖς ἐρασταῖς. παρεγίνοντο γάρ, ὥστε γυμνοὺς ὁρᾶν τοὺς ἐρωμένους. ✥ Καθομαλίσαι τὴν κόνιν. Glossa.

976. *Εἴδωλον*] Τύπον. Ἥβης, τῶν αἰδοίων. Glossae.

978. *Χνοῦς*.] Χνοῦς, τὰ λεπτὰ τῶν ἀχύρων, καὶ χνοῦς λέγεται τοῦ γενειᾶν ἀρξαμένου. Schol. Vict.

*Μήλοισιν*] Κυδωνίοις. Glossa Reg. C. Προβάτοις. Gloss. cod. Brunck.

979. *Φυρασάμενος*] Μηκύνας τῇ μεταβολῇ. Glossa. μαλάξας, μολύνας. Gloss. Vict.

980. *Προαγωγεύων*] Μαστροπεύων. Glossa.

981. *Κεφάλαιον τῆς ῥαφανῖδος*] Ὡς θερμὸν καὶ διεγεῖρον πρὸς τὰ ἀφροδίσια παρῃτοῦντο ταῦτα. Κεφάλαιον δὲ τὸ πρὸς τοῖς φύλλοις καυλῶδές φησι, διὰ τὴν κεφαλήν*). οὐκ ἔτεμνον**) δὲ κατὰ μῆκος, ὡς νῦν, ἀλλὰ κατὰ κύκλον τὴν ῥαφανῖδα***).

983. *Κιχλίζειν*] Ἀντὶ τοῦ, λιπαροὺς ὄρτυγας τρώγειν, κίχλας ἐσθίειν. ἢ ἀτάκτως γελᾶν καὶ ἀμέτρως. ✥ Λιπαροὺς ὄρτυγας ἐσθίειν, ἤγουν κίχλας. ἄλλοι δέ, ἀτάκτως γελᾶν. Schol. Rav.

---

*) Verba φησί, διὰ τὴν κεφαλήν hic collocavi, quae reiecta erant post κύκλον. Nam Suidas in ῥαφανίς sic scribit: κεφάλαιον δὲ ῥαφανῖδος τὴν κεφαλήν φησι, τὸ πρὸς τὰ φύλλα δηλονότι καυλῶδες.

**) Hic et apud Suidam in ῥαφανίς legebatur ἔτεμον.

***) Verba τὴν ῥαφανῖδα pro his, φησί, διὰ τὴν κεφαλήν, addidi e Suida.

984. Τεττίγων ἀνάμεστα] Ἀρχαῖον τὸ τοὺς τέττιγας ἀναπλέκειν, τουτέστι τοὺς κρωβύλους*). ℊ Ἄλλως. Οἱ ἀρχαιότατοι τῶν Ἀθηναίων τέττιγας χρυσοῦς ἐν τοῖς τῶν τριχῶν πλέγμασιν εἶχον, διότι οἱ τέττιγες μουσικοὶ ὄντες, ἀνάκεινται τῷ Ἀπόλλωνι, ὃς ἦν πατρῷος τῇ πόλει. τὰ δὲ Διϊπόλεια τῶν ἀρχαιοτάτων ἑορτῶν, τὰ καὶ Διάσια. ℊ Τοὺς δὲ τέττιγας παρέλαβεν, ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ κατὰ τὴν ἀναπλοκὴν τῶν τριχῶν χρυσῷ ἐχρῶντο τέττιγι, τεκμήριον**) ὅτι αὐτόχθονες ἦσαν οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς οἱ τέττιγες. καὶ Θουκυδίδης (I. 6.)· καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων οὐ πολὺς χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λινοὺς ἐπαύσαντο φοροῦντες, καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐν ἔρσει κρωβύλων ἀναδούμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν.

985. Κηκείδου] Ἀρχαῖος διθυραμβοποιός, οὗ μέμνηται Κρατῖνος ἐν Πανόπταις. τὰ δὲ βουφόνια παλαιὰ ἑορτή, ἥν φασιν ἄγεσθαι μετὰ τὰ μυστήρια, ὅτε καὶ βοῦν θύουσιν εἰς ὑπόμνησιν τοῦ πρώτου φονευθέντος βοὸς ἐν ἀκροπόλει, ἀψαμένου τοῦ πελάνου ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν Διϊπολίων***). ℊ Ἄλλως. Ἑορτὴ Ἀθηναίων πάνυ ἀρχαία. ἐν γὰρ τοῖς Διϊπολείοις φασὶ βοῦν τὸ πόπανον καταφαγεῖν τὸ παρεσκευασμένον πρὸς τὴν θυσίαν. Θαύλωνα †) δέ τινα, ὡς εἶχε, τῷ πελέκει ἀποκτεῖναι τὸν βοῦν, καθὰ καὶ Ἀνδροτίων μέμνηται διὰ τῆς τετάρτης. ❁ Κυκήδου. Κυκήδης παλαιὸς ἦν ποιητής, ἀφελὴς καὶ ἄχαρις. Schol. cod. Leid.

986. Μαραθωνομάχους] Τοὺς ἐν Μαραθῶνι τρωπωσαμένους ††) τὴν Δαρείου στρατιάν, ἣν Δᾶτις ὁ τούτου στρατηγὸς ἤγαγεν οὖσαν περὶ πεντήκοντα μυριάδας. τὸ δὲ ἐντετυλίχθαι, τὸ ἐναντίον τῷ γυμνοῦσθαι. ℊ Ἐγκεκαλύφθαι †††).

988. Ὥςτε μ' ἀπάγχεσθαι] Τότε δηλονότι. Glossa. Πνίγεσθαι. Glossa cod. Brunck.

---

*) Sic iam a Biseto correctum pro κρωβανούς.

**) Ita recte edd. vett. Vulgo τεκμηρίῳ.

***) Sic Suidas in βουφόνια. Legebatur Διονυσίων.

†) Sic e Suida in βουφόνια et Θαύλων. Legebatur Βαύλωνα. Idem in βουφόνια, ubi Androtionis meminit, verba διὰ τῆς τετάρτης omittit.

††) Aldina τροπωσαμένους.

†††) Sic emendavimus. Vulgo, τῷ δὲ ἐντετυλίχθαι τὸ ἐναντίον γυμνοῦσθαι, οὐκ ἐγκεκαλύφθαι. Aldina τὸ δὲ ἐντετυλίχθαι.

*Ὀρχεῖσθαι*] Ὠρχοῦντο γὰρ ἐν ὅπλοις ἐν τοῖς Παναθηναίοις οἱ παῖδες. διὰ δὲ τὸ ἀπρεπὲς, φησὶ, προέχοντες τῶν αἰδοίων τὴν ἀσπίδα. § Ὡσανεὶ τούτων ἐν τῇ πομπῇ ἀσπιδοφορούντων διὰ τὸ ἐπικαλύπτεσθαι δι' αἰσχύνην τῆς θεοῦ*)· ηὔξησε δὲ τὴν διαβολὴν εἰς τὴν ἀσπίδα.

989. *Τῆς κωλῆς*] Τοῦ ποδός· ἕτεροι δέ φασι τοῦ αἰδοίου. Glossa.

*Τριτογενείης*] Εἶδος ὀρχήσεως, ἣ καλεῖται ἐνόπλιος. διὰ δὲ τὸ εἰς Ἀθηνᾶν ταύτην τελεῖσθαι, Τριτογένεια κέκληται· τριτὼ γὰρ ἡ κεφαλὴ παρ' Αἰολεῦσιν. ἐγεννήθη δὲ Ἀθηνᾶ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός. ἐτέλουν δὲ ταύτην τὴν ὄρχησιν οἱ πρότερον μὲν ὡπλισμένοι καὶ τὴν ἀσπίδα ἐν πλαγίῳ φέροντες· οἱ ὕστερον δὲ ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν ἔφερον. σημειωτέον δέ φασι τὴν σύνταξιν. πρῶτον γὰρ πληθυντικῶς εἰπών, εἰς ἑνικὸν ἀποδέδωκεν. Ἐν δὲ τοῖς παλαιοῖς τῶν ἀντιγράφων *ἀμέλει τῆς Τριτογενείης* εὕρηται.

991. *Μισεῖν ἀγοράν*] Ἐνταῦθα γὰρ οἱ πανοῦργοι διατρίβουσιν. *Βαλανείων ἀπέχεσθαι.* Πάνυ γὰρ οἱ πόρνοι λουτροῖς ἐχρῶντο. Glossae quarti Reg.

993, *Ὑπανίστασθαι*] Ὑπαναχωρεῖν. Glossa. *Προϊοῦσι*, προερχομένοις Glossa cod. Brunck.

994. *Μὴ παρὰ τοὺς σεαυτοῦ*] Ἀντὶ τοῦ, μὴ παρὰ γνώμην τῶν σῶν γονέων.

995. *Ὅτι τῆς αἰδοῦς*] Εἴπερ μέλλεις τῆς αἰδοῦς τὰ ἀγάλματα πληρώσειν. γράφεται δὲ καὶ *ἀφανίζειν*· ὅπερ μέλλει μολύνειν τὴν αἰδῶ**). ❁ *Τῆς αἰδοῦς ἄγαλμα*, ἡ αἰδὼ περιφραστικῶς. *Ἄγαλμ' ἀναπλάσσειν*, τύπον ἐργάσεσθαι. Glossae quarti Reg. *Ἀναπλάσσειν.* ποιήσειν τύπωσιν. Gloss. cod. Leid.

*Ἀναπλήσειν*] Τύπωσιν ἐργάσασθαι. Glossa Reg. C. Ἤγουν τύπωσιν ἐργάζεσθαι*). Gloss. Vict.

*Ὅτι μέλλει τῆς αἰδοῦς τἄγαλμ' ἀναπλήσειν.*] *Ἐμὲ τὸν κρείττω λόγον αἱροῦ*, φησὶ, καὶ ἐπιστήσῃ τὸ

---

*) Legebatur ἐπικαλύπτεσθαι τὴν αἰσχύνην, et verba τῆς θεοῦ infra posita erant post τὴν ἀσπίδα.

**) Verba ὅπερ μέλλει μολύνειν τὴν αἰδῶ legebantur ad v. 994. post γονέων.

***) In utroque libro τυπώσειν legebatur.

καὶ τό. τὸ δ' αἴτιον τῆς ἐπιστήμης ταύτης, ὅτι μέλλεις ἐπιμελήσεσθαι καὶ τιμήσειν τὴν αἰδῶ, εἰ ἐμὲ αἱρῇ, καὶ τὸ ἄγαλμα αὐτῆς ἀναλαβὼν ὡς ἀμελούμενον τελειώσειν, ἐν σεαυτῷ δηλονότι, ὥςπερ εἰ καὶ ἄλλου οὑτινοςοῦν θεοῦ ἄγαλμα ἐν τῇ σῇ καρδίᾳ ἔστησας ὥςτε σέβειν αὐτό. τούτῳ ὅμοιον καὶ Δημοσθένης (p. 780, 22.) φησὶν ἐν τούτοις· δίκης καὶ εὐνομίας καὶ αἰδοῦς εἰσὶ πᾶσιν ἀνθρώποις βωμοί, οἱ μὲν κάλλιστοι καὶ ἁγιώτατοι ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ ἑκάστου καὶ τῇ φύσει, οἳ δὲ καὶ κοινοὶ τοῖς πᾶσι τιμᾶν ἱδρυμένοι. Manuel Moschopulus*).

996. Εἰςάγειν] Ἑαυτόν. Glossa quarti Reg.

997. Μήλῳ βληθεὶς] Ἀντὶ τοῦ ἔρωτι. μηλοβολεῖν γὰρ ἔλεγον, τὸ εἰς ἀφροδίσια δελεάζειν· ἐπεὶ καὶ τὸ μῆλον Ἀφροδίτης**) ἐστὶν ἱερόν. ✠ Ἀποθρανσθῇς, ἀποπέσῃς. Glossa Brunck. et Vict.

998. Ἰαπετόν] Ἀρχαῖον, μωρόν. Glossa. Μωρὸν καὶ ὑπεργήρων. ὁ γὰρ Ἰαπετὸς θεὸς ἦν πρὸ τοῦ Κρόνου. Gloss. Vict.

999. Ἐνεοττοτροφήθης] Ὥςπερ νεοσσὸς ἐτράφης. Glossa. Ἐτράφης δίκην νεοττῶν. Gloss. Vict.

1001. Τοῖς Ἱπποκράτους] Οὗτοί εἰσι Τελέσιππος, Δημοφῶν, Περικλῆς, διαβαλλόμενοι εἰς ὑωδίαν. καὶ Εὔπολίς φησιν ἐν Δήμοις·

Ἱπποκράτους τε παῖδες ἐμβόλιμοί τινες,
βληχητὰ τέκνα κοὐδαμῶς τοῦ 'μοῦ τρόπου***).

Βλιτομάμαν] Μωρόν. τὸ γὰρ βλίτον μωρὸν εἶναι δοκεῖ λάχανον. εἰκότως δὲ εἶπε καλοῦσι, καὶ οὐ καλέσουσι,

---

*) Edidit hoc scholion Creuzerus ad Plotinum de pulcritudine p. 370.

**) Ἀφροδίτης non esse in Ἀφροδίτῃ mutandum observavit Reizius: ἱερὸς enim ab recensioribus genitivo iungi, ut ab Herodiauo VI. 6 et Athenaeo X. p. 512.

***) Sic hos versus Toupio duce correxit Brunckius in notis p. 108. nisi quod etiam Ἱπποκράτεος male scripsit, quum non putaret secundam produci posse. Legebatur, καὶ οὐδαμῶς τοῦ τρόπου: et sic etiam apud Suidam in τοῖς Ἱπποκράτους. Kusterus et Bentleius τοῦ νῦν τρόπου, probante Dobraeo ad Vesp. 1472. p. (136) In principio versus videtur syllaba deesse. Apud Suidam v. ὑώδεις

πρὸς τὸ εἴξεις. διότι μὲν γὰρ ἅπαξ ἔμελλεν ὅμοια πείσεσθαι, εἴξεις εἶπε· διότι δὲ μετὰ τὴν ὁμοίωσιν οὕτως ἀεὶ ἔμελλε καλεῖσθαι, καλοῦσιν εἴρηκε. ✠ Βλιτομάμμαν. μαλακογνώμονα. Gloss. Vict.

1003. Τριβολεκτράπελα] Ἐκ τοῦ τρίβειν καὶ ἐκτράπελος σύγκειται. ἀντὶ τοῦ σκληρά, καὶ ἀπαίδευτα, καὶ ἀπόβλητα, καὶ ἀνώμαλα. ✠ Οὐδαμινά, φευκτά. Glossae.

1004. Γλισχραντιλογεξεπιτρίπτου] Ἐκ τοῦ γλίσχρου, καὶ ἀντιλογίας πεποιημένου, τοῦ καὶ δυναμένου ἐπιτρῖψαι. ✠ Γλίσχρου καὶ ἀντιλογίαν ἔχοντος κατατετριμμένην. Glossa.

1005. Ἀλλ' εἰς Ἀκαδημίαν] Ἐνταῦθα γὰρ διέτριβον οἱ φιλόσοφοι. ἦν γὰρ καὶ γυμνάσιον, ἀπὸ Ἑκαδήμου *) τινός, καταλείψαντος τὴν κτῆσιν ἑαυτοῦ πρὸς ἐπισκευὴν τοῦ τόπου. περὶ αὐτὸν δ' ἦσαν αἱ ὄντως ἱεραὶ ἐλαῖαι τῆς θεοῦ, αἳ καλοῦνται μορίαι· ἐξ ὧν τὸ ἔλαιον τῶν Παναθηναίων. τὸν δὲ στέφανον τοῦ καλάμου προέκρινεν, ὡς ἁπλούστερον ὄντα καὶ ἀπερίεργον· ἢ ὅτι αὐτῷ στέφονται οἱ Διόσκουροι.

Ὑπὸ ταῖς μορίαις] Αἱ ἱεραὶ ἐλαῖαι τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ ἀκροπόλει μορίαι ἐκαλοῦντο. λέγουσι γάρ, ὅτι Ἁλιῤῥόθιος, ὁ παῖς Ποσειδῶνος, ἠθέλησεν ἐκκόψαι αὐτάς, διὰ τὸ τῆς ἐλαίας εὑρεθείσης κριθῆναι τῆς Ἀθηνᾶς τὴν πόλιν. ὃ δὲ ἀνατείνας τὸν πέλεκυν, καὶ ταύτης ἀποτυχών, ἔπληξεν ἑαυτὸν καὶ ἀπέθανε. καὶ διὰ τοῦτο μορίαι αἱ ἐλαῖαι**) ἐκλήθησαν. ἢ διὰ τὸ πάντα ἄνθρωπον κεκτημένον ἐλαίας ἀναγκάζεσθαι μέρος τι παρέχειν εἰς τὰ Παναθήναια. κέραμον γὰρ ἐλαίου ἐλάμβανον οἱ νικῶντες. § Ἐπεφύτευτο δὲ ἐν τῷ γυμνασίῳ τὸ δένδρον***). ἔθος δὲ ἦν τοῖς ἀσκουμένοις ἀλειψαμένοις †) ἐν τῷ ἡλίῳ τρέχειν. † Ἄλλως. Ἡττηθεὶς τῆς Ἀθηνᾶς ὁ Ποσειδῶν ἐπὶ τῇ τῆς ἐλαίας ἐπιδείξει, ἔπεμψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἁλιῤῥόθιον ταύτην τεμοῦντα. ὃ δὲ ἀνατείνας τὸν πέλεκυν, ταύτης μὲν ἠστόχησε·

---

legitur: υἱεῖς Ἱπποκράτους ἐμβόλιμοί τινες βληχητὰ τέκνα. Vnde permira extudit Reisigius in Coniect. p. 111. seq.

*) Sic Aldina et Suidas in Ἀκαδημία. Vulgo Ἀκαδήμου.

**) Αἱ ἐλαῖαι vulgo omissum. Aldina μορίαι ἐλαῖαι.

***) Suidas in μορίαι habet τὰ δένδρα. Aldina sine articulo δένδρον.

†) Sic Aldina. Vulgo, ut apud Suidam, ἀλειψαμένους.

τὸν δὲ πόδα αὐτοῦ πλήξας ἐτελεύτησε. καὶ οὕτω μορία ἡ ἐλαία ἐκλήθη· ὡς μόρον παρεκτική. ἦν δὲ ἡ Ἀκαδημία σχολεῖόν τι ἐν Ἀθήναις, ἐλαίαις καὶ ἄλλοις τισὶ δένδρεσι κατάσκιον. †

1006. Καλάμῳ λευκῷ] Λιτὸς γὰρ καὶ ἀπερίεργος ὁ τοιοῦτος στέφανος. ἦν δὲ τῶν Διοςκούρων ἴδιον στεφανοῦσθαι καλάμῳ.

107. Μίλακος] Εἶδος βοτάνης. παρέμιξε τὸ ἀπραγμοσύνης. ἀπραγμοσύνη δὲ φυτόν, ὡς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικός, ἐν Ἀκαδημίᾳ φυόμενον. ἡ λεύκη δὲ ὁμοία πλατάνῳ, ℌ Ἄλλως. Ἀπραγμοσύνη εἶδος ἄνθους· οἷον πάσης εὐωδίας ὄζων καὶ ἀσφαλείας. ἢ ἀπραγμοσύνης, ἀντὶ τοῦ πολυπραγμοσύνης. τὸ δὲ ψιθυρίζει, ἀντὶ τοῦ ἀνέμου πνέοντος μαλακοῦ καὶ ἠρέμα διὰ τῶν φύλλων εἰςιόντος. ℌ Ὥςπερ προςλαλεῖ τὰ δένδρα, ὅπερ ψιθυρίζειν λέγεται. καὶ Θεόκριτος·

ἁδύ τι τὸ ψιθύρισμα.

✠ Φυλλοβολούσης. τὰ φύλλα ῥιπτούσης. Gloss. Vict.

1009. Ἢν ταῦτα ποιῇς] Ἔκθεσις τῆς διπλῆς ἐκ κώλων ὁμοίων ἀναπαιστικῶν δεκαπέντε· ὧν τὰ μὲν ιγ', δίμετρα ἀκατάληκτα· τὸ τεσσαρακαιδέκατον, μονόμετρον, ὃ παρατέλευτον ὀνομάζεται. τὸ τελευταῖον, ἐφθημιμερές, ὃ καλεῖται παροιμιακόν, ὡς εἴρηται. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ, ἣ μὲν ἐν ἀρχῇ, ἣ δὲ κατὰ τὸ τέλος τοῦ κώλου, ἔξω νενευκυῖαι.

1013. Γλῶτταν βαιάν] Σωφροσύνης ξύμβολον. οἷον μὴ φλυαρολογεῖν. τὸ δὲ πυγὴν μεγάλην, ἢ γέλωτος χάριν, ἢ διὰ τὴν τρυφὴν*) ἕξεις πυγὴν μεγάλην. Πόσθη δέ, τὸ μόριον τοῦ ἀνδρός. αἰνίττεται δὲ εἰς τοὺς Ἀθηναίους. ✠ Ψωλήν. Glossa.

1017. Χροιὰν ὠχράν] Διὰ τὴν ἀταξίαν. ✠ Κίτρινον. Glossa.

Ὤμους μικρούς] Γράφεται καὶ λεπτούς, καὶ λευκούς· οἷοι τῶν ἀγυμνάστων καὶ ἀργῶν.

1019. Κωλῆν] Μηρόν. Glossa.

1020. Ψήφισμα μακρόν] Τὸ ἐκ πολυλογίας συγκείμενον. ἀντὶ τοῦ μεγάλῳ ψηφίσματι γράψεις**). ✠ Δικοῤῥαφίαν. Glossa.

---

*) Sic Ruhnkenius. Legebatur τροφήν.

**) Habent haec verba, μεγάλῳ ψηφίσματι γράψεις, speciem fragmenti anapaestici.

1023. *Τῆς Ἀντιμάχου*] Οὗτος ὡς κίναιδος καὶ εὔμορφος καὶ θηλυμανὴς κωμῳδεῖται· δεύτερος, ὁ ἐπὶ πονηρίᾳ κωμῳδούμενος· τρίτος, ὁ Ψακάδος*) λεγόμενος· τέταρτος, ὁ τραπεζίτης, οὗ μέμνηται *Εὔπολις* ἐν Δήμοις· πέμπτος, ἱστοριογράφος. τάχα δὲ αὐτός ἐστι τῷ εὐμόρφῳ. ✠ Οὗτος λίαν πόρνος ἦν.

1025. *Ὦ καλλίπυργον*] Ἑτέρα εἴσθεσις μέλους χοροῦ μεσῳδικὴ ἀντίστροφος, ὁμοία τῇ προῤῥηθείσῃ στροφῇ, ἐκ κώλων χοριαμβικῶν ἐπιμεμιγμένων, ὡς τὰ τῆς στροφῆς καθ' ἕκαστον ἐχόντων, δέκα· πλὴν τοῦ πέμπτου ἐξ ἐπιτρίτου καὶ διϊάμβου συγκειμένου· καὶ τοῦ ἑβδόμου, ἐκ χοριάμβου, ἰάμβου, καὶ ἀντισπάστου. ἐν ἐκθέσει δὲ στίχοι δύο ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοί, ὅμοιοι τοῖς ἑξῆς. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι, ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος.

1034. ✠ *Ἀνήρ*. οὗτος, ἤγουν ὁ δίκαιος. Gloss. Vict.

1035. *Δεῖν*. χρείαν εἶναι. Gloss. Vict.

1037. *Καὶ μὴν πάλ' ἔγωγ' ἐπνιγόμην*] Εἴσθεσις ἑτέρας διπλῆς ἀμοιβαίας ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν μθ', ὧν τελευταῖος,

*ἕξει τινὰ γνώμην λέγειν τὸ μὴ εὐρύπρωκτος εἶναι,*

τὸ δὲ μέτρον Ἱππωνάκτειον. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα.

1038. ✠ *Συνταράξαι*. ἀνατρέψαι. Gloss. Vict.

1039. *Ἐγὼ γὰρ ἥττων*] Ὅτι ποιῶ αὐτοὺς ἡττηθῆναι. ἢ ὅτι τὰ ἥττονα λέγω. 𝔊 Ἐπὶ τὸ πάντας ἡττᾶσθαι**).

1042. *Καὶ τοῦτο*] Τὸ τινὰ λαχόντα***) δίκην τῷ ἀδίκῳ λόγῳ νικᾶν. τὸ δὲ *σκέψαι* πρὸς τὸν Φειδιππίδην. ✠ Οὐδέποτε οἱ Ἀττικοὶ τὸ πλεῖν ἀντὶ τοῦ πλέον μόνον ἐκφέρουσιν, εἰ μὴ παραθήσουσι καὶ τὸ ἢ ἀντὶ τοῦ παρό. Schol. Harl. 5.

1043. *Αἱρούμενον*. προκρίνοντα. Gloss. Vict.

1047. *Κάκιστόν ἐστι*] Ἐψοῖ γὰρ καὶ χαυνοῖ τὰ σώματα. *Δειλότατον* δὲ εἶπεν. ἐκλύει γάρ. ✠ Μαλακίας γὰρ αἴτιον. Glossa quarti Reg.

---

*) Aldina et Iunt. Ψαδακός. Vulgo Ψεκάς. Vide Acharn. 1149. ibique schol. Suidas Ψεκὰς habet in hoc nomine.

**) Haec verba sine interpunctione cum praecedentibus continuata erant.

***) Legebatur λαβόντα.

1048. *Μέσον ἔχω λαβών σ' ἄφυκτον*] Ἔχω εὐθὺς μέσον λαβών. ἡ μεταφορὰ δὲ ἀπὸ τῶν παλαιστῶν λαμβανομένων εἰς τὸ μέσον καὶ ἡττωμένων. τὸ δὲ *εὐθὺς* ἀντὶ τοῦ ἐν ἀρχῇ. ✠ *Ἐπίσχες*. σαυτὸν δηλονότι, ἤτοι καρτέρησον. *μέσον*. κατά. *ἄφυκτον*. οὐ φυγεῖν δυνάμενον. Gloss. Vict.

1052. *Ἡράκλεια λουτρά*] Ἴβυκός φησι, τὸν Ἥφαιστον κατὰ δωρεὰν ἀναδοῦναι Ἡρακλεῖ λουτρὰ θερμῶν ὑδάτων· ἐξ ὧν τὰ θερμά τινές φασιν Ἡράκλεια λέγεσθαι*). οἱ δέ φασιν, ὅτι τῷ Ἡρακλεῖ μογήσαντι ἡ Ἀθηνᾶ θερμὰ λουτρὰ ἐξανῆκεν**)· ὡς *Πείσανδρος*·

*τῷ δ' ἐν Θερμοπύλῃσι θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη*
*ποίει θερμὰ λοετρὰ παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.*

✠ Ἡρακλεῖ πολλὰ καμόντι περὶ Θερμοπύλας Ἀθηνᾶ θερμὰ λουτρὰ ἀναδέδωκεν. *Πείσανδρος*. Sequuntur eius versus. Schol. MS. Rav.

1054. *Ἃ τῶν νεανίσκων*] Ὡς ταῦτα ἀγυμνάστων νεανίσκων λαλούντων· τῶν εὐγενῶν δηλονότι.

1064. *Ὁ γοῦν Πηλεύς*] Ὅτε ἀφῆκεν αὐτὸν Ἄκαστος μεταξὺ θηρίων, οἱ θεοὶ δεδώκασιν αὐτῷ ξίφος πρὸς ἄμυναν τῶν θηρίων. τινὲς δὲ ἐπὶ τῷ Πελίου***) ἀγῶνι φασὶ τὸν Πηλέα λαβεῖν διὰ σωφροσύνην Ἡφαιστότευκτον μάχαιραν. ϑ Ἄλλως. Ὁ Πηλεὺς ἐγένετο σωφρονέστατος. καί ποτε Ἱππολύτης τῆς γυναικὸς Ἀκάστου ἐρασθείσης αὐτοῦ, καὶ μὴ δυνηθείσης πεῖσαι, ἀλλὰ διαβολῇ χρησαμένης, ὡς ἄρα ἐπεχείρησε βιάσασθαι αὐτήν· ὁ Ἄκαστος μαθών, καὶ λαβὼν αὐτὸν εἰς ἐρημίαν, καὶ τῶν ὅπλων γυμνώσας, ἀφῆκεν αὐτὸν καὶ ἀνεχώρησεν, εἰπών· εἰ δίκαιος εἶ, σωθήσῃ. ὡς δὲ ἔμελλεν ὑπὸ θηρίων διαφθείρεσθαι, οἱ θεοὶ μάχαιραν αὐτῷ ἐχαρίσαντο Ἡφαιστότευκτον δι' Ἑρμοῦ, καὶ οὕτως ἔφυγε τὸν κίνδυνον. ϑ Ἄλλως.

---

*) Legebatur γίνεσθαι. Suidas in Ἡράκλεια λουτρὰ haec tantum habet: ἐξ ὧν τὰ θερμά.

**) Sic Ernestius p. 32. Legebatur ἐπαφῆκεν. Vide schol. Sophocl. ad Trachin. 633.

***) Sic recte Aldus. Vulgo Πηλίου. Vide Apollodor. p. 256. De omnibus his fabulis videndi Apollodorus p. 255. seq. et Heynius ad eum p. 785. schol. Apollonii ad I. 224. Verheyk. ad Anton. Liber. p. 257. Suidas in Ἀταλάντη.

Πηλεὺς Φῶκον τὸν ἀδελφὸν κατὰ πατέρα *) σὺν Τελαμῶνι δολοφονήσας, φεύγει εἰς Φθῖαν πρὸς Εὔρυτον τὸν Ἄκτορος, ὑφ' οὗ καὶ καθαίρεται. ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου ἐλθών, Εὐρύτῳ ἐντυγχάνει καὶ κτείνει τοῦτον ἄκων. πάλιν οὖν ὁ Πηλεὺς ἐκ Φθίας φυγὼν ἐς Ἰωλκὸν πρὸς Ἄκαστον ἀφικνεῖται, καὶ καθαίρεται ὑπ' αὐτοῦ. Ἀστυδάμεια δέ, ἡ Ἀκάστου γυνή, ἐρασθεῖσα Πηλέως καὶ μὴ πείσασα αὐτὸν διὰ σωφροσύνην συνελθεῖν αὐτῇ, καταψεύδεται αὐτοῦ πρὸς Ἄκαστον ὡς ἀποπειραθέντος αὐτῆς. ὃ δὲ κτεῖναι μὲν ὃν καθῆρεν οὐκ ἠβουλήθη. ἄγει δὲ αὐτὸν εἰς θήραν εἰς τὸ Πήλιον. ἀποκοιμηθέντα δὲ αὐτὸν Ἄκαστος καταλιπών, καὶ τὴν μάχαιραν ὑπὸ τὴν κόπρον τῶν βοῶν κρύψας ἐπανέρχεται. ὃ δὲ ἐξαναστάς, καὶ μὴ εὑρὼν τὴν μάχαιραν, ἤμελλεν ἀπόλλυσθαι καταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν Κενταύρων. σώζεται δὲ ὑπὸ Χείρωνος· ὃς καὶ τὴν μάχαιραν ἐκζητήσας δίδωσιν αὐτῷ.

1066. Ὑπέρβολος] Οὗτος λυχνοποιὸς ὤν, πάνυ πανοῦργος ἦν. οὐ γὰρ χαλκῷ μόνον ἐχρῆτο πρὸς τὴν τῶν λύχνων κατασκευήν, ἀλλὰ καὶ μόλιβδον ἐνετίθει, ἵνα πολὺ βάρος ἔχοντες πλείονος ἄξιοι ὦσι· καὶ οὕτως ἠπάτα τοὺς πριαμένους.

1069. Κἄτ' ἀπολιποῦσά γ' αὐτόν] Φασὶν ὅτι τοὺς γινομένους παῖδας ἐκ τοῦ Πηλέως ἡ Θέτις λαμβάνουσα περιέκαιε τὸ θνητὸν αὐτῶν σῶμα, βουλομένη αὐτοὺς ἀθανάτους ποιεῖν· καὶ πολλοὺς ἔκαυσε· καὶ τὸν Ἀχιλλέα οὖν τεκοῦσα, ἐνέθηκεν **) εἰς τὸ πῦρ· καὶ γνοὺς ὁ Πηλεὺς ἐβόησεν· ἣ δὲ λυπηθεῖσα ἐχωρίσθη. ℥ Ἄλλως. Ἡ Θέτις εἰς λέβητα ὕδατος ζέοντα ***) ἐνέβαλλε τοὺς ἐκ Πηλέως γενομένους, γνῶναι βουλομένη εἰ θνητοί εἰσιν· ἑτέρους †) δὲ εἰς πῦρ, ὡς Ἀπολλώνιός (IV. 869. seqq.) φησι. καὶ δὴ πολλῶν διαφθαρέντων, ἀγανακτῆσαι τὸν Πηλέα καὶ κωλῦσαι τὸν Ἀχιλλέα ἐμβληθῆναι εἰς λέβητα. Σοφοκλῆς δὲ ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς φησίν, ὑπὸ

---

*) Sic Valckenarius ad Callimachi fragm. p. 114. Legebatur πατρίδα.

**) Sic Ernestius p. 32. Legebatur ἐπέθηκεν. De re vide Apollodor. p. 259.

***) Hoc addendum fuit e scholiis Apollonii ad IV. 816. unde totum hoc scholion, paucis mutationibus factis, depromptum est.

†) Sic etiam apud scholiasten Apollonii. Sed vereor ne scripserit ἕτεροι.

*Πηλέως λοιδορηθεῖσαν τὴν Θέτιν καταλιπεῖν αὐτόν. Σταφυλος δὲ ἐν τρίτῳ*) περὶ Θεσσαλίας φησί, Χείρωνα σοφὸν ὄντα καὶ ἀστρονομίας ἔμπειρον, βουλόμενον τὸν Πηλέα ἔνδοξον γενέσθαι, μεταπέμψασθαι**) τὴν Ἄκτορος θυγατέρα τοῦ Μυρμιδόνος***), καὶ λόγους διασπεῖραι, ὅτι μέλλει γαμεῖν τὴν Θέτιν Πηλεύς, Διὸς διδόντος αὐτῷ, οἱ δὲ θεοὶ μετ' ὄμβρου καὶ χειμῶνος ἥξουσιν. ταῦτα φημίσας παρετήρει τὸν χρόνον, ἐν ᾧ ὕδατα πολλὰ καὶ πνεύματα ἐξαίσια, καὶ δίδωσι Πηλεῖ Φιλομήλαν. καὶ οὕτως ἐπεκράτησεν ἡ φήμη.*

1071. *Σιναμωρουμένη] Ἀνδρὶ συνουσιάζουσα πρὸς μῖξιν. σινάμωρος δέ, ἡ μεμορημένη****). σίνος δέ, τὸ αἰδοῖον· ὅθεν καὶ Σιληνός.* ϑ *Σινάμωρον οὖν, τὸ πορνικόν* †). *Κρόνιππος δέ, ὁ μέγας λῆρος· κατ' ἐπίτασιν λαμβανομένου τοῦ ἵππου* ††). ∷ *Συνουσιαζομένη.* Glossa.

1074. *Κοττάβων] Ἐν συμποσίῳ παίγνιον. ἦν δὲ τοιοῦτον. ἐτίθεσαν λέβητα, καὶ τὸ λείψανον τοῦ πόματος ἐνέβαλον, καὶ κτύπον μέγαν ἀπετέλουν ἐν τούτοις* †††).

1078. *Ἀδύνατος γάρ] Οὐ γὰρ δυνατὸς εἶ λόγοις νικῆσαι τοὺς ἐναντίους* ††††).

1081. ✡ *Ἐπανενεγκεῖν. τὴν αἰτίαν.* Gloss. Vict.

1084. *Ἢν ῥαφανιδωθῇ] Οὕτω γὰρ τοὺς ἁλόντας μοιχοὺς ᾐκίζοντο· ῥαφανῖδας λαμβάνοντες καθίεσαν εἰς τοὺς πρωκτοὺς τούτων, καὶ παρατίλλοντες αὐτούς, τέφραν θερμὴν ἐπέπασσον, βασάνους ἱκανὰς ἐργαζόμενοι.*

1085. *Τίνα γνώμην] Ἀντὶ τοῦ, ποίαν ἕξει γνώμην μὴ εὐρύπρωκτος εἶναι.*

---

*) Sic Elmsleius ex schol. Apoll. Legebatur *τῷ*.

**) Sic recte schol. Apollon. Legebatur *μεταπέμψαι*.

***) Vid. Heyn. ad Apollodor. p. 786.

****) Etym. M. *σινάμωροι* interpretatur *μεμορημένοι πρὸς τὸ σίνεσθαι*.

†) Vide Suidam in *σινάμωρον*.

††) *Κρόνιππος* et quae sequuntur, etiam e cod. MS. habet Brunckius.

†††) Sic Aldina. Vulgo *καὶ ἐν τούτοις*. De cottabo vid. Athen. XV. p. 665. seqq. et Pollucem VI. 19.

††††) Legebatur *αὐτοὺς ἐναντίον*. Ernestius p. 32. *τοὺς ἐναντίον*.

1086. *Ἦν δ' εὐρύπρωκτος*] Ἔκθεσις τῆς διπλῆς ἀμοιβαία· ἧς προτίθενται στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι τέσσαρες. τὰ δὲ λοιπὰ κῶλά εἰσιν ἰαμβικὰ ὀκτωκαίδεκα δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ μέντοι ὄγδοον καὶ δυοκαιδέκατον, τρίμετρα, καὶ τὸ ἑνδέκατον, πενθημιμερές. τὸ τεσσαρακαιδέκατον*) καὶ ἑπτακαιδέκατον, μονόμετρα. τὸ δὲ τελευταῖον, ἑφθημιμερές. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι, ἡ μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος.

1088. *Ἦν τοῦτο*] Λείπει ἡ εἰς· ἵνα ᾖ, εἰς τοῦτο. ℨ Δύο προθέσεων ἐλλείψεις. ἀντὶ τοῦ, εἰς τοῦτο νικηθῇς ὑπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ ἔστι κακόν, εὐρύπρωκτον εἶναι. ✠ *Ἐμοῦ*. ὑπό. Gloss. Vict.

1092. *Τραγῳδοῦσιν*] Εἰς Φρύνιχόν φασιν αὐτὸν ἀποτείνειν τὸν τραγικὸν χορευτήν· ἐπεὶ διεβάλλετο ἐπὶ μαλακίᾳ διὰ ποικιλίαν σχημάτων**).

1105. *Ὦ κινούμενοι*] Τοῦτο ἄδηλον πότερον ὁ κρείττων λόγος φησίν, ὁμολογῶν ἡττᾶσθαι, ἢ ὁ νεανίσκος, ὁ τῶν λόγων κριτής· ὃ καὶ μᾶλλον φαίνεται ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ κρείττων λόγος αὐτῷ συνάχθεσθαι, παραδοθέντι μανθάνειν τῷ ἑτέρῳ. ✠ Συνουσιαζόμενοι. Glossa quarti Reg. Ὦ εὐρύπρωκτοι. Gloss. Vict.

1107. *Θοἰμάτιον*] Ἵνα ἐξ ἑτοίμου καὶ εὐχερῶς χωρήσῃ***) πρὸς αὐτόν, καὶ μὴ ἐμποδίζοιτο ἐν †) τῷ δρόμῳ.

1109. *Τί δῆτα; πότερον*] Σύστημα κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερὲς στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων ὀκτώ. ἐν ἐκθέσει δὲ κῶλα ἰαμβικὰ δίμετρα καταληκτικά, ἤτοι ἑφθημιμερῆ. ἔχει δὲ τὸ δεύτερον κῶλον τὸν δεύτερον πόδα τρίβρα-

---

*) Pro his, ὄγδοον, δυοκαιδέκατον, ἑνδέκατον, τεσσαρακαιδέκατον in ed. Aldina legitur ἕβδομον, ἑνδέκατον, πεντεκαιδέκατον, vulgo autem numerorum signa, ζ', ια', ι', ιε'.

**) Bene observat Berglerus, haec etiam ad Agathonem, poetam tragicum referri posse, de quo vid. Thesmoph. v. 200. seq. Reprehendit tamen hanc interpretationem Ritschlius in thesi VI. addita particulae commentationis, quam de Agathone scripsit, defensurus id, ut speramus, in libro, quem de poeta illo scribere instituit. Annos habuit Agatho, si verae sunt Ritschlii rationes, quum Nubes primum edebantur, XXIV.

***) Legebatur χωρίσῃ.

†) Aberât ἐν.

χυν, ἤτοι χορεῖον. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. ✠ Ἐπάγεσθαι, ἀπελθεῖν. Glossa.

1112. Στομώσεις] Ὀξυνεῖς ἢ εὔστομον ποιήσεις. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν μαχαιρῶν.

Ἐπὶ θάτερα] Τὸ μὲν ἕτερον μέρος τῆς γνάθου.

1113. Οἵαν δικιδίοις] Τουτέστι δυνατὴν καὶ ἔμπειρον δικῶν. ὑποκοριστικῶς δὲ τὸ δικιδίοις.

1115. ✠ Κομιεῖ. λήψῃ. Gloss. Vict.

1118. Τοὺς κριτὰς ἃ κερδανοῦσιν] Κἀνταῦθα παράβασίς ἐστιν. ἔχει δὲ οὐ πάντα τὰ μέρη τῆς παραβάσεως, ἀλλὰ μόνον τὸ ἐπίῤῥημα*)· ἐν ᾧ ἔθος ἢ χρηστὰ συμβουλεύειν τῇ πόλει, ἢ σκώπτειν τοὺς πονηρούς. τίθενται γὰρ οὐ μόνον τέλειαι παραβάσεις, ἀλλὰ καὶ μέρη τινὰ αὐτῶν. ἔστι δὲ τὸ παρὸν ἐπίῤῥημα ἐκ στίχων τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ις', ὧν τελευταῖος,

κἂν ἐν Αἰγύπτῳ τυχεῖν ὢν μᾶλλον, ἢ κρῖναι κακῶς.

αἰτιατικὴ δὲ ἀντὶ εὐθείας· ἀντὶ τοῦ, οἱ κριταί. Ὅμηρος (Odyss. I. 275)·

μητέρα δ', εἴ οἱ θυμὸς ἐποτρύνει γαμέεσθαι**).

ἀντὶ τοῦ ἡ μήτηρ.

Τόνδε τὸν χορόν] Τῶν Νεφελῶν. Τοὺς κριτάς, ἀντὶ τοῦ οἱ κριταί. Ὅμηρος·

μητέρα δ' ἤτοι θυμὸς ἐποτρύνει.

ἀντὶ τοῦ ἡ μήτηρ. Schol. MS. Rav.

1119. Ὠφελῶσ' ἐκ τῶν δικαίων] Συναγωνίζωνται, καὶ συλλαμβάνωνταί τι κατὰ τὸ δίκαιον. ἵνα δὲ μὴ χάριτι δοκῇ νικᾶν καὶ τὴν ψῆφον φέρειν, ἀλλὰ ταῖς ἀληθείαις, προςέθηκε τοῦτο.

1120. Νεᾶν] Ἀροτριᾶν. Ἐν ὥρᾳ, εὐκαίρως. Glossae Νεᾶν, ἀντὶ τοῦ ἀροτριᾶν καὶ σπείρειν. Gloss. Rav.

1122. Τεκούσας] Χαριέντως εἶπε τεκούσας, καὶ φυλάξαι, ἐπὶ τῆς βλαστήσεως τῆς ἀμπέλου. λίαν γάρ ἐστιν εὐ-

---

*) Legebatur τὸ ἐπίῤῥημα τῆς παραβάσεως.

**) Legebatur εἴ τοι. Apud Homerum εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι.

χερὲς ῥεῖν*). τὸ δὲ**) *αὐχμὸν πιέζειν* ἀντὶ τοῦ ξηρασίαν καταπονεῖν, ἀφανίζειν.

1128. *Ἀποκεκόψονται*] Ἀφ' ἡμῶν. Glossa quarti Reg.

*Σφενδόναις*] Ὅτι ἡ χάλαζα ὡς λίθος ἐστίν. ϑ Ἡ μεταφορὰ ἐκ τῶν λίθων καὶ τῶν σφενδονῶν. ϑ Θέλει δὲ τὴν χιόνα εἰπεῖν. οὐκ ἀκύρως δὲ τὸ *παιήσομεν*, ἐπειδὴ ἀνθούντων τῶν καρπῶν ἡ χιὼν γίνεται.

1132. *Τὴν νύκτα*] Ὅτε ἀνάγκη ἐστὶ μετελθεῖν τὴν νύμφην.

1133. *Ἐν Αἰγύπτῳ*] Ἐπεὶ μὴ ὕειν δοκεῖ αὐτόθι, ὡς *Ἡρόδοτος* (III. 10.). ἐκεῖ οὖν θελήσει τυχεῖν, ἔνθα μὴ βλαβήσεται ἐκ τῶν Νεφελῶν, ὡς ποῤῥωτάτω τῆς πατρίδος. ἢ ὡς ἐπὶ κατάραν. ϑ Ἐπεὶ καταρᾶται***). ἐλέγετο γὰρ ληστεύεσθαι ἡ Αἴγυπτος. *Αἰσχύλος*·

*δεινοὶ πλέκειν τοι μηχανὰς Αἰγύπτιοι.*

καὶ *Θεόκριτος* ἐν Ἀδωνιαζούσαις (v. 47.)·

*οὐδεὶς κακοεργὸς*
*δαλεῖται τὸν ἰόντα, παρέρπων Αἰγυπτιστί.*

καὶ αἰγυπτιάζειν, τὸ ὕπουλα πράττειν.

1134. *Πέμπτη*] Κορωνὶς εἰςιόντων τῶν ὑποκριτῶν, καὶ ἔκθεσις παρὰ τοὺς τετραμέτρους. ἔστι γὰρ τὰ ἑξῆς ἰαμβικὰ

---

*) Hoc scholion sic legebatur: χαριέντως εἶπε τεκούσας, καὶ φυλάξαι, ἐπὶ τῆς βλαστήσεως τῆς ἀμπέλου. λίαν γάρ ἐστιν εὔχερές. Sic etiam Aldina: sed haec infra in ea pagina, quae v. 1385—1415. continet, fragmentum habet scholii in vulgatis edd. omissum. Id sic scriptum est: τεκούσας καὶ φυλάξαι ἐπὶ τῆς βλαστήσεως τῆς ἀμπέλου· λίαν γάρ ἐστιν εὐχερὲς ῥεῖν ἀλλὰ ταῖς ἀληθείαις, προςέθηκε τοῦτο. Inde ῥεῖν addidimus, quod de fructibus dicitur. Postrema verba e scholio ad v. 1119. petita sunt. — Sic ego olim, F. A. Wolfii exemplari Aldinae utens, adnotavi. Dindorfius fragmentum illud neque in suo Aldinae exemplo, neque in quinque aliis, quae inspexerit, inveniri ait. Eo in numero, si non est exemplar, quod ego possideo, quod fuit olim I. M. Gesneri et postea L. Kulenkampii, septimum accedit. Quare suspicor in illo Wolfii exemplo casu servatum esse folium, cui damnato typographus aliud substituit. Eo modo etiam Theocriti exemplaria Aldina differunt, de quibus v. Reiskii praef. p. VI. seqq. et Euripides I. Lascaris, de quo dictum in Wolfii Analect. litt. vol. I. p. 472. seqq.

**) Δὲ aberat in vulgatis. Id repositum pro eo, quod Aldina habet, γάρ.

***) Vereor ne haec verba nata sint e praecedentibus ἐπὶ κατάραν.

τρίμετρα κγ΄. ἐξέρχεται δὲ ὁ Στρεψιάδης ἀριθμῶν τὰς ἡμέρας οὕτω δὲ ἠρίθμουν Ἀθηναῖοι· τὰς μὲν ἀπὸ νουμηνίας, ὁμοίως ἡμῖν λέγοντες πρώτη ἱσταμένου, δευτέρα ἱσταμένου, μέχρι τῶν δέκα· μεθ᾽ ἣν πρώτην ἐπὶ δέκα, εἶτα δευτέραν ἐπὶ δέκα· καὶ ἑξῆς ἄχρι εἰκοστῆς· ἡ αὐτὴ δὲ καὶ εἰκάς· μεθ᾽ ἣν ἑνδεκάτην φθίνοντος, ἢ δεκάτην, ἢ ἐνάτην, ἢ ὀγδόην, ὡς ἔτυχεν ἔχων ὁ μήν· καὶ ἑξῆς ἀναλύοντι*) ἄχρι δευτέρας. Ϡ Οὕτω γὰρ Ἀθηναῖοι ἠρίθμουν, οὐ προςτιθέντες, ἀλλ᾽ ἀφαιροῦντες καὶ ἀναλύοντες μέχρι τριακάδος, Σόλωνος ἡγησαμένου· ὥςτε ἡ μὲν εἰκοστὴ ἕκτη παρ᾽ αὐτοῖς πέμπτη ἀκούει· ἡ δὲ εἰκοστὴ ἑβδόμη τετρὰς λέγεται**), πρὸς τὰ τῆς σελήνης φῶτα οὕτω μειούμενα. μετὰ δὲ δευτέραν λεκτέον***) ἕνην, τουτέστι τὴν τελευταίαν τοῦ μηνὸς ἡμέραν. Ϡ Ἄλλως. Πέμπτη, τετράς οὐ προςέθηκε τὸ φθίνοντος. οὕτω γάρ, φασίν, Ἀθηναῖοι μετροῦσιν· ἀπὸ πρώτης ἕως δευτέρας προςτιθέασι τὸ ἱσταμένου· ἀπὸ τριςκαιδεκάτης ἕως ἐννεακαιδεκάτης τὸ ἐπὶ δέκα. εἶτα ἡ μεγάλη εἰκάς. ἀπὸ εἰκοστῆς πρώτης ἕως εἰκοστῆς ἐνάτης τὸ φθίνοντος. τὴν δὲ τριακοστήν, ἕνην τε καὶ νέαν· ἐπεὶ μετέχει τοῦ τε παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου φωτός. ταυτὴν δὲ καὶ †) Δημητριάδα προςηγόρευσαν. τὴν οὖν εἰκοστὴν δευτέραν ἐκάλουν ἐνάτην φθίνοντος· τὴν εἰκοστὴν τρίτην, ὀγδόην. τὴν εἰκοστὴν τετάρτην, ζ΄· τὴν εἰκοστὴν πέμπτην, ς΄· τὴν εἰκοστὴν ἕκτην, ε΄· τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην, δ΄· τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην, γ΄· τὴν εἰκοστὴν ἐνάτην, β΄· εἶτα τὴν τριακοστὴν ἕνην τε καὶ νέαν, ἐν ᾗ οἱ ††) τόκοι ἀπῃτοῦντο, ἐπεὶ ἐν αὐτῇ συντελεῖται ὁ μήν, καὶ ἀρχὴν ἔχει τὰ τοῦ ἑτέρου μηνὸς τῆς σελήνης †††).

---

*) Sic edd. vett. Kusteri ed. ἀναλύοντες. De re conf. Ideleri manuale chronolog. vol. I. p. 281. seqq.

**) Verba ὥςτε usque ad λέγεται collata erant in fine scholiorum ad hunc versum.

***) Aldina ἀκτέον. Fortasse ἐπακτέον.

†) Vulgo ταυτὸν καί. Aldina ταυτὸν δὲ καί. Kustero Harpocrationem v. ἕνη καὶ νέα citanti Ruhnkenius addidit L. Bos. Obss. crit. p. 75.

††) Articulum addit Aldina.

†††) Sic Ald. et vett. sed Porti et Kusteri edd. καὶ σελήνης. Τὰ ante τοῦ addidi e schol. ad v. 1180. Quae vulgo sequebantur, supra post Σόλωνος ἡγησαμένου collocavimus.

1137. *Ἔνη καὶ νέα*] Ἡ νουμηνία· οὕτω παρ' Ἀθηναίοις ἡ παρ' ἡμῖν τριακάς· ἐπειδὴ συμβαίνει ἐν αὐτῇ καταλήγειν τὴν σελήνην, καὶ γενέσθαι. τότε δὲ τοὺς μὴ ταχέως ἀποδιδόντας τοὺς τόκους ἢ τὰ δάνεια ἀπήτουν, ὡς ὑπερημέρους*). διὸ λυπεῖσθαί φησιν, ὡς ὁρῶν ἐνισταμένην ἕνην καὶ νέαν. § Ἡ δέ ἐστιν ἡ καλουμένη τριακάς**). § Ἔνη καὶ νέα, ἡ νουμηνία. διὰ μὲν οὖν τὸ παρελθεῖν τὸν μῆνα, ἕνη· διὰ δὲ τὴν ἀρχήν, νέα. § Ἄλλως. Ἡ καλουμένη νουμηνία, διὰ τὸ τοῦ μὲν παρελθόντος μηνὸς εἶναι τέλος, ἀρχὴν δὲ τοῦ ἐνισταμένου. τὰς δὲ τριάκοντα ἡμέρας τῆς σελήνης εἰς τρεῖς δεκάδας Ἀθηναῖοι διαιροῦσι· καὶ τὴν μὲν πρώτην, ὡς ἡμεῖς, ἀπαριθμοῦνται. τὴν δὲ δευτέραν οὕτως· πρώτη ἐπὶ δέκα, δευτέρα ἐπὶ δέκα, ἄχρι τοῦ θ'. τὴν γὰρ εἰκάδα οὕτω καλοῦσι. τὴν δὲ ἐπ' εἰκάδι πρώτην***), ὑστέραν δεκάδα· καὶ τὴν μετὰ ταύτην, θ' φθίνοντος, ἕως β' φθίνοντος, ἥτις ἐστὶν κθ'. τὴν δὲ τριακάδα ἕνην τε καὶ νέαν φασί.

1139. *Θείς μοι πρυτανεῖα*] Τὰς γὰρ δίκας†) τοῦ χρέους καταβάλλοντες τοῖς πρυτανεῦσιν εἰςῆγον τοὺς χρεωστοῦντας. πρυτανεῖα δὲ τὰ νῦν καλούμενα παρὰ Ῥωμαίοις σπόρτουλα. μέμνηται τῆς λέξεως καὶ *Ἰσοκράτης* ἐν τῇ πρὸς Καλλίμαχον παραγραφῇ. ἔστι δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἀττικοῖς τὰ πρυτανεῖα. ἦν δὲ ἀργύριόν τι, ὅπερ κατετίθεσαν οἱ δικαζόμενοι ἀμφότεροι, καὶ ὁ φεύγων, καὶ ὁ διώκων. § Ἄλλως. Δίκας, ἐκταγάς. αὗται γὰρ εἰς τὸ πρυτανεῖον συνήγοντο. τὸ δὲ ἦν δημόσιόν τι θησαυροφυλάκιον.

1145. *Δικαζέσθων*. ἀντὶ τοῦ δικαζέσθωσαν κατὰ ἀποκοπήν. Gloss. Vict.

*Ὀλίγον γάρ μοι μέλει*] Ἀντὶ τοῦ, οὐδὲ ὀλίγον φροντίζω λοιπὸν τῶν δανειστῶν, διὰ τὸ μεμαθηκέναι δηλαδὴ τὸν υἱὸν τὸν ἥττω λόγον, ᾧ περιεγένετο τῶν δίκαια λεγόντων.

1148. *Ἠμί*. φημί, ἐνίημι. Gloss. Vict.

---

*) Sic Ernestius p. 32. Legebatur ὑπερόρους.

**) Sic Kusterus pro εἰκάς. Legebatur enim εἰκὰς φθίνοντος: quorum verborum ultimum delevi. Caeterum errant scholia, quae ἕνην καὶ νέαν vocant νουμηνίαν. Vide Spanhemium.

***) Legebatur τὴν δὲ εἰκάδα πρώτην.

†) Legebatur δεκάδας.

1149. *Πρῶτον λαβὲ*] Θύλακον ἀλφίτων δίδωσιν αὐτῷ. καὶ γὰρ ἄνω εἶπε (v. 665.),

*διαλφιτώσω σου κύκλῳ τὴν κάρδοπον.*

❊ Τὸν θύλακον, ὅς ἐστι μεστὸς ἀλφίτων. Glossa Reg. C. Τὸν πλακοῦντα. Glossa cod. Brunck.

1150. † *Ἐπιθαυμάζειν*] Θαυμαστῶς*) τιμᾶν καὶ δεξιοῦσθαι. † Θαυμαστῶς τιμᾶν καὶ ἀξιοῦσθαι. Gloss. Vict.

1152. *Ἀρτίως*] Διαφέρει τὸ ἄρτι τοῦ ἀρτίως παρὰ Ἀττικοῖς. ἄρτι μὲν γάρ, ἀντὶ τοῦ νῦν, ἀρτίως δέ, πρὸ ὀλίγου.

1153. *Ἀπαιόλη*] Πέπλακεν ὄνομα δαίμονος, σωματοποιήσας αὐτήν, παρὰ τὸ ἀπαιολεῖν, καὶ κινεῖν, καὶ στερεῖν· ἤ τινα τοιαύτην, ὡς ἂν εἴποι τις, ὦ Ἀδικία. *Ἀριστοφάνης* δὲ ὀξύνεσθαί φησι τὴν ἐσχάτην, Ἀπαιολή. τὸ δὲ *ὥςτε* πρὸς τὸ μεμάθηκε. τὸ γὰρ ὦ *παμβασίλεια* διὰ μέσου.

1157. *Βοάσομ' ἄρα*] Διπλῆ εἴςθεσις εἰς μέλος ἀμοιβαῖον τῶν ὑποκριτῶν εἰκοσάκωλος. τὸ μὲν πρῶτον, ἐξ ἰαμβικῆς βάσεως, (τῶν *ἄρα* δύο βραχειῶν ἀντὶ μιᾶς μακρᾶς λογιζομένων) καὶ τροχαϊκοῦ πενθημιμεροῦς. τὸ δεύτερον ἐξ ἰαμβικῆς βάσεως, καὶ τροχαϊκοῦ ἑφθημιμεροῦς. τὰ δὲ ἑξῆς δύο ἰαμβικὰ τρίμετρα ἀκατάληκτα. μεθ' ἅ, δακτυλικὰ πενθημιμερῆ τρία. τὸ ὄγδοον, ἐξ Ἰωνικοῦ ἀπὸ μείζονος, καὶ χορείου, δίμετρον. τὸ ἔνατον, ἐξ ἐπιτρίτων τρίτων, δίμετρον ὑπερκατάληκτον· τὸ δέκατον ἐκ διτροχαίου καὶ ἀντισπάστου**), εἶτε ἐπιτρίτου τετάρτου, καὶ διϊάμβου. τὰ ἑξῆς δύο χοριαμβικὰ δίμετρα βραχυκατάληκτα. τὸ τριςκαιδέκατον, ἐκ χοριάμβου καὶ σπονδείου. τὸ ιδ', σπονδειακὴ ταυτοποδία. τὸ ιε', ἐκ παίωνος τετάρτου καὶ ἰάμβου. τὸ ις', ἀναπαιστικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ιζ', δακτυλικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ιη', ὅμοιον τῷ ιε'***), τὰ ἑξῆς δῆλα. ζητητέον δὲ περὶ πάντων ἀκριβέστερον. 𝔖 Ἄλλως. Παρὰ τὰ ἐκ Πηλέως *Εὐριπίδου*. ἐπιφέρει γάρ,

---

*) Legebatur θαυμαστῇ. Mutationem Kusteri confirmat glossa apud Brunckium, eadem verba continens.

**) Legebatur, ἐκ διτροχαίου ἀντισπαστικοῦ.

***) Legebatur ις', quod falsum est. Scholiastes videtur legisse, ut nos emendavimus, ἄπιθι σοὶ λαβών. Atque ita haec verba eodem metro sunt, quo illa, ἄϊε σοῦ πατρός, in quibus scholiastes primam in ἄϊε corripuit.

ἰώ, πύλαισιν, ἤ τις ἐν δόμοις*).
καὶ Φρύνιχος Σατύροις·
βοάσομαί τἄρα **) τὰν ὑπέρτονον
βοάν.

§ Χορικῇ· περιπλοκῇ εἴρηται, καὶ διαλέκτῳ Δωρίδι. ὑπέρτονον δὲ, μεγάλην, ὑπέροχον. φησὶ δὲ, εἰ οὗτος ὁ παῖς ἐκπεπαίδευται, μέγιστον ὑπὸ χαρᾶς ἐπιβοήσομαι.

1158. Ὦ 'βολοστάται. δανεισταί. Gloss. Vict.

1159. Τἀρχαῖα] Τὰ κεφάλαια. Glossa Reg. C. et cod. Brunck. Τἀρχεῖα. οἱ γὰρ πρῶτοι τόκοι παρατεθέντος τοῦ δανείου κεφάλαια γιγνόμενοι τόκους ἄλλους γεννῶσι. Gloss. Vict.

1163. Ἀμφήκει γλώττῃ] Ὡς ἀπὸ εὐθείας τῆς ἀμφήκης. Ἀκόλουθον δὲ τῷ ***) (v. 1112.)
εὖ μοι στομώσεις αὐτόν, ἐπὶ μὲν θάτερα
οἷαν δικιδίοις.

✠ Ἀμφήκει. ἀμφοτέρωθεν ἠκονημένῃ. Gloss. Vict.

1164. Ἀνιαρός] Βλαβερός. Glossa cod. Brunck.

1165. Λυσανίας] Λύων τὰς τοῦ πατρὸς ἀνίας. ἐκτεταμένως δὲ προενεγκτέον τὴν πρώτην καὶ τὴν τρίτην συλλαβήν. πρὸς δὲ τὴν ὀνοματοποιΐαν τὸν Σοφοκλέα μυκτηρίζει λέγοντα·
Ζεὺς νόστον ἄγοι τὸν νικομάχαν
καὶ πανσανίαν τὸν Ἀτρειδᾶν †).

1167. Ὁ Εὐριπίδης ἐν τῷ τῆς Ἑκάβης δράματι δι'

---

*) Legebatur ἰὼ πύλαισιν, ἥτις ἐν δόμοις. Hactenus etiam scholion libri Ravennatis, inde a verbis παρὰ τὰ ἐκ Πηλέως. Sed in eo ἐν omissum; reliqua, ut vulgo, scripta. Blomfieldio ad Choeph. 642. scribendum videbatur, ἰὼ ἰώ, πύλαισιν· ἦ τις ἐν δόμοις; Si vera retulit scholiastes, sic potius scripsisse putandus est Euripides:
βοάσομαί τἄρα τὰν ὑπέρτονον
βοάν. ἰώ, πύλαισιν ἦ τις ἐν δόμοις;
i. e. *ecquis intus est?*

**) Legebatur γὰρ ἄρα.

***) Legebatur τό.

†) Legebatur, Ζεῦ ἄνοτος ἄγοιτο νικομάχαν, καὶ πανσανίαν, καὶ Ἀτρείδαν. Apud Suidam in λυσανίας sic, Ζεὺς νόστον ἄγει τὸν νικομάχαν καὶ πανσανίαν καὶ Ἀτρείδαν. Non bene locum emendavit Brunckius in fragmentis incertis Sophoclis LXXXVI. Etiam Bentleius ἄγοι τὸν correxit, sed ille κατ' Ἀτρείδαν.

αὐτῆς φησίν· ὦ παῖ, παῖ, Πολυξένη δηλονότι, ἔξελθ', ἔξελθ' οἴκων. Schol. cod. Leid.

1171. Τὸ ἰῶ καὶ τὸ ἰοῦ ἐπὶ χαρᾶς περισπᾶται. Schol. cod. Harl. 5.

1172. Χροίαν] Ὡς ἐκ τῆς ἀσκήσεως ὠχριάσαντος. οἱ Ἀττικοὶ δὲ παροξύνουσι τὴν χροίαν.

1173. Ἰδεῖν εἶ] Λείπει ἡ εἰς· ἵν' ᾖ, εἰς τὸ ἰδεῖν. ἐξαρνητικὸς δέ, ἀρνεῖσθαι δυνάμενος. ✿ Ἰδεῖν. εἰς τὸ ἰδεῖν. Gloss. Vict.

1175. Ἀτεχνῶς] Ἄγαν ἀκριβῶς. Ἐπανθεῖ δέ, πλεονάζει, ἀκμάζει.

Τί λέγεις σύ] Τῷ περὶ τὴν συνήθειαν καὶ ἀνὰ χεῖρα ἐχρήσατο. εἰώθαμεν γὰρ ἐν ταῖς τῶν ἐναντίων διαλέξεσι λέγειν, τί λέγεις σύ; ϑ Ὅτε γὰρ τοὺς ἐναντίους καταπλῆξαι βουλόμεθα, τῇ τοιαύτῃ φωνῇ χρώμεθα· οἵ τε ἀναισχυντοῦντες παρὰ Ἀθηναίοις ἀνθιστάμενοι ἔλεγον, τί λέγεις σύ;

1177. Βλέπος] Ἀντὶ τοῦ πανοῦργον τὸ βλέμμα. τὸ δὲ χ πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῆς λέξεως. τοὺς μὲν γὰρ Ἀττικοὺς ἐπὶ ἀναιδείᾳ διέβαλλον. ϑ Τοὺς δὲ Ἀθηναίους ἐπὶ ἀναιδείᾳ καὶ τῷ δραστικοὺς εἶναι διέβαλλον.*). ✿ Ἀττικὸν βλέπος· ἤγουν βλέμμα καὶ ἦθος, οἷον οἱ Ἀττικοὶ ἔχουσι, δριμὺ καὶ τιτανῶδες. διαβάλλει δὲ αὐτοὺς ὡς θρασεῖς καὶ ἑτοίμους προδήλως εἰς τὸ ἀδικεῖν. Schol. cod. Leid.

1180. Ἕνη γάρ ἐστι] Ἀντιλέγει τῷ ὁμολογουμένῳ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμέρα μία ἕνη καὶ νέα, ἀλλὰ δύο, ὅτι οὐ δυνατὸν τὰς δύο ἡμέρας μίαν γενέσθαι· καὶ δείκνυσιν, ὅτι οὐ τῆς μιᾶς ἡμέρας ἐστὶ τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς λ', ἕνη, τὸ δὲ τῆς νουμηνίας, ἡ νέα. ϑ Ἄλλως. Παίζει ἐνταῦθα ἐρωτῶν·

ἕνη γάρ ἐστι καὶ νέα τις ἡμέρα.

ὥσπερ καὶ εἰς τὸ ἀλεκτρύαινα καὶ ἀλεκτρυών. ἡ αὐτὴ γάρ ἐστιν ἕνη καὶ νέα. ἡ γὰρ τοῦ μηνὸς πρώτη ἀρχή τε ἐστὶ τῶν ἐπιλοίπων καὶ νέα. ἐκ ταύτης γὰρ τὰ τῆς σελήνης χωρεῖ πρὸς αὔξησιν. † Πλούταρχος περὶ τοῦ μὴ δεῖν δανείζεσθαι

---

*) Quae in his duobus scholiis traduntur, habet etiam Suidas in βλέπος et τί λέγεις σύ. E posteriore loco postrema scholii verba emendavimus, quae sic legebantur, καὶ τῷ ἱκανοὺς εἶναι λέγειν.

(p. 827. sive ed. Reisk. vol. IX. p. 291.) *τὴν δὲ τράπεζαν ἡ καλὴ Αὐλὶς ἢ Τένεδος ἀντικοσμήσει τοῖς κεραμέοις καθαρωτέροις οὖσι τῶν ἀργύρων. οὐκ ὄζει τόκου βαρὺ καὶ δυςχερές, ὥςπερ ἰοῦ* *) *καθ' ἡμέραν ἐῤῥυπαίνοντος τὴν πολυτέλειαν· οὐδὲ ἀναμνήσει τῶν καλανδῶν καὶ τῆς νεομηνίας, ἣν ἱερωτάτην ἡμερῶν οὖσαν ἀποφράδα ποιοῦσιν οἱ δανεισταὶ καὶ στύγιον.* †

1182. *Ἀπολοῦντ' ἄρ'*] Ζημιωθήσονται ἅπερ ἀναλώσουσι. σοφίζεται δέ, ὅτι οὐ δύναται εἶναί τις ἡμέρα ἡ αὐτὴ ἕνη καὶ νέα.

1185. *Γραῦς τε καὶ νέα*] Διὰ τοῦτο τὸ παράδειγμα τῆς γυναικὸς ἔθηκε, διὰ τὸ τὴν ἕνην ἀρχαίαν καὶ παλαιὰν καὶ ὥςπερ τέλος τοῦ ὄπισθεν μηνὸς ἡγεῖσθαι, νέαν δὲ τὴν πρώτην**), ἀφ' ἧς ὁ μὴν ἄρχεται.

1188. *Ὁ Σόλων ὁ παλαιός*] Ἀρχὴ αὕτη***) τῆς τοῦ νόμου διηγήσεως. ἐκμιμεῖται δὲ τοὺς ῥήτορας, οἳ τὰ μὲν ὀνόματα τῶν νομοθετῶν ἴσασιν, οὐ μέντοι τοὺς νόμους.

1189. *Τουτὶ μέν*] Οὐκ ἀνασχόμενος ὁ Στρεψιάδης ἀκοῦσαι πάντα τὸν λόγον ἐκ περικοπῆς τοῦτό φησι, τό, οὐδέν ἐστι τοῦτο πρὸς τὴν ἕνην τε καὶ νέαν.

1190. *Τὴν κλῆσιν*] Τὴν ἐν ταῖς δίκαις εἰςαγωγήν. καλοῦνται γὰρ εἰς τὰ δικαστήρια. 𝔍 Ὥςτε καλεῖσθαι, καὶ τὰ πρυτανεῖα θεῖναι ἐν τῷ δημοσίῳ †).

*Εἰς δύ' ἡμέρας*] Ἐγχειρεῖ λέγειν, ὅτι οὐκ ἔστι μία ἡμέρα ἕνη καὶ νέα, ἀλλ' ὅτι δύο· ἕνη μὲν ἡ λ', νέα δὲ ἡ νουμηνία. τὰς οὖν κλήσεις τῶν δικῶν τῇ λ' φασὶ γενέσθαι, ὅπως ὁ κληθεὶς εἰς τὴν δίκην ἔχῃ τὴν τριακοστὴν ὅλην εἰς τὸ σκέψασθαι περὶ αὐτῆς††), καὶ μὴ ἀποτομίᾳ ζημιωθῇ. οὐ χεῖρον δὲ καὶ τὰ παρὰ *Πλουτάρχῳ* περὶ Σόλωνος παραθέσθαι (cap. 25. vol. I. p. 367.). *συνιδὼν γάρ*†††), φησί, *τοῦ μη-*

---

*) Legebatur ὡςπερεὶ οὐ. Correxit e Plutarcho Reizius.

**) Correxit Reizius. Legebatur τὴν τριακοστὴν πρώτην.

***) Legebatur αὐτή.

†) Sic Reizius. Legebatur δήμῳ. Caeterum haec verba, ὥςτε usque ad δημοσίῳ, infra collocata erant post ζημιωθῇ.

††) Legebatur αὐτοῦ.

†††) Γὰρ scholiastae est. Plutarchus δέ.

νὸς τὴν ἀνωμαλίαν καὶ τὴν κίνησιν τῆς σελήνης οὔτε δυομένῳ τῷ ἡλίῳ πάντως, οὔτε ἀνίσχοντι συμφερομένην, ἀλλὰ πολλάκις τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ καταλαμβάνουσαν καὶ παρεχομένην τὸν ἥλιον, αὐτὴν μὲν ἔταξε ταύτην ἕνην καὶ νέαν καλεῖσθαι· τὸ μὲν πρὸ συνόδου μόριον αὐτῆς τῷ παυομένῳ μηνί, τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη τῷ ἀρχομένῳ προςήκειν ἡγούμενος· πρῶτος, ὡς ἔοικεν, ὀρθῶς ἀκούσας Ὁμήρου λέγοντος (Odyss. XIV. 162. XIX. 307.)·

τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἱσταμένοιο.

τὴν δ' ἐφεξῆς ἡμέραν νουμηνίαν ἐκάλεσεν· τὰς δ'*) ἀπ' εἰκάδος οὐ προςτιθείς, ἀλλ' ἀφαιρῶν, καὶ ἀναλύων, ὥςπερ τὰ φῶτα τῆς σελήνης ἑώρα, μέχρι τριακάδος ἠρίθμησεν.

1192. Ἵν' αἱ θέσεις] Αἱ δίκαι καὶ αἱ καταβολαὶ**) τῶν πρυτανείων· ἅπερ μισθὸς ἦν τῆς εἰςαγωγῆς τῆς δίκης. 𝔖 Ἄλλως. Θέσεις, τὰ δικαστήρια***)· παρὰ τὸ τοὺς δικαζομένους δραχμὴν τῷ δημοσίῳ διδόναι.

1193. Ἵν' ὦ μέλε] Ἵνα, φησί, παρόντες οἱ εἰςαγόμενοι†), εἰ συνίδοιεν ἑαυτοῖς ἀδικοῦσι καὶ ὀφείλουσι, τοῦ δικάζεσθαι ἀπαλλάττοιντο, διαλυσάμενοι πρὸς τοὺς δανειστὰς διὰ τῆς τῶν τόκων ἀποδόσεως· εἰ δὲ μὴ οἰκείᾳ ἀποδοῖεν γνώμῃ, ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου λυποῖντο. εἰς σκέψιν οὖν αὐτοῖς, φησίν, ἐδίδοτο ἡ τριακοστή. 𝔖 Ἄλλως. Ἵνα πρὸ μιᾶς ἡμέρας παραστάντες οἱ κατηγορούμενοι διαλυθῶσιν· εἰ δὲ μή, τῇ νουμηνίᾳ δικάζοιντο. εἰς σκέψιν οὖν αὐτοῖς ἡ τριακοστὴ συνεχωρεῖτο, ἵνα παρόντες τῇ κλήσει συνίδοιεν τὰς ἡμέρας, ἐν αἷς μετὰ τῶν ἐχθρῶν δικάζοιντο.

1196. Ὑπανιῷντο] Ἀντὶ τοῦ μετὰ βίας ἀπαιτοῖντο. ἔθος γὰρ ἦν καταβάλλειν τῇ νουμηνίᾳ.

1198. Ἕνῃ τε καὶ νέᾳ] Ἀποδεικτικὸς ὁ τόπος, ὅτι ἕνη καὶ νέα λέγεται ἡ τριακάς. ἀντιδιέσταλκε γὰρ πρὸς νουμηνίαν.

---

*) Δὲ additum e Plutarcho.

**) Sic iam Kusterus scribendum monuit e Suida in θέσεις. Legebatur μεταβολαί. Mox Suidas ὅςπερ μισθὸς ἦν.

***) Kusterus πρυτανεῖα. Δικαστήρια defendit Ernestius p. 33.

†) Sic Ernestius p. 33. Legebatur ἐναγόμενοι.

*Ἀρχαὶ* δὲ, οἱ ἄρχοντες. *Πρυτανεῖα* δὲ, τὰ διδόμενα ὑπὸ*) τῶν δικαζομένων τῷ δημοσίῳ ἀργύρια.

1199. *Ὅπερ οἱ προτένθαι*] Οὐκ ἔτι γὰρ δίδοται αὐτοῖς ἡ σκέψις ἡ πρὸ μιᾶς, ἀλλ' εὐθὺς ἐπὶ τὸ καταβάλλειν ὁρμῶσιν. εἰκὸς γὰρ αὐτοὺς ἀποσκεπτομένους τῇ ἐνδοσίμῳ τριακοστῇ, καταβάλλειν χωρὶς δίκης τὸ χρέος, καὶ μηκέτι τούτους λαμβάνειν τὰ πρυτανεῖα. διὰ τοῦτο τοίνυν προέλαβον τὴν προθεσμίαν**) ὑπὸ τοῦ κερδαίνειν ἡττώμενοι. *Προτένθαι* δὲ, οἱ προλαμβάνοντες***) τὰ ὄψα, πρὶν εἰς ἀγορὰν κομισθῆναι, καὶ μεταπιπράσκοντες πλείονος· οἱ νῦν *μετάβολοι* καλούμενοι· ἢ ἀκρατεῖς. ✠ Λαίμαργοι. Glossa. *Προτένθαι.* τένθης, λίχνος καὶ γαστρίμαργος. *Αἰλιανός.* *τένθης* καὶ *ὀψοφάγος*. τένθειν δὲ, τὸ ἐσθίειν. Schol. Vict.

1200. *Ὅπως τάχιστα*] Τοῦτο οὕτω συντάξεις· ὅπως τάχιστα ὑφελοίατο καὶ λάβοιεν τὰ πρυτανεῖα, διὰ τοῦτο προυτένθευσαν καὶ προὔλαβον ἡμέρᾳ μιᾷ. δοκοῦσι γάρ μοι παθεῖν, ὅπερ οἱ προτένθαι. ἐποίησε δὲ τὴν σύνταξιν ἀσαφῆ τῷ προτάξαι τὴν κατασκευήν. Schol. quarti Reg.

*Ὑφελοίατο*] Λάβοιεν†).

1201. *Προυτένθευσαν*] Προελιμβεύσαντο, προελιχνεύσαντο, προυθέσμευσαν ἡμέραν μίαν. ℊ Προέλαβον τὴν προθεσμίαν ὑπὸ τοῦ ἐπιθυμητικῶς ἔχειν τοῦ κέρδους. ✠ Ἐλαιμάργησαν, προέλαβον. Glossa.

1202. *Ἀβέλτεροι*] Ἀνόητοι. βέλτερος γὰρ ὁ φρόνιμος· ἢ ἀπαίδευτοι. πρὸς δὲ τοὺς θανειστὰς††) ποιεῖται τὸν λόγον. διὰ γὰρ τοῦ μωροῦ δοκιμάζεται ὁ φρόνιμος. ✠ Ἀμαθεῖς. Glossa.

---

*) Sic Ernestius p. 33. Legebatur ἀπό.

**) Sequebantur verba ἀπὸ τοῦ ἐπιθυμητικῶς ἔχειν, male hic repetita e schol. ad v. 1201.

***) Verba καὶ προεσθίοντες, quae post προλαμβάνοντες legebantur, Reizio auctore delevimus. Nec sunt apud Suidam in προτένθαι. Deprompta videntur ex alio scholio.

†) Sequebatur οὐκέτι usque ad ὁρμῶσι, quae etiam ad v. 1199. leguntur, et male scriptum erat καταλαβεῖν.

††) Boeckhius in libro de tragicis Graecis p. 94. legendum putat θεατάς, quod et Bisetum habere et Suidam in ἀμφορεαφόρους. Apud neutrum inveni.

1203. *Κέρδη*] *Τρυφή, γέλως, ἀπάτη. Λίθοι, ἀναίσθητοι.* Glossae.

1204. *Ἀριθμός*] *Μάταιον πλῆθος. Πρόβατ᾽ ἄλλως, ἁπλούστατοι μάτην. Ἀμφορῆς, Μεγαρικὰ σεσωρευμένα.* Glossae. *Ἀμφορεῖς νενοισμένοι. ἐστερημένοι οἴνου ἢ φρονήσεως.* Gloss. cod. Leid. *Νενασμένοι. ναίω, νήω ἢ νάσσω· ὁ μέλλων, νάσω, νένακα, νένασμαι· νενακὸς ἡ μετοχή.* Gloss. Vict.

1207. *Μάκαρ, ὦ Στρεψίαδες*] *Στρεψιάδη μέν, ἡ κλητική· ἀλλ᾽ ἵνα παίξῃ εἰς τὸ ὄνομα, διέστρεψε τὴν κλητικήν, καὶ ὡς ἄγροικος ἔπαισεν. Ἔκθεσις δὲ τῆς διπλῆς περιοδικὴ εἰς μέλος μονοστροφικὸν τοῦ ὑποκριτοῦ ὀκτάκωλος· ὧν τὸ πρῶτον, Ἰωνικὸν ἀπ᾽ ἐλάσσονος δίμετρον καταληκτικόν· εἰ δὲ βούλει, ἀναπαιστικὸν πενθημιμερές. τὸ δεύτερον, Ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος ἑφθημιμερές, ἀντὶ Ἰωνικοῦ ἔχον ἐπίτριτον τρίτον*). τὸ τρίτον, ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ τέταρτον, ὅμοιον τῷ δευτέρῳ. τινὲς δὲ ταῦτα τὰ τρία**) ἀπὸ ἰαμβικῆς βάσεως καὶ τροχαϊκῆς κατακλεῖδος· τὸ πέμπτον, ἰαμβικὸν ἑφθημιμερές. τὸ ϛʹ, Ἰωνικὸν τρίμετρον καταληκτικόν, ἐκ διτροχαίου καὶ ἐπιτρίτου τρίτου***) καὶ Κρητικοῦ· εἰ δὲ βούλει, τροχαϊκὸν τρίμετρον καταληκτικόν, ἰάμβου κατὰ τὴν τετάρτην χώραν, ὡς ἐπὶ τῆς παραβάσεως, τιθεμένου. ἢ τὸ μὲν πέμπτον, Ἰωνικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ δ᾽ ἕκτον, ἐξ ἰαμβικοῦ πενθημιμεροῦς καὶ δοχμίου συζυγίας. συνῆψε τῇ λέξει καὶ ἑτέραν διαίρεσιν, τὴν εἰς ἰαμβικὸν τρίμετρον ὑπερκαταληκτικὸν* †) *καὶ δόχμιον* ††). *τὸ ἕβδομον, Ἰωνικὸν δίμετρον ὑπερκατάληκτον,*

---

*) *Τρίτον* aberat.

**) Reizius scribebat *δύο*. At scholiastes hic loquitur de iis, qui v. 1209. non *ἐκτρέφεις*, sed *τρέφεις* legebant.

***) Aberat *τρίτου*, additum ab Reizio.

†) Emendatio Reizii. Legebatur *ἰαμβικὴν τρίμετρον ὥςπερ καταληκτικήν.*

††) Triplicem rationem distinguendorum versuum commemorat scholiastes primam, ut vulgo,

*χοἰ δημόται ζηλοῦντες,*
*ἡνίκ᾽ ἂν σὺ νικᾷς λέγων τὰς δίκας,*

alteram,

*χοἰ δημόται ζηλοῦντες, ἡ-*
*νίκ᾽ ἂν σὺ νικᾷς λέγων τὰς δίκας,*

ἐξ Ἰωνικοῦ καὶ διτροχαίου· ἢ ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ὄγδοον, Ἰωνικὸν ἡμιόλιον, ἐκ διτροχαίου καὶ σπονδείου· ἢ τροχαϊκὸν ἰθυφαλλικόν. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι· ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα πολυσχημάτιστα κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον.

1215. *Εἶτ' ἄνδρα*] Κορωνὶς ὁμοία ταῖς ῥηθείσαις. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι μέ, ὧν τελευταῖος,

*ὅτιὴ 'κάλεσας εὐηθικῶς τὴν κάρδοπον.*

ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Ἔρχεται δὲ δανειστὴς τοῦ Στρεψιάδου Πασίας, ἄγων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ μάρτυρα· πρὸς ὃν διαλέγεται. *Προϊέναι δέ*, ἀντὶ τοῦ προδιδόναι καὶ κιχρᾶν. ἀσχάλλει δὲ ἐπὶ τῷ μὴ κεκομίσθαι, ἅπερ ἐδανείσατο, χρήματα. φησὶν οὖν, οὐ χρὴ ῥαδίως ἄλλοις προΐεσθαι τὰ ἑαυτοῦ χρήματα. ἐμφαντικῇ δὲ λέξει ἐχρήσατο, εἰπών, μὴ διδόναι. ὁ γὰρ δῶρον λαβὼν τάχα τὴν χάριν οἶδε τῷ δεδωκότι, ἀλλ' οὐ τῷ δανειστῇ*). ὁ γὰρ δανείζων ἐπὶ μείζονι ὠφελείᾳ δίδωσί τινι. ϑ Ἄλλως**). *Προϊέναι* ἐμφαντικῶς, ἀντὶ τοῦ ῥιπτεῖν καὶ ἀπολέσαι καὶ σκορπίζειν.

1217. *Ἀπερυθριᾶσαί γε μᾶλλον*] Ἀντὶ τοῦ, ἀρνησάμενον μὴ χρῆσαι, ἢ χρήσαντα πράγματα ἔχειν. ϑ Ἀναισχυντῆσαι εἰπόντα μὴ ἔχειν. ✠ Ἐκ τοῦ μὴ διδόναι δάνειον, μᾶλλον ἢ λαβεῖν ὕστερον ὀχλήσεις ἐν τῇ ἀπαιτήσει. Glossa.

1218. *Ὅτε*] Ἐπεί. Glossa.

1221. *Τὴν πατρίδα*] Κατηγορεῖ Ἀθηναίων, ὡς περὶ τὰς δίκας ἀεὶ διατριβόντων. Glossa.

1223. *Ἐς τὴν ἕνην τε καὶ νέαν*] Εἰς δικαστήριον δηλονότι. ὑπέρβατον δέ· ἀλλὰ καλοῦμαι Στρεψιάδην εἰς ἕνην τε καὶ νέαν. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ *καλοῦμαι*.

1224. *Τοῦ χρήματος*] Λείπει χάριν, ἢ περί, Ἀττικῶς. ϑ Ἕνεκα τοῦ χρήματος, οἷον, τοῦ πράγματος, ἐρωτηματικῶς. εἶτα ἀποκρίνεται ὁ δανειστής, *τῶν δώδεκα μνῶν*, καὶ τὰ ἑξῆς.

---

tertiam,

χοἰ δημόται ζηλοῦντες, ἡνίκ' ἂν σὺ νικᾷς
λέγων τὰς δίκας.

*) Legebatur οὔτε δανεῖσαι.

**) Sic correxit Harlesius. Legebatur ἀλλά.

1226. Τὸν ψαρὸν] Τὸν ταχὺν ἀπὸ τοῦ ψαίρειν· ὅθεν καὶ αἰψηρός. ἢ τὸν τὸ χρῶμα τοιοῦτον. ✠ Ποικίλον. Glossa. Λευκόν. Glossa cod. Brunck.

Οὐκ ἀκούετε] Αὐτοῦ διαβάλλοντός με. Glossa cod. C. Αὐτὸν διαβάλλοντά με. Glossa cod. Brunck.

1229. Νὴ τὸν Δί'. ναὶ ὤμνυον δηλονότι. Gloss. Vict. Ἐξηπίστατο. ἢν μαθών. Gloss. cod. Harl.

1230. Τὸν ἀκατάβλητον] Τὸν ἀήττητον· τὸν μηδενὶ καταβαλλόμενον. πρὸ δὲ τοῦ, μὰ τὸν Δία, τὸ ναὶ ληπτέον ἔξωθεν, οὕτως· ναὶ ὤμνυον· οὐ γὰρ ἠπίστατο μὰ τὸν Δία ὁ Φειδιππίδης· καὶ τὰ ἑξῆς.

1231. Ἔξαρνος] ἐξαρνούμενος. Gloss. Vict.

1234. Ἵν' ἂν] Ὅπου τὸ ἵνα μεθερμηνευτέον*) ἐστί. Glossa.

1236. Προςκαταθείην] Ἀντὶ τοῦ, ζημιωθείην ἂν τρεῖς ὀβολούς, ἵνα ἐπιτρέψῃς μοι ὀμόσαι τοὺς θεούς· οὕτω καταφρονῶ τοῦ ὅρκου. θεοὶ γάρ, ὥς φησιν**), οὐκ εἰσί. τὸ δὲ ἑξῆς, καὶ προςκαταθείην ἂν τριώβολον, ὥςτε ὀμόσαι νὴ Δία. ✠ Κἂν προςκαταθείην. μὰ τὸν Δία καὶ προςκαταθείην ἄν, ἤτοι προςκαταβάλοιμι***) τριώβολον. Schol. cod. Cant. 3.

1238. Διασμηχθεὶς] ✠ ✠ ✠ οἵ†), σμηχόμενοι ἁλσί, βελτίονες γίνονται· ἅμα καὶ ὅτι τοὺς παραφρονοῦντας ἁλσὶ καὶ ἐλαίῳ διέβρεχον, καὶ ὠφελοῦντο. 𝔖 Ὡς παχύδερμον δὲ αὐτὸν χλευάζει. τὰ γὰρ παχέα ὑπὸ πιμελῆς τῶν δερμάτων ἁλσὶ μαλαττόμενα εὐρύτερα γίνονται, ὡς πλέον χωρεῖν μέτρον. ὄναιτο δέ, διὰ τὸ βάρος τοῦ δέρματος. 𝔖 Οἷον ἀποκαθαρθεὶς τὴν παχύτητα. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν βυρσῶν. ταῦτα δὲ λέγει, ἢ ἀσκόν, ἢ ἀγγεῖον χαλκοῦν βαστάζων. 𝔖 Ὡς ἐπ' ἀγγείου, ἢ ἀσκοῦ· τινὲς δέ, ὡς ἐπὶ οἴνου. οἱ γὰρ δεχόμενοι ἅλας οὐ τρέπονται. 𝔖 Ἄλλως. Τὴν μεταφορὰν εἴληφεν ἀπὸ τῶν κεράμων, καὶ τοῦ οἴνου, οἷς ἅλες ἐμβάλλονται††), ὑπὲρ τοῦ μὴ ἐξίστασθαι, μηδὲ ὀξίζειν εὐχερῶς. ἢ ἐπεὶ τοὺς ὑπὸ μέθης ὥς-

---

*) Sic scripsi. Legitur μεθερμηνευτικόν.

**) Legebatur ὥς φασιν.

***) Codex προκαταθείην et προκαταβάλοιμι.

†) Legebatur οἱ. Suidas in ἁλσὶ διασμηχθεὶς habet οἵτινες. In eo pariter ut hic, quae praecesserant, interierunt.

††) Legebatur βάλλονται. Apud Suidam ὅσοι ἅλες βάλλονται.

περ *) παραφρονοῦντας ὑποβρέχειν εἰώθαμεν ἐλαίῳ ἁλσὶ μεμιγμένῳ. ὡς οὖν τοῦ δανειστοῦ μὴ καθεστηκότος, ἀλλὰ καὶ παραφρονοῦντος, ὡς**) ἐπὶ ὡμολογημένοις ἔξαρνός ἐστιν, οὕτω τῇ μεταφορᾷ ἐχρήσατο. φησὶν οὖν, οὐ τὰ τυχόντα οὗτος ὠφεληθείη, διαβρεχθεὶς ἁλσὶν ***).

1239. Ἐξ χοᾶς] Πάλιν χλευάζει, ὡς ἐπὶ ἀμφορέως καὶ οἴνου. ἢ πρὸς τὰ ****) ἀνωτέρω, ἂν σμηχθῇ, πλέον †) χωρήσει. Ϡ Ὥςπερ λήκυθος, ἢ ἀσκός, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων. πλέον γὰρ χωρεῖ τῶν ἐμπεφρυγότων ἀποπεπλημένων ††). χοεὺς δέ ἐστιν εἶδος μέτρου, ᾧ μετροῦσι τὸν οἶνον. ὃ καὶ κλίνεται χοέως, ὡς Πηλέως· ὡς καὶ ἐν Ἱππεῦσί φησιν (v. 95.)·

ἀλλ' ἐξένεγκέ μοι ταχέως οἴνου χοᾶ.

ἐνταῦθα δὲ τὸ χοᾶς, εἰ μὲν περισπᾶται, ἐκ τούτου †††) τοῦ χοεύς ἐστι, κατὰ ποιητικὴν ἄδειαν. χοῆς γὰρ ὤφειλεν εἰπεῖν· ὡς ἱππῆς. εἰ δὲ βαρύνεται, ἐξ ἑτέρας ἐστὶν εὐθείας, ἥτις ἐστὶν ἡ χοή, θηλυκῶς, καὶ κλίνεται, τῆς χοῆς.

1241. Καταπροίξει] Καταφρονήσεις· παρὰ τὴν προῖκα. δωρεὰν ἐπεγχανῇ μοι.

Ἤσθην] Παρεπιγραφή. γελῶν γάρ τοῦτό φησιν. ἐκκαγχάζει γάρ, τῆς προσηγορίας ἀκούσας τοῦ Διός, γέλωτα τὸν ἐκείνου τιθέμενος ὅρκον. ταῦτα δέ φησιν ††††), ἐπεὶ δεδίδα-

---

*) Sic e Suida dedimus. Legebatur καὶ ὡς.

**) Suidas ὅς, quod non est reponendum, ut quidam voluerunt. Verba haec de Strepsiade debitum recusante intelligenda.

***) Quae apud Suidam sequuntur, ὡς ἐπὶ ἀσκοῦ λόγον ποιούμενος, non ad hoc, sed ad aliud scholion pertinent. Eadem, et alia quaedam, quae hic leguntur, idem habet in παχεῖς.

****) Legebatur τῷ.

†) Legebatur τέλεον.

††) Primae edd. τῶν ἐμπεφρακότων ἀποβεβλημένων, recentiores ἀποβεβυσμένων. Suidas in χοᾶ sic scribit: καὶ παροιμία, ἐξ χοᾶς χωρήσεται, ἐπὶ τῶν παραληρούντων. τουτέστιν, ὁ ἐγκέφαλος αὐτοῦ. ἅμα δὲ ἐπὶ κεράμου ἢ ἀσκοῦ ἔμεινε μεταφορᾶς, ὃς ἐὰν σμηχθῇ, πλέον χωρεῖ τῶν ἐμπεφρακτων ἀποβεβλημένων. Kusterus ad Suidam prorsus inepte corrigit, τῶν ἐμφράκτων, ἤγουν ἀποβεβυσμένων. Ἐμπεφρυγότας, media verbi forma, dicit utres arefactos et qui propterea minus extendi possunt. In v. ἀσκὸς ἐν πάχνῃ de eadem re utitur verbis σκληρύνεσθαι καὶ πήγνυσθαι.

†††) Hoc vocabulum additum ex Aldina.

††††) Legebatur φασιν, et paullo ante καὶ τοῦ Διός.

κται μήτε τον Δία, μήτε τοὺς ἄλλους ἡγεῖσθαι θεούς, ἀλλ' ἢ τὰς Νεφέλας καὶ τὸν Δῖνον, ὡς ἔφησεν ὁ Σωκράτης.

1242. Τοῖς εἰδόσιν] Ἀντὶ τοῦ, ἐμοὶ τῷ εἰδότι. ἢ τοῖς ἐπιστήμοσι καὶ εἰδόσιν, ὅτι ὁ Ζεὺς οὐδείς ἐστι. διὸ καὶ γέλωτος ποιητικὸς ὁ Ζεὺς παρὰ σοί.

1248. Ἀποδώσειν σοι] Τινὲς τοῦτο τοῦ κλητῆρος εἶναι λέγουσιν. ἢ εἰςελθόντος τοῦ Στρεψιάδου ὁ δανειστής φησι πρὸς τὸν μάρτυρα.

1249. Τουτὶ τί ἐστιν] Εἰςελθὼν ὁ Στρεψιάδης προῆλθε πάλιν τῆς οἰκίας σφαγίδιον *) ἢ μαγίδιον ἐξαγαγών. ἀνερωτᾷ οὖν αὐτὸν καὶ πυνθάνεται, ὅ τί ποτε αὐτὸ προςαγορεύοι. ὁ δὲ συνήθως φησὶν ἀρσενικῶς, κάρδοπος. οὗτος δὲ ὑπὸ **) τοῦ Σωκράτους καρδόπην αὐτὸ δεδίδακται λέγειν. ἵνα οὖν ἀμαθῆ καὶ ἀπαίδευτον ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀποδείξῃ τὸν δανειστήν, οὕτω φησίν.

1253. Οὐχ ὅσον γέ μ' εἰδέναι] Ἀντὶ τοῦ ὡς νομίζω. ἐν ὅσῳ ἐν ἐμαυτῷ εἰμί, καὶ οἶδά τι.

1254. Ἀπολιταργιεῖς] Λιταργισμοὺς ἐκάλουν τὰ σκιρτήματα. ¶ Ἀποδραμῇ, ἀποσκιρτήσεις, καταλείψῃ ἀπὸ τῆς θύρας· ἥτις ἐστὶν ἡ λίτη. ¶ Ἢ ἀπὸ τοῦ ἀργοῦ, ὃ δηλοῖ τὸ ταχὺ καὶ τὸ λίαν ***). ταχέως οὖν, φησίν, ἀποδραμῇ. ✠ Ὑποχωρήσεις, ἀπέλθῃς. Glossa.

1256. Θήσω πρυτανεῖα] Λείπει κατὰ σοῦ. ¶ Γραφήν †). ἐν γὰρ τῷ πρυτανείῳ ἐτίθεσαν τὰς τῶν ἀδίκων γραφάς. Εὐηθικῶς δέ, ἀπαιδεύτως.

1257. Προςαποβαλεῖς] Ἀντὶ τοῦ, ζημιωθήσῃ καὶ τὰ πρυτανεῖα πρὸς ταῖς δώδεκα μναῖς, ὅ ἐστι τὸ δέκατον τοῦ τιμήματος τῆς δίκης· ὅπερ καλεῖται συνωνύμως παρακαταβολή.

1260. Ἰώ μοί μοι] Κορωνὶς ἑτέρα ὁμοία. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι μγ'. ὧν προτίθεται κῶλα δύο· τὸ πρῶτον, ἀντισπαστικὸν μονόμετρον ἀκατάληκτον· τὸ δεύ-

---

*) Sic Ernestius p. 33. Legebatur σφραγίδιον.

**) Legebatur ἀπό.

***) Legebatur, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀργοῦ, (ὃ δηλοῖ τὸ ταχὺ) καὶ τὸ λιπεῖν. Correctum e Suida in ἀπολιταργιεῖς. Vide Etym. M. et schol. ad Pacem v. 561.

†) Hoc vocabulum legebatur post λείπει.

τερον, ἰαμβικὸν μονόμετρον βραχυκατάληκτον*). ὁ δὲ τελευταῖος τούτων·

αὐτοῖς τροχοῖς τοῖς σοῖσι καὶ ξυνωρίσιν.

ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς.

1263. Τῶν Καρκίνου τις δαιμόνων] Παρ' ὑπόνοιαν εἶπεν, ἀντὶ τοῦ παίδων· ἐπεὶ τραγικῶς ἀνεφώνησε τὸ ἰὼ μοί μοι. Καρκίνου δὲ παῖδες, Ξενοκλῆς, Ξενότιμος, καὶ Δημότιμος. καὶ οἱ μὲν χορευταί· Ξενοκλῆς δὲ τραγῳδίας ποιητής**). ὡς βέβαιον δὲ ἔχων τὸ νικᾶν, κατειρωνεύεται αὐτοῦ. † Ἄλλως. Φασὶν ὡς ὁ Καρκίνος οὗτος ποιητὴς ὢν τραγικός, εἰςήγαγέ τινας τῶν θεῶν ἔν τινι δράματι δεινοπαθοῦντας***). † Δαιμόνων. δαίμονες οἱ θεοί, δαήμονές τινες ὄντες ἢ ζα....ροι ἢ ἀπὸ τοῦ πάντα μερίζεσθαι, δάσσεσθαι. Gloss. Vict.

1266. Ὦ σκληρὲ δαῖμον] Τοῦτο Ξενοκλέους ὑπὸ Τληπολέμου λεγόμενον†). διὸ καὶ ἐπήνεγκε· τί δαί σε Τληπόλεμος. § Ἐπεὶ δὲ Ξενοκλέους τοῦ Καρκίνου ἐμνήσθη, καὶ τὰ αὐτοῦ τραγῳδεῖ, εἰρηκώς, ὦ σληρὲ δαῖμον. § Τοῦτο δὲ εἶπε διὰ τὸ ἄνω εἰρηκέναι, ἰώ μοί μοι, καί, ἀνηρ κακοδαίμων. Εὐφρόνιος δέ φησι, τό, ὦ Παλλάς, ὥς μ' ἀπώλεσας, Ξενοκλέους εἶναι ἐκ τοῦ Λικυμνίου, λεγόμενον ὑπὸ Ἀλκμήνης, τοῦ Λικυμνίου ὑπὸ Τληπολέμου††) ἀνῃρημένου. διὸ καὶ ἐπήνεγκεν αὐτός·

τί δαί σε Τληπόλεμός ποτ' εἴρφασται κακόν.

⁂ ⁂ ⁂ ⁂ καὶ τὸ χρυσάντυγες†††) παραπεποιῆσθαι· ἄλλοι δὲ τραγικὸν ὑποκριτὴν εἶναι τὸν Τληπόλεμον, συνεχῶς ὑποκρινόμενον Σοφοκλεῖ. εἰκότως δὲ τούτοις ὁ δανειστὴς χρῆται. διὰ γὰρ ἱπποτροφίαν ἐπτώχευσεν. ⁂ Θραυσάντυγες. ἄντυξ, ἅρματος περιφέρεια. Gloss. Vict.

1269. Ὦ 'τάν] ὦ σύ, ὦ ἑταῖρε, ὦ οὗτος, ὦ μακάριος,

---

*) Scholiastes enim ἔα extra versum legebat.

**) Vide Suidam in Καρκίνος, et Fabricii Biblioth. Gr. vol. II p. 326.

***) Hoc scholion etiam in Victorianis est.

†) Addidi λεγόμενον, ut infra, λεγόμενον ὑπὸ Ἀλκμήνης.

††) Sic Aldus. Vulgo additus articulus.

†††) Legebatur χρυσάμπυγες. Locus mutilus est.

προςρημα τιμητικῆς λέξεως. λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ εἰρωνείᾳ πολλάκις.

1272. Κακῶς ἄρ' εἶχες] Διὰ τὸ ἄνω εἰρηκέναι, ἰώ μοί μοι, καί, ἀνὴρ κακοδαίμων.

1274. Ἵππους γ' ἐλαύνων] Καὶ τοῦτο ἐκ παρῳδίας. ἅμα δὲ καὶ αὐτὸς ἱπποτροφῶν ἐδυςπράγησεν.

1275. Ὥςπερ ἀπ' ὄνου] Ἐπὶ τῶν ἀλόγως πραττόντων ἡ παροιμία, καὶ μὴ*) δυναμένων ὄνοις χρῆσθαι, μήτε γε δὴ ἵπποις. ὁ μέν τοι Πλάτων ἐν τρίτῳ Νόμων (p. 701. C.) τὴν τελευταίαν περισπᾷ, ἀπὸ νοῦ λέγων, οὕτως· καὶ μὴ καθάπερ ἀχάλινον κεκτημένον τὸ στόμα, βίᾳ ὑπὸ τοῦ λόγου φερόμενον κατὰ τὴν παροιμίαν, ἀπὸ νοῦ**) πεσεῖν. ¶ Ἢ ἔπαιξε πρὸς τὸ ὑπ' αὐτοῦ εἰρημένον, καὶ δέον εἰπεῖν ἀπὸ τοῦ νοῦ, εἶπεν, ἀπ' ὄνου. ¶ Ἄλλως. Γράφεται καὶ ἀπ' ὄνου, καὶ ἀπὸ νοῦ. κεῖται δὲ παροιμία ἀπ' ὄνου. φασὶ γάρ, ὅτι δύο τινὲς περιτυχόντες ὄνῳ ἐν ἐρημίᾳ, φιλονεικοῦντες πρὸς ἀλλήλους περὶ τοῦ τίς αὐτὸν***) λήψεται, ἔλαθεν αὐτοὺς ἄμφω ἀπολέσαντας αὐτόν. τούτων γὰρ μαχομένων ἀνεχώρησε τὸ ζῷον.

1279. Προςκεκλήσεσθαι] Ἀντὶ τοῦ διὰ μαρτύρων ἀπαχθήσεσθαι. ¶ Εἰς τὸ δικαστήριον κληθήσεσθαι. κατὰ κοινοῦ δὲ τὸ δοκεῖς.

1281. Καινὸν αἰεὶ τὸν Δία] Νέον ὕδωρ ὕειν νομίζεις, φησίν, ἢ πάλιν ἀντεπαγόμενον αὐτὸ ὑπὸ τοῦ ἡλίου;

1288. Τί θηρίον] Τινὲς τὸ θηρίον πρὸς τὸν δανειστὴν λέγουσιν εἰρῆσθαι. ἀντὶ τοῦ, ὦ θηρίον, τί ἐστιν ὁ τόκος. ἐπεὶ γέννημα φαμὲν ἐπὶ θηρίου καὶ τόκον†).

1292. Τὴν θάλατταν] Τί δῆτά ἐστιν, ἃ νομίζεις; καὶ τοῦτο δὲ ἔμαθε κατὰ τὸ σιωπώμενον.

1300. Ὦ σαμφόρα] Τινὲς τοῦτο Στρεψιάδου· τινὲς ὅλον

---

*) Sic Aldina. Vulgo οὐ.

**) Suidas in ἀπ' ὄνου καταπεσὼν habet ἀπό τινος νοῦ. Edd. Platonis recte ἀπό τινος ὄνου. Vide notam ad textum Aristophanis.

***) Legebatur αὐτοῦ.

†) Sic recte Aldina. Vulgo τόκου.

τοῦ κλητῆρος. 𝔊 Ἀντὶ τοῦ, ὦ*) κλῆτορ. ὡς ἵππῳ αὐτῷ διαλέγεται.

1301. Ἄξεις; ἐπιαλῶ] Ἡ γραφὴ διϭϭή, καὶ ἐπὶ ἅλω, καὶ ἐπιαλῶ. καὶ πρὸς μὲν τὸ περισπωμένως τὸ ᾅξεις ἀπειλητικῶς χρὴ λέγειν· οἷον, ᾅξεις, ὁρμήσεις τοὐντεῦθεν· ἐπεὶ ἀλῶ σε· ὅ ἐστιν, ἐξελάσω σε· εἰ διφθογγογραφεῖται· καὶ διώξω σε κεντῶν ὑπὸ τὸν πρωκτόν, ὥςπερ ἵππον παρήορον. πρὸς δὲ τὴν ἑτέραν γραφήν, ὡς ἠθικῶς λέγοντος, οἷον, ἀπάξεις σὺ τὸν σειραφόρον εἰς μύλωνα ἐπὶ τὸ ἀλήθειν, ἀντὶ τοῦ, ἄπαγε σὺ σεαυτὸν ἵππον· κἀκεῖθεν τραφήσῃ. 𝔊 Ἄλλως. Ἐπιαλῶ, μέλλων, ἀπὸ τοῦ ἰάλλω. λέγει δὲ ἐπιπέμψω σε**). 𝔊 Ἐν ἤθει δὲ τὸ***) ᾅξεις λέγει· οὐκ ἀπάξῃ ποτὲ ἐντεῦθεν καὶ πορεύσῃ. τὸ δὲ ἐπιαλῶ, ἀντὶ τοῦ ἐπιπέμψω σε. συμβουλεύει δὲ αὐτῷ ἀλοάσαντα μισθῷ πορεύεσθαι, ἵνα τρέφειν ἔχῃ τοὺς ἵππους. Σειραφόρος δέ, ὁ ἔξω τοῦ ζυγοῦ. 𝔊 Ἄλλως. Ἐὰν μὲν οὗτος ὁ λόγος ᾖ ἠθικός, ἀπέρχῃ, ἢ ὑποβαλῶ τὴν μάστιγα κεντῶν σε ὑπὸ τὸν πρωκτόν, ὡς σειραφόρον· ἐὰν δὲ ἐπὶ ἅλω, οὕτως· ἀπέρχῃ ἐπὶ ἅλωνα κεντῶν σου τὸν σειραφόρον, ἐπὶ τὸ ἐργαζόμενον ἐκεῖθεν τραφῆναι· οὐδὲ γὰρ ἐντεῦθεν λήψῃ. οἱ δὲ οὕτως· ἐπιβαλών σοι τὴν μάστιγα καὶ δέρων τὸν πρωκτόν, ἄξω σε. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν κεντουμένων ἵππων βραδέων ὑπὸ τῶν ἡνιόχων. ✠ Κινήσω. συντρίψω†). Glossae.

1302. Ὑπὸ τὸν πρωκτόν σε] Μήποτε οὐκ ἔστι σέ, ἀλλὰ σύ· εἰ μὴ ἄρα λέγει, ἄξεις σεαυτὸν ὡς τὸν σειραφόρον, οὗπερ††) αὐτὸς ἐργάζῃ.

1304. Ξυνωρίσιν] Ξυνωρίς, ἅρμα ἵππων ἐζευγμένον. Gloss. Vict.

1305. Οἷον τὸ πραγμάτων ἐρᾶν] Κορωνὶς καὶ εἴςθεσις μέλους, ἐξιόντων ὑποκριτῶν, μονοστροφικοῦ ἐκ κώλων ιη΄. ὧν τὸ πρῶτον ἰαμβικὸν τρίμετρον βραχυκατάληκτον, τοῦ φλαυρῶν ποδὸς ἀνθ' ὅλης ἰαμβικῆς κειμένου διποδίας. τὸ

---

*) Ὦ omissum a Kustero.

**) Legebatur σοι. Correctum ab Reizio e sequente scholio.

***) Legebatur ἐν ἤθει ἐν τῷ ἄξεις.

†) Legitur νικήσω, συντρίβεις. Sed συντρίψω est in C. et quarto Reg.

††) Sic Reizius. Legebatur ὅπερ.

δεύτερον, ἐκ διϊάμβου καὶ Ἰωνικοῦ ἀπ' ἐλάσσονος δίμετρον ἀκατάληκτον, ἢ ἰαμβικὸν ἐφθημιμερές. τὸ τρίτον, ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ τέταρτον, ὅμοιον, ἢ ἐκ παιώνων δευτέρων. τὸ ε', χοριαμβικὸν ἐξ ἐπιτρίτων τρίμετρον καταληκτικόν*), τὸ ϛ' τροχαϊκὸν δίμετρον καταληκτικόν, ἤτοι ἐφθημιμερές**). τὸ ζ', ὅμοιον, τρίμετρον μέντοι. τὸ η', χοριαμβικὸν τρίμετρον βραχυκατάληκτον***). τὸ θ', ἀντισπαστικόν, ἐξ ἐπιτρίτου τρίτου καὶ πρώτου, ὅμοιον. τὸ δέκατον, ἰαμβικὸν δίμετρον βραχυκατάληκτον. τὸ ια', καὶ ιβ', ὅμοια τῷ τρίτῳ. τὸ ιγ', χοριαμβικὸν πενθημιμερές· εἰ δὲ βούλει, δακτυλικὸν δίμετρον†). τὰ ἑξῆς τρία, ἀντισπαστικὰ ἐφθημιμερῆ Φερεκράτεια· τροχαϊκῆς††) κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Φερεκρατείου†††) χώραν κειμένης ταυτοποδίας††††). τὸ παρατέλευτον, ὅμοιον τῷ τρίτῳ· μεθ' ὃ ἰαμβικὸν δίμετρον καταληκτικόν, ἤτοι ἐφθημιμερές. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. αἰνίττεται δὲ εἰς τὸν Στρεψιάδην,

---

*) Legebatur, τὸ ε' χοριαμβικὸν ἐξ ἐπιτρίτων· ἢ ἰαμβικὸν τρίμετρον καταληκτικόν. Reizius scribendum putabat ἀκατάληκτον. At patet, delenda fuisse ἢ ἰαμβικόν.

**) Magna haec hominis imperitia est, verba πρᾶγμ' ὃ τοῦτον ποιήσει ita metientis.

***) Si haec vera sunt, uno versu ille comprehendebat verba,

τὸν σοφιστήν, ὧν πανουργεῖν ἤρξατο.

Sed ita remanet Glyconeus in vulgata scriptura,

ἐξαίφνης τι κακὸν λαβεῖν,

quem ille dimetrum potius antispasticum, quam choriambicum trimetrum brachycatalectum dicere debuit. Hinc suspicari licet, eum aliud in suo libro scriptum invenisse. Sequentem versum habuit, ut vulgo legitur,

οἶμαι γὰρ αὐτίχ' εὑρήσειν, ὅπερ.

†) Legebat enim τοῖς δικαίοις in Aristophane.

††) Legebatur διτροχαϊκῆς.

†††) Legebatur πεντεκαιδεκάτου, quod re ipsa iubente mutavimus. Nam qui versus scholiastae decimus quintus est,

οἷσπερ ἂν ξυγγένηται,

eamdem plane mensuram, quam praecedens et sequens, habet.

††††) Non satis accurate loquutus est, quandoquidem ταυτοποδία plane eodem pede iterato constat: vide Atilium Fortunatianum p. 2688. Atqui hic epitritus secundus est.

λέγων, ὅτι δεινόν ἐστι καὶ ἀηδὲς τὸ ἀτόπων ἐρᾶν. ἰστέον δέ, ὅτι ἐκεῖνοι διαλεχθέντες ἀπεληλύθασιν. ὁ δὲ χορὸς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὢν ταῦτα διέξεισι περὶ τοῦ Στρεψιάδου, προαναφωνῶν διὰ τούτων καὶ αἰνιττόμενος, ἃ μέλλει πείσεσθαι ὁ Στρεψιάδης ὑπὸ τοῦ υἱοῦ.

1311. *Τὸν σοφιστήν*] Τὸν φιλόσοφον. τὸν παῖδα, ἢ τὸν γέροντα. ἀπὸ τοῦ σοφίζεσθαι.

1323. *Ἴσως ἴσως*] Εὔξεται παρ' αὐτοῦ ἀδικούμενος καὶ δεινὰ πάσχων, τέλεον ἄφωνον αὐτὸν εἶναι.

*Βουλήσεται*] Ἐπεὶ μείζω κακὰ πείσεται, ἢ φέρειν οἷός τ' εἶναι. Glossa B. et C.

1325. *Ἰοὺ ἰού*] Κορωνὶς ἑτέρα εἰσιόντων αὖθις τῶν ὑποκριτῶν. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι κγ'. ὧν προτίθεται κῶλον ἰαμβικὸν μονόμετρον. ὁ δὲ τελευταῖος τούτων,

*καὶ μὴν ὅ τι καὶ λέξεις ἀκοῦσαι βούλομαι.*

ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. κέχρηται δὲ προαναφωνήσει τῷ *ἰοὺ ἰού*. τινὲς δὲ ἁπλοῦν τὸ *ἰοὺ* φασίν. § Σχετλιάζων δὲ ἔξεισιν ὁ πρεσβύτης, ὡς ὑπὸ τοῦ παιδὸς τετυμμένος. δῆλον δέ, ὅτι πάντα ταῦτα διαπέπλασται αὐτῷ τῆς πρὸς Σωκράτη διαβολῆς χάριν, δεικνύναι διὰ τούτων φιλοτιμουμένῳ*), ὅτι μηδὲν χρηστὸν διδάσκει τοὺς νέους, ἀλλὰ τοὐναντίον, πονηρούς, ὁπότε καὶ περὶ τοὺς γεγεννηκότας τοιοῦτοι γίνονται, καθίστησι.

1327. *Ἀμυνάθετε*] Βοηθήσατε. Glossa quarti Reg. Ἀμυνάθειν, ἀμύνειν, βοηθεῖν. Gloss. Vict.

*Πάσῃ τέχνῃ*] Παντὶ τρόπῳ, πάσῃ δυνάμει. τὸ δὲ ἀμύνειν καὶ ἀμυνάθειν λέγουσι**).

1331. *Πατραλοῖα*] Οὐ μόνον πατραλοίας, ἀλλὰ καὶ πατραλῴας εὕρηται. Schol. Cant. 1.

1332. *Καὶ πλείω*] Ἀντὶ τοῦ χείρονα καὶ πλείω τούτων εἰπέ.

1334. *Λακκόπρωκτε*] Εὐρύπρωκτε. Glossa.

1342. *Ἐδιδαξάμην*] Παθητικὸν ἀντὶ ἐνεργητικοῦ δύναται***) δὲ εἶναι μεσότητος Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ, ἐξεπαίδευσα δι'

---

*) Legebatur φιλοτιμούμενος.

**) Hoc scholion et sequens omisere Portus et Kusterus.

***) Sic scripsi e Suida in ἐδιδαξάμην. Legebatur λέγονται.

ἑτέρου. τὸ γὰρ ἐδίδαξα δι' ἑαυτοῦ. ✠ Ἤγουν εἰς διδάσκαλον ἔπεμψα. ἔστι δὲ κατ' εἰρωνείαν. Glossa.

1344. Μέλλεις] Ἔμελλες. Glossa cod. Brunck.

1349. Σὸν ἔργον] Εἴσϑεσις χοροῦ, στροφῆς μὲν λόγον ἔχουσα, διὰ τὸ ἔχειν καὶ ἀντίστροφον, τὸ

οἶμαί γε τῶν νεωτέρων,

(v. 1395.) ἧς οὐδὲν διενήνοχε· προῳδικὴ δέ, διὰ τὸ προτίϑεσϑαι καὶ προᾴδεσϑαι τῆς διπλῆς. 𝔖 Ἡ διπλῆ καὶ εἴσϑεσις*) εἰς ἐπῳδικὴν τριάδα ἢ τετράδα κώλων ἕξ, ὧν τὰ μὲν περιττά, ὅμοια τοῖς ἀνωτέρω· τὰ δὲ ἄρτια, Ἰωνικά, ἡμιόλια διὰ τὸ ἔχειν πρὸς τῷ ὅλῳ καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ Ἰωνικοῦ καλούμενα, ἀδιαφοροῦντα τὴν πρώτην συλλαβήν. τὸ μέντοι τελευταῖον, ὃ καὶ ἐπῳδὸς ὡς ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ᾠδῆς τιϑέμενον λέγεται, ἀντ' Ἰωνικοῦ ἐπίτριτον ἔχει. ἐν ἐκϑέσει δὲ στίχοι δύο ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοί, ὅμοιοι τοῖς ἑξῆς. ἔϑος γάρ ἐστι προτιϑέναι τῆς διπλῆς διστιχίας μετὰ τὴν περίοδον τῆς κορωνίδος ἢ τῆς ᾠδῆς. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος καὶ διπλῆ ἔξω νενευκυῖα**).

1351. Πεποίϑειν] Ἐϑάῤῥει. Glossa.

1356. Πρὸς χορόν] Πρὸς ἐμέ. οὕτως ἔλεγον πρὸς χορὸν λέγειν, ὅταν τοῦ ὑποκριτοῦ διατιϑεμένου τὴν ῥῆσιν, ὁ χορὸς ὀρχῆται. διὸ καὶ ἐκλέγονται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐν τοῖς τοιούτοις τὰ τετράμετρα, ἢ τὰ ἀναπαιστικά, ἢ τὰ ἰαμβικά· διὰ τὸ ῥᾳδίως ἐμπίπτειν ἐν τούτοις τὸν τοιοῦτον ῥυϑμόν.

1357. Καὶ μὴν ὅϑεν γε] Κορωνίς, καὶ στίχοι ὅμοιοι τῷ διστιχίῳ λγ'. ὧν τελευταῖος,

ἐξέφερον ἄν, καὶ προὐχόμην σε· σὺ δέ με νῦν ἀπάγχων.

μεϑ' ὃν τρία κῶλα ἰαμβικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα, καὶ στίχος ὅμοιος τοῖς ἄνω.

1359. Λύραν λαβόντα] Ἐν τοῖς συμποσίοις κύκλῳ

---

*) Reizius verbum διπλῆ delendum putabat.

**) Verba ἐπὶ τῷ τέλει, et quae sequuntur, legebantur in fine scholii ad v. 1356.

τοῖς ἑστιωμένοις ὁ ἑστιάτωρ διδοὺς λύραν ἐκέλευεν *) ᾄσαι ᾠδήν.

1360. Ἄισαι Σιμωνίδου] Τοῦτο τὸ μέλος Σιμωνίδου ἐξ ἐπινικίου**).

ἐπέξαθ' ὁ κριὸς οὐκ ἀεικέως.

ἦν δὲ παλαιστὴς Αἰγινήτης. ϛ Ἄλλως. Τῇ πρὸς τὸ ζῶον κοινωνίᾳ τῆς λέξεως συνέπλεξε τὰς κοινωνίας ὁ ποιητής, λέγων·

ἐπέξαθ' ὁ κριὸς οὐκ ἀεικέως,

ἐλθὼν εἰς δένδρων***) ἀγλαὸν Διὸς τέμενος.

φαίνεται δὲ εὐδοκιμεῖν καὶ διαφανὲς****) εἶναι. τὸ δὲ ἐπέχθη, καὶ διὰ τοῦ ε ψιλοῦ, ἀπὸ τοῦ πέκω, καὶ διφθογγογραφεῖται. ❖ Τὸν κριὸν ὡς ἐπέχθη*****). τοῦτο τὸ μέλος ἐκ τῶν τοῦ Σιμωνίδου †) ἐστί. φησὶ γὰρ ἐκεῖνος††), ἐπέξαθ' ὁ Κριὸς οὐκ ἀκαίρως†††). ἦν δὲ ὁ Κριὸς οὗτος παλαιστὴς ††††) Αἰγινήτης. Schol. cod. Leid. et Harl. 5.

---

*) Ex Aldina imperfectum pro aoristo revocavimus.

**) Sic ante me iam Valckenarius ad Herodot. VI. 50. Legebatur καὶ Ἐπινίκου. Fabricius Bibl. Gr. vol. I. lib. 2. c. 15. corrigebat ἐπινίκιον.

***) Legebatur δένδρον. Correctum ab Nagelio. Reizius hoc verbum delendum putabat. Valckenarius ad Herodot. VI. 50. p. 459. coniiciebat ἐς ἀγλαόδενδρον. At Simonidis versus hoc potius modo scriptos fuisse crediderim:

ἐπέξατ' ἄρ' ὁ Κρῖος οὐκ ἀεικέως,
δένδρεων ἐςελθὼν τέμενος ἀγλαὸν Διός.

Nisi forte δενδρεῶν' ἐςελθών, τέμενος ἀγλαὸν Διός. Si carmen fuit ἐπινίκιον, non lusit Simonides in ambiguo viri nomine, ut Cleomenes apud Herodotum l. c. Valckenarius enim eumdem hunc Crium putat esse cum illo de quo scribit Herodotus c. 50. et 73. Fortasse ita est: sed incertum, praesertim quum Crii et Polycriti nomina alternasse illa in gente videantur, ut ex eodem Herodoto VIII. 92. colligi potest.

****) Legebatur διαφανής. Intellige τὸ μέλος.

*****) Cod. Harl. ἐπήχθη.

†) Cod. Leid. ἐκ Σιμωνίδου.

††) Cod. Leid. ἐκεῖνος γὰρ οὕτω φησίν.

†††) Cod. Harl. ἐπήξασθ' ὁ κριὸς οὐ κακαίρως.

††††) Cod. Harl. οὗτος ὁ Κριὸς παλαιός.

1361. *Ἀρχαῖον*] Μωρόν. παραιτοῦνται δὲ οἱ φιλόσοφοι κιθαρίζειν ἐν τῷ πίνειν. *Κάχρυς* δέ, ἀντὶ τοῦ κριθὰς πεφρυγμένας. ᾄδουσι δὲ αἱ ἀλήθουσαι, ὑπὲρ τοῦ παραπέμψασθαι τὸν κάματον.

1362. *Ὥςπερεὶ κάχρυς*] Καθάπερ τινὰ γυναῖκα κριθὰς ἀλοῦσαν. διαβάλλει δὲ λεληθότως τὸ τῶν γυναικῶν γένος, αἷς ἔργον πίνειν καὶ ἕτερόν τι διαπραττομέναις. 𝔖 Ἢ ὡς γυναῖκας ᾄδειν ἀλετρευούσας††††). ❖ Πεφρυγμένας κριθάς. Glossa.

1364. *Ὥςπερεὶ τέττιγας*] Παρεποίησε τὸ ᾄδειν, καί φησιν, ὅτι τὸ ᾄδειν φλυαρεῖν. 𝔖 Ὡς τέττιγας, καὶ οὐδὲν ἄλλο.

1368. *Ἀλλὰ μυῤῥίνην*] Μυῤῥίνης γὰρ κλάδον κατέχοντες ᾖδον τὰ Αἰσχύλου, ὥςπερ τὰ Ὁμήρου μετὰ δάφνης. 𝔖 Παρὰ τὰ *Αἰσχύλου*·

*οὕνεκ' ἐκεῖ*
*ἄνθεα λειμώνια.*

𝔖 Ἄλλως. *Δικαίαρχος* ἐν τῷ περὶ μουσικῆς· ἔτι**) *δὲ κοινόν τι πάθος ἀεὶ φαίνεται συνακολουθεῖν τοῖς διερχομένοις, εἴτε μετὰ μέλους, εἴτε ἄνευ μέλους, ἔχοντά τι τῇ χειρὶ ποιεῖσθαι τὴν ἀφήγησιν. οἵ τε γὰρ ᾄδοντες ἐν τοῖς συμποσίοις ἐκ παλαιᾶς τινὸς παραδόσεως κλῶνα δάφνης ἢ μυῤῥίνης λαβόντες ᾄδουσιν.*

1370. *Ἐγὼ γάρ*] Οὐκ ᾄσω δηλαδή. Glossa.

1371. *Ἀσύστατον*] Οὐ συνεστῶτα, οὐδὲ πυκνὸν ἐν τῇ ποιήσει, ἀλλ' ἀραιὸν καὶ κομπώδη. τὰ γὰρ ῥήματα Αἰσχύλου φαντασίαν μὲν ἔχει, βασανιζόμενα δὲ οὐδεμίαν ἔχει πραγματείαν· ἀσύστατα γάρ. 𝔖 Ἀσύστατον δέ, οἷον ἀδιάθετον· ἀπιθάνους συνιστάντα τοὺς μύθους. ❖ Ἄνισον. Glossa.

*Στόμφακα*] Σκληρόν· παρὰ τὸ στόμα, καὶ τὸν ὄμφακα· οἷον τραχύν. *Κρημνοποιὸν* δέ, μεγάλας λέξεις ποιοῦντα. ❖ *Στόμφακα*, μεγαλοῤῥήμονα. *Κρημνοποιόν*, σκληρολέκτην. Glossae.

---

*) Ἢ ὡς et quae sequuntur, legebantur in fine scholii ad v. 1364.

**) Legebatur ἐπεί, quod verum esse potest, si in sequentibus aliquid excidit.

1374. *Τὰ σοφὰ ταῦτα*] Ἢ ἀντὶ τοῦ ἔπη ἐπινοητέον, ἢ δέον εἰπεῖν, οἵπερ εἰσὶν οἱ σοφοὶ οὗτοι ποιηταί, ὃ δὲ πρὸς οὐδέτερον ἔτρεψεν· ὥςπερ καὶ ἐν *Βατράχοις* ποιεῖ λέγων (v. 89.)·

οὐκοῦν ἕτερ' ἐστὶ μειρακύλλια
τραγῳδίας ποιοῦντα.

1375. *Ὡς ἐκίνει ἀδελφός*] Τὴν Καναχὴν ὁ Μακαρευς. ¶ Τὸ δὲ ἀλεξίκακε διὰ μέσου ἀναπεφώνηται. σημειοῦται δὲ τὸν *Εὐριπίδου* Αἴολον. ἐκεῖ γὰρ τὰς ἀδελφὰς γαμοῦσιν ἀδελφοί. ὡς ἐπὶ Ἡρακλέους δὲ τὸ ἀλεξίκακε. ¶ Γέγραπται δὲ δρᾶμα *Εὐριπίδου*, Αἴολος λεγόμενον, ἐν ᾧ παρήγαγε Μακαρέα, τὸν παῖδα Αἰόλου, φθείροντα Καναχήν, τὴν ἀδελφήν. ἐπειδὴ δὲ παρὰ Ἀθηναίοις ἔξεστι γαμεῖν τὰς ἐκ πατέρων ἀδελφάς, εἰς αὔξησιν τοῦ ἀδικήματος προςέθηκε τὴν ὁμομητρίαν. εἶτα εὐφυῶς ἐσχετλίασεν, ἐπάγων τὸν *ἀλεξίκακον*· τουτέστιν, ἀποτρόπαιε, καί, ὦ τὰ δεινὰ ἀπείργων. ἴδιον γὰρ Ἡρακλέους τὸ ἐπίθετον.

1377. *Ἐξαράττω*] Κρούω αὐτόν· λοιδορῶ, πλήττω πολλοῖς κακοῖς.

1380. *Κάσπόδει*] Κονιορτοῦ ἐπλήρου. Gloss. Vict.

1385. *Τραυλίζοντος*] Ψελλίζοντος, καὶ μηδὲν ἔναρθρον λαλοῦντος.

1386. *Πιεῖν παρέσχον*] Οὐ μόνον ἐπέχω, τὸ κωλύω· ἀλλὰ καὶ τὸ δίδωμι*). ὥςπερ γὰρ οὐδὲν ἕτερόν ἐστι τὸ παρέχω, τὸ δίδωμι, ἢ παρά σοι ἔχω τι, οὕτω καὶ ἐπέχω ἀντὶ τοῦ ἐπί σοι ἔχω τι. ἡ γὰρ παρὰ καὶ ἡ ἐπὶ ταυτοσήμαντά εἰσιν. Schol. cod. Brunck.

1387. *Μαμμᾶν*] Ἄσημος φωνὴ τῶν παιδίων λαλούντων.

1396. *Πηδᾶν*] Ὁρμᾶν. Gloss. Vict.

1399. *Λάβοιμεν ἄν*] Οὕτως ἀφανισθήσεται πληγαῖς, ὡς νομίσαι ἡμᾶς τὸ δέρμα**) καὶ τοῦ δέρματος ἐρεβίνθου λεπτότερον αὐτοὺς ἔχειν. ✤ Ἀποροῦσί τινες ἐνταῦθα, πῶς οὕτω δέον εἰπεῖν, τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιεν ἂν οἱ νέοι, ὁ χορὸς *λάβοιμεν* εἶπεν. λύοντές τινες τὴν ἀπορίαν, εἰς ψυ-

---

*) Hactenus etiam recentior scholiastes.
**) Verba τὸ δέρμα, quae aberant, addenda putavimus.

χρὰν λύσιν ἀποδιδόασιν. ἀλλὰ σὺ οὕτω λέγε· οἶμαι τὰς καρδίας τῶν νεωτέρων πηδᾶν καὶ ὁρμᾶν ἐν ἐκείνῳ, ὅπερ Φειδιππίδης λέξει, λεγόντων δηλονότι καθ' ἑαυτοῦ τῶν νεωτέρων τάδε· εἰ γὰρ ταῦτα οὗτος ἐξειργασμένος, εἶτα λαλῶν καὶ δημηγορῶν ἀναπείσει τὸν πατέρα ὅτι ἀληθῆ πεποίηκε, τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμεν ἄν, ἤγουν ἐκδείροιμεν αὐτούς, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ ἐρεβίνθου αὐτῶν, ἤγουν τοῦ αἰδοίου, φεισαίμεθα ἂν δηλονότι· οὕτω τὸ λάβοιμεν ἀπὸ τῶν νέων νόει. Schol. Vict.

1400. Ἐρεβίνθου] Αἰδοίου *). Glossa.

1401. Μοχλευτά] Μοχλοί, κλεῖθρα. μοχλεύειν, κινεῖν. Gloss. Vict.

1403. Ὡς ἡδὺ καινοῖς] Εἴςθεσις ἑτέρας διπλῆς ἀμοιβαίας ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν με'· ὧν τελευταῖος,

τὴν μητέρ' ὥςπερ καὶ σὲ τυπτήσω. τί δῆτα φῂς σύ.

ὁ μέντοι ἑπτακαιδέκατος τρίμετρος ἰαμβικός **) ἐστιν. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα.

1406. Ἐξαμαρτεῖν] Βαρβαρίσαι, σφαλῆναι. Gloss. Vict.

1411. Τέθριππον] Ἅρμα. Glossa.

1412. Μέτειμι] Μετελεύσομαι. Glossa quarti Reg.

1414. Ἔγωγέ σ' εὐνοῶν] Ναὶ ἔγωγε ἔτυπτον εὐνοῶν σου, ἵνα καλῆς ἀναγωγῆς τύχῃς. Gloss. Vict.

1417. Ἀθῷον] ἀμέτοχον. Gloss. Vict.

1419. Κλάουσι παῖδες] Τοῦτο ἐξ Ἀλκήστιδος Εὐριπίδου (v. 694.)·

χαίρεις ὁρῶν φῶς· πατέρα δ' οὐ χαίρειν δοκεῖς;

Τί ἔτι δή; ἤγουν τί τοῦτό ἐστιν; Gloss. Vict.

1420. Τοῦτο τοὔργον] Τὸ κλάειν. Glossa.

1421. Δὶς παῖδες οἱ γέροντες] Παῖδές τε γὰρ τὴν

*) Vide Suidam in ἐρέβινθος.

**) Aldina ἴαμβος. Vulgo ἰαμβικός. Versu 1419. non habebat scholiastes in exemplo suo verba τίη δή.

ἀρχὴν ησαν ἄφρονες· καὶ νῦν ὑπὸ τοῦ τῶν ἐτῶν πλήθους παρατραπέντος αὐτοῖς τοῦ λογισμοῦ παῖδές εἰσι, τῷ νῷ πάλιν ληροῦντες. καὶ Σοφοκλῆς Πηλεῖ·

Πηλέα τὸν Αἰάκειον οἰκουρὸς μόνη
γεροντάγωγῶ κἀναπαιδεύω πάλιν*).
πάλιν γὰρ αὖθις παῖς ὁ γηράσκων ἀνήρ.

καὶ Θεόπομπος·

δὶς παῖδες οἱ γέροντες ὀρθῷ τῷ λόγῳ.

καὶ Πλάτων·

ἄρ', ὡς ἔοικε, δὶς γένοιτ' ἂν παῖς γέρων;

καὶ Ἀντιφῶν· γηροτροφία γὰρ προςέοικε παιδοτροφίᾳ**).

1423. Ὅσῳπερ] Οἱ παῖδες ἐξαμαρτάνοντες συγγνώμης μᾶλλον ἄξιοι διὰ τὸ νέον τῆς ἡλικίας. τὸ δὲ ἧττον ἀντὶ τοῦ μηδ' ὅλως.

1425. Οὔκουν ἀνήρ] Ἐν ἠθικῇ ἐρωτήσει.

1427. Ἧττον τί δῆτ' ἔξεστι κἀμοί] Ἀντὶ τοῦ, κἀμοὶ οὐδὲν ἧττον ἔξεστι τοῦ παλαιοῦ νομοθέτου. παρὰ δέ τινι τῶν νεωτέρων κατὰ λέξιν οὕτως· ἀποροῦσι πάντες ἐνταῦθα περὶ τοῦ ἧττον. τὸ δέ, ὡς ἐγῷμαι, τοιοῦτόν ἐστιν. εἰπὼν γάρ, καὶ λέγων ἔπειθε τοὺς παλαιούς, ἐπήγαγεν ἧττον· δεικνύς, ὡς εἰ καὶ ἔπειθεν, ἀλλ' ἧττον ἢ ἐγὼ αὐτὸς νῦν· ἐπειδὴ καὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ μὴ λέγων, ὁμοίως νικῶ. οἱ δὲ τὸ ἧττον πρὸς τὸ τί δῆτα συνάπτοντες ψυχροί τινές εἰσιν. ἢ τὸ ἧττον μὴ πρός τι***) σύναπτε· ἀλλὰ μόνον λέγε κατ' ἐρώτησιν· οὐκ οὖν ἀνὴρ ἦν ὁ θεὶς τὸν νόμον τοῦτον, ὡς σὺ καὶ ἐγώ, καὶ λέγων ἔπειθε τοὺς παλαιούς. ἧττον †); ἀντὶ τοῦ, οὐδαμῶς τοῦτο οὕτως ἔχει. ἢ ὥςπερ ἐν τῷ πρώτῳ τὸ ἧττον πρὸς τὸ ἔπειθε συνήψαμεν, οὕτω καὶ πρὸς τὸ λέγων συναπτέον,

---

*) Πάλιν aberat. Affert hunc locum Sophoclis etiam Clemens Alex. Strom. VI. p. 748.

**) Vide Petri van Spaan diss. de Antiphonte in Reiskii Oratoribus vol. VII. p. 829.

***) Sic Aldina. Vulgo μὴ πρὸς τὸ τί.

†) Interpungebatur παλαιούς; ἧττον, ἀντὶ τοῦ. Reizius interpungebat παλαιοὺς ἧττον;

οὕτω· καὶ λέγων ἧττον καὶ ἔλαττον, ἢ ἐγὼ νῦν, ἔπειθε τοὺς παλαιούς.

1430. Συγκεκόφθαι] Τυφθῆναι ἡμᾶς. κατακοπῆναι ταῖς μάστιξι.

1431. Βοτά] Βοσκήματα, θρέμματα. Gloss. Vict.

1433. Πλὴν ὅτι ψηφίσματα] Ἀντὶ τοῦ, δικαστήρια οὐκ ἄγουσιν. εἰς δὲ τὸ φιλόδικον τῶν Ἀθηναίων αἰνίττεται.

1436. Σωκράτει δοκοίη] Ἀπορήσας λύσεως, ἐπὶ τὴν τοῦ Σωκράτους δόκησιν ἀνάγει, πιστοτέραν οὖσαν. τὰ δὲ πρόςωπα οὕτως· ἀπὸ τοῦ οὐ ταὐτόν, ἕως τοῦ πρὸς *) ταὐτά, τοῦ νέου ἐστίν. ἵν' ᾖ τοῦ πρεσβύτου τὸ πρὸς ταὐτά· τουτέστιν, ἅ σοι νῦν περὶ τῶν ἀλεκτρυόνων εἶπον· τὸ καὶ πῶς τοῦ Φειδιππίδου λέγοντος. ἐν δέ τισιν ὁ νέος τὸν οὐ ταὐτὸν καὶ ἑξῆς στίχον εὕρηται λέγων· τὰ δ' ἑξῆς μέχρι τοῦ ἢν δὲ μὴ γένηται, Στρεψιάδης. οἷον, καὶ πῶς ἐμαυτὸν αἰτιάσομαι; ἔξεστι γάρ μοι τύπτειν σε· ὥςπερ καὶ σοί, ἐὰν ἔχῃς υἱόν.

1440. Ἐγχανῶν] Καταγελάσας. Gloss. Vict.

1441. Ἐμοὶ μέν] Τοὺς τρεῖς τοὺς ἑξῆς ὁ πρεσβύτης πρὸς τοὺς θεατάς. ἐπιεικῆ δέ, ὅμοια, πρέποντα.

1442. Κἄμοιγε] Κἄμοιγε συγχωρεῖν ὑμᾶς δοκεῖ τοῖς παισί, ἅ ἐστι πρέποντα ποιεῖν εἰς ἡμᾶς. Glossa.

Συγχωρεῖν] Κατὰ τὸ προςῆκον καὶ ἀκόλουθον τοῖς ἐπιεικέσι, συγχωρεῖν αὐτοῖς**).

1444. Ἀπὸ γὰρ ὀλοῦμαι] Οὐ βούλομαι. Glossa.

1448. Τοῦθ' ἕτερον αὖ] Ἔκθεσις τῆς διπλῆς ἐκ κώλων ἰαμβικῶν ὀκτώ· ὧν τὸ πρῶτον, δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ β', δίμετρον καταληκτικόν, ἤτοι ἑφθημιμερές. τὰ ἑξῆς τρία, ὅμοια τῷ πρώτῳ. τὸ ἕκτον, τρίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ἕβδομον, δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ τελευταῖον, τῷ πρώτῳ ὅμοιον. ℈ Ἄλλως. Διπλῆ καὶ μέλος ἀμοιβαῖον· οὗ ἡ ἀρχή,

τοῦθ' ἕτερον αὖ μεῖζον·

τέλος δέ,

καὶ τὸν λόγον τὸν ἥττω.

---

*) Correxit Reizius. Legebatur οὐ ταὐτά.

**) Haec post πρέποντα sic legebantur: κατὰ τὸ προςῆκον καὶ ἀκόλουθον. συγχωρεῖν τοῖς ἐπιεικέσι, συγχωρεῖν αὐτοῖς.

ἔστι δὲ ἰαμβικὰ τρίμετρα ἀκατάληκτα τρία· καὶ τὸ πρῶτον ἰαμβεῖον τετράμετρον καταληκτικόν. τινὲς δὲ διαιροῦσι τοῦτο εἰς δύο· ἐπειδὴ καὶ τὰ πρόςωπα κεχωρισμένα εἰσί· καὶ γίνεται μεσῳδικὴ τρίας, δύο*) ἑκατέρωθεν ἔχουσα κῶλα. τινὲς δὲ τὸ μέσον τετράκωλον.

1456. *Ταυτὶ δι' ὑμᾶς*] Ἐν ἐκθέσει ἴαμβοι τρίμετροι ἀκατάληκτοι μα'. ὧν τελευταῖος·

*ἐμοὶ ποιήσω, κεἰ σφόδρ' εἴσ' ἀλαζόνες.*

εἶτα ἀναφώνημα τὸ ἰού, ἰού· καὶ πάλιν ἴαμβοι ιε'. καὶ τὸ**) τελευταῖον τοῦ δράματος ἀναπαιστικὸν τετράμετρον καταληκτικόν· ἐφ' ᾧ κορωνὶς ἡ καὶ τὸ δρᾶμα ἀποπερατίζουσα.

1460. *Τότε*] Ὅτε τὴν ἀρχὴν προςῆλθον ὑμῖν. Glossa quarti Reg.

1468. *Ὦ φίλτατε*] Λείπει τὸ υἱὲ ἢ παῖ. τοῦτο γὰρ ἐπιγράφεται. πρὸς γὰρ τὸν υἱὸν μετέβη.

1472. *Πατρῷον Δία*] Πατρῷος Ζεὺς καὶ Ἀπόλλων ἐν Ἀθήναις τιμῶνται, ὁ Ζεὺς μὲν μετὰ τὴν ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἤ, ὡς ἕτεροι, μετὰ τὴν ἐν Κρήτῃ ἀνατροφήν, ὅτε πρῶτον ταῖς Ἀθήναις ἐπέστη, καὶ ἐφάνη τοῖς πατράσιν αὐτῶν, οἵτινες ταύτῃ τῇ προςηγορίᾳ τετιμήκασιν αὐτόν. Ἀπόλλων δέ, ὅτι Ἐρεχθέως θυγατέρα ἔγημε τὴν Κρέουσαν, ἐξ ἧς γίνεται ὁ Ἴων. ὡς πρόγονον οὖν αὐτὸν ἐτίμων καὶ οἱ ἄρχοντες, ὅτε ἐχειροτονοῦντο. ἐκ γὰρ τοῦ μὴ εἰδέναι ξένους αὐτοὺς ἐνόμιζον. ℐ Ἄλλως.

---

*) Legebatur μεσῳδική, τρία ἑκατέρωθεν. At stropham putat haec verba esse:

τοῦθ' ἕτερον αὖ μεῖζον κακόν.
τί δ', ἢν ἔχων τὸν ἥττω.

antistropham autem haec:

ἐς τὸ βάραθρον μετὰ Σωκράτους,
καὶ τὸν λόγον τὸν ἥττω.

Quae media sunt, μέσῳδον vocat, et tribus trimetris constare putat, ut ante dixit, hoc modo:

λόγον, σὲ νικήσω λέγων, τὴν μητέρ' ὡς
τύπτειν χρεών; τί δ' ἄλλο γ', ἢν ταυτὶ ποιῇς,
οὐδέν σε κωλύσει σεαυτὸν ἐμβαλεῖν.

Hos versus alii, ut in vulgatis edd., in quattuor versus dividebant, quorum tres priores dimetri acatalectici essent, quartus autem trimeter: unde illa addit, τινὲς δὲ τὸ μέσον τετράκωλον.

**) Aberat articulus.

Οὕτω τιμᾶται παρ' Ἀθηναίοις Ζεὺς πατρῷος· καὶ Ἀπόλλων, διὰ τὸ πρώτους ὑποδέξασθαι τὼ θεὼ εἰς τὴν χώραν, καὶ θυσίας συντελέσαι κατα φρήτρας, καὶ δήμους, καὶ συγγενείας, μόνους Ἑλλήνων.

1473. *Ἰδού γε Δία*] Ἐξ ὧν ὁ πατὴρ ἐπελάβετο αὐτοῦ ἀνωτέρω, ἐκ τούτων καὶ αὐτὸς πειρᾶται τοῦ πατρὸς λαμβάνεσθαι.

1477. *Διὰ τουτονὶ τὸν Δῖνον*] Ὡς ἀγάλματος Δίνου ὄντος ἐν τῇ διατριβῇ Σωκράτους ὀστρακίνου. ϑ Ὡς ὀστρακίνου ἀγάλματος ὄντος πρὸ τῆς διατριβῆς *).

1478. *Χυτρεοῦν*] Τὸ ἐν τῷ φροντιστηρίῳ μηχάνημα ὀστράκινον περιφερὲς ὡς χύτραν ὠνοματοποίησεν, καὶ ὄνομα αὐτῷ ἔθετο χυτρεοῦν. τουτέστι, μάταιον, εὐτελές, χύτρας ἄξιον. ✣ *Χυτρεοῦντ'*. χυτρεοῦς, ὁ τροχὸς ἐν ᾧ ἐργάζονται τὰς χύτρας. Schol. Harl. 5.

1481. *Ὅτ' ἐξέβαλον*] Ταῦτα εἰς διαβολὴν Σωκράτους ἐκβαλόντος τὰ δαιμόνια.

1482. *Ἀλλ' ὦ, φίλ' Ἑρμῆ*] Τοῦτο οἱ κλέπται πρὸς τὸν Ἑρμῆν ἔλεγον, ὅτε ἁλισκόμενοι ἐκολάζοντο, αἰτούμενοι αὐτὸν ἐλθεῖν αὐτοῖς εἰς βοήθειαν. ᾤοντο γὰρ διὰ τὸ μὴ τεθνηκέναι αὐτῷ, ὡς ἐφόρῳ κλεπτικῆς ὄντι, εἰς ταῦτα περιπεσεῖν τὰ δεινά.

1484. *Παρανοήσαντος*] Ἀντὶ τοῦ, ἀνοητεύσαντος παρὰ τὸ πρέπον, καὶ πεισθέντος. *Ἀδολεσχία* δέ, ἡ τῶν ἀηδῶν ὁμιλία. ✣ Φλυαρίᾳ τῇ τοῦ Σωκράτους. Glossa.

1497. *Ἰοὺ ἰού*] Ἰαμβικὸν μονόμετρον ἀκατάληκτον. Gloss. Vict.

1498. *Ἱέναι*] Πέμπειν. Gloss. Vict.

•1504. *Μὴ προδῷ*] Θρανσθεῖσα. Glossa quarti Reg.

1511. *Τῆς σελήνης τὴν ἕδραν*] Ἀντὶ τοῦ, τὰς κινήσεις τῆς σελήνης. ἕδραν δὲ εἶπεν, εἰς τὸ αἰσχρὸν ἀποτείνων τὸν λόγον. ϑ Τὴν περιφοράν **). ἐπὶ τίνος ὀχεῖται, καὶ διὰ τί καὶ πῶς μένει.

---

*) Hoc posterius scholion legebatur ad v. 1478. post ἄξιον.

**) Vulgo ἀποτείνων τοῦ λόγου τὴν ἐπιφοράν. Aldina, ἐπιτείνων τὸν λόγον. τὴν ἐπιφοράν. Vnde locum emendavimus.

*Τὰς ἕδρας*] Στηρίξεις. Glossa quarti Reg. Τὴν στήριξιν. Glossa cod. Brunck.

1512. *Δίωκε*] Ὡς τῶν φιλοσόφων φευγόντων διὰ τὸ πῦρ. τὸ δὲ ὡς ἠδίκουν, γράφεται καὶ οὓς ἠδίκουν.

1514. *Τόγε τήμερον*] Ἀντὶ τοῦ, τήμερον ἀρκετῶς ἔχει ἡ ἡμετέρα*) * * ὡς ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ δὲ ὁ λόγος.

---

*) Legebatur ἡ ἡμέρα, nullo lacunae signo addito. Kusterus articulum omisit. Scribendum putavi ἡ ἡμετέρα. Excidisse enim videtur ἐπίδειξις, vel simile quid.

# INDEX GRAECVS.

---

# INDEX LATINVS.

---

# INDEX SCRIPTORVM.

# INDEX SCRIPTORVM IN SCHOLIIS.